Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

А Б

2000

1816 [illegible] 30 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

№ 149

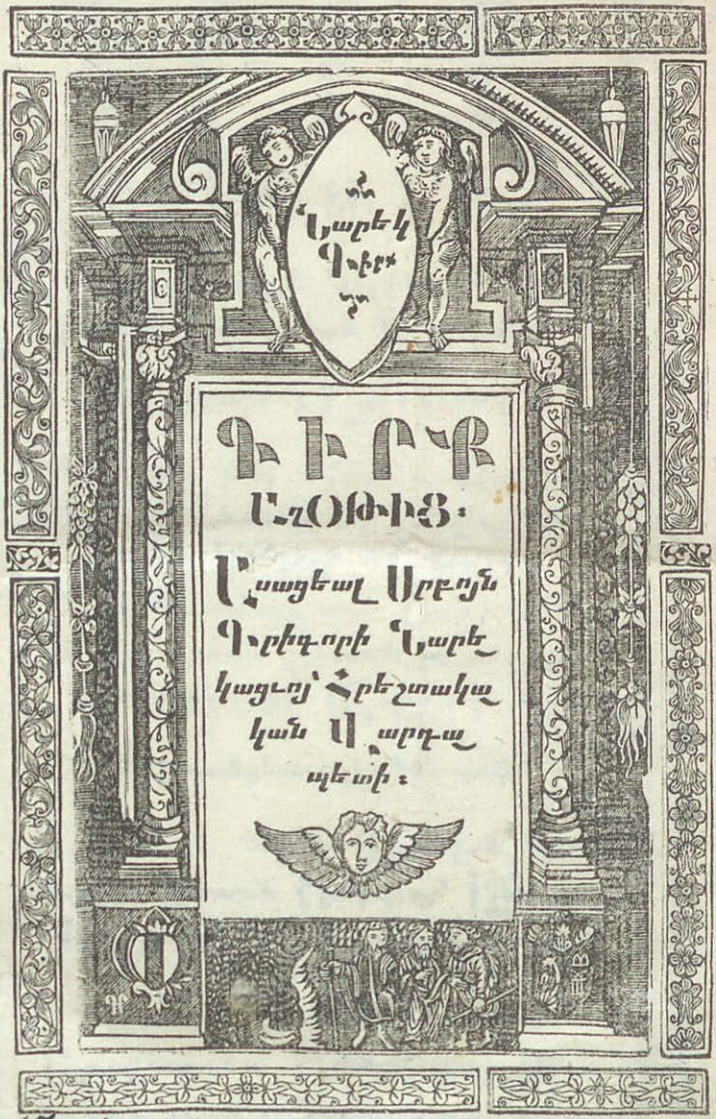
891.99
9--89

1134-42

1769

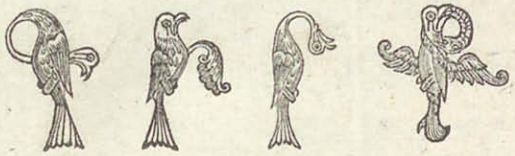
1755p

906 ազգ
№ 23—2
84180-57

ոշ. 906
1134-47
1469
8489-Տ

Ա՚ՂՕԹԻՑ։

Ա՚բարեալ Սրբոյն Գրիգորի Նարե-
կացւոյ՝ Հրշեհական Ա՚արդպետի։

Նա՛ վերսին՝ ի Լ՚ոյս ածեալմբ՝

Տպագրեցի՛ ի Վ՚եհափառ Հայրապետե
սեայ Լ՚ջմիածնի՝ Տեառն Ա՚ղեքսանդրի
Սրբզն Կ՚եղկի՝ ամ Հայոց։

Նա՛ ի պատրիարգուե Յանկալե երկ
րին սեայ Ա՚ՀԻ՝ Տեառն Թադեոսոսի
Ա՚րջանկազարդ Ա՚արդապետի։

ի Կոստանդնուպոլիս Ք՚աղաքի։

Ի՚ թրամանաւ Նորին Սրբազան Պատ
րիարգի՝ Տեառն Յակոբոյ՝ Ի՚նճեճեան
Կոչեցելոյ՝ Գերիմաստ Ա՚արդա
պետի։

ի Տպարանի Հանգուցեալ Ճ՚ոպոսեի։

Ա՚ռաջնորդեամ Ա՚մենակարօղ Յ՚Ի։

Ex Libris
Universitatis
Albertensis

1804 թ. [illegible]

[illegible]

1806 թ. [illegible] 15 [illegible]

[illegible]

Ի Հաւատիկ յարեցէք։ Ի Հաշակերտսն վարժէք։ Ի Հրեշտակսն ի թիկունս։

Գիրս Աչխարհի՝ Յովնաւևսեանէ բանիւ Հիւբրպեանոյ։
Յանչնաւոսւիեան չամաձօրականէ, և Յոսյմոանն Ծաքինեան։
լոյ։ Հատաշանէ և հիճոսւիեանէ՝ ի Գաւմայ աւենից անչանց։
Ասայեալ Սբջոյն Գսւիգսւի՝ Լսւբիչոյ վանից Ս անանեան
և Ա՛գնաձէր Չոլոչէ։ ի խոյոյ սրտից խօսչ ընդ Նմ։

Գլուխ Ա։

Ցայգհասիս

ՉՈՒԱՆՑ ՀԻՆԱՒՈՒԹԻՒՆ

ողբոց, սրտից աղաղակ՝ քեզ վերըն-
ծայեմ տեսօղդ գաղտնեաց։ Նո՛ մատուցեալ
եդեալ՝ ի հուր թախծութեան՝ անձին տաջորման՝
զալբսող լղձից ճեռնձերոյ սասանեալ մըտացս,
բուրվառաւ կամացս առ քեզ առաքել։ Ո՛վ հոտո
տեսցի՛ս հայեսցի՛ս գլխաճ, ի՛քան՝ ի պատարագն
Ղ ևոյսո
3·3·5

Ընկալ զսակաւամասնեայ յօդուածս բանից՝ քեզ
՚ի հաճութիւն, և մի՛ ՚ի բարկութիւն։ Լոյծ ՚ի խորոց ա-
տի զձայուեցեալ խորհրդակիրը սենեկիս՝ վաղվաղակի
ժամանել առ քեզ։ Կամաւորական նըւէրը՝ բանալ
Եսայի ական զոհիս՝ ‖ ողջակիզեալ զօրուք ձարպոյ՝ որ յիմանէ
1 · 11 պարարտուն։ Լո՛ ՚իդնել իմ ընդ քեզ դատ՝ խոս-
1 · 15 նեալ աղերսիւ հնդօր, մի՛ իբրև ‖ զհամբարձումն ձե-
ռաց ամբարշտելոյն յակոբա՝ ըստ բողոքելոյն եւ
այեայ, և իբրև զանիրաւութիւն բաբիլոնի՝ տաղտ
Սոփոն կալի քեզ երևեացի։ զոր առակ ‖ եօթանասներորդի
72 · 7 երկրորդի սաղմոսին ազդէ։ Ա՞յլ իբրև զբուրեալ
Յեզեկ խունկն հաճոյական ՚ի խորանին սերվայ, զոր ‖ դա-
6 · 17 ՚իմի կանդնեալ նորոգեաց տապանակին հանդըս-
Պատ տեան ՚ի դերուէն դարձելոյ. որ վերստին ‖ ՚ի գիւտ
25 · 5 կորուսեալ հոգւոյ առակի՝ ընդունելի կամաց քոց
լեցի։ Ապայ քանզի՝ ձայնդ ահաւոր դատաստանիդ
Ծավէն հատուցման՝ ուժգինս ‖ ինչեցեալ ՚ի ձորն վրէժխնդ
3 · 14 րութեն, կրկինս ինձ երկինք մարտից յարձակմունս։
Ա՞յժմէն գուշակեալ զշարժմունս յուզմանց ներ-
Տօմ հակականաց, ‖ որ յիմումն անձին ցուցանի խռովու-
7 · 23 թիս ամբոխից՝ հարեալ ընդ միմեանս. զէն առ սու-
սեր խորհրդոյն. հոյլք էարեացն՝ ընդ բարիան. և
Ծնըն դերեալ զնս ՚ի մահ ‖ ըստ հին դիպաճոյնն, որ նախ
15 · 30 քան զննորհին ժամանելն առիս։ Օ՜ որ ընտրեալն
Նբդոյ յառաքելականացն դասուց պօղոս՝ ‖ օրինակ առեալ
3 · 3 զմովսէս, զքէ փրկուին յաղթօղ դուցանէ։ Ո՞ւ զի
Ծավէն թէ մերձ օրն տէն։ ‖ ոչ գիր ասէ, ՚ի հաւիտեան անձուկ
3 · 12 ասպարիսին յովսափաթու. և հեղեղատին կեդրոնի՛
2 Կայ ‖ փոքրու հանդիսարանացն՝ իրաւանց ժամադրուեց.
20 · 2

ունիս զսրտիդ զդարձն, զինչ օրինակ առ այս քեզ
ոչ ստեղծաբանուէ կաշառի։ Այր յեդիպտոս միշտ
կարդաս, որ գործովք միայն դրամի, և
բարձրեալն ՅԾ՝ յօդաւորական շրթամբք

Ա ՔՐԻՍՏՈՍ ԸՆԴՈՒՆԱՅ ՔԱՌ

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՑ

Ա Էրոպին յաւելուած Արդին հնչուածն Աւրին հպիոյ
աա Աոյն աղբս մաղթանաց։ Քան ի խորոյ արտիս *

տեառնս յաւետեսից Ամէն։

փառս անճառս անսահմանելի բարձրութե։ յաւիտ
դուռց վտանդից՝ քաւիչդ ամենայնի։ Գովեալ՝ ի
հասեալ՝ զամօթն միանձնաւոր՝ առաջն գծագրեն
և առաւակողին, տագնապաւ մեծաւ առ դուրս ինձ
այնք ընտրութիւք ամօք չափեցան. իսկ պատուհաս
խմոցս պարտեց՝ առանց աւարտման ունի զահման։
Ա Ջ գուրբ՝ և որդայթ անձողոպրելի. ըստ մրջեւին
ուրեմն երբեմն՝ ի հարուածս եղեամայեցոց և փի
լիստացւոց, և այլոց բարբարոսաց ազգաց։ Քանզի
տապատմից՝ քան զձեռին նորին վերացումն։ Ընդ
կոսեաց. զանազան մասանց յանդիմանողաց ճշմար
ցաւ՝ ի վէր իմ արքայութիւն այլ։ մարմին եղելոյ՝ մէ
ծափս դաեալ զնս առիթ վնասուց՝ բազմաց տը
ձելոցն ինձ կերպարանեն։ Ապա ևս յաւէտ մերձե
որք կենցաղականաւ այսու յաւիտենից՝ զհանդեր

Ծ տարի
12 · 28
Ծննդ
6 · 3
Նմոս
7 · 8
Աշխոս
105 · 26
2 Ճառայր
20 · 25
Լուսաւ
24 · 17
Ղեւտ
29 · 6
Ցօբ
9 · 10
Պսալմ
7 · 39

Ծննդ. 19 · 25
Մատթ. 2 · 41
2 · 42
Ծննդ. 9 · 25
2 Օրին. 25 · 17
Ելեմ. 3 · 11
3 · 10
47 · 4
Յօհան. 1 · 46
Մատթ. 11 · 23
11 · 21
Ռուտ 1 · 9
1 · 11
Նաամ 30 · 16
59 · 5
Մատթ. 24 · 2
Նաամ 1 · 7 · 8
2 Օրին. 32 · 9
Սաղմոս 77 · 62
Ելեմ. 32 · 7

յարմարական և նմանադոյն աստանօր եղից անձն իմ պարտաւոր։ Պատժակից ‖ կործանելոյն սոդոմայ։ Ընդերանալ ‖ դատախազս նինուէի։ Նաարի բարբարոս ‖ քան զաիկինն հարաւային։ Ատթարագոյնս քան ‖ զքանան։ ‖ Ցամաքեցեալս քան զամաղեկ։ Ընդժլական քաղաքս դիոշէլոց։ ‖ Նշմար ճնացեալ ապստամբութեան հինն իւրմէ։ ‖ Յիշատակարան պահեալ ոխտազանցութեան յուդայ։ ‖ Կշռամբեալս՝ գեր քան զծուր։ Տարամերժեալս քան զծայթան։ ‖ Խորթաբարոյս քան զդալիլեա։ ‖ Պիներելիս քան զանհաւանն կափառնայումի։ ‖ Պարսաւեցեալս քան զքորազին։ Բանբասեցեալս ընդ բեթսայիդայ։ Պնպարկեշտ ‖ ծաղկեցեալ ակնաբ եփրեմի։ ‖ Ընդանիս միշտ յիմարութեամբ, այլ ոչ հանդարտութեամբ։ ‖ Ի կորեանոյ առիւծուց՝ անձնական օձս եղեռնային։ ‖ Կերպս քարբից ձը ևոց՝ լցեալ ժանտութեամբ։ Պատկերս՝ վերջին հարուածոցն երուսաղէմի։ ‖ ըստ բանին տրունկի, և տեսանողացն ձայնի։ ‖ Տաղաւարս մերժեալ՝ հասեալ ի կործանումն։ Խորտակեալ դրանցս վըտահարան։ և կրկին ծրդեալ՝ շինուածս խստուն։ ‖ Թողեալ ժառանգութիւնս յարմարական, և մոռացեալ տունկս ածակերտ։ ըստ բանից նախադրելոցն՝ մովսէսի, դաւթի, և երեմիայի։ Ցարկս բանական ‖ ունօղս բորոտութե, հարուածեալ խրատու քերմանն։ Օրինիւ կազդուրեցեալ։ ‖ օծեցեալ կաճառն ողբական հեզութեն։ Ընձեռակ գտեալ յելս հնարից, ‖ քակտեալ վերըսային՝ ձեռամբ շինողին։ Ըստաքս ընկեցեալ իրաւացի՝ հատուցմամբ՝

հրա

Ղ. Լուս 6 · 38
տուր զքեզ խնդրելոյ։ Եւ զաճանդ մաղթանացս, և
ղ
Ա. Թագ 25 · 5
Եւոյժ թալկացելոյս · և կեանք մաշեցելոյս մըտացս
Ա. Պետ 67 · 2
խղճին · այլ ոչ տաժանմամբ կրից աշխատութեան
Ա. Պետ 64 · 8
Ա. Պետ 64 · 1
Ա. Պետ 1 · 12
Ա. Պետ 2 · 21
Ա. Պետ 9 · 14
Ա. Պետ 125 · 6
Ա. Պետ 4 · 2
Ա. Պետ 16 · 22
Ա. Պետ 25 · 18
Ա. Պետ 25 · 30
Ա. Պետ 14 · 45
Ա. Պետ 14 · 42
Ա. Պետ 14 · 34
Ա. Պետ
մաղթանաց այսր հեծուեն, կամն քաղցրու-
թեն զօրանալ աստէն։ Ո՛վ Խի՛ ի բանալ վերնային
երկնի՝ անընտիր դասեալ կրթուեն վայելման լուսոյ՝
իբր վնիւթ մոմոյ սպառեցայց ընչեալ ի միջոյ։
Ալեւ զկնելոյս՝ ըստ մաղթանաց դոչման աստղին ·
Ո՛ւ տացես ինձ արդանդ սրտի անորդի իբր ինելի, և ասինս ա-
պագոյն երանուեն որայիցն բարուեն։ Ա՛ի՛ տացես
ինձ ընդ լալով սերմանեալ բանիս,
ողբերգուեն։ Ա՛ն ընդ լալով սերմանեալ բանիս,
զկամաց, զսիրելեաւ մատեան մաղթանաց այսր
Ո՛վ ընդհեան հատարել ի քոյդ հաճութեն օրհնեալդ
միտս և բաղուսողորմ, ըստ սէրն յօնանուս ձայնին։
Ո՛վ մարմնոյ · ըստ դաւանելոյ ածաշնորհին՝ երկայնա-
ցուցանի։ Ա՛լէլուս ։ Ա՛ծ՝ ածդ հոգւոց՝ և ամենից
ըստ աւանդակորոյս ժխտողին՝ որ յաւետարանին
Ո՛ւրբ ։ Ծաղկեցեալ դրամս յերկրի էարեօք,
տարագրեալ խըստրոցաւ մեծաւ, ամէն առանց խը
Ո՛վ ստեղծիչ՝ և ես կաւ։ Ա՛ռ տարակուսելոյս՝
Ո՛վ ի մուտս մաղթանաց այսր հեծուեն, կամն քաղցրու-
Ո՛վ խի՛ ի բանալ վերնային
երկնի՝ անընտիր դասեալ կրթուեն վայելման լուսոյ՝
իբր վնիւթ մոմոյ սպառեցայց ընչեալ ի միջոյ։
Ալեւ զկնելոյս՝ ըստ մաղթանաց դոչման աստղին ·
Ա՛ւ զաճանդ մաղթանացս, և

ւոր։ Լուսաւորեա երկնային։
Կենագործեա նորոգող։ Ա՛երականդնեա աչս
ձեր։ Խարերարեա հզօր։ Ը՛զատեա ամենակալ։
հէն։ Նայեա երկայնամիտ։ Պաշտպանեա ապա
զօղ։ Ա՛որ ինձ ողորմած։ Ա՛արդասիրեա նէ
գթած։ Լ՛ուր ինձ ողորմած։ Ա՛ր զիս
լոյս՝ չարագործիս ինձ հաստուցաներ։ Ակն ունիմ
Ջանացն տոյժս՝ ընդ Թըշուով աւուրց մեղաց կեցե
լոյս՝ չարագործիս ինձ հաստուցաներ։ Ակն ունիմ
գթած։ Լ՛ուր ինձ ողորմած։ Ա՛արդասիրեա նէ
զօղ։ Ա՛որ ինձ ողորմած։ Պաշտպանեա ապա
հէն։ Նայեա երկայնամիտ։ Ը՛զատեա ամենակալ։
ւոր։ Լուսաւորեա երկնային։
Կենագործեա նորոգող։ Ա՛երականդնեա աչս
ձեր։ Խարերարեա հզօր։ Ը՛զատեա ամենակալ։
հէն։ Նայեա երկայնամիտ։ Պաշտպանեա ապա
զօղ։ Ա՛որ ինձ ողորմած։ Լ՛ուր ինձ ողորմած։
գթած։ Լ՛ուր ինձ ողորմած։ Ա՛արդասիրեա նէ
լոյս՝ չարագործիս ինձ հաստուցաներ։ Ակն ունիմ
Ջանացն տոյժս՝ ընդ Թըշուով աւուրց մեղաց կեցե
ցո՛ զիս յանդունդ մեղաց։ Ա՛որ ինձ ողորմած։ Լ՛ուր
ինձ ողորմած։ Ա՛որ ինձ ողորմած։ Լ՛ուր ինձ

արքայութիւն լցեալ փափագմամբ։ Ա՛ն զբոլորն պար
Ա՛ռն
5 · 7 ուղղամիտսն եղանուկ, այլ դու բնաւ իսկ
Ա՛ռն
4 · 19 զվայելչական զարդ պայծառութիւնդ՝ քոմ պատկի։
զի հայեցուածս ‖ երկուց վտանգից յաւուր թշուա
ռութե, զքոյդ տեսից փրկութիւն՝ յոյս և խնամակալ։
պարտուց օրհնեալ։ Ա՛ղթէ յառեղից զաչս իմ, նայեցիլ
Ա՛ղթէ նկատեալ դիտեցից ՚ի վեր՝ յամենապրաւ ու
տեաց անահատակին։ Ընկալ անոխակալ։ Սրբեա ՚ի
ատրեա առատ։ Շ ՚նորհազարդեա անճառականձ։ Ջաշ
Ա՛ժշկեա հնարաւոր։ Քաւեա անքննելին։ Պարգև
ծանեցելոյս պարտիւք՝ փրկութի։
Ա՛րդեօք մոռացա՞ս զբարերարելդ՝ ա՛ինկալութի։
Ընտեսացե՞ս զդիմասիրելդ՝ խնամող։ Ա՞յլևս
ցե՞ս զմարդասիրելդ՝ անփոփոխ։ Դադանչեցա՞ս զդ
կենադործելդ՝ անվախճան։ Թողուցի՞ս զողորմու
թիդ՝ երջանիկ պտուղ։ Ա՞զաւեցա՞ս զքաղցրու
թիդ՝ բարեշնորհ ծաղիկ։ Ընպատուե՞ցա՞ս զնիւթ
պանծանաց՝ քումդ ճոխութե։ Յեղանակեցա՞ս զդ
փառս կենաց՝ քումդ բարձրութե։ Ա՛ջ պահեցեա
զվայելչական զարդ պայծառութիւնդ՝ քոմ պատկի։
Ա՛ղթէ ողորմածդն երանութի, այլ դու բնաւ իսկ

երկեայ խոստումն։ Ծածկոյթ ցանկալի։ Օ՛ դեստ
Հասարէ հոգւոյ հայ։ Հանաստարմուեց սէր։ Ընդ
նունն։ ¶ Աշակ քաղցրութիւն։ Լաժակ բերկրու
յերկինս։ Ընտարտամ հանդիստ։ Ընդ
տարակոյս վստահուն։ Ընտարտամ հանդիստ։ Ընդ
Ընձեռեալ ճառագայթ։ Խոստովանեալ լոյս։ Ընդ
նարհ օրհնաբանելի գոյութիւն։ Ընդստուերս ծագումն։
հևան տեսուն։ Ճշմարիտ էականութիւն։ բարձր և խո
կիզբն։ անժամանակ։ Ընշխամանդաղ գիտութիւն։ աներ
ձենալի։ անբմբռնելի։ անխմանալի։ անճառելի։ անտե
հարիւռ։ սոսկալի։ հզօր։ սաստիկ։ անտանելի։ անմեր
բնաւն յոչնչից։ փառաւորեալ։ անքննին։ անեղ։ ա
րօղ հաճասարանպն։ Ա՛իայն արարիչ ըզ
գևաց։ ինքնաբուխն բարի։ Ընձենից ա

ԻՄ ՅՐ՝ ՏՈՒՒԶ ՊԱՐ

աղբս մաղթանաց։ Լան՝ ի խորոյ սրտից խօս ընդ ։։ Զ

Ա՛ երսին յաւելուած ի՛ն հնծուրի՛ նորին հոգւոյ աս նոյն

* * * \

ստա-
ցանօք լցել։ Օ՜ ի ո՛չ իմով ինչ անօտիապատ՚ասա-
երանուի։ իբր ՚ի պարարտուէ իմեքէ՝ ախորժ տեն
թիք։ Ողով ‖ զի՛արի ցուցանես ՚ի փրկուԹի իմ,
հանդերձեալոցն Ճառից լուսաբանեն կերպաւորու-
մեղ բերին առ՚ի քէն հոմանունք քաղցրութե՛ն, զոր-
մեալ անխաբելի կամք ազաչեալ։ Եւ որ ինչ առ-
ևեալ։ Ընդ՚առաքեալ։ Հոչակեալ՝ Ինչ էցեալ։ պատ-
վարե՛լ։ Ընդ՚առաքեալ։ Հոչակեալ՝ Ինչ էցեալ։ պատ-
Ուրիշ փառաց։ Պատճէն դուռեալ։ Ընդ՚ընծաղելի
ընդ՚։ Ընդ՚ակասելի դանձ։ ‖ Ընդ՚ակասելի անձրև։
Ընդ՚փրկագնող ցօղ։ Ընդ՚ենաստեղաց գեղմն։ ‖ Զրի
բժշկուե՛։ Կրկնաձիր առաղջուե՛։ Ա՛ւհադոյն խը
րախոյս։ Ընդ՚պատիր կոչումն։ Համօրէն աւետիս։
Սրբամեծար Թագաւոր։ ‖ Ղեքսասասեր պաշտպան։
‖ Ընդ՚ահարուստ տրՀիչ։ Ընդ՚ինափան դիմեցումն։
Ընդ՚ահանջելի հրաման։ Ընդ՚ինմառաօտ յոյս։ Երկար
տեսողութե՛։ Ընդ՚ղջական տուրք։ Ընդ՚ենաբաշխ աչ։
Ընդ՚արդարակշիռ ձեռն։ ‖ Ընդ՚ահաւատես ակն։ Ո՛րի
Թարուե՛ ձայն։ ‖ Ափոփանաց լուր։ Ներկրուե՛ քա-
րուածն։ ‖ Ընուն կենդանի։ Ընդ՚ախախանաձող մատն։
Ընդ՚պաՀակղելի ելք։ Ընդ՚ինարԹախ ընԹացք։ Կեն
դանարար կամք։ ‖ Ընդ՚ենենդելի խրատ։ Ընդ՚ինախանձ
պատիճ։ Ընդ՚այնական հնարք։ Ընդ՚ինձկական պայման։
Ընդ՚ատանելի հետք։ Ընդ՚ներկոյԹ շաւիղ։ Ընդ՚ջափա
դիր պատկեր։ Ողքանուե՛ անսահման։ Ընդ՚ենմանելի
տիպ ‖ Ընդ՚ուգական դուռ։ Ողորմուե՛ բազմազեղ
Ճոնարհուե՛ տօնելի։ Համբոյր փրկական։ Ընդ՚ևս
քան զայսոսիկ ազդմունք վայելչականք՝ ածուԹեդ
նըՀիրելիք։ Օ՜ րՀնեալ։ գովեալ։ բարեբանեալ։ քարո
զեալ։ Ընդ՚առաքեալ։ Հոչակեալ՝ Ինչ էցեալ։ պատ

Ա՚ոչմոս
71 · 6
102 · 3

67 · 11

Ա՚ոչն
20 · 15

Ի՚մատ
6 · 8

Ա՚ոչմոս
117 · 15

Թ՚ուդոյ
14 · 21

Ա՚ոչմոս
117 · 18

Ղէբ
3 · 22

Ա՚ոչն
19 · 9

փառատրիս երգով, այլ ի զպատճառ ինն առգես ըզ
փոքրս՝ մեծիդ փրկանաց աղերս։ Եւ քանզի՝ առ
ամ հասակ տնկեցեալ յերկրի՝ ազգ բանականաց,
այս պատուէր նկարագրական նորոգ մատենի ողբոց
նուագի։ Որ զամենից ունի զկրից պատահմանց,
նշանակեալ յիւրում պատկերի։ Եւ կցորդ մեծա
կան կարեց համայնից։ Ընդ բոլոր դումարս՝ բազ
մահղով տիեզերակոյս քրիստոնէից։ ‖ Ընդ նախնի
ժամն ժամանողաց, և առ երկրդ կոչեցեալ չափու
արքումնն։ Ընդ որ՝ի կատարած աւուրն ընկալեալ սա
կաւաձեռն ծերուբն։ Ընդ պարտաւորս և արդարս։
Ընդ ինքնագոյ բարձրայօնն, և առ սխալեալ անձնա
դատ գտեալն։ Ընդ բարիս, և եղեռնագործս։ Ընդ
նկուննս, և առ արիս։ Ընդ ատրուկս, և ներքոյ անջ
կեալս։ Ընդ սեպուհս, և գերաշխարհիկս։ Ի լքակայ
նոց, և պայազատաց։ Ընդ ինականաց, և տոհմականց։
Ընդ րուճայ՝ և իզաց։ Ընդ ամայողաց՝ և հնազանդելոց։
Ընդ երելոց՝ և նոճասոից։ Ի եհից՝ և փոքունց։
Ընդ պատճականաց՝ և ռամկաց։ Ընդ խալարժից՝ և սոսկա
կանաց։ Ընդ բաղաքակնաց՝ և գեղջկաց։ Ընդ բայից գո
ռոզուեց, ի սանձս ահաւորին ըմբռնելոց։ Ի խայն
ացելոց՝ վերնականացն խօսակցաց։ Ընդ բրականաց
տիրանուէր զգաստութեց։ Ընդ հանդայականաց եր
կանակրօնից ընտրուեց։ Ընդ յեղլուեց՝ բարեզգաս
ուից գիտողուեց։ Ընդ թոռակալուեց նախագահից՝
սրբանուէր տեսողութեց։ Որոց ոմանց աղերս ա
ղաչանաց, և ոմանց խրատ բարեաց, առ դէմս աղո
թից՝ այսու մատենիւ մատակարարեցի։ Զհունար
կել հոգւոյդ զօրութ, կարգել ինձ մաղթանս բազ

լսցն ընկ՝ քեզ ընծայեսցի։ Եւթէ ի տխրանաց ինչ
արձան բանի՝ պատարագ քեզ ի հաճութիւն, նախ այ
և վ՚նորին՝ կրկին նուիրել։ Եւթէ յարդեսցի այս
բազմապիսիս ընդ իմս երկնեսցի, լեցի և ինձ քեզ՝
զայն աղերս յառաջ մատուցել։ Եւթէ պաղատանս
համբարձի, հասցէ միացեալ ընկ իմս ձայնի և աղաչո
ռաջ եկեսցէ, օգտեցայց բարձրեալ և ես ընդ ին, ‖ Եւթէ ձեռն մաքուր՝ խնկով հանդերձել առ քեզ
Հաճոյ ի ձեռն այսր բանի ի գաղտնեաց ուրուք յա
քոյ օրհնել՝ և ինձ համարել։ Եւթէ հեծուիս ածա
քոյ սովիմբ բերցի, եղիցի ի քէն իսկ անամահալ և յիս
անձրևեալ։ Եւթէ դրեսցի ի փրկութիւն։ կարդեսցի
Հաղորդեսցին յայս գիրս կենաց, արասցես կամաք

Աղոթ
140·2

մադխիս։ Եւ ամեն սոցին խնդրուածս՝ գթութիւն
մեծիդ յանդիման լինիլ սովաւ հանապազ։ Եւ ա
րասցես զսոյն ընթերցողաց՝ ի սիրոս յըստակս, եւ
ի լուսի հոգւոց՝ և մաքրութի յանցանաց։ Թողութի
պարտուց՝ և արձակումն մեղաց կապանաց։ Եղիցի
բղխումն արտասուաց՝ սովաւ վարժեցելոցն։ Եւ
պարգևեալ տացի ի ձեռն սորին՝ ապաշաւ ըղձից։
Ընդհեսցի և ինձ ևս՝ ընդ նոսին առ ի քէն զըղ
ջումն մեղաց։ և նոցա խնդալ ձայնիւ՝ շունչս բարե
համբոյրս։ Սուրբ սուրբ սուրբ վ՚ իմ այսու մատենիւ՝
պաղատանք նոցին։ և բանիւս այսու՝ հեծուիք նոք
ընկ իմ խնկեսցին։ Ընդ համբոյր ձաշակման այսր ող
բերդութիւն, շնորհ լուսոյ քոյ մտեալ բնակեսցի։
Եթէ եղեն ինձ բարեպարիշտք ընծայիլ սովաւ,
ընկալ սովաւ կենդանեօքս վ՚ քո գթած՝ և գիս ընդ
նա։ Եթէ ախտս ինչ սրբանուէրս կաթուածոց ա
ջաց սովիմբ բերցի, եղիցի ի քէն իսկ անամահալ և յիս
անձրևեալ։ Եթէ դրեսցի ի փրկութիւն։ կարդեսցի
Հաղորդեսցին յայս գիրս կենաց, արասցես կամաք
քոյ օրհնել՝ և ինձ համարել։ Եթէ հեծուիս ածա
Հաճոյ ի ձեռն այսր բանի ի գաղտնեաց ուրուք յա
ռաջ եկեսցէ, օգտեցայց բարձրեալ և ես ընդ ին,
Եթէ ձեռն մաքուր՝ խնկով հանդերձել առ քեզ
Համբարձի, հասցէ միացեալ ընկ իմս ձայնի և աղաչո
զայն աղերս յառաջ մատուցել։ Եթէ պաղատանս
բազմապիսիս ընդ իմս երկնեսցի, լեցի և ինձ քեզ՝
և վ՚ նորին՝ կրկին նուիրել։ Եթէ յարդեսցի այս
արձան բանի՝ պատարագ քեզ ի հաճութիւն, նախ այ
լսցն ընկ՝ քեզ ընծայեսցի։ Եթէ ի տխրանաց ինչ

Աշխա
142·4

‖ ձանձրուէ ոք նըշաղեսցի, կանգնեսցի վերսահին
հաստարանաւ այսու հառաչանաց՝ ի քեզ յուսացիլ։
Լթէ համբարտակին վստահուէ՝ մեղօք յատակեսցի,
այսու արձանաւ պատկանեցելով՝ աջով քով պաշտ
պանեալ դարձեալ կառուսցի։ Լթէ յուսոյն ձգա
րան սուսերըք յանցանաց հատեալ կտրեսցի, կցես
ցի դարձեալ միսանդամ կամաք ամենակալիդ՝ բար
ւոք պատուաստեալ։ Լթէ վտանդ մահու անձնա
կան ցաւոց զոք պաշարիցէ, զոցէ փրկութիւն սովաւ
առ ի յոյս կենաց՝ յաղօթելն առ քեզ կիցուցիչ։
Լթէ տագնապաւ ոք տարակուսի ի սիրտ խոչիցի,
քաղցրութիւք քով սովաւ ապրեալ ողջասցի։ Լթէ ան
քաւելի պարտեաց կորստեամբ՝ յանդունդս խորոց
իցէ ոք ընկղմեալ, եկեսցէ ի լոյս կարթիւ այսու
ինարիւ քո պատսպարեալ։ Լթէ թմրութիւն հալածից՝
խաւարային դորձոց՝ իցէ ոք վնասել, զօրացի անդ
րէն վասն միայն ապաւէնն ի քեզ ապաստան եղեալ։
Լթէ պահպանակին վստահուէ զանձն ուրուք լըք
ցէ, ընկալցի այսու միջնորդիւ ձեռն քո զնա՝ ամեն
փեալ ի նոյն հաստատուն։ Լթէ ամայի ի զգուշու
թէ պահպանողացն ոք դեգերեալ իցէ, սպասեսցէ
սովիմբ առ ի նոյն դարձն նորոգողիդ։ Լթէ սար
սուռ դողուութ դիւականի ջերման ինչ զոք խռովե
ցուսցէ, սթափեսցի ի սոյն յայս նշան խոստովանել
և երկրպագել խաչիդ խորհրդոյ։ Լթէ անօրէնու
թէ մըրիկ խորտակիչ հողմոյ յանկարծ բախեսցէ
զհաստատութս մարմնոյ՝ շինուածոյ մարդոյ յերկրայ
նի ծովուս, հանդարտեսցի անդրէն՝ ղեկաւ այսո
ւով ի քեզ պատանել։ Լթէ արատս լինիլ դեղ

դարձուցանել։ Ա՛ւ ընդ երկիր մածուցանել։ Ա՛ւ
ստել։ Ա՛ւ արուգմամբ ոտից փախչել։ Ա՛ւ թիկանց
պարանոք երբեք մատչել։ Ա՛ւ յօդուածոյ բանից
ընդել։ Ա՛ւ առերես բանիւք խաբել։ Ա՛ւ կեր
Ա՛ւ վերարկուաւ պատսպարել։ Ա՛ւ դիմօք կեղծա
յաւուր պատրզմի, և ոչ բանիւ քննաւ իրաւանալ։
Ա՛անաւանդ զի ոչ գոյ պատասխանի ։ ընդ առակողին՝
բանոյ ժանեաց՝ որսողին զանձն իմ՝ ի կորուստ։
նալեաց. խայթմանց խածուածոց մահաբերին քե
կուքի բազմավտանգ աստկուքե վիրացս անողջա
արարիչ երկնի և երկրի։ ։ Նա զի՝ և չիք խակ բժշկ
ջառդ քոյ ատենի՝ ի կշտամբուածն իմ պարտաւորի,
սամանէ բանի փախչելի, յիշոյ անճողոպրելի անա
էիս երկնչելիւ։ Ա՛ղ զի ահաւոր և անտանելի ևի
յիրաւի սարսեալ դողացեալ ապաշնապաւ մեծաւ՝ յա
զշունչ կենդանուեն ոգւոյս բազմամեղի,

կալայ խօսիլ ընդ քեզ որ ի ձեռին ունիս

աչերս մաշկանաց։ Եհան ի խոտոյ ար՛՛։ Գ

Ա՛ երսին յաւելուած կրկին հիւծուկէ նորին հակոյն ա՛ն նոյն

Եւ քեզ փառք յաւիտեանս ամէն։

վհատեալ սրտից • և ընդունիս փառս յաւետս։
հեալ ստեղծաբանուիս։ Ո՛ ի դու տաս զօրութի
Զունչ զօրութեն մեծիդ միայն ի քո լինի շնոր
իմ դու կատարեա՛։ Աղեկի հոգւի քո խառնել ի սա։
տենի սկզբնեցելոյ յանուն քո բարձրել։ Ո՛ սկսեալս

կենաց առ հնարս ցաւոց հոգւոց և մարմնոց՝ զոց ըս

Նե՛ւ ա՛ւր՝ աւուր բարեգո՛ւթ՝ աղաչեմ զքեզ
Նե՛ւ ա՛ւր՝ ո՛չ ապաքէն ըղձալի էր ‖ ըստ գրոյն կան
խո՛ւթք նախաձայնելոյն՝ ո՛չ ստեղծանիւն երբեք
յարգնդի. և ո՛չ նկարիւն յորովայնի. Ա՛յ՛ի ծնունդ
յառաջագոյիւ. և ո՛չ՝ ի լոյս կենաց հասանիւ. Ա՛յ՛ի
թիւս մարդկին գրիւ. և ո՛չ՝ ի հասակ աճման ամբառ
նիւ. Ա՛յ՛ի պատկեր դեղոյ ղարդարիւ. և ո՛չ բանիւ
հանդերձաւորիւ. զան ընդ այսպիսեաց սատկագոյ
նից և սարսափելեաց ըմբռնիւ պարտեաց. զոր և ո՛չ
վիմաց կարծրուն՛ բերե. Թո՛ղ Թէ մարմնոյ լուծական
բերանով ես հոգ հասանելն։ Ա՛յ՛ի խորս երկրի զոզե
լն։ ‖ Հանդի՛ մերկք են քեզ ծածկեալքն, և հրա
պարակեալք են աներևոյթքն։ Ա՛ղաւթս իմ նի՛ա
զեալ՝ և խոպան ունայնացեալ։ Ա՛եղանքն յայտնեցեալ
և յանէծս առաւելեալ։ Ձարիքն իմ ծաղականք, և
ես կորստական։ Իրաւանցն կշիռս պակասեալ, և աշ
նիերաւորեն խոկոյն զօրացեալ։ Հարեացն բեր հալեալ
և սխալմունքն արձնացեալ։ Ա՛ճանդն կորուսեալ
և դատաւինքն այժմին գտեալ։ Ա՛ահուն մուրհակ
գծեալ, և աւետեացն կտակ եղծեալ։ Հարերարն
տխրեցեալ, և բանասիրուն ուրախացեալ։ Չրշնկացն
գունդ թախծեալ, և սատանայ խնճոյիւք պարեալ։
Ա՛երնական զօրքն ողբացեալ, և սատրնայինքն բերկ
րեցեալ։ Ապանողին մըւ՛եր լցեալ, և պահողին դանձ
կապտեցեալ։ Օտարին կողմն կանգնեալ, և սատյողին
պարգև մատնեալ։ Չաստողին ձեր մռայեալ, և կո
րուսչին հաղթ պահեցեալ։ ‖ Ա՛րտախիք փրկչին հենդ
նեցեալ, և բեւեռաւ զնա՛ւարձեալ։ Ա՛ենացն աղբիւր
փակեալ, և դուռ օդին ժանկ՝ ժանտիս ժամանեալ։

Ա՛ստ ա՛ւր՝ ո՛չ ապաքէն ըղձալի էր ‖ ըստ գրոյն կան
խո՛ւթք նախաձայնելոյն՝ ո՛չ ստեղծանիւն երբեք
յարգնդի. և ո՛չ նկարիւն յորովայնի. Ա՛յ՛ի ծնունդ
յառաջագոյիւ. և ո՛չ՝ ի լոյս կենաց հասանիւ. Ա՛յ՛ի
թիւս մարդկին գրիւ. և ո՛չ՝ ի հասակ աճման ամբառ
նիւ. Ա՛յ՛ի պատկեր դեղոյ ղարդարիւ. և ո՛չ բանիւ
հանդերձաւորիւ. զան ընդ այսպիսեաց սատկագոյ
նից և սարսափելեաց ըմբռնիւ պարտեաց. զոր և ո՛չ
վիմաց կարծրուն՛ բերե. Թո՛ղ Թէ մարմնոյ լուծական

Ա՛ՐՈՒ 4 · 11

Յ՛ՈՎ 3 · 11

Ա՛ՐՈՒ 20 · 29

8480-ՏՀ 906

Ա ՈՆԱՐ Հայրաբար անուցեր դայեկապս տածեցեր
խառնեցեր Իշխանականին դոյին պճնեցեր
Ի չնչականացն որոշեցեր ՚Ի ոդւով խմանալեաւ
Ամաստիւք աճեցուցեր ՚Ի անձարով հաստատեցեր
Նիւթ փայլեցուցեր փչմամբ Ա՛ոզի ճոխացուցեր
Թէ զսիարս օժանդակելով ՚Ո՛ւրդարեցեր բա
ի պատկեր քո պանծալի ՚ի ձեռն վերինդ տպաւորու
թիս իմ յաւէտ պարտաւորեցել ՚Ու արարեր զիս
ցուցից վերաւունս քո միշտ զօրացել և զանիրաւու
թիս մեղուցելոյ անձինս առ քումդ երախտիս
դաս աշաւոր անճառ անպատում հզօր աճ բոլո
րից ՚Վանզի դասեալ անդստին ՚ի սոյն զապերախ
մարտիս ՚Վանզի ՚որովք դիմօք վերադրեցելովք
նշանակօք աղարտեցելով յանդգնեցայց յոնդիման
լինիլ քեզ դատաստանաւ դատաստանի ու՛լ երաւա
դաս աշաւոր անճառ անպատում հզօր աճ բոլո
ցուցից վերաւունս քո միշտ զօրացել և զանիրաւու
թիս իմ յաւէտ պարտաւորեցել ՚Ու արարեր զիս
ի պատկեր քո պանծալի ՚ի ձեռն վերինդ տպաւորու
Թէ զսիարս օժանդակելով ՚Ո՛ւրդարեցեր բա
նիւթ փայլեցուցեր փչմամբ Ա՛ոզի ճոխացուցեր
Ամաստիւք աճեցուցեր ՚Ի անձարով հաստատեցեր
Ի չնչականացն որոշեցեր ՚Ի ոդւով խմանալեաւ
խառնեցեր Իշխանականին դոյին պճնեցեր
Ա ՈՆԱՐ Հայրաբար անուցեր դայեկապս տածեցեր

մարդ՝ կենցաղականաւ անկայուն. դոյին
զբաղեալ. և յիմարութ՝ պատրողական գի
նեաւս թմրել ՚ որ ամին ստեմ. և ոչ միով իւիք ճշ
մարտիս Վանզի ՚որովք դիմօք վերադրեցելովք
նշանակօք աղարտեցելով յանդգնեցայց յոնդիման
լինիլ քեզ դատաստանաւ դատաստանի ու՛լ երաւա
դաս աշաւոր անճառ անպատում հզօր աճ բոլո
ցուցից վերաւունս քո միշտ զօրացել և զանիրաւու
թիս իմ յաւէտ պարտաւորեցել ՚Ու արարեր զիս
ի պատկեր քո պանծալի ՚ի ձեռն վերինդ տպաւորու
Թէ զսիարս օժանդակելով ՚Ո՛ւրդարեցեր բա
նիւթ փայլեցուցեր փչմամբ Ա՛ոզի ճոխացուցեր
Ամաստիւք աճեցուցեր ՚Ի անձարով հաստատեցեր
Ի չնչականացն որոշեցեր ՚Ի ոդւով խմանալեաւ
խառնեցեր Իշխանականին դոյին պճնեցեր
Ա ՈՆԱՐ Հայրաբար անուցեր դայեկապս տածեցեր

աղբս մաքրեսցես Քան ՚ի խորոց սրտի՛՚՚ Ա
Ա՛րտին յաւելուած ՚ի հին հեծուել նորին հսկողն աս նոյն

Ն՛ք քեզ փառք յաւենեցուն ամէն։

այսու յիշատակաւ. որ ունիս զայ. և ՚ի քէն է այ։
պատարագ ՚Ա՞հա բարձրացեր վերստին՝ խնկեալ
սէր եղերօք ՚Ո՛ ՚ի զաղորմութիդ կամիմ, և ոչ ըզ
տուք զայդ նըւէր յանուն փրկութիդ ձերոյ այ, և
զիս քեզէն քոյով բնութիդ սահմանեցեր մեզ ասելով թէ
տուր ինձ զաղորմութիւն Ա՛ր զայսոսիկ դու ինքնին

Ղուկ. 11 · 41
Վեր. 6 · 6
Ա՛ստ. 9 · 6 29 · 9 1 · 12
Ա՛ստ. 1 · 27 2 · 7
Յովհ. 20 · 22
Սիրաք 17 · 5 17 · 9
Պետ. 1 · 3

Սաղմոս 91 · 15
Մատթ. 28 · 19
26 · 26

ստացողաց։ ‖ Տնկեցեր զամբարիշտս ՚ի քո՛ւմդ գա՛նձ
թի։ Ո՛չ բոլն կենաց ուրուք եցեր։ ‖ աճապանին ցօղով
մաքրեցեր։ կենաց վտակա՛ն արմատացուցեր։ ‖ Տա
ցի՛ր երկնայնով ջամբեցեր։ ածային արեամբդ ար
բուցեր։ Ո՛նհպիճն և անհասանելիցն ընտանեցու
ցեր։ Ո՛աչս երկրեղէն ՚ի քեզ համարձակեցեր։
Ո՛ուսովդ փառաց վերածածկեցեր։ Ո՛չողանիւթ
մատուռնա՝ անմաքուր ձեռացա՝ ՚ի քեզ մատուցեր։
Ո՛մխիթս անարգ մահացու՝ իբր զնշոյլ լուսոյ յար
դեցեր։ ‖ Ո՛չայր քո հզօր՝ ահա՛ւոր՝ օրհնել՝ մարդա
սիրապէս և անարժանիս իմոյ անձին հնազեցեր։ ‖ Ո՛է
կիզեր զբերանս լցեալ նանրութի՝ ՚ի ժառանգակիցն
կարդալ զքեզ։ Ո՛է հշամբեցեր զյանդգնեալ՝ ՚ի
քո՛ւմդ կցորդուն։ Ո՛է բստե՛րացուցեր զտեսիլ ա
ջացս՝ ՚ի քո՛ւմդ ակնարկուն։ Ո՛է արդելանա՛ կապա
նացն՝ ընդ մահապարտացն տարագրեցեր։ ‖ Ո՛է խոր
տակեցեր զդաստակ բազկիս՝ որ անմաքրեալս առ քեզ
Համբառնայր։ Ո՛է մանրեցեր զոսկս իմոց մատանց՝
՚ի հշոշափելն զբանդ կենաց։ Ո՛է պատեցան զինև մա
ռախուղք ՚ի ձօնելն զքեզ ա՛հաւոր։ Ո՛է փշրեցեր
զպարս ատամանցս՝ յրմբռչնելն զքեզ անսահմանե
լի։ ‖ Ո՛է գնացեր բարկութի՛ խոտորնակ՝ խոտորնակի
ընդ քեզ հետևողիս։ իբրև ընվրեալ տունն իջի։
Ո՛է խայտառակեցեր ՚ի հարսնարանիդ զանարժանս
քո՛ւմդ պարերդութե։ ‖ Ո՛է ՚ի գծուծ հանդերձին
տեսիլ զանօրինել յանդիմանեցեր։ Ո՛է կապանօք
ձեռացս և ոտից՝ յարտաքին խաւարն հալածեցեր։
Ո՛այս ամ մատունս քարեց՝ և զներելոյդ երկայն
մտուի ընկալեալ ՚ի քէն բարերար՝ օրհնեալ և յաւէ

Ա
Հասանիլ։ Փակեցի ես ինձէն զելից ուղևորուն
։ այնատուրը հետոզ խաբեցայ՝ կենացն անձկալեց
։ Ով աշազոյ՝ զչինուածս յիմարութե կառուցի
։ հելոյն յօբայ՝ ։ Ճանապարհ իմն անդարձ գնացի
տանեալ՝ այսր անդր տարաբերիմ։ Ըստ ձայնի երա
Տուեն Տարի զանհասատ հողմոյ. որով միշտ տա
ձայ յանախորժ դառնուն պաղոյ՝ այդիս օտարացել։
խաղողոյ, և ես ։ այնր՝ փուշ շառաւիղեցի։ Ոտր
ձածարեալ՝ զբ մրգերէիցն։ Բանզի մնացեր յինէն
մանն յարդիւնատուրութի։ Ձախ ելանեն առաձգ
։ փշոյն մեղաց հերկեցի զանդաստան սրտիս՝ որը
նիւթեցի զարիս։ Ընդատին յոգըն առաջին մատեյ։
սահմանաւ ուխտի փակեցայ։ Ո՞ւր դարձել զնոյն
տացայ դաշնաւորեցի՝ զբ Տաճոյանալ, և՞չ ։ այսու
։ որ զնարայելէ ամբաստանուեն։ Ւր թէպէտ խոս
զամ ծանուցար կարկառմամբ ձեռին քոյ այցելու
թե՝ ձգել զնս առ քեզ, ո՛չ Տաւանեցայ ։ մրգրկին
խելագարուե ցնդեցի։ Ւր թէպէտ բազում անդ
ձառէց՝ ի բարձրելոյդ խնամոյ բարդեցել՝ մրկանն
ուանայնացուցի։ ։ այս լուսաւորուբ շնորհաց ան
տեաց կաճառս՝ ընդունայնուեն գնացիւք՝ չարաչար
տուբ՝ սիրոյն յիմարուե։ ։ այսց բարեաց երախ
աեան յանդիմանուեն՝ որ առ յակոբ. մոռացել զնմա
ցի։ ։ այս քեզ ինձէն հատուցի չարիս՝ ։ մովսի
աձ իմ և ։ր՝ ընդ այսքանեաց բարեաց փոխաբերե
Տրդոց յուզմանց երկրաքարշուեց։ ։ այսոսիկ քեզ
կանաց և անձնականաց՝ ամենակիր բազմաճուփ խոր
տեաց յանբիւ և բազմօրինակ անօրէնուեիս մարմնա
միշտ երկայնամիտ, փոխարկեցի վնասակարս պար

2 Օրն 32 · 6
Ղ՚ա 15 · 13
Ես՚այ 1 · 24
Հ՚այե 65 · 12
Հ՚ես 11 · 17
Հ՚ես 6 · 9
Մ՚ատ 13·7՝25
Հ՚այ 5 · 2
Հ՚ես 2 · 21
Ածխ 1 · 12
Ծ՚ն 16 · 23
Մ՚ատ 7 · 26
7 · 13

իբր տաղտկացու-ցանողական հնարաւորութիւն մատնա-
լու սրտիս մղձեռելու ցաւոց հոգեկան խիղճոյս
խարանաւ բանիս արտաքս հերքել։ Եւ կամ զծան
լեանիկ։ Եւ ոչ զշարաւ ամբարեալ մահացու վէրիս
ընդ սմին սահման ընթացից ձայնիս հեծութիւն
ընդ դոյ առայս, և կամ ոչ օգուտ ինձ առ

ԱՍԱՐԴՈՅ ՕՐԻՆԱՁԱՌԸ

Ո՜վ Էրսին յաւելուած էրկին հեծութիւն նորին հսկողի առ հոգի
աղէտս մաշլանաց։ Բան՝ ի խոտոյ ա՛։ Ը

Ո՜վ Էրսին յաւելուած էրկին հեծութիւն նորին հսկողի առ հոգի
աղէտս մաշլանաց։ Բան՝ ի խոտոյ ա՛։ Ը

Ե՛ւ քեզ փառք յամենայնի յաւիտեանս ամէն

Ա՛ստուածդ ողորմեցաւ ինձ, ո՛ Տէր, ողորմեցաւ ինձ, զի ի քեզ
յուսացեալ է անձն իմ։ Եւ ստուերիւ թեւոց քոց յուսասցի, մին-
չեւ անցցէ անօրէնութիւնն։ Կարդասցէ առ Տէր, որ բարերար
է մեզ։ Եւ ապրեցուցանէ զանձինս մեր ի չարեաց։ Ո՜վ Տէր,
ողորմեցաւ ինձ, զի ի քեզ յուսացեալ է անձն իմ

Ամէն։ Ամէն՝ եւ փուշք խր։ Ամէն՝ եւ արմատք խր։ Ամէն՝ եւ
ռահիղք խր։ Ամէն՝ եւ բիծք խր։ Ամէն՝ եւ արկածք
առնուլ ի միտ։ Ամէն՝ և ծնունդք խր։ Ամէն՝ և շա
մեղանք իմոց յանցանացս անթիւք. զորս անհնար է
և առանձնականք ի ծննդոց աճելոցն։ Ուստի
նութեանց։ Ո՛ի թէպէտ և յոյժ բազումք են մա
ցան ամբաւին շեղջք՝ առ Համբարս իմոց անօրէ
զերացն։ Ընդ թիւս ջափուց կշռութեան առ իմն
կոխեցեալ փոմդ հրամանի՝ որքան ալիք ծովուն յե
Եւ այնքան սատրեցայ և պատկառեցայ ի սասա
քան զփարաւօն՝ զսեղծուճած սրտիս խստացուցի։
պոռնիկ. սկզբնամայրն ապաշնորհոցց։ Եւ պակաս
Պատօրինակի խռովութեանէ մորկաց ծովու ծփեցայ.
դատախազն է անհատութիւ։ Պատուեցաւ և կինն
դարձիս ուխտազանցութիւն։ Յիշատակեցաւ հետ
ամբարշտութիւ։ Պատուեցաւ անառակ որդին՝ առ ան
լութիւն։ Պատուեցաւ և փարիսեցին՝ առ դժնդէխ
Ծանելի եղև մանասէ առ իմոց պարտուցս առաւե
նիան իմ յիշատակել Համայն աստանօր։ Եհեղ առ
իմումն թերութեանէ բարուցս անբարեաց՝ և նոքա յաղ
թականք էցեն. իբր ապաշաւեալն քան զանապշնարն։

Ամէն 13 · 7
Ամոս 1 · 11
Ամոս 39 · 13
Ամոս 8 · 70
Առակ 2 Կոր
Առակ 33 · 2
Առակ 18 · 11
Առակ 15 · 13
Առակ 4 Թագ
Առակ 15 · 3·4
Առակ 2 Կոր
Առակ 26 · 20
Առակ 23 · 42
Առակ 7 · 47
Առակ 7 · 3
Առակ 5 · 22

Ամն՝ և հաստատագ իւր։ Ամն՝ և պատուղք իւր։ Ամն՝ և նշխարք իւր։ Ամն՝ և ճիւղք իւր։ Ամն՝ և ոստք իւր։ Ամն՝ և արմկունք իւր։ Ամն՝ և ճիւրանք իւր։ Ամն՝ և մատունք իւր։ Ամն՝ և խլրտմունք իւր։ Ամն՝ և զօրութիք իւր։ Ամն՝ և ազդմունք իւր։ Ամն՝ և նըշմարանք իւր։ Ամն՝ և տիպք իւր։ Ամն՝ և հնացեալք իւր։ Ամն՝ և ըստուերք իւր։ Ամն՝ և մրթութիք իւր։ Ամն՝ և յարձակմունք իւր։ Ամն՝ և հնարք իւր։ Ամն՝ և պատիրք իւր։ Ամն՝ և դիտմունք իւր։ Ամն՝ և դիմեցմունք իւր։ Ամն՝ և չափք իւր։ Ամն՝ և խորք իւր։ Ամն՝ և պարշութիք իւր։ Ամն՝ և կիրք իւր։ Ամն՝ և կայծկիտունք իւր։ Ամն՝ և մրթերք իւր։ Ամն՝ և դանձք իւր։ Ամն՝ և ցնցուղք իւր։ Ամն՝ և աղբերք իւր։ Ամն՝ և պեծք իւր։ Ամն՝ և շանթք իւր։ Ամն՝ և հրդեհմունք իւր։ Ամն՝ և պատկառանք իւր։ Ամն՝ և վհատք իւր։ Ամն՝ և անդունդք իւր։ Ամն՝ և բորբոքմունք իւր։ Ամն՝ և աղջամղջութիք իւր։ Ամն՝ և ամպրոպք իւր։ Ամն՝ և կայլակք իւր։ Ամն՝ և հոսմունք իւր։ Ամն՝ և հեղեղք իւր։ Ամն՝ և սառնամանիք իւր։ Ամն՝ և դրունք իւր Ամն՝ և շաւիղք իւր։ Ինոցն՝ և տապ իւր։ Իրատն՝ և գոլշիք իւր։ Իալոց ձարպին՝ և ճենճերմունք իւր։ Օձինարն՝ և դառնութի իւր։ Կորճանիչն՝ և Հնազանդելքն իւր։ Առնաւորն՝ և եղջերակք իւր։ Գառոջն՝ և սպառազինք իւր։ Նշաւակիպան՝ և գոմարտակք իւր։ Գազանն՝ և կորիւնք իւր։ Ասծանօղն և ծակոտնաճք իւր։ Պականագործն՝ և նմանիք իւր։ Ո՛չ, ըզ՝ այսոքիկ պետք են դևսաճորուեց ապականողաց Հոգոց համայնից. դասելք ընդ միմեամբք նմա ճուխք մասանց. Ուրաքանչիւրոք՝ ի տոհմէ՝ ըմիոք բիւրոց և ոչ հազարաց. Ուսկ գհամայնից թիւ՝ նա

սար
ժանմունք։ Բանդի զայն ամ դունդս չարուե բան
անհասանելեց. և անկոխ Ճանապարհաց երկք և տա
կակծելի կիրս՝ և դժուարակուռ պատուս ծառոց
աճականս՝ ամենայաղթօղս և անպարտելիս։ Թէ և
բազմահոյլ բռնուե մարտակցացդ։ զորեղ ախոյենս
կերին ձեռս։ Եդեալ ահարկուս ցուցից առ սմին՝
զորս վերագրելոքդ սահմանեցին զորքանուիս պատ.
քան թէ թշնամիք ընտանիք՝ ինքնածինք բուսեալք.
րևուելից ընդդիմամարտաց։ ոդք ոչ այլ ինչ են,
վստահութիւն խափան կորեցից, և ապա
զկեն եղեալ մատնեցայց այսքանեաց անե

Ա՛ Էրսին յաւելուած էրկին հետուրէ նորին հակառ առ նոյն
աշէս մաշկանոյ։ Լան՛ի խոյոյ ա՛։

Ա՛ Ի ՕՂՈՒՄԻ՝ Ո՛Ղ ՓՐԿՈՒԵՆ

թէպէտ և ոչ բռնադակապէս։

Ա՛ ՀՐ՝ի բիւրուց արդասեաց էարեաց՝ էաւ մի ե
րևեցուցի. զի նոքօք և զայլսն իմաստասիրեօքիք
Ա՛՝ ՀՐ՝ի բիւրուց արդասեաց էարեաց՝ էաւ մի ե
բնութի պատուակի ազգի ազգի վրիպականութի։

րեցի. և կամ զբնաւն իսկութի սահմանեցի. որ՝ իմերս
կածիդ վերադրեցելոց. թէ ոչ ընդունայն ինչ զբ
ծին զանձն դիտեսցէ, և՝ի չափս իւրում կանոնի
ծանիցէ, և հասարակաց բնութ վարեսցի, և երկրա
զանձն ոչ խաբեսցէ, և առ երեսս ոչ կերպարանես
իբր զերութի դործոց տեսանէ։ Նէ արդ՝ եթէ ոք
միայն զօրէ իմանալ, որ զառ՝ի մինչ չէուին՝ դրել

Ա աղմոս 1 · 7
Ի մտաս 29 · 10
Ա ղ՝ ի 138 · 16
Ա՛ ի 2 32՝ 17
Ա՛ ի 17՝ 7 · 18
Ա՛ ի 3 · 6
Ա՛ ի 9 · 7
Ա՛ ի 12 · 6
Ա՛ ի 25 · 19
Ա՛ ի 26 · 10
Ա՛ ի 29 · 10

Հանապազորդեն վիշտս ըստացողին։ Թոյլ առ բա
նել զնորն։ Աշտաշարժս առ դիւտս ստնայականս։
տադուծուի զազրուե։ Փոյթս առ՛ի բարկացուցա
ծել՝ ըստ եսայեայ նախատացուեն։ Ծիրս առ ժան
Ա.պետ. 5 • 21 ծել՝ ըստ եսայեայ նախատացուեն։ Ծիրս առ ժան
Ա.պետ. 25 • 26 Նեան յանդիմանուԹեն։ Լմաստուն զբարիս դոր
ԹԷ բարերարիդ։ Ձառայս քոր և վատ՝ ըստ որու
ղուՀլս առ երկայնամիտդ։ Պառնացուցիչս քաղցրու
Հորդ։ ԱպաշնորՀս առ բազմապարգեւդ։ Ախտ մե
ջանաց, և ոչ Հանգատեն։ Պերախտս առ երախտա
գործ։ Ապերախտս առ երախտագործ

ոչ գիտեմ զձեզ։

Ընդ Թագաւորին վշտանայն կնքելոյ, եթէ՝ դողացուցեալ և սարսափելեացն բանից՝ երկնա փակեացի։ Ո՛վ ինձ առ ձայնին ահաւորս Թեան՝ Հագին պակուցմանն։ յորժամ առագաստին մուտն լե՛ս աղօտանալն։ Ո՛վ ինձ առ ձեզ տագնապի ա՛ առ նըշազուկ խղդոյն լապտերաց։ զի անարծարծե նոյս։ իբր դատաւորին յանդիման եղեց։ Ո՛վ ինձ առ եւս անարժան հոգւոյս յեղկելի մարմ հու բաժակին։ որպէ զյաւիտենականն տուժեցայց։ վնասդ համբերեցից։ Ո՛վ ինձ առ արքունի մա րեաց կրկեցի։ Ո՛վ զմարմինս պարարողիս։ կե լոցն զհնդէս։ Ո՛վ ամբարշտիս, որ միշտ զոստայնս ծել։ Ո՛վ յիմարուեաս, որ ոչ մտաւեցի զծածկեցե կի, Թէ նեռք բարկուեն այ՝ այրեցելովք են դո էորելոց եմ՝ ի գեհենին։ Ո՛վ ինձ առ այսր յիշատա տիրադրուժ։ Ընդնդրհակալս երախտամոռացս։ Ո՛վ ինձ մեղաւորիս՝ զի զարարիչն իմ՝ քաքկացու ցի։ Ո՛վ որդւոյս կորստեան, որ զկենդանուեն ձիր մոռացայ։ Ո՛վ պարտապանիս անհամար բիւրուց քանքարոց, որ ոչ գոյ հատուցանել։ Ո՛վ բեռնա կրիս ծանրութ մեղաց դժնէիցդ, որ ոչ ունիմ դառնալ առ հանգստարանն։ Ո՛վ վնասակարիս առ տրու նեան պարտուցն, որ չիք յանդիման լինիլ Տեառին։ Ո՛վ եղեգնախարիւ կիսանողակիս նիւթոյ, որ առ էորելոց եմ՝ ի գեհենին։ Ո՛վ ինձ առ այսր յիշատա կի, Թէ նեռք բարկուեն այ՝ այրեցելովք են դո ծել։ Ո՛վ յիմարուեաս, որ ոչ մտաւեցի զծածկեցե լոցն զհնդէս։ Ո՛վ ամբարշտիս, որ միշտ զոստայնս էարեաց կրկեցի։ Ո՛վ զմարմինս պարարողիս։ կե րակուր որդանցն անմահից։ կերրողացն Թիւնաւորաց վնասդ համբերեցից։ Ո՛վ ինձ առ արքունի մա հու բաժակին։ որպէ զյաւիտենականն տուժեցայց։ նոյս։ իբր դատաւորին յանդիման եղեց։ Ո՛վ ինձ առ եւս անարժան հոգւոյս յեղկելի մարմ լե՛ս աղօտանալն։ Ո՛վ ինձ առ ձեզ տագնապի ա՛ առ նըշազուկ խղդոյն լապտերաց։ զի անարծարծե կրիս ծանրութ մեղաց դժնէիցդ, որ ոչ ունիմ դառնալ առ հանգստարանն։ Ո՛վ ինձ մեղաւորիս՝ զի զարարիչն իմ՝ քաքկացու ցի։ Ո՛վ որդւոյս կորստեան, որ զկենդանուեն ձիր մոռացայ։ Ո՛վ պարտապանիս անհամար բիւրուց քանքարոց, որ ոչ գոյ հատուցանել։ Ո՛վ բեռնա

Հ Ո՛վ ինձ մեղաւորիս՝ զի զարարիչն իմ՝ քաքկացու ցի։ Ո՛վ որդւոյս կորստեան, որ զկենդանուեն ձիր մոռացայ։ Ո՛վ պարտապանիս անհամար բիւրուց քանքարոց, որ ոչ գոյ հատուցանել։ Ո՛վ բեռնա կրիս ծանրութ մեղաց դժնէիցդ, որ ոչ ունիմ դառնալ առ հանգստարանն։ Ո՛վ ինձ առ այսր յիշատա կի, Թէ նեռք բարկուեն այ՝ այրեցելովք են դո էորելոց եմ՝ ի գեհենին։ Ո՛վ ինձ առ այսր յիշատա նեան պարտուցն, որ չիք յանդիման լինիլ Տեառին։ Ո՛վ եղեգնախարիւ կիսանողակիս նիւթոյ, որ առ Հանգստարանն։ Ո՛վ վնասակարիս առ տրու կրիս ծանրութ մեղաց դժնէիցդ, որ ոչ ունիմ դառնալ քանքարոց, որ ոչ գոյ հատուցանել։ Ո՛վ բեռնա մոռացայ։ Ո՛վ պարտապանիս անհամար բիւրուց Հագին պակուցմանն։ յորժամ առագաստին մուտն փակեացի։ Ո՛վ ինձ առ ձայնին ահաւորս Թեան՝ դողացուցեալ և սարսափելեացն բանից՝ երկնա

2 Օրին
32 • 16 Ա՛ծոլ
18 • 24 Ա՛աշմ
37 • 5 Ա՛ծոլ
18 • 32
1 Կ՛թ
3 • 32 Ա՛աշմ
7 • 14
Ա՛աքէ 19 • 9
66 • 24
Ա՛աշմ 74 • 9
Յ՛ակ 16 • 19
Ա՛ծոլ 25 • 8
25 • 10
25 • 12

Ա էրտին յաւելուած էջին հետեւեալ նորին հանգի առնոյն
ոգեբս մաշկանոց։ Լաո՛ւ ի խորոյ սրտ՛։ Ը

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՕՐՀՆԱՆՔ

ցես անձն իմ կորուսեալ. կամ ուր թաքչի
ցիս. կամ զիմարդ ապրեացիս։ ‖ կամ որպէս ե
լանիցես ի մեղանաց բանտէն։ Քանզի բազում են
պարտիքդ՝ և անթիւ հատուցմունքն։ Աստիկ են
կշռամբանքն, և անվախճան նախատինքն։ Ընդոդրմ
են հրշտիկքն, և անկաշառ դատքն։ Չզօրէ ատեանն
և անաչառ բեմքն։ Քատմեալիք են սպառնալիքն, և
անողորմ հատուցումն։ Ընհարկու հրամանն, և մեր
կապարանոց՝ յանդիմանուին ‖ Հրեղէնք են գեղքն
և անանցնելիք են վտակքն։ Թանձրամած խաւարն՝
և արտաքոյ այցելուք՝ մառախուղն։ ‖ Ընպականուե է
դուքն, և մշտնջենաւորէ տագնապն։ ‖ Ընվնապրած
տարտարոսն, և անդերձ սառնամանիքն։ Ընդարև
քեզ են գանձ դատինքս այսոքիկ՝ դժնդակք և տա
ժանելիք՝ օթևանք անըմբերելեացդ պատուհասից։
Ո՛վ անարժան անձն իմ մեղաւոր չարագործ պոռ
նիկ բազմաբիծ՝ ‖ և սահման անդաստանի բնաւին
անմաքրուե։ Ընհա զարդիւնս գործոց ձեռացդ քոց
ժառանգեսցես։ ‖ Թխրեալդ յուղղուեց, և զառա
ծեալդ՝ ի մաքրուեց։ Տարագրեալդ յարդարուեց,
և՛ի կարգաց պարկեշտուեց։ Ունայնդ՝ ի լիութեց՝
հոգեպարդև հարստուեց։ Ընսխանձարկու բարկրին
և ամենակալ Թագրին։ ‖ Ընքզի կատուցեր քեզ անել
արգելան՝ և անփախչելի որոգայթ. խաւխեալ քեզէն
զանգիշխանէն զքո վէր, և զանօրինակդ քո զՀարուած

Մատթ. 18 · 34

Ղուկ. 7 · 1

Ընդայ. 24 · 17

Մատթ. 25 · 41

Յայտ. 13 · 36

Սաղմ. 9 · 17

Ծննդ. 6 · 12

Ընդայ. 1 · 6

եւ ամենայն մասնակցութեանց։ Օ՜ իմ քեզ ցնծան ծովուց
տուն եւ ամենայն իմ թշնամական ամենապատկառ.
զուք՝ ով անձն իմ՝ ի կոակ մաղթանաց մատենիւ այսր ողբեր
նաւորս ընդ քեզ բանբասանս շարադրեցից

ՈՂԲ ՅԱՂԹԱՆԱԿԱՆ ԱՍՏՎԱԾԱՄԱՅՐԱՆ

Ով՝ Էութիւն յաւէտ ծածկեալ ի միմիայն հնձուելիք նորին հայոցի ապա նոցին
աղերս յաղթանակս։ Եւ ի խորոց սրտի։

Ո՛վ անանկիդ, ի բարձրութեց եւ ի հոգեւոր հայրս
կուեց. Ո՛վ տնանկիդ, ի բարձրութեց եւ ի հոգեւոր հա
տից։ Ո՛վ աղքատիդ յընչեղաց։ Ո՛վ անուժանդ, ի փր
դերիդ, ի գերագունից։ Ո՛վ նուաստացեալդ, ի վե
ի, ի փառաւորաց։ Ո՛վ ընչազդ յաւուրս եղուեց։ Ո՛վ
դարուց։ Ո՛վ անպիտանդ, ի պիտանեց։ Ո՛վ անարդդ
Ո՛վ արբշիռդ, ի պարկեշտաց։ Ո՛վ կեղծաւորդ յար
մահացուդ, ի կենդանեց։ Ո՛վ խոհերականդ, ինձ
Ո՛վ ամբարիշտդ, ի բարեպաշտից։ Ո՛վ ընչականդ, ի
ղոպտեալդ, ի պճնելոց։ Ո՛վ դատուեալդ, ի դովելոց։
ւ, քաղցրութեց։ Ո՛վ խաւարդ, ի լուսաւորմից։ Ո՛վ կո
ւդ եւ եբեւուն։ Ո՛վ ջարդ, ի բարեց։ Ո՛վ դատնուեդ
ալ, ի կայել անձինդ քո պարտական մահու՝ զանբուժե

ասց տեսուԹԵ մոացս՝ անձն իմ անպիտան. վիմօք
այ. Ո՞վ վՀղ եդից զքեզ նպատակ Հանդիպ երե-
մեծից, ո՛չ զԼիբ մի՝ ի բարդեցելոյդ անօրէնուԹեց ս
ըեցից Ը զրով սահմանի փակել. Նաև Թէ զմայրս
լեբանանու՝ ի մի լուծ կշռոց զօդեցից, կամ զԵեառն
արարատեան՝ իկէս ամբարձման Նժարի միոյ արդա
րուԹԵ միջնորդ կացուցից, ո՛չ Հաւասարի այնր Հար
ԹուԹԵ Համազուգակցեալ։ ‖ Ո՞ւստ ամբարձուղէշ
ստուերատեղն տերևալից՝ ունայն՝ ի պաղոց. նմա
նակից յաՀետ Հարազատ այնր Թզենւոյն՝ զոր տէրն
գօսացոյց. Քանզի սաղարԹիւք վարսից՝ այսինքն՞ ե
արտաքին դիմօք բարեշուք կերպից՝ էբր պահաՀ
իմիք պաճուճեալ՝ բացիականացն գոլ բաղձալի. Իսկ
եԹէ մերձեցայ տընկօղն խուզել զնդրեվին՝ գոյն
զքեզ ունայն՝ ի բարեաց, և գարշելի՝ ի գեղեցկու
ԹԵց. Ո՞ղջ տեսուղաց. և նշաւակուած նախատողաց.
Ո՞վ ի եԹէ յապաժաման անզգոյշ ժամուն՝ Հերա
պանծ տունկն պաղակորոյս անկենդան՝ (որ դոյն
պտուղս է անպատրաստից) եկն ընդ անիծիւք. և
կամ երկիր ուռոյեցել ցօղով՝ եԹէ զբազմապատիկ
ամանդ արդասեաց երկրագործուն՝ տածողացն ո՛չ
մատուցանէ՝ լքեալ մոռանի. Իսկ դու ով անձն իմ
եղկելի, սաՀման բանաստոր և տունկ կենդանի, և
ո՛չ՝ ի ժամու խրատուն պաղաւոր, էբր զնոյն ոչ կրես
ցես պատիժս նախանձուն աստուծոյ. Ո՞ւր զՀամայնն
ընկալար՝ ի քեզ անպակաս յատաՀելուԹեց. սկզբնա
ւորել՝ ի մարդոյն առաջին՝ մինչև՝ իսպառումն ծնեալն
դուց նորին՝ զբերս դործոց նախրուԹեց. և զիմաս
նորոգս առեալս և անսխալժելիս Հաստողին զքեզ
Ա՞ստ
21 • 19

տեառնս յաւխտենից ամէն։

կինս և յաղագս Տարոյ՝ և՛ ի ծննդեան նորա՝ յամի՛ օրհնութիւն դոհութեամբ հանդերձ. յերկինից յեր
զկեծուն ոգւոց և՛ ծառը փոխես։ Ես քեզ վայելչ
ամանել քեզ տարածեցից ած իմ և ասր։ Օ՛ի ՚ը ՚ը 7·2
զգեստաւորեալ յանկաւորութիւն էարութե գործոց՝ խոս
բանի։ Ես զոյգս գաղտնեց մտաց խորհրդոցս՝ իբր 5·25
անձին յօժարամիս կամաք ոգորիմ ՚ըստ խմաստուն Ա՛ստ
նուամն պատասխանուղ՝ իբր ընդ ոսկի ումեմն՝ ընդ
և ինչ պատահիմ անսանիկ արդար, սակայն յառաջ
բենի՝ անողոքմաբար զբեզ քարկոծել։ Ալ թէպէտ
ձգելոց արձանաց բանից՝ իբր զանընտել գազան վայ

Ա՛ էրսոին յաւելուած էջին հնծուելէ նորին հոգւոյ առ նոյն
աչքս մաշևանաց։ Լան՝ ի խոյս սպր՛։ Ո

ԼՈՒՐԴ ՔԱՆԶՈՒԹԻՒՆ

պէս մատանեն կորստեան՝ զղջումն ուժգ
նապէս և մեղաչէլն մոլեգնաբար։ Ո՛վ
թէպէտ և օտարացեալք իմն են՝ ի միմեանց այլայլու
թիք նմանուեցին, սակայն զկերպարանս երկաքանչիւ
րոցն առ միմեանս եդեալք՝ զմի և զնոյն վկայեն
ծնունդս արտադրեն։ Ո՛վ ի միոյն զհզօրին ձեռն՝
իբր ապիկար թերահաւատ. իսկ միւսն ընդ նմանու
թիւ քառոտանեաց պաճարելինաց անզգայս եղեալ՝
զկուսոյն առասան խզէ։ Ա՛ւորոյ ընդ առաջնումն
միշտ փաղաքշեալ խնդայ հանապազ սատանայ. իսկ
երկրորդաւն ընդ նմանութիւ լափլիզող դժոխորովայն
գազանի՝ իբր կերակրով՝ արեամբ պարարի։

Ա՛ւրդ՝ իբր զգանեալ բազմահարուածեան հէ
ծանաւ՝ և յափին մահու ժամանեալ՝ դողգն ինչ
դարձումն ընդոյ ընկալեալ և յոգւի կենդանի եկեալ՝
կազդուրեցայց պատապարեցայց յարեայց յանկեն
դանի կորստենէ. օժանդակեալ քո ձեռամբն՝ որ
գթածն ես յամի։ Ի բարերը երկնաւոր հօրէն՝ փրկ
կօնե և բժշկութիւ պատուղ ընձեռեալ ինձ մեղաւո
րիս ախտացելոյս և մեղուցելոյս։ Ընդ յաւիտեանս ող
ջոյս աղերսանաց՝ զհաւատոյ շինուածք կա
ռուցից։ ‖ Վանքն՝ և ոմն՝ ի նախնեացն սովիմբ զի
նել փոխեցաւ իսկոյն յանմահականն վիճակ վերինս։

Ծնունդ 5 · 21
Նէոյ 11 · 5
Ելից 44 · 16

զերկիրն Հատուածս առանձնաւորականս՝ ի մի և ի մի և ի
Հաւատ՝ ընդ սիրոյն դասեալ և յուսոյ։ Ո՛ի եթէ և
Ա Կոր. ԺԲ. ԺԳ. Ա Թես. Ե. Ը. Ա Պետ. Ա. Ե. Ի Հրեայս ասէ, զի ոչ ամենեքեան
Հաւատային ի Քրիստոս։ Ո՛ի եթէ և ի Հեթանոսս
Ա Կոր. ԺԲ. ԺԳ. Ա Թես. Ե. Ը. Ա Պետ. Ա. Ե. ասէ, զի ոչ ամենեքեան Հաւատային ի Քրիստոս։ Ո՛ի եթէ և
Ա Կոր. ԺԲ. ԺԳ. Ա Թես. Ե. Ը. Ա Պետ. Ա. Ե. ի Հրեայս և ի Հեթանոսս ասէ, զի ոչ ամենեքեան
Հաւատային ի Քրիստոս։ Ո՛ի եթէ և ի Հրեայս և ի
Հեթանոսս ասէ, զի ոչ ամենեքեան Հաւատային ի
Քրիստոս։ Ո՛ի եթէ և ի Հրեայս և ի Հեթանոսս ասէ,
զի ոչ ամենեքեան Հաւատային ի Քրիստոս։ Ո՛ի եթէ
և

յամբարձմանէ բարձրութե դերագունեցն կայից սատ
ծիծաղելն՝ առնմին հեծիչ հոդեպէս։ Որ թէպէտ
դակեալ օդնել սիրտ մեղաւորին։ Որ ըստ մարմնապէս
մելիծուէ երկևանուե խաւարի զտեալ՝ և ալ օձան
ի ծառայական կապնացս՝ յերկնաւորն ազատուէ։
և յանմաք բուէ ի սրբուէ. և յանքաւելեացս պար
տեաց մահացու յանցանաց՝ յանդադարան երանուէ։
նոյն խորհուրդ դիտեցեալ, յաւէտ դիտեցին նո
քօք յաճ։ Յանգէ եթէ հաւատաս թէ հաւատայիմ
ի նա, և սիրես զորով և յուսաս աներեւութիւ պար
գեաց նորին։ Նմա փառք յաւիտեանս ամէն։

Ա Էրտին յաւելուած ի միւն հնդուէրէ նորին հայոցի առնոյն
ազգս մաղխոսաց։ Յան ի խորոյ սրտ։" Յն.

Ի ՍԲՈՒ ՅՈՒՆՈՒՍ ԳԱՆ

Ւանողաց, ունայնս ի բարեաց, նայեցեալ
խորհրդով մտացս ի սկզբնաւորն իմ եղե
լոի ի ձեռն ձեռին ստացողին իմոյ յանէից, յու
սով հաւատամ յի քի առնել զոր կամի։ Յանգի
և հաւատացի վարոյ խօսեցայ. խրատեալ պօղոսիւ,
ասել ի դաւթայ. թէ և արդ կենդանի մաղթանք
նդ այց ինձ արասցեն։ Որպ հաւատով ճանաչել
զնա՝ և զզօրուէ յարուեն նր բան առաքելոյն. և վճա
զորդուէ յարքայանայ նր։ և որ զինի բերին ասա
ցեալքն։ Այորդ է սորին և յոյժ նմանատիպ՝ հաւա
տալն իսկապէս և ի նորոգս այս փոխադրուէ. որ ի
մեղացն քաւուէ. և ի յարատարծուէ յարդարուէ.
և յանմաք բուէ ի սրբուէ. և յանքաւելեացս պար
տեաց մահացու յանցանաց՝ յանդադարան երանուէ.
և ի ծառայական կապնացս՝ յերկնաւորն ազատուէ։
Յանգի՝ զիարդ ոչ արդեօք էքնաղ քան զբան՝ և ի
մելիծուէ երկևանուե խաւարի զտեալ՝ և ալ օձան
դակեալ օդնել սիրտ մեղաւորին։ Որ ըստ մարմնապէս

Մաշտ. ԺԵ. 1
2 Կոր. 4. 13
Փիլիպ. 3. 10
Ա Պետր. 1. 8

զինի ահարոն. յետ նոյ դատի. դարձեալ պետրոս։
մեղանացն. հզօրագոյն են վկայք. նախ՝ երեմ.
ասակ ասդաստին անկապուտ շնորհին ծագելոյ զինի
ռացն ոչ տեսին զանդէս՝ ի յերեքօրն հինգշաբթի։
էին՝ հաւատոյն հանդերձանօք՝ անյապաղաբար զինա
սագոյն. առ որ կանանցն ժամանեալ՝ ի յոտս աջոյ
լուի քառօրեայ դիոյ առ կենդանութի մեզ անյու
տոյն գրաւ ընկալաւ։ Կանգնի զինչ քան ։ զմեռե
ասելով առ այդ՝ թէ կարօղ եմ առնել ձեզ զայդ։
Ես պարզեւեաց աչաց նոյ լոյս, եթէ ոչ նախ գՀաբա
նից՝ ժամանս ախտացեալս տեսանելոցք։ Հաւատաց գ
թէ նոյն նմանուէ։ Ի ստորս հարցել փրկչին ամե
նից՝ զոմանս ախտացեալս տեսանելոցք։ Հաւատաց գ
րան անձանց խնայարհաց զիջել բեկուք՝ առ ի միու
երբեմն աղացմամբ ի սպաս խորանին. որ ե կերպա
քան յամ բուրումն անուշից։ Ընդ քան ի խառնելն
անտուստ հանդերձի և այս ներգործել առ սոյնս։
դուքեց դարձեալ հասանիլ։ Կանգի և յանճուստ
անդրէն միանգամ նախատարգևիցն փառաւորը
և համարձակուէ շնորհին լքելոյ, յուսալ վերստին
պատ թախանձելոյ, և աւինկալուէ բարուցն բարձելոյ՝
ի սակ ասդաստին անկապուտ շնորհին ծագելոյ զինի
ռացն ոչ տեսին զանդէս՝ ի յերեքօրն հինգշաբթի։
էին՝ հաւատոյն հանդերձանօք՝ անյապաղաբար զինա
սագոյն. առ որ կանանցն ժամանելոյ՝ ի յոտս աջոյ
լուի քառօրեայ դիոյ առ կենդանութի մեզ անյու
տոյն գրաւ ընկալաւ։ Կանգ

Գործ 10 · 16
Գործ 15 · 13
7 · 44
18 · 13
23 · 43
Գործ 9 · 1
Գործ 1 · 13
Նովմ 5 · 24
Յհաս 2 · 3

Ընդ և փոքրն եղիազար, որ՝ իմեծէն ա՛յ ողորմեալ
մեծապէս՝ ի մեծազունէին վկայեցաւ։ Ընծայեցէ՛ք
առ այս և բանն առակի ։ անձի որդւոյն։ Ողորմ
զպատուիրին որ ։ ի նմանէ գովեցաւ։ ։ և վմաքսաւորն որ
ի բարեգործէն յիշատակեցաւ։ ։ և զաշակերտին երջա
նիկ որ յարձակումն վերջին ընդոյն՝ հանատուփն պատ
կեցաւ։ Նո՛ր որ անքաւելին են պարտիք՝ զհաղոր
դելոն սպանման մահու արարչին։ ։ Ընդ որս և գլխա
ւորն ընտրելոց պօղոս՝ որ երբեմն նախանձն էր անօ
րինաց։ Որոց ոմանք ծանօթութիւն օրինին գլորելոյ
անդրէն կանգնեցան բիւրապատկեան գերազանցու
քան զնախակրօնին առաւելուն։ Ասէ որ նախ քան
զօրինակին ուսումն զաւանդն պահել հայրենի, մեր
ձաւորդոյն գոլ պատճառի սկզբնահօրն դաւանե
որս զնախանձն պարտիս ինքեան վարկուցեալ՝ զնորայն
իւրումն տուժեաց կրից տաժանմամբն։ Ի քահա
յան միայն ծածկեալ՝ ի յերկրի, այլ յարքայութեանն
մարմնով՝ բանինաց բնուեն՝ կենաց կարապետ յաղ
թող զօրապէս բառնուե մահու՝ ։ փոխեցաւ։ Նակ ո
մանք ։ ի բուսոյ տհաս հասակին յարուցեն յերկարա
ձգեալ՝ ի կատարել տիս ժամանակին, ո՛չ՝ ի բարձրու
թեն կայից հոսեցան, քան թէ՝ ի տարունականաց թըշ
նամեաց դժնէից կենացս՝ ի կամարն երկնից համ
բարձան։ Ի՛ թէ այն ժամանեաց կանխաւ զօրա
ցեալ՝ ի չարեացն դարձ, որ մինչև յոսկեղէն նիւթ
յեղանակել հողոյս դոյութե. և պատկերն արքունի՛
պատիւ կերպիս մերոյ նկարել արքունականն քանդ
ել՝ ի ստորնագոյնսն։ Ասէ ոչ ոք կարէ երկուց տե
ռաց ծառայել. ։ ։ Ասա առա
ջի

և փառք յաւիտեանս ամէն։

Ա՛ծուածքն՝ զօրութիւն և արքայութիւն մեծութիւն
Հոգւոյն Աշմարտի։ (Ընծաբանեալ խնկութիւնք և մի
զօր և ահաւոր անուն՝ ի՛ կամս բարերարութեան
լուսաւորչի՛ ի՛ներսուն։ Ա՛ք յե՛ի Տայր նորին Տղ
Պատում դժնդակ՝ ի՛ հեզութիւն։ Ընդ դիմաբան
Հանդարտուե։ Ալացեալ վարատակաւ՝ ի՛ կոչումն։
մահացուցիչ։ Ստամբակել վայրագութիւ՝ ի՛ սանձան
տուն։ Ընբժշկական վիրօք վարանել՝ ի՛ դեղն ան
կուին։ Ա՛եղօք կապեցեալ՝ ի՛ հանդստեանն խոս
դրաբեալ՝ ի՛ լոյս։ Ստոյնաբեր անասնակենցալ՝
ի՛ երկինս։ Ալկին գայթակղեալ՝ ի՛ վերստին փըր
կանութիւ վաճառել՝ ի՛ ձիրս։ Ալժոխային գործովք
առաքելական բանին սահմանի։ Ընդ ապա
ցանելն զմեզ այ, ո՛չ ոք զօրէ դատապարտ առնել ըստ
փառացն ընծրհի։ Ա՛ռանձն արդարս ‖ յարդարացու
Հաւատոյ շրթամբք զպատկեր բանիս, և ակն ունիմ
լիս սահմանի և արարչանդ պայմանի՝ համբուրեմ
ըստ այսու կանոնի ձշմարտագունի և անփոխադրե
կենդանի և մշտնջենաւոր ‖ թարեխօս։ Ընդ ուրեմն
առաւել առ հաշտարարն միջնորդ երկնային անմահ
մարգրէին ձայնի, ‖ ուխտ խաղաղութե և կնիք հաս
տատ և միշտ հաստատել պահի՛ ի մեզ բանն տրունի ըստ
անքօղ և անվերարկու՝ տրամբ քրիս ուխտեալ։ ‖ Լսուի
ընել յուսալիս այժմ մերկապարանոց լուսաւորութե

ԼՈՒՐԴ ՔԱՆՈՑԻՑ

Ես յաւելնում զղջմանն յուսահատականն
բանիւ լքայ. և տարակուսանաց հեծնանէն
ի մահ ձաղկեցայ. ապաքոր յուսոյն կերպարան փո
խել՝ յարդահատել համարձակեցայց։ Ո՞ երբորդու
թիւն նբ կարդալով յօդնականուէ ինձ մեղաւորիս։
Ար և անդասին իսկ յօրինաբանելն և՝ի գահանիկն
զկնդանարարն բնաւից ած՝ իսկոյն և կոչումն ըն
տանի ձայնին ահաւորութե անուան շնորհաձիրն քա
րերարի՝ մահացելոցս է կենդանուէ. ըստ մրգերին
նախաձառութե՝ ‖ որ կարդայ զանուն ան՝ կեցցէ։
Իսկ ես ոչ միայն կարդամ, այլ նաև հաւատամ մե
ծութե նորին։ Ա՛է եթէ վա պարգևաց նր մասուցել
յողոք դեգերիմ, այլ իբր զկնդանուէ իսկապես,
և զընչէց սուրևառուս թե հաւատի։ ‖ առանց որոյ
ոչէ շարժողուէ կամ ընթացուէ։ Ո՞ի ոչ այնքան
յուսոյն հանդուգիւ՝ որչափ սիրոյն կապանօք բերի
րիմ։ Ա՛է՝ի տուրան՝ այլ՝ի տրօղն յաւէտ կարօտիմ։
Ա՛է փառքն են ինձ անձկալի, այլ փառաւորեալն է
համբուրելի։ Ա՛է կենացն փափագանօք՝ այլ կենա
րարին յշտկուն միշտ ձեռնձերիմ։ Ա՛է վայելչին տար
փանօք հեծեմ, այլ հանդերձողին տեղեանօք յերի
կամանց ասոի կականիմ։ Ա՛է զհանդիսան խնդրեմ,
այլ զհնդուցչին երեսս աղաչեմ։ Ա՛է հարանարնին
խնճոյիւք՝ այլ փեսային անձկութե մաշիմ։ Ի ձեռն
որոյ զօրուէ վստահապես ակնկալուէ՝ վերադրեցե

Ծ՛ել 2 · 32

Գ՛ոլծ 17 · 28

լսվեք յանցանօք բեռանց՝ աներկմիտ յուսով հանա-
տամ՝ ի կարողին ձեռն ապաստան եղեալ։ Ո՛չ քաղ
հուսէ միայն հասանել՝ այլ զնոյն ինքն տեսանել զ-
ղորմութիւն և զթութիւն յերկնից ժառանգութիւն,
թէպէտ և յոյժ եմ տարապրելի։

Ա՛ն արդ՝ բազում պատկառանօք ամաչեցի դիմօք
կորացեալ՝ զիջնորդ ազգման կափուցմանց եր-
կակի շրթանցս՝ արժանապակ աղեխիւ կարկեղոց՝ առ
անհամարձակ լեզուիս շարժութիւն, նորոգեցից երդ
հառաչման պաղատանաց եղանակութեց՝ ասէ ողորմ
հեծեծանաց՝ ի բարձունս աղաղակելոյ։

Ա՛նկա՛ք քաղցրութի՛ւն ո՛ր ա՛ծ հզօր՝ զդառնացողիս
զաղաչանս։ Ա՛ստի՛ր զթութի՛ւն առ պատկառելս
դիմաց։ Փարատեա՛ ամենապրդե՛ւ՝ զամօթական տրխ-
րութիւս։ Խարձ լինելն ողորմած՝ զանբմբերելի ծան
րութիւս։ Ընկրպեսեա՛ ինա՛րաւո՛ր՝ զմահացու կրթու
թիւս։ Ընդարեա՛ միշտ յաղթող՝ զնաբողին հաճութիւս։
Հացադրեա՛ վերնային՝ զմոլելոյն մառախուղ։
Անքեա՛ կեցուցիչ՝ զկորուսչին ընթացմունս։
Յրո՛ւեա՛ ծածկատես՝ զմբռնողին չար դամունս։
Խորտակեա՛ անքննին՝ զմարտողին դիմեցմունս։
Ծնապրեա՛ քո անմահդ՝ զլուսանցոյց երդ յարկիս։
Պարփակեա՛ քո ձեռամբդ՝ զառաստաղ տաճարիս։
Ծածկապրեա՛ քո արեամդ՝ զմուտ սերմոյ սենեկիս։
Երպացո՛ զքո նշանդ՝ ի հետս երկից մաղթողիս։
Ընդրացո՛ քո աջովդ զհանգստեան խշտիս։
Պաքրեացես՝ ի հաղթից՝ զծածկարան անկողնոյս։
Պահեացես քո կամքդ՝ զտառապել անձն հոգւոյս։
Ընխարդիս արասցես զքո ընտրեալ շունչ մարմնոյս

Եսա. 12 • 22

Կա 2 • 7

Մատթ. 8 · 33

Ա Ա ցուսցես շրջափակ՝ զպար զօրուդ երկնայնոյ։
Արդեսցես ՚ի դիմի՝ ընդ դէմ դիւացն դասուս։
Տուր հանդիսաւ բերկրութեամբ մահաճանդոյնս նիրհման
՚ի խորութեանդ դիշերիս։ բարեխօսութիւք և հայցուածովք
սրբուհւոյ աճապնիդ և աւմ ընտրելոց։ Ամիռիել
պարտութեա՛ զպատուհան տեսութեանց զդայարանացս
իմաստից՝ անզարհուրելի զետեղմամբ ՚ի ծփական
խռովուեցս, կենցաղական զբաղմանց, անրջական երա
զոց, խոլականաց ցնորից։ Եւ իշատակ քո յուսոյդ՝
անվնասելի պաշտպանեալ։ և սթափեալ վերստին ՚ի
ննջմանէ ծանրութեանց, ամենազգաստ արթնութեամբ հոգե
նորոգ զսարթութիւնն ՚ի քեզ արձանացեալ։ Օ՜ այս
ձայն մաղթանաց բուրմամբ հաւատոց՝ քեզ ամենօրհ
նեալ Թագաւոր փառաց անճառից՝ փառաբանողաց
երկնադրամաւ խմբից երդակցեալ յերկինս առա
քել։ Օ՜ ի դու փառաւորեալ ես յամ արարածոց
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ա՜ւրսին յաւելուած ՚ի հնումն հնչուէր նորին հնչողի առ նոյն
պէս մաշկանաց։ Կան ՚ի խոյս ա՛՚։ Ժ՚Գ։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ Ս. ՕՐՈՑ ԱՀԱ

Ո՛րոյ անուն իսկ մեծիդ՝ զգեցուսցէ և զընտանութիւն
աւետարանիդ։ Քաղցր դժնդակից և անպօհացողաց։
Ընդ քեզ ևորդիդ քո իբրև զքեզ զօրաւոր ձեռն
իբրև զբոյդ։ Ընդ ժամանակ տրուսցէ ահեղ ընդ ա
րարչուհեդ քումբ բարձրացեալ։ Այն հոգիդ նը ճշմար
տութեդ քումբ բանիւ անսպառութեամբ։ Ասատրեալ
խա

Մատթ. 5 · 45
Յովհ. 5՝ 19՝20
15 · 26

Ղեկ. 31 · 39 ղեկ քեզ արդարութ՝իւն, իբրեւ ակն ներկայից՝ամենեցուն
պերճանային օրինականացն վաստակութ՝իւն, ի լուսաւո-
ր՝ընթացք երկրածնաց։ ‖ Քանզի ես որ մաքրութ՝ն
քեզ երկայնմտութ՝ն, նըշա՛ւ եղիցի առ քումդ մասին
բակաց բնակարանս հոսանց։ այլ յաղթօղ եղել
թէ և անդր իսկ իցեն քան զօրէնս բնութ՝ն հաս-
դործք առաքի քոյոցդ շնորհաց աշ գթութեանց։
ներարարութ՝ն։ Ա՛յո՛ ա՛րդ ‖ ա՛ի զօրացին մարդկայինս Ա ագոս
են փոխատրութ՝ն։ իսկ ողորմութ՝ն՝ մեղուցելոյս բա 6 · 20
ցոյն յայտնի զգործս։ ո՛չ ի պարդեւ՛վաստակելոյն
զքո՛դ յաձախ զփառս։ իսկ առաջինն՝ զձգնաբո-
քան հրաշակել՝ ողբան յողորմութ՝ն։ ո՛չ ի երկրէն՝ Ովս 6 · 20
արդարացուսցես։ Քանզի թէպետ և քո՛ իցեն պար
դեալք և քո ողորմութ՛ի, այլ ո՛չ ի պարդեւան ես այն
որ զի՛ս ակնարկութ՝ իւ խնդրօղդ գերելոյս՝հրաշանորոգ
Իսկ զդատապարտելոյս անձն մեղաւք՝ բարերհրաման Ա՝ապէ
հատոյ՝ զպետրոս երանեաց։ 16 · 17
թէ երեքփառատրեանդ դա՞նուք՝ զվէմն հա 3 · 9 Ա՝ապէ
մեմն, և ո՛չ քրիստոսի ական առնէազուք միոյն ժա
մանեալ։ քան թէ պատճառ սիրոյ երկնայնոյ անըստ
ւեր լուսոյ՝ որ առ մերն է ծանօթութ՝ն։ Ա՛խով պէ
կամաք և կցորդութ՝ն։ Ա՛յ երկնութ՝ն ումեմն՝ ի յոս
մեմն, և ո՛չ քրիստոսի ական առնէազուք միոյն ժա
նադոյ բնութ՝ն տիրապ անշփոթ և անանջրպետ՝ միով
զատուցմամբ։ իսկ միաւորեալ համազուգութ՝ն՝ ոչ
ւորութ՝ն հանդէս անքակին։ Տրտնջել՝ի դիմաց՝ ուրոյն
ամի՛ն։ փառակից որդւոյ սրուք՝ն։ Երրեակ անձնա
իսկութ՝ն պոյ։ Ա՛ւուք միանչենաւոր՝ հաւասար ար

հազ անձկութ լքեալ հրեշտին յեռնեալ՝ և յաւէտ
ը տարագրական ողորմելոցն՝ առաւել նոքա զտան
կարօտեալ մարդասիրութ։ Այլ քանզի ամ ինչ հնա
րաւոր է քեզ բարերար՝ լուր պաղատանաց զոչման
հեծութեաս որ կարդամն առ քեզ ողորմած կեցո՛ և
մարդասիրեա։ Ո՛վ քո է երկայնմտութիւն, քաղց
րութիւ, փրկութիւն, քաւութիւն, և քեզ փառք
յաւիտեանս յաւիտեանց ամէն։

Ա՛ երոսին յաւելուած ի՛ին հեծութիւ նորին հոգոյ սա նոյն
աչերս յազնանաց։ Կան՛ի խորոյ սրտից իւոյ ընդ այ։ Ո՛վ

ԱՂԱՏԻՄ ԱՌ ՔԱՆՈ Ի ԼՈՒ
սոյ Հառատոյթ՝ աղբեայ երկնաւոր՝ դովեալ
անպատում որդի անՀաս մեծիդ այ։ Խոնար
հեցո՛ զունկն քո բարձրելդ բարեգութիւ կենաց ապա
ւէն, նորոգ մերձեցեալ կրկին աստանօր ի՛ Հառա
ջումն նրբաղաղ ձայնի վերաւորելոյս։ Ա՛է ցուցեալ է
երբէք երէ՞ աղաչեաց զքեզ ի՛ ձեռն աւետականի
սրոյ խաղխաղեալն՝ քանզի կարկամեալ էր։ Ա՛է ձայն
պաղատանաց զինի արձակեաց՝ քանզի անկռինէր։
Ա՛է մատմիքն տատանելոց զաղէտս տագնապին յայտ
նեաց տեսողիդ՝ քանզի խորտակել էր։ Ա՛է աչս կոյր
կողադինս արտասուաց ողբոց՝ բաց բարխրիդ յանդիման
կացոյց՝ քանզի վնասապարտ էր։ Ա՛է ի պատգամս բա
նից միջնորդի՝ զողորմածիդ կամս Հաճոյց՝ զի անայ
ցելու էր։ Ա՛է Հայթայթմամբ խորտակել մարմնոյն
արիւներանգ ներկուածով ձորձոցն՝ զքաժանիդ սիրտ
ձմլեցոյց՝ վաղվ անյոյս էր։ Այաւ ո՛է ծնկովքն Հաս

կար
Ա. Թագ. 10 · 34 Եւ ձեռն ածաւարդ ներդործուէն անապականաւ՝ Ձեռն
զատարանն ճաշադրեցեր զաշեռիս առ օտարազգիան։
մարմնոյդ վերարկու մերակերպարան խառնուէն զա
բոզէ պահեցին, զոր նոքա մոռացան. նոցին կցորդել
բեռանեայց՝ ոյք ի հրեից ընկալեալ զօրէնս ամ
կեցէք։ ¶ Յո հեթանոսացն պահպան անուն առ
Ա. Թագ. 4 · 17 պարանն արմատակոթաւ՝ զմահուն պաշտօն՝ ի քեզ
Ա. Թագ. 3 · 10 նկատեալ՝ յառաջ քան զնորձ առաքակային սատա
Ա. Թագ. 10 · 33 տեսեր զվտանգ։ Օ՜ ի՛մ սատակիչն օրինակուէ՝ տա
Ա. Թագ. 3 · 11 գաւոյ յապաշխարանն հանդիսացել՝ ¶ վկերաւորելոյն
Ա. Թագ. 10 · 32 րոց՝ հնոյն լրտւն և նորոյս սկիզբն, ¶ ունայն՝ ի հո
Ա. Թագ. 15 · 35 անկատար գործ՝ ի յերկուցն միջև բաժանեալ խըտ
Ա. Թագ. 10 · 33 արագեալ մատեաւ։ ¶ Եւ ոչ զևտական կարնտայինն
Ա. Թագ. 10 · 34 նալեր քարանցն ձգմամբ՝ ի խորտակումն խոցելոյն
Ա. Թագ. 10 · 30 ամենակեցոյց. ոչ միայն ոչ պահեցեր զբարեգործին
մեզայ յիշատակ, այլ և ոչ բանիւ յանդիմանեցեր։
Ա. Թագ. 10 · 33 Ա՛ւտան հարեր անկեղծն, ¶ այլ կարեկցաբար մատու
ցեալ՝ զծայրագոյնն ցուցեր զնաման։ ¶ Ա՛ւ քահա
Թագ. 10 · 31 նայապէս ըստ ահարօնեան տիար օրինին ¶ զօրաւոր
առ մահուն պաշտօն՝ դէպարտիչն անիծ-իւք և բուռ
Ա. Թագ. 10 · 32 անկատար գործ՝ ի յերկուցն միջև բաժանեալ խըտ
Ա. Թագ. 3 · 11 գաւոյ յապաշխարանն հանդիսացել՝ ¶ զվկերաւորելոյն
Ա. Թագ. 4 · 17 պարանն արմատակոթաւ՝ զմահուն պաշտօն՝ ի քեզ
Ա. Թագ. 3 · 10 նկատեալ՝ յառաջ քան զնորձ առաքակային սատա
Ա. Թագ. 10 · 33 տեսեր զվտանգ։ Օ՜ ի՛մ սատակիչն օրինակուէ՝ տա
Ա. Թագ. 10 · 30 սատ ինչ նոճազէ ի ժեռելուէ։ Ա՛նաճանդ զի
Ա. Թագ. 10 · 34 ակայրիր էր։ ¶ Ա՛նդէ ի խոտաճեան ասել կենդանոյն՝
տատուէ իբր դարշապարաճ ոսին վարեցաճ. այնդէ

Օրհնեալ միշտ յաւիտենից յաւիտեանս ամէն։

Բարեդութ. զօրեղ. անքննին. անեղծ. ահաւոր։
Ընդ որոց և ինձ տացես քաւութիւն և բժշկութիւն։
պարտեաց. որ ձրի պարևես և անպատրաստից։
աւքեզ դարձուցեր, կեցո՛ և զիս մաքրեալ՝ի մեղաց
ղին զանձն քեզ սեփհականեալ՝ զքո ստացուածն
սոյ յայտի բովանդակապէս հրաշագործեցեր, զօգտա
Եւ այրդ՝ որ զբնաւն ծայրագունին բարուք լու
նատրեցեր վարդապետութեց։
Եւ այժմ ահա զբանին կերակուր ջամբել հրամա
հանդարտութ երկրին բարութիք առաքնորդեցեր,
արծաթոյն օրինակաւ ընկալար զնա, և՛ի հանդիստն
Եւ որպ երբեմն ըստ մովսիսի՝ թևս տարածեալ
յարին լուսոյ ածեր։ Ի ձեռն երկաքանչիւրոց միջ
նորդաց՝ նահանեաց և երկրորդաց սրբչուք ։ կոտ
կաց կենդանականաց՝ մարդասիրաբար դարմանեցեր։
տուն տածողութ՝ անզգուելի պահեցեր. և մինչև՛ի
քոյին մարմնով՝ նոր յերզանակեցեր։ Ի երակացութ
երջանկացն ազանց ընտրելոց՝ յանձանձեցեր։ Ոչ
դեցեր և խնամարկեցեր. հանդարտութիւն ։ դրաչ
Ես ի քեզ հաստատեցայ, ասես ինձ զբանն քո։
Ընդ որոց և ինձ տացես քաւութիւն և բժշկութիւն։
պարտեաց. որ ձրի պարևես և անպատրաստից։
աւքեզ դարձուցեր, կեցո՛ և զիս մաքրեալ՝ի մեղաց
ղին զանձն քեզ սեփհականեալ՝ զքո ստացուածն
սոյ յայտի բովանդակապէս հրաշագործեցեր, զօգտա
Եւ այրդ՝ որ զբնաւն ծայրագունին բարուք լու
նատրեցեր վարդապետութեց։
Եւ այժմ ահա զբանին կերակուր ջամբել հրամա
հանդարտութ երկրին բարութիք առաքնորդեցեր,
արծաթոյն օրինակաւ ընկալար զնա, և՛ի հանդիստն
Եւ որպ երբեմն ըստ մովսիսի՝ թևս տարածեալ
յարին լուսոյ ածեր։ Ի ձեռն երկաքանչիւրոց միջ
նորդաց՝ նահանեաց և երկրորդաց սրբչուք ։ կոտ
կաց կենդանականաց՝ մարդասիրաբար դարմանեցեր։
տուն տածողութ՝ անզգուելի պահեցեր. և մինչև՛ի
քոյին մարմնով՝ նոր յերզանակեցեր։ Ոչ երակացութ
երջանկացն ազանց ընտրելոց՝ յանձանձեցեր։ Ոչ
դեցեր և խնամարկեցեր. հանդարտութիւն ։ դրաչ
Ես ի քեզ հաստատեցայ, ասես ինձ զբանն քո։

Ղուկ. 10 · 34
Յովհան. 6 · 33
Ղուկ. 10 · 34
Յովհ. 30 · 35
Ովին 2 23 · 11

Ա՛երոպին յաւէլուած էրկին հեծուելէ նոյնն հպիշէ առնդն
աչերս մաշէնաց։ Կան՛ի ինոլոյ սրա՛։ Ժն

ՍԱ ԴԱՐՁԵՆԱԼ ԱՍՏՈՒԱՍ

վերստին առնոյն հեծուելէ սրտիս վտան
դի ինձէն մատուցեալ՝ սովին նրբագաւ
՛ինոյն ոճ բանի՝ զամենազարդեալդ արդարասիրեցիդ։
Տաղնապել ոգւոյս վտանգիւ խոպան՝ իբր մեռել
կենդանւոյ անմահիդ մաղթեմ՝ այ. խոստովանեալ
ընդ փառաց քոց՝ ‖ զիմս անարդուքի. և առ չարեօքս Առակ
իմովք՝ զքոյդ բարութիւն։ Որովք յաղթեալ դասայ՝ 57 • 12
քան թէ բժշկեալ. և ամաչեցէ՛ քան թէ համարձա
կեալ. ուխտակորոյս աւանդամոռաց։ ‖ Ասէ կրկին Մատթ
առաքեն որ առիս՝ ոչխարին տրուպն տարացուցիչ. 19 • 12
որ յետին անզգայուե էր մատնեալ. մոլորեալ՛ի լե Գործ
րինս՝ և ուր ոչն էր այցելուքի։ Ընդ գազանականացն 15 • 4
դիւաց և կռոցն վայրենուե թափառեալ։ Ո՛չ մեր
ձաւրադոյն գոլով սակաւ մի հօտին։ Ո՛չ բան ու
նէի՝ որով և զցաւոցն աղէտ պատմիի։ Ո՛չ ձեռն ձր
գողական՝ որ համերջն է ապդողական։

Ասէ դու միայն գովեալդ՛ի սկզբանցն յաւիտենից,
և յարդի ծնեալոցս գտեալ ‖ ըստ մաղթանաց գոչման Ասմա
երգողին՝ զիս զմեղուցեալս յաննշոյլն մոլորուե՝ խնա 88 • 21
մօղորիդն տեսչուե կամաց հովիւ կոչեցար։ Նո՛ ոչ
միայն հոգացար, այլ և խնդրեցեր։ Նո՛ ոչ գտեր
միայն հրաշագործ, այլև անճառելիդ բարերարուե
սիրոյ՛ի կենդանարարդ քո ‖ ուս բարձեր, և ընդ երկ Ղուկ
նային զօրան դասեցեր՛ի հայրենիդ քո ժառանգուքի։ 15 • 5

Ո՛ւր արդ՝ դու հզօր՝ կենարար՝ օրհնեալ՝ այցելու՝

որ
բեռանց դժուարակրելոց յանցմունք մեզաց։ Եւ
եաց բարձրացել ասի քան զգլուխ, և ըստ ծանրութեց
սրտի տեսուքն երջանկին դաւթի՝ անօրէնութ չար
Ղուկ. 20 · 30 Եւ 15 · 4 ինի էր չարչարեցեալ։ ‖ իսկ միւսն՝ ըստ անբանիցն ան
զգայութե վտարանդի բացամերժութը յանբնակ վայրի
վարանեալ, ի բառաչ ձայնի բարբառոյ որ անկերպա
ւոր աննշանական։ ածային բարեխնամութը տընտե
սեցեր զտիեզերահրաշն խնամոզութի առ կորուսեա
լոյն մեծ թշուառութե, Յայտնեաց վերստին գթու
թեցդ խորք և բարերարութեդ հոսանք՝ և առ անօ
րինեալս առաքելութը վերադրեցելոցդ օրինակութը։
Ա Ղ բազմօրինակ մահու պարտականս։ Ա Ղ որ՝ ի բա
րութեց խառնից քաղցրութեց՝ յատուկ համ էար։
‖ Ա Ղ անդամս մարմնոյ՝ արժանաւորս հատանել։
Ա Ղ Ա 5 · 29 ‖ Ա Ղ համաճարակ ամենաբոլոր ախտացել հոգիս վի
Ա Ղ Ա 1 · 6 րաւորս։ ‖ Ա Ղ հաւասարեալս անզգայութեց անասնոց։
Ա Ղ Ա 48 · 21 Ա Ղ օտարացեալս յընտանութե իմաստնոց։ Ա Ղ աննը
մանս հանդուգնակից բանաւորութեց։ Որ եթէ տա
ցողոյդ գոյր՝ ես ասէի։ Ա Ղ նմանակից գոյր իմ՝
պատմէի։ Ա Ղ հնդգունակից գոյր՝ ես ճառէի։ Ա Ղ
հաւնոր գոյր՝ ես գրէի։ Ա Ղ զուգակցագործ գոյր՝
ցուցանէի։ Ա Ղ օրինակ գոյր՝ ես ազդէի։ Ա Ղ յան
ցեալն՝ հայթհայթէի։ Ա Ղ Եթէ ի ներակայութեն աստ՝
ես յուսայի։ Բայց քանզի անցեալ է ըմբռնակ, և
հրաժարեալ ըստ նմանութե. զոր քո միայն է քաւել
և բժշկել և հրաշագործել։ կենդանարարդ համայն
մեռելոց և նորոգութիդ տիեզերաց։ ի Ա Ղ ի եթէ պէյն
Ա Ղ Ա 37 · 5 սրտի տեսուքն երջանկին դաւթի՝ անօրէնութ չար
եաց բարձրացել ասի քան զգլուխ, և ըստ ծանրութեց
բեռանց դժուարակրելոց յանցմունք մեզաց։ Եւ
որ

քո վկայեն, Թէ ¶ միտք մարդկան՝ ի խնամս չարի են
սահմանի ամենաբոյս փշածին բնութեան՝ ըստ անուա-
յայտնելոց. որք օրինաւորին երևին ¶ ի յանդաստան
ուղեբձեալ զբիծս չարեց անհամար բիւրուց նորոգ
առ մեզ, որ միշտ ¶ ի բնութենէ ունիմք բնաւորեալ
զիւրաքանչիւր մեղանաց զպատիժս։ Այլ այդ բան
եօթանասնից եօթին՝ Թողուլ անուաստ յանցուրն
քո կանոնաց, ¶ ոչ փոխատրել անդրէն չարի չար։ այլ
զայս կէս սահմանի՝ մեծի պայմանի՝ ի բարեվիճակդ
Թի և ստղմանի։ Այլ եթէ մարդկան կարծեցեր
ըեր զմահ. և ոչ խնդաս ըստ կորուստ մարդոյ՝ ըստ դա-
Հանգի ¶ կեանք են՝ ի կամաց քոց լոյս։ ¶ և ոչ արա-
կրին նենգութիւք և կամ նշմարանք մրթութեան։
սուն սրտի՝ և կամ բորբոքուն բարկութ. ոչ և ոչ
ոյժս սաժանակիս։ Այլ ըստ ևէք իսկ առքեզ գա
վըշարելի պարտուցս՝ զարժանահատոյց տկոսեացս
ըեզործեացես իսկապէս։ ¶ Հատցես բոլորովին զան
միա ողորմած օրհնեալ Թողցես միանգամայն։ Եթէ
ըենութ։ Այլ ներելով ինձ յամառութ ով երկայնա
հնարաւորութ՝ հակիրճ հատուցմամբ՝ արասցես ահա
ելս քաւութ ¶ ըստ մրգրելին առ երկարաձիգս անօ
ձելոց։ Այլ համառօտեալ զբան քո հզօր՝ ամենակար
տեաց, և լեռնակարկառ բարձրութ մեղացս ամբար
կոյտս բազմակոհակս և երկրակործանս խոցոց պար
ընես հալել զօրութի՝ ցամաքեցուցանել զհիղձս չրա
չէացէ՝ օդ քո քաղցրութ իբր առ ¶ նոյինն. և ոչ զե
յորդորութ. և գլխոց լերանց վերադրէ՝ Այլ չըն
ղինն ¶ Չրահեղեղատակ սիեզերատարած ամենատպատառ ծովուն

ար

(Դ · 2)

ըստ

լի բարեբարութ դթութեանդ ։ Դու դարձուցանես
Ես. 5. 8 փոխելն առաքելոյդ բացարձակութ ։ Նուիրեալ
Ես. 1 տարրապակ ընդարձակութ Հատոս զօրութ ։ Նիհամ
քանութ կշռութ ։ ‖ Նիշխափ լայնութիւ փառաց ։ Նչ
Ես. 18. 3 քան զբան։ Պատկեր անպարագիրդ ։ Նընդդէմ քան զոր
քան զբան։ Պատկեր անպարագիրդ ։ Նընդդէմ քան զոր
ցանէ զայս ողորմութիւ քոյ՝ խաւար սրտմտութիւ։
Ես. 44. 9 Ա՛ զի ո՛չ ես գրաւեալ ըստ մասամբք ախտից՝ ի վերդ
և դու կատարած։ Կանգիր ո՛չ երբեք ստեղծացու
Ես. 41. 4. Ա դու սկիզբն դատանելիք։ Կոս չափք անչափելիք։ ‖ Կոս
նութ։ Կոս հնարք անխմանալիք։ Կոս արուեստք ան
միայնոյ են ձիրք ձրի։ Կոս քաւութ։ Կոս պաշտպա
ժշկութ։ Կոս առատութ։ Կոս են պարգեւք։ Կոս
Կոյ հեղ զօրութ։ Կոս ներողութ։ Կոս բը
ած երկնաւոր։ բարձրեալ։ բարեգործ։

Ա՛ Էութին յաւելուած էրկին հնծութեդ նորին հոգւոյն ա՛ս նոյն
աղբիւր։ միայն օրհնելդ յաւ յաւիտեանից։ ամէն։

Ա՛ Ով խնայեա՛ յիս ողորմելդ՝ քաղցրութեդ ձաշակաց
դութէդ առ իմս մոլորութ և դժնդակ անիրաւութի։
քո՝ խնկեալ և՛ի գլուխ երեալ ։ անպակաս՝ի սուրբ
աուտ առնեմք զնա ։ Ա՛ն ա՛րդ՝ կատարեալ էր բան
Օհան 1 ։ 10 արդարացեալ ։ ‖ Թէ ասեմք թէ մեղս մեք չունիմ՝
Հատատեաց զձշմարտութի քո աւ իմաստութի յոյժ
նէս՝ և զինքն ընդ Հատարակաց բնութես լծակից եալ՝
լութին ուներ աւետարանիչն կենացդ բանի յօհան
արձանացել՝ի մանկութէ։ Օ՛ի որ զկատարեալ մարդ

ՅՈՎԱՆ ՅԱՒԻՏԵՆԻՑ

ԱՂՔԵՆ։

Ո՛վ քեզ փառք յամենայնի յաւէտ,
Ես զհանդիպեալ յիս ամենակալ Տոգիդ խաղաղութեան.
Խարձ ի մեղուցելոյս զՏողմ մահու խոտորութեան.
Ընդ քաղցրութիւն՝ հակառակ քո համբարձելոյն։
Ա՛րդ՝ մատիր առիս բարութիւն՝ որպէս յունկանէն
նոյն՝ յաւէտ ծանրակիր։
Նախնուամբ յոյժ ես նըւաղեալ. իսկ ի ներհակ վերջ
քաղցրութեանդ քոյ՝ և մի՛ ընդ արդարութեդ։ Ո՛ւ առ սակս
Ընթէ կշռեցես զմեղանացս խոց ծանրութեդ ընդ
ի հատուցումն։ Երկայնմտութեդ՝ քան ի հաճատութեդ
նեալ՝ և մի՛ յիրաւունս քո՝ Ներողութեդ քումն և մի՛
խորհրդոյս մեծի։ Ի իշեա՛զ յողորմութեդ քումմ՛ օրհ
զաց։ Ա՛ճանչ կիզանող Ընդանրական Թափանցութեդ
պատեսս հնարաւորութեդ։ Ո՛ւր ծախիչ զևռիւս մե
ւական ըստ սքեմն յակօբայ։ Ընդհարիլ ամենից՝ դիւրա
լոզ. զօրաւոր. անպատում. անքննին. անճառ։ Քա
նութեդ դանձ։ Ողորմած. գթած. մարդասէր. կա
յամբ ընդ բարերար։ Ո՞րպէս իմիջ խաւարի. Օրհ
խոցմամբ սլաքաց բանսարկուին նետից. Ա՛յլ դու
վէիս տըղմասիկ գբոյս՝ յերկաթս մեղաց, վերածորել
ծիս ցրտեցեր։ Ո՛ւրձ առիս, որ զընդամ զընդանա
կապ սատակման մահուն խզեցեր, և զմեղացն կար
Տոգւոց, սուսերըդ հրամանի յաղթական բանիդ՝ ըզ
գերեալ անտի զմըթերիցն կապուտ վտարանդելոցն
ծոց. յորում և մաղթանաց գուռն էր ազխեալ։ ԵՒ
ամէն՝ ի տարտարոսն ներքին արդելականացն գան

Պետ. ա. 1
Յաղթ. 3 · 19
Ո՛ւ. 67 · 19
Ա. տր. 9 · 11
Յօհան. ա. 1 · 5
Ընդ. 35 · 11
Ա. Օրին 2 4 · 24
Ա. ծ. 22 · 51

Ա՛երսին յաւելուած ելիւն հեծուելէ նոյին հսկողի առ նոյն աղբր մաշկառաց։ Կան՝ ի խոյոյ արծիւ խօտ ընդ այ։ Ժո՛

ԲԱ՛ ԸՂՁԱՆ ՕԽՆԱ

մակալդ վտանդաւորաց տաժանելեաց կրից թախծուելոց հոգւոց վշտացելոց։ Ա՛յ յաւելուր հեծուես ցաւ։ Ա՛յ խոցեր վիրա ւորեալս։ Ա՛յ դատապարտեր զպատժեալս։ Ա՛յ տանջեր զբարբարելս։ Ա՛յ գաներ վհարուածեալս։ Ա՛յ գլորեր զանկեալս։ Ա՛յ կործաներ զպաթակ ղեալս։ Ա՛յ մերժեր վհեռացեալս։ Ա՛յ տարապրեր վհալածեալս։ Ա՛յ ամաչեցուցաներ զպատկառելս։ Ա՛յ կշտամբեր վհարթուցեալս։ Ա՛յ խորտակեր զբեկեալս։ Ա՛յ խռովեցուցաներ զամբոխեալս։ Ա՛յ ալեկոծեր զբքացեալս։ Ա՛յ ապականեցուցաներ զդղրդեալս։ Ա՛յ շփոթեր վմրրկեալս։ Ա՛յ կեղեքեր զպիշատեալս։ Ա՛յ ջախջախեր զբեկեալս։ Ա՛յ գօշեր վմորմոքեալս։ Ա՛յ կորացուցաներ զկամ ըեալս։ Ա՛յ զարհուրեցուցաներ զապշեալս։ Ա՛յ խորովեր վկարշատեալս։ Ա՛յ մահացուցաներ վհի ւանդացեալս։ Ա՛յ բեռանդ ծանրուե մատեր ըզ ակարս։ Ա՛յ անուր յաւելուր կարիամեալ թիկնեցս Ա՛յ կրկնակի ողբուս՝ դառն հեծուես։ Ա՛յ ուժ գնակի վարեցեալս առ հողս։ Ա՛յ ապատկապէս առ մնխիրս։ Ա՛յ անաչառապէս առ սեղջհածս։ Ա՛յ ահարկուբ առ փոշիս։ Ա՛յ ընդհարկաներ խաստեբ մեծդ ընդ փոքուս։ Ա՛յդպէդ ընդ խաւարիս։ Ընտ բարիդ ընդ՝ի քնէ չարիս։ ‖ Ալևոյզդ օրհնուի՛ ընդ պաղցս անհնից։ Քաղցրութիւդ խակապէս՝ ըստ համայն

դատ

Ղ ապաչ
65 · 8

դառնուեա։ Փառաւորեալդ ‖ անփոփոխ՝ ընդ ամե
նևին անարգիս։ Լենացդ նշխար՝ ի կաճոյս զանդ Մատ 3 • 6
ճածոյ։ Ցնդ սերանց՝ ընդ սրտիս երկրայնոյ։ Ընդ
նբաղ լեսիդ՝ ընդ էքաւոր սուրբս։ Ընկատուստ
ձոխուիդ՝ ընդ անպատասպար տառապելոյս։ Ընկա
ծօտ բարեխնդ՝ ընդ ամենաթշուառ աղքատիս։
Կանգն ոմոք հասեալ յառաւօտ՝ ի ծագման լու
սոյն՝ խնդալ մրքանալ։ Ընդ կամ ընթերակայ կենաց՝
և մահանալ։ Կամ ազատուիք՝ և պարտաւորիլ։ Կամ
ընորհայ՝ և դատապարտիլ։ Կամ փրկուիք՝ և մատնիլ։
Կամ նորոգման՝ և եղծանիլ։ Կամ օրհնուիք՝ և տա
բադրիլ։ Կամ բժշկուիք՝ և վիրաւորիլ։ Կամ լուսի՝
և նբաղիլ։ Կամ յաճախութիք հացի՝ և քաղցնուլ։
Կամ գեռոց հոսանաց՝ և պաւքիլ։ ‖ Կամ մայրենի Թագ 4
գթոց՝ և նենդիլ։ Կամ խնամոց աճեան աղոյդ՝ և 6 • 28
զըզիլ։ Ընդ այդ՝ ընդ ախտացելոյն սատակապէս
մարմնոյն բորոտութիք՝ հոգւոյս վտանգաւ և ես պա Մատ
ղատիմ, ‖ տր եթէ կամիս՝ կարծող ես զիս արբեր 8 • 2, Ա
նդ աշացուսացն նեղելոց մշտապիշերն խարխափա Կոր
նօք, մեծականան ձայնիւ հառաչեմ։ Ես որդւոյ անդ 20 • 30
ուանեմ գաւթի, այլ ծնունդ էիդ այ գաւանիմ։
Ես միայն ‖ ոաբբի կոչեմ, որ վարդապետացն է պա Մատ
տիւ կարծողական զիսկն գիտելոյ, այլ տր երկնի և 10 • 21
երկրի Տաւտաւս։ Ես ‖ձեռինդ միայն ձգմամբ հպա Մատ
ւորեա ոմ քարեգործութ ասճ մերձաւոր. այլ՝ իբացեր 8 • 3
գոլով միջոցաւ մեծաւ՝ ակնոանիմ զորել քո բնիդ
առ իմն բժշկութ։ Ես թէ խտրոց ինչ կասկածնաց
միջոցի բանի՝ որ երկմտութ կարծի նշանակի՝ ի մէջ

Ա՛սար ըեդուԹ, և կարես ոչ զարարիչն ։ Ա՛սա բանիւդ և
8·8 բժշկեցայց։ Ա՛նդ Հարիւրապետին Հաւատոց և ես
Ղ՛ուկ լծակցիմ։ Ա՛յ մինչ անձուկ միայն բացակայուԹիւն
7՝7 Հեռի լինելով խորան՝ ի խորանէ՝ Հաւատամ ազդել
քոյ կարողուԹեդ առ յարուԹիւն և բժշկուԹիւն,
այլ՝ ի վերինն երկնի բազմելով՝ և՝ ի ստորինս երկ
րի բամանդակ առ Հրաշիցն ազանէլուԹիւն ոչ ունիմ
Հաւատացանել։ Ա՛նորհեա՛ ինձ՝ որպէս դատակնիք
Ղ՛ուկ 7՝37՝41 բանին քոյ վճռեցար ։ առ պոռնկին ընդունելով՝
ինդից Հարիւրոց զենարաց պարտուց ընորհաքաշ
խուԹիւն՝ ած բարուԹեդ և ար երանուԹեանց։
Ա՛ր՝ ի յաճախ ընձեռելն՝ բազմաց փառաւորիս։
Ա՛ր՝ ի շատ մատուցանել՝ նուիրն չափ սիրիս։
Ա՛ր՝ յառաւելն ողորմիլ՝ կրկին բարգաւաճիս։
Ա՛ր՝ յայտքան բարիս՝ իրաւամբք գովիս։
Ա՛ր՝ ամի ամր գոլով՝ Հաւասարորդ Հանաչիս։
Ա՛ր՝ որ զբոլորն ունիս՝ ընդ մերսոմն կշռիս։
Ա՛ր՝ անձառելեաւդ ձերիւ՝ մերայնոքս վճարիս։
Ա՛ր՝ ըստ երկրաւորիս՝ զանվախճանն պարտ վարկանիս։
Ա՛ր՝ մեծագրեալ քո զմեզն՝ վեհ գոհաբանիս։
Ա՛ր՝ ի սակաւուն տրէճուԹիւնն՝ դոյզն փառատրիլ
ոչ ամաչատանիս։ Ա՛րա և ինձ զնոյն գԹուԹիւն՝
ունուիս զգործս անհամար պարտուց ։ Ո՛ւ և՝ ի
Հառս երախտեաց քոյոմդ պարգեւաց՝ նորին իսկ սա
կով սիրելն կարգեացի։ Ա՛ր՝ քեզ փառք յաւի
տեանս ամէն։

կթէին։ Աշխանդեալ զօսացել ի կոր կործանմամբ
ջինն ॥ մինչ ի դրախտին փափկու՛ե զպատուղն կենաց
զսա յանունը քո հզօր։ Ընդառաջես ողջ իբրև զառա
լու՛ե։ Ոչ՛ կարկառեմ զկարկամեալ բազուկս հո
լու՛ե։ Ա՛ր տկարութիւն նեղեալ՝ անպարտելիդ բարձ
լու՛ե։ Ա՛ր տկարութիւն նեղեալ՝ ամենակատարդ
ըերարու՛եդ։ Ա՛ր մահացու մեղիս՝ ամենակատարդ
քոյ լուսոյ։ Ա՛ր սրտիս կարծրութի՛ն երկայնամիտ բա
յաղթեացե յամառութե՛ս իմոյ մատախուղ՝ ներողու՛ե
ցե մեղացն հարո՛ւած՝ դիւազ բանսարկի՛ն։ Ա՛ր
քանեաց խնամոց յանձանձեալ՝ մի՛ խափան կորուս
դրեցեր։ Վիսեալով զարդեան դիտո՛ւածոյ՝ և ո՛չ
անտեսեցեր։ Ա՛խահայեացդ աչօք նկատել զպատ
ժապարտիս չարագործութի՛ն՝ և յօրինեցեր։

Ա՛ն արդ՝ զքո արարեալ՝ և զքե փրկեալ՝ և զայս
դրեցեր։ Վիսեալով զարդեան դիտո՛ւածոյ՝ և ո՛չ
անտեսեցեր։ Ա՛խահայեացդ աչօք նկատել զպատ
ժապարտիս չարագործութի՛ն՝ և յօրինեցեր։

Ա՛ն արդ՝ զքո արարեալ՝ և զքե փրկեալ՝ և զայս
քանեաց խնամոց յանձանձեալ՝ մի՛ խափան կորուս
ցե մեղացն հարո՛ւած՝ դիւազ բանսարկի՛ն։ Ա՛ր
յաղթեացե յամառութե՛ս իմոյ մատախուղ՝ ներողու՛ե
քոյ լուսոյ։ Ա՛ր սրտիս կարծրութի՛ն երկայնամիտ բա
րերարու՛եդ։ Ա՛ր մահացու մեղիս՝ ամենակատարդ
լու՛ե։ Ա՛ր տկարութիւն նեղեալ՝ անպարտելիդ բարձ
րու՛ե։ Ոչ՛ կարկառեմ զկարկամեալ բազուկս հո
գոյս յանուն՝ քո հզօր։ Ընդառաջես ողջ իբրև զառա
ջին ॥ մինչ ի դրախտին փափկու՛ե զպատուղն կենաց
կթէին։ Աշխանդեալ զօսացել ի կոր կործանմամբ

ՈՐԴԻ ԱՍ ՈՆՈՒՆԴՍ ՍՈՒՐԲ

ղաց՝ որդիս մահացու երկանց՝ արդարե
անասհման ॥ բիւրուց քանքարաց տուր
ժից դամ հատուցանող՝ ի միում աւուր։ Ո՛վ ո՛չ է
թէ առ փոքրկուն մարդկային մտաց հայցեմ ներո
ղու՛ե։ այլ առ աննըմանելի՛ւն փրկչէդ՝ քե պատա
սիմ մարդասիրու՛ե։ Ա՛ր չէի երբեմն՝ և ստեղծեր։
չմաղթեցի՝ և դու արարեր։ ՈՂՈՐՄԵՑԻ՝ և ետուր
և տեսեր։ Ա՛չ յայտնեցի քեզ՝ և դիմացար։ Ա՛չ կար
դացի՝ և խնամարկեցեր։ Ա՛չ համբարձեալ ձեռն՝ և
նայեցար։ Ա՛չ պատառել և ողորմեցար։ Ա՛չ կերպա
գեալ ձայնիս՝ և լուար։ Ա՛չ հեծեծեալ՝ և ունկն
դրեցեր։ Վիսեալով զարդեան դիտո՛ւածոյ՝ և ո՛չ
անտեսեցեր։ Ա՛խահայեացդ աչօք նկատել զպատ

ՀՀ ՀՀ ՀՀ

Ա՛ստի
25 · 31

Ա՛ստի
27 · 6

Ա՛ստի
37 · 24

Ա՛ստի
9 · 20

Ա՛ստի
8·43·և
7 · 38

Յ՛ովհան
9 · 1

Լուկ
17 · 2

ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ՀՀ ՀՀ ՀՀ

զխաչախիւ Հերացն, վայրենութեան բանտապատշեալսն
յ
լուսոյն քաւութեամբ եղիցի անձանցն, քաւութիւն
Մատթ
8 · 28
և թո՛ղ այսահիւր անզգայացելոցն դիւաւորուկ և քա-
ղիս ընկալայց, ի քէն ընդունի կրկին նորոգեալ։
Վ
ՈՒղ
ցելոյ ի վշտացելոյ ծնողին սիրտն, զամենապարտ
բաշխաց ողբալն։ Ա՛րդ ընդ պատանւոյն կենդանոյ
վերայ բարւոյ ստեղծիչդ աշխարհի, թէ մի՛ լար դերի,
մխիթարուե զքաջ քո բանիւդ, առելով և ինձ դո
ջին հեծուածս։ Տո՛ւր յուսահատելոցս զքաջալերիչ
տըլայտանօք տիրուե դիմացն, և եթ պաղատիմ վեր
մատանցն, կոծմամբ կրծիցն, հառանգ արտասուացն,
այլոյն, ինձնիկն, մըր միամօր մեռելոյն, ոտատանմամբ
Ղ
ուղ
7 · 12 · 13
աղիողորմ թշուառութե կականման ձայնիւ
ցեա զիս, ի լոյս քումդ նշուլից։
Ն
մատուցեալ, արև անստուեր որդի բարձրելոյ, հանդ
դառնացօղ, ի գեր մեղաց կամ տարափուսել Հեռն
Մատթ
8 · 28
էրը զսիրելին, ի յանշնչական մեռելութե։ Ա՛տոյդ
Ես
35 43
ևանաց ձայնիդ ով բարերար որդի այ, օրհնաբանեալ
Յովհան
11 · 21 32
աչացդ ցօղով վերականդնեացես ի կենդանութի,
Արեկցեալ իմում թշուառութ, ողբականօք ॥
Ա՛ղբ
67 · 7
անկողնոց մեղաց, դի կենդանի և խօսուն մեռեալ։
սայթաքելն։ Ա՛նկեալ կամ չարեօք ի մահիճս ախտից
րեդործեացես բանդ կենդանի ինձ խօսողութի ան
ըստ աւետարանին թժշկեցելոյ հրաշափառապէս բա
Մատթ
12 · 22
բանասիրութին։ ॥ Ո՛դիդ քո ազդել մեծդ ողորմե-
12 · 28
ղելոյ՝ ամրափակ խցմամբ համրացոյց արդելմամբ
վառաբանարան հատուածոյ կերպիս ի քէն և
Ո՛վ
միայն հնարաւորդ առ ի փրկութե։
խափանեցելոյ՝ պատըսպարեացես անդրին վերատին

եր
ժշխու֊ի։ Նակ դու ողորմած՝ բարերար՝ օրհնեալ և
թե անդամոց չիք առողջու֊ի • այլ ամենևին անբը
Ի խարխաց բարձիցս մինչև ցափն կառուցման լըս֊
իբր լինել՝ առ անչափու֊ի խարանացն մատուցանել։
նաւորեալ զախտին տարածմունս։ Ձիք սպեղանի
ըստ ձարակօրն քաղցկերղե՝ առ բնաւ անդամ մատ
էանց ըստ նմանու֊ի օրինակու֊եց յանճածոցս վեր՝
առ֊բանիդ կենաց արդիւնատրու֊թի։ Յո֊ քանզի
լի֊ որ արօրադրեալ միշտ՝ մշակեա զսահման հոգւոց
մեցոյ, տարակործեսցես ՚ի ձեռն ձեռինդ ամենակա֊
զաք՝ հաստատեցելով ՚ի յանդաստանի անօրէն մար
նաքն կորստեան բերիւք՝ դժնդակարմատն շառաւի֊
զանից ախտաւորու֊թեց մահացուցանողաց՝ իւրակա
Ջացուսցես։ Ո֊ բազմազան տարազս ցեղիցն ՚ի զանա
պարան կայ ՚ի տադնապի։ Ո֊ ծածկեցեալն ՚ի տեսո
Հետ գարշե֊թէ մեղաց՝ ՚ի ջրդողեցեալ ոգւոյս կեր
Պաղնորոգայթ աներեւու֊թերակ վրիպակ՝ յարա
՚ի կապանաց օձտողին զերծել զիս ապրեցուսցես։
ողորմու֊ե փառաց քոց ծագեալ լոյսդ իմ անձկու֊ե՝
գու֊ց՝ արգելեալ կամ ՚ի վտանգի։ Ո֊ Ճառագայթ
Ընդ ՚ գերեցեալ դժոխաբնակաց վտարանդելոցն Հո
մինա մաքրու֊ե ընչոյս՝ զգեցմամբ անդամոց՝ ՚ի զաստ
արասցես զկեանսարեալս ամենաթշնա֊առ։

Ղ֊ 8 · 35
2 Պետ 3 · 29
Ղ֊ 33 · 2
Ա֊ 4 · 24
Ղ֊ 9 · 6
Ա֊ 2 · 17
2 Տիմ 2 · 19

երկայնամիտ Թագաւոր անմահ. լիր պատասանացս արդարասաւորեմ սրտիս վասանգի, որ կարդամն առ քեզ որ ի նեղութեան։

Ա էրսին յաւելուածք ի ին հեծուրէ նորին հ ի ոյ ա նոյն աղէտս յոգևնացս։ Բան ի խոտոյ սրտ՝։ ԺԹ

ՅԱՅՏՆԱՅ ԱՐԱՐՏԱՅԱՅ

տեսուք կենաց բարուք յուսոյ ի մեծաբարբառ աղաղակ ցաւագնել անձինս հեծծեծանաց։ Ընդհաս մեծուք։ Ընդուն ահաւոր։ Խարբառ կենդանի։ Լուր ցանկալի։ Նաշակ ախորժելի։ Կոչումն պատուելի։ Խարութիւն խոստովանելի։ Ազդումն խնկելի։ Խոկութ դաւանելի։ Լուսի փառաորելի։ Գոյութ օրհնաբանելի։ Տէր յաքս ընդ հոգ քոմ գովեալ և երկրպագեալ։ և ընդ հոգոյդ սէր բարձրացեալ և վերաձայնեալ։ ‖ Որ միայն մարմնաց ար վ մեր ըս մեզ զի պատցես զմեզ վ քո ըս քեզ։ Լոյս ամի. յամի ողորմած. հզոր երկնային։ Նե՛ այժմ զլուծեալ և զխորտակել հոգանութ անօթս՝ աճօ րէն հրաշակերտութ՝ ազատեմ գթած՝ նորոգ հաստատեա։ Օ՝ քոյին պատկերս մեզոք ճնացեալս՝ ի քրայս հալոցաց կայծակամբ բանիդ՝ պազատիմ առ քեզ վերստին ձուլեա։ Օ՝ խախտեալ շինուածս քոմդ հանգստեան խորանի մարմնոյս՝ պահպանաւ հոգոյս մաքեմ բարերար՝ ի բնակութ քեզ մաքրագործեա։ Ա՛ի հատուցաներ չարեացն իմ գործոց զնոյն փո խատրուի։ ‖ Ընբեալ եմ ըստ մարգարէին բանի՝ և ո՛չ՝ ի գինւոյ։ Ծատիեա զմրտս անօրէնութ թըմ րութե մահու բաժակիս՝ ազատարար հրամանաւդ

Յոհան Ա 1 • 14

Ա մով 2 • 8

Ա մոյէ 28 • 2

Ա մով 9 • 11

Թիւնք փոխատրուեցան առ աղքատս մեղանացս,
ցա։ Եւ քանզի յաւէտ տապաստրագոյն են նմանու-
Ա կայեմ անձամբ անձին՝ յոյժ պարտապան գոլ սո-
դին քան զխորհրդատան։ ողորմելի քան զմերկուհին։
դունան։ տարակուսելի քան զհաւաարն։ Երկիւղա-
սատիկ քան զգեհենին։ Ծունաւորագոյն քան զոր
նարանաց կաղմեցեալ։ Զար քան զտարտարոսն։ և
զանաց ժանեօք մանրեցեալ։ Եւ Թէ այլ ինչ նորոգ արարած տանջա
ցեաս։ Եւ Թէ դիւաց չարաց մատնեցեալ։ Եւ Թէ գա
հոյց պակուցեալ։ Եւ Թէ անբժշկական ցաւօք դատա
աշխարհէն ատի հերքեցեալ։ Եւ Թէ փայլատակմամբ
տին յատակի ոտից՝ սասանեցուցեալ։ Եւ Թէ յանձ
խցեալ։ Եւ Թէ գլխովրիդ ձիր՝ կտրեցեալ։ Եւ Թէ գե
բանի քո սովեցուցեալ։ Եւ Թէ զականջաց դրունս
քաղցրութեամբ ցօղոյ՝ և հնար տեղացեալ։ Եւ Թէ իւեղէ
ւորդոյս հարստուի համառօտեցեալ։ Եւ Թէ ըմպան
լակաց կերակրոյս դարմանս բարձեալ։ Եւ Թէ զա
ձաշակ՝ իւքեզ ինքն ամփոփեցեալ։ Եւ Թէ զհասա
ջացս պատուհանս սուերացուցեալ։ Եւ Թէ զկենացն
զբանիս զօրուն ունայնացուցեալ։ Եւ Թէ զա
են հատուցմունք քո։ Եւ յանդունդս խորոց սու
աստուած սկսել զտանջողականն կշտամբուն՝ ստոյգ
նես՝ ձգմարիտ են գործք քո։ Եւ Թէ դատապարտես
ունս քո և յաղթող՝ի դատին։ Եւ Թէ մահու մատ
ուր յերանութեան հատուցմանն։ Ա դժար ես յիրաւ
ամենակեցոյց։ զի մի՛ զջոյդ քամեցիր՝ի վերջին ա-

իբր մերկացեալ խայտառակեցեալ պատնիկ.
մարգարէին առակի, ուզեղս ցուցել ձիս ամենևին
րեսօք կերպիս անվայելուչ ստուեր ամօթոյն՝ ըստ
նեաց առականաց մարմնոյս անդամոց՝ և արկուլ զի
նութեն. ‖ Ո՞ր քանզի յայտնեցաւ յեռուստ գազա
Թուղն զառեղ քո՝ նը՛, ըստ գրոյն խրատու յանդիմա
մըթերս. ‖ Ո՞ զուրց իշխանին մոլորուե հնազանդել
դանձեցին նիւթեցին զայգաքանեաց քարկուքեան
որդիս գոթ զայսոսիկ։ Ա՛եղանք անօրէնուե իմոյ
հինուէդ գայթակղուէ։ Ո՞յր ես ինձէն կորսեան
րիս. և ո՛չ ի լուսոյդ նշուլից խաւար. և ո՛չ յատեա
ա՛ն ա՛րդ՝ ո՛չ յածուստ ամենաբարւոյ գանձուցդ՝ ա
ըստ գծագրութե այսր օրինակի՝ ապականութեն
Ա՛յլ զի ո՛չ խորեցի զմաստնս փոքունց
դանդաչեմ։ ‖ Ա՛յլ զի ո՛չ խորեցի զխաստնս փոքունց
Թութի ըմբռնողական միտին կորսեան՝ վրիպեալ
րեցի զլուսոյդ աւետիս, արդար Հաստուցմամբ՝ ի մը
եղկելիս զանզուանալի կիղուճ։ ‖ Ա՛յլ քանզի ո՛չ սի
կականն խրոխտականուե սանձեցի, ‖ արժանի՛ կրեմ
տանգին ոտնատակեալ սառնում։ Ա՛յլ զի ո՛չ զգանձ

Ա՛ւետ. 16 • 24
Յովհան 3 • 19
Ա՛ւետ. 16 • 10
Ա՛ւետ. 66 • 24
Ա՛ւետ. 10 • 37
Ա՛ւմս 34 • 24

Ա՛ւետ. 3 • 5 • 6
Ա՛ւետ. 10 • 4
Ա՛ւետ. 10 • 4

Ես ագեւ յիս զոյս քաւեսցէ արբայ երկնաւոր։ ‖ զի
Եսայի 52 · 3 թօթափեալ զձեզաց փոշիս՝ ելա աւետեաց ձայնին
դարձեալ՝ ի բաբելոնէ՝ նստայց վերստին կանգնել
՚ի հողոյ. և՚ի հաստատուիլ յուսոյդ հիմնեցեալ անսա
Եսայի 51 · 6 սանելիս, ըստ եսայեան բանին ‖ զձեզ զզօրուիլ բազ
կի կարողսն նախանձս մաքրուեն։ Ա՛ ս մեծուն
փառաց քաղցրուն ամենապարգև քոյ ածուիցէ։

Օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։

Ի էրսին չաւելուած իրէն հեծուիլ նուին հալոյն առնոյն
աղբս խալհանաց։ Ան՚ի խոյդ պոյիս խօսդ ընդ ՚ն։

ՅՈՒՆՈՒՍԱԿԱՆ ԵՒ ՆԵՐ

Պսակ 3 · 27 կայնամիտ. ներօղ՝ բարեգուիթ՝ հզօր՝ ողորմած։ Ա՚հա ‖ ձիմարտուիք են գործք քո,
և խոստովանեալ դատանք քո։ Ա՛ կայել են ընտրու
3՝93՚94 թիւք քո՝ տեսօղդ ծածկուեց։ ‖ Ընդ երից երջանկաց
մանկանցն ողք կիզանողային բոցոյն փորձեցան և ո՛չ
3 · 29 վնասեցան՚ի բաբելոնի, զնոցայն թախծուիք վերդան
հառաչեմ։ ‖ Ա՛ եղայ. անօրինեցայ. յնդեայ. ապստամ
բեցայ. և պատ՚իրանաց քոց ո՛չ անսացի։ Ա՚ն քանզի
մաքուր գոլով՚ի վնասուց նոքա, և զայս խոստովա
նեալ գոչէին։ Ասկ ես ըն նոսին նովին աղերսիւ ձայ
նակից ամին ողջոց երդուրք և այլ յաւելից ամենա
3 · 34 պարտս մահու։ ‖ Ընդ դանիէլի երանեալ և նոր մար
գարէին որ՚ի քում հարազատս ազգականուէ տանն
յուդայի շառաւիղ ընտրել՝ զնորայն առել ընտա
կան և նրբիւրական բանից պաղատանս՝ խնդրս պատ
ճառեցեալ գոչմամբ հեծութեաս և այլ կրկնեցից։

ու
լի՛ ի պատկառելեացն գործոց։ Փ քացայ վերացայ,
խօսից՛ ի բանս երկրաւորս։ Օ ակատեցայ անկասն
թացիւք՛ ի միտս վայրենիս։ Ց անդգնեցայ շրթամբք
դժնեայս յաւէտ վրխպեցայ։ Ո՛ղորեցայ անուկ ըն
ցից շարս և տողս բանից դարուականաց, որ քան զամ
Թանաց այս երկայնաւուրս, իսկ ինձ զմրս հիւսե
նուէ։ Ընդհատից չափոց չարուէ գործոց՝ լռուն
յաճախուէ նիւթեցի. որ ե՛ն ձգտիս պատկեր յանցա
ւորուէ։ Պատնացար՝ և ո՛չ զարհուրեցայ. արդ՝ չ
հատեցեր՝ և ո՛չ երբէք լռեայ. որ ե՛ն ապստամբութե
յայտնի նշանակ։ Ռեզ արդարութի՛ հանդերձեր
բարերար, և ինձ ամօթ և պատկառանս պատրաստե
ցեր։ Ռեզ փառս վայելչականս, և ինձ նախատինս
յարմարաւորս։ Ռեզ քաղցրութի՛ յիշատակ, և ինձ
մաղձ քացախե՛ի կատարածի։ Ռեզ բարեբանութի՛
անդադար, և ինձ ձայն ողբոց աղաղակի։ Ռեզ օրհ
նութիս երգոց խնկելի, և ինձ մերժումն տարապրու
թե։ Ռեզ լրութիւնս բազմարժանիս, և ինձ պա
տահանատուիս ամենավարանս։ Ռեզ բարձրութի՛
անձառ գովեստից, և ինձ աչիւն լիզելոյ պատիժ
ձաղանաց։ Ո՛վ արդ՝ ընկալար դու բարեաց ընտ
րութեդ անկշիռ սահման՝ զքոյդ ախորժականաց
ինդրկաց պաղոյ՝ վերս առեալ ըստ քեզ։ Ո՛վ ես դի
մեայ ասեն առ սին պարսա՛նաս յոգուն՝ կրկնա
կի բարդել ինձ ընդիս։ Ոսկեթե՛ անարտիցն մաղ
թանաց այս երկայնաւուրս, իսկ ինձ զմրս հիւսե
ցից շարս և տողս բանից դարուականաց, որ քան զամ
դժնեայս յաւէտ վրխպեցայ։ Ո՛ղորեցայ անուկ ըն
թացիւք՛ ի միտս վայրենիս։ Ց անդգնեցայ շրթամբք
խօսից՛ ի բանս երկրաւորս։ Օ՛ ակատեցայ անկասն
լի՛ ի պատկառելեացն գործոց։ Փ քացայ վերացայ,
ու

որ յետ սակաւ մի ժամանակի՝ ի հող մտնու եմ իմ
նեղոց։ Վառոզացայ բարձրացայ, որ և ոչ զդրան
կան հոգւոյս զտուրևառուքի ընչից ունիմ՝ ի ձե
ռին։ Ամբարտաւանեցայ փուչիս ընչաւոր։ Ամբար
հանճեցայ կաճա ձայնիւոր։ Չպարտացայ հողս ա
նարդութե։ Ի վեր ամբարձայ մխիխս մերժելի։
Բազուկ կառուցի բաժակս մանրելի։ Տարածեցայ
առաւել իբր վեհ, և դարձի իբրև զհեղգեալ առիս
ինքն ամիսփեցայ։ Բարկուե բոցով ցոլացայ տիրմս
բանաւոր։ Իբր զանմեռ ոք մեծամտեցի, որ ընդ քա
ռասանեաց մահու եմ փակեալ։ Վերկս արկի կեն
ցաղոյս սիրոյ, և՝ի քեզ Քրիստոնս փախանակ դիմայ
դարձուցի։ Ի Թուիէս մոայ՝ ընդ խաւար խորհրդոյս
ալացայ։ Օ՜ անարատ հոգիս՝ մարմնոյս փափկութե
յաւէտ վատեցի։ Օ՜ զօրութե աջակողմանս տկար
արարի։ Ընդ հեղանաց կայից ուժգնութե տալով յաղ
թեցի։ Օ՜ քեզ իսկ տեսի հոգւացեալ վերս իմ զոր չէ
աստ գրելի՝ և ոչ պատկառեցի։ Իբր զհաւ վայրե
նի սլացայ՝ ընդ յովսէեան բանին առ երիւմ՝ ի նախ
նին իմ սովորութի։ Յաղօթարանն վայրի՝ ընդ պատաղ
մտնոնս այսր կենցաղոյս շրջանակեցայ։ Ի՛ց կացութի
յոտին զերիվար մոացս երեսանոք բնկեր։ Ընդ հին
չարութեն՝ նորոգ ինքնասպեղծութիս գտի։ Ընդուս
ընդ յոգւոյ՝ ծանուննս և անտանելիս ինձէն ինձ ատե
կացութի։ Ընդիպած անկարիատելի՝ ըստ երեմիայի
զանձն իմ արարի։ Իբր զվիժած անդրելի ըստ կոչ
մանն առաքելոյն՝ ի մարդկան համարոյ եղծայ։

Ես ղծրծել ամանս խեցեղէնս՝ փշրե
նին զաղտացայ։ Ով զծրծել աման խեցեղէնն՝ փշր
ես։ Իբր զհանդերձս ինչ ապահարից՝ ըստ եսայեան բա

Ամ. 9 · 11
Ամ. 12 · 9
Յոբ 40 · 21
Նում 2 · 7
Յովել 3 · 6
Եսայի 64 · 6
Յոբ 30 · 14

ժարուի խորոհ սրտից։ Ո՛ր փրկութիւնս անձանց
ախրականուի երեսաց։ Ո՛ւմն խորհրդոց և գործ
ծուհ։ Լսկից շրթանց՝ զպատգիլ լեզուի՝ և լը
մեծ համարիս վճռաւոր հոդոյ և զաղտուցն շնջոց հե
ռեցեալ։ Որպ զապաշխարեալ։ Որ կշռես գրես և
պեալ։ Ոպ վանեցեալ։ Ոպ տարակուսեալ։ Ոպ թշնա
ուացեալ։ Ոպ վհատեալ։ Ոպ կործանեալ։ Ոպ խոր
տակեալ։ Ոպ բեկեալ։ Ոպ թախծեալ։ Որպ յոդմ
արտաքսեալ։ Ոպ թշնամանեալ։ Լսկ դարձեալ ակնար
կելով քո դէպ՝ մարդասէր՝ հզօր՝ ի աղերս բանից
ոպ զղջացեալ։ Ոպ խոստովանեալ։ Ոպ յոտս քո դի
լեցեալ։ Ոպ վանեցեալ։ Ոպ տարակուսեալ։ Ոպ թշնա
ուացեալ։ Ոպ վհատեալ։ Ոպ կործանեալ։ Ոպ խոր
տակեալ։ Ոպ բեկեալ։ Ոպ թախծեալ։ Որպ յոդմ
արտաքսեալ։ Ոպ թշնամանեալ։ Լսկ դարձեալ ակնար
կելով քո դէպ՝ մարդասէր՝ հզօր՝ ի աղերս բանից
ոպ զղջացեալ։ Ոպ խոստովանեալ։ Ոպ յոտս քո դի
ման ինձ պատրաստեցի։ Ա՛ն զինչ առաքի առայ՝
և զայս յաւելուլ ընդ այս։ Վ՛հանդէ զվրանն խոկ դի
հանըմբեր ծողոքայ՝ առի ինձ այսրէն առ դժոխոցն
ժառանգուհի։ Լ՛քեալ զերինայինն եղանակաւ ինն
օրինակի՝ նմանադիր ձեռակերպուհ։ ոպ առակ պատ
կերի աստեղն առեմիայ բաբելականի՝ որ յիսրայէլէ
պատճէնէ ցուցաւ՝ ի սինայ։ Իսկ արդ՝ զի՝ ի նախնի
ընորհին համարձակութեամբ դարձեալ փոխեցայ զրկե
ցայ։ եկայ։ հեռացայ։ բաժանեցայ։ և անպատճառաստ
լի կորեցայ։ Ա՛րդ՝ ընկալ զիս որ՝ վերստին կերպա
րանել՝ ի պատկեր հոգւոյ, զանարժանս հենայ՝ իբր
զմահապարտս։ Իբր զբարագործ։ Իբր զպատկառել
Իբր զկոխան եղեալ բանասիրին։ Ոպ զանբժշկե
լի մանրեցեալ։ Ոպես զհասեալ յատակս մահու։
Ոպ զդարշեցեալ։ Ոպ զխոտան գտեալ քո կամանդ։
Ոպ միանգամայն՝ ի կորուստ վարեալ։ Որպ դեղեր
ըեալ։ Ոպ վանեցեալ։ Ոպ տարակուսեալ։ Ոպ թշնա
ուացեալ։ Ոպ վհատեալ։ Ոպ կործանեալ։ Ոպ խոր
տակեալ։ Ոպ բեկեալ։ Ոպ թախծեալ։ Որպ յոդմ
արտաքսեալ։ Ոպ թշնամանեալ։ Լսկ դարձեալ ակնար
կելով քո դէպ՝ մարդասէր՝ հզօր՝ ի աղերս բանից
ոպ զղջացեալ։ Ոպ խոստովանեալ։ Ոպ յոտս քո դի
լեցեալ։ Ոպ վանեցեալ։ Ոպ տարակուսեալ։ Ոպ թշնա

I · 11

5 · 26

Թա

հայհոյի իմէջ այսականաց։ ոն վե խոստելի իմէջ հե
րացուցի։ Ա՚ իմոյ հիքոյս անօրէնուե՛, անունդ՛
էին՚ քե։ քան թէ անդրէնն առաւել կրկին խակ ե
լոցն գահճաց ընկալայ։ Ա՚էհերեցի զվանելեան խա
Վանս գաղտնիս և խոցճածս անյայտս՚՚ իկործանե
լեաց ձարտար խաբողաց՝ ծուլուքիս իմով շնորհեցի։
կայթից և ցոյցս վաղից խաղալեացն դիւաց գարշէ
գնացիւք անսասուե զգունդն բելիարայ։ Ապաքա
ժանտագործս արժանապատիժս՝ ամենցուն արարի
թեցն զբիծս, զոր յաղերդա՛ձդ է իմանալի։ Օտար
ցայց վերատին դարձեալ աստանօր զձեացեալ չարու
նշանակելոյ՝ անփոխադրելի պահելով՝ խոստովանե
պարան տեսակի բանից եղեսայ ըստ վերագոյնդ
ւածոյ։ Ա՚ր որս ածեալ յարմարեալ առ սոյն զկեր
նոց զդէմնն ցուցից՝ի սահման կարդի այսր ընթերց
թացայ, ընդ՚որ ոչ զհոստորնական հետոցն խա՛արայ
նականի ստացայ ըստ գրոյն։ Ա՚ն քանզի ո՛չ փոխե
ցայ՝ի նախակարգելոցդ՝ և ո՛չ ե՚ բարւո՛ք ուղին ըն
ձեր ես ի յոտս մարդոյ, և ո՛չ սիրտ բա
անձամբ իմով ինքնագրաւ՛ի մահ՝ ոչ կա

ԻՆ

ասէրս Տաղնեանց։ Կան՛ի խոտոյ սրա՛՚։

Ա՚էսոյին յաւելուած էրիյն հնծուրե՛ նուրն հսկոյն առ նոյն

Ա

Ա՚ստուած ոչ գործեցելոց։ Ստեղծիչ բոլորից և բը
ժիշկ վերաց աներևութից։ Պաշտպան յուսացելոց
և բարեխնամող տէր ամենեցուն։ Ա՚ն քեզ փառք
յաւիտեանս ամէն։

որ յիս։ Եւ կամ ընդէր համբաւեցայց զդասական՝
Եւ ոչ կոչեցայց տեսանողական՝ մերթացուցեալ զաչս
ցայց բանական՝ անբանիցն յիմարութեամբ կցորդեալս։
մարդ՝ զրեալս ընդ անմարդիս։ Եւ ի բաց անհանե
անբաստանութեամբ։ Եւ զիարդ ասացից անձին իմոյ
պատ անկոխ։ ըստ մրգերէնին որ առ քահանայսն էիւլի
ռաց իմոց խաւարին։ ‖ Այսու զբաժին քո ցանկալի՝ յանա
ող՝ ես գնացի ընդ այս ձանապարհ կորստեան հե
սպաս տանել ձուկեալ պատկերի՝ և մեղաց ախտիւ
զարուն՝ իբր զպաշտօնատար մեհենիւ։ Ա՛ զի նոյն
րեալ վարանումն։ Եւ մրճոտել աղտեղեալ գոնով
նևին ներքևեալս՝ ցաւոք չեծուես՝ ի վերջինսն վա
զիմ տեսանել տգեղս և նըւաղս և ամե
Ընդ աղէտիս։ Ա՛ իշտ վտանգիս։ Այսաւր ամե
Թոյս։ Այուք պատկառանացս։ Օ՛ քեզդ և առ քա
նիս յանդիմանուբ համարձակեցայց։ Ա՛ եծէծ ձայնս
գուժի՝ և անբերելի բողոքս աղաղակի։ Վասնզի թէ
զհոդիս էր զիմ տեսանել տգեղս և նըւաղս և ամե
նևին ներքևեալս՝ ցաւոք չեծուես՝ ի վերջինսն վա
րեալ վարանումն։ Եւ մրճոտել աղտեղեալ գոնով
զարուն՝ իբր զպաշտօնատար մեհենիւ։ Ա՛ զի նոյն
Ընդ՝ ես գնացի ընդ այս ձանապարհ կորստեան հե
սպաս տանել ձուկեալ պատկերի՝ և մեղաց ախտիւ
պատ անկոխ։ ըստ մրգերէնին որ առ քահանայսն էիւլի
ռաց իմոց խաւարին։ ‖ Այսու զբաժին քո ցանկալի՝ յանա
մարդ՝ զրեալս ընդ անմարդիս։ Եւ ի բաց անհանե
անբաստանութեամբ։ Եւ զիարդ ասացից անձին իմոյ
ցայց բանական՝ անբանիցն յիմարութեամբ կցորդեալս։
Եւ ոչ կոչեցայց տեսանողական՝ մերթացուցեալ զաչս
որ յիս։ Եւ կամ ընդէր համբաւեցայց զդասական՝

զի

Թանոսաց։ Չարըճաճս չարըճաճոց ձեռասակարս ա
պականութեաց՝ ժանկոյ և թրթրոյ և այլոց կերչաց
վատնողաց զծաղիկ հոգւոյս՝ ըստ ոչին յովելեայ հը
բաշխին ողջոյն՝ որ ի ցոյցս երկրի վէ խորհելի՝ յա
ռակս հինից և ջարաց հոգւոց՝ յիս ինքն տրնկեցի։
Ստեղծանել զնս պատրաստեցայ, քան թէ սատակել։
Խիւրս կուտեալ չանաքեցի անձին իմում մարտիկս
մահազենս։ Աշտամբիչս ինձ դոյացուցի անիրաւս
և անպատկառելիս։ Երկնակս ինձ զօրացուցի ապա
ռումս և անկռնելիս։ Պատրինս ինձ առի մատնս
ընդ քաղցրենեաց ձաշակացն։ Ընդ սուացօղն միշտ
նենգաւորս, և առ բանսարկուն յաւէտ հնազանդիմս։
Ընդ աղէտիս։ Ա՛ իշտ վտանգիս։ Այսաւր ամե
Թոյս։ Այուք պատկառանացս։ Օ՛ քեզդ և առ քա
նիս յանդիմանուբ համարձակեցայց։ Ա՛ եծէծ ձայնս
գուժի՝ և անբերելի բողոքս աղաղակի։ Վասնզի թէ
զհոդիս էր զիմ տեսանել տգեղս և նըւաղս և ամե
նևին ներքևեալս՝ ցաւոք չեծուես՝ ի վերջինսն վա
րեալ վարանումն։ Եւ մրճոտել աղտեղեալ գոնով
զարուն՝ իբր զպաշտօնատար մեհենիւ։ Ա՛ զի նոյն
Ընդ՝ ես գնացի ընդ այս ձանապարհ կորստեան հե
սպաս տանել ձուկեալ պատկերի՝ և մեղաց ախտիւ
պատ անկոխ։ ըստ մրգերէնին որ առ քահանայսն էիւլի
ռաց իմոց խաւարին։ ‖ Այսու զբաժին քո ցանկալի՝ յանա

Ղուկ. 52 · 5
Յոան. 2 · 24
Յովել 1 · 4
2 Օրէն 32 · 9

վնասակից դրունս կափուցիչ։ Ամ որիվք ցաւոցայց
ապաշխարութիւն նկարագրուեաւ անեղծին ընտրելի՝ ան
ձամբ ինձէն յոգի մահացիս։ Նաև ոչ շարժողական
և կամ ընչական ունիմ անսանձել, թուղթ հոգե
կան կամ մտաց ընդունակաւ։ Ընկիտանս ի թիւս
անօթոց։ Ընարդս ի քարինս որմոց։ Երկմարհել
ի կարդս կոչեցելոց։ Ա՛սաթարս ի յաղդս հրաւի
րելոց։ Երկնաբոյծ մահու պակուցեալս. անխրախու
սելի ի բոլորեցունց։ ‖ Յանօք և տանջանօքն եմ՝
ըստ երեմիայի բանին խրատեցեալս։ ‖ Պակասեալ
աւուրցս ի հեծուէ, և ընթացք ամաց ի հառաչմա
նէ, ըստ նըշադարանաց երգողին։ ‖ Իբր ասուի ի
ցեցոյ՝ և փայտ ի յորդանէ ըստ իմաստնոյն բանի՝ ի
խիթմանէ սրտիս հալեցայ։ ‖ Իբր զոստայն սարդից
մաշեցայ՝ ըստ սաղմոսին և խոտան դատայ։ ‖ Իբր զամպ
առաւօտեան և զցօղ վաղորդեան՝ ըստ մարգարէու
թեն ձայնի սպառեցայ։ ‖ Ընդ ո՛չ ի մարդ ոք ունիմ
զոյս, եթէ անիծեալ ի տեսանողին անյուսադրելի
վհատիմ։ ‖ այլ ի քեզ տէր իմ ոդիսեր. որ ընկղմեալ
ի քոյդ գթութեանդ բարեաց անբաւից՝ և ի բեւ
եռելոյն ժամու ի խաչին մաղթեցեր մեծդ ողորմու
թեամբ առ Հայր քո բարձրեալ՝ քո չարչարողացն։
Ընդ՝ ընտրեա՛ ինձ յոյս քաւութ՝ կեանք և ա
պահէն. և ի տուր ընչեցս թշնաւոյ՝ առիւծ զո
դիդ քո բարի։ Ան քեզ ընդ հոր հոգեւոյդ
սրբով՝ զօրութիւն յաղթութիւն մեծու
թիւն և փառք յաւիտեանս
ամէն։

Ընդ 6 · 7
Ա ապա 30 · 11
Ընդ 25 · 20
Ա ապա 38 · 12
Ածէ 13 · 3
Ընդ 17 · 5
17 · 7
Գ ած 23· 34

ՈՐՁԵՑԱ ԱՅԼԱԲԱՆԵՑ

ցեց՝ ինոյն շարունակ բարեաւ՝ զհշտամ
բանաց եղանակ դասրովեալ անձինս։
Ընդեալ մատուցեալ կրկին կացուցեալ նովին պատ
կերաւ՝ ինոյն պայմանի։ Թերևս դրեսցէ ինձ ա
մենագէտն՝ զայս յանդիմանուել դատակնիք՝ կամ ե
ղուցանողականս բանի՝ ի ձշմարիտ խոստովանութի
համանման գործոց գաղտնութեց չարեաց։
Ա՛յ՝ իմն ձիս խօսնական՝ կարծ րերախ սանձակո
տոր արձակերասան։ Յովնակս անհամբոյր՝ վայրե
նական և անկրթական։ Երինջս աւազական՝ ան
ողղական և անվարժական։ Ծարդս մոլեգնական՝
տարագրական և կորստական։ Անասուս մեղանչա
կան՝ անխրատական և վարատական։ Տնտեսս մահա
պարտական՝ տարտմական և անգործական։ Բանա
կիանս անասնական՝ գազանական և անմաքրական։
Զիմեանիս ամպարտական՝ անպատշական և կործանա
կան։ Ծարմինս՝ հոգւոյս իմոյ Թախծողական՝ դատո
ղական և տանջողական։ Խոցելս անբժշկական՝ ան
խնամական և անկանդնական։ Ոսկի շարս կայսերա
կան՝ արդ վաճառական և անգտական։ Ծառայս սը
խալական՝ փախստական և թշնամական։
Ա՛հա ես ինքն ինձէն կամաւորեալ անձնամատն և
մարմնակործան։ Հոգեկորոյս և միշտ մոռնալաբ։ Կա
մակոր իսկ և սրտաբեկ։ Ուշամոռաց և հանճարալ
զրահ։ Ծ գայաղերկ և խմաստասպառ։ Ընտատես և

Ա՛ երասին յաճելուած էրէին հեծուելէ նորին հալողի սա նոյն
աչեբս մաշկանաց։ Եւ ի խորոց սր՛։ Եւ

Ոէ 4·46

Ա՛բ 3·17

մեծուե հօրդ քոյ և այ մերոյ յաւիտեան ամէն։

բարեաւով քեզ վերընծայել գոհաբանեմ, իսկսա
կերտիցս։ առքօք առ՝ ի քէն եղելովք և բժշկելովք
կրկին հանդերձանօք։ Նպաստ ձայնիւ անհատ
և զոհ ամենայնի։ Ո՛չ ինձ, տէր, ո՛չ ինձ, այլ անուանդ
քո տուր փառս վասն ողորմութեան քոյ և վասն
ճշմարտութեան քոյ։ Զի՞ ասասցեն հեթանոսք՝ ո՞ւր
է Աստուած նոցա։ Եւ Աստուած մեր յերկինս
ամենայն զոր կամեցաւ արար։ Կռո՛ւք նոցա արծաթ
և ոսկի, գործ ձեռաց մարդկան։ Բերան ունին և ոչ
խօսին, աչս ունին և ոչ տեսանեն, ականջս ունին
և ոչ լսեն, քիթ ունին և ոչ հոտոտին, ձեռք ունին
և ոչ շօշափեն, ոտք ունին և ոչ շրջին, ոչ խօսին
կոկորդաւ իւրեանց։ Նմա՛ն նոցա եղիցին որ առնեն
զնոսա, և ամենայն որ յուսան ի նոսա։ Տո՛ւն Ահարոնի,
օրհնեցէ՛ք զՏէր, տո՛ւն Ղեւի, օրհնեցէ՛ք զՏէր։
Որ երկնչիք ի Տեառնէ, յուսացէ՛ք ի Տէր։ Տէր
զմեզ յիշեաց, և օրհնեսցէ զմեզ։ Օրհնեսցէ զտունն
Իսրայէլի, օրհնեսցէ զտունն Ահարոնի։ Օրհնեսցէ
զամենայն որ երկնչին ի Տեառնէ, զփոքունս
ընդ մեծամեծս։ Յաւելցէ Տէր ձեզ, զձեզ և զորդիս
ձեր։ Օրհնեալ էք դուք ի Տեառնէ, որ արար
զերկինս և զերկիր։ Երկինք երկնից Տեառն են,
զերկիր ետ որդւոցն մարդկան։ Ոչ մեռեալքն
օրհնեսցեն զՏէր, և ոչ ամենեքին որ իջանեն
ի դժոխս։ Այլ մեք որ կեաք օրհնեսցուք զՏէր
յաւիտենից։ Ալէլուիա։

Ալլելուիա։ Ի սկզբանէ ստեղծեալ էր բան, և բանն
էր առ Աստուած, և Աստուած էր բանն։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեն, և առանց
նորա ոչ եղեւ ոչ մի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Զոր եղեւ կեանք էր, և կեանքն էր լոյս մարդկան։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ լոյսն յաղթութեամբ
լուսաւորէ, և խաւարն զնա ոչ կալաւ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եղեւ մարդ առաքեալ յԱստուծոյ,
որում անուն էր Յովհաննէս։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եկն այս ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն
նովաւ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ոչ էր նա լոյսն,
այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ
զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ
եղեւ, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Յիւրայնոց եկն, և իւրայնքն զնա
ոչ ընկալան։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Որ ընկալան
զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիք Աստուծոյ
լինել։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Որ հաւատան
յանուն նորա։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Որ ոչ
յարեանց, ոչ յարենէ մարմնոյ, ոչ յակամայ
կամաց, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ բանն մարմին եղեւ, և բնակեցաւ
ի մեզ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ տեսաք զփառս
նորա, փառս իբրեւ միածնի յհօրէ, լի շնորհաւ
և ճշմարտութեամբ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, և աղաղակէ
ասելով՝ Սա է որոյ ասացի ես, թէ որ յետ իմ
գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ յլնութենէ նորա
մեք ամենեքեան առաք, և շնորհս փոխանակ
շնորհի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Զի օրէնքն
յՄովսէսէ տուաւ, շնորհ և ճշմարտութիւն
յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղեւ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես,
միածին Որդին, որ է յգիրս Հաւր, նա պատմեաց։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ այս է վկայութիւն
Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն
յԵրուսաղէմէ քահանայս և ղեւտացիս, զի
հարցանիցեն զնա, թէ դու ո՞վ ես։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ խոստովանեցաւ, և ոչ ուրացաւ,
և խոստովանեցաւ թէ ես ոչ եմ Քրիստոս։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ հարցին զնա, թէ
ապա ո՞վ ես դու, Եղիա՞ ես դու։ Ասէ՝ ոչ եմ։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Մարգարէ՞ ես դու։
Պատասխանի՝ ոչ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Ասացին ցնա՝ ապա ո՞վ ես դու, զի պատասխանի
տացուք առաքելոցդ։ Ի զո՞ւր ինչ ես մկրտեցուցանես։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ասէ՝ ես ձայն եմ
բարբառոյ յանապատի, ուղղեցէ՛ք զճանապարհ
Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ էին առաքեալքն յՓարիսեցւոց։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ հարցին զնա, և
ասացին ցնա՝ ընդէ՞ր ապա մկրտես, եթէ դու ոչ
ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մարգարէ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Պատասխանի նոցա Յովհաննէս՝
ասելով՝ ես մկրտեմ զջրով, որ ի մէջ ձեր կայ
զոր դուք ոչ գիտէք։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Նա է որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ,
զոր ես ոչ արժանի եմ զի լուծից զկօշիկս նորա։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Զայս ի Բեթանիա
յայնկոյս Յորդանանայ արարին, ուր Յովհաննէս
մկրտէր։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ի վաղիւն
տեսանէ Յիսուս զՅովհաննէս գալով առ ինքն,
և ասէ՝ ահա Գառն Աստուծոյ, որ վերանայ
զմեղս աշխարհի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Սա է որոյ ասացի ես, թէ ետ իմ գալոցն է
այր, որ առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի
զնա, այլ զի յայտնեսցի յԻսրայէլ, վասն այնորիկ
եկի ես մկրտել զջրով։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ վկայեաց Յովհաննէս՝ ասելով՝ տեսի զհոգին
իջեալ իբրեւ զաղաւնի յերկնից, և հանգեաւ
ի վերայ նորա։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ ես
ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել
զջրով, նա ասաց ցիս՝ յորոյ տեսանիցես զհոգին
իջեալ և հանգեալ ի վերայ նորա, նա է որ
մկրտէ զհոգւով սրբով։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ ես տեսի, և վկայեցի, թէ սա է Որդի Աստուծոյ։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ վաղիւն կայր
Յովհաննէս և երկու ի աշակերտաց նորա։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ հայեցեալ ի Յիսուս
որ երթայր, ասէ՝ ահա Գառն Աստուծոյ։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ լուան երկու
աշակերտքն խօսելոյ նորա, և գնացին զհետ
Յիսուսի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Դարձեալ
Յիսուս հայեցեալ, և տեսեալ զնոսա գնացեալ
զհետ իւր, ասէ ցնոսա՝ զի՞ խնդրէք։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ նոքա ասեն ցնա՝ Ռաբբի, որ
թարգմանի վարդապետ, ո՞ւր բնակես։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ասէ ցնոսա՝ եկայք և
տեսէք։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եկին և տեսին
զտեղի ուր բնակէր, և մնացին առ նմա յաւուրն
յայնմիկ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ էր ժամ
մօտ տասներորդի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի էր մի
ի երկուց աշակերտացն որ լուան յՅովհաննու,
և գնացին զհետ նորա։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եգիտ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, և ասէ
ցնա՝ գտաք զՄեսիա, որ թարգմանի Քրիստոս։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ տարեալ զնա առ
Յիսուս։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ նայեցեալ
Յիսուս ասէ՝ դու ես Սիմոն որդի Յովնանու,
դու կոչեսցիս Կեփաս, որ թարգմանի Պետրոս։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ի վաղիւն կամեցաւ
Յիսուս երթալ յԳալիլեա, և գտանէ զՓիլիպպոս։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ ասէ ցնա Յիսուս՝
հետեւեա՛ ինձ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ էր
Փիլիպպոս յԲեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի
և Պետրոսի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Գտանէ
Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա՝ զոր գրեաց
Մովսէս յօրէնսն և մարգարէքն, գտաք զՅիսուս
որդի Յովսեփայ յՆազարեթէ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ՝ յՆազարեթէ
կարէ՞ լինել ինչ բարի։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս՝
եկ և տես։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Տեսանէ
Յիսուս զՆաթանայէլ գալով առ ինքն, և ասէ
վասն նորա՝ ահա ճշմարիտ Իսրայէլացի, յորում
նենգութիւն ոչ է։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Ասէ ցնա Նաթանայէլ՝ ուստի՞ գիտես զիս։
Պատասխանի Յիսուս և ասէ ցնա՝ յորժամ էիր
դու ընդ թզենեաւն, տեսի զքեզ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Պատասխանի Նաթանայէլ և ասէ
ցնա՝ Ռաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես
Թագաւոր Իսրայէլի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Պատասխանի Յիսուս և ասէ ցնա՝ զի՞ ասացի
քեզ, եթէ տեսի զքեզ ընդ թզենեաւն, հաւատաս։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Մեծագոյնս քան զայս
տեսցես։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ասէ ցնա՝
ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս
բացեալս, և զհրեշտակս Աստուծոյ ելանելս և
իջանելս ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ յաւուր երրորդի հարսնիք եղեն
ի Կանա Գալիլեացւոց։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ էր մայր Յիսուսի անդ։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ կոչեցաւ Յիսուս և աշակերտք նորա ի հարսնիսն։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ պակասեցաւ գինի,
և ասէ մայր Յիսուսի ցնա՝ գինի չունին։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ասէ ցնա Յիսուս՝
զի՞ ինձ և քեզ, կին, դեռ ոչ եհաս ժամ իմ։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ասէ մայր նորա
սպասաւորացն՝ զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէ՛ք։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ էին անդ վեց
ագամք քարեղէնք դրուած ըստ սահմանի
մաքրութեան հրէից, տարողութիւն իւրաքանչիւր
երկուց կամ երից չափոց։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ լցէ՛ք զագամսն
ջրով։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ լցին զնոսա
մինչեւ ի բերան։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ ասէ ցնոսա՝ մատո՛ւք այժմ և տարէ՛ք
առաջի տանուտերին։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ տարին։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ
տանուտէրն ճաշակեաց զջուրն որ եղեալ էր
գինի, և ոչ գիտէր զորմէ էր, այլ սպասաւորքն
գիտէին որ քաշեցին զջուրն։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Կոչէ տանուտէրն զփեսայն, և
ասէ ցնա՝ ամենայն մարդ զբարին նախ դնէ,
և յորժամ արբեցան, զվատթարագոյնն, դու
զբարին մինչեւ ցայժմ պահեցեր։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ արար Յիսուս զսկիզբն նշանաց
իւրոց ի Կանա Գալիլեացւոց, և յայտնեաց
զփառս իւր, և հաւատացին նմա աշակերտք նորա։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ ի վաղիւն էր
Յիսուս ի Կափառնայում։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։
Եւ էր անդ մի ոմն արքունական, որոյ որդի
հիւանդ էր։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ լուեալ
նմա զի Յիսուս եկեալ է յՅուդայաստանէ
յԳալիլեա, գնաց առ նա, և խնդրէր զի իջցէ
և բժշկեսցէ զորդի նորա։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ ասէ ցնա Յիսուս՝ եթէ նշանս
և սքանչելիս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Ասէ ցնա արքունականն՝
Տէր, իջ մինչ ոչ մեռանի որդի իմ։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ երթ, որդի քո
կենդանի է։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Հաւատաց
մարդն բանի զոր ասաց ցնա Յիսուս, և գնայր։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ ընդ ճանապարհ
նորա ծառայքն հանդիպեցան նմա, և ասացին
ցնա՝ կենդանի է որդի քո։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Եւ հարցանէր զժամն յորում
սկսաւ առողջանալ, և ասացին ցնա՝ զի երէկ
ժամ եօթն թողաւ զնա ջերմն։ Ալլելուիա։
Ալլելուիա։ Գիտաց հայրն թէ յայն ժամուն
յորում ասաց ցնա Յիսուս՝ որդի քո կենդանի է,
և հաւատաց նա և ամենայն տունն իւր։
Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ էր ժամ մօտ
տասներորդի։ Ալլելուիա։ Ալլելուիա։ Եւ
Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի էր մի ի

Ա էրսին յաւելուած էրկին հերձուելէ նորին հաւատի աս նոյն
ազէրս խաչեանաց։ Բան՝ ի խորոյ սրտից իւրոց ընդ այս։ Իսկ

ՅԱՅՍ ԱՍԱՆ ԱՑՆԻ. Զ. Օ

բառնոր յամի։ Ընդարաձիր և անվայրա
վակ տեղի ամենեցուն։ Խորոր իսկութիւ
հուպ յամենեսին։ Ընդուրեք՝ ի վայրից և չիք սահ
ման առանց քո։ Ա՛էրևեալ երբեք և ոչ տեսակա
նութի առանց քո ծագման լուսաւորս։ Փառք ահա
ւորութեդ։ Ընդուն անհասութեդ։ Ոչնչին մեծութեդ։
Զայն անքաւութեդ։ Իսկութի անքննութեդ։ Ընդհատչե
լի հեռաւոր և անընդմիջելի մերձաւոր։ Տեսօղ հե
ծութեդ։ Ակնարկիչ թշնամութեդ։ Ողորմած թախ
ծութեդ։ Ընդունաւժ հնար անճարութեդ։ ‖ Հայր գթու
թեդ։ Նպատօղ ողորմութեդ։ Ընդ միխթարութեդ։ Հայեց
ար ողորմութի՝ ի պատկեր վշտաց դառնութեդ բազմա
վանդ կրից կարեաց, զոր հանդիպ քո տարածա
նեմ։ Այսրդակից լեր բժշկապէս. և մի՛ ի խոյզ
ընտրութեդ կոչեր դատաւորաբար։

Ընդարև մեծ է վտանգ տարակուսանաց ցանց
այսր վարանման, յորժամ իցէ մարմինն մեղաք գրա
ւեալ, և անձն՝ ի բարեաց գործոց ոչ մեկուսացեալ։
Գործնականացն գործի՝ տվորութի կարեացն կա
պել։ Ո՛ անգուճածն հանդերձանաց՝ մահու կրիւք
շաղախել։ Ո՛ գայութի սրտին իմաստից՝ խեթիւն խո
տոտեալ։ Ընկալութի բարեացն՝ բնաւին բարձել։
Ընդ ի բանականութեն՝ ընդ անասունս դասակարդել։
Ընդ զալիր գարշութի՝ ընդ գոյութեն շարամանեալ։
Ընդ տեսականացն ողջ ելով՝ իմանալիքն վերաւորել։

Ընդ

2 Կոր. 1. 3

Սաղմ. 48. 28

Եւ՝ ի սպասուէ յանցանացն յիշատակի՝ յաւէտ յա-
սահատել։ Եւ տագնապաւ նախադործելոցն միշտ
տարակուսեալ։ Եւ յբստակուէ աղերսին՝ խոպատ-
պղտորել։ Եւ խղճիւ մտացն յուզմանց՝ կրկին ձեն
ձերեալ։ ‖ Եւ ձեռն՝ ի մաճի գործոյն՝ զբեռնացն
Ղ. ոչ 9 · 62 հեռաւօտեալ։ Եւ կերպ՝ ի յառաջ դիմեալ՝ ոտք՝ ի
վերջ կոյս յետահարեալ։ Եւ գիտուքն էին՝ ի չէնէն
միշտ խաբեցեալ։ Եւ՝ ի մտացն մարտ՝ ի փոքունցն յաղ
թահարել։ Եւ՝ ի թառունչ սրտին՝ հոգւոյին դուռն
հրդեհեալ։ Եւ խոնաւ զօրուէ քմացն՝ ամ ուրեք
տոչորել։ Եւ անարև միտով՝ յամ մասանց պարիսպ
կեալ։ Եւ լայնուէ ակնկալուեն՝ ամենևին խոպատ-
ամիսոխեալ։ Եւ անբերելեցն տոյժ՝ ի զգալեան տր
պաճորեալ։ Եւ եղկուէ կորստեանն՝ ի յուշ անդր
Պանի եկեալ։ ‖ Եւ դատակնիք հատուցմանն՝ ի դիւանի
7 · 10 մտացն գրեալ։ Եւ բարեբարին ակն՝ ի ցաւումն իմն
երևեցեալ։ Եւ ըղձն բնուէ՝ զանգուածոյ հողոյս
զայրացեալ։ Եւ ահաւորուէ էին՝ ընդ փոքրիկուէ
բնուեաս ընդհարեալ։ Եւ միշտ որոտամբ բանից՝
բանաւոր մխրճոյս բարկացեալ։ Եւ իրա՛նցն վիմաք՝
Ա՛ոտ զարժանիս մահու կոշկոճեալ։ ‖ Եւ որ իմն ի տա-
25 · 18 ղանդ՝ յանառակս աստէն կորուսեալ։ Եւ պատճառին
իրին ստացուած՝ իբրև անարդ՝ յերկրի թաղեալ։
Եւ տաժանմանցն արդասիք՝ ծուլուեն մրթով ծած-
կեալ։ Եւ իբր իբաց բարձեալ նշմարան հրապի՛ չե
Ա՛ոտ րևեալ։ ‖ Եւ պատասխանարան լեզուին՝ յիրա՛նցն
22 · 12 օտար կարկեցեալ։ Եւ անհամբոյր շրթանցս դրան
օրինաւոր դատմամբ պապանձեալ։ Եւ յուզմունք
մտացս՝ ի զանազան մասունս ցնդեալ։ Եւ զկեանն

ներն ծածուկ ազդեն ինձ տապնապս։ Ա՛երս սա
կեն։ Նաւարան մըթերից պատեալ զերկաթով գաղտ
կրկին հարճածով՝ վառանգ սատկանն մահու գուշա
թեւեռեալ աստուստ ընդ հոգւոյս, լցեալ շարաւով
անթժշկական ցաւօք աներեւակի նեռիւք խոցոտել։
զդայականաց սրտից գոյուն՝ ինեղբուստ անուստ
կուանայս՝ ի վե՛ր միաձոյց բարդելոց՝ ողբ զաւորել
էիմ, կարկիմ։ Լեր իրա՛ւամբք քննիմ, համրանամ։
ման լինիմ, սարսափիմ։ Լեր ի՛ հարցուածն բանի կո
ընդ՝ այգաբան ամենաթշո՛ւառ և ողորմագին տարա

Լեր ի՛ վեր օգտին ոչինչ գիտացիլ։ Լե՛ր ի՛ կշռուի բարւոյն
ընտրուե՛ յիմար երեւեալ։ Լե՛ր ընթացք երկոցն՝ նա
հանջմամբ ջարին խափանել։ Լե՛ր վառարան խղճին՝
աճխնամն հնոցի լցեալ։ ‖ Լե՛ր անուանա զիր՝ ի կե՛ Ա՛ովս
նաց մատենին եղծեալ։ Լե՛ր կշտամբանքն ընդ ե՛ 68 • 29
րանութե՛ն արդ արձանացեալ։

Լեր կինո՛ւոր սեռանեմ՝ մահու ակն ունիմ։
Լեր պատգամաւո՛ր՝ խաւսեմ։ Լեր մատենա
գէտ՝ մուրհակի կորըստեան։ Լեր օրինաւո՛ր՝ անի
ծիլ։ ‖ Լեր աւետարնական՝ փշոյ ոտիցն թօթափ Ղ՛ոմ
ման։ Լեր բարեկրօն՝ յանդիմանութե՛ն ապա 9՝ 5
ռում, կակըծման։ ‖ Լեր ջրովն ընտրուե՛ փորձիմ, Ամո՛ս
խորտակիմ։ Լեր դեղ ինչ դաւման ձգեմ, սատա 5 • 22
կիմ։ Լեր բերս նկատեմ բարուե՛, ի կաթնեցս չա
րեաց բախնում։ Լեր ձեռն համբարձեալ կորաց
նաւ։ Լեր փոքր ինչ խրատո՛ւիլ՝ սարսիմ։ Լեր սա
կաւ մի թնդումն՝ ընդոստնում։ Լեր ի՛ խրախճանս
ընկերեաց հրաւիրիմ, դողամ։ Լեր մեծիւղ յանդի
մանս լինիմ, սարսափիմ։ Լեր ի՛ հարցուածն բանի կո
էիմ, կարկիմ։ Լեր իրա՛ւամբք քննիմ, համրանամ։
ընկերեաց հրաւիրիմ, դողամ։ Լեր մեծիւղ յանդի
մանս լինիմ, սարսափիմ։ Լեր ի՛ հարցուածն բանի կո
կուանայս՝ ի վե՛ր միաձոյց բարդելոց՝ ողբ զաւորել
ղդայականաց սրտից գոյուն՝ ինեղբուստ անուստ
անբժշկական ցաւօք աներեւակի նեռիւք խոցոտել։
թեւեռեալ աստուստ ընդ հոգւոյս, լցեալ շարաւով
կրկին հարճածով՝ վառանգ սատկանն մահու գուշա
ներն ծածուկ ազդեն ինձ տապնապս։ Ա՛երս սա
տան լինիմ, սարսափիմ։ Լեր ի՛ հարցուածն բանի կո
ընդ՝ այգաբան ամենաթշո՛ւառ և ողորմագին տարա
կուանայս՝ ի վե՛ր միաձոյց բարդելոց՝ ողբ զաւորել
ղդայականաց սրտից գոյուն՝ ինեղբուստ անուստ
անբժշկական ցաւօք աներեւակի նեռիւք խոցոտել։
թեւեռեալ աստուստ ընդ հոգւոյս, լցեալ շարաւով
կրկին հարճածով՝ վառանգ սատկանն մահու գուշա
ներն ծածուկ ազդեն ինձ տապնապս։ Ա՛երս սա
կեն։ Նաւարան մըթերից պատեալ զերկաթով գաղտ
նեցն ծածուկ ազդեն ինձ տապնապս։ Ա՛երս սա

Նթե զգեստիւն լուսոյ պարծիմ, յորմէ մերկացայ։
Նթե հայրենի ծոցոյն հարազատ՝ յորմէ ընկեցայ։
Նթե պարծանացն ժառանգաւորք՝ յորմէ կորացայ։
Նթե ի ծաղիկ փառացն շնորհի՝ յորմէ թափեցայ։
Նթե յոտ անկոյն բերկրութեն՝ յորմէ գօսացայ։
Նթե յուռ որթոյն կենդանւոյ՝ յորմէ քանդեցայ։
Նթե ընդ արդարոն մանակցութե՝ յորոց ճեղքեցայ։
Նթե ընդ հրեշտակն պարակցութե՝ յորմէ տրտմեցայ։
Նթե կենացդ անմահականաց՝ յորմէ հեռեցայ։
Նթե փառաց վայելչութեան՝ յորմէ զրկեցայ։
Նթե ընդ Աղբայութեն՝ յորմէ վրիպեցայ։
արժանաւոր վարկանելով զիս՝ մատչիմ ա-

Ո ՐԴ՝ ՕՐՈՑ ԽՆԴՐՈՑ

Ա երսին յաւելուած լինի հնծութիւն ոգւոյն հպոյն աս-
աչէս մաղկանաց։ Կան՝ ի խորոց սրտ՝։ Ի-
տացեալ քեզ փառս։

Ո՞չ նորհեաւ ար՝ անդորրութիւն կենաց հանգստեան
ողորմելի վաստակեցելոյս ի յընդունայն երկրագոր
ծութեանս։ Համայնդ յամենայնումս. ամենայնիւ-

ղձից ի տարունականս ատեն, յերկինս առաքեմ։
Ա երկինս հեծութեամբ նուիրողաց՝ զաղերսանս
տանօք ողջոց ամենեքումբք նուիրողաց՝ զաղերսանս
առաքեմ։ Ա երկին հեծութեամբ նուիրողաց՝ զաղերսանս
բաստեղծից նահատակաց ընդ մարդեղացեալ յերկինս
Ձանօք Հոգւոյ՝ բարեգործիդ Հնարաւորութե՝ յերկ
ռութե։ Ցորոց ներգործեց չարաչար ձրնշեալ՝ զաղաղակ
Ձայնիս խառնեալ արտասուօք կողկողադին թախան
ձանօք Հոգւոյ՝ բարեգործիդ Հնարաւորութե՝ յերկ
բաստեղծից նահատակաց ընդ մարդեղացեալ յերկինս
առաքեմ։ Ա երկին հեծութեամբ նուիրողաց՝ զաղերսանս
տանօք ողջոց ամենեքումբք նուիրողաց՝ զաղերսանս
ղձից ի տարունականս ատեն, յերկինս առաքեմ։
Ո՞չ նորհեաւ ար՝ անդորրութիւն կենաց հանգստեան
ողորմելի վաստակեցելոյս ի յընդունայն երկրագոր
ծութեանս։ Համայնդ յամենայնումս. ամենայնիւ-
ստացեալ քեզ փառս։

մահուն ինձ արծարծեցաւ։ Ա պանեալն՝ կրկին ինձ
բարձաւ։ Պատատանին ատեան մերձեցաւ։ Թոյն
Ելք կենացն՝ բնաւ֊ին փակեցաւ։ Ա խիթարու֊ին
ջան։ Փրկու֊ին մատնեցաւ։ Խարին սուր֊երացաւ։
թին նշանակէ։ Պարծանացն նշոյլ ամենևին ինձ չի
խուճապ երկրիմի կերպին։ որ զկրկին անմաքրու֊
լունակ ոգւով լսնացել։ մնացուածք ինչ պահեալ նա
տացեալ։ Ա մենայնիւ սպառեալ զմարմինն՝ ապակա
Տիրեցայ՝ի բորոտու֊եան գարշու֊է հանդոյն ա֊ի֊
Ա՜հա հասաւ և կամ խլեցաւ֊ լար կենաց յու֊սոյն։
ընկից՝ զոր միշտ մռռացայ։
ընկից՝ յորմէ չնչեցայ։ Ելք ձերախտեացդ ձիր յեի
յոր ո՛չ հանդիսացայ։ Ելք արձան ինձ կենաց դե
յոր ո՛չ քրտնեցայ։ Ելք պարգևօքն պսակեցայց
սակեցայ։ Ելք զխոխատրու֊ի երկանցն ինդրեմ,
Ելք հանպատրաստ հացին աղօթեմ, զոր ո՛չ վաս
Ելք ի քաղաքն անդրնակաց չենիմ, յորմէ դերեցայ
Ելք ի շարս զու֊մարտակին՝ յորմէ հռռեցայ։
Ելք յանշարժ վիճին պնդու֊ի՝ յորմէ սասանեցայ։
Ելք ի սահմանն հաստատական՝ յորմէ սահեցայ։
Ելք ի կանոն կենաց ու֊խտին՝ յորմէ փոխեցայ։
Ելք ի զ֊աստու֊են զոհարեր՝ յորմէ ես լքայ։
Ելք ի փրկու֊թեն նորոգու֊թի՝ յորմէ մահացայ։
Ելք յապաւէնն ապաստանեցայց՝ յորմէ խեթացայ։
Ելք ի թեւս նորա մերձիմ, յորմէ օտարացայ։
Ելք ի յիւ ոսկերան յօդիմ, յորմէ մերժեցայ։
Ելք ի լու֊սոյն իղձս դիմեցից՝ յորմէ մեկնեցայ։
Ելք ի ստացօղ դարձին յու֊ցայց՝ յորմէ խորթացայ։

Ղեւ. ե. 30

Յոբ ԺԲ. 22

Ա՜ռակ Զ. ԺԱ.

Ղեւ. ԺԳ. ե

Ա՜մոս Գ. Ը

Ղեւ. ԺԳ. ԻԳ

Ղեւ. ԺԳ. ե

դանացաւ։ Ի աստին դատարկ՝ վիմօք խցաւ։ Հ ա
իւրն յուսոյն՝ կուրացաւ։ Հ ընդհին ծածկոյթ՝ յի
նէն մերկացաւ։ Փառացն վայելչուէ զատերացիւ։
Հանճարն առաքնորդական՝ խափանեցաւ։ Կշռամ
բանացն փուշ՝ բազմացաւ։ Ընօրհնութենն ուղէշ
ծաղկեցաւ։ Խոց դեհենին ինձ բորբոքիցի։ Ծա
ռայութեն լուծ՝ սաստկացաւ։ Սրկութեն կապ զօրա
ցաւ։ Ունօղն յարկին կառուցման՝ ահա անկաւ։
Խարձրուեն վտահարան՝ կործանեցաւ։ Ընտանու
թեն մեռորուէ՝ անջրպետեցաւ։ Սրբութեն սիրօղ
հոգին այ՝ տրտմեցաւ։ Ա ի քանզի զվերջինն համ
բուրեցի դառնուէն՝ ասանձանա՝ խէթա՝ տխրուէս։
Ա չշտս հոգեկանս։ Յաճս անխնամարկելիս։ Տա
րակոյս անյուսադրելիս։ Ամթանս անպարսպելիս
Խայտառկանս անվերարկելիս։ Պատկառանս անհա
մարձակելիս։ Փախուստս անդունալիս։ Հալածանս
անմարդասիրելիս։ Երկայն ուղևորուէ՝ ապաձեռն
անթոշակուէս։ Խակ դու փրկուէ և օգնուէ։ զօրու
թէ և ողորմուէ։ լուսաւորուէ քաւուէ և անմահու
թէ տէր յիս քո։ որդի այ կենդանւոյ։ արարիչ երկնի և
երկրի։ ‖ Որ ընձեռես ջուր պապակեաց՝ ի ծարաւուս
վայրս անապատի։ Օրհնել։ բարեգուէթ։ հզօր։ մարդա
սէր։ երկայնամիտ։ խնամակալ։ հնարաւոր։ այցելու։
Պաշտպան աննախանձ։ Պահապան յաղթօղ։ Կենաց
անկորուստ։ ‖ Ամէնդարձ երկնային։ Ի քուէ աննը
ւաղ։ Երանուէ տօնելի։ Զերան ձգեալ սիրոյ ողոր
մուէ քո աջոյ ընկալ և մատոյ քաւեալ և սրբեալ զիս
ամենապարտս՝ բանդ կենդանի՝ առ հանդերձապատիւ
քո հոգի։ Ո՛վ և վերստին հաշտել յիս դարձցի։

Եսայի 43։20 Եր 48։21

Տիմ 2։5

և՛ ի ձեռն քո խրոմն կամաք մաքուր ընկերեալ՝ զո-
րեղն ինքնուրէ՝ զիս հօր ընծայեալ՝ անդէն առ նմին
նովիմբ միշտ՝ ի քեզ շնչոյս ողջունիմ. և կապել ընդ
ընտրհիդ քոյ՝ ի քեզ միանալ անբաժանելիս։ Ա՛մէն
քեզ ընդ հօր քում հոգւովդ սրբով՝ երրեակ անձ
նաւորութեդ՝ ի միում բնութէ և՛ ի մի ածութէ՝
փառք. և՛ ստեղծականաց էիցս գոհաբանութէ
յաւիտեան յաւիտենից ամէն։

Ա՛ երսին յաւելուած իւիին հեծոութէ նորին հանդի առ նոյն
աղերս հաղիանաց։ Լան՝ ի խորոյ սրտ"։ Ին

ՈՂՋ ԿԱՆՈՂ ԻՄ ԼԻՐԱՑ

այսպանեաց գերութէց ամենաթշուառ վանդ
գաւորիս մի զմիով եղ և եղս առնելոյ։ Օ՛ որոց
զկերպարանս անցիցն՝ ի մանուկ վերաձառելդ նա
խագրեցին։ Ասաւ և փոխել իմ զեղանակ բանիս,
այլ ո՛չ զեղկութէ ազեաիս։ Ո՞յն զի ծովէ ինձ ծը
փականաց կենցաղոյս բերմունք յոյժ նմանադոյն։
Ցորում կոհակօք բազմօք անթիւ դիմեցմանց՝ սա
տանեալ հոգիս՝ ի յայսմ չի՛ մարմնոյս չինո՛ւածով
իբր՝ ի նաւակի։ Օ՛ որ եսայիաս մարգարէն՝ զյան
կարծադէպ պատուհասն և զկոտորածն որ՝ ի պարս
կականն հինից՝ եղէմի և սամարիոյ կործանմանն՝ նը
մանութէ այսր օրինակի կերպաւորեցոյց։ Օ՛ որ և
առ իմ հոգևորական խորհակուն զուգաձայնել
ո՛չ է սխալական։ Քանզի մինչդեռ ջրէի ես յան
հոգուէ անտարակոյս վտանգուէ, դոյզն կասկած
արկածից՝ ի միտ բերելով առ խորոց փոքր միջոցին
որ

որ ի մէջ հանդատեանն և աշխատուէն, իբր այն թէ
հասեալ իցեմ, ձեռն յամարայնի ելբաբեր հոգմով
ժամանեալ երեքքառեանն դիմակցութիւ՝ ամիսխեաց
զհանդարտուին։ Ասի նոյն ի բամանէ վայրե
նի ալեցն խորտակեցաւ։ Ծովուցն ձեռնարկութի քայ
քայեցաւ։ ‖ Այլմն համբարձման՝ ի կայից իւրոց իջ
լեցաւ։ Առաքսին Թուքարան՝ յանկարկուտելի ծը
ւէնս պատեցաւ։ Ը ինճածոյն շուք՝ անզարդիցն։
Ազատանք ձգողականացն՝ խզեցան։ Տեսարան գրքի
խոյն դիտակի՝ խոնարհեցաւ։ Ապանդակին պա
րան՝ կտրեցաւ։ Ապահնուէ խարսխին՝ լուծաւ։
Ուծք ստորք ամրոյն կցորդուէ՝ բաժանեցան։
Ամիք ուղղացն հետոց՝ գալարեցան։ Աստ հի
մանն հաստարանի՝ ընկղմեցաւ։ Ոչ եկայն կառուց
մունք՝ անդրէն սուզան։ Ընծոյն յարմարուիք պա
կասեցան։ Ընափայտին պատսպարանն՝ խոկոյն բե
կաւ։ Կապարանք զատին հաստուածոյ՝ յօշատեցան
Ոդք ամիսխման ծոցոյն կաղմածոյ՝ անարգեցան։
Ելք ընթանցն երերաց՝ խախտել ոստեան։ Պաղ
պաջունք բազմականացն՝ անկեալ բարձան։ Ան
դակապատին վայելչուի՝ յատակեցաւ։ Ոահանորա
կին հանդստարանն՝ շփոթեցաւ։ Ա՝ածմունք տախ
տակաշարք՝ ի միաբանութեց միմեանց անջատեցան։
Ձեղոյք պնդման բևեռացն՝ քարշեցան։ Ը րդասիք
իրին՝ չշեկարան ողջոյ ինձ նմանեցան։ Կաճուղիկն
հանդիպ նաւին դեգերել ողբայ։ Ձեռն ի ծնօտի
եղել՝ արտասուաց գետս իջուցանէ։ Կշմարտիք սա
կան ճառագուածոյն ի ծայրից ծփմանց ազդելոյ ծո
վուն՝ իբր խոշխոջեալ բանաւոր ողբմտիկին Թախ

ծա

Լսած 33։23

տու
սեցեալս անօթ՝ կազմեցեալ։ Այն թէ տեսցեն պա
առաքեցեալ։ Ասէր տեսիլն զբիւրակործան վնա
լոյսդ ընդ ձայնի գոչիւնս՝ աւետեաց համբաւ ինձ
տիսուր կերպարան հոգւոյս իմոյ ժպտեցեալ։ Ասէր
ինձ երևեցուցեալ։ Այն տեսիլ երբէք զամենա
զվայելչուն ընտանիդ քո պայծառուն՝ յողորմութի
լուսոյ՝ դարձեալ կազդուրեալ։ Ասէր տեսիլն
Այպաքէն գոյգ ակն ունել զանկեալս՝ ի ջնարհեդ
յուսալի նայիլ զտարամերժեալ գերիս ազատեալ։
ւառացելոյս՝ միւսանգամ կանդնեցեալ։ Այն արդեօք
Այն արդեօք թէ տեսիլ զքակտել տաղտար թըշ
խաթարեալ կերպարան բնութես կրկին հանդերձել։
Այն արդեօք տեսանել զդէմս նայիլ զյաչէտ
բերկրեցեալ։ Ասէր իմ ակն ունել նայիլ զյաչէտ
արդեօք տեսանել զյոգնաթախիծ սիրտ վշտացելոյս՝
նեցեալս միջոցաւ մեծաւ՝ վերըստին կցեալ։ Այն
լի ոգւոյս ողջացեալ։ Այն արդեօք տեսանել զբաժա
գեալ։ Այն արդեօք տեսանել զփշրեալս նաւ ողբա
զբաւմախորտակելի տապանակ մարմնոյս իմոյ նորո
րեաց խաղաղութեի։ Ասէր իմն թէ յաւելից Տայիլ
սան յուսոյն ձեռամբ ուսոցին՝ յանքոյթն տարբեր
նաւի։ Ասէ միւան Տասել յատակս անդնդոց՝ զառա
կորեաւ վստահուն. յօրինակ նմանուեր աղաւորեալ
զեղմ մոլեալ և գյուդաս մոլեգնել։ Յորոց երկուցն
կոթեալ զթաղեալ ազգակիցն։ Ասէր առ նմին և
զի արդարև ։ Եւայց բարեգութն եր յատակ մարդ
տապան իմանալի գոյութեաս առցէ աշխարել բանիս
յարմարուի՝ ոչ ինչ վրիպեացէ՝ ի տուգութէ։ Վրան
նաւորքն զօրօք՝ յաճիս ծովու առ՝ի վնասուակելս իմ
ծանօք Տեծէ։ Ա՞ զի թէ զբարի նաւապետան երկ

Յովհ
ԺԱ. 35
Ա՞ւ
ԺԹ. 41

տուհանք աչացս իմասոխ՝ զմնւրհակ պարտուցս ի
մոց պատառել։ Արդ եթէ յայտնեսցի օրն իմ անձկու
ընտրին քաւուն՝ բարւոք ինձ ծագեալ։ Ընդեզ
մոյ՝ ի խրախճանութիւն խորանին լուսոյ՝ քեւ առաջ
նորդեալ։ Այլ թէ ‖ կենդանի լինիցին ոսկերքս ես
եզեկիէլի՝ ցամաքեալս՝ ի կենդանութեց՝ եկաւորութ
ազդողական ընչոյս զօրացեալ։ Այլ թէ յաւելից
հայիլ՝ ի տաճար նոր քո՝ աղաղակն մարդարէին՝ ի
պորտոյ կիսին հերքեալ՝ ի լուսոյ՝ որ կամ առաջի քո
ամաչեցեալ։ Արդ թէ լինիցի խաւարանութիւն մթա
ցեալ՝ ծագման առաւօտու։ Արդ թէ հասցի տեսանել
զառաքնապէս միտասարդ յերանակս գարնան մօտ։
Արդ թէ տեսից զջօղ անձրեւոյն կանաչացուցանօղ հո
գւոյ՝ ինձ արօտ։ Արդ թէ լցի արդեօք նկատել զա
զանաբեկ հերքելն ոչխարս՝ վերստին կամաց գթու
թեանք քո հօտ։ Այլ քանզի ըստ բանին յոբայ՝ ‖ շուրջ պա
տել են չարեացն ճարք՝ ըստ ոչ կարացից անցանել։
Ասկ եթէ լոյս ողորմութ բարերար կամաց քոյ ցոյց
ցի։ Արթուն քոյ դուռն բացցի։ Առաքեալք փա
ռաց քոյ՝ ծաւալեսցին։ Անամբ ձերբին քոյ՝ յայտնես
ցին։ Ընդեղեանդ կենաց օր՝ տարածեսցի։ Ընաւ օ
տիդ ըղձալի տեսիլ մերկասցի։ Ոչատուր քաղցրու
թիք քոյ՝ աղբիւրասցին։ Ա՛տակ արարչիդ կողից՝ հո
սեսցին։ Օրհնութեան անապակ սիրոյ քոյ՝ հեղցին։ Օա
դուստն աւետեաց ընծայի քոյ՝ երևեսցին։ Պարգևիդ
քո ծառ՝ ծաղկեսցի։ Ատունք օրհնեալ մարմնոյդ՝
բազմեսցին։ Համառօտեալն ակնկալուն՝ հանդիսես
ցին։ Ատուածեանն ձայն ողջունի քոյ տուր լսելիցի։
Հեռացեալդ ‖ խաղաղութիւն՝ մերձեսցի։ Օյայտնիկ

յանէտ սովին սահմանաւ երանականաւ հանաւս ըն
կալեալ յուսոյ հաստատանոյ՝ ապաւինեալ՝ի տոփիդ
քո աբ. որ ընդ հօր քում պաշտի ձայնիւ քաղցրութ՝
ընքեզ փառատրեալ՝ի լոյս անմահութեան։ Որով կեանք
և երանութի՝ քաւութ հանդերձ ընծայեալ ինձ մե
ղապարտիս. ամէնդ անկորուստ ըն իս պահելով, առ
հաւատչեայ Հմարիտ յիշատակի՝ի ձեր անեղծութե
անեմաբդ անձառելեաւ ահաւորութե հզօրիդ։
Ով միայնոյ և անքննելի տրութե երրեակ անձնաւո
րութեդ։ Որ եաղ յիսկութե յեղութե և յարակայութի
բարձրութե։ Քաղցրութ ողորմութ և մարդասի
րութի պատկեալ, հանդերձեալ և թագաւորեալ։
Ո՛յր առ ամենեսին ամիւ ամի կարօղ ես գթած։
Ո՛ւր քեզ վայելէ փառք յայսմ յաւիտենի. ո՛ի հան
դերձեալ Հշանչենաւորութիւն յայտնութե աւուրն
մեծի՝ յաւիտեանս ամէն։

Ա՛ղաւթն յաւելուած Հրիշն հեծութե նորին Հակոբ առ նոն
աղերս մաղխանայս։ Բան՝ի խորոյ սրտ՛։ Ի.Օ՝

Ի ՈՐԴ ՍՏՈՒԳԱՊԱՏՍ

և իրաւաբար՝ ընդ որս որք ըն ձայնիցն կող
կողանաց՝ և զբանիցն յարմարուի հանդեր
ձեն, ի՛նոյն գիր բերեալ զաւարտմունս տանջն. ը
թուիք առաւել սաստիկ մորմոքել Հմիեցուցանեն զա
ղէտս կարեաց սրտին ըղձից՝ առ արտասուացն բըղխ
մունս։ Ասաի և բազմեալ իմ՝ի գլուխս պարսիակ
խմբից դասու այնր երախանաց՝ որք զալեացն եղա
նակեն բանաստեղծուիս։ Ո՛ւր ես ըն նոսին՝ նոցին

հեծուքն՝ աւաղական ձայնարձակուբ զանձինս տա
րած անեմ զվշտակրութիւն։ Որ ոչ բնաւին մեռեալ
աշխարհի, և ոչ իսկապէս կենդանի այ։ ‖ Այ Ջերմ
սուկ, և ոչ ցուրտ յատուկ. ըստ առակի աւետարան
Յայտ 3 • 15 չին դրեալ՝ի յայտնուեն։ Արիցս առելի՝ երրեակ
սրութեն և ամենատես արարչութեն։ Նմ այս են
պատկանեալ Թախծականացն կերպադրութիւնք.
Որկին ողորմելի այսու երևեցեալ, որք՝ի մի գիծ
սահմանեալ կացուցանեն զՔրիստոսութեցն օրինակ։

Նոյեմբեր կցորդութիւբ շաղկապեալ։

Մատթ 18 • 24 ‖ Պարտուցն ժխտել տաղանդացն՝ ձեռով մեծաւ
՝ի տուժի։ Նա ապիկար մատնեալ՝ անարժան գոր
ծովբ յիրաւի։ Ա՝ատնիչ արքունի գանձուց՝ կրկնա
դատ և անթափելի։ Պատասխանատու մեծին՝ ըմ
բռնեալ անհրաժարելի։ Ինչ քանքարոյ խնդիր
ես ջանիմ կշռու մի ունկի։ Ընդարեխաս կապեալ
՝ի պահեստ դառն արդելանի։ Չեծուծն և վաս
տակ ցաւոց՝ ճաշակեալ յանդշոյլ բանտի։ Ընդապա
հէին տանջեալ՝ անթոշակ կամ ողորմելի։ Ո՛յլ եղա
նակ ինձ ողբականաց աստուստ կնքեցի։ Փոխա
րէնի սովին բարբառով՝ կոծ կսկծելի։ Արդա
դրեցի շրջաբերութբ՝՝ի նոյն պայմանի։ Ընհատա
կան թիւ խորհրդական՝ երրեակ տասնեկի։
Ընդքառութեն հնոց՝ յամենուստ մասանց մրրկի։
Ընդատապար թշուառ՝ վտանգեալ սրտիւ՝ի գրաւի։
Տարակուսել հոգւով՝ ապաշնորհ այր՝ի վերնակի։
Ընդհանաւելի հայցմամբ՝ դատանն յինէն պահանջի։
Ո՛ղջոյ և մահու զինուք՝ զգայարան գաղտնեացս
խոցի։ Ընդերկեղի մատնել՝ բառնուբ չարեացս գերի։

Ովսէ 6 · 16

Յով 3 · 20

Սուբ սուսերաւ սատից՝ գոյուէ քնուեա յօշատից։
Յիշատակ բեմին անդստին՝ ի դատաստանին։ Ընդ
ծուբելի մեայլ չարատես աչացս երեւիս։ Ընձեռնակաւ
կապել եղկելիս՝ ի տարակուսի։ Ընհարկուէ դիմաց
պատկերի վերնոյն՝ տեսանի։ Յոյժ անարեւ և անշ
վերարկու՝ ի տարտարոսի։ Ընապաւէն մոլար՝ մոր
մոքեալ՝ ի հուր դեհենի։ Ընդայանելի կորուստ՝ կոր
ծանել՝ ի մեզաց վհի։ Ընհա զոր ունիմս արծաթ ան
պիտան՝ երբեք ոչ յարդի։ Ընդունի և կամ ամ
բարի՝ ի դանձ տրունի։ Հայցուածք պղտոր և ձեռն
անմաքուր՝ աննըւիրելի։ Ընյլ բեկեալ սրտիւ մա
տանց տատանմամբ՝ յոյս առել դարձի, Օ դէմս՝ ի
յերկիր եդեալ՝ պաղատիմ մօրդ յիւ։ Ինարեխօսեա,
մաղթեա քաւութիւն ինձ մեղաւորիս։ Ոյս զօրաւոր
փրկանակ կենաց՝ իսկուհի երկնի։ Ուրեզ օրհնութիւք
ձայնից և քուրմունք խնկոց՝ ի յերկիր։ Ընծ անու
շից իւղոց մատուցումն յաճի։ Ընդ՝ ասացեալ ողբոց
հիւսուածք՝ այլ մանն աւելի։ Ինարեթարին ընդհաց՝
արտասուաց պտուղ մատուցի։ Օ՝ կորստեան խոս
տասիլով՝ զոգբանն երբեք ոչ գտի։ Ինանաւորագ
բանիւք՝ ի հանդէս նորին ջանացի։ Օ՝ մտացս երա
գեալ զթիւս՝ յերեսաց իրին ոչ հասի։ Օ՝ ուշին պար
տուի յանվթարեւեացն՝ բաժակ բարկութ՝ ի ձեռն
իմ առի։ Օ՝ տարտամութ տարակուսանացս՝ իբր ձա
կուսին մահու արբի։ Ընյոյժ զանցիցն յաշխոյ
թի՝ ողորմելի ձայնիւ յերդ արկի։ Ըներեսաց կրա
կարան տապոյ՝ բորբոքմամբ մեծաւ անզովանալի։
Ընտեսին իմն քրայս հալոցաց՝ սաստիկ եռացմամբ
անչքնաւելի։ Ալաքս նետից պատկանեալ դեղովք՝ ի

շտե

ամէն։

Յամենայնի,
միա՛ներօղ • քեզ փա՛ռք
և դո՛ւ միայն ես երկայնա՛
բարձրեալ՝ ի նորոգումն անեղծանելի։
Նկարագրե՛ա Հոգւով քո
նիցս առակի։ Նկարագրե՛ա Հոգւով քո
տատեսցի ըղձականու-թիւն սղոմոնեան բա-
Թանգդ՝ ի գլուխս բաշխողի այսր մատենի։ Հաս-
քև կենդանասցի։ Օրհնու-թիւն դովեալ քո ըղ-
եսցի։ Վա՛ան զենման ա՛յ բանիդ՝ բարեդործեալ
կելով քո ողորմու-թեամբդ՝ անարատին Հաղորդ-
պաճուճեաց՝ ընդ երջանկացն պահեսցի։ Նինար-
քեզ բարեբարի։ Յանկնակալս կենաց վճի՛ռ՝ արտա
ծաւոր պատուապարտու-թեամբ վեր ահնարկելով
Թաղեալ՝ ի մեղաց դարշու-թեան տղմի։ Կասկա
նի՛ Թաղեալ՝ ի մեղաց դարշու-թեան տղմի։ Կասկա
Հաշտեալ՝ ի կոտորա՛ծի։ Ո՛չ մեռեալ և ո՛չ կենդա
Հարազատաց դա՛ւաճանու-թիւն՝ ան-
ի վտանգի։ Հարազատաց դա՛ւաճանու-թիւն՝ ան-
Երկիւղու-թեամբ կարծեաց վարանեալ՝ ամի՛ն կայ
խոչնոտս Տընէի։ Հազմահատո՛ւած էու-թիւն բնու-
դի։ Ա՛ղաղ ձայնիւ լռու-եանողաց՝ ի փողս ընդոյս
դառնու-թիւն մաղձի՝ ի նախադուռն իմոյս կոկոր
Ընդ երիւղմանց մաստնա երիակի։ Ընդ հնարաւոր
եացս անեղանելի։ Ընդ օրհնել դեղոց ջերմու-թեան՝
Երեք երիանց անձարակ ձեռոյ՝ ի պատ՛ուած աղ-

Առակ
37 • 3

Յիսուս
38 • 28

կա
լի բան։ Օ՛ օրհ՛որ պատասխանի։ Կենդանութեա
ւնդ։ Ախահարցն՝ օրէն։ Համայնից Թոշակ։ Ընդհերքե
ա՜նդ։ Ընծոյից պատ՛երս։ Չայրենեացն տուր։
սադրական սրտի այսր մեղայ։ Ոյն սա՛ պատո՛ւելի
ղայ։ Ո՛հ՛ արդարև օրհնեալ է հատ՛ած բանի յու
մեղայ։ Ո՛ եղայ գովեալ մարմնոյդ ա՛յ՝ մահուա՛ւ մե
մեղայ։ Ո՛ եղայ անհաս պարգևացդ ձրիդ՝ հանապազ
մեղայ։ Ո՛ եղայ ձաշակման անձառ կենաց՝ բազում
ղայ։ Ո՛ եղայ անն՛ազ լուսոյդ վայելման՝ նենգօրս
Ո՛ եղայ գերունակ գոգոյդ զրպանաց՝ անբա՛ւ մե
Ո՛ եղայ ստացողիդ յոչնութի՝ ստուգապէս մեղայ։
սիրոյդ վերնամ գթութեան՝ յայտնապէս մեղայ։
Ո՛ եղայ հայդ անբա՛ւ երախտեց՝ արդարև մեղայ։ Ո՛ եղայ
մանդ ձառագայթից՝ խա՛ւարս մեղայ։ Ո՛ եղայ ծագ
ծիդ բարեբարու՛թ՝ անարդս մեղայ։ Ո՛ եղայ ծա
կեցոյցն խոնարհո՛ւթ՝ աստանօր եդից։ Ո՛ եղայ մե
համաձե՛ւս՝ ի մի թախանձ նմին մաղթանաց հոգե
ձու՛թ սկզբանցն՝ և վերջնաւ՛որոքն բարի՛ւք՝ զնոյն
Նաճա՛ճուկան յայտնաբարբառ։ Օ՛ ի անդրադար
նաւ՛ն՝ խոստովանօրէն զղջականաբար՝ զգալո՛ւ
ղատանացս՝ խոստովանութեա՛ն։ Ա՛ր ձեռնարկ սկսայց զձա
և արտասո՛ւց երդք, Վարձեալ սկսայց զձառ այս
ծո՛ւթ։ Հառչանք կողկողադինք։ զառնութե՛ լալո՛ւմն
ղերսե՛ թո՛ղոյս յարմարեցի։ կական և հե
ձայնիցն բանաստեղծութե՛ վերընծա՛եցոյ

Ի ՆՐԱՆՕՒ ԸՍՏ ՕՐԱՐ

Ա՛ երթալն յաւելուած էրէն հեծութե՛ նորին հակառ առ նոյն
աղեքս հաշխատաց։ Ի՛ան՝ ի խորոյ ա՛ր՛։ Ի՛

Ա Եղայ առ հեռանալ դժրոյնութ՝ իսկ և իսկ մեղայ։
Ա Եղայ մարմնոյ ձերոյն յոգիս հարել՝ յիմարս մեղայ
Ա Եղայ երախտեացդ մոռացուն՝ վերստին մեղայ։
Ա Եղայ ապաշխարել սահման՝ չեթանոցդ գիրք՝ Ա՛ղեր
ջուց կանոն՝ Քրիստոնէից հարատափ՝ Ընդարձու
թեն յաղթօղ՝ Ընդլայեալ հզօր՝ Խորոց ահաւոր՝
Ընդ բեռնաց բարձրութեանց՝ Խորութեան անչափ՝ Չիացման
տեսիլ՝ Խորհրդոց հնգեակ՝ Ընդոծոր էիք ումեք ան
ցանել, եթէ ոք անըմբռնելի մտաց արարչամբք զան
ծանիցէ՝ Զայն բարեպատեհ հրաշալեօրէական՝ որ ոչ
յիշատակեցաւ՝ իվերջին դատաւնիք դատուն լքելոյ.
գուցէ առնուին խզեալ համառօտ զվրիժական իրաց
ւանց հատելոյ մահուն՝ յորմէ ընտրութիւն ապագործ
եղիր՝ զահմանն յաւիտենական քակտեացէ՝ Օ՛ արդ
փառացն մեծութեաւ, որով նոյն ինքն աճութիւն պահել
բարեաւաճի՝ ‖ Քանզի ոչ ոք դիմեալ կալաւ զեղ 2Մակ 2·28
ջերաց սեղանոյ այսր սրբութեան՝ և ոչ առժամայն պըր Եսայ 7·20
ծեալ՝ի պատժոց անարատ դուռն՝ ‖ Նակ եթէ ազատ զարմեան՝ ‖ և սաստուկ կիսեան՝ ‖ և յուդա սիմնեին՝ Ամոս 4·13
ասելով զայն ոչ արդարացան։ Եւ ես վկայեմ իրաւ Յես 24·15
ամբք՝ խոստովանել զայս պայման բանիւ՝ Օ՛ եւ յա Մատթ 27·4
կամայիցն բռնադատելոց՝ ոչ է կատարեալ սէր. ուս
տի և ոչ բովանդակապէս փրկութիւն։ Նակ ես կա
մաւ համբուրեմ դարձեալ կրկնելով զերջանիկ բա
նիդ վկայութեան հարատաւոտ։

Ա՛ե

Ա՛րդ՝ այսքիկ են մեղաւորիս իմ կշտամբութիւք և
ինքնահարուած տանջանաւորութիւք։ Ա՛ն քանզի
կա
Ողորմեա իրաւացիս։ Ընդէ՞ր արժանահատոյցս։
Մանուէլ պատշաճականս։ Զաղանս պատեհապոյնս։
Հատատաս։ Ծուռահատուիս յարմարակիս։ Ծանդի
անբարդելիս։ Ելմունս անկատարս։ Լծմունս ան
Ընդ աճմունս անհնարաւորս։ Թուակիսուիս մտաց՝
արմանս։ Ի հայմունս։ Ի ոգս հալոցականս։
Ո՛ղջ տեսի իսկ աչօք իմովք։ Ո՛ր մեծ է պատասխ
էպէրս։ Ո՛ր խոնարհութեան սարսափելիս։ Ո՛ր այն
Ո՛ր յայտնութեան ածային։ Ո՛ր երևմունան արար
իրօք վեհասկարս։ Ո՛ր տնօրինականան տրունկեան։
ցեալ։ Ո՛չ հոգս փառաց չիջեալ։ Ո՛ամին յամի ամ
Ո՛ մեայլ շրջեալ։ ‖ Ո՛ դերանակիր ակնս թշուառա
Ո՛ւմն պարծանօք պաճուճեալս։ Ո՛յսոս
շունակ։ Ո՛ւին պարծանօք պաճուճեալս։ Ո՛յսոս
յարդար բաժակս անմաքուր։ ‖ Ո՛ւռել որմն գար
սրտի։ Ո՛ի զիս ունին՝ առ որ չեմ։ ‖ Ո՛արտաքնա
Բագին կորուսչին գոյ։ Ո՛յլ իմն կակիճ դժնդակ
աղաղակի։ Ո՛ի անձամբ զանձն անարդեցի։ Ո՛ի
Ո՛ի փուշս վարուց դիզեցի։ Ն՛ուաս առամին ողջ
Ո՛ի բարձանց երկնից ընկեցայ։ Ո՛ի
նամի գրեցայ։ Ո՛ի անդարձս վարատեցայ։ Ո՛ի որդիս Թըշ
ցայ։ Ո՛ի կորուստ և՛ի կործանումն ինձ երևե
գևոր։ Ո՛ի՛ի կորուստ և՛ի կործանումն ինձ երևե
տալտկալիս մեղայ։ Ա՛երջին ինձ կրկին աշխար Տո
Ա՛եղայ անպատկառս քո բարձրութ
ղելիս մեղայ։ Ա՛եղայ պարտակիս անկենդան մահուն ձա
Ա՛եղայ՝ ի յօր սատակման ինձէն ստիպել վատթարս
Ա՛եղայ բանիդ ապահաս առնելոյ՝ հարաչար մեղայ։

Ա՛տոմ 23·25
Վ՛ոյծ 23·3
Ա՛տոմ 23·27
7·3

Ո՜վ ա՜ռ բարեացն պարգև՝ մատնեալ։ Ո՜վ երանութիւն Թողեալ։ Ո՜վ չնորհն լքեալ։ Ո՜վ ուխտն ցրուեալ։ ռեսցես՝ ամաչեմ։ Եթէ ձայն տացես՝ երկնչիմ։ ժիմ։ Եթէ կոչեսցես՝ խիթամ։ Իսկ եթէ աչս յա ակնարկես՝ սուզանիմ։ Եթէ ոչ անխայեսցես՝ մեր բոց վհատուիս ոչ առցես՝ տագնապիմ։ Եթէ խըս տանաս՝ փախնուս։ Ապա եթէ սպառնաս՝ ընկճիմ։ Իսկ եթէ քննես՝ քարկոծիմ։ Ապա եթէ յուժդին սաստկանաս՝ սարսափիմ։ Եթէ հալածես՝ հեծեմ։ Իսկ եթէ ընկայր հարկանիցես՝ հերքիմ։ Եթէ զղ ամա՛ն՝ ամաչեմ։ Եթէ ձեռնկալ՝ դասիչ։ Ղեր։ Ղղորմած։ Ցեսուչ։ Ձեռնկալ։ Դասիչ։ Ապերջացուցիչ։ Դարմանիչ։ Կեցուցիչ։ Երկայնամիտ։ Ընդխակալ։ Պահէն։ Խժիչն։ Դովեալ։ Երինաւոր։ Ընձառ։ Լոյս։ Կեանք։ Ցարուեիչ։ Ողորմութիւն։ Բաւութիւն։

Եթէ հայեսցիս մարդասիրութ ըստ որում քոյդ են սովորութիւք՝ նայեցել՝ ի քեզ կողկողիմ և ես։ Եթէ լըսիցես՝ հառաչեմ։ Եթէ ունկն մատուցանիցես՝ պաղատիմ։ Եթէ անսայցես՝ աղերսեմ։ Եթէ նե՛ ըեսցես՝ աղաչեմ։ Եթէ առիս դառնայցես՝ գոչեմ։ Ապա եթէ անտես առնիցես՝ կործանիմ։ Իսկ եթէ առ ոտն հարկանիցես՝ լամ։ Եթէ զոգեպաշն ոչ ընծայեսցես՝ մեռանիմ։ Ապա եթէ ահարկու դէմս ցուցանիցես՝ սասակիմ։ Իսկ եթէ սաստեսցես՝ դո ղամ։ Եթէ խեթիւն սեսանես՝ սոսկամ։ Ապա թէ սաստկանաս՝ սարսափիմ։ Եթէ հալածես՝ հեծեմ։ Իսկ եթէ ընկայր հարկանիցես՝ հերքիմ։ Եթէ զղ բոց վհատուիս ոչ առցես՝ տագնապիմ։ Եթէ խըս տանաս՝ փախնուս։ Ապա եթէ սպառնաս՝ ընկճիմ։ Իսկ եթէ քննես՝ քարկոծիմ։ Ապա եթէ յուժդին ակնարկես՝ սուզանիմ։ Եթէ ոչ անխայեսցես՝ մեր ժիմ։ Եթէ կոչեսցես՝ խիթամ։ Իսկ եթէ աչս յա ռեսցես՝ ամաչեմ։ Եթէ ձայն տացես՝ երկնչիմ։ Ո՜վ բարեացն պարգև՝ մատնեալ։ Ո՜վ երանութիւն Թողեալ։ Ո՜վ չնորհն լքեալ։ Ո՜վ ուխտն ցրուեալ։

հա

նացն ախտից սպանուզաց։ Օ՝ պա դրանս հեշտա-
հոգեկանացն կրից կորուսչայ, թէ զմարմնական
առաքելոթէ զթեթևադիտան որք են ծանուհք։
թէ զանկերպագուելին էհիշատակելի։ Օ՝ նմանն որ
թէ զաշխարհս զայս մեծ գրեցեալ։ Օ՝
եթէ զեամահաս շարժուԹեցն յորոց գլորեցայ։
զոր մըԹերեցի։ Օ՝ ապագայիցն յորոց կասկածիմ,
ներկայիցս զոր արդէն ունիմ, եթէ զանցելոցն Օ՝
կել մերկացուցից, և կամ վն որոց խոստովանեցայց։
որպիսեաց Ճառեցից, և զընդան ծած-
նեցից, և յաղագս ոչ նշանակեցից, և վն

ԻՐԳ Օ ՈՐՍ ՅԱՑՏ

Ով՝ »։ Լիան ի խորոյ սրա՝։ աչերս մաշևանայ։

Ա՝ էրսոին յաւելուած կրկին հեծուելէ նորին հակոպ առաջն

Հոգևառվոյ սրբով փառք յաւիտեանս ամէն։

մահից կենացն անախտականաց։ Այն քեզ ընդ հօր
դեցայց քաւեալ, և աստղծեալ կրկին ի փրկուի ան
լուսոյ լծեալ և նկարել յոգի՝ վերստին դառեալ պըն
ցուցանէ զմեղս մեծամեծս։ Որով ամենառատ քաղց
դեալն զեր լնանիլ ի յիս, եթէ՝ ‖ բժշկուի դադարե Յովհ
մարդասիրել առիս ժամանեցուացես որ յո քո զաղ 10 • 4
Ասկ եթէ առ այս խեղդ մահու հեծուեմ ցանոցս՝
պատուոյն պատկեր այլայլեալ։
անձառուԹի ընորհին ընդոտնեալ։
ցուցեալ։ Օ՝ ստեղծիչդ եմց բարկա
վատահուի կորուսեալ։ Օ՝ համարձակուեն
ասանդն կենաց մոռացել։ Օ՝ համարձակուեն Օ՝

զամ երկիր և եմ պատգամաւոր աղօթանըլ՛էր ամ
ն։ Ես չունիմ կարօտիմ և ոչ պատահիմ։ Ունիմ
և ոչ հանդիպիմ։ Կարօտիմ և ոչ տեսանեմ։ փափագիմ
ոչ ժամանեմ։ Ընձեռամ և ոչ տեսանեմ։ փափագիմ
և ոչ հանդիպիմ։ Կարօտիմ և ոչ պատահիմ։ Ունիմ
զամ երկիր և եմ պատգամաւոր աղօթանըլ՛էր ամ

Ծննդ. 6 · 5 դուն այնու թեցն կարծեաց։

Ես. 20 · 5 Ո՛վ արև ոչ կամաւ խելագար զերծեալ՛ի ձոր
Ես. 32 · 16 ձոյ զառականացս տեսիլ յանդիմանեցի։ ընդ
դէմն գործեալ իմաստնոյն թէ՝ Հանձարեղ՛ն վե
րակեացեն զամենս իւրեանց։ տարացեալ՛ի կր
ծնից։ Հեռացեալ՛ի կարգաց՝ ի սրբուե անոնք։
՛ի կուսուե անմաքուր։ Յարդարուե ամբարիշտ։
՛ի բարեպաշտուե վնասապարտ։ Ներանուա մերձ
առ ստեղծօնն, և հեռի երիկամբքս։ Ո՛վ ըթամբքս
Ես. 29 · 13 պատուամատոյց ըստ մարգարէին, այլ ոչ եթէ սրբ
սիւս։ Այն եթէ պարտ է զբստմնելիսն ասել աստա
նօր՝ չար քան զառանձնանն յանդգնուի։ Իբր զուր
իմն պաշտօնատարս այ՛ի միտս անկայուն՝ երկեակ
ճանապարհաւ մահու վարանեալս։ անամ և ոչ
ինչ օգտիմ։ Պնդիմ և ոչ հասանիմ։ փութամ և
ոչ ժամանեմ։ Ընձեռամ և ոչ տեսանեմ։ փափագիմ
և ոչ հանդիպիմ։ Կարօտիմ և ոչ պատահիմ։ Ունիմ

աշխարհի։ Ա՛յլ թո՛ղ զբազումս զայսոսիկ բարերարն
և մի՛ ունիցիս։ Դիւրինք են քեզ զսոսին եղծա-
նել, քան ինձ տաժանաւորիս ազով նկարել։ Ա՛յն
այսորիկ գրեցի առանց խնայելոյ, զի դու առատապէս
ընկալցես օրհնեալ։ Որ վասն մեր մեղաւորացս ‖ եր 3 Նեղ
կայնամիտ անուանեցար՝ ըստ մարգարէական բանի հե 9 · 17
ծուծէ սրտի եղբի երկանկի։ Ցո՛յժ նեղեալ անձն
և ձանձրացեալ ոգի՝ բանին յիշատակաւ որ զսոյն
պատմէ, յայմ կրից մահացուցանողաց վտանգեալ։
անկեալ՝ի վիհ գարշելութեան մեղաց անդընդակա- Յօբ
նաց ապականութեանց։ ‖ Քանզի ես համաստամ թէ 9 · 15
ասես ինձ, ըստ յոբայ ձայնին։
Ա՛յդ՝ ես ինձէն ինքնադատով անձնադատ գերիս՝
համառօտապէս մատն եղեալ բնութեես, արդեւք
փակեցի կնքեցի առ յինէն ամ մասանց՝ զկենացն
հար։ Ո՛չ՝ի փրկութիւն մեզաք կապելոյս՝ կրկին
մեծացիս գո՛վեալ։ Ե՞ք քանզի՝ի մարդասիրէն բար
ուո՛ք խրատեալ՝ փո՛րձ գտցուք մաղթել ընդ նմին՝
հոգւով քով երդեալ՝ յուսով հաստատանով՝ի քեզ
ապաստանել։ ‖ Ո՞ւր ընդ ձեզ բանս ասէ յովսէէ, Ովս
և դարձարո՛ւք առ տէր աստ ձեր և ասացէք ցնա՝ կա 14 · 3
րո՛ղ ես թողուլ զմեզս · զի ընդունիցիք զբարիս, և
վայելեսցեն՝ի բարութենէ անձինք ձեր։ Ո՞հա աստ
խոսեցաւ, և ո՛չ է որ ոչ լսի՛ցէ · նոյնինքն վկայ
եաց, և ո՛չ է որ ոչ հաւատացէ։
Ա՛յդ՝ այսոքիկ վճռիւս պաշտելի՝ Աբե՛ղեալ պայ
մանս։ Աշխանն նոյնադէս։ Կենաց աւետիս։ Կեա
տրունի։ Դուռն բարուե։ Փոփանաց հրաւէր։
Ձշգրիտ պատկեր։ Ընդարձակ դանձ։ Մտաց

Ա՛րդ ո՛վ

ցուք՝ երջանիկք գտեալ ընդ նմին։

Ո՛վ

Ա՛րդ ո՛վ բանիւ մաղթանաց վերծանողաց այսմ մա-
տենի՝ ողորմած վ՚ի խաչէն և ջարբարանաց մահու որ
դուժգին հայր գթութիւն՝ սկզբնաւորդի ողբերգու-
թեան ձայնի այսմ արուսարածին նուագիւ։ որ զայս
դեղ փրկութեան կենաց մեզ յարմարեցոյց, եղիցի
բժշկեալ յանուն քո հզօր։ Որ հեռու եղից խոստո
վանութիւն մեզ նկատեցոյց, այսու պայմանաւ պատ
շաճականաւ՝ լեզի անարատ յիւրոցն պարտեաց։ Որ
զկապարտեալ թեւս հարթել մեզ վարդապետեաց, ի
սոյն կանոնի կենաց պատգամի՝ եղիցի զերծեալ ի
չար կապանաց մահու արկածից՝ սկզբնկինաց վերջ
նոց և միջնոց։ Այլորդւոյդ բարեգործել ի նորս
գութիւն լուսաւորութեան։ Ընդ որում և մեք գրեաս

Ա՛րդ ո՛վ

Ա՛ստ
24 · 3

Ա՛ստ
28 · 27

Ղ՛ա՛ղ
7 · 47

ժիշատակ։ Ա՛յսու առ սոյն և ես հաճատ ընկալեալ
աստուստ վկայեմ սմին ընդ մարգարէին։ ‖ Արծո՛ղ ես
յամի թողուլ զերեանս բազմաբեղուն։ Այլ ևս զո
րասցիս կրկին բարձրացեալ՝ առ ամենաքնչառ կոր
ծանեալ հոդիս։ Յամի իշխես. ամի բաւես. յամ
ուրեք հասանես. ամենից բռնութեանց յաղթես։
Յամ կարծրուի փշրես. զամ ընդիմահար վանես.
զամ խաստութի վատնես. զամ սրացեալ ընդոստնես.
զամ դառնիս անուշես. զամ դժնարամարքելիս՝ քաղց
րացուցանես։ ‖ զամ պարտս շնորհես։ ‖ զամ յանցանս
թողուս։ Արծո՛ղ ես զօրաւո՛ր՝ հզօր՝ հնարաւո՛ր՝ ա
մենարքեաո։ Յ՛ ամենեցուն մեզս ընկղմես. և չքա
ցուցիչ բառնաս ՚ի միջոյ. իբր զճաճանչ փոքու կայ
ծական՝ սահմանեալ ՚ի չափ ոչ երից՝ անկեալ ընկլու
զեալ կորուսեալ ՚ի տիեզերատարածն Ծովու։

Ա՛րդ՝ բանիւ մաղթանաց վերծանողաց այսմ մա
տենի՝ ողորմած վ՚ի խաչէն և ջարբարանաց մահու որ
դուժգին հայր գթութիւն՝ սկզբնաւորդի ողբերգու
թեան ձայնի այսմ արուսարածին նուագիւ։ որ զայս
դեղ փրկութեան կենաց մեզ յարմարեցոյց, եղիցի
բժշկեալ յանուն քո հզօր։ Որ հեռու եղից խոստո
վանութիւն մեզ նկատեցոյց, այսու պայմանաւ պատ
շաճականաւ՝ լեզի անարատ յիւրոցն պարտեաց։ Որ
զկապարտեալ թեւս հարթել մեզ վարդապետեաց, ի
սոյն կանոնի կենաց պատգամի՝ եղիցի զերծեալ ի
չար կապանաց մահու արկածից՝ սկզբնկինաց վերջ
նոց և միջնոց։ Այլորդւոյդ բարեգործել ի նորս
գութիւն լուսաւորութեան։ Ընդ որում և մեք գրեաս

Արդ՝ այսքանեաց անբաւից հրաշից հանդերձիչ Հայր ամենատեղծ։ Ընդունդ ահաւոր։ Զայն սարսափելի։ Աչուաւն ընտանի։ Բան համբուրելի։ Աղաւնի սքանչելի։ Հրաման սոսկալի։ Լուր ան քննելի։ Գոյութ անճառելի։ Իսկութ անբաւելի։ Օ՛ օրութ անզննելի։ Կամք ամենաբարի։ Էյ՛ութ անսահմանելի։ Արեգութ անչափելի։ Բարձրութ անբովանդակելի։ Ողբանութ անկշռելի։ Աղաչել լութ անհատանելի։ Պատճառ որդւոյ հայրութիւն, այլ՛ չ նախադրութիւն։ Ար և ի՛ ձեռն քոյդ անպատգիր զօրութեդ՝ սաստեա տագնապող և դիւահան տենդիս ջերմութեդ, որ սպրդեալ մուծան ի մեզայդ՝ զի փախիցէ ի մարդոյս։ զարհուրել ի սխրալի և յանբաւելի արենդ վտակէ գառինդ երկնաւորի։ որով սրսկիլ միանգամ՝ ի մշտանջենաւորս համայն մաքրեցաք։ Նո՛ւ արդ՝ յայս պատկառելի խոնարհուեալ աղաչեմ՝ ամաչեցիր սատանայ՝ ի գործս չարեաց խորհրդոյ՝ ամաչեցիր՝ ի գործս չարեաց խրոցն հրեշտակաց։ Տանջեցի՛ և հալածեսցի՛ հեռացիր և արտաքս առաքեալ՝ ի շինուածոյ խոտանէ քումդ բնակութենէ՝ յարտաքին խաւարն։ Նո՛ւ ջնջեալ մաքրեա զարտաստուս ողբոց՝ ի դիմաց մերոց։ և զհառաչումն ձայնիս հեծութենէ՝ ի սրտից մերոց։ Նո՛ւ յիշատակիր հարման հեղուսից՝ քաւութափուշ տաժանատեսիլ ոդեպահանջից, որով պնդեցաք միա ծինդ քո յաշտարակ խաչին՝ ցանեցայ՛ չարին։ Նո՛ւ

Յովհ 19. 34

Յօհան 19 · 30

նարան մահու։ ‖ Եւ զի խոնարհեցոյց զգլուխն՝ դլուխ յանդեցն զհոգին՝ ի ծոց քո բարձրեալ, ապստամբութիւն անբարի բարուցն բեւեռեալ՝ ի կոր

Մատ 15 · 46

կոծանեացն՝ ամիւր հերքեալ՝ ի կորուստ։ ‖ Եւ զի զօրեալ ծածկեցաւ անմահն խակուի յորովայնի երկրի, այսու՝ ամբարձեալն հպարտուի կարծեալ դգռոզին՝ ի յատակս մահու դժոխոց մըթին ստերին յառեալ դիտեցէ։ Եւ յիշեցէ զառաջին հարճածն անբժշկական. որով մահացաւ դիմամարտուի թունից վիշապին՝ կենարարն կրիւք ամենազօրին։ Ա՜ զի՝ ի փառս քո հայր ողորմութեան՝ եբր՝ ի դովեստ որդւոյ քո հոգեւովք սրբով՝ զայս խոստովանիմք։ Վասանզի ոչ պիտակ ինչ սուկ զօրուի ունի զմիւսմին՝ առ մի խորհրդականն խորութի։ Ա՛յլ զանբա կիզեն բանդ անձնասէր՝ ըստ անժամանակդ հօր փառաւորեմք։ Եւ քեզ միայնոյ աբբ երրորդութեդ հաւասարապատիւ աստուածութեդ, համաբուն անբաժին ինքնութեդ, օրհնաբանութի՝ դոհութի՝ զօրեղութ՝ և անճառ վայելչութի մեծութե՝ բարեվիճակ հարթութե զգաւակիւս հաւասարութեան՝ յաւիտեանս ամէն։

Ա՛ էսային յաւելուած էրէին հրեշտակին հոգին հանելոյ առ նոսն աղերս մաղթանաց։ Վասն՝ ի խորոյ սրտ՛՛։ Ութ

Եւ ԱՐԴ· ԳՈՒ· ՄԻ ԱՅՑՆ

սկիզբն բարեաց՝ դԹուրքի անճառ՝ որդի բարձրեալ միոյդ այ։ ‖ Որ զօրացոյն զօրն Թո

Մատ 18 · 22

ղութե ցուցեր փրկարար, և՛չ կորստեան դատապարտեալ։ ‖ Ցեղանակել զաւուրն ջար՝ առ մեծ

Մատ 20 · 6

յորջորջմամբ անձանց կնքեցեր։ Եւ կամ հիւթ
եղկ Ասմա 146 · 4
թեղ՝ աստեղացն թիւք. զորս գոյացուել յոչ էից՝
Ածո 18 · 22
ղորդենէ ուրնջենն առ մուտս արեւուն՝ անդուստ
Ածո 3 · 20
նեալ՝ հեղուս անջափ ։ յաճախութ քան զոր խընդ
Ածո 18 · 27
Ելից 14 · 6
լքելոյս։ Զեռընկալ կենաց՝ հերքելոյս։ Ա՛ետդ
Յհան 28 · 12
եղկելոյս։ Ա՛անապարհ շաւղաց՝ մոլորելոյս։ Թա
Ննոդ
տին՝ կործանեցելոյս։ Պատսպարան հզօր՝ զլուեցե
լոյս։ Օժանդակ վհոյ՝ գայթակղեցելոյս։ Զուռն
բարձրուն՝ տապակուսելոյս։ Անդուզաք երանուն՝
Ննոդ 10 · 30
Ելից 15 · 4
Ածո
անապակ՝ մեծ սրամեցելոյս։ Պեղանեաց դեղ՝ վի
Ածո
րաւորեցելոյս։ Ազատուի՝ մեղաց դրաւելոյս։ Օրհ
նուի բարեց՝ մերժելոյս։ Անիկ շնորհաց՝ խոտելոյս
Օծումն կոչման՝ կապտելոյս։ Անգնումն վերըս
Ածո
րոշի կցորդեալ։ Զանազ ծաս յայսոսիկ անբաւ
ցի կշռուած չափոյ հաստոցիդ՝ ընդ հոգւոյս հաճասա
Ածո
Ելից 14 · 6
Ածո
Ելից
Ածո
Ելից
Ածո
Ելից

երկնի՝ ի յօդս հեղեղ զոր ի գոյից հաստեալ տարա
ծումն յատակի կառուցեր։ Կան ինձ նախատրել
համարդ սակաւուն. որովք քեզ նմանիլ վարդապե
աեցեր։ Ո՞հ ծածկեցաւ և ընկղմեցաւ՝ ի քոյդ
լոյս կամաց երկայնմտութիւնն հանուրց ջարուն, իբր
դմին մեռեալ՝ ի տապ արեւու։ Այլ ոչ աստուածիկ
հիւրք բնութեաց՝ զհասարակացն բարուց ցուցանէ։
Կանգնի՝ ովք՝ ի մարդկունե մեղաւ՝ և ոչ զղջացաւ
Ովք զազրացաւ՝ և ոչ ամաչեաց։ Ովք դարշա
ցաւ՝ և ոչ պատկառեաց։ Ովք սխալեաց՝ և ոչ
ապաշաւեաց։ Ովք կործանեցաւ՝ և ոչ հեծե
ծեաց։ Ովք դայթակղեցաւ՝ և ոչ սարչացաւ։
Ովք պարտեցաւ՝ և ոչ ինքեամբ ըմբերանեցաւ։
Ովք պարտեցաւ՝ և ոչ յոդոց եհան։ Ովք ձա
շակեաց լեղի՝ և ոչ դառնացաւ։ Ովք անկաւ՝ ի
բարձրութենէ՝ և ոչ ընդոստեաւ։ Ովք կորոյս մեծուի
և ոչ աշխարեաց։ Ովք զրկեցաւ յերանութենէ՝ և ոչ
եղաց։ Ովք կապտեցաւ՝ ինձնորհն փառաց՝ և ոչ ող
բաց։ Ովք դառն ինքեան վնասակար՝ և ոչ ըստ
գառն։ Ովք մերժեցաւ յերեսացն աւ՝ և ոչ հա
ռաչեց։ Ովք լըռեաւ զայ սպառնալիսն՝ և ոչ սոսկա
ցաւ։ Ովք ընդ ի չարեացն՝ հաղարս չաւաղեաց։
Ովք մերկացաւ յանութս ձմերայնոյ՝ և ոչ զովա
ցաւ։ Ովք անօրինեցաւ՝ և ոչ քարամբք զիտոն
կոծեաց։ Ովք ||եառս զատրուկին յիւրում մեծու
թիւն՝ և ոչ զկծեցաւ։ Ովք կատարեաց չարիս՝ և
ոչ զինքն իսկ նզովեաց։ Ովք ախտացաւ՝ և ոչ
զանձն դատովեաց։ Ովք յամօթալեցն գործեաց՝
և ոչ զերեսն մարմին ձաղեաց։ Ովք՝ ի պատկառելիսն

Լուկ. ե. 13

Յհեցաւ՝ և ոչ զօրն իւր անիծեաց։ Ալվոք զդո-
ծեցեալսն յիշեաց՝ և ոչ ծագացաւ։ Ալվոք զաղա
նիսն մատներեաց՝ և ոչ խորովեցաւ։ Ալվոք զծա
ծուկսն նիատեաց՝ և ոչ մահ կորստեան խնդրեաց։ Յովհան 4·3
Ալվոք զաներևոյթսն կերպաւորեաց՝ և ոչ կրկին
յերկիր կորացաւ։ Ալվոք ընդ մեղացն հեշտու-
թիւն՝ քոց անչէջ հնոցի ոչ խառնեց։ Ալվոք զինապարհն
քնուեն՝ և ոչ պապակեցաւ։ Ալվոք զկամս ներ-
գործեալսն՝ և ոչ սատակման ինքեան աղօթեաց։
Ալվոք զանձառելիսն՝ և ոչ խոովեցաւ։ Ալվոք զան Դանիէլ
կրելիսն էուեն՝ և ոչ թաղծեցաւ։ Ալվոք զմեծա 5·6
մեծսն՝ և ոչ մաշեցաւ։ Ալվոք զանբծուեն ապակա
նարարսն՝ և ոչ տոչորեցաւ։ Ալվոք զտարադրուեն
պատճառ յանցմունս՝ և ոչ տագնապեցաւ։ Ալվոք
զերեսացն ազատելն աեսիլ՝ և ոչ բարկուեն վերնոյն
զանձն պարտ վարկաւ։ Ալվոք զմի ՚ի կարևորացն
մեղաց յաչս կերպացոյց՝ և ոչ զինուք մահու խոցե
ցաւ։ Ալվոք զեպայտառակիսացն՝ և ոչ վայս վհատու
թեն ընդ հեծուխս ձայնին հիւսեաց։ Ալվոք յարքայ
ական գահոյիցն տնանկացաւ՝ և ոչ կարկամեալ ՚ի
վայր գլորեցաւ։ Ալվոք ընդ պակին պերճուեն՝ հող
՚ի գլուխ եղեալ և ոչ կրկին զարչարեալ յոդի մա
հացաւ։ Ալվոք ընդ պայծառ պատմուճանին քրձա
զգեաց եղեալ՝ և ոչ տխրեցաւ։ Ալվոք զկեանս իւր
կորոյս՝ և ոչ արեան արտասուս երկնեաց։ Ալվոք
ընդ արկանելեաց լուսոյ խաւար զգեցաւ՝ և ոչ նը
ւաղեցաւ։ Ալվոք ՚ի վէր սգոյ սիրելոյն ոչ թառա
մեցաւ։ Ո՛չ այս կերպարանք չգիտապոյնք պար
տաւորիս յանդիմանուեն։ Տխուր դէմ վհաղեալ

Ես
Յաւիտեանս
Ամէն։

Ես քեզ փառք յաւիտենից
Եւ քան զսոսին բաւես առ սոսին՝
Որբեալ համայնից ահաւորապէս։
Որ քեզ ծառայ յաւիտենից
Եւ հնարաւորք են քեզ այսոքիկ։
Որ ինչ և իցէ ստեղծեալ քեզ
Ոչ ինչ ինձ ի քէն պակասեցուցանէ։ Արդարադործ փա-
28 · 14 րիսեցին կշռամբեաց և մեզապարտս մաքսաւորն բարե-
Մատթ. համբաւեաց։ Ես արդ՝ թէ ՚ զչարիսն հնարաւորեալ
33 · 25 բանասարկուին՝ գտողին զմեզ գայթակղեալս ՚ի ւր-
մեզ սերմանիս առ օրն համարեսցի։ Ո՞վ ի մէնջ ոչ
զչարիսն տնկեալս ՚ի մեզ՝ հոգւոյ արուեստ ՚ի խնամս
կալուածոյ կամաց կեցուցչիդ՝ ոն և օն գրեսցես ՚ար-
բարեգործ. հզօր և յաղթօղ ՚Քահանայ մեղաւորաց.
կարօղ ամի առ ամ փրկուիս։ Եթէ զանդունդս առ
երկինս փոխես. և կամ զհաստատ մրրիկս ՚ի լոյս
հաստատես։ Եթէ զդառնուսի լերկոյ ՚ի մանանայի
քաղցրուսի կազմես. և կամ զկոճ սաստկուսի վշտաց՝
՚ի պարս դասու բերկրութեանց հարանեաց կարդաս։
Որ ինչ և իցէ ստեղծեալ քեզ այսոքիկ։
Եւ հնարաւորք են քեզ այսոքիկ։
Եւ քան զսոսին բաւես առ սոսին՝
Որբեալ համայնից ահաւորապէս։
Ես քեզ փառք յաւիտենից
Յաւիտեանս
Ամէն։

Ա երսին յաւելուած էին հեծուելէ նորին հսկայի աս նոյն
աղբա մաշկանաց։ Բան՝ ի խորոց սրտից իմ։" Ա

Ի ՍԿԶԲՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

բան քո ծղրմած բոլորից ած՝ ներօղ և
օրհնեալ՝ ‖ ի բազմագթելին դարձաւորուէ
աւուրն պատերի զղջման մեղաւորին. թէ և առ յե
տին իսկ շունչն լեզե ընտրուէ. և կամ՝ ի մէջ էարու
թեանցն փոխարկուելիք։ Ա անաւանդ զի ‖ դժնեայ
կցորդս այս անձնիշխանական՝ միշտ մարտիկ խաբօղ
շողքորդ։ ‖ յարեալ՝ ի ստուէ բան առակողին՝ արա
ծօղ հողմոց դժուար ունելի։ Հաստղին փախչօղ.
դերեալ որսողին՝ մոլեկան մարմնոյս, ‖ ներկակ տըն
կակից. յոքնապատճառեան ամենաւարան, զոր քո է
դիտել զբանեցն յաճախուէ. Ա՛ն զինի մեղանացն՝
ողորմագինս ինն ողբարկուելս վըհատականս տաժա
նակոծս բազմաղեղիս. քո առաջի ասր գթարկուին
գրեալս արտասուօք, թառանչս թշուառեց՝ կարգե
լոց յանբաւս չար վտանգից մեղսատադնապ պատ
կառելոյն։ Ա՛ն զի մի՛ կրկնաբանուելս՝ ի շատխօ
սուէ կրթեսցի, առաւել քան զսոյն այսու ողբալի։
Ա՛րանգի ո՛չ երբեք համարձակի խնդրել իւր զար
քայութին, այլ զտանջանացն թեթևութի։ Ա՛յ ընդ
կենդանեացն՝ ի լոյս, քան թէ ընդ դերեզմանակա
նացն զպայական ընչոյն՝ ի խաւար։ Ա՛յ ընդ ամբար
ձեալսն, այլ ընդ բեկեալսն և ընդ խորտակեալսն։
Ի հանդստեան խրատ վաստակեալ։ Ի խրախոյ
թեան ինքեան տրամեցեալ։ Ո՛րմք ժպտեալ և մռայ
խոցել։ Աերպ՝ ի ծաղը և աչք՝ ի յողբսումն։ Ա՛րեւք

գըս

Ա՛ստղ 18 · 22
Գ՛աղ 5 · 17
Լ՛ոկ 9 · 12
Յ՛ոմ 7 · 23

զսիսիանս ձևացուցանեն, և արտաստուքն զդառնութ
սրտին ճշմարտեն։ Մպանակք ը՝ յերիսոսին ձեռին.
մինն արեամբ՝ և միւսն կաթամբ։ Երկու բուրաց
նոցք կայծակնաձոլք. մինն խնկովք՝ և միւսն ճեղն
ճերով։ Կահաւակք կրկին՝ կրաւորականք համոց.
մինն քաղցու՝ և միւսն դառնութ։ Հաժակք զայդ
առ երկուս բերմունս. մինն արտօսր՝ և միւսն ծը
ծումբ։ Տաշտք ը՝ կրեցելք ի ծայրս մատանց. մինն
դինի՝ և միւսն լեղի։ Որունք տեսանելեց ներհա
կաց. մինն ի լաց՝ և միւսն ի վրիպումն։ Սանութք
հալոցականաց հակառակուեց. մինն արծարծէ, և
միւսն շիջուցանէ։ Հայեցուածք դիմաց երկուց. մինն
դոյզն ողբանօք, և միւսն անանխայելի բարկութբ։
Համբարձումն երկակի բազկաց. ոմն ի հարուածս,
և ոմն ի մերժումն։ Հնդմք կրնակի կերպից. մինն
տխրեալ, և միւսն ցասուցեալ։ Շրամբանք ը միոյ
երկու. մինն աստեացս, և միւսն ապառնեացն։
Պահինուիք կարծողականք երկու. մինն դոն է,
և միւսն թերևս՝ ի մի բերանոյ երկակի բարբառ.
մինն եղկութբ, և միւսն խռովմուբ։ Երկու աղբ
մունս ի միում սրտի. մինն կեղակարծ յուսոյ, և
միւսն աչդրիտ կորստեան։ ‖ Մպ լթադոյն ահագ
Ապ. 76.15 նատեսիլ կրկին տեղացմանց. մինն նեռս, և միւսն
քարինս։ Ոտուանն ահեղ երկոցունց բերմանց.
Ղուկ. 9.24 մինն ‖ կարկուտ, և միւսն հրացան։ ‖ Յայդ ցաճաղ
Յովհ. 7.3 դինք երկուց վառնդից. մինն լալոյ, և միւսն մահու։
Պատճառ սպոյ երկուց բողոքմանց. մինն սասակից,
և միւսն սպառնալեաց։ Պրեգակունք երկու ի
յերկուց ծայրից. մինն խաւարի, և միւսն կիզման։

Աւետ. 2 • 14

Աւետ. 22 • 27

Աւետ. 14 • 30

Աւետ. 2 • 14

Աւետ. 14 • 30

Աւետ. 22 • 27

Աղ. 7·33 Աղ ‖ բժշկութիւն անողջանալի խոցից ածոյս՝ մատան քո։
Աղ պակուցելոյս պաշտպանութիւն՝ հոգւի քո։
Աղ ապահատաւորիս վստահութիւն՝ երկայնմտութիւն քո։
Աղ օծումն ամենազժնէիս՝ զօրութիւն քո։
Աղ ‖ մեղաւորիս քաւութիւն, հրաման քո։
Աղ փախուցելոյս ապաւինութիւն՝ ոտն քո։
Աղ սրացելոյս պատսպարութիւն՝ բազուկ քո։
Աղ վրիպելոյս առաջնորդութիւն՝ լոյս քո։
Աղ տարակուսելոյս հնարաւորութի՝ հանճար քո։
Աղ անիծելոյս կրկին ստացումն՝ օրհնութիւն քո։
Աղ վհատելոյս քաջալերութիւն՝ իրախոյս քո։
Աղ վշտագնելոյս մխիթարութիւն՝ բաժակ քո։
Աղ նեղելոյս ընդարձակութիւն՝ կամք քո։
Աղ ատելոյս կոչումն՝ սէր քո։
Աղ հաստումն սասանեցելոյս՝ բան քո։
Աղ հոգւով վիրաւորելոյս՝ կաթուած արեան քոյ։
Աղ աներևոյթ մրթերս ցաւոց՝ ակնարկութի քո։
Աղ յուսահատելոյս անդրէն ընտրուի՝ իշխանութի քո
Աղ պատասաումն կարելոյս՝ կցորդութիւն քո։
Աղ խաւարած մահու ծածկելոյս՝ նշոյլ կենաց քոյ։
Աղ խռովեցելոյս իմ հանդարտուն՝ խաղաղութի քո։
Աղ վայրագութիւն օտարացելոյս՝ ողջոյն քո։
Աղ մոլորելոյս դարձաւորութիւն՝ ‖ ձայն քո։ Յհան 10·4
Ո՛վ իմ տէրս ամենայնի գթութիւ՛ն ‖ և 1·5
էիք ի քեզ մատն ինչ խաւարի։ Աղ ո՛չ ե
բարութիւն առանց քո։ Աղ քեզ
վայելէ փառք յաւիտեանս
ամէն։

Ա ՚էսպին յաւէլուած էրկին հէծուելէ նորին հսկողի սա նոյն
աղբս հայէրսնաց։ Ան ՚ի խորոյ սրտէ՚՚։ Ա՚Ա-

ԼՈՒՐՈ ՔԱՆՈՂԻ ԲԱՆՈՂ

մացուցի պայմանաւ բանիս՝ զաղէտ տապ
նապի հէծուէ ձայնիս՝ մեծ հառաչանացս
անըմփռելի իմոյս վտանգի։ Ո՚ի դու ողորմած
սիզբնահայրդ խաստովանուէ անյայտ ծածկուելիդ՝
որէմ այ կենդանւոյ սր յ՚ քո, քաղցրութէդ նայես
զիս քաւել։ Ո՚րդւոր կարօղ ես՝ ձկմարտապէս բա
հանան ես։ ‖ Ո՚թէ կամիս՝ հնարաւոր ես։ Կամիս
առաւելապէս, ոպ և կարես։ Հարստանաս մեծապա
տուն, քան ը առնուլն։ Խազմանաս քեզ դանձք
ի ցրելն, քան ի ժողովելն։ Ճաճախին ստացուածք
ը ի սիրելն, քան ի շղթելն։ Կուսին քեզ համբա
նանք ի տարածանելն, քան ի շուեմարանելն։ Ձսէ
տամ այսմ սր ամի՝ գտանել քեզ եկք փրկուէ։ Ձսէ
հատամ անարգս ընդ ‖ պատուականին։ Ցուսամ ը
աբրահամու և ընդ աննայի։ ‖ Ո՚ի միոյն բանիդ քո
հաճատաց, ‖ և միւսն քահանայապետին բարեխոս
անասց։ Ա՚տրոյ և ոմն ի խորին ծերուէ՚՚ ‖ անհա
մար որդւոց հայր հաստատեցաւ։ ‖ Ո՚ առանցէն և
զամուլն արդանդ առեալ՝ անդստան պտղածին ար
դեան օրհնուէիդ բազում ժողովրդոց՝ մարգարէից
սրբց և թագաւորաց ընտրելոց հայիլ յուսացաւ։
Ոսկ միսն զանհանդերձելն երկիր որովայնին սեռնե
կի՝ ‖ եօթնեակ զաճախք բարեաճաճեցոյց։ Ալ և
ածուէն յարակայութէն՝ սահման անհետազօտելի։

Ի՛ր աճապանին նորածին որդւոց անհատ յորդւոյն։
Ա՛յս թիւ պանծալի, որում ո՛չ կէտ կցորդի, և ո՛չ
սպառնաճ վախճանի։ Ա՛յլ կոյս ոմն է ուրոյն ընտ
րութ՛ նո՛իրել յա՛ետ առձառելի վիճակաւ համայն
ցեղիւն, դժնարաթարդմանելի մերոցս խնաստից։
Ա՛յդ՝ համարեա՛ յարդարու՛ն՝ անյուսալի փրկուե
Հոգւոյս՝ զամենաւարան ձայն կողկողանաց սրտիս
հեծծուե։ Ընդ նախագրելոցն երջանկաց եդեալ և
դասել զայս դա՛ւանուի փոքր հա՛ւատոց իմոյս խըն
դրո՛ւածոց։ Օ՛ի կեցից և ես առնոքօք՝ բերկրել
ընդ նոսին։ Բուռն հարել քան զիմոց գործոց՝ զքո՛յդ
շնորհաց։ Ա՛նա՛ւանդ զի կրկին բարձունք են և
փառո՛ւորք. և քան զչափ կշռուե բանի գերագո՛ւնք։
Իմո՛ւմ խառնուե հաշտարանք. և հզօրապէս քա՛ա
րանք. և կարծեաց թերուե մտաց սլա՛ցք։ Ընդ ա
րեան քո ա՛հա՛որի՛ և ընդ մարմնոյ ծնօղդ քո խնկելի։
Պարք առաքելոցն։ Դասք մարգրէից։ Դունդք
մարտիրոսացն։ Զխա՛որելքն հեռւսիք սպառազէն
արիւնթ՛ մերկամարտիկն մրցութ՛ գո՛ւմարք միան
ձանց։ Բոլք բանակաց ընտրելոց։ Ժողովք բարե
կրօնից։ Տոլք հոգեղինաց։ Յերկրէ երկնա՛որաց։
Օ՛ ինո՛ւորուն՛ք վերնականաց ընդ մեզ կցորդելոց։
Ընդանդք երախայրեաց։ Ա՛ատուցմունք զըն՛արակաց։
Ո՛ւցմունք զամպարտաց։ Բուռմունք խնկոց, խըղոց
հանդերձանաց։ Յաղթանակք փրկական նշանաց։
Կատուցմունք խորանաց ա՛ծաբնակաց։ Զեռք քա
հանայից ընորհի՛ւ կատարելոց։ Ա՛ռ շարժուա՛ն ան
ձին յիշատակ ա՛յ։ Ա՛ռ փոփոխուա՛ն գարշապարի։
Ա՛ռ կարիատուա՛ն աչեայ և համբարձուա՛ն բաղկի։

Նարկոտիք, վիարդ ոչ քո լեզե։ Օրս է տեսանել ի,
միկ պատժապարտուէ, առ այս օրինակ կիրճ ձեռ
թէ լցես, թէ ևեօթեամբք լցեն վարակել կրկնապա
թէ որ կարդայ զբեզ գովեսիւ, ծանուցեալ զքեզ
վկայեալ սորին յանցաւորապէս։ Յանդգնիմ ասել
թանաց։ Որում և ես կցորդիմ Թշնաւս քննող
Տանէի դիտեն զգօրութ քո, ըստ առաքողին մաղ
և ողորմեցիս ամեն միայն բարեգութ։ ‖ Ո՛ւր ի
Ա՛ր դու սատարօ զամենեսեան, և քո են ամքն,
նաց կանաց Հզօրիդ՝ ոչ ես մոռացեալ։
մութէ, և կամ առ կաքաւս կայթից անախորժակա
տերս տեսարանաց, և առ կոյտս խառնիճաղանձ բազ
նեաց։ Աոամբակաց գոռոզաց։ Ո՞րպէս զի առ թա
նաբոյծ հասակաց, սիոց պատանեկաց մոռաց վայրե
ասացել յամենեցունց, թէ բաւական ես ասի։ Կամ
ցես աքանչելապէս հնարիւք անձառելեօք։ Նահա
Ո՞ր ինչ միանգամ՝ ի կիրս մեր կերպանան։ Ընդէ
հեշտական՝ եթէ տատամսեցիս։ Ա՛ր ոմանց աղօթս
ձալ՝ ի նոսին։ Ո՞ չ յաղագս ոմանց՝ զի զերծ արաս
Ո՛ զ ձգուաս ըմպելիդ, և առ ձաշակումն կերակրոց։
Ո՛ զ փոքունս։ Ո՛ զ մեծաաձս։
հերձուածողաց։ Ո՛ զ փոքունս։ Ո՛ զ մեծաաձս։
բազմի ազգաց։ Ի մարտս դիւաց։ Ի հակառակուիս
ռաքնորդեալք։ Ի նիրհել և ի զարթնուլ։ Ի պատե
ընթացմունս օգտակարաց հոգեօրականաց քո ա
քինութէ ջերմութիս։ Ա՛ր ի սրբ ընկերան և ի գիշերի
բնաւորականս։ Ո՛ զ գործոց յաջողածս։ Ո՛ զ առա
Ո՛ զ բարիս՝ գոհութէ, և առ գթեալն՝ աղաչանք։
Ո՛ զ բանս ընտանիս։ Ո՛ զ խօսս հմտից։ Ո՛ զ ձայնս

Ընդ
և առ քեզ դարձեալ։ Ընդ երկուսիցըն, և Աշխարհել։
ընկեցիկըն, և արհամարհեալս։ Ընդ տարագրեալն,
անհամարձակս։ Ընդ տկարսն, և փոքրկունս։ Ընդ
զոզոմանի ընդ ամենն մաղթանաց։ Ընդ նկունս, և
ինձէն ըստ պարտաւորսն պատժոց, հայցեմ
ի նախատրութեց արժանաւորաց, գրեալ

Ի ՈՐԴՈՅՍ ՅԻՇՏԱՒԱՆՑ

աչերս մաշկանաց։ Բան՝ ի խոտոյ ար՛։ Ա Ր Ի

Ա էրսին յաւելուած էրկին հրեշտակն տուին հսկողն առ նոյն

և յամենայն յանիսեանս ամէն։

բարեգործ միայն Թագաւոր օրհնեալ՝ ի բարձունս

քուրն, ‖ և առ պռոնիկ զղջացեալն։ Ընդ ամենեսին

բեռս իրաւամբք զարդարութիւն ‖ առ ամբարիշտ մա-

ժառանգել զքեզ։ որ միայն անաչառաբար կշռամ

Ղ՝ ա՛ն
18 · 11
7 · 48

ձրգուածս։ Որոց ո՛չ բանականացայ երբեք դատել

ղուածս։ Հալածելոյն՝ ի լկուածս։ Օրհնուն՝ ինեւտա

Ճշդութեան թէ՝ ոմն յերկրածնաց աստի կանխեացէ

թեւս։ Հաշուած՝ ի թշնամուածս։ Ընտիրս՝ ի խածանո

Պարկեշտուած՝ ի լկուածս։ Ողորմած յանդթուածս։

Ամպաշանք յանյուսուածս։ Հաղթուած՝ ի բարկու

զոզոմանի ընդ ամենն մաղթանաց։ Ընդ նկունս, և

ինձէն ըստ պարտաւորսն պատժոց, հայցեմ

ի նախատրութեց արժանաւորաց, գրեալ

Ես. 58 · 6 դին տեսուբ՝ ի քեզ՝ մերձդ՝ ի տեսուբ հեծուե-
ցաբել զիմք։ Ես՝ էջ՝ ի բարձունս յառեալ ոդորմա-
կիսայաբ· պատկառել՝ ի՛քոյդ երախտեաց, ի՛սկայր կո-
կապմամբ յանեղ աճուրդիդ, կանգնեցայց անդրէն
մատոյն դաւթի, ընձիւղեալ մարմնով անձառ շաղ
սողնոյ սահեցմամբ՝ կամաք բևեռեցայ։ Ա՛ւ՛ի՛քեզ Ես. 11 · 1
նարհեալ՝ մաճել ընդ երկիր· և ընդ անցաւորս այս
մահ զլորմանս ցուցից կերպարան։ Ո՛ր՝ ի հոդ խո-
րամանաճ եիդ։ Ա՛ւ՛րդ՝ կրկնելով ծուռնր բարեբա-
մայնապատում խոստովանուէ՝ ո՛չ կարօտացեալ կըրկ
նակին, միանդամայն իսպառ սրբեցայց՝ օրհնեալ հր-
դին՝ ես՝ ընդ ամենայնի։ Ա՛ւ՛ զի յանձնառէին յայսմ հա-
գարեին, յընդիմանեցից զնս ինքն ինձէն իմովս ձայ
Վանգի աճաղ ընդ աղեաս մահու յարեղով ։ ըս մար Յովէլ
նիւ ։ ըս սաղմոսողին։ Ա՛ւ զի յանձնառէին յայսմ հա- Սաղմոս
37 · 18

Ես. 58 · 1 ասա՛ զի ամենայն ազգ՝ ի ձեռն քո լուիցեն զբա-
նս ճշմարտութեան։ Ա՛ւ՛ զի ոչ ինչ ի ձեռն ձեր
առ ժողովուրդն նախկին· և կամ տանն յակոբու զա-
նօրինութիւն նր, այլ իմ՛յս ժամանեցից յայտնուէ։

Ես. 58 · 9 Ա՛ւ՛ երես պատմեմ ասանօր դարձել՝ ո՛չ զվերնն ե-
րուսաղէմ, ։ ըստ մարգարէին հրամանառուէն որ
դին տեսուբ՝ ի քեզ՝ մերձդ՝ ի տեսուբ հեծուե-
ցաբել զիմք։ Ա՛ւ՛ էջ՝ ի բարձունս յառեալ ողորմա-
կիսայաբ· պատկառել՝ ի՛քոյդ երախտեաց, ի՛սկայր կո-
կապմամբ յանեղ աճուրդիդ, կանգնեցայց անդրէն
մատոյն դաւթի, ընձիւղեալ մարմնով անձառ շաղ
սողնոյ սահեցմամբ՝ կամաք բևեռեցայց։ Ա՛ւ՛ ի՛քեզ Ես. 11 · 1
նարհեալ՝ մաճել ընդ երկիր· և ընդ անցաւորս այս
մահ զլորմանս ցուցից կերպարան։ Ո՛ր՝ ի հոդ խո-
րամանաճ եիդ։ Ա՛ւ՛րդ՝ կրկնելով ծուռնր բարեբա-
մայնապատում խոստովանուէ՝ ո՛չ կարօտացեալ կըրկ
նակին, միանդամայն իսպառ սրբեցայց՝ օրհնեալ հր-
դին՝ ես՝ ընդ ամենայնի։ Ա՛ւ՛ զի յանձնառէին յայսմ հա-
գարեին, յընդիմանեցից զնս ինքն ինձէն իմովս ձայ
Վանգի աճաղ ընդ աղեաս մահու յարեղով ։ ըս մար Յովէլ
նիւ ։ ըս սաղմոսողին։ Ա՛ւ զի յանձնառէին յայսմ հա- Սաղմոս
37 · 18

Ես. 58 · 1 ասա՛ զի ամենայն ազգ՝ ի ձեռն քո լուիցեն զբա-
նս ճշմարտութեան։ Ա՛ւ՛ զի ոչ ինչ ի ձեռն ձեր
առ ժողովուրդն նախկին· և կամ տանն յակոբու զա-
նօրինութիւն նր, այլ իմ՛յս ժամանեցից յայտնուէ։

Ես. 58 · 9 Ա՛ւ՛ երես պատմեմ ասանօր դարձել՝ ո՛չ զվերնն ե-
րուսաղէմ, ։ ըստ մարգարէին հրամանառուէն որ

Ընդ կործանեալն, և յարուցեալս։ Ընդ ընկճեալն՝
և հաստատեալս։ Ընդ զլորեալն, և կանդնեցեալս։
Ընդ ատեցեալն և կոչեցեալս։ Ընդ ապշեալն, և
զարհուրեալս։ Ընդ մերժեալն, և ընկալեալս։ Ընդ
անառակեալն, և զբօսպեցեալս։ Ընդ հեռացեալն,
և մերձեցեալս։ Ընդ հեղքեալն, և սիրեցեալս։
Ընդ պատկառեալն, և զբ՛արթուցեալս։ Ընդ ա-
մաչեցեալն, և խնդամտեալս։

Անաւին ողորմուէ: Խոլորովին քաղցրուէ: Օ լիճ
լուսոյս արտասւօք լցեալ՝ պաղատանս յուսոյ առաջի
մեծիդ վերընծայեցից: Լ ուր ամենատես աննիւաղ
երկայնմտութիւն քո դառնացուցէիս: Ա յլ դու ամի
սահման փրկուէ: Ի՛ բոլորից: Ընճաւ մեծուէ:
Ընբռնանդակելի բնուէ: Ընքննելի խիկուէ: Նոր
զօրուէ: Արթուն բարերարուէ: Ընպակաս լրուէ:
Ընճաւ ժուռանդուէ: Ա յլելական վիճակ: Ըռատ
պարտաւուէ: Ընբաստեր իմաստուէ: Տենչալի տուրք:
Ընձկալի ձիր: Խաղաղի բերկրութիւն: Ընախուր
հանգիստ: Ընտարակոյս գիտ: Ընկապուտ կենաց:
Ընճախեղի ստացած: Ընխոհանորդելի բարձրու
թիւն: ‖ Ընմեծարուեաս բժիշկ: Ընհասանելի հաստա
տուէ: Պարձուցիչ մոլորելոց: Պահիչ կորուսելոց:
Ցոյս ապաւինելոց: Լոյս խաւարելոց: Քաւիչ մե
ղուցելոց: Ծածկարանդ փախուցելոց: Ընդորրիչ
խռովեցելոց: Փրկուէ մահացելոց: Ըրձակիչդ կա
պելոց: Ըզաւրէդ մատնելոց: Պատսպրանդ սահե
ցելոց: Ա շտակիցդ դայթակղելոց: Երկայնմտուէ
տարակուսելոց: Լուսոյ տեսակ: Ցնծուէ ցոյգ:
Օրհնուէ անձրև: ‖ Ծոդի երեսաց: Օ օրուէ դի
մաց: Հովանի գլխոյ: ‖ Շ արժարան շրթանց: Ուղ
դումն բանի: Կառավար անձին: Խարճումն բազկի:
Զգումն ձեռին: Երասանակալդ սրտի: Ընտանի
անուն: Մ երձաւոր ձայն: Ացորդուէ հարազատ:
Խնամածուէի հայրենի: Խոստովանեալ անուն:
Պաշտեցեալ պատկեր: Ընպարագիր տիպ: Երկրպա
գեալ տրուէի: Խարեբանեալ յիշատակ: Խնդու
թիւն մուտ: Ընվերջ շահիդ: ‖ Փառաց դուռն:

Խոսայ 26 · 12

Եսայի 57 · 15

Ոևէ 4 · 20

Եւին 4 · 12

Յովհ 10 · 9

նացին մուրհակք մեղացն։ Խղեսցին հաղեքն
սարկուն ջարեաց, տերքեալ և հալածեցիլ։ Ա՚նայ-
տնութիւն Տ՚ն Յ՚ս Քս։ Ա՚մաբեսցի բան
Հզօրիդ խնկեալ և խոստովանեալ։ Ա՚մաբեսցի բան
բեւրուց բարուեց՚ի քէն եղելոց՚ մեծասցի անուն
փոխարկեսցին՚ի թոշակ շնորհաց։ Ա՚ն յայտքանեաց
քոյին նաւահանդիստն։ Ա՚ն բերք բեռանցս մեղաց՚
՚ի խոր խաղաղութիւն։ Ա՚ն ղեկացն թեւարկմունք՚ յան
Հոգևոր խրախճանութիւն։ Ա՚ն ալեկոծութիւն ծփանացն՚
րանութե պատահումն։ Ա՚ն վտանգ թաղծանացն՚ ի
՚ի մեծ վտահութիւն։ Ա՚ն պատուհաս պատժոցն՚ յե
կութի՚ ի սիզ ախորժութե։ Ա՚ն կարծիք երկիւղին՚
խոստովանել ծառայիս, դարձցին ձմերունք Հոգմոյն
Ա՚ն՚ իձեռն գթութե սիրոյ առ քո անձկալն անունդ
դրաւինեսցես վճռով պարգև՚ ընդ փոքու Հաւատոյս։
գթութի՚ նորին ողորմութե ընկալել՚ իքէն բարերար,
ըրդութե՚ Համաչնչապես զանքակ միութի։ Ա՚ն զնոյն
բութիւն շրթանցս՚ առ ձայակ փրկութե՚ կենացդ Հա
ւորի՚ զառ քեզ դարձն և զպահանութի։ Ա՚ն Համ
Ա՚ն օրինակաւ խորհրդոյ ‖ Տերաց կնոջն յանցաւո
զացս ցանկասիրի՚ յանարատ ոսոս մարդեղութե քո քու։
Ա՚ն ընկալ զթող ողբերդութե լալոյ արտասուաց ա
ածդ ամի։ Ա՚սէ՚ի պաղատանս Հառաչման ձայնի
քոյոց ծառայից, և թէ յաղախնեաց ոք ազաչեսցե։

Ա՚ստ 144·16

Ա՚ռ քեզ Հայի ամ ակն տեսողն 28 · 12

Ա՚ն յայլ բաղմութե բանից գովեստից անՀամար կար 14 · 6

դաց և տանց անբաւից՝ զոր ո՛չ բերե բերան երկ

րածին, և ո՛չ տանի գործի մարմնեղէն, և ո՛չ կշռեն

Հղձք Հոգեղենք։ ‖ Ա՚ռ քեզ Հայի ամ ակն տեսողի

ածդ ամի։ Ա՚սէ՚ի պաղատանս Հառաչման ձայնի

քոյոց ծառայից, և թէ յաղախնեաց ոք ազաչեսցե։

Ա՚ն ընկալ զթող ողբերդութե լալոյ արտասուաց ա

Ա՚ն օրինակաւ խորհրդոյ ‖ Տերաց կնոջն յանցաւո

Ղ՚ուկ 7 · 38

ւորի՚ զառ քեզ դարձն և զպահանութի։ Ա՚ն Համ

բութիւն շրթանցս՚ առ ձայակ փրկութե՚ կենացդ Հա

ղորդութե՚ Համաչնչապես զանքակ միութի։ Ա՚ն զնոյն

դթութի՚ նորին ողորմութե ընկալել՚ իքէն բարերար,

դրաւինեսցես վճռով պարգև՚ ընդ փոքու Հաւատոյս։

Ա՚ն՚ իձեռն գթութե սիրոյ առ քո անձկալն անունդ

խոստովանել ծառայիս, դարձցին ձմերունք Հոգմոյն

խաղաղութիւն։ Ա՚ն ղեկացն թեւարկմունք՚ յան

Հոգևոր խրախճանութի։ Ա՚ն ալեկոծութի ծփանացն՚

րանութե պատահումն։ Ա՚ն վտանգ թաղծանացն՚ ի

՚ի մեծ վտահութի։ Ա՚ն պատուհաս պատժոցն՚ յե

կութի՚ ի սիզ ախորժութե։ Ա՚ն կարծիք երկիւղին՚

խոստովանել ծառայիս, դարձցին ձմերունք Հոգմոյն

Ա՚ն՚ իձեռն գթութե սիրոյ առ քո անձկալն անունդ

դրաւինեսցես վճռով պարգև՚ ընդ փոքու Հաւատոյս։

գթութի՚ նորին ողորմութե ընկալել՚ իքէն բարերար,

ըրդութե՚ Համաչնչապես զանքակ միութի։ Ա՚ն զնոյն

բութիւն շրթանցս՚ առ ձայակ փրկութե՚ կենացդ Հա

ւորի՚ զառ քեզ դարձն և զպահանութի։ Ա՚ն Համ

Ա՚ն օրինակաւ խորհրդոյ ‖ Տերաց կնոջն յանցաւո

զացս ցանկասիրի՚ յանարատ ոսոս մարդեղութե քո քու։

Ա՚ն ընկալ զթող ողբերդութե լալոյ արտասուաց ա

ածդ ամի։ Ա՚սէ՚ի պաղատանս Հառաչման ձայնի

քոյոց ծառայից, և թէ յաղախնեաց ոք ազաչեսցե։

Ա՚ստ 144·16

Ա՚ռ քեզ Հայի ամ ակն տեսողն 28 · 12

Ա՚ն յայլ բաղմութե բանից գովեստից անՀամար կար 14 · 6

դաց և տանց անբաւից՝ զոր ո՛չ բերե բերան երկ

րածին, և ո՛չ տանի գործի մարմնեղէն, և ո՛չ կշռեն

Հղձք Հոգեղենք։ ‖ Ա՚ռ քեզ Հայի ամ ակն տեսողի

Յ՚ովհ 3

Ա՚ստ ամի։ Ա՚մէն։ ‖ Ա՚ռ քեզ Հայի ամ ակն տեսողի

Ողջեսցին որդեգիքն։ Կապեսցին կապանքն։
Ա՛նեսցի վիճն։ Ա՛երասցին վնասքն։ Պարեսցին պատրանքն։ Ո՛րեսցին մեղքն։ Պատուհասցին պարտիքն։ Ստրատակեսցի լուծն։ Բակտեսցին քեզնիքն։ Եւ ընդ մեայլ մթնոլորտեան չարեացն յանցանաց և դիւացն բանակաց պաշարողաց՝ արև փառաց քոց ժամանեսցէ կեցուցանել փրկել և լուսաւորել։ Քաջմէ և յահեկէ՝ ի դիմաց և՛ի թիկանց։ Եւ եղիցի նշոյլ առաւօտու Տոգւոյ դարնայնոյ, ընդ ակնկալութեան սպասողացն քումդ երևման։ Ո՛վ դու ես բարերար առ ամենեսին, և Հնարաւորք են քեզ ամենեքեան։ ‖ Եւ ամենեցուն զկենն կամիս, և զփրկութիւնն բաղձաս։ ‖ Ա՛վ ամենապարգև ձեռն յի քէ, և առիս դարձցիս կարկառմամբ շնորհի աջոյդ քո սրբոյ. եբ նակեալ միացեալ և ոչ հեռացեալ յանձկութեան սրտէ սիրոյ սեռնեկիս։ Եւ անեղծական քո նկարագրի նշմար պանծալի լուսոյ քրիստոնէական փրկահաճս կոչմանս՝ ընդիս պահեսցի. միշնորդել ընդ քեզ՝ ի մատեան յաւիտենական, կատարած կենաց Տոգւոյդ աւետեաց՝ երկնից յօրինողիդ։ Եւ քեզ միայնոյ պատճառիդ, և միոյդ՝ ի միոյ պատճառէ, և ունողիդ զպատճառ միոյ, երրեակ անձնաւորութեանդ, և միոյ աճութեանդ վայել է փառք յերկնաւորացն վերինոյ, և՛ի սրբոցն դասուց՝ յաւիտեանս յաւիտենից.

ամէն։

1 Տիմ. 2·4

Սաղմ. 103·27

արարչէդ։ Ընդ իւղոյն առեալ ի յայրատ կնոջէն
Ընդ չիմարարար թմրուեբ գինւոյն, զբաժակ արբեն
ապականացու արծաթոյն, զարքունականդ պատիւր
մահամբար պտուղ ցորենոյդ կենացդ հացի։ Ընդ
րում։ Ընդ անասնական գարւոյն կերակրոյ, զբաղ
կեցեր։ Ընդ առաւստ առ սուսին անձառ ներդործու-
կերպարան՝ քումդ ձչմարտատիպ պատկերի յեղանա-
կանանց մեղաւորաց։ Ցորոց առակեալ զմիջերկին
դու նոյն տէր զդաստացուցիչ նախնի չարախորհիդ
նակի համեմատութեբ նոցայն յիշատակի։ Վանդի
տարած և աշխարհալիր ։ տանն տեսակաւ։ ըստ օրի
մատենի՝ ի բազումս ազդեալ՝ համափիւռ ամենա
կրկին յաճախութբ բուրման խոստովանութբ այր
դաթան իւղ մեղաւորին։ Ա յլ արասցես զօրանալ
սանաց սաղմոսին թէ՝ ։ մի՛ օծցէ զտերև ոստոց գա-
նեալդ գլուխ բարձրելոյդ, անկշտամբելի՝ ի բանբա
նեալդ պարտիզին թէ՝ ։ մի՛ օծցէ զտերև ոստոց գա-
բանիւ նոճաստիւ։ ընկալեալ յանկաս և՝ ի բարեբա
ընդ երջանիկ պռունկացն՝ ի քէն ընկալելոց յա-
ճէտահրաշ յարդանօք՝ պարարեցոյս մեծաձայ խմով
մու՝ կնոջ բարեպաշտի։ Ցոր հաճաստարեալ նոյնու-
խառնեացես ։ ի յանուշութի կազմութբ իւղոյն մարիա
կցորդելով ընդ խնկազգեստիցն զուգամասնապէս՝
քեզ նուիրելոյ՝ օրհնեալ բարեգութի՝
պաշտամանն բանիս ՝ի խայրեց հոգւոյս

ՈՒՐԱՒ Ս ՅԱՐՄԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ել։ Աւետարանչական ։ Ա՛ն՝ ՚ի խորոյ սրտիկ խօսէ ընդ ։ աշխարհ մարդկանայս։ Բայց ՚ի խորոյ սրտիկ խօսէ ընդ ։ Ա՛ն՝ էրատին յաւելուածք էրին հեծուելք նորին հակոտն ատ նոյն

Յհոյ 12 · 3
Ղուկ 7 · 40
Յհան 12 · 3
Ա Վեր 1 · 2 և 3 · 1

Տէր Աստուած, զօճուսն շնորհին առիս դարձեալ։ Ընդ վերծանելն գլխաշուք կտաւոյն, զանապակա նուէ վերարկուն։ Պարունջանին պճնուէ զթուիչս բարեմանուած. օրինիւն և աւետրանաւն. Հանդերձ դրծնական առաքինուքն։ Ընդ ունկանն գնտի վայելչական զարդու, զանստուեր յիշատակ ետրու նականդ ձայնի։ Ընդ քառապերճուէ լանջացն, զոր յոքնահաւաք աւանգս ուղղուէ քոյնակրօն լծոյդ քաղցրուէ։ Ա այց զի՞ է յայսոսիկ ինձ պարծիլ, և ո՛չ վերստին պատկառիլ՝ի սոյն։ Ա՛յ յայլ օրինակ փոխեալ զմասեան մաղթանաց այսր ողբերգուէ, որ ինչ ինձն է յարմարաւոր, ամի՛ն հատուցից զպատիժ պարտուց խնդոյս մեղանաց։ Ի մարգարէին տառից բերեալ համառօտս՝ի սոյն յարկ մուծից սաստիկ դատախազ։ Ընդ ողբոյ նոցին լծակցեալ, քան թէ ընդ բերկրանն նոյ պարել։ Ցորս հառաչանս, ձայնս հեծուէ, բողոքս բարկուքիս, նախատինս խորտակմանս, լալումն կարևոր։ Ա՛յլ մեծիդ այ գթուէ ա մենաժաման՝ կանուխ ազդեցաւ յիմ յուսադրուէ։ Ա՛ր որս, զղջմունս, խոստովանուէս, աւետիսս, պարդևս, լուսոյ երևմունս, խրախոյսս ածայինս, փառաց ժառանգուէս, հրաշից յայտնուէս, սքանչելեաց սեռուէս։ Ցորոց ոմանք յոյս ընձեռեն, և ոմանք վհատութիւն բազում մատուցանեն։ Ցորս ես կամ՝ կործանել՝ հորատեցեալ վիճակեցայ։ ‖ Օ՛ թէ զգեաց այ՝ զվարագուրին պատրուակ ասաց եղէկիել. յորմէ արար ժողովուրդն հուռւս կարկատունս. ո՞ բոլ պոռնկիլ ասէ՝ինն։ Ուակ որքան պատիժ անմաք բուես եղեցի, ‖ չաճ զգեցուիս ներդեայ և արտաքոյ։

Եզեկ. 16 · 16

Պաշ. 3 · 27

Օ՛ար

զհայր փառաւորեմ։ Ալէ նէ աստուած հոգւոյ զմարդ
իմ՝ ըստ բանի երդողին։ Ալէ փոքրիկութիւն որդւոյ
իմ՝ կանխաւ արդեօք կորուսեալ էի իմ եւ Աստուած 118 · 92
սիկ ունէի, կանխաւ արդեօք կորուսեալ էի իմ եւ
անտարակոյս աւետարանեն։ Վասնզի եթէ ոչ զայս
Ա յարքիկ են որ ինձ՝ իմէջ դառնութեան մահու՝ կենա
Ա րձակք՝ ի լծոյ։ Ի շիանականէն, եւ ոչ իշխեցեալք 8 · 2
Ա րձակք՝ ի բարերարէն բարեցեալք։ Ա զատք՝ ի հարկէ 6 · 1
րեալք՝ ի բարերարէն բարեցեալք։ Ա յլ աստ ամէն անթիւ բա Ա յլ 1 · 22
հաշտութեան միջնորդութիւն։ Ա յլ այլ ամէն անթիւ բա
ռ կշռութիւն գիտողին։ Ա յլազանն կենդանարար, 2 Կոր 4 · 4
կանք։ Առանին սիրելութիւն։ Արիւնք վարձ կամացս
անարկութիւն։ Հոգւոյն հաղորդութիւն։ Աչքին փրկ 14 · 16
Ա նուն միածնին՝ առ հայրն ընտանութիւն։ Ոտքին 14 · 6 · 9
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի Ծ ՀԱՆ 6 · 37
թիւ արկանել, եւ՛չ զանճառելիսն աստանօր դասել։
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի
ամենայն՝ ձէրն։ Ա՛ն գործոցն մահուն՝ կենացն
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն ահնկալութ
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն պատուհասն՝ պարգեւն։ Ա՛ն ահնկալութ
Ա ն՝ պատերազմն՝ հանդարտանալն։ Ա՛ն հուն՝ անձ
Ա ն՝ վանգն՝ անդորրութիւն։ Ա՛ն պատիժն՝ ներումն։
Ա ն՝ անօրէնութիւն՝ քաւութիւն։ Ա՛ն վէրն՝ բժշկութիւն։
Ա ն՝ պարտիսն՝ շնորհն։ Ա՛ն եղծումն՝ նորոգութիւն։
Ա ն՝ երկ բանին ծանուցիչ։ Արուեստ մեղանն՝ դարձն։ 4 · 4
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի
հեստարանն կենաց ամենեցին։ի՛ կերպարանաց պատ
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի 2 Կոր 32 · 24
ինձ նշոյլ յիշատակի փրկուեն յուսոյ, զի քեռան ա 2 Օրէն
կորուսչին ըստ դրոյն։ Ա՛յլ այս միայն է պահել 57 · 7
կեալ, կերեալ, բաժանեալ, ի՛ յօրինակէ ժանեաց Ա ստուած
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի
չեալ լքեալ, տարտարեալ, չախեալ, մանրեալ խորտա
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի Ծ ՀԱՆ
մբեր ոչ այլեմ։ Ա պշիմ թէ ոմն զայսիշատակիմ։ Ծան
Ա ստուածութիւն։ Ա՛ն զինչ է ինձ զայսքանեց յիշմանդ՝ ի
արմանամ թէ զիմըդ ոչ կիզեմ։ Հիանամ թէ

(ը · 2)

Յոր կերպարան օրինակուէ նախ քան զկատուցա-
նել
Ծնունդս նորոգս, զայլանին խորհուրդ ծանուցեր
Թէ ապարիսիակ պաշտպանօղօրէն գթասիրել լի
նէ՝ թէ ապարիսիակ պաշտպանօղօրէն գթասիրել լի
անպարագիր զօրութիւն, ահեղ շքեղարուեստ առա-
քել զբեզ մոմախառ։ Ար՛ իդնալն զո լիմն Քրոջն
քար բարբառով բանի վերապատմեցին։ ‖ Հոգի այ
ձեռն քո՝ առաջինք նահապետական տոհմին շառա-
զալոցն՝ զերեզմանն և զոչդոյացեալն՝ անստուերա-
զալոցն՝ զերեզմանն և զոչդոյացեալն՝ անստուերա-
ւիղք՝ սեանօղք անմահակոչեալք, զանցեալն և
ձեռն քո՝ առաջինք նահապետական տոհմին շառա-
թեդ. յորոց մի և դու ճանաչիս անհաս։ Ահա և՛ յ
ցած մեզ երրեակ անձնասրուեմ միանական աճո-
կենդանասէր և արարչէն ամէն։ Վ ձեռն քո ծանու-
քննողի ծածկութեանց խորոց խորհրդոց ամենակատար
համաց հօրն եմմանուէլի. զբեզ առաքէն փրկչի և

Ա կոր 2.10

կենդանասէր և արարչէն ամէն։ Վ ձեռն քո ծանու-
ցած մեզ երրեակ անձնասրուեմ միանական աճո-
թեդ. յորոց մի և դու ճանաչիս անհաս։ Ահա և՛ յ
ձեռն քո՝ առաջինք նահապետական տոհմին շառա-
զալոցն՝ զերեզմանն և զոչդոյացեալն՝ անստուերա-
ւիղք՝ սեանօղք անմահակոչեալք, զանցեալն և
զալոցն՝ զերեզմանն և զոչդոյացեալն՝ անստուերա-

Ծներ 3.2

բար բարբառով բանի վերապատմեցին։ ‖ Հոգի այ
քարոզել զբեզ մոմախառ։ Ար՛ իդնալն զո լիմն Քրոջն
անպարագիր զօրութիւն, ահեղ շքեղարուեստ առա-
նուն՝ թէ ապարիսիակ պաշտպանօղօրէն գթասիրել լի
ծնունդս նորոգս, զայլանին խորհուրդ ծանուցեր
Յոր կերպարան օրինակուէ նախ քան զկատուցա-
նել

Եւ
անմաքուր գործոց՝ որ ոչէ հաճոյ քումդ բնակուել.
Յեր 3 · 16 կամաց բարձրեալն Հօր։ Այդ՝ ազատեա զմեզ յամ
Մատ 1 մաքրեա, || և սաստարս կազմեա կենդանի և կեցուցիչ
Յով 8 · 26 բարեխօսդ ես վասն մեր յանմուռնչ հեծութիւնս առ
Յով ողորմածն Հայր։ Որ զնոքն պահեա, և զմեղուցեալսն
Յով ես ու անաւերձ անժամանակ Հոգւովդ զթածի։ || Որ
Յով յամ անձնէ զնուազուրել արարչութիւդ՝ անեղծ
զաչեմբ և աղերսեմբ արտասուալից հառչմամբ
պատանել վերսին ինչին զնաչակարութեան։

Աղաչել ուխտ երկրպագութեան՝ հրաշափառ յայտնութեան։ Աղերսել ու-
զել զոյց մաճուճաճ վերջնում վարագուրիդ՝ յորմէ
նեցեր կարօղ տիրապէս զբովանդակ բնութիւս ամէն
նից բնութից երկրից գոյից ամէնից յանհից։
Եւ ստեղծանին՝ ինորոգութ յարութեամբ ամենից
ա՛իքեն։ Յայնմ ժամանակի որ է օր վերջին այսմ
կենցաղի, և օր առաջին՝ երկրին կենդանեաց։
Որ ճառագանդեցաւ միութ կամացն՝ ոչ և հօրն իւ-
րում, ազգակիցն քո էակիցն հօր՝ անդրմնակն որդի։
Որովա կերպիւ, զբեզ աներեւոյթ անեղ
ա՛իքեզ հայհոյուին՝ անպատեհ քարոզեաց։ Այլ իբր
զաճ՝ հանասար և համազոյ հօր իւրոյ հոգւոյն։ || և զատ
զիքեզ հայհոյուին՝ անպատեհ քարոզեաց։ Այլ իբր
զաճամարտից զբեզն հեռատեսին՝ զչարաբանական բե
րանն կարկեաց։ Այլ վիրն շնորհեաց արդարն և
անարատն, գուիչն ամի։ || Որ մեղաց մերոց մատ
նեցաւ։ և յարեաւ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ։
Հռ 4 · 25 զա՛մա փառք ի ձեռն քո։ և քեզ բարեբանութիւն ընդ
Հռ 4 · 24 Հօր ամենակալի յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։
Ա-ոմ 12 · 31 Ա՞ղէտ էիցէ ի նոյն հոգի բանի, զինչ վաստկութեան
Յով 3 · 16 կամաց բարձրեալն Հօր։ Այդ՝ ազատեա զմեզ յամ
Մատ 1 մաքրեա, || և սաստարս կազմեա կենդանի և կեցուցիչ
Յով 8 · 26 բարեխօսդ ես վասն մեր յանմուռնչ հեծութիւնս առ
Յով ողորմածն Հայր։ Որ զնոքն պահեա, և զմեղուցեալսն
Յով ես ու անաւերձ անժամանակ Հոգւովդ զթածի։ || Որ
Յով յամ անձնէ զնուազուրել արարչութիւդ՝ անեղծ
զաչեմբ և աղերսեմբ արտասուալից հառչմամբ
պատանել վերսին ինչին զնաչակարութեան։

Աղաչել ուխտ երկրպագութեան՝ հրաշափառ յայտնութեան։ Աղերսել ու-
զել զոյց մաճուճաճ վերջնում վարագուրիդ՝ յորմէ
նեցեր կարօղ տիրապէս զբովանդակ բնութիւս ամէն
նից բնութից երկրից գոյից ամէնից յանհից։
Եւ ստեղծանին՝ ինորոգութ յարութեամբ ամենից
Ա-ոմ 103 · 30 ա՛իքեն։ Յայնմ ժամանակի որ է օր վերջին այսմ
կենցաղի, և օր առաջին՝ երկրին կենդանեաց։
Որ ճառագանդեցաւ միութ կամացն՝ ոչ և հօրն իւ-
րում, ազգակիցն քո էակիցն հօր՝ անդրմնակն որդի։
Յով Որովա կերպիւ, զբեզ աներեւոյթ անեղ
4 · 24 ա՛իքեզ հայհոյուին՝ անպատեհ քարոզեաց։ Այլ իբր
Ա-ոմ զաճամարտից զբեզն հեռատեսին՝ զչարաբանական բե
12 · 31 րանն կարկեաց։ Այլ վիրն շնորհեաց արդարն և
Յով անարատն, գուիչն ամի։ || Որ մեղաց մերոց մատ
4 · 25 նեցաւ։ և յարեաւ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ։
Հռ զա՛մա փառք ի ձեռն քո։ և քեզ բարեբանութիւն ընդ
Հռ Հօր ամենակալի յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

ամէն։

Յայտնութիւն
Յիսուսի Քրիստոսի
որ տուաւ նմա Աստուած
ցուցանել իւրոց ծառայից
զորս պարտ է շուտով
եղանել։ Եւ յղեաց
հրեշտակաւ իւրով
առ ծառայ իւր Յովհաննէս։

Որ վկայեաց զբան Աստուծոյ
եւ զվկայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի
զամենայն զոր ետես։

Երանի ընթերցողի
եւ լսողաց զբանիս
մարգարէութեան
եւ պահողաց զոր
ինչ գրեալ է ի նմա
զի ժամ մերձ է։

Յովհաննէս
ողջոյն
տայ եկեղեցեաց
որ են ի
Ասիա։

Շնորհք ձեզ եւ
խաղաղութիւն
ի Յէ որ է եւ էր
եւ գալոց է
եւ ի յոգւոց
որ առաջի
գահոյ նորա
եւ ի Յիսուսէ
Քրիստոսէ
վկայէ հաւատարմէ
անդրանկի
մեռելոց
եւ իշխանի
թագաւորաց
երկրի։

Որ սիրեաց զմեզ
եւ լուաւ զմեզ
ի մեղաց մերոց
արեամբ իւրով։
Եւ արար զմեզ
թագաւորութիւն
քահանայս
Աստուծոյ եւ
հաւր իւրում
նմա է փառք
եւ իշխանութիւն
յաւիտեանս
յաւիտենից։
Ամէն։

Ահա գայ
ամպովք
եւ տեսցէ
զնա ամենայն
աչք եւ որ
զնա խոցեցին
եւ ողբասցեն
զնա ամենայն
ազգք երկրի
այո ամէն։

Ես եմ
Ալփա եւ
Օմեգա
սկիզբն եւ
վախճան
ասէ Տէր
որ է եւ էր
եւ գալոց է
Ամենակալ։

Ես Յովհաննէս
եղբայր ձեր
եւ հաղորդ
նեղութեան
եւ արքայութեան
եւ համբերութեան
յՅիսուսի
էի ի կղզին
որ կոչի
Պատմոս
վասն
վկայութեան
Յիսուսի։

Էի ի հոգւոյն
յաւուր
կիրակէի
եւ լուայ
զձայն
մեծ իբրեւ
զեղանակ
փողոյ
ասելով։

Զոր տեսանես
գրեա ի գիրս
եւ առաքեա
եկեղեցեաց
որ են ի
Ասիա։

ՅԵփեսոս
եւ ի Զմիւռնիա
եւ ի Պերգամոն
եւ ի Թիատիրա
եւ ի Սարդիս
եւ ի Փիլադելփիա
եւ ի Լաւդիկիա։

Եւ դարձայ
տեսանել
զձայնն
որ խօսէր
ընդ իս։
Եւ դարձեալ
տեսի զեօթն
աստեղս
ոսկի։

Եւ ի մէջ
եօթանց
աստեղացն
զՈրդի
մարդոյ
հագեալ
զգեստիւ
հասեալ
մինչեւ ի
ոտս եւ
ոսկի
պատեալ
ի կուրծս։

Գլուխ նորա
եւ մազք
սպիտակ
իբրեւ
զբուրդ
սպիտակ
եւ իբրեւ
զձիւն։

Եւ աչք նորա
իբրեւ
զբոց հրոյ
եւ ոտք նորա
նման
արոյր
փայլատակի
եւ ձայն
նորա
իբրեւ
ձայն
ջուրց
բազմաց։

Եւ ունէր
ի ձեռն
աջմէ
իւրմէ
եօթն
աստեղս
եւ սուր
երկսայր
սուր
ելանէր
ի բերանոյ
նորա
եւ երեսք
նորա
իբրեւ
զարեգակն
երեւի
զօրութեամբ
իւրով։

Եւ տեսեալ
զնա
անկայ
առ ոտս
նորա
իբրեւ
մեռեալ։
Եւ եդ
զաջ
իւր
ի վերայ
իմ
եւ ասէ
ցիս։

Մի երկնչիր
ես եմ
առաջինն
եւ վերջինն
եւ կենդանի
եւ էի
մեռեալ
եւ ահա
կենդանի
եմ յաւիտեանս
յաւիտենից
եւ ունիմ
զբանալիս
մահու
եւ դժոխոց։

Գրեա
զորս
տեսեր
եւ զորս
են
եւ զորս
յետ
սոցա
եղիցին։

Զաստեղսն
եօթն
զոր տեսեր
ի ձեռն
աջմէ
իմմէ
եւ զեօթն
աստեղսն
ոսկի
ահա
եօթն
եկեղեցիքն
են։

Եւ
աստեղքն
եօթն
հրեշտակք
եօթն
եկեղեցեաց

քարոզեաց զքեզ ամ Տէ՛ր Աստուածդ իսկ ուեղ հօր։ 28 · 12
որդի՛ դիմին գործակցութեդ ներգործելով զայս ամ, 22 · 12
խիղճ։ Ու ազատիցին քո՝ հակիցն հօր՝ անդրանիկին 28 · 12 Ա՛ստ
ուեցուցանես համերս. և բանաս զփակեալ ականջս I Կոր
մարգարէս։ Ուստացանես վարդապետս։ Խարբա- 13 · 2
ցեալ։ Որ ձեռնադրես առաքեալս։ Ի ցուցանես I Կոր
խոստովանիմք զամ պարգեւս ի մեզ ծաղկել և աճել 12 · 7 Գործ
հոգեւոր սերմանդ։ Քոմ ամենիմաստ էութեդ I Կոր
ղէն կարծրացեալ սրտիս, յընդունակուիլ արդասեաց
մուեդ։ Լըս հերկեա զանուկան անդաստան մարմնոյ
զդայուն՝ զամենալից ընծայս բազմապարգեւ քո ողոր
և բարեգործեա՛ ի յանձին և յիշխանական ազդման
գ. գուդէ հզօրի։ Ի՛ շաքեա զջօղ քաղցրութե քո,
զամենայն նըկիրեցի, զոր ներքնաշարեալ քեզ
մաղթողական նըկիրեցի, զոր ներքնաշարեալ քեզ
Թարգմանութիւն ժողովրդոց, զայս արդ ահաւասիկ
նութիւն դրաբանական՝ ի կոյտս բազմութե ազգաց և
ռեալ, և յերկրորդումն ցուցից։ Իսկ ի յանդիման
դաւանութիք յարմարականք՝ որ բովանդակեն բանիւ զամ, ած։ Ո՛ր ի նախնումն ձա-

ռացեալ ընչից իմոյ խղճաք, և առ քեզ

Ա՛ՐԴ ԱՑՄՈՒԻԿ ԹԷ՛ՈՒՆ

Ա՛ ի՛ ։ ամ։ Ի՛ խորոց սրտից խոստ քոք ած։
աչերս մաշևանաց։ Ի՛ան ի խորոց սրտից խոստ քոք ած։
Ա՛ էրսին յաւելուած էրիւն հեծուելէ նորին հանգչի առ նոյն

Նու
4 · 15 ման։ Ի վեր քան զօրինակ։ Եւ անդր քան զնըմա
2 Օրի նե։ ՝ա՛ասարապատիւ։ Ընդհատ խնամոյ թեւոց սլաց
ի 17 · 11 դունեն։ Ի՛նձ ու անձատ։ Ա՛իշտ բարի։ ՝ա՛ղնագոյ։
Ա ամէն պագեմք զգեղապարտ միտէ ամենայնէ Աերկար
ոստովանիմք և դաւանիմք պաշտեմք և երկիր
շարեալ ի՛ւրմէ վերանիւթ։
տա հոգով Ա՛ն Աերդողբեան՝ զոյս վերջապետիչ։ զոր
Լու՛ զՀաստատ սահման բանի՝ ընդ որոյ ընծայի՝ ինձայ կանոն
յաւետեան Ա՛մէն։
մրածնի և բարեբարի։ Ա՛ՂՀ և անվախճան
փառք յամի, ընդ հօր ամենակալի և ընդ որդւոյն
յօրինակ բարեաց ածասէր լսողաց։ Ընդ քեզ ամ
Պատճ 2 · 1 թէ քոյ հզօր. արժանի լինիլ առնել և ուսուցանել՝
բասին զճաղուճն անատներ հրաշից գիտուն ածու
ցաղոյս երկրէ՝ ի բարձունս։ Ի ուսաւորեա յիս վե
Աղբ 3 · 1 ւար մեղաց։ Ա՛մբառնալ ուշիւ խնասոիցս՝ ի կեն
զմէդ մրթուռ մոռացուռ. ապաքինել ընդ նմին զնա
Ա ամէն 38 · 5 ընորհօք գԹուԹեդ քոյ։ Փարատեա՝ ի մոռց խնդ
լուռն շինուԹէ կաԹուղիկէ եկեղեցւոյ։ Ընդ կաղ
կառեա՝ իվէր իմ ՝ զամենամերձ աչք. և զօրացո զիս
մանակի։ Ի փառս և՛ի գովեստ ածուեդ քո, ՝ի լը
յիս զարժանն և զպիտանին և զՀաճոյն քո՝ ի ժա
նի, նախ ժամանեսցէ առիս գԹուԹէ քո. խոսելով
Ընդ՝ի մատչիլ իմ՝ ի գլուխս հանդիսի մեկնուռե քա
անհուն ասպարէզս քոյինաշունչ կտակարանաց։
նիդ։ Չեռևիլ արագաթռիչ ընԹացիւք մոաց՝ ընդ
Ա՛ն նորհեա և ինձ մեզաւորիս խոսիլ Համարձակու
ԹԷ զկենդանարար խորհուրդ աւետեաց աւետարա
Ա՛ն

ծ[ի]ցս նմանուե՞. այլ նո՛ր և չքնա՛ղ Թագաւո՛րաց վե
սկզբնածին։ Ա՞հա ո՛չ վկայե եղելոց երկրատեղ
սին։ Ա՞րարիչն յերկանութիւն մարդ եղով Հմարիտ
նոյ, և միածին անդրանիկ՝ ած ամպոյ տիրածին կու
թէն, և անպակաս ածուքն։ Ա՛ի որդի հօրն միայ
բար. մարմին էանձն անորոշելի։ Ա՛նթերի մարդկու
արքանդի պարզաբար, և երեալ անտի յօդաւորա
դիմաց ծնողին սիրոյ։ ‖ Ա՛տեալ՝ ի սեռենակ կուսին
Ա՛նկապուտ մկալով փառացն աթոռոյ, և անկարօտ
ըստորինս. որ էրն՝ ի սկզբանէ՝ անբաժ՝ ինեղբնոցս։
անձնաւորութեաց՝ խոնարհեալ՝ իվերուստ աստ՝ ի
Ա՛ինն յերջանկափառ համազօր ահաւորութէ երից
իսկակից որով զամանայն կազմեաց։
Ա՛ստեղծիչ և ստե՛ղծիչ ընդոց ամենից. բաց՝ ի հոգւոյն
յերկրի. բաց՝ ի բանէն միայնոյ որով զամ[ե]նն ունի։
Թուե՛ց ունող ամի, և ած հանուց՝ որ յերկինի և որ
դրաե՛ալ, և ո՛չ՝ իսեղոլ վայրի երևեալ։ Ա՛յլ զը
ծեալ, և ո՛չ՝ ի լրմանէ ամփոփել։ Ա՛յ ուրեք երբեք
և ո՛չ որպիսու՛ք ծանուցեալ։ Ա՛յ՝ ի թերուէ տարա
և ո՛չ քանակու՛ք կշռեցեալ։ Ա՛յ օրինակա՛ ձևացեալ,
յորջորջմամբ նշանակեալ։ Ա՛յ որակու՛ք նմանեալ,
նաց և աներևութից։ ‖ Ա՛յ անո՛ւամբ չափեալ, և ո՛չ
ճառ, հանդերձիչ և յարմարապէս յօրինիչ տեսակա
և ոչք՝ ի ժամանակի են կերպաւորեալք։ Ա՛նքն պատ
մեծու՛ք յաւէտ պահեալ։ Հաստիչ ժամանակաց,
օրհնաբանու՛ք անթարգմանելեա՛ ամենահարուստ ‖
յանտարբաժակ էութեց տեղծականացս կարգաց՝
բացաթձակու՛ք։ Ցառաջ քան զհիմն յաւիտենից՝

Առակ. Ա. 20 · 4

Ա. Թես. Ա. 40 · 18

Ա. Կոր. Ա. 3 · 14

Ա. Տես. Ա. 7 · 14

նուիր։ Վերազանց գոլով սահմանի, ‖ անպարագիր

ընել և՝ բ· որ յանէից գոյացոյց զերկիր եղել՝ առ
յոյս 3·15 և զՏոմն էութեանցն ամենազօր, Աշմարիա, կատա
Ա Պետ 1·5 րեալ և՝ բ· որ յանէից գոյացոյց զերկիր եղել՝ առ
Ա Պետ 2·10 Աբրեքանեմք միշտ և օրհնեմք ընդ որդւոյ և Հօր՝
Ա Պետ 2·16, հ– 2·17 ի միոյն փառակցեալ յաւիտեան երկրպագեալ՝
Ա Պետ 4·11 Թեան նոր։ Ո՛ր արդարև մինն է միայն՝ ի միայնոյն,
Ա Պետ 5·1 ղօթեմք, հաւատացեալ յամի ամին ամենակալ տերու
Պետ 1·1 աստան հատուցման՝ քննել զծածկեալսն կշռուել
Ա Պետ 1·19 սկզբնաժառանգ հօրն հաւասարուն՝ յորմէ և բնաւ
Ա Պետ 1·11 ամ երկնի, ։ Նատաւ Հոխտութեանն յաթոռն իւրական
Ա Պետ 2·11 ռավարեալ՝ ի թիւս հոգմոյ երեալ՝ ի քրովբէս՝ ամպով
Ա Պետ 3·20 տարգելոց քարոզեալ՝ ցուցաւ նորոգումն և լոյս։
Ա Պետ 4·3 ի դժոխս՝ ։ սանդարամետականացն վհատելոցն բան
Ա Պետ 4·7 զնուեսուի, ածապէս վերակենդանացեալ։ Ի կա
Ա Պետ 5·1 Ա՛յն ինքն եկեալ կամաւորութեամբ՝ ի խաչն մահու
Ա Պետ 5·2 լուսոյ ընդ օդոյ։ Ա՛յ փոխեալ և ոչ անջատեալ։
Ա Պետ 5·3 դերձեց զօրեղ ինքնիշխանութեամբ զարարածոց իւրոց
Ա Պետ 5·7 փրկութեան։ Ձարչարեալ իսկութեամբ կենդանեաւք՝ եղեալ
Ա Պետ 5·8 ի չերմի անորոշելի յաճուէն։ Առօրեայ Թագաւորն
Ա Պետ 5·9 ժամանակս։ ։ Ընդդրանիկ ընտրելոցն՝ զան զամ
Ա Պետ 5·10 Թագաւորս երկրի։ Ընտրական խառնուրդ կերպա
Ա Պետ 5·11 ցեալ զմեզ ի մարմնի։ ըստ օրինակի հոգւոյ ընտրեալ
Ա Պետ 5·12 նոյ։ և ոսկւոյ ընդ հրոյ։ և կամ յայտնապէս ասել
Ա Պետ 5·13 հափառս։ Ո՛ր ոչ ցուցաւ ի դարս, և ոչ գոյացաւ ի

զշունչ ինչ անդասելն։ Այլ եթէ ոք հակառակին
ոչն նշանակեցի, ապա շուք ոմն թափառեալ իբր
ուժմամբ յոչէիցէ։ Որպ և հոգին՝ եթէ ոչ ի պատճա-
ծանիցի, որբ ոմն՝ և կամ լքեալ. և կամ ի մահացու հե
բոնան ընծայել։ Ասէ բանն՝ եթէ ոչ աճեսցէ հօրն
գործն՝ անհագագ ումն և անկենդան. և առ այդ հր
նիցի ինքեան զօրութիւն։ Որպ ոչ գոլով ընդ նմա հղ
Քանզի անմեծար հայր ասիւ, եթէ ոչ զբանն ու
և կամ ի միում ասելով խառնակութիւ գոլ դիմացն,
Այլ կամ՝ ի միոյն անձանէն՝ նմաստագոյն առ նմանն։
և կամ՝ ի զինի անձանէն՝ նմաստագոյն առ նմանն։
Թըմբելոյն յերրորդութեն ոք մեծ ինչ քան զիւսն.
աճ իննկեալ տիրապէս ամ յամի։ Քանզի ոչ նախա
և որդի՝ զնոյն և հոգին ներգործեց։ Այլ ինքն է
քի՝ ի բնակութի իւր մաքրագործեաց։ Որ հայր
Ժանդերձաւորեց քաւութիւն։ Որ միրտեալ ի մանն
Ի բանանասրեաց փրկութիւն։ Ընորհեաց ձիրս։
Ժանդակեաց Թագաւորս։ Եւս վերակացուս։
Ժանդակեաց Թագաւորս։ Եւս վերակացուս։
Ի ցոյց վարդապետաս։ Ի օճ արքայութիւն
իմաստունս։ Ի ցոյց վարդապետաս։ Ի օճ արքայութիւն
աւանդականաց։ Ընտր հանձարեղս։ Որ օրացոյց
Ի ձեռաց ի մար
գարիսն։ Փչմամբ ազդակին ապաւորեցաւ յայ
ռաքեալսն։ Երկրին աղաւնոյ ցուցաւ ի յորդա
նան ի մեծուն փառաց եկեղցին։ Փայլեաց ի դիւրս
Ի մարդ
Ի ձեռաց յօրինան։ Ընդ ինձեաց ի մար
միաճնին։ Որ ազդեաց յօրինան։ Ընդ ինձեաց ի մար
Ի մեծ
Ի ձեռ

բանիւ յաւակնի՝ կապտել զհայր յիւրմէ՝ բանէն, որ
թէ էր երբեմն յորժամ և չէր. և անբանուեն բան
բասանօք պատճել վարկանի զվերին մեծուն. և կամ
սարկուածի տացե բղխողին, ոչ բնաւորաբար գոլով
հոգևոր. որով այլ ևս դոյուն օտար մուծանել. և
կամ ամբոխումն ինչ այլայլական յանարատ պատիւ
միութեն սբ երրորդութեն, ո՞ այնպիսիան քարամբք
պարսից՝ հաւատոյ բանից՝ իբր զդժնդակ դևս դի
մամարտիկս գազանականս՝ հերքել՝ իմիջոյ իբաց հա
լածեմք։ Արդեաւ՝ ի նզովս զնոյնս ընդ նոսին, փա
կեմք ը դէմ նոցին զվէնացն մուտ եկեղեցականս
գաւթի։ Ասասի զնբ երրորդութեն փառաւորելով
՝ինոյն արուի միակցորդ հաւասարութե, զուգաձայն
սրբաբանութը, հանդուգնատիպ հարթութը, օրհնեալ
և փառաւորեալ յերկինի և յերկրի. ՝ի ժողովս անդ
րանկաց, և յազգս երկրածնացս բանականաց, յա
՛իսեանս յաւիտենից. Ա՛մէն.

Ա՛րդ՝ զայս գոչումս ծաղկուկ խորհրդոց կերպաւ
ուրեմն յայսմ մատենի՝ ամենայնուր ակնջաց մեծիդ
այ ընծայեցուցի։ Սովիմբ սպասաւորինել և ապա մոի
՛ի հանդեան։ Ա՞յլ ո՛չ եթէ կարօտեալ իմոյս ինչ ձայ
նի այսու մեծանաս։ Այր մինչչև ստեղծեալ էր քո
զամ, նախ քան զլինիլն երկնի՝ փառաբանչաքն ան
մահից, և երկրաստեղծս բանաւորաք՝ դու քեզէն
՛իքումդ լրուե փառաւորել իսկ էիր։ Ա՞յլ զի զմեր
ժեալս զիս յարդեացես անճառ քաղցրութի՝ ճաշա
կել զքեզ բանիս հաղորդութե։

Ա՛սակ զինչ պարտ իցէ ըստ արքունական հրամանի
կենաց կանոնիդ, ասել ադոնայի՝ տը, և զհրամայել
պատ

Ա՛ռ. 1
6. 46

ախտացելոց դեղ առողջուե։ ¶ Ազբիւր ջոյ կեանդնոյ
համբիւ հնդիսող։ Համայնից անդորրիդ։ Համօրէն
խակուե բերիդ։ Ցամի օրհնելդ։ Ամենևին փրկուիդ։
ե՛ի կամարարացն՝ ¶ այս նըմ՛եր հայի բանից՝ բազար
Հայման աղօթից՝ յօդել ընոսին։ Ծերևս՝ ինքըզ
բանի և այնմ ամի։ Աղեցի և այս աղերս բարբառոյ
դրել՝ ի յայս կարգ ձայնի։ Ո՛ւր բարեգուե՝ ըս սին
պաղատեցայ դրա՛ստոգ խանդաղատականօք, որ ո՛չէ
նուե առել հայթայթեմ։ Ա՛յլ արդ՝ քանզի բազմօք
հացի։ Ա՛ն ես ախրատեսակ մրով վերկրորդն նըմա
եալս մատամբդ այ՝ եղջի։ ¶ որոյ և խորակիրնէ իրա
տախտակս խօսուն նըմ՛իրելս քումդ պատգամի՝ զբըր
պատ՛էրն ոչ առնել։ Ա՛ր ինձէն իսկ զիս զոսկեղէն

Ա՛ղիւս
II • 19
Ա՛ստ
31 • 33
Ա՛նէս
32 • 19

Ա՛նէս
29 • 2
Գ՛ա
9 • 2
Պ՛ատ
16 • 13

Յ՛ատգ
19 • 11
19 • 12
Մ՛ատ
6 • 9
Պ՛ատ
9 • 13
Ե՛ր 12 • 7

ասէ։ ¶ Ա՛ղբիւր ջոյ կենդանոյ
Ա՛մէն։ Ա՛մօրէն անդորրիդ։ Համայնից
խակուե բերիդ։ Ցամի օրհնելդ։ Ամենևին փրկուիդ։
րեալք ի մարդկանէ։ Իսկ դու ո՛չ ունիս չարանալ
մանուի վերնային, սակայն երկրածինք են և նո՛ք, ընտ
դաման մերասերըս առաքինուե՝ յեղանակել յայլ նը
դու միայն ես ըզ դրեցելումն։ Ա՛յ զի թէ և հաճոյք
մուե օդոյն քաղցրե։ ¶ Ա՛նգի կամեցօղ ողորմել
քոյդ հեզուի երկայնմտուե՝ ի հանդարտուի մեղ
մեծ՝ ի հոգմն ուժգին՝ ի հուրն կիզանողական։ Իսկ
լերինն նշանակեցա՛ յերիս օրինակս։ ¶ ի շարժումն
մանեալ հկինկուի, այլև հրշտկացն անախտակնուե։
Սա՛ և ես քան զայս՝ սրբասնելոցն յանարատուե։ յը
րոց միեր և հեղհեաս։ Որոյ ջոյց խոստուեն՝ ի քարեբ
քաղցրուեդ քոյ, ո՛չ հնրկականաց միայն մարդկուես
Ա՛յլ դու բարերար և յաւի մարդասէր։ ¶ քեզ մի՝ այ
մեղ։ Ո՛չզոր ևամենակալ։ Որ յաղթես դիմուե խնամոց
ջաց խաղով զանգելոց՝ ի սեղան փո՛ղդ քոց մասիցէ։
ջոյ քարեգուե՝ ի յաղագս ընոսին։ Ծերևս՝ ինքըզ
Հայման աղօթից՝ յօդել ընոսին։ Ծերևս՝ ինքըզ
բանի և այնմ ամի։ Աղեցի և այս աղերս բարբառոյ
դրել՝ ի յայս կարգ ձայնի։ Ո՛ւր բարեգուե՝ ըս սին
պաղատեցայ դրա՛ստոգ խանդաղատականօք, որ ո՛չէ
նուե առել հայթայթեմ։ Ա՛յլ արդ՝ քանզի բազմօք
հացի։ Ա՛ն ես ախրատեսակ մրով վերկրորդն նըմա
եալս մատամբդ այ՝ եղջի։ ¶ որոյ և խորակիրնէ իրա
տախտակս խօսուն նըմ՛իրելս քումդ պատգամի՝ զբըր
պատ՛էրն ոչ առնել։ Ա՛ր ինձէն իսկ զիս զոսկեղէն

ը երեմիայ։ Պարձ առիս և ողորմեա ինձ։ Որ այն
քան ծարաւիս պաւքիս անկարօտ ածդ՝ իմոմ փրը
կուե, մինչ զի զբարիսոցն երկնից անմահից օրհնա
բանողաց՝ բան իմն ընծայեցեր մարդկօրէն փրկա
կան քահնայապես և քահանապետաբար, անեղծական
յարակայուէ միջնկենաւոր պաղատանս օրհնաբա
նեալդ քո գթուե՛ի մերոց դիմաց կենցաղականաց,
վե՛ր իմ լքելոյս հաշտուե մաղթել, ‖ ողորմեա եէմի։
Որ է՛ լուսաւոր խորհուրդ յայց եւանելոյ մեծիդ
յայտնուե առ հրեշտակական թափուր տեղւէ ըստ
բանիելոյ՝ ի՛ձեռն մարդկան՝ քո կցորդուէ աւետա
բանեալ՝ առակաւ այսր օրինակականս եէմի։

Ա՛րդարև լաւ բարեգործ։ Անհատեր թագաւոր։
Անհնդրեցեր կեանք և յոյս։ ի միտ առեր երկնա
ւոր։ Ծարաւեցեր հղօր։ Նկատեցեր ծածկագործ։
Տեսեր խնամակալ։ Արեկցեցեր անպատում։ Խո
նարհեցար միշտ բարձրեալ։ Ընտաստացար անհաւոր
Ծայանեցար անձառ։ Ամփոփեցար անսահման։ Քա
նակեցար անքննին։ Ածար ճառագայթ։ Ար
դացար անմարմին։ Հ՛ագեցար անքանակ։ Կեր
պաւորեցար անորակ։ Ի՛ցեր խակապա զաղաչողացն
զբաղձանս։ Դու իսկ եղեր թշնաւացելոյս ինձ
ձայնիւ զըլսարթնոցն ‖ բարի բարեխօս։ Ա՛յնորդ
կենդանի։ Պատարագ անմահ։ Սպանդ անվախճան
Ընդեր մաքրուե։ Ողջակէզ անծախ։ Հաժակ անըս
պառ։ Ա՛յս ողորմած մարդասէր օրինեալ՝ միշտ կա
տարեացես առ մեղուցելոյս զբարեբաստուէն կա
մաց քոց կենդանատրւոյց գովեալ և երկայնամիտ։
Ա՛ն քեզ վայելէ փառք յաւիտեանս ամէն։

սէրն՝ ի հա՛ւատոյ՝ հոգեբարձացն առաքարկուԹ-
Ա Ե. 5 · 18 ԹիւնՔ ամենայնի՝ զի այս է կամՔ Աստուծոյ ի
մարտաւեսիս։ ‖ Ոգի զԹԹ անդամալուծին պակա
Ա Ե. 4 · 4 սցուցանէք։ Ոչ ոք ի ձեզ ամօԹ ունի զիս
բազմօրինակս։ Ա քանչելիս ա՛ծագործս։ Նշանս ձրիշ
Ա Ե. 8 · 13 ալոյ՝ զեղեր առաստաւՔ զտուրս կենացս։ ԸնԹեռատ
Ա Ե. 8 · 3 մինդ յեՏէն, ‖ ոմանց վա՛ ինքեանց, ‖ և կիսոց վա՛
վերնատ բարուԹենն։ Նո՛ւա և ի մարդանալդ քո՝
Ա Ե. 1 · 28 ձառից անբաւից, զանապակ ծորմանն ծայրագունի
ծնունդս մահկանացուաց՝ տիրական և աՏական պաշ
Ա Ե. 1 · 14 Ուր յատուկ մատակարարուԹեց։ Ոսկ զըստորնայինն
անձառ՝ ի խորհուրդս քո սոսկալիս։ ‖ Ո՛վ երկնայինս
Ա Ե. 3 · 16 մեծացս գովեստից՝ առաջին դասեալ ‖ զմարդասիրու
Ա Ե. 5 · 4 յատաւնեան։ Ո՞անպէս ո՛չ անուանեցար հրեշտակա
խմամ փրկուԹե։ Նո՛ւ զոր մեծանՔ՝ գրեցից պատմել
սեր. որ զպետուԹիս նոցունց հաստատեցեր։ ‖ Ընդ
զերկինս զամբարօք նոցին զմատանց քոց գործ՝ ո՛չ
գրեցեր երբէք սիրել զնո՛ւ։ Ո՞վ առեր ի պատի՛ր
թին։ Ա՛ն որոյ կրկին մեծացուցեր քեզ անուն
լուսակերպիցն կոչեցեր զնոսին սպասաւորս՝ գլուխ
Ե՛ր ամենայնի ‖ Ո՛վ երկնայինս
Ե՛ր ամենայնի ‖ Ո՛վ երկնայինս

իւր
հետ զպատճաշականն ‖ մի՛ յանդգնաբար խօսելով
Յոբ 3 · 12 ընդ դատաւորաց ի՛ Տէր։ որ ոտաս բնաւից ընտրուի բանի։ Տէր ի՛ ժողովական գործի ըմբռնել՝ աղեաւ զօրուն ձայնի, զի արդարև մեծ են չափք փառաց հրաշից քոց՝ քան զանմաքրեալս հոգի՝ ոչ հաստել։ զբ՚ացեալս պատկեր՝ անսխրելի աղտոյ ներդործել։ Նա զի և երկրորդս առաւելուբ՚ յաւազանին շնորհ յաճախեալ զփառաս հայրենի բարձրացուցանէ՛։

Ղեւտ 20 · 8 Ղեւտ ես ‖ ար՝ որ սրբեաս զմեզ ‖ ոչ ընտրեցեալդն քոյ նախատապաճորեցեր մովսէսի։ ‖ Ղեւտ ես որ՝ իմեղս և յանօրէնութիւս վերակացու եղեր տօմին յակոբայ, մինչ յեգիպտացւոցն երկրի ընդ խաւար հեթանոսաց ընտանեննային։ ‖ Ղեւտ ես որ օրէնսդէտ առնես զմեղաւորս՝ ի՛ճանապարհի, ըստ բանի երդողին դաւթայ։ ‖ Ղեւտ ես որ փոխատրես զքարեղէնն սրբոյ կարծրութի՛ն՝ ի լոյծ կակղութի՛ մարմոյ գոյութ՚ բանի ընդունելութե։ ‖ Ղեւտ ես որ բաւես ընձեռել սիրտ այլ, և ճանապարհ մի, երկինչիլ՝ ի քէն զբովանդակ դակ կենացն սահման։ ‖ Ղեւտ ես որ տաս վերկիւղ քո՛ ի միտս խստութեան՝ առ քեզ ուշ ունել հաճոյ տուիչ՝ ըստ մարգարէին ձայնի։

Ես 2 · 5 Ո՛ օրինեալ քո շրթանցդ՝ զաշխարհասատեղծ բերան նոյդ զաճեղէն ‖ անձրևացդ՝ զկեցուցանօղն կաթ՚ Ամոս 7 · 33 ած՝ մատո՛ լսելեաց դրանց բացարան։ Որով ոգւովն խորհրդոյ բանասիրի՛ն թուխից՝ բարձեա և բբ՚ Նեղ. զնոյն ժշկեացես։ ‖ Ամենակալդ ձեռօք զհաստականացս շար՚ ժողովական գործի ըմբռնել՝ աղեաւ զօրուն ձայնի, որ ոտաս բնաւից ընտարուի բանի։ Օ՛ ի դատաւորաց

Ա՛մէն։

Գուրթի յաւիտեան

Նո՛ր քեզ վայելէ փառք և երկրպա-

քութիւն բժշկուն նորոգուն և երանուն։

Ո՛վ քո՛ կ մեծուն յաղթուն և զօրուն։ և դու ես

որ եկիր խնդրել և կեցուցանել զիս զկորուսեալս ։

փրկութի՛ն նուիրոյ խորանիս որդւոյս դառնութե՛ն.

տանդաւորիս յապրուստ կերակրոյ փշրանաց Հացի՛

ասպականապատ կաղկանձողական ամենաթշնառ վը

Հոյն ձայնի՛ ի խորոց սրտիս պաղատիմ։ սովեցեալոյ

օգնականուի՛ ինձ սասանեցելոյս։ ։ Ընդ քանանու

ալեաց ընկղմազայ։ ։ մատո՛ ժամանեա զաղջ կեցուցիչ

Հոտ առ արմատ խոնարհեալ հնձեսցես։

Վանքի եղեալ հետևիլ առ քեզ բոլորիցդ աճ, պետ

բոսեան օրինակուըն ի կենցաղոյս ծովու մեղանացս

մշակուե կորուսչին սերմանց՝ մանգաղաճ կամացդ

բանիդ կենաց վարդապետարան։ ։ զի զառ ինեղբոյնն

կեցելոյն բողոքեսցէ։ Նայ հզօր և գթած՝ զբժշկա

կեցուցանել զծած՝ կոթող կառուցել՝ Ո՛վ

Կանդնեա կործանեալս անձին ։ նշան վստահուե։

անքաւուե ։ ըստ մարգարէին՝ զիմն ընկղմել ջարուի

ծածկեցայց։ Նայր զանօրէնուի՛ իմ՝ որ, և ընկեա

ի խորս ծովու։ Որ ե փոքր առակ մեծուեդ քում

տեր՝ ընչմամբ վիշապին՝ ինեղբոյ ։ գրնանին ստորա

կարկառմամբ։ Ո՛վ ի մի՛ համարձակուեն չիջեալ լապ

սին զնաւարել Հոգւոյս աչս՝ ։ կենդանաբաշխ աջոյդ

նեցայց վատնեալ ի յորսողէն։ Ի ուսաւորեա վերըս

իբր զնախնին լքայց ի յուսոյդ, և անքաւուե մատ

Յօհան 9 • 6
Մատ. 5 • 15
Ածէք 7 • 19
Նաամ 66 • 16
Նշուկ 16 • 31
Մատ. 13 • 30
14 • 31,
15 • 28
Նախ 35 • 21
Մատ. 15 • 24

Ա՜ էրսդին յաւէլուած էլլին հէծուելէ ասուին հսկողի առ ասոյն
ալէրս մալէասաց։ Լսան՝ ի խոլոյ սր՛։ Լ՜օ՜

Ի ՍԿԱՆՁՕՒ ԸՆԹԵՒԼՆ

Յաճախեցեալքն և դերազանցութիւք միշտ
առաւելելք փրկանաւորդ արդասիք ընդ
հայ, առ պարտուցս իմոց առաւելութիւն, չարչարա
նացդ հանդէս և յանձնառութիւն։ ‖ Օ՜ ափիդ ամիտ
փիլ ամենից հոգւոց գոյից արարիչ՝ ի գործարանի
մահուն նշանի ‖ խաչին հեղուսեր։ Օ՜ ի զձեռնար
կուին իմ ընդդիմուե կամաց քոց լքցես։ Օ՜ ընթա
ցողակնդ լծակցուի երիցունց ոսիդ կեցուցողաց
յանարգելուես պատճառ՝ ի պատժարանի ‖ փայտին
մածուցեր։ Օ՜ ի զփախուցեալս վայրադուի թշնա
ռացելոյս՝ դրաւականեացես գթած աբար։ ‖ Ա՛է գօ
սանալ ձեռաց կռփողացն հրամայեցեր օրհնեալ գա
գաթանդ, ‖ որ զթղենւոյն տունկ առժամայն չա
մաքեցուցեր։ Օ՜ ի և զառիս ներելոյդ օրինակ՝ կան
խաւ աւետարանեացես։ ‖ Ա՛է գանողացն ապիրատու
թիւ զխոստովանեալդ ած սպառնացար, ‖ որ զարու
սեակն մրթացուցեր։ Օ՜ ի զմահացելոյս անձին բա
րուի՝ հանդստեմբ հանդերձ գործեացես։ ‖ Ա՛է ըզ
հայհոյեացն ինարաւոր չարաբանութիւք կապտեցեր,
‖ որ զլանին պատիւր՝ երանեալ արեն գունեցեր։
Օ՜ ի զանհամարձակ լեզուս՝ ի գովեստ քեզ զօրա
ցուսցես։ ‖ Ա՛է նախատողացն մոլեգնութիւն սաստե
ցեր, ‖ որ զտարերս սասանեցուցեր։ Օ՜ ի զքշտառա
ցեալս գլուխ՝ գթութեդ օծմամբ խղեսցես։ ‖ Ա՛է ի
մոլորեցուցչէն կարդալ զքեզ ած ասպնէին՝ զոդւած

Ամատ 3 · 1
Մատ 27 · 35
Յովհան 19 · 18
Մատ 26 · 67
21 · 19
Յովհան 19 · 1
Գործ 23 · 44
Մատ 27 · 39
Գործ 2 · 20
Գործ 23 · 35
Մատ 27 · 51
27 · 63

Ա՛ՄԵՆ։

ՅԱՀԻՈՒՆԻԿ

ՅԱՀԻՈՒԹԱՆ

ՆԱԵԼ, ՅԱՀԻՈՒԹԱՆ

ՅԱՄԵՆԱՅՆԻ ՄԻՇՏ ՕՐՀՆԱԾԱ

ՆԱԵԼ ԿՐԿԻՆ · ՕՐՀՆԵԼ ՎԵՐՍՏԻՆ։

ՏՐՕ

ՍԱՍՏՈՒԱԾԱՆՑ ՎԻՄԻԴ ԿԱՏԱՐԱՑԱՒ։

ՎԱՃԱՌԵԱԼՈՒ, ԱՐԵՒՄԲ ԶԳ ՓՐԿԵԱԼ Ի ՀԱՑ

ՍԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ, ԵՒ ՆՈՒԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ՄՀՈՒ

ՔԱՐՒ ՅԵՂԱՆԱԿԵՑԵՐ։ Ո՛Վ Ո՛Ր ԶԼԻՍ ՂԱԶԻՊԵԱԼ Ի ՀԱՑ

ԸՍՏ ՀԻՆ ԴԻՊՃԱԾՈՑ ՀԱՆԴԻՆ ՄՈՎԱԲՈՒ ։ ՈՐ Ի ՅԱՐՁԱՆ

ԴՈՒՔԵ ՄԱՆԱՆՈՐԵՑԻՆ ԶՈՒԲԱՑՈՂԱՑՆ ՄՈԼԵԳՆԵԼՈՑ,

ԴԱՆԴԱՂԵՑՈՒՑԱԾ։ Ո՛Վ Ո՛Ր ՀՈՂԻ ՄԱՀՈՒՆ

ՀԱՆԴԱՐՏԵՑՈՒՑԱԾ։ ՈՐ ԶԱՊԱՀԱՊԱՆԱՑՆ ՍՈՒՐԲ

ԸՆԴԵՐՁԱՑ ԽՐԱՆԱՑ ՄԱՏՈՒՑԵՐ, ՈՐ ԶՈՐՈՎԱՑՆ ՕԶԻՆ

ՍԱՀԵՑՄԱՆ ՀՈՂՈՑ ՄԱՌԵՑԵՐ։ Ո՛Վ Ի ԶՈՒԱՐԱՊԵԱԼ

ՄԱՐՄՆՈՑ ՈՍԿԵՐՔ՝ ԼԱՐ Ի ԴԱՆՁԱՐԱՆԻ պԱՀԵԼ՝ ՀԵՆԱՑ

ՅԱՐՈՒԵ ԱՐԺԱՆԱՑՈՒՑԱԾ։ Ո՛Վ Ի ՀԻՔԵՐՆ ԶՀԻՐՄԻՆ

ՓԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԱԿԻՐ ՔՈ ԴԵՐԵԶՄԱՆԻՆ՝ ԱՆԴՐԿՆ ՅՈՐ

ԱՍՏԵԱԼ ՀՆՈՑԻՆ ՅԱՆԴՈՒՆԴՍ ՍՈՒՂԵՑԵՐ։ Ո՛Վ Ի՛ Ո՛Ր

ՏԱՊԱՆԱԿԻ ԱՆՁԻՆՈ՝ ՀՆՉԻԱՐ ԼՈՒՑՈՂ ՀԱՆԴՈՒՑԱԾ։

ՐԱՇՈՐ ՄԱՐՄԻՆ ԴՈՂՑԱԾԱԼ՝ ՀԱՄԱՅՆԱՔԻՆՔ Ե ԱՄԵՆԱ

ՍԱԳԱ ՎԵՐՄ ԾՆՆԴՈՑՆ ԿՐՃԱՏԵՑԵՐ։ Ո՛Վ Ի ՂԻՍ ՀԱՆ

ԱՐԺԱՆԱ ԻԺՇՏԱԿԻՔ ԸՆԱՐՈՒԵՔ ԲԱՐԵՑ՝ ԱՆԿՈՐՈՒՍՏ

Ե ԱՆԱՊՇԱՒԼԻ ԸՆԴ ՓՐԿԵԼՈՑՆ ՀԱՂՈՐԴԵՑԱԾ։ ՅԱՐ Ի՛Յ ՅԱՐ

ԾԱՓԹՈՑՆ ԿՐԿՆԱԿԱՊԵՆ ԿԱՇԱՏԱՃԴՈՒԼ՝ ՈՐ Ի ՔԱՆԶ

ԲԱՆԼ՝ ՀՕՐ ՔՈՑ ՆԻՒԹԻՑ՝ ՔԵԶ ԴՐԱՒ ՄԱՆԱՒԵ Ե ԱՆԱՐ

ՏԱՐԱՒ ՄԱՐԴԿԱՆ ՀՈՂՈՑ ՄԱՐԴԿԱՆ ՀՈՂՈՑ

Ա՛ՄԵՆ։

Ա. ՅԼ ԹԷՊԷՍ Ա ՅԱՅՆԱ ԳՐԵՑԻ, Ա ԴԱՐՁԵԱԼ ՂՆՈՅՆ
ոք նկուն ի զօրաւորն մեծէ հերքել պարտեսցի։
Ոնկ 2 · 7 ՂԱՌԱՋԻՆ ՆԻՒԹՆ ԻՒՂԵԼՈՎ ՅՈՐՄԷ ՀԱՅԱՏԵՑԱՆ, ԻԲՐ ԶԱԿԱՐ
ՔԱՆԶԷ ԶԻՍԿՈՒՆ ՀԱՄԱՆԳԱՄԱՅՆԻՆ ԱՌ ԱՅՍՈՒԿԻ ՝ ՀԱՌԱ
ՁԱԿԵՑԻ ՈՔ ԶՕՐԵԼ ԽՕՍԻԼ ԶԱԿԱՆՆ Ի ԲԱՂՄԱՑՆ, ՔԱՆ
ՏՈՒՐ ԾԱՌԱՅԻՍ, ԱՆՁԱՌԵ ԱՍԵԼ։ ՈՒԿ ԵԹԷ ՀԱՄԱՐ
ԼՈՅՆ ԻՆՁ ԱՆՁՐԵՒԵՑԱՀ, ՏԿԱՐԻՍ ԹՇՆԱՄՈՅՆ ԵՒ ԱՊԱԿԱ
ՔԱՆԶԷ ԵՒ ԶԶՆԱՆՆ ԱՅՍՔԱՆԵԱՑ ՁԵՐԻՑ ՈՐ Ի ԲԱՐՁԵՐ
ՇԵՐԱՎԱՆ ԽԱՆԱՐԱՍԵՐ ԱԿԼԵՆԱՆԵՐՀԱԿ ԲԱՐՈՅՆ ԱՅ։
ՆԱԽԱՄԱՐԱՒԻՆ ԶԻՆՈՐՈՒԻ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ՊԱՐՈՒՆ ՁԱՓ
ՈՒԹԵՆ ԿԱՐԿՈՒԱ ՀԱԼԵԼ ԵՒ ՓԱԽՈՒՑԱՆԵԼ։ ՔԱՆԶԷ
ԶՄԵԶ։ ՈՐՔ ՅՕԺ ԶՕՐԵՆ ՀԱԼԱԾԵԼ ԶՄԵՂՆ, ԵՒ ՎԱՆՅՈՒ
ԼՈՒ ՝ ԶԱՐԹԻ ԱՐ ԶԶՕՐՈՒԻ ՔՈ, ԵՒ ԵԿ Ի ԿԵՑՈՒՑԱՆԵԼ
Ա.ՊՏՈ 79 · 3 ՈՆՈՑԻԿ ՆԱՀԱՆԴԱՑ, ԶՈՐՈՑ ՄՂԵՂԵՑՑ ԱՍԵ
ԵՐՋԱՆԻԿԱ ԵՒ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԱՑ ԱԾԱՅԻՆ ՀԱՐԱՁԱՏՈՒԵՑ
ԱՆԹԻՒ ՊԵՏՈՒԻՆ ՕՐՆԱԲԱՆՈՂԱՑ։ ՀԱՄԲՈՅՐ ՀԵԶ
ՀԱՊԱՃԱՅՔ ԳԵՂԱՂԱՐԴԵԼՈՑ։ ՆԵՐԵԱԼ ԸՆԴ ԻՆՔԵԱՆ
ՀՐԱՇԱՊԱՏԻՒՔ՝ ՅԱՂԹՈՂԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄԲԱՐ
ՆՈՐՈԳՔ ԵՒ
ՔՈՒԵՔ։ ՈՐՈՇԻՒՔ ՀՈՂԱԿԵԱԼՔ ԸՍ ԳԼՈՒԽՈՑ ԳԼՈՒԽՈՑ ՊԱՏ
ՎԱ

Ա ԷՒՍԻՆ ՅԱՇԵԼՈՇԱԾ ՂԻՆԻՆ ՀԵԾՈՒԼԵ ՆՈՒԻՆ ՀԱԿՊԷ ԱՍՈՅՆ
ԱՂԲԱ ՄԱՂԱՆԱՑ։ ՔԱՆ Ի ԽՈՐՈՑ ԱՐԻՒ ԽՕՍ ԸՆԴ ԱՅ։

արկանեմ: Որ ոչ մոռացմամբ զբաղել նիրհեա, և ոչ
ախս անպատում փառաց բերելով ընդխն՝ յուշ քեզ
ման եղեալ ապաձեռն անթոշակուք՝ զբոյդ երանի
պատմոց՝ առաջի բարերարող երկնայնոյդ յանդի
ողորմութ նայեցիլ՝ ի յիս իբր՝ ի պարտաւոր կորստեն
ընդ խղճիս տագնապ երկիւղիս սոսկմամ սասանեալ
յամ կարծեաց: Ապաւինիմ և արդ անձամբ բեկեալ
լով՝ ի յոյսդ հաստատուն կենդանի անեղծ: Օ՛ ի
արկանեմ: Որ ոչ մոռացմամբ զբաղել նիրհեա, և ոչ
ախս անպատում փառաց բերելով ընդխն՝ յուշ քեզ
ման եղեալ ապաձեռն անթոշակուք՝ զբոյդ երանի
պատմոց՝ առաջի բարերարող երկնայնոյդ յանդի
ողորմութ նայեցիլ՝ ի յիս իբր՝ ի պարտաւոր կորստեն
ընդ խղճիս տագնապ երկիւղիս սոսկմամ սասանեալ
յամ կարծեաց: Ապաւինիմ և արդ անձամբ բեկեալ
լով՝ ի յոյսդ հաստատուն կենդանի անեղծ: Օ՛ ի

Թարթափմամբ աչաց ընկճեալ՝ զհեծութիւն կրից անտես
սեա։ Ալ երացո յինեն աղաչեմ զքեզ՝ խաչիւդ լու-
սոյ՝ զխեղդ վտանգիս ։ Հոգարկուք տրտմութեդ՝
զառաքեալսն իմոց։ ։ Փշանիւք պատեալն՝
զբողբոջ մեղացս։ Օ արկածով ։ գանին՝ զարբշաց
մահու։ ։ Պատակին յիշմամբ՝ զկարիս ամօթոյս։
Թշնամանօք ։ Քոյն՝ զանգոնելի գարշելութիւնս։
Ալ եղեռն ձաշակմամբ՝ զհոգւոյս դառնութիւն։
Ո՛հ՝ քո են այս ամ բարեխիք անբռնանդակելիք՝
այ միոյ միածին որդի։ Ո՞ր որով զբարեխս իմ յի
շատակել, զամենօրհնեալ անուն քո կարդամ բարձր
աղաղակիւ խնամալեացս պաղատանօք։ Ցե՛ս զխոս-
տովանութիւ զղջման պարտաւորութե ամաչեցեալոյս, և
ոչ՝ զողորմութիւ որդւոյս սատակման՝ մահուն ան
մահի։ Օ՛ի՛ բազմութիւ իմոցս մեղաց՝ վերստին
կրկնեալ նովին ախեցմամբ առաւելութիւ՝ քո ողոր
մութիւդ աւետարանեսցի հռչակեալ հնչմամբ ահա՛ո
րոտ յերկինի և յերկրի։ Այ՛ քեզ ընդ հօր հոգւով
սրբով փառք յաւիտեան։ ամէն։

Ալ էրամն չաւելուած լրին հեծութիւ նորին հոգւոյ աս նոյն
աչքս յալկանայ։ Կան՝ ի խորոյ սրտ՛՛։

ՈՂՋՈՅՆ ՍՐՈՎՔԻՍ ԵՐԿՆԱՅՆ

յայլ ընթերցուածի որ՝ ի սկզբնաւորականացն
կարգի՝ զմեղանաց վհատարային ծնունդս զբե
ի՛, յորոց տիրեցեալ ժառանգս մահու՝ կոյնպէս և
յայսմ սահման ընտրութեան բանի՝ զառաջնեկոցն

զա

Ա՛ոտ. 26 · 38
Ճ՛ոհան 19 · 2
19 · 1
18 · 22
Ա՛ոտ. 14 · 65
Ա՛ոտ. 27 · 48

Նացեալ ամենապիակար կարիւ։

Ա այց աւար յաւէտ աստանօր թշնամեցելոյ երկնէլ
աստ լսեցից, և՝ի սակաւն ժամանեցից բանակ
իբր յարեգակնէ այլայլեալ աչաց տկարութիւն, իշատն
կրճ զի մի զբնաւն ասելով՝ յամենայնէն վրիպեցայց
և պատուական խարուսիկ իբր։ Յոյսն վերին, և փրկութիւն իբր։ ‖ Ո
ձառադայթ իբր։ Որոտումն, և ազդմունք իբր։
Ի ջին կենդանի, և վտակ իբր։ Իւնն հրոյ, և
քանչելիք իբր։ Անանայն, և անապականութիւն իբր։
Օ օրհնին, և հրամանք իբր։ Ո ուացարանն, և ըս
և կատարած իբր։ Ուխտադրութիւն, և լրումն իբր։
Ի ջին, և անեղծութիւն իբր։ Խանն,
հրաշք իբր։ ‖ Ջոփին, և անեղծութիւն իբր։ Խանն,
դեր իբր։ Ընծան, և հովանի իբր։ Ընտրեսան, և
Ա նշանն կենաց, և ամրութիւն իբր։ Ինքեան, և ինկարա
Պահպանութիւն, և աջ իբր։ ‖ Պարգևն, և զարդ իբր։
Ձանք իբր։ Ազատութիւն, և շնորհք իբր։ Ազելու
Ի շխոյն, և օրհնութիւն իբր։ Փեսաներն, և հանդեր
ցեալն, և փառք իբր։ Փեսայն, և պարաւորութիւն իբր։
և փողք իբր։ Օ օրաւորն, և մարտիկ իբր։ Վոմէ
Խարեհրաչակելն, և ինչմունք իբր։ Յաղթողականն
Թագաւորն, և սկրեցեալք իբր։ Ընդայն, և պատ
Ճաւք։ Թշնակաւն շնորհաց լցեալք և հարստացեալք։
րև հայերականք ոմանք՝ ի բարձրութեն գահի բազ
մութեց ծովու կաթիլ մի առեալ։ Կանգնեն արդ
Ի շխակեցից ընդ ազգ ի յոքունց. իբր յանբաւ բազ
Զազատարար օրհնան հոգւոյն կենաց որ՝ի նոր յիւքն։

յուցից արդ այժմոյս զՆոյն յիս սեսակ. և ողորմել
դրուէ իմոյմ ծուլութէ կորուսեալ խապատ,
րանն առաջին լքի՛ ի վնասակարին Թեւա-
ՀԵ ԼՈՒՑԱՆՈՅ ՕԿՆԵՒՊԱՏՈՒ

աչէրս մոլեկանաց: Քան՛ի խոյս ա՛՛:

Ա՛ Էրամին յաւելուած ՚ի հին հնգօրէքն նորին Հակոբի առ նոյն

Ն՛ քեզ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

նութէդ, մխիթարել բժշկել քաւել և կենադործել:
ձեռամբդ օրհնուէ յեսին տագնապին՝ առաջին քո օգ
հեծուի վարանական երկիւղիս. և զօրուի ընձեռեա՛
խեա բարեգութ նախընծայ քաղցրու է առ Ն՛բա՛ղ
տեալ ՚ի վերջնում աւուրն Հատուցման: Ա՛յլ կան

Յովհ. 3 • 11

Ա՛ստ. 25 • 32

Յովհ. 3 • 14 • 15

Ա՛ստ. 2 • 48

ցու
ծեալ քաջ ինչեցուցեալ ողբս ողբմելիս և զկնի՛ծ
տակերդութիե՛ն ընարահար պոռնկի՛ս յածեալ և կո՛
տակերդութիե՛ն պոռնկի՛ս յածեալ և կո՛ Ես. 23. 16
ժշկութի՛ն ազդել լսելոյս։ Ընդ՛ արդարև երդս կա
վկայելով վտանգեցելոյս։ Ի՛ձայն ահարկու՝ զանգը Ես. 13. 3
տուցանեն թշնաւացելոյս։ ‖ Ի խրճունս որոմանց Մատ.
ատաց՝ ելից գերելոյս։ Ո՛ր երկնային զօրքն մա
ցեալ մարմնոյս։ Նոր կշտամբուի գտողիս չարեաց՝ Ես. 13. 10
նուէ որդւոյս։ Պատանութիե՛ն աննորոգելի՛ մեղա
չաց եղկելոյս։ Հայրական ցասումն անբուժելի՛ դա Մատ.
հիքոյս։ ‖ Ելմուտ ատամանց և անկեա լալուտ ա 13. 42
շէջ ճրագարանն անլոյս։ Ընդ՛ վերստին առ սոյն
բերելով զայս նմանուի աշաղականաց՝ բաղմաք կրկ
նեցից։ Որ ամենայն դառն պատուհաս պահել կայ
բոյս։ Կրկնամեռ խօսուն տունկս անպտղս։ Ամենա
փայտս պտղակորոյս։ ‖ Հատանելի ծառս ունայնա Ղուկ.
ր որ բանսարկիւին պատրանաց մշակեցայ։ Ուղղնծիւղ 13. 7
դեղավայրս կինիւնոյ։ ‖ Խոպանացեալ և տատասկա
բեր անդաստանս։ Ընձախնամ երկիրս անձնաւո՛ր, Ես. 1. 8
ժշկութի՛ն ազդել լսելոյս։ Ընդ՛ արդարև երդս կա Ես. 5. 6
վկայելով վտանգեցելոյս։ Ի՛ձայն ահարկու՝ զանգը Ղուկ.
տուցանեն թշնաւացելոյս։ ‖ Ի խրճունս որոմանց 13. 7
ատաց՝ ելից գերելոյս։ Ո՛ր երկնային զօրքն մա Մատ.
ցեալ մարմնոյս։ Նոր կշտամբուի գտողիս չարեաց՝ 13. 42
նուէ որդւոյս։ Պատանութիե՛ն աննորոգելի՛ մեղա
չաց եղկելոյս։ Հայրական ցասումն անբուժելի՛ դա Մատ.
հիքոյս։ ‖ Ելմուտ ատամանց և անկեա լալուտ ա 13. 30
շէջ ճրագարանն անլոյս։ Ընդ՛ վերստին առ սոյն Մատ.
բերելով զայս նմանուի աշաղականաց՝ բաղմաք կրկ 13. 42
նեցից։ Որ ամենայն դառն պատուհաս պահել կայ
բոյս։ Կրկնամեռ խօսուն տունկս անպտղս։ Ամենա
փայտս պտղակորոյս։ ‖ Հատանելի ծառս ունայնա Ղուկ.
բոյս։ Կրկնամեռ խօսուն տունկս անպտղս։ Ամենա 13. 7
շէջ ճրագարանն անլոյս։ Ընդ՛ վերստին առ սոյն
բերելով զայս նմանուի աշաղականաց՝ բաղմաք կրկ
նեցից։ Որ ամենայն դառն պատուհաս պահել կայ
հիքոյս։ ‖ Ելմուտ ատամանց և անկեա լալուտ ա

զմիւնդ
ասհաւորակալ, նկատեմ ինձէն աստանօր կանխաւ
մտացս տեսել՝ի հեռուստ զՀանդերձելոցն Հանդէս
իմաստութէ անսահմանելեաւ։ ‖ Ահ քանզի ուշիմ
ամենայն ոք ի մարդկանէ, որ ի սկզբանէ մինչեւ ցայսմ
ժամ եղեալ է, եւ լինելոց է մինչեւ ի կատարած աշխարհիս,
ոչ կարէ զանձինս ինքեանս ի մահուանէ ազատել, եւ ոչ
զայլս ինչ ի նոցանէ։ Ո՞ւր է Ադամ հայր մեր, որ ի
սկզբան ստեղծեալ էր ի ձեռն Աստուծոյ, եւ ի դրախտին
հանեալ, եւ ամենայն ինչ ի ձեռն նորա հնազանդեցեալ
էին, եւ ոչ ինչ ի նոցանէ զնա կարէին վնասել։ Ո՞ւր է
Նոյ, որ ի ջրհեղեղին ապրեցաւ, եւ ի ձեռն նորա
ամենայն կենդանիք ապրեցան։ Ո՞ւր է Աբրահամ, որ
ընտրեցաւ ի Տեառնէ, եւ ազգ ազգաց օրհնեալ եղեւ ի
նմանէ։ Ո՞ւր է Մովսէս, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զհրաշս ի մէջ Եգիպտացւոց արար։ Ո՞ւր է Դաւիթ,
որ ի ձեռն նորա Աստուած զթշնամիսն ի ձեռս նորա
մատնեաց։ Ո՞ւր է Եղիա, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զերկինս փակեաց եւ ոչ եղեւ անձրեւ ամս երիս եւ
ամիսս վեց։ Ո՞ւր է Եղիսէ, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զմեռեալսն կենդանացոյց։ Ո՞ւր է Եզեկիա, որ ի ձեռն
նորա Աստուած զհարիւր ութսուն եւ հինգ հազար
զաւրս Ասորեստանեայց ի մի գիշերի կոտորեաց։ Ո՞ւր է
Դանիէլ, որ ի ձեռն նորա Աստուած զբերանս առիւծուց
արգելոյց։ Ո՞ւր է Եսթեր, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զԱման եւ զամենայն ազգ նորա ի սուր մատնեաց։
Ո՞ւր է Մարդքէ, որ ի ձեռն նորա Աստուած զՀոլոփեռնէս
զգլխատեալ մատնեաց։ Ո՞ւր է Մատաթիա, որ ի ձեռն
նորա Աստուած զՀելլենացիսն ի ձեռս նորա մատնեաց։
Ո՞ւր է Յովհաննէս Մկրտիչ, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զՀերովդէս ի ձեռս Հերովդիադայ մատնեաց։ Ո՞ւր է
Պետրոս, որ ի ձեռն նորա Աստուած զՍիմոն մոգ
կործանեաց։ Ո՞ւր է Պօղոս, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զԱղեքսանդր պղնձագործ ի ձեռս նորա մատնեաց։
Ո՞ւր է Յակոբոս, որ ի ձեռն նորա Աստուած զՀերովդէս
ի ձեռս նորա մատնեաց։ Ո՞ւր է Յովհաննէս, որ ի ձեռն
նորա Աստուած զԴիանա կործանեաց։ Ո՞ւր է Թադէոս,
որ ի ձեռն նորա Աստուած զԱբգար թագաւոր
հաւատացուցանէր։ Ո՞ւր է Բարթողիմէոս, որ ի ձեռն
նորա Աստուած զԱստուածս հեթանոսաց ի ձեռս նորա
մատնեաց։ Ո՞ւր է Թադէոս, որ ի ձեռն նորա Աստուած
զԱբգար թագաւոր, օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն։

Ա՛ երանի՛ յաւելուածք իրիւն հեծուելոյ նորին հակառակ առնոյն
ազէրս մաղխանայս։ Եւ ի խորոց սրտից իւրոց ընդ այս

ՍԻՆՈՒՍԱՒ ՅԱՅՍ ԲԱՐԵՐԱՐԱՑ

ստեղծիչ բոլորից։ Լո՛ւր հառաչանաց
ձայնիս վառանդի. և յերկիւղէ տագնապի ապաղաչին կարծեաց փրկեա կարօղ զօրութեդ՝
զերծուցեալ՝ի պարտեաց։ Քանզի բազմակոն ես
յամի առ ամ ինարս զօրանալ, անքաւ մեծութեդ և
իմաստութեդ աննահմանելեաւն։ ‖ Ահ քանզի ուշիմ
մտացս տեսել՝ի հեռուստ զՀանդերձելոցն Հանդէս
ահաւորակալ, նկատեմ ինձէն աստանօր կանխաւ

Ա՛տոմ 25 · 10

Ա՛յդ՝ եթէ զդատաստանացն ահաւորութէ կրկնեալ
ցից, բազմացուցից ինձ աշխատ։ Այս եթէ զփորձն
խոկութէ ցուցից, յաճախէ ինձ երկիւղ։ Իսկ եթէ
զկերպարանացն տեսիլ դրեցից, առաւելուն ինձ հա
ռուցմունք։ Ո՞ւ կանխաւ նկատեալ զոյն մատու
ցի, և ո՛չ անդան ապաշաւեցի։ Ա՛յլ խնայեա՛ յիս դը
թած, մարդասէր, Հզօր, բարերար, ամենապարգե-

Ա՛տոմ 18 · 1

կարիս։ Ո՛վ որդեա զպատկեր լուսոյ պաշտեցեալ
Փիլիպ 3 · 21 փա

մած թանձրութ բռնեսցե մեղացս երևոյթ մոռոյս
Հռոմ 4 · 22 44 · 22

հոգւոյս մրթութ՝ էարի կենակցիս։ Յրնեա զծխա
պարտաւորիս։ Չալածեա զյուսահատ անձկութե
տիս։ Ա՛երժեա զդիւային չարաճարտուես շշուկ՝ զո
կեա վհրատապ ջերմնական տոչորումն՝ մղձկեալ սըր
յանդորը զոտս սատանել թիւր ընթացողիս։ Ա՛ժըշ
յամ կալից պաշարեն՝ ի մահ զգերիս։ Ա՛ն հան՝ ի
յաղթական կենագէն խաչիդ զթանցս վարմիս։ Ո՛ր
միայնդ քաղցր առ ամենեսեան։ Լուեա սուսերաբա
Սաղմոս 144 · 9

Ա՛րդ՝ հայեաց՝ ի յանդերձ վտանգիցս շրջադրուե՛
թեան փրկութե ամենամեղ հոգւոյս։
Եւ թո՛ղ քո՝ նաղք և դադարք դիւրուե և անդորրու
Աւետիս սաստկուեց մասանց անձոռոգութե՝ դու
Ա՛ էն համբարձմունք ձեռաց։ Ա՛ էն պաղատանք շրթանց
Ա՛ էն հեղեղք արտասուաց։ Ա՛ էն տատանմունք մատանց
Ա՛ էն հեռաւորուե՛ք եղերաց։ Ա՛ էն ողբմունք ձայնից։
Ա՛ էն անբաւութե՛ք ծովուց։ Ա՛ էն սահանք յորձանաց։
Ա՛ էն վերադրութե՛ք բլրոց։ Ա՛ էն արձակմունք շնչոց։
կաց։ Ա՛ էն եմակք հովտաց։ Ա՛ էն ծործորք դժ՛արաց։
Ա՛ էն ըշտեմարանք յարկաց։ Ա՛ էն ծածկութե՛ք սենե
Ա՛ էն բաւ՛իղք խորշից։
փոսից։ Ա՛ էն սողք հեղեղաց։ Ա՛ էն ծերպք ծակաց։ Ա՛ էն փապարք
թե՛ք արձանաց։ Ա՛ էն ծերպք ծակաց։ Ա՛ էն փապարք
րութե՛ք լերանց։ Ա՛ էն անձաւ՛ք քարանց։ Ա՛ էն կարծրու
Ա՛ էն անդունդք խորոց։ Ա՛ էդհնք վհից։ Ա՛ էն բարձ
Ա՛ու
16 · 26

առ պատսպարան փախստեան։
Յայտ
6 · 16

ժապարտիս պատուհասի։ Ա՛սաւ ո՛չ զօրէ ոք յեհից
զսիրն լուսոյ սրբոցն յուսոյ։ և զօրն խաւարի՝ պատ

փառաց մեծութե անճան Հզօրիդ յոդիս։ Ո՛ օրացո՛
ղչնորհիդ փայլուձն ի գետղ դիմացս, և՛ի կերպարան
տեսութե մտաց Հոգեղինիս։ Յարմար յերկրպագ
կացո՛ յարդարեալ՝ որ զքոյդ բերկ՛ նկատումն՝ նշու
լաշարդ մաքրութ զտեսեալ զմեայլ մեղաւորիս։
Ընդ ային կենդանի անեղծ երկնաւոր լուսով քո
ծածկեալ յօրինակս յերիս։ Ո՛ և դու միայն ես
օրհնեալ ընդ Հօր ի դովեստ Հոգւոյդ սրբոյ յաւի
տեանս յաւիտենից։ ամէն։

Ա՛ երսին յաւելուած ի գիր հեծութե հորին հպղոյ աս նոյն
աղերս մաղկանաց։ Բան ի խորոյ սրտիկ խօսք ընդ աց։ Խն

ՐԳՈՒ ԱՍՏՈՒԾՕՑ կԵՆ
դանուոյ։ օրհնեալդ յամի։ Հօրդ ահաւորի
անքննին Ծնունդ։ ‖ Ով տկարանայ առ ի
քէն և ոչ ինչ։ Ով ի ծագել անստեր նշուլից ողոր
մութե քո փառաց, Ձալին մեղք։ Ձալածին դևք։
Ո՛ ընկին յանցանք։ Խզին կապանք։ Խորտակին
շղթայք։ Կենդանածնին մահացեալ։ Ռժշկին հար
ուածք։ Ողջանան վէրք։ Առնին ապականութիք։
Տեղի տան սխրութիք։ Նահանջին հեծութիք։ Փախ
նու խաւարն։ Ա՛ ելնի մեզն։ Ա՛ երժի մառախուղն
Փարատի մռայլն։ Սպառի աղջամուղջն։ Ա՛ երանայ
մութն։ Գնայ գիշերն։ Տարագրի տագնապն։ Ձքա
նան չարիքն։ Ձալածին յուսահատութիք։ Ա՛ ճապա
ւորիկ ձեռն քո։ Ա՛ մենակալ՝ քաւիչդ ամի, ‖ որ ո՛չ է
կիր կորուսանել զմարդկան Հոգիս, այլ կեցուցա
նել։ Թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ, բազում ողորմու
թեամբ

Ծն
42 · 1

Ա՛ ղ
3 · 56

Ա էսպին չաւէլուած էրկին հէնուրէ, նորին հակոզի աս՝ նոյն
աղբա մաշկանաց։ Բան՝ ի խորոց սրտ՝։ Եսկ

ԻՆՉ ԴԱՌՈՒՆԹԵ ՓՐԿՈՒՆԹԵ

և ողորմութե, քաւութե և նորոգութե,
բժշկութե և առողջութե, լուսաւորութե
և կենդանութե, յարութե և անմահութե։ ‖ Ցիշեա՝ Ա. Կոր. 23. 42
զիս յորժամ գայցես արքայութիւք քով։ Ընհաւոր, հզօր
բարերար, և ամենատեղեակ։ Կենդանի, դուխաւ, Յովհ. 4. 11
ամենակատար։ ‖ Ա երձ՝ ի հեծութի համայն եղելոց։ ‖ Ա. Կոր. 23. 42
Ընդ խաչեցեալոյն ընդ քեզ՝ և ես պաղատիմ։ Որ
ոչ ըմբռնեալ վա՛ք քոյ, և ոչ կապեցեալ։ Ա՛ն կախեալ,
և ոչ բևեռեալ։ Ա՛ն կռփեալ յանուն մեծիդ, և ոչ
անարդեալ։ Ա՛ն լսկեալ, և ոչ նշկահեալ։ Ա՛ն խոր՝ Ղուկ. 23. 43
տակեալ, և ոչ մահացեալ։ Այլ արքայութեն արդարոց՝
մասին անձկալեաց լուսոյ՝ արժանի ցուցեալ։ Որպ
համբ ուխտի երդնեականաւ, և ամիւ ազդել զան
փոփոխուի բարեացն տրբելոց, փառաւորեցեր առ
յոյս փրկուե խոպատ լքելոյս։ Օրհնեալ, Օրհնեալ,
և դարձեալ Օրհնեալ։ Ընդ զիս ընկալեալ նովին
հաւատով, Ամանդնեա՛ ի կործանմանէս բարերար։
Ժշկեա՛ ի հիւանդութեանցս ախտից՝ ողորմած։ ‖ Ղուկ. 8. 43
Ցեղերաց մահու դարձո զիս՝ ի կենա՝ կենդանութի։ ‖ Ա Թագ. 4
Վա՛ 20. 5

սրբոյ վայելէ փառք յաւիտեանս ամէն։

նեալդ՝ ի բարձունս։ Ընդ քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ
աշխարհի։ Ակիզբն ամի՝ և յաւի, ամիւ լրմամբ օրհ
յերկրի անշնին՝ ի տարր գոյից՝ և յեզը ծագաց
թեամբ քով։ Օ՛ դու միայն ես յերկնի անձատ, և

Ասմա
118 · 94

Պատր
8 · 2
8 · 8

Ա Կոր
26 · 12
2 Կոր
6 · 16

Ի տաս
16 · 12

Թ

սու

թիւն պատանաց Հոգեկան վերաց։ Ո՛չ ժամանակի։ Ո՛չ միջնորդի։ Ո՛չ աւուրց երկարաձգուե։ Ո՛չ փոխ փոխս մատուցանելոյ։ Ո՛չ հատման։ Ո՛չ խարման։ Ո՛չ սրագործուե ըստ երկրաւորս դեղատրուե. առ որս միշտ է վըհպութի և ամենախալ տարակու-

ցեալ ընդ ամենայն ժամ։ Ո՛չ ընդ ամենայն ժամ։ Ո՛չ ընդ ամենայն ժամ։ Ո՛չ

ան՝ ||

ՈՒ

անձառ, որ առաքեաց զբեզ ի վերուստ. ուր փա-
նեցան հրաշապետ. Հայր քո օրհնեալ երկնաւոր
ընդ առաքելով խոկութ. Ո երայնով զքոյինսդ ծա-
խարի սրտից մըթացելոց. Ընդ մեզ լսմարբ, և
բնակին եղելոց, քո թագաւոր. Լոյս ի՛ լոյս
այ հարազատ անթարգմանելի. Ընդարձ

ԸՆԱՄԱՀԱՅՆ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

աղբս մաշխատաց: Ան՝ ի խորոյ սր՛՚: Ի՞ր
Ա՞ երսին յաւելուած երիցն հիճուելի նորին հակոլ առ նոյն

դուքիւն յաւիտեանս. Ամէն:

նայնի և՛ի քէն է աս: Ես քեզ փառք և երկրպագ
թացեալ՝ իխիկուէ: ‖ Դու սիրելն, և լրումն ամե-
թէ: Ո՛չ փոփոխեալ յողորմուէ: Ո՛չ պակասեալ՝ի
բարձրութէ: Ո՛չ լքեալ յայցելութէ: Ո՛չ տկա
լալեալ ինչ՝ի ցասմանէ: Ո՛չ սխալեալ՝ի խստու
ընդ սահմանաւ: Ո՛չ վրիպեալ՝ի բարկուէ: Ո՛չ այ
ընդ ընծաղուէ: Ո՛չ խոնարհել ընդ հնազանդու
Ո՛չ պարտնակել ես ընդ կանոնիւ: Ո՛չ արդելեալ
Ո՛չ պարտնակել ես ընդ կանոնիւ: Ո՛չ փակեալ ես ընդ օրինաց
տակն աւետարան է: Որ վըճիռն ազատութէ է
Որ մատենն չնորհ է: Ո՛չ փակեալ ես ընդ օրինաց
Խոստումն լցեալ է: Կամին կատարեալ է: Որ կը
Համայնն հնարաւոր է: Հմաստն դլխաւորեալ է:
ջին է: Ամենայն ինչ դրեալ է: Ամենայն ինչ դիւրին է:
Ամենայն ինչ լուսաւորեալ է: Ամենայն ինչ առա
սուքէ: Ա՞յլ քեզ արարչիդ հոգւոց և մարմնոց:

Յոհան 3 · 6
Լուկ 53 · 6
Յոհան 18 · 11

հ

Հարեալ։ Ցուսաց յաճ, խոստովան լեր նմա, և նա՛
զիս խառնեսցէ՝ յուսահատութեամբ ստնեայականաւ զմիտս
այլ՝ի քումդ ինքնագործ խակամտութեաց։ Ամ ընդ
եղբորդութեամբ կատարեալ՝ի դիմաց երից անորոշելի
հատուածոց։ Ընակիզեն և անժամանակ։ Ընաւթին
բարերար։ Չամայն կենդանարար։ Ելոլորից խաղա
ղարար։ Սեղծիչ դոյից և յօրինիչ ամենից։ Ընդա
կութեամբ և միով բնութեամբ փառաւորեալ։

Լուկ 8 · 32

Ասկ եթէ հայրն դթած երկնաւոր հզօր՝ մին յեր
թէն, վ՛ս մահապարտիս յանցանաց՝ ‖ մատոյց զմիայնակ
ծնունդդ անքննին ծոցոյն՝ ոչ անխայել յորդիդ՝ի
հատապատիժդ և՛ի սերելիդ։ այլ կամաւ նուիրեաց
մահու, չարչարողացն զինու, ‖ ըստ մարդարէութեն
զաքարիայ։ Ա՛ր զի զարթնուլ սրոյն՝ի վէր հովիւին,
և հարկանիլ նոյն ինքն հօտապետին, և ցրիւ ոչխա
րացն հօտին։ ‖ Ա՛ր օրինակին նուիրն նախադրին, և
ուխտադրուէն խորանին, և նուիրումն արեան սպան
դին, և առակ խորհրդոյ աբրահամեան պարագին,
զփրկութեն թշնամացելոցս՝ի կամաց կեցուցիչդ՝ յա
ռաջադոյն նկարագրեր։ Ա՛ր արդ՝ հիմ սըրտիս
անձն իմ կործանեալ։ ոչ յաճուսս հնարաւորեց,
այլ՝ի քումդ ինքնագործ խակամտութեց։ Ամ ընդ
զիս խառնեսցէ՝ յուսահատութեամբ ստնեայականաւ զմիտս
հարեալ։ Ցուսաց յաճ, խոստովան լեր նմա, և նա՛

Յոհան 3 · 6
Լուկ 53 · 6
Յոհան 18 · 11

ռակիցդ ես արարչութեն,՝այնքան հոգացաւ փրկութե
իմոյ տարագրեալ գերութես, ‖ մինչև զքեզ իսկ մատ
նեաց մարդկան։ Ասկ դու կարող դոլով՝ի վեր քան
զվիշտս զոնեռսութեն աւարտել խորհուրդ, տաճէ
ցար ընդ պարտեցեալսն ‖ զմահուն ճաշակել բաժակ։
Ընթերի մարդկութեն, և անպակաս ածութեն։ Ան հո
գիդ սըբ կենդանարար, որպ զո և հօր քոյ՝ իսկակից
և համապատիւ էութեն ծնողիդ և ծնեալոյդ։ Ա՛ի
երրորդութեն կատարեալ՝ի դիմաց երից անորոշելի
հատուածոց։ Ընակիզեն և անժամանակ։ Ընաւթին
բարերար։ Չամայն կենդանարար։ Ելոլորից խաղա
ղարար։ Սեղծիչ դոյից և յօրինիչ ամենից։ Ընդա
կութեամբ և միով բնութեամբ փառաւորեալ։

Յոհան 8 · 32

Ասկ եթէ հայրն դթած երկնաւոր հզօր՝ մին յեր
թէն, վ՛ս մահապարտիս յանցանաց՝ ‖ մատոյց զմիայնակ
ծնունդդ անքննին ծոցոյն՝ ոչ անխայել յորդիդ՝ի
հատապատիժդ և՛ի սերելիդ։ այլ կամաւ նուիրեաց
մահու, չարչարողացն զինու, ‖ ըստ մարդարէութեն
զաքարիայ։ Ա՛ր զի զարթնուլ սրոյն՝ի վէր հովիւին,
և հարկանիլ նոյն ինքն հօտապետին, և ցրիւ ոչխա
րացն հօտին։ ‖ Ա՛ր օրինակին նուիրն նախադրին, և
ուխտադրուէն խորանին, և նուիրումն արեան սպան
դին, և առակ խորհրդոյ աբրահամեան պարագին,
զփրկութեն թշնամացելոցս՝ի կամաց կեցուցիչդ՝ յա
ռաջադոյն նկարագրեր։ Ա՛ր արդ՝ հիմ սըրտիս

Յոհան 3 · 6
Լուկ 53 · 6
Յոհան 18 · 11

ղլը

ա։ Ո՜մտացդ՝ եթէ զգործոց՝ Ո՜ խորհրդոցդ՝ եթէ
կականիդ գործարան, խոստովան լեր բարերարին
երկակի մասունս, զկերինապղտոր խորհրդոցդ, զջան
գօտեաւն հաւատոյ պնտել զերկիմանդեղ
անկեալ՝ի սրտի անձն իմ կործանեալ։ ‖ Եւ
ՅՈՅՍ ԲԱՐԵՒՆ

Ես՝ Աբրահամ։ Բան՝ ի խորոց սր՛։
աչերս մաշևանայ։ Բան՝ ի խորոց սր՛։

Ա էութին յաւելուած իւիւն հեծութիւ նորին հակառ առ նոյն

կատարեալ՝ի յանձանց երից։ Օրհնել յիւնս ամէն։

ճոխ։ Ո՜ անհասուին բարձրեալ։ Ա՜ի երրորդութ
Ո՜ անըմբռնելուին փառաւոր։ Ո՜ երկայնմտութին
յորդ։ Ո՜ յաճախութին ողորմութ։ Ո՜ անբաւութին լի,
պատրաստ։ Ո՜ փրկութին կազմ։ Ո՜ առատութին

փրկեա։ Ո՜ ողորմութին բոլոր։ ‖ Ո՜ ձեռնկալութին
ծառուի փուացն, և կերպարան էութ։ Ո՜ կեանն
Ապ հոգին կենդանութն, և բանն բանականին, պայ
կամութիւ ցուցակ՝ առ՝ի զնոյն բարի ներգործել։
ծալան բաղձանօք մաղթէ։ Իսկ համաբարոյ միա
Ո՜ միան ահաւոր՝ ի յերկուցն հաւանուի՝ ‖ մե
քեաց։ Իսկ նա՝ ի հաճուի կամաց առաքչին մեռաւ։
և բարերարելն է անճառելի։ Ազգ՝ ումն օրհնել՝ զոմն
օրհնաբանեալ՝ յերրորդական համագոյութիւն առա
նեացի՝ ոչ լինի չափել։ Քանզի անբովնդակելոյն՝
լոյ հաստողին՝ իվերն քան զահման կշռուիւ մատց
հրեշտակաց և երկրականաց։ Ընդ եթէ բիւրս կրկ
կենսախրախոյսն բանի։ Իսկ եղանակ խնամարկել

Ես՝ Աբրահամ։ Բան՝ ի խորոց սր՛։
աչերս մաշևանայ։ Բան՝ ի խորոց սր՛։

Ա էութին յաւելուած իւիւն հեծութիւ նորին հակառ առ նոյն

կատարեալ՝ի յանձանց երից։ Օրհնել յիւնս ամէն։

ճոխ։ Ո՜ անհասուին բարձրեալ։ Ա՜ի երրորդութ
Ո՜ անըմբռնելուին փառաւոր։ Ո՜ երկայնմտութին
յորդ։ Ո՜ յաճախութին ողորմութ։ Ո՜ անբաւութին լի,
պատրաստ։ Ո՜ փրկութին կազմ։ Ո՜ առատութին

փրկեա։ Ո՜ ողորմութին բոլոր։ ‖ Ո՜ ձեռնկալութին
ծառուի փուացն, և կերպարան էութ։ Ո՜ կեանն
Ապ հոգին կենդանութն, և բանն բանականին, պայ
կամութիւ ցուցակ՝ առ՝ի զնոյն բարի ներգործել։
ծալան բաղձանօք մաղթէ։ Իսկ համաբարոյ միա
Ո՜ միան ահաւոր՝ ի յերկուցն հաւանուի՝ ‖ մե
քեաց։ Իսկ նա՝ ի հաճուի կամաց առաքչին մեռաւ։
և բարերարելն է անճառելի։ Ազգ՝ ումն օրհնել՝ զոմն
օրհնաբանեալ՝ յերրորդական համագոյութիւն առա
նեացի՝ ոչ լինի չափել։ Քանզի անբովնդակելոյն՝
լոյ հաստողին՝ իվերն քան զահման կշռուիւ մատց
հրեշտակաց և երկրականաց։ Ընդ եթէ բիւրս կրկ
կենսախրախոյսն բանի։ Իսկ եղանակ խնամարկել

զլորութեանց։ Օ՝ անտեսին՝ իբր զայանեցելոյ։
Օ՝ սրտիդ ծածկութիւն՝ իբր զբարբառումն ձայնից։
Օ՝ ակնարկուեցին՝ իբր զարդիւնականաց մեղանաց։
Օ՝ ազդել շրթանցդ՝ իբր ի դլուխ ելելոց չարեաց։
Օ՝ ոտիցդ հետոց, իբր զպատուիրանաւն այ վազողաց։
Օ՝ ձեռացդ ձգումն առ ցաստումն, իբր ի հեղումն
արեան դործողաց։ Օ՝ ծիծաղելն բնաւին, իբր զզ
համաւորական լքումն շնորհի։ Օ՝ երդնեականն,
որ թէ ի հանդէպ՝ թէ ի տարադէպս, իբր զդո-
ծակցումն խաբողին։ Օ՝ ամբարտաւանութեն, իբր
զհին կործանիչ նախաստեղծին բարձրութ։ Օ՝ սրբ
տին նեղութ, իբրև զթերութ հաւատոց։ Օ՝ մեղ
կութեն, իբր զպատրուակ զօրաւորին պնտութ։ Օ՝ սրբ
տունչն առ վտանգս կրկին, իբր զսրացութիւն ոխ
տին որ առ նրն։ Օ՝ ապարատանութեն, իբր զթոռն
իմն անդթութ։ Օ՝ ամբարհաւաճութեն, իբր ոչնչիւք
առ վեհսն դոռոզութ։ Օ՝ հպարտութեն, իբր զկամա
կոր հարազատ դստերն չարեաց։ Օ՝ ակամայիցն, ը
համաւորացն։ Օ՝ բռնացելոցն, ը հաւանականացն։
Օ՝ եկամտիցն, ը բնաւորականացն։ Օ՝ անօրէնու
թեան, ը անաճութեն։ Օ՝ փոքունան, ը սաստկագո
նից։ Օ՝ նըւազունան, ը յոլովից։ Օ՝ անձատից
իմոց, իբր զձառելոյ գիտողին։ Օ՝ անդրելոցն վը
նասուց, իբր զնըկարելոց տեսողին ‖ ի յարձան մագ
նեստիս վիմի։ Օ՝ թեթևադունից առ խոիր մտաց՝
իբր զսուտ ծանրութ բեռանց։ Օ՝ խնդիր չափու
ծածկելոցն, իբր զձշդով պահանջումն ‖ սուտերն սա
կի՝ ի բերանոյ կիսին կորնչի՝ չորեքդրամեան կշռ
ռութբն։ Օ՝ անդնդականացն դործոց, ‖ իբր՝ ի յա

Եր. 17.1

Պսղ. 17.26

Նմ. 5.9

կանջս

մունան
22 · 11
2 Օրէն
2 · 17
Կողոս
5 · 8
Ա Թես
3 · 3
Օսէի

դմնուէնան։ ՚անդատ աստեղութիւնք։ ՚մարմնոյ
պատկառ ‖ փարաքմունան։ ՚գժտութիւնք։ ՚բրժ
մունա Հոգւոյն։ ՚տատանողականն զերկբաժանիւք։
մարտնոյ։ ՚առանց օրինի արիւնին։ ՚խեղդ
ղողականաց։ ՚անդէպ քաջութիւնք։ ՚անյարմար
կատակերգականն։ ՚գայթակղականն։ զպատ
հում։ ՚ծիծաղականն։ ‖ ՚վրնջողականն։
լուծուին։ ՚ճչդութիւնք։ ‖ ՚անկապ արձակ
անհարթուին։ ՚թերուին։ ՚թիւրուին։
տելեացն։ ՚աներկիւղուին։ ՚անամօտութիւնն։
ձուն։ ՚յամենալն՝ ի նմին։ ՚փափագիլն՝ այ ա
օտարոտի։ ՚բանիցն նաներուն։ ՚զպզրուհեն հա
կան։ ՚առ՝ի յընթացսն զնիրհումն։ ՚խրշկրդն
տուին։ ՚ապշուին։ ՚թմրութիւնք։ ՚քունն արթնա
ուն։ ՚մոլեգնութիւնք։ ՚անբարշտութիւնք։
ման։ ՚առ՝ի մարտին հանդիպել փախուստն։ ՚պար
ան։ ՚դիմ ‖ փարաքմունան։ ՚գժտութիւնք։
պատկառ ‖ փարաքմունան։ ՚գժտութիւնք։
մունա Հոգւոյն։ ՚տատանողականն զերկբաժանիւք։
մարտնոյ։ ՚առանց օրինի արիւնին։ ՚խեղդ
ղողականաց։ ՚անդէպ քաջութիւնք։ ՚անյարմար
կատակերգականն։ ՚գայթակղականն։ զպատ
հում։ ՚ծիծաղականն։ ‖ ՚վրնջողականն։
լուծուին։ ՚ճչդութիւնք։ ‖ ՚անկապ արձակ
անհարթուին։ ՚թերուին։ ՚թիւրուին։
տելեացն։ ՚աներկիւղուին։ ՚անամօտութիւնն։
ձուն։ ՚յամենալն՝ ի նմին։ ՚փափագիլն՝ այ ա
օտարոտի։ ՚բանիցն նաներուն։ ՚զպզրուհեն հա
կան։ ՚առ՝ի յընթացսն զնիրհումն։ ՚խրշկրդն
տուին։ ՚ապշուին։ ՚թմրութիւնք։ ՚քունն արթնա
ուն։ ՚մոլեգնութիւնք։ ՚անբարշտութիւնք։
ման։ ՚առ՝ի մարտին հանդիպել փախուստն։ ՚պար
ան։ ՚դիմ

ՀՈՎՀ. 7 · 47
Ա Թես
5 · 8

ան՝ձն իմ կշռամբեալ յոդնախրթիանդ բանիւ։
բասանս յոդունս զբոյն խոհերս բազմամանեայս
ղացն։ Արդեաւ և դիվեա անձինդ մեզապարտի բամ
կրկնեալ զգովեստ ղեղջմանն՝ քան զպարսաւանս մե
բաշխառատ Հոգւոյն ամենապատիկ ներբողիւք։
պարտուց մեզաւորին, ‖ զոր ետն արդարացոյց, և Տ
ի ընկալեալս ի փոխատուէն զընդհօգ թողութիւն
ընծայեալ ոչ զպարտութիւն վանեցեալ անձինդ։
տանօր մեծաւ հեծութիւք՝ զէնէին, իբր զեղելոց
կուսեա կրկին յանձնառութիւ վերստին պատմել ա
կանչս ոչ արագ ժամանելոց։ ՚այտուիկ յաշխարհ

տա
ցեալ զի ոչ այսու ևեթ նմանադրութիւք կշռի տարացոյց դժնեից դահճաց շուրջ պաշարողաց։ Այնանդ
սատակման, թէղ թէ այնքան դասք ապականողաց չարչ մի տարադէր անողջանալի, ըստ մարդարէին։
Այսմ 22 · 30 յայս քանեաց սիդաց խոցոտեալ։ բարձեալ թողել Այն արդ՝ զիարդ բժշկեացիս անձն իմ եղկելի՝ զի
պատմել և կամ յերեսս դիմաց բերելի։
Այն զոր չէ՛ ճառելի և կամ դրելի և կամ
Գործ 2 · 14 ձակուտի։ Այն զոր չէ՛ ճառելի և կամ դրելի և կամ
դրուե։ ի իշխանականին զամենասփիւռ բացար
Ա Կոր 2 · 20 էուի ընչոյն։ Լան քան զսահման կանոնացն։
անկայուն կամացն։ Հաչման հադադին։
ժանկան։ նորոգ մտացն։ օտար խորհրդոցն
Պետ 2 · 2 անկածիցն։ ի Այնի դարձին՝ առնոյն դարձն դա
բնակուհիան։ լքումն լսեացն։ ընթադրուհիս
Այսպէս 5 · 18 ձգողական։ փոկով լծոյ երնջոց անխզելի ըմ
բռնմամբ զանօրէնուհիան։ յարաթաթահ տղմա
Գնիւդ 38 · 9 աւանդիցն։ Հայրենացն ծախս։ կապարանն
ռուհի կենաց ընդ գնոցն սատակման։ կորուստ
Այսպէս 12 · 17 սարկումին։ ընթացակցուհիան խորամանկուե բան
մունն։ ընթացակցուհիան խորամանկուե բան
Մատթ 23 · 6 նոցին զանշահ աղճատանան։ վայրապար բեր
էութիւն։ Հատուցանելն եղեռնականացն։
թիւնն։ ինքնասիրութիւնն։ նախադահիցն տեն
Այսպէս 3 · 16 րոսուհիս։ յօնիցն յաւակնուհիս։ ապիրատու
մունն։ ի կեղծեացն քօղարկուհիս։ փառամոլուեն մը
տիցն մոռացուհիս։ նրմանեացն այլակերպուհիս։
կշռութիւնս։ խոստմանցն դրժորդուհիս։ ուխ
դրուե։ իշխանականին զամենասփիւռ բացար
Գործ 2 · 14 էուի ընչոյն։ Լան քան զսահման կանոնացն
անկայուն կամացն։ Հաչման հադադին։
ժանկան։ նորոգ մտացն։ օտար խորհրդոցն
Պետ 2 · 2 անկածիցն։ ի Այնի դարձին՝ առնոյն դարձն դա
բնակուհիան։ լքումն լսեացն։ ընթադրուհիս
Այսպէս 5 · 18 ձգողական։ փոկով լծոյ երնջոց անխզելի ըմ
բռնմամբ զանօրէնուհիան։ յարաթաթահ տղմա
Գնիւդ 38 · 9 աւանդիցն։ Հայրենացն ծախս։ կապարանն
ռուհի կենաց ընդ գնոցն սատակման։ կորուստ
Այսպէս 12 · 17 սարկումին։ ընթացակցուհիան խորամանկուե բան
մունն։ ընթացակցուհիան խորամանկուե բան
Մատթ 23 · 6 նոցին զանշահ աղճատանան։ վայրապար բեր
էութիւն։ Հատուցանելն եղեռնականացն։
թիւնն։ ինքնասիրութիւնն։ նախադահիցն տեն
Այսպէս 3 · 16 րոսուհիս։ յօնիցն յաւակնուհիս։ ապիրատու
մունն։ ի կեղծեացն քօղարկուհիս։ փառամոլուեն մը
տիցն մոռացուհիս։ նրմանեացն այլակերպուհիս։
կշռութիւնս։ խոստմանցն դրժորդուհիս։ ուխ

ա՛ժանեցելոյս։ Ա՛յլ զոր օրինակ անթիւ բազմութիւն
կայտառաց կարճաց խայթողականաց, ի տորին մա-
տունս ծայրից տանոցն զօրհատական թոյնս բերելոց
նմ յաման մաշկեղէն արկեալ՝ ամիոսիւք վերնոյն շա-
փիղ կապարանին շրջափակութիւք։ Յուցանի արտա-
քուստ բարձրք, իսկ ի ներքուստ՝ համբարձք ջրի
և պահեստք կորստեն և կոյտք կսկծման և գործո-
նեայք սատակման և մշակք մահու։

Ա՛րդ՝ այսոքիկ են ամբարեալքն՝ զո անօրինութիւնե
ա՛ժանաց՝ թշնաւաքիրան թոշակք անձն իմ պար-
տական կրկին սատակման։ Որ կամաւորբար ընկա
լար ի քեզ, ‖ զոր թշնամին սերմանեց ի մէջ ցորենոյն Մատթ.
յաղարակի աշխարհիս։ Ո՛վ այր անմաքուր անբա- 13 • 25
րիշտ և ծոյլ բնաւին առեցեալ։ Սիրոյդ մոռայ ա-
խորժմամբ զլցեալն ամ անառակութիւք։ Նո՛ւ զոր
առաքեալն ցուցանէ զթիւս բնաւից սարսափելեցն
կշտամբողաց, աստուստ սկսեալ մինչև ի կատար կա
նոնի այնր պայմանի։ ‖ Նո՛ւ որ հասել են ասէ յայ իրա Ա՛ստ.
ւանց վերայ, եթէ որք զայսպիսին գործեն և կամ 1 • 29
կամակից են, արժանի՛ են մահու։ Ա՛րդ՝ ես ինձէն
ինքն զիս պարտ վարկայ կրկին հատուցման, կորըս
տեան, սատակման, ի մահ դատապարտութե։

Ա՛յլ խնայեա՛ յիս ողորմութիւք։ Խարերարո։
Խարեգութ։ Կենդանի։ Հզօր։
Կամարար։ Կարօղ։ Հնարաւ
ւոր։ Փրկիչ Ցա՛ Կրա՛
օրհնեալ յաւիտեան
Ամէն։

Ա՛ երանելի յաւէտ ճանաչէին զնոսին հիմնադիրն Տէր Յիսուս աստուածն մարդկանաց։ Եւ ի նոսին արժանի եղեալ ընդ այ. Ամ.

ՈՐԴՈՅ ԱՐԻՊԱՆԱԼԱՆԱՑ

Հէնց ամենապատիժ, միշտ դժնեայ վայ
րենաբարոյ, անձամբ անձին մահու
կշտամբիչ։ Ընթացօղս ղերամակ զաղիրս վայրա
դաստնա խոզից արօտականաց գարշելութեան մեղաց
նախատ վարձկանութեանց։ Հովիւն տածողական
ըզհօրանս ուղղացն ամայաբնակացն ի վրանս հով
ոճացն, ։ ըստ երգոյն երգոց առիս առակին։

Ես ո՛չ իսկ ծանեայ զիս երբեք գիտել թէ յո՞վ և
յո՞ր պատկեր, և վո՞ր գոյացայ։

Ո՛հ ի յոտս տանուղականս կրողաց երկուց միակը
ցորդ խորհրդականաց՝ ըստ ձևոյ հրեշտակի կառու
ցար. իբր ի թռիչս թևոց կրկնաբարձ բազկաց վե
րատանողաց՝ յաշխարհն հայրենական հայել։ Ա՛վ ի՛
մար, զի՞րդ քեզէն կորացար յերկիր. ։ զատեացս
միշտ հոգացեալ դիպո՛ւածս, ընդ ցիրս անապատաչ
կանս համարեցար։ ։ Իբր զձրագ բազմաբերանեան
ի յաշտանակի մարմնոյդ հաստատեցա՛ր գլխոյդ քո
լորա՛ի. զի և այսու ի յօրինակին ջնորհէ մի՛ օտա
րասից զա՛ծ տեսանել՝ և զմեզ ականատես իմաստա
սիրել։ ։ Հանդիսանո՛ւեն յարդանաք կրկին ձոխացար։
Ո՛վ ի զայրէնական բարեմասնութե՛ որ առ քեզ եղեն՝
անարգել լեզո՛ւս խօսեացիս։ Զեռինդ հաստմամբ
յարմարոտեն մատանցդ շառաւի՛ղաք՝ զդործնակա
նացն անօրինել զանտեսու՛ի. իբր ։ կցորդ համացե
ղուք ամենաբաշխ աջոյն այ՝ ։ ա՛ծ կոչեցար։ Երից հա

Ղուկ. 15 · 15

Երգ. 2 · 7

Փիլիպ. 3 · 19

Եսայ. 25 · 31

Ծննդ. 2 · 7

Սիրաք. 17 · 5

Ղուկ. 6՝35·36

Ապօս. 8՛ · 6

յանցաւորութ|ի՛ ի դրախտին կենաց, այլ աշաւանին
նմանութեննէն կողոպտեալ զտար պատուհրանին
բեալ իսպառ ոչ իմ գերի։ Այր թէպէտ յառաջին
Հրաշակերտութ|ի՛ եղական ‖ պատկեր ես՝ կշտամ
Այդ արդ՝ այսպիսեաք՝ եւս բազմաք անղուդական
կերին յանկարդ փոփոխութիւն։
սեռեակի զգայականի։ Այր շրջեալ ընտանութ|ի պատ
Ճառեալ ինձ յօրինուած կազմուե մարդոյդ քոմ
անդամոցս անարդաց պատճառողոցս ի մարմնի՝ կըր
քի ժողովելոցն։ Այ ի հատուա՛ն ի՛ննազուե միոյ
քուն, զնասեալ է հատուածոյն անարատուե յանուն
կապակցեալ լծով հաւանականաւ զվերն ընդ փո
դած|ի։ Ի՛բր զի ‖ առանց բնաւ|ից զուգամանուե
յօդուած շաղկապ|ի՛ մի առ եկեղեցի՝ զի խորհըր
Զարձեալ՝ այլ օրինակ հոգևորական։ ‖ Որ զսիրոյն
անսխալ և անայլայլելի պահեցի։
ամին՝ իբր կանոնաւ իմիք սահմանեալ, մասամբք
նակաց և շարունակ հետևման աւետրին առ պահ
չականի անձն իմ եղկելի։ Որպես զի և առաքր ժամա
տուած՝ ինքեզ են նկարագրել իբր յարձանի անշըն
րևորդք և պատկառելիք։ Ուստ Թարգմանուի՛ սոցին
գողտրականք և պատճանադունք։ Զարձեալ՝ կա
նիք։ Ինք կարճատեսք և ազդողականք։ Այն և
ւարք են և զօրաւորք. և այլք փոքունք են և պիտա
մատոյդ դիտման՝ անդատ եղիցի։ Օ՜ի ոմանք ըստ
զի մի՛ և երևելիդ նուիրականուե քոմմէ տեսուե
մասունս չափուց աղդողականաց հինդ զգայուեց։
յարեալ՝ի քեզ ընդ նոսին՝ի նոյն և պատշաճական
Տարիւրոց և տասանց վեցից յօդուած շաղկապեցար։

լուսազարդ շնորհիւն՝ զհոգւոյն փչումն առեալ,
նմանութիւն ես կերպարանին։

Ա՛ւ ա՛րդ՝ ընդէր կորուսեր զփառան երկնաւորա-
Ծննդ 3.23 ‖ իբր նախաստեղծն երբեմն զվճռական երկրաւոր
յադին դարաստանին։ Ընդէր փակեցեր քեզէն
քեզ զերկին. և զվերելից դուռն աղխեցեր։ Ընդէր
խառնեցեր ընդ ջրոյն մաքրութեան՝ զախտ արտաս
ցաղդ տաժանաւորութեան։ Ընդէր զլուացեալ
Ելից 5.3 ‖ զձորձ վերարկուին՝ գարշելի դործովք զաղտացու
ցեր։ Ոչ լիր զեղեալ հանդերձին մեղաց պատմու
ճան՝ անառակ վարուք քեզ արկեր։ Ընդէր զտա
նողացդ ոսից սրբութիւն՝ ճանապարհաւն ժանտից
աղտեղեցեր։ Ընդէր կրկնեցեր իրաւդատուին զսխ
տագանցութիւն հին պատուիրանին։ Ընդէր մեր
Ծննդ 3.22 ժեցար ՚ի պողոյն շնորհաց՝ ‖ իբր ադամ ՚ի ծառոյն
կենաց։ Ընդէր նենգեցեր քեզէն զո կամաւ զան
ստուերս լուսոյն յարակայուն։ Ընդէր պատկառանս
անհամարձակելս՝ քոյին դիմացդ նպաստեցեր։
Ընդէր զինեցար ընդդէմ զո ներհակ ոմն ընդու
նարան խելագարուե։ Ընդէր որսացար ՚ի ծուղակ
մահու, թողեալ զարահետն վստահութեան։
Ընդէր կարծիւ պատրնաց ածար՝ հաղորդդ մարմ
նոյ կենարարին։ Ա՛յլ վերստին յուսացեալ ինա-
կարդա նմա, ապաւինելոյս քաւիչ նորոգիչ
փրկիչ կեցուցիչ և կենդանարար։ Աղօթ
մած, խնամօղ, մարդասէր, անոխակ
կալ, բազմադութ, օրհնեալ
յաւիտեանս
ամէն։

Ա էրսին յաւելուածք էրէին հեծուելէ նորին հայոցի առ նոյն
աղբս Մաշկեանոց։ Կան՚ի խորոց սր՚՚։ Իսկ

Ի ԱՐԴ՝ ՕՐՆԵՑ ԳՈՑ

ասել ամաչեցելոյս յերեսաց մեծիդ ահա
ընդունէ։ Եայց եթէ համարանալ, և հող՚ի
բերան եղեալ լռել՚ի սրտի ‖ ըստ մրիկեուեն խրա
տու։ Ահա՚ի բարւոյն կարկառել՚ի յոյս։ Իսկ եթէ
զփակնա շարժողսե շրթանցս բացից բռնադատեցից
խօսիլ կամելն, դրձի զնոյն ձայն կրկնակական եղեռ
երդուեր լալեաց բազմուեր խելթ մոացս առաջադրէ։
Ա՚ն արդ՝ ողբակից մեծ մեղաւորին անօրինեցելոյ
համաւ առ՚ի մահ, ‖ զնորին դաչնի երկրորդեցից
և ես ընդ նմին։ Ա՚եղայ ահր մեղայ. և անօրէնութեց
իմոց ինձէն վկայեմ։ Խնդրել ըզ նմին զբանս յիսու
երորդի սաղմոսին՝ ‖ անթիւս գրեմ զպարտուցս սակ՝
անձինս մեղնոց՝ քան զհող երկրի հողմահոս փոշոց
ընդ օդս ամ տարածեցելոց։ ‖ Ա՚եղայ յերկինս և
առաջի քո. ընդ անառակ որդւոյն պատկառեցելոյ
հայրենի գթոյդ վերստին դարձեալ թախանձ արկա
նեմ։ և զողորմելին ձայն աղերսանաց՝ արտօսրածին
ողբով գոչման՝ յի ախտս դէմս մատուցել՝ առաջի
քո տարածանեմ։ Ա՚հայր գթութեց, ած բոլորից,
չէմ արժանի կոչիլ, և ո՛չ բնաւին առ այս անճանիլ։
Ա՚յ միայն որդի, այլ և անպիտան ապրեան վարձկան
Ընկալ զսովեալս տարագրական պարտապան վընաս
ուց։ և զցաւ քաղցոյս լրկանաց նեղելոյս և նրբա
ղելոյս՝ կենաց քոյ հայիւդ բժշկեացես։ Ի՚ր ընդ

առաջ քո ողորմութիդ՝ ի լսելիսն՚օրս ապաւինու։

Ա պաշտ 38 • 10

2 Կաց 33 • 13

Ա պաշտ 50 • 1

Լուկ 15 • 21

Ա՛ երանի յաւէտ ուրախ լինի հեծողն նորին հանդէպ առ նոյն աչերս տաղնապաց։ Եւ ի խորոյ սրտից իւրոց քնար այլ

ՄԱՐԶԱՆԱ՛Յ, Տ՛Ո՛Ր, ԱՆԸ՛Ն

կիրքն, անեղ, անքովանդակելի, աննիւթելի այնպէս նկատող. ծնօղ անքննին փոքր միածնի։ ‖ Հրաշացուսցես զիմս ողորմի՛ հերքեցելոյս ընդունելո՛ւն՝ առ երկնայինան և առ երկրաւորս։ ‖ Տօնեա՛ զկեանս կորուսեալոյս՝ վերնականցն պարերը պատուի։ Աշխատարանեա՛ բանիւդ օրհնուի՛ ‖ զկենդանի նու-

Ա՛ռակ 15. 22 Ի նոյն 1 Տիմ. 1. 9 Ա՛ռակ 14. 10 Ա՛ռակ 15. 32 Ա՛ռակ 52. 7 Ա՛ռակ 35. 23

ո՛ր գեղջ գթած և անոխակալ՝ անօրինել մեղապարտի զնախահպատա՛ Հանդերձին ծածկոյթ։ Աշխան դահորոյս ձեռացս աղտեղեալ մեղաց՝ ‖ զկնիք մատանեաց՝ նշան համարձակուե՛ ամենառատ կամաց մատուցեա՛։ ‖ Գարշապարուցս Թշնաւե՛ մերկուե ոտից՝ պատուսպարուե՛ աւետարանական ամրավերարկու զդիցս կօշկաց՝ ի յօձին Թունից միշտ ամրացուսցես։ ‖ Զբաւարակդ պարարակ եղինդ երկնայնոյ՝ որ ի՛ միածին որդիդ քո, օրհնեալ իսկապէս մարդասիրու Թե՛ կարօտելոյս բարեաց նըւիրեա՛։ Որ մատուցել միշտ, և անպակաս ճոխ՝ ի լուսե յարակայ. զենեալ ի սպանդարանի անթիւ սեղանոց անսպառուԹե՛։ Ի ողոր յամենեսին և բնաւ յամենայնում։ Լո՛ւԹե՛ յերկինս, և իսկուԹե՛ ի տարին։ Աննըւազ մարդկուԹե՛ և անԹերի ածուԹեամբ։ Փշրեալ բաշխի ի մատունս անհատս. զի զհամայնն հա՛ւաքեսցէ առ ի նոյն մարմին իւրում գլուխ։ Որ փառք ընդ նմին Հայր ողորմուԹեանց. ամէն։

ցուն, [ն]ա[յ]եալ տայ քեզ յամենեսի[ն]։ Այլ դարձեալ՝ տիրեայր քո ամենա-
[մ]ատ
12 · 16 իմաստունն ։ Այլ դարձեալ՝ տիրեայր քո ամենա-
ի քո արմատ անմահութե[ա]ն. ոչ և իանխա[փ] խակ գրեաց
զքեզ՝ բովանդակ արդարութի[ւ]ն, և դիտել զողորմութի[ւն]
15 · 3 ընդ պարգեւաց քոց ապա[շ]խնեալ։ ՚Ի ձանձրէն
համայն մեղուցեալ՝ արի[ւ]ն կենաց իմոց բարերար՝ ի
27 · 11 առ ի նըւազ բիւրս մեղեցեմ։ Այլ ո՛չ գրեցայց
բաւի այցելութիս։ ՚Ի ո՛ի քո եմ պար ոգեսէր, թէ և
Ամոս 3 · 2 ճաճոյս զօրեղ սպեղանիս։ Արեւր կործանմանն՝
տեցայց։ Ընարա՛րեա զԹուեցդ Հայր՝ մեծ խոց
զաւեալ՝ ի հիւծմանց ախտից, առողջուե՛ն պատրաս
ճեա ծածկեսցես։ Ա՛ի զիտուե՛ նեխուե ցաւոցս
ինձ տնկակից մահու ճեպուսցես։ Ա՛յլ բարձ բա
նիւ քո ողորմեդ ժամանուե՛ն ապականարար. ոչ զի
մատ
14 · 17 Ա՛ի երկար ինձ զվերս մեղացս՝ ի յախտալից մաղ
43 · 26 Ա՛ի զիտուե՛ նեխուե ցաւոցս
ինձ տնկակից մահու ճեպուսցես։ Ա՛յլ բարձ բա
նիւ քո ողորմեդ ժամանուե՛ն ապականարար. ոչ զի
զաւեալ՝ ի հիւծմանց ախտից, առողջուե՛ն պատրաս
տեցայց։ Ընարա՛րեա զԹուեցդ Հայր՝ մեծ խոց
Ճաճոյս զօրեղ սպեղանիս։ Արեւր կործանմանն՝
բաւի այցելութիս։ ՚Ի ո՛ի քո եմ պար ոգեսէր, թէ և
27 · 11 առ ի նըւազ բիւրս մեղեցեմ։ Այլ ո՛չ գրեցայց
Համայն մեղուցեալ՝ արի՛ւն կենաց իմոց բարերար՝ ի
15 · 3 ընդ պարգեւաց քոց ապա՛խնեալ։ ՚Ի ձանձրէն
զքեզ՝ բովանդակ արդարութի՛ւն, և դիտել զողորմութի՛ւն
քո՝ արմատ անմահութե՛ն. ոչ և իանխա՛փ խակ գրեաց
իմաստունն ։ Այլ դարձեալ՝ տիրեայր քո ամենա-
12 · 16 ցուն, [ն]ա[յ]եալ տայ քեզ յամենեսի[ն]։ Այլ դարձեալ՝
մատ

33 · 11 Նուէ իմ մահացելոյս ։ Ո՛ բարեբաստութի՛ կամացդ
յայտնեա՛ գովեալ՝ բոլորից դոյից եղելոց։ Ստացի՛ր
անուն քեզ անձառ, և ինձ թշնաւիս նորոդ փրկութի՛։
Կորուսցե՛ս զգիր մաւրհակի մեղուցելոյս ամբաս
տանութե՛ն։ Ո՛ վըճիռն հոդւոյս մահու՝ ըրեսցես
Ղ՚ուկ
22 · 44 կայլակօք արեան որդւոյդ սիրելւոյ։ Ա՛սահուն
փրկութե՛ն բարեաց՝ ։ արեամբ քե՛ քոյ նկարեսցես։
Ա՛ստուած
10 · 19 Յոյժ զաքանչելիս քո՛ բարեդթութե՛ն՝ ի՛ ձառ հարսա
նեաց քոմ հարազատի։ Ա՛ի՛ փակեսցես դիմելոյս
Ա՛ստուած
22 · 2 առ քեզ զառաջաստ սրահի կենացդ յարկի։ Ա՛ի՛
25 · 10 սրտիցես՝ ի բազմականացդ՝ և՝ի բարեացդ քոց զըր
22 · 13 կեսցես։ Ա՛ի՛ պահեսցես՝ ի գանձարանիդ զնիւ
Հ Օրէն 2 թեալ իմ պարտուցս անօրէնութի՛։ Ա՛ի՛ կնքեսցես
32 · 34 ի քսակ բարեացդ զպաղծութե՛ն իմոց գարշելի՛։
Ա՛ի երկար ինձ զվերս մեղացս՝ ի յախտալից մաղ
Ծ՚օ
14 · 17 ճիկս ծածկեսցես։ Ա՛ի զիտուե՛ նեխուե ցաւոցս
Ա՚յլ բարձ բա
43 · 26 նիւ քո ողորմեդ ժամանուե՛ն ապականարար. ոչ զի
զաւեալ՝ ի հիւծմանց ախտից, առողջուե՛ն պատրաս
տեցայց։ Ընարա՛րեա զԹուեցդ Հայր՝ մեծ խոց
Ճաճոյս զօրեղ սպեղանիս։ Արեւր կործանմանն՝
բաւի այցելութիս։ ՚Ի ո՛ի քո եմ պար ոգեսէր, թէ և
27 · 11 առ ի նըւազ բիւրս մեղեցեմ։ Այլ ո՛չ գրեցայց
Համայն մեղուցեալ՝ արի՛ւն կենաց իմոց բարերար՝ ի
15 · 3 ընդ պարգեւաց քոց ապա՛խնեալ։ ՚Ի ձանձրէն
զքեզ՝ բովանդակ արդարութի՛ւն, և դիտել զողորմութի՛ւն
քո՝ արմատ անմահութե՛ն. ոչ և իանխա՛փ խակ գրեաց
իմաստունն ։ Այլ դարձեալ՝ տիրեայր քո ամենա-
12 · 16 ցուն, [ն]ա[յ]եալ տայ քեզ յամենեսի[ն]։ Այլ դարձեալ՝
մատ

Ամոս 12 · 18

Սիրա 47 · 15

Ես 8 · 35

գ Թագ 21 · 8

Օհան 3 · 9

3 Մակ 21 · 3

մօտ է քեզ յորժամ և կամիս կարօղ գտանել։ Ես յայ-
սմանէ յուսոյն աղերսանք, իմոյս առեալ տիպ։
Ո՛վ անդէն ոչ այլ ոք բազմամեղ՝ որքան նա՛ ինձ զու-
գաշափիլ։ Երբեմն որդի՛ ապա առելի։ Երբեմն
միջնորդ ‖ խաղաղութե՛ն ով ժողովրդեանն, և յետոյ
խորոց որոշման բազում խռովութե։ Երբեմն օրէնք
‖ կենաց կացի, և յետոյ մուրհակ մահու հաստատել։
‖ Ո՛վ երկնաւորին պաշտօն ընդոտնեալ, և զօտարին
անուն ծանուցեալ։ Ընդ նպատաձառ օգտոյ Ընկարօտ
ղերկոյ։ Ընդ սովելի դող։ Դերդեալ տրտնջօղ։ Փափ
կացեալ փախստական։ Սեղանանենդ սարսուցեալ։
Ընդ պատասխանի վնասապարտ։ Վաղճրասնոյց հայ
հոյիչ։ Ո՛վ ահաւոր հայրատեաց։ Կտակարանացն մատ
նիչ։ Ո՛վ ևսէի չարախօս։ Ո՛ռացօղ երախտեացն։
Լմաստուն սխալական։ Ընդ ինադէտ յանցաւոր։
Ընդ թապարտ զղջացեալ։ ‖ Տարակուսել աչխատօղ։
‖ Ընդ աջաւոր կռապաշտել։ Ցամրային դարձաւոր։
Կեղակարծ ընկալեալ։ Կասկածաւոր հաշուեթի։
Ցապայս յիշատակ։ Ցերկբայս փրկուե։ Ըզհա՛ա
տալն գիւտ։ Ի մանկ ծնացեա՛ծ։ Կարդա՛նեալ
գերի։ Կխաչատուր պրծեալ։ Կամաւոր անձնա՛
մատն։ Տըմարդի յղփացեալ։ Ընդ մաւրեպ հանճարեղ։
Ի յընթացս բանից երկեակ որոշմանց՝ յամ ուրեք
բանասարկեալ։ Ոչ ըզոց և ձաղանաց մեծ պարսա՛ւ, և
փոքր գովեստ։ Իբր ի վե՛ր ինքնագրա՛ւ կորստակա
նի՛ երգիծանու՛թ խառնեալ ընդ աչխար։ Կան նո՛ր
Թեւադիր բարդա՛ճուե՛ ամ հասակի։ և խոտորումն
նորին՝ ի շրթունս բնա՛ւից Թառանչ Թախծուե՛ ո՛չ
ղորմելիս ինն ազդեալ։ Ո՛ արմանամ վհատիմ տարա
կու

զաղէր տեսակին. որով ամօթոյ մարդ-արէգն՝ զանաս
զէր կանացի կերպին անդրելին խայտառակու-թի՛ն
Ա՛ր կանացի կերպին անդրելին խայտառակու-թի՛ն
ծալին սիդօնացոց՝ իգական ամենանզով ձուլածոյն։
նեայ արձանն փեգմալիոյ։ Ա՛ր տգեղն և անպատ-
ղ՛ն ձնաչէրին հարք նը՛ց։ Ա՛ր ի մահամատոյց այլազ
բաստանէ, Ա՛ էր ընդ նա ասէ ա՛ծս օտարատիս զոր
խափրեալ յառաջաձայն ձաղանօք՝ սաստիկս իմն ամ
պաշտօնեայք նը՛ց։ ՅԱ՛յն միայն ածէր զնա, մոմախս նա
հեթանոս դևք և անշունչք են. և նման նը՛ց լեցին
ի՛մրդ ոչ հայրենի յանդիմանու-ին։ կուռք ասէ
և ցաւս և աշխատու-թիւնս ածէ Թերաք՝ հայր։
սամուէլի առ սա՛ուղ եղեալ։ Հմայք ասէ մեղք են.
խորանաց։ ի՛մրդ ոչ յիշեցաւ յանդիմանու-թի՛ն
Ա՛ստի սէրն ընդ պատկերացն։ Ա՛ ի՛ր կամքն ը
ղամեռականին կապեցաւ։ ի՛ կայր նը՛ և կուռք
ընդ բարձրելոյն։ Պատկառիմ ասել թէ և ը՛ստանդա
ցաւ պատարուն։ ի՛մրդ կտրեաց ‖ զուխտն որ
ամբարհաւաձեցաւ ընտրօղն։ ի՛մրդ ուրացաւ
փառաւորն։ ի՛ մրդ փոքրկացաւ մեծատուն։
նուաղեցաւ հոգեկեալն։ ի՛ մրդ անարդեցաւ
տեալն։ ի՛մրդ անօրինի՛ ուսուցիչն։ ի՛մրդ
աղօտացաւ փայլեցիկն։ ի՛մրդ պատանդեցի՛ ազա
ընտրե՛։ ի՛մրդ սրացաւ մերձաւորն։ ի՛մրդ
նացաւ ծանուցիչն։ ի՛մրդ ‖ զատակեցաւ զա՛ւակն
ամբարձեալն։ ի՛մրդ սասանեցաւ հաստատե՛ն։
թեաց, ինձ զի՛նչ պատահեցաւ։ ի՛մրդ անկաւ
կուսեալ ափշու-թեամբ։ ի՛ թէ նա այնքան զը

Ե 11 · 3
Յեր 3
Յեր 3 · 25
Յեր 3
Ովս 2 · 12
Ովս 2
Ամոս 5 · 95
Ամոս 1
Յովն 1 · 15 · 23
Յեր 1
Յեր 16 · 8
Յեր 3
Յեր 2 · 19
Ա Թագ

Նորին դիմեցումն անխտրաբար յանուն ջարուբէ ան
ժուժկալ դիւին՝ անձաբար ձնեալ մղէին։ Տա
րաւ զէուխ բարեբաստուբեն, որ զնախնին որսաց ՚ի
Յոթ 4 կորուստ։ ‖ Յաղթեաց մեծուբին՝ իմաստից առա
10 · 27 ւելուբ։ Գերեաց գոռոզուբին՝ Յիմարեցոյց փափ
կուբին։ Ա՛նեաց արծաթն ծառայեցուիչ։ Յոգի
2 Կաց 27 · 13 դատեաց զայրն ոճնելի՝ հին զէնն կործանողին։
‖ Ի՛պրկացն այ Հանեալ՝ յոտս ստամբակին դիեցոյց։
Ա՛ետոյց մեղկուբին։ Ի՛մրեցոյց ծուլուբին։ Ա՛ղբե
ցոյց շըլայտուբին։ Ա՛վ դիւրապատիր մարմին երկ
րածին՝ որով ձայնարկուբ զբեզ աւաղեցից։ Ո՛րան
զի ո՛չ տիրեա առնա Հանդիպի ընդդիմաբանուբիս,
այլ՝ ամենից սխալողաց կամաբ վերպերոց։ Ա՛ւելն նո
վաբ է իմանալ՝ թէ անիրաբ է պարծիլ յիմաստուբ
մարմոյ, եթէ ոչ ալ դատեալ ընտրեսցի։ Ո՛ր զի թէ
առ այս պայման բանի յիմար ոք իցէ, և՛ի հաստչին
կամ յուսացի, ո՛չ կա ՚ի նորայնոց անտի ինչ կրես
ցէ։ Ա՛յլ քանզի սաստիկս և քաոսեղիս ունի ոզո
մն զդարձին իւրոյ յիշատակարան ինքնապարտաբն
կշտամբուբիբ. իբր մեռեալ իսկապէս համայն ՚ի
անձնասիրուբիբ։ Օ՛ որ եթէ ոք զիսկն նկատեացէ՝
Ժ՚ողով 1 · 2 ‖ ունայնուբիքն է իմանալի։ Ա՛յլ ՚ի մատեանս քա
2 Կաց 9 · 29 հանայիցն և՛ի դիրս ազիայ սիլոնացւոյ՝ յորում ըզ
փոյթն իւրում ընթացիցն՝ արտասաբելիս ինն եղանա
կէ։ Օ՛ ուր կան։ Ա՛նօգուտ վաստակ։ Ա՛նմիտ հե
սեւումն։ Ա՛նշահ արշաւանք։ Ա՛նկայուն երկիք։
Օտարին իմաստք։ Ա՛ջնչից հոլովք։ Ա՛նբասելի
բերբ։ Ա՛նյարմար վարկածք։ Ա՛նոտի սերմանիք։
Ա՛շափուշ հինաճք, Ա՛պականացու ստացուածք

կռապարիշտ և քօղով ծածկեալն՝ որ զկերպարանն
նեռիւք՝ զանձն և զընկերն խոցոտելով։ Ռանդի
ծեսցի ոք՝ իմարդկանէ բամբասաւորօք զինւորեալ
վօղս կանոնադիր դարձելոց ղչման։ Ոչ զի մի՛պար
դրութիւն՝ և սիրտս բնաւից նախասերմանեաց՝ ժողո
վեցի՛ կանոնադիր դարձելոց ղչման։ Ոչ զի մի՛պար
Ա՛յս ամ մասունս բանից խոնարհողական կանոնա
դեմ բարձրելոյն հակառակութիւն։
Ընդ ոգւոյ խրատ դատ։ Ընդունայնաբոր քերոն։
Ա՛նաստակար փափագ։ Կորստական շահիլ։ Ա՛ր
պակ ձանապարհ։ Կործանական կրթութիւն։ Ա՛ղօթա
պատիր վարժութիւն։ Չանապազասխալ տեսուչ։ Ա՛կնա
արատ պրկութիւն։ Պոռնկակերտ կերպարան։ Ա՛խտա
բորբոք նիւթ։ Ո՛ժնեատեսիլ գոյն։ Յոգնատխուր
գեղ։ Յոլովամեղ ծուխ։ Շ՛ոգի ցնդեալ։ Ա՛ր
ձառ մերձ՛ի յատ։ Տաղտար քակտել։ Ընդվայր ա
զաղակ։ Ընպատճառաւոր ծաղր։ Ըհամարհելի աս
պարէզ։ Ընձնավաճառ գերի։ Սատակչական եղբ
Ընձեռ մոռացմունք։ Սոյօդ ձառ։ Օ՛ձրացուցա
նօղ զրոյցք։ Լպերանաց խծբիծք։ Խելագարութե
խնդիրք։ Ընթանալոց ցոյցք։ Խայտառականաց յայտ
նութիւք։ Ընձակ ապառնեացն։ Ընպաշտօնաց գործ։
Ընմպահականաց պատմուճի։ Չեղծացելոց օրինակ։
Խորհրդատ ծածուկ։ Որս խաւարային։ Ա՛հա
դուշակ վիհ։ Ընյատակելի անդունդ։ Ուղեկցու
թիւն սպանողաց։ Յիմարութիւն բարբանջմունք
Պարանոցալաց վայր։ Խարխուլ յարի։ Շ՛ինած
սասանեալ։ Կամուրջ խախտեցեալ։ Երևոյթ փախ
չելի։ Խաբօղ շողքորթ։ Ընդոպայ մատնիչ։ Ընդ

մանուէ՛ք զԹուի քո ողջունեացես։ Որով զհուշ կո
Ա՛յդ՝ ի յուշ բերեալ զոր ի քէզ անձառելի բարե
սին ըղձից՝ որ զձեռս ղղջմանն փոքր ինչ կասեաց։
անյուսութեն կաթիած չէր անկել ի յեռանդն սըր
հեռի յողորմուէն առ այս ցոյց բանի ե իմանալի։ Թե
խոստովանուէ մատչել առ քեզ Տէր։ Կանգնի ո՛չ
զարդ կտակի եկեղեցւոյ ընծայեաց հետս բարուե՛
կադրուէ։ ||ձածուիդ քո քարոզել՝ ի մատեան լուսա
Ո՛ր ամենահամ ախորժաճաշակ բազմապաճոյճ առա
խորհրդոյդ բարեաց ընդ ողորմեալն նորոգեսցես։
ցուցեալ՝ զանքաւելի մեղացն ջընջուած՝ յիշատակաւ
հնար զօրեղ ահաւոր։ Ի ստեղծողիդ փառս ածէ
հաշակեցաք։ Տո՛ւր փրկուէ քոյոյ ծառային՝ ամենա
կեցեր։ Որոյ արեանն կցորդուէ՝ զքո փառակիցդ
րեցեալ վերհ արքայ որդւոյն. զոր միածնիդ օրինա
բարդաճաճին յարդաճորուէ՝ ի դեր աշխարհական
արքային աղերս։ Ա յցելուէ խնդրոց՝ դիցի քո ընա
նաց մանո կարդեալ՝ բարեբանել մեծիդ պաղատիմ։
ձարեղուէ։ Նիւթեացին ներկայիս հայցմունք՝ ի
իմ պարտաւորի՝ իմաստուէն ոչ ժամանելոյ՝ ի մեղա
տովանելոյն։ Ո՛ր մեռեալքն ահա կենդանեցս՝ ան
ձածուէն անբաժանելեաւ՝ կենադործել զանդ խոս
Որժամ հոգուովն եղ յայցելուէ
ոտան դիմելոց։ ||

գեօգ սիրոյ, մխիթարել յաւէտ զտրտմեալս համ-
քաղցրութ՚ի խնամն գթութե ձրի եւ ամենառատ պար-
նախահրամանն սաստկութե՝ Վարձիր ինր՝ դարձիր
քան մեծութեդ քում վայելէ՝ Բանզի յաւէտ օրհ
ձանաչես՝ Իսկ եթէ գոցես՝ այնքան բարձրնաս որ
գործոց՝ ո՛չ պակասին փառք քո՝ զի իրաւամբք քո
գոչեսցեն՝ Ո՛վ թէ կորուսցես զմեզ դատեալ ըստ
մանակից այսր հեծութե եւ զհմս ընդ նմին ընծայել
վն նորին՝ Ո՛վ եւ ես մաղթեմ մեծ վստահութ նր
գե՛ որ զի անպարտաւ է աղօթելն՝ քան չարաբանելն
աճութեն արդարացուցիչ զտղոմն ողորմեալ կար-
բազմահրաշալոր մարդարէսճառն պատմագրութի
անտեսի՝ Բանզի և օստացոյն՝ ի նմանէ ստեղծելն
զուգաձայնութ, իբր կենդանեօք՝ նոաւճ ընդ նմին
ընդ տղոմոնի՝ ամիւ վարձս վարկուցել համակցորդ
նէցուսցես զնա քաղցրութ ընդ աղքատս ժողովրդոց՝
նութի՝՝ ի փառս էակցի որդւոյդ կնքելով՝ նոաւճ
յարմարն առ նա կարծեցեալ զաղմոսին բարեբա-
ողորմել միացուցել խառնեսցես գրիծաճ՝ Լմ զան
առ որ մերովս յիւրն ախտակրեց՝ երկայնամիտ նե
գեղն հեծութիւ՝ Ո՛վ որ յաչաց բանիդ քո արտօսր
պաշաճանօք ՚Հօրն կրից գերազանցեաց՝ ողորմելն ը
ապարանիցն իւր խրախճանութե սաստկակիցն ա
արտասուացն ելիւք՝ զմէջ յատակի յարկին հեղեղել
գութ՝ երանութե վերս արժանացո՛ Ող յոքնահոսան
կոճեալն՝ ի բազում դարուց բամբասանաց քարանձր

չանիլ տագնապաւոր տպպոյ տոչորմանն անբժշկակա
նին։ Զեռն եղեալ փրկուբ՝ նորոգեսցես վերստին
քահել և պատսպարել՝ ի մեղսակործանս խորտակմա
նէ։ Նէ քեզ միայնոյ սկզբանդ և անսկզբանդ՝ ը
սկզբանդ և սկզբնաւորիդ սկզբանց՝ աբ Հրեղ
դութեանդ և միամ ածութեանդ՝ փառք և իշխա
նութիւն յաւիտեանս ։ ամէն ։

Ա Էրսին չաւելուած կրկին հնչումէ նորին հակառակ ա նոյն
աղբս համեմատ։ Կամ՝ ի խորոյ սրտ՛՛։ Խմ

ՅՈ ՈՐԴՈՒ ՄԻՆՏԻՐԱՑԱՆ

անօրէնութիւք ։ քում պատկերիս կայսերա
կանի արքայութեդ վերնում, ած բոլորից
լուսոյ։ Ո՛վ կապտեացդ գոռոզն ապստամբ զգարդ
։ փշանդ ընորհի՝ ինքս ստեղծելս կերպիւ։ Ո՛վ թա
գաւորեացեն մեղքն խափանել՝ մարմնոյս մահացի
առ՝ ի դրաւել զիս՝ ի նոյն։ Ձիք իմ թագաւոր առ
իշխել ընդդէմ բաց՝ ի քէն քո։ Որ անբռնադատ ձա
զանդեցուցանես ։ լծոյն քաղցրութե։ Որ բառնաս
զկարիս մեղաց՝ ամենակարդ բանիւ։ ։ Որ արեմբդ
քո լսատացար, և մարմնովդ կերակրեցեր։ Որ կար
գեալ սահմանեցեր ուխտ կենաց անփոխադրելի։
Որ յոգի քո ։ ինքեան՝ կցորդ քեզ գրելով՝ հօր քոյ
մատուցեր ժառանգակցաւ։ Որ յանուն զենմանդ
միշտ յիշատակ քո չարչարանաց՝ առ նոյն բարերար
աղօթել համարձակեցեր։ Ստեղծիչ ամենից և կենդ
։ Պ ու ես ած ամենից հոգւոց։ Որ մեծացուցեր
զայս տուրս ընորհաց՝ քան զամ գործոց քոց հրաշա
Որ

Ծննդ ։ 27
2 ։ 7
Նոմ
6 ։ 12
Ա տոպ
11 ։ 29
1 Պետ
1 ։ 19
2 Կրն
1 ։ 22
Թագաւ
27 ։ 15

ր

ռար։ Ընդ հաստելոյն՝ և ողորմած։ Ընդ կզմելոյն՝
ցուցանելոյն՝ և քաւիչ։ Ընդ նորոգելոյն՝ և բարե-
առաջնով կոչմամբն և երանեաւոր։ Ընդ կերպա-
առ առաջինն՝ արարիչ միայն ճնաչէիս. իսկ առ միւսն
ո՛վ իրաւամբք ուխտի բարձրացի՝ հաստատուն
եղեալ մեծապէս օրհնաբանել աւետեացդ քոց ձայն։
Փաթեղոյդ շնորհ ծանուցեալ. ողորմութիւն լուսով-
ուղերձել. քան զի ճանապարհ ստեղծանելոյն։ ո՛վ
ստացուածս այս կրկին՝ անյուսալի փրկութեամս։
զի ստեղծածս այս կրկին՝ անյուսալի փրկութեամս։
խաւարել։ ‖ Ա՛հա յարիցես փութով լինիլ բարերարդ
Ա՛ղ որ բանիւ միայն ազդել զլերսն գործոցն զոր
Ա՛ն զի ոչ է քո տկարութի՝ որ զօրութիւդ ես ամի։
նուամն պայծառութե, քան յանգոյից ստեղծագործել։
խակ է զօրութի զինագիրն անդրէն նորոգել ըստ առաջ
Թեանց զոր առիս ցուցեր յօրինիչ։ Ա՛նգիտ և մեծ
Ա՛ր արդարս ոչ ոք բաւէ էիցս թարգմանել խօսիւք
խորհրդոցդ՝ և երկրպագեալ զեզմեանք շնորհացդ։
տովանեալ բարերարութիդ։ Փառաւորեալ խորհուրդ
Ա՛հա արդ խնկեալ են բանիք քո ողորմած, և խոս-
միշտ վեզոյ Թողուլ և ջնջել զանօրէնութիս։

ղոսեց յոտսոյ բարութի, ‖ ոչխ աճ իբրև զիս կարօղ Ա՛նդ 7 · 18
ցոսանեալոյն՝ և քաւիչ։ Ընդ նորոգելոյն՝ և բարե-
կարեկցութի։ Յասելն զո սբ մրիբրիւն՝ քաղց-
թա յօրինմամբ այսքանեաւք վեհիւք՝ որչափ առ
Հանդերձ՝ և որ՝ի նմա են անբաւութիք։ Ա՛է բարձ
և որ՝ինմա են եղելութիք։ Ա՛է զանդունդս ալխիւքն
Ա՛է զերկինս իբրև զվարդուք՝ և հրշեմացն պայ
ծառութիք։ Ա՛է զերկիրս և զմարդկութիս, և որ առ

զքաղցրութիւն պարգեւացդ։ ‖ Ա՛ւ ազատեա զիս
ի ձեռն քո միսեցի յիս առաւելապէս այժմէն
վերստին։ Զանո՛ ունելով զբեռն պարտեացս՝ քան
տեալ՝ ‖ ձեռն քո միսեցի յիս առաւելապէս այժմէն
կեալն միրտուքեն։ Ա՛ւ փշովք մեզայ յոգի խոցո-
կարօտացայց՝ ‖ երանելով սաղմոսիչն զնուորհոգ փըր
ծայրագոյն լրութ աւետեացս՝ դարձել նախնուա՛ն
վանելոյս, հզօր ծածկատես ամենափրկիչ։ Օ՛ ի՛ մի՛
Թողեաս զամբարշտու՛թի բազում մեղանաց խոստո
Ա՛ւ՛ի պատմել իմ բնձէն զանձին իմոյ բիծ, և դու
ըելնան յիշատակել՝ ‖ արդարացոյց յանուն քո հզօր։
զՔրիւ մեղաց՝ որքան մոտաց Թևս ընթանայ զանբե
քան զանցելոյ հնոցն սուերինաց։ Ա՛ւ ընձառելոյս
մասցի առաւել աճեցուն եղեալ յաճախս տըւչու՛թի
անասխմանելի քոյոցդ աքանչելեաց նորոգ ներկայիս,
Թի մաքուր սրբուե՛ նախնի լինելուեն։ Օ՛ ի բաց
ղա՛տարա՛՝ յարդարեա՛ անդրէն վերստին յանարատու
դոյացուցիչ և այժմ ղՀոգի մաղթողիս մարմնոյս տա
որպէ ըստեղծեր մինչ ոչն իսկ էի՝ և ծանուցար ինձ
աշ։ Ընդ անապատ բարուե՛ն՝ օրհնել յամի։ Ընդ
լոյ գԹոյն՝ և ապաւէն։ ‖ Ընդ գերունակ գորովոյն՝
բեացս վշտակցելոյ՝ ծածկագետ։ Ընդ յանձանձել
ւոր։ Ընդ արարչուե՛ն՝ և քաղցր։ Ընդ ամենատուր
պարգևացն՝ և առատ։ Ընդ միշտ անսալոյն՝ և նե՛
րօղ։ Ընդ ոչ բարկանալոյն՝ և անդիսակալ։ Ընդ կա
կալուե՛ն՝ և զօրավար։ Ընդ անպարտուե՛ն և Թագա
նամիջ։ Ընդ ողջ պահելոյն՝ և բժիշկ։ Ընդ ձեռըն
ծելոյն և հովիւ։ Ընդ դարմանելոյն՝ և իբ
լոյն՝ և ամենազօր։ Ընդ առաջնորդելոյն և լոյս։
և հնարաւո՛ր։ Ընդ յօրինելոյն՝ և հեղ։ Ընդ նկարե

աչ

Կ՚ես կամ զի գուցե սէյն դուստան՝ առ՚ի յիշատակ
զկնի յոմիջ՝ երիցս կրկնելով զանձինն եղկութիւնս։
Կ՚ես կամ ոչ իմ զայդ ասեմ՝ եթէ ընդ մաքսաւորին
վընասիցեն զիս պարտիքս՝ եթէ ընդ մաքսաւորին
հարձութիւն։ Կ՚ես կամ առանց արուսեակին նշուլից՝
արևու երբեք քաղցրութիւն, Ա՚յսպէս և ոչ առանց
խոստովանութեան ծածկութեց և ըստ տանաց անձին՝
քաւութիւն։ Օ՚ի վինչ օգուտ է քեզ մաքրութիւդ՝
եթէ ընդ փարիսեցւոյն դասեցիս։ Կ՚ես կամ վինչ
գումն։ Իբր զբոյն օրինակ։ Կ՚անգիւ ուր քաւուի է
Թագաւորել՝ վտարեալ են մեղք։ Կ՚ե՚ի խրախոյս
կենդանի բանիդ՝ ոչ է յուսահատութիւն։ Կ՚ե ամ
բարձեալ քոյոդ չնորհաց՝ հալածեալ են պարտիք։
Կ՚ե մերձ գոլով ձեռինդ այ՝ ոչ գոյ անհնարութիւն՝
այլ ամենևին լուսաւորութիւն։ Խավանդակապէս
զօրութիւ։ Ընդարտեալի կարողութիւ։ Վոչ փրկութիւն։
կենդանութիւն։ Աղօրգութիւն։ Ողորմութիւ։
Մխանգամայն և քաղցրութիւ, արքայութիւ, անեղ
ծնութիւն և փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

Ա՚ջոսին յաւելուած կրկին հեծուել նորին հայոյն ա՚նոյն
ալեւս յաղկանաց։ Կան՚ի խոյց սրտիկ խօսք քոզ այ։

ՅԱՂՈՒՄ ՎԱՆԱՅԻ ՈՐՊԻՍ

ոչ է ։ առանց քի այ ողորց փրկութի ,
և ոչ առանց տեսման աչաց՝ առ լոյս զբ
հարձութիւն։ Կ՚ես կամ առանց արուսեակին նշուլից՝
արևու երբեք քաղցրութի, Ա՚յսպէս և ոչ առանց
խոստովանութե ծածկութեց և ըստ տանաց անձին՝
քաւութի։ Օ՚ի վինչ օգուտ է քեզ մաքրութիդ՝
եթէ ընդ փարիսեցւոյն դասեցիս։ Կ՚ես կամ վինչ
վընասիցեն զիս պարտիքս՝ եթէ ընդ մաքսաւորին
դավեցայց։ Կ՚ես կամ ո՚ր ասի պարսաւեալ մարդ
ըն յոմիջ՝ երիցս կրկնելով զանձինն եղկութիւնս։
Կ՚ես կամ զի գուցե սէյն դուստան՝ առ՚ի յիշատակ

Ղուկ
4 · 12

Գործ
18՝11՝14

Յովէլ
1 · 15

Յոհան
5 · 24

Մատթ
5 · 18
18 · 22

Ա. յՀ
Ես ոչ մեռանիմ, այլ կեցից, և պատմեցից զգործս Տեառն։
Ած զիս ի մահ, և ի տուն ժողովոյ ամենայն կենդանեաց։

զինչ հնարաւոր անհասիցէ. Եւ թագաւոր լուսոյն
զառաջին էարիան միշտովքն եւ վերջնականքն թող
դասիրապէս։ Եւ զանն յայի ամին քո կարողութիւդ,
յամառուն՝ քոյին հեզութիւդ ուխտ ժամանեալ մար
դասուպարտեցոյս։ Եւ դու յաղթեա վերատին իմում
մինչև մատուցցես զօրհնեալդ քո զալ ի նորոգութի
ծիցն քո՝ իմոց լսիցես։ Ունիմ համարձակութի զմե
նաւին բարերարութի։ Օ ի ընկալեալ զօրհնութի քո
ուսանիցես ինձ զողորմածդ քո հաստատեալ զ
ըացուածն ըմբռնեալ պետութա զի յոյժ ունայնացայ։
ւորութիք։ Այսեա յիս գթած։ ոգի երբեմն ի իմ
դործեցի զոչ հաճոյսն քո՝ բազմիք սխալեալ յանցա
չեալ տեղեաւթի։ Եհա արդ մեղայ՝ զի անմոռութիք
Թէպէտ և չէ ինչ պիտոյ գարշութիք գունոյ գար
նութիւն՝ կրկին առաւելեալ նոքօք չեծեծեցից։
Եւ ոչ զերծանիցէ։ Եւ ես ձիգբիտ պատկեր ամ երկրի՝ զինն խառ
նեալ ընդ նոցին պարտիս՝ և ի նոցայոցն զառիս գառ
Եւ դու՝ ես ձիգբիտ պատկեր ամ երկրի՝ զինն խառ
նեալ ընդ նոցին պարտիս՝ և ի նոցայոցն զառիս գառ
կան էգեմ ամբառնալ՝ ի վեր առ քեզ աճ։

Նդուրս և զեզրի մեծի քահանայի զասելն՝ ես ինչ
ձէն առեալ բարբառիմ, ։ Թէ և ոչ զերծաս բանս
տեցան վերջ իմ՝ ի յանզգամիս անբժշկութի։ Եւ
զաշրց ոմանց ընարելոց՝ ի յաստրեաւնի զհամաճարն
կշռամբութի մեզապարտութե անձանցն անարատից։
ան իցեմ ամենայն ի վերայ երկրի։ Եւ ես ինչ
ասեն ընդ նմին, ։ Ես իբրև զա
նաստն համարեցայ հեղեալ՝ ի զգայուն։ Եւ՝ հա
սին չարիք ինձ շուրջանակի։ Եւ՝ ներեցան և փը
զանկչիւն խոնարհութի երջանկին դաւթի։

Ա ածոս	
72 • 23	
39 • 13	
37 • 6	
Ա ոանի	
3 • 29	
Ա ղէ	2
	9 • 15
Ա ոտաս	
	7 • 1
Ա ոկ	
	22 • 6

արդարոց։ Զեմ արժանի յիշել զանուն քո օրհնել. զի վնասակար եմ բարեգործիդ մահու հարճածոց։ Ես հինիքն։ Ես շնորհն։ Ես փչուճն։ Ես պարզևն։ Ես աճանդն։ Ես ձիրն։ Ես անունն։ Ես որդէ դրութիւնն։ Ես պատիւն արքայական։ Ես պատկերն։ Ես դրոշմն։ Ես օծումն։ Ես ճոխութիւն։ Ես համարձակութիւնն։ Ես ընտանութիւնն։ Ես կեանն։ Ես լոյսն։ Ես երանութիւնն։ Ես յոյսն։ Ես փառն։ Ես անխոնարհելի բարձրութիւնն։ Ես պահկն անկապուելի։ Ես խոստմունս ծածկելոցն։ Որ քեւ որ քո բազմօք աւետարանեցաւ ինձ յամառելոյս ի քէն խիժս և քարբեխ՝ ունկնախիղ և լսելափակ անլուր ականջաց։ Որ միշտ յառաջելութեք քումդ բարուք՝ յոքնապատիկ յաճէտ քան զսոյն չարիքն իմ յաճախեալ՝ հապառ կործանեցին. մերժեալ՝ի կենաց ընդ մահու կապեցին՝ ծառայ կարդեալ ապականութեան։

Ա ոչխ 57 · 4

Եւ արդ՝ դու միայն իրաւակշիռ և ճշմարտադատ բարերար օրհնեալդ՝ի դթութեան։ Ո՞ եղայ քեզ՝ անօրինեցայ՝ անիրաւեցայ. վերոյ և եղծայ՝ զեղծայ՝ յանցեայ՝ անբաշտեցայ՝ և ոչ լըսեայ խոստովանել և երկրպագել դոմել քո բանիդ։ Որ դու իսկ երևեցար անձառելիւք քո սիրովդ, զոր դրեն իսկ մեծ և նշանակելն սարսափելիս։ Քեզ արդարութիւն և փառս և մշտնջենաւոր գովութիւն։ Եւ ինձ պատկառելոյս՝ի քէն խնամակալ քաւութիւն և ողորմութիւն և բժշկութիւն, օգնութիւն և պահպանութիւն սրտի և հոգւոյ։ Յարեբանեալդ յաղ Յենայնի յաւիտեան։ Ամէն։

դար
ցուցանես։ Եթէ ի կամաց մերոց ոչ դառնամք դու
յանդունդս ներքինս սուզեալ զլսիցիմք յերկինս
առեմք զո՛ չշմարտուէդ արդարացուցանես։ Եթէ
ժլիս։ Եթէ դարշանամք մեղաց մաքրես։ Եթէ
չալերես։ Եթէ ախտանամք յանձն և՛ ի մարմին՝ բո
շնէղ դիւրաւ ողջես։ Եթէ պատիւոմք զաս
ոչ փախչեմք ի քէն՝ դու զնի ընթանաս
Որ կենդանի ես՝ և զկենդանութիւն տաս յամի։
Ով և յետս վախճանին զօրես անեղծանես նորոգել։
Ընդ ամ քեզ բարերար ած օրհնեալ՝ ի բարձունս։
ցանեն միշտ արձեստուորեն, քան զկենագործել։
Թագաւորութի՛ն աշխարհի արդեօք, որք զմահացու
ցան գթութիքն ընդ նահանջել կենդանուեն։ Ընդ
ւաղուեն։ Ընդ մայրն իմ որ երկնեաց, եթէ կատե
առ անձինն անդորրուի։ Ընդ հայրն իմ երկրաւոր,
եթէ պակասեալ են խնամականքն ընդ աճուրդ նը
առ անձինն անդորրուի։ Ընդ հայրն իմ երկրաւոր,
եթէ պակասեալ են խնամականքն ընդ աճուրդ նը
ւաղուեն։ Ընդ մայրն իմ որ երկնեաց, եթէ կատե
ցան գթութիքն ընդ նահանջել կենդանուեն։ Ընդ
թագաւորութի՛ն աշխարհի արդեօք, որք զմահացու
ցանեն միշտ արձեստուորեն, քան զկենագործել։
Ով և յետս վախճանին զօրես անեղծանես նորոգել։
Որ կենդանի ես՝ և զկենդանութիւն տաս յամի։
Ընդ ամ քեզ բարերար ած օրհնեալ՝ ի բարձունս։
Եթէ փախչեմք ի քէն՝ դու զնի ընթանաս
Եթէ ակարանամք զօրացուցանես։ Եթէ վրիպիմք
շանիլ դիւրաւ ողջես։ Եթէ պատիւոմք քաջ
Ջալերես։ Եթէ ախտանամք յանձն և՛ ի մարմին՝ բը
ժշկես։ Եթէ դարշանամք մեղաց՝ մաքրես։ Եթէ
ստեմք զո՛ չշմարտուէդ արդարացուցանես։ Եթէ
յանդունդս ներքինս սուզեալ զլսիցիմք յերկինս
ցուցանես։ Եթէ ի կամաց մերոց ոչ դառնամք դու
դար

Ա՛ստ

107 · 13

143 · 4

145 · 2

48 · 7

Փիլիպ

3 · 21

ՈՂՈՐԿԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

ոք պաղատեցայց այլոց մահացու ամենա
պատիր, եթէ ընդունայն է աղաղակեն։
Ո՛ մահկանացո՛ք բանական՝ եթէ սուտ կոչ փրկ
կան, եթէ ընդ տկարուէ բանին՝ նանիր է և զօ
րութիւն։ Ո՛ իշխանս երկրաւոր դահից, եթէ ան
ցաւոր է ընդ ինքեանս և խրեանցն բարութիւն։
Ո՛ եղբայր ոք տրտաւատ, եթէ կարօտ ես կամելոյն
առ անձինն անդորրուի։ Ընդ հայրն իմ երկրաւոր,
եթէ պակասեալ են խնամականքն ընդ աճուրդ նը
ւաղուեն։ Ընդ մայրն իմ որ երկնեաց, եթէ կատե
ցան գթութիքն ընդ նահանջել կենդանուեն։ Ընդ
թագաւորութի՛ն աշխարհի արդեօք, որք զմահացու
ցանեն միշտ արձեստուորեն, քան զկենագործել։
Ով և յետս վախճանին զօրես անեղծանես նորոգել։
Որ կենդանի ես՝ և զկենդանութիւն տաս յամի։
Ընդ ամ քեզ բարերար ած օրհնեալ՝ ի բարձունս։
Եթէ փախչեմք ի քէն՝ դու զնի ընթանաս
Եթէ ակարանամք զօրացուցանես։ Եթէ վրիպիմք
շանիլ դիւրաւ ողջես։ Եթէ պատիւոմք քաջ
Ջալերես։ Եթէ ախտանամք յանձն և՛ ի մարմին՝ բը
ժշկես։ Եթէ դարշանամք մեղաց՝ մաքրես։ Եթէ
ստեմք զո՛ չշմարտուէդ արդարացուցանես։ Եթէ
յանդունդս ներքինս սուզեալ զլսիցիմք յերկինս
ցուցանես։ Եթէ ի կամաց մերոց ոչ դառնամք դու
դար

ցաւոյն՝ և խափանելն կսակն երկրային և սկսար
օրինակին՝ և պաշտօնն դատապարտիչ վհատութ յան
ռելիս։ Եւ այն ջննչական գիրն՝ և յեղանակաւոր
և կեանս երկրակրօնս վերնակենցաղս՝ միշտ անձա

կործանման մահու նախաժամն մեծ ան[ե]տապիր ‖ 3 Կաց
զայս անեսիս և վատահուն ընդդոգեալ ուներ 33 · 8
դարձեալ՝ ո՞վ ի թէ՝ինչանուանի սկսար կերպարանն՝
Նկարեալ։ Ո՞վ ի թէ՝ինչանուանի սկսար կերպարանն՝
մաքուր սրտից է տեսանելի. կսակ կենաց մարդկան
դրեալ հոգւոյն այլ։ Այլ ամ[ե]նայն երկ սաղմոսացն՝
և զլուծ ումն մեղաց։ և զայսպես կրկինն՝ յերկուս յա
ի խոտեանս։ և զնորոգումն խոստման անեղծուած ար
տից գիտողաց մտաց, ընծայեալ զպարտուն մահու
և ազատ ումն մեղաց։ Որ ունի յինքեան գանձս հոգևոր օգ
տեղական ընդդէմ անքարի բարուց բըռնութեն
բելխարայ։ Որ ունի յինքեան գանձս հոգևոր օգ
աիոյեան անվանական և անշարժական ամին յանի
ախտից անվհատական ընդդէմ անքարի բարուց բըռնութեն
լուսոյ՝ և անպարտելի վերնոյն զօրութ՝ կանգնել է
և անպարտելի վերնոյն զօրութ՝ կանգնել է
ծին։ Որ իբր վհատչին տէրունի նշան բարեբախտ
պանծալի սքանչելափառ՝ անխոնարհելի բարձրութ
Որ յաղթականն է դիւաց՝ և տարակոյս բանսարկ
Որ յաղթականն է դիւաց՝ և տարակոյս բանսարկ
չաւորական՝ զվհատելոյս սիրտ ըսփոփէ, և մեծ յոյս
կենաց աւետարանէ՝ տա փրկութեանն հանդէս։
Ալ հարիւրորդ երկրորդ սաղմոսն օրհնաբան հրա
Ալ հարիւրորդ երկրորդ սաղմոսն օրհնաբան հրա
Սաղմոս
102 · 3

լբանիմք՝ տրտմիս։ Եթէ արիանամբ՝ խնդաս։
Եթէ մեք՝ դու աստատակ՝ ընդհեաղ ընձեռես։ Եթէ
տեմբ՝ դու աստատակ՝ ընդհեաղ ընձեռես։ Եթէ
Եթէ յամրանամբ՝ երկայնամտես։ Եթէ մեք ժըլս
Եթէ մերձենամբ՝ ողջանաս։ Եթէ տամբ՝ ընդունիս։
Եթէ մերձենամբ՝ ողջանաս։ Եթէ տամբ՝ ընդունիս։
արդարանամբ՝ ժպտիս։ Եթէ օտարանամբ՝ սըգաս։
Եթէ արդարանամբ՝ ժպտիս։ Եթէ օտարանամբ՝ սըգաս։
դարձուցանես։ Եթէ մեղանչեմբ՝ ողբաս։ Եթէ
դարձուցանես։ Եթէ մեղանչեմբ՝ ողբաս։ Եթէ

Ա՛ստուածդ՝ անհանգիստ և թափառական տատանել։ Ո՛
ամենահարուստն՝ ունայն ի տաղտուկս խրոց։ Ո՛
ծիւեալ զաղբիւր երկնաւո՛ր ի յաղբեւրականն կայից Ո՛
և դիւահարեցեալքն զոհարան պատրաստեալ կազմեաց։
կերի աւերածոյն անապատի՝ պաշտօնատեղ դարձեալ
քանայ ումեմն քառատիմակի նախանձարկու պատ
էին, Ո՛ այն վայր երկնչման ահաւոր սքանչելատես՝
զականք լուսաւորապէս յայտնութիւն աղեաւ երկ
սիլք հրեշտակականք և ամբոխին հրամանք յաղթող
տեսարան՝ զարտասուելին ազանց սրբարան։ ու՞ր տե
հաստողին՝ զահման հռչակաւորին երկրի
դաւանեաց։ Ո՞րանդ զնոյն տաճար սիրական խըն
մերժել։ Ձայածեալ զայ հոգին՝ բեղխարայ զանձն
տեղծողին պատիւ և զանուն՝ յիւրաքանչիւր խորանին
քերութիւն՝ Ո՞րանդ ոչ պատկառեաց երբեք զըս
զբրէական վերնամարտութիւն՝ ի բարձրեալն յան
զաղտնութիւն՝ Ո՞րանդ զքո որով զբար յաւերժական
կարեալ։ Ո՞ր որով զբար յաւերժական մըեգնական
մըս ձեռնկալութիւն, խնամօղօրէնն պաշտպանութիւն,
նախնակերտ յարկին տեսչութիւն՝ մանկավարժ ին
քեան և նախանձ, մեքենայիւ մահաբ սղոցեաց՝ ի յեր
կուս մասունս խզեալ՝ դժնդակ տանջանօք մաշեց։
Ի բր խորհրդով ապստամբութիւն՝ զյուսոյն փրկանակ

Հաշտարարութիւն միջնորդացն՝ և թերութիւն բնաւից
մաղթողացն։ Ո՞ր վն թէ մանասէի փրկութիւն խոս
տովանելն է՝ անտուստ վկայեալ յետ այնքանեաց
մեղանաց անբժշկականաց։ Ո՞ր արեամբն արդարոյ
եղեալ զնըխրեալն մեծի թագաւորին հրաշանուն քա
ղաք Հայրենիք՝ ըստ մարգարէական անուստ պատ
մութեան։ Ո՞ր և զմեծն իսկ տեսանողաց բազմերախ
տիս ձեռնկալութիւն, խնամօղօրէնն պաշտպանութիւն,
նախնակերտ յարկին տեսչութիւն՝ մանկավարժ ին
քեան և նախանձ, մեքենայիւ մահաբ սղոցեաց՝ ի յեր
կուս մասունս խզեալ՝ դժնդակ տանջանօք մաշեց։
Ի բր խորհրդով ապստամբութիւն՝ զյուսոյն փրկանակ
կարեալ։ Ո՞ր որով զբար յաւերժական մըեգնական
զբրէական վերնամարտութիւն՝ ի բարձրեալն յան
դբգնութիւն՝ Ո՞րանդ ոչ պատկառեաց երբեք զըս
տեղծողին պատիւ և զանուն՝ յիւրաքանչիւր խորանին
մերժել։ Ձայածեալ զայ հոգին՝ բեղխարայ զանձն
դաւանեաց։ Ո՞րանդ զնոյն տաճար սիրական խըն
կարկուե հաստողին՝ զահման հռչակաւորին երկրի
տեսարան՝ զարտասուելին ազանց սրբարան, ու՞ր տե
սիլք հրեշտակականք և ամբոխին հրամանք յաղթող
զականք լուսաւորապէս յայտնութիւն աղեաւ երկ
էին, Ո՛ այն վայր երկնչման ահաւոր սքանչելատես՝
քանայ ումեմն քառատիմակի նախանձարկու պատ
կերի աւերածոյն անապատի՝ պաշտօնատեղ դարձեալ
և դիւահարեցեալքն զոհարան պատրաստեալ կազմեաց։
ծիւեալ զաղբիւր երկնաւո՛ր ի յաղբեւրականն կայից Ո՛
ամենահարուստն՝ ունայն ի տաղտուկս խրոց։ Ո՛
տանուտերն՝ անհանգիստ և թափառական տատանել։ Ո՛

Ի հին վերջ ձեռնադրեալ, և զանունն
ահեղ վտարանդի արարել։ Վերի տարել զանդ-
գուվելոյն։ Ողբալի զղջմածին մանն նըշաղեցու-
ցեալ։ ‖ Ընդեսուն փոքու ապարանք՝ զրաչն լուսոյ
կարգեալ, և բնաւիւց ունողին՝ և ոչ գլխոյն տալա-
հար յիւրայնոցն եղեալ։ Ձատեալ զցանկ հզօրին՝
բախտից հմայից զերեզման մեծախորհուրդ արեանն
սրսկման երևեցուցեալ։ ‖ այնեալ հետս բազում
ընթացելոց՝ ի գայթակղուի։ Ձովիւ կորստեան հզ
տին սատակման։ Ողորութիւ բուռն վարդապետ։
Նր այն՝ գիտուիւ կրօնից օրինաց։ ‖ Ձայր ունելով
զմեծն եղեկիա ‖ զնմանակիցն դաւթի։ Ընդքան
ստացեալ գոմունս ջարեաց, որև զայ պատիւն՝ որ
զարքայուեն փառս ընծայեաց նմա՝ հայհոյել և թըշ
նամանել։ Նր զաղօթիկերացն բազմուի սուսերաւ
մահու խոզխոզել։ Ընտանի դաւաճան։ Ներձուոր
վտանիչ։ Ձարազատ սակիչ։ Կցորդակից սպանօղ։
Ընդ այծ ոչ գոյր դառնալ, զի ուրացեալ էր զնա։
Ընդ աբրահամ ոչէր յիշել, զի խորթացեալ էր՝ ինմանէ։
Ինահակաւ ոչէր աղօթել, զի նզովեալ էր՝ ինմանէ։
Ինսրայելիւ ոչ էր պարծիլ, զի տարագիր էր զանուն
կոչման մեծախորհուրդն շնորհի։ ‖ Դաւթեան
երգ ոչ էր նըւագել, զի ‖ կըշտամբիչ էր նորին։
‖ Ինքաւարանն ոչէր մերձենալ, զի պղծել էր զնա։
‖ Ինտապանակն այծապիծ ոչ էր ապաւինիլ, զի ընդ
դարշուեն ձուլածուին էր փոխանակել։ Ընդ մովսէս
ոչէր կարդալ, զի անքուէլին էին պարտիքն որ առ նա
Ընդ ահարօն ոչ գոյր աղաչել, զի վնասապարտ էր
առ նա։ Ընդ մերձաւոր մարգարէիցն գտանդ ոչ էր

Մատթ. 8 · 20

Ածխ. 4 թագ. 20 · 21

Ածխ. 1 մնաց. 18 · 3

Ածխ. 4 թագ. 1 · 104

Ածխ. 1 մնաց. 134 · 14

Ածխ. 3 մնաց. 8 · 36

Ածխ. Լեւիտ. 25 · 10

իմն մանաւորօք աւետաւոր յիշատակաց՝ և՝ ի հնումն
մունե ձրի պարգևացն ածականաց։ Օ՜ որ ընդ մեջ
գերումն զառապատան անջրպետարան եղեցն ողոր-
և ինձ ընդ նորին՝ բացեր ընդարձակեցեր թշնառա
բանի պատուհանին անձկութե նշուլից աղօտականաց՝
չափով գիտութեն ըստ սողոմոնի՝ և իւր իսկ նմին
բաշխեաց նորումն։ Եւ զանտուստ զմուտս ‖ լուսա
մունե վերնահոս վտակս ամենախնկաւորս ՚ի շնորհս
ռաւելութե՝ կրկին ընդ միոյ հաճեցար հեղուլ զողոր
նաց քթթել մի ական։ Որ հրաշաւորս և զարմանա
լիս գերբան զամ աղինս նախնեացն՝ անսահման ա
ղբիւր մաղխանաց։ Լանն ՚ի խորոց սրտից խօսք ընդ ՚ա՜ յն
ԱՂԲԻՒՐ յաւելուած կրկին հեծութե նորին հսկողն ա՜ նոյն

ՐԱՆԱՄԱՂՏԻՒԹԱՆՔ ՚Ի

քումդ էութե. անսահմանելի և անփո-
խադրելի իսկապես բարի։ Պաշտօն խըն-
կելի և երջանկութիւն խոստովանելի ամ երկրի։
Երկայն յուսոյ ամենապատրաստ տեսուե։ ‖ Գնթաց՝
ողորմած որ ո՛չ պահես ոխս բազմուե ամաց մեղա-
լիս գերբան զամ աղինս նախնեացն՝ անսահման ա
ռաւելութե՝ կրկին ընդ միոյ հաճեցար հեղուլ զողոր
մուե վերնահոս վտակս ամենախնկաւորս ՚ի շնորհս
բաշխեաց նորումն։ Եւ զանտուստ զմուտս ‖ լուսա
րանի պատուհանին անձկութե նշուլից աղօտականաց՝
չափով գիտութեն ըստ սողոմոնի՝ և իւր իսկ նմին
և ինձ ընդ նորին՝ բացեր ընդարձակեցեր թշնառա
գերումն զառապատան անջրպետարան եղեցն ողոր-
մուե ձրի պարգևացն ածականաց։ Օ՜ որ ընդ մեջ
իմն մանաւորօք աւետաւոր յիշատակաց՝ և՝ ի հնումն

զայսր

4 Թագ 21 • 16
2 Մակ 33 • 13

Եբրա 3 • 12

Յովել 2 • 12

պարգևաց տըւիչ քո, գովեալ յաւիտեանս ամէն։

Ա՜մէն։

դիմել զմի ‖ սպանօղէր նոյ։ ‖ Եւ նոր քահանայ մեղաց
և արքայութի թագաւորութե վերստին պարգևեալ
տըւած։ Օ՜ ի քեզ բարերար՝ բազմացուսցես հար-
գեսցես գովեստս անճառս և անլռելիս՝ ՚ի յազգս
տոհմից, և՚ի դարս ժամանակաց։ Եւ զդուռն յոր-
սոյն մտից՝ անփակելի պահեսցես՝ ի փառս քոյդ բարձ
րութե և՚ի փրկութե դատապարտելոցս։ Ընդունելոյ
պարգևացդ տըւիչ քո, գովեալ յաւիտեանս ամէն։

զայր տպաւորուէ օրինակաւ նախարարքեր ‖ զդար
Ծննդ. 1 · 3 ձարուքն առիս՝ և ես դառնամ առ ձեզ ‖ Լիւ՝ յոր
Ելսպ. 30 · 15 ժամ դարձցիս և հառաչեսցես՝ յայնժամ կեցցես։
Ելսպ. 1 · 18 ‘Լա զի ‖ և զաղջամղջին սևուէ դունոյն՝ փոխարկել
Ղմբ. 3 · 2 ի ձեան պայծառուէ ։ Լիւ զարանցն արեամբ ներ
Ելսպ. 2 · 31 կելոց՝ յեղանակել ի պատահումն գեղման ըստ եսայ
Ելսպ. 44 · 26 եայ և զաքարիայ ։ Լիւ ի մէջ բարիւրեն՝ դարձել
6 · 11 զոյդ զողորմուէ ։ Կանզի յանապատանալ քաղաք
Ելսպ. 4 · 14 քացն իսրայելի ‖ և դարձեալ բնակիլ ։ ‖ և ճանապար
Ելսպ. 5 · 15 հացն ամայի լինիլ՝ ի ջոյէ մարդկան և անդրէն հե
Ելսպ. 43 · 24 տևիլ ։ ‖ և լքանիլ՝ ի սովոյ ոգւով՝ և դարձեալ զօրա
նալ ձեռամբ ։ ‖ և գնալ այլ՝ ի տեղի իւր զայրացմամբ՝
և դառնալ ողորմուէքն ։ Ըստ ներողուէքե ղեկան։
‖ Լիւ՝ ի մէջ սաստիցն սպառնալեց՝ կրկին պաշտպա
նուէ։ Լիւ՝ ի տարին խռովուէ՝ յոգւոյն խնամոց
գթուէ։ Ըստ մարդարէիցն ձայն խնկելի՝ որ զօրհ
նեալդ քո գալստեն զազատարարդ Հրեաստան՝ կինեալ
աղդեին ։ Լիւ զոր չէ բանիւ նիւթեղէն լեզուի
ընդ թիւ արկանել վա՛ն անբաւուէք։ Փոքունք են
և նըւազունք։ Օրինակք և նմանուէք։ Չինք և
ժամանակաւորք։ Ըստ աւետեացդ քոյ յայտնուէք,
և խաչեդ փրկագործուէ։ Որ յամ վայրի կառուցեր
զհորանան վկայուէ արեան քո ուխտի. որք ‖ մեծաց
Բարբառ 12 · 24 բարբառ միշտ աղաղակեն քան զդատակնիք մահուն
հաբելի՝ զյաղթանակ բարեաց քումդ հանդիսի՝ ի
կենս կրկինս և անմահականս։ Շ նորհաց։ Ա կըը
ուէ։ Յարուէ։ Նորոգուէ։ Ըստ քեզ ընտանուէ։
Ընդ հոգւոյդ սէր միուէ։ Կաւուէ։ Ազատուէ։
Ուսաւորութեան։ Աշխենաւոր մաքրութեան։

պատ
18 · 13 Ելից
19 · 24 Ղեւ.
3 · 9 Ածոց
19 · 2 Ածոց
3 · 30 Ղեւտ.
14 · 22 Ղեւտ.
6 · 20 Ելից

ԺԹ

խօս և անշունչ արձան։ Օ՜ պարտաւորն ողբեալ՝ նել կերպարան ազդման, ։ և զբանականն դնես ան բան՝ զոր կատարուածն երջանիկ խոստմանն՝ ըստ պօղոսի ։ Օ՜ որ կատարուածն երջանիկ խոստմանն՝ ըստ պօղոսի բանին ոչ ուներ օրէնն։ Ո՜յլ դու փրկուիր եկիր հայրենիդ քո հարստութիւն, արարեր և կատարեցեր ղյուսոյն երկարաձգութիւն։ որ առ քեզ պահեալ անհամատօտելի՝ քաւիչ ամի։ Եւ քեզ փառք ընդ հօր քում՝ ի գովեստ բարերանութեան հոգւոյդ սրբոյ։ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ա էրսին յոբելսած նիւին հնձուելէ նորին հսկողի սա նոյն աշէբա մաղխանայ։ Եան ի խորոյ արդիւ խօսք ընդ աչ։ ՕԳՈ

ՏՐ՝ Օ՝ ՕՐՈՒԹԵՑ՝ ՌՈՒԹՈՐԻՑ

գոյից Թագաւոր, օրհնաբանեալ ողորմութիւն, աճ ամենեցուն։ Որ յաղթես սահմանի լայնատարած ընդարձակութեան։ Ամենայն անբաւութեաց դու ես ողբանութիւն։ ։ Ո՜ւրէք զի կարծրն քեզ հնազանդ է, ։ և լոյծն քեզ պնդա՜ կազմ։ Եւ ձեք քո իր անհնարաւորական՝ յաղթող զորութեամբ ահեղ։ ։ Ձ՜ուրն՝ ցօղ իմն է զովական։ և անձրեւն՝ ջրով կիզանողական։ Օ՜ քարն բաւէս ցուցա

6 · 57 Ելից
7 · 19 Ելից

Ղ որ ինչ ումեք առ քեզ և մեծ-ի ձայնի երկար դոչել։
Ես. 14 · 15

Եւս. 4 · 10
Ես. 5 · 17
Ծննդ. 18 · 11
Գործ. 1 · 41
Ամոս 5 · 33
Ծն. 42 · 10
Ածու 14 · 30
15 · 22
21 · 31
Նաամ 43 · 25
Երեմ 31 · 34
Ղ ուկ 23 · 34
Ես. 49 · 15

պատճական առնես, ‖ և զկարծեցեալն մաքուր՝ իրաց համբաւք քննեալ դատես։ ‖ Ո՞ մատուցեալն ի մահ՝ բերկրութիւն բարեաց արձակես, ‖ և զամաչեցեալն՝ զբնարթ տեսուքն օծել դարձուցանես։ ‖ Կանգնես զմատնեալն հաղթից գլորմանն։ ‖ և զտատանեալն՝ ի վստահուքն վխտիդ հաստատես։ ‖ Ո՞ ախտացեալն բազմահառաչ երջանիկ կարգես, ‖ և զյառաջացեալն դարձեալ անդրէն յետս նահանջես։ Եւ յորժամ սպառնին առ ի մէնջ բարիքն՝ զառաւել զարմանալիսն յայնժամ ներդործես։ ‖ Բանզի վասն գիտես թէ ղուլ զմեղս և ջնջել զանօրէնութիւն։ և քաւիչ լինիլ անիրաւութեանց, և զմեղս մեր ոչ յիշատակել՝ ըստ եսայեայ և երեմիայ։ Ասէ առ ընօրհ նորոդ փրկութեան՝ բազմօք գոհաբանութիւք հետեւեալ ի յաճախութիւն անբաւիցն լռել առ սմին իսկոյն կարկեցայ։ Բանզի կրկնեալ զլուսոյդ անսպառ բարիսդ որ՝ի քէն առ իմ յամառս թշուառութիւն։ քոյին աղերսիւ առ քեզ մաղթեցից։ Յարմարեալ դրձի՝ ինձ բա նիս զտառ ողբերգութիւն այսր մատենի՝ լոյս թախծութիւք և հեծեծանօք։ Ասէ առեալ խառնեցից՝ ի տրտղիդ հաճուն՝ ընդ ցաւոցն զդեղն։ Ընդ վհատուն՝ զնարախոյսն։ Ընդ յուսահատուն՝ զմիշտ տակ անուն հաստողիդ։ Ընդ տխրութիւն՝ զսփոփանող։ Ընդ խմոմն դառնուն՝ զքաղցրն կենարարիդ։ Ընդ պատիժ օրինին՝ զնորն։ ‖ Ընդ պարտանիծեալն՝ զաղատարար օրհնութիւդ։ Ընդ մարմնոյս մահուն՝ զանմահ նորոդութիւդ։ Չանաւասիկ հզօրիդ բանի, ուստի վկայեմ։ ‖ Ո՛ր լուսե արտիս ար յ-

Ար մարմնակից և պատկերակից մեր եղեալ, և զա
Հանապատեսապէս անօրինակդ՝ զօրինակին ‖ խորհ
կեալ զլուծ, ընդ զենման մահու անասնոցն՝ բարե
բանեալ մարմնոյդ նմ իրմամբ՝ անմահապէս միշտ մա
տուցանիս։ ‖ և աննըմաղաբար քաւութիւն շնորհես
Ա՛ս սակաւամեղիցն միայն, այլև որոց հատեալ ակն
կալութիւն առեալ կենաց։ Օ՜ ի որքան զօրէ՛ մարմնոյ
անդամոց առ մեղս կենդանութիւն, թէ և բիւր ամաչ
ութիւն երկարաձգութիւն, յորժամ ածդ բոլորեցունց
վն սորին կամաւ և յօժարութիւն զենութիւն ընկալեալ՝ մա
հու համբերես բաշխեալ՝ իքաւութիւն։ Օ՜ ի ո՛չ եթէ
մաքրութեդ աղբիւր՝ պարտին գոյ մահու յօրէնօրէն
կատարիլն, այլ կամաք քովք՝ հոգւոյդ գործակցութ
՛ի հաճութիւն հօր՝ և՛ի մեր հաշտութիւն ցանդ մատուցեալ
նեիս։ Ա՛ս ո՛չ եթէ ամենիցդ ածդ անքննին՝ իմովս վ
իմ առ իմս փրկութիւն՝ ի դէմս իմ, իբր թէ ընդ քոյդ
էութեն ես իցեմ մարմնով պարունակողիդ կցորդ միաց
ցեալ։ և դու բարերար յաղագս իմ՝ ի յիմն կերպի
փոխանակեալ՝ ընդ իմում պարտեաց՝ մահ ընկալեր
անպարտդ՝ զմահապարտիս վնասուց պատուհաս։ Այ
՛ի յիմ անուն յանցաւորիլ՝ ոչ թէ կամաւ ընդ քեզ
ես կրիցեմ, բազումս մեռեալ՝ և ինձս կենդանի։
Ա՛ս ուրացողացն ձեռօք, այլ դաւնողացն հաւատով
ածապէս նըւիրել, և՛ի մասունս անհատս բաշխել։
Ա՛սէր ոմն ողբաւոր էաւատալեացն պաշտօնատար,
մեծ ինչ և անկշռելի առ սմին դատեր անյարմարաց
դիր անձին յուսադիր։ Հաւատամ զփառս և զերջան
կութիւն, զան թէ մարտիրոսութ խակ։ Թող թէ ուղ
ղութ իմս թշնառութ՝ յանցաւոր մարմնիս վախճան

ըն

ընդունիլ։ Ասէ զանձառուբն խորհրդոյս այսու դի
տեցի։ Դառնայեր իսկոյն, որ զի և մանբրոյն անձինք
առանց նմիրման այսր յիշեալի՝ չլինեն իսկապէս կա
տարեալ խոպառ՝ եթէ ոչ ընդ այս հրաշակերտի մե
ծուբե հոգւով խառնեսցին։ Ապա եթէ մեղաւորիս
մասին կրկին մատուցար բաժին ասելով, յուսայը.
իբրև այն թէ՝ ես ինքն եղեր ձխմարտիւ, զրաբել
զևմս դաժանուբ ընդ քումդ համեղուբ. պատարա
գեալ քո՝ ի նիւթ զանգուածոյ նշխարաւդ կենաց
լուսոյ։ Ա յսու ամին՝ ի վերնատանն նախանձիբեր
բարեշնորհուբ։ անհնարաւոր ախտից ձարակ՝ զմար
մին և զարիւն իւր բաշխեց ի քաւուբ։ Ամեր կար
ծեցուցաներ քան զնահատակի վկայեցեալ արեամբ
կատարմամբ. յուսոյս օրինակ յարդաւորուբ դրել
զնս ի փառս։ Ա յամ փրկանաք հաւատալի երևեցու
ցաներ, քան թէ քաւեալ և ողորմեալ և շնորհեալ։
Ա՛րբայ ամ աճախանիդ՝ առ մարդ զօրուբ. և տիրա
կան աճախառն մարմնոյն կամաւորական նըմիրումն
առ անսանական սպանդին մատուցումն. և անմահն
առմահկնացուս։ Ոյան ահաւոր՝ առ սուբերայինս,
Յաւիտենականն՝ քան զանցաւորս։ Ամարմրեալն՝
քան զերկրաւորս։ Ընծեղն՝ քան զեղականս։ Ամրին
իսկութիբ՝ քան զթիւրեալս բնուբ։ Ա՛անաւանդ՝
զև իւր է կամին և իւր կենադործելն։ Ո՛րչնուշ
թեանն առիթ՝ քան զանիծիցն պատճառ։
Ա՛րդ՝ տուր խոցելոյս ի սիրտ և յոդի աղաչեմ զբ
թած՝ զառ ի յերկինսստ ընծայեալ զդեղդ կենաց,
Ա՛ատիր քաղցրուբ առ ախտացեալս մեզս։ Ա՛ահաւա
ի պարտեաց ամենակատար բաւականուբ։ Ասկ առ

Մատ. 14.22

Ա՛ղբ. 9.13՝14

Ա՛է պանծամ զարմանալեաւք։ Ա՛է խրոխտանամ լբեալս։
հեղկ։ Ահա ոչ պարծիմ ամենայն իրօք նախատելս։
որ առ քեզ բերէ, ։ վիհ է ինձ խորոց յաջմէ և յա-
յարդարեացես պատրաստել ինձ հեռու ճնապարհի
փրկիլ մահու պարտականս։ Եւ եթէ ոչ կատարիդ
փոխեալ։ Եւ եթէ ոչ կամք քո գթասցին, ոչ զօրեմ
ցես դառնալ ինձ առ քեզ կրկին բերկրութեամբ։
տից Ցո։ Ահռ է բարերարութիւն, կեանք, և ան
նահոգութիւն։ ։ Դարձ առիս զթութիւն։ և հանդերձեա-
աւ եամ ակնկալուն քոյ է ողորմութիւն ակըզբ
նալոյսդ աչաց տեսանելեաց և արտի իմոյ
աղբս յաղնանաց։ Եան ՚ի էութ ար՚։ Ծ Գ

Ա էրապին յաւելուած երկին հնձուելի նորին հայոյն առնոյն

և իշխանութիւն յաւիտեանս։ Ամէն։

հուսելոց։ Եւ քեզ ընդ հօր հոգւովդ սրբով փառք
պայման աւետեաց՝ համօրէն յանցաւորաց տարա-
թէ խղճես զիւսպ կանոնի։ Եւ դու միայն մընաս
ահմանաւ փակել օրինի. այլ յաղթես՝ մանաւանդ
զքեզ բանական առ կենդանուն։ Եւ ոչ ես ընդ
յարդես յաւետ իսկապէս համայն՝ և զդաւանիչն
րիտ բանին պօղոսի։ Եւ աչացուցացն՝ տապ արևու
ոչէ զօրուն։ Ա՛ւ դու բարերար հասուիչ յաչէից՝

Ա աղմս. 5 · 15
Ա աղմս. 21 · 4
Գ առակ. 6 · 8

Ի ՍԿԶԲԱՆԱՑՆԻ

առ Տամ ակնկալուն քոյ է ողորմութիւն ակըզբ
նալոյսդ աչաց տեսանելեաց և արտի իմոյ
աղբս յաղնանաց։ Եան ՚ի էութ ար՚։ Ծ Գ

Ա աղմս. 84 · 4

Ի ՍԿԶԲԱՆԱՑՆԻ

Ա՛ է պանծամ զարմանալեաւք։ Ա՛ է խրոխտանամ լբեալս։
հեղկ։ Ահա ոչ պարծիմ ամենայն իրօք նախատելս։
որ առ քեզ բերէ, ։ վիհ է ինձ խորոց յաջմէ և յա-

Ղ ուխ 16 · 26

Նախատան կշտամբութեան։

Եւ

Թէ՝ան ողոյ և ողողիցայ, ըստ եզեկիէլի կրկնա-
անդրէպ և անաղելի խակակուռ պորտոյն խակու-
ամենեկին սառայի՝ ըստ տեսանողին առիս առաջի։
ձեր ձայնի։ Ժառանգս մերժելի ‖ եթովպացին, և ոչ
եղբայրս շամբունի՝ և կամ գոմորայ ։ ‖ Նամբակա
կամ քանանացւոյ, ըստ մարգարէին որ առիս յանկա
Մարդիս գարշուբ հօր ամօրհացւոյ՝ և մօր քեռացոյ՝ ‖
բահամ պարծեցայց խորթացեալս՝ի գործոց նորին։
եթէ գեհենին մատնեցայց. Եւ կամ զիարդ ‖ յաբ
զաղջացայց։ Եւ կամ որ օգուտ ‖ ի՝ ձաշակմանէն,
Վասկ զինչ օգուտ՝ ի լըւացմանէն, եթէ կրկնակի ‖
քնահին աշխատել՝ց. Եւս մաքրեցից զձեզ՝ խպրտեց
կանչս լսելոյ ձեր համակի, ‖ եկայք՝ ի հանգիստ իմ
Ես բարբառ խնդալից աւետեաց ինչման յայ
Ես տըւիչ կենաց բա
ահնարկուբ։ Ո՞ վ դու միայն
Հոգւոյն արարածոց.
նականաց, և խնամիչ կարդաց
Ես
Ես
Ես

Ա՛ն քանզի ՚ի ծուփս բազմավտանգս ալեսանջ հող
մոյ՝ սաստկապէս զզջեաւ ուժգին լկանօք իսպառ
տագնապմամբ ՚ի ծովին փախեաւ ընկերել ՚ի վտակին
վայրենական ողողիչ։ Ա՛ւ որ զմատուռնս ձեռս այսր
անդր տարաբերել, իբր ՚ի հոսանաց բռնուեց դար
նանազայր գետոց՝ արտաձգեաւ յակամայ ընթացս
ողորմագին գլորման, ջրակուռ ոգեսպառ պղտորալ
բուքեամբ, դաժանահոտ ըսկսխաուն մանուամատ
խառնախըռիւ մահաբեր երկամբք վարանեալ։ ըստ
որոց ուղխին հեղեղից հեղձուցեալ։ Ա՛յսու առա
կաճ և ես եղկելիս, խօսին՝ և ո՛չ իմանամ։ Ո՛չէն՝
և ո՛չ ինչ լսեմ։ Ա՛ւրբառին՝ և ո՛չ զարթնանամ։
Չ՚նչէն՝ և ո՛չ փոխադրիմ։ Փողեն և ո՛չ գումարիմ։
Ա՛յրաձորիմ, և ո՛չ ևս զգամ։ Կռոցն գարշուքեան
նմանեալ, թափուր յաղմանէ բարեաց իմաստից։
Ա՛րդարև չար առաւել յաւէտ իսկապէս քան զո
րինակ ճշմարտութիւնն՝ առելի և մեղադրելի և
առնին քե արժանապէս մատնելի։ Ա՛յն քանզի ան
դառնալի ուղւոյն յիշատակ աստեաց պարտեաց՝
զայս կատակ Թողի, որոց ընթեռնուն. իմովս բանիւ
առ աճ կարդալ հանապազորդութեամբ։
Ա՛յս կայցէ սահման յանձնառական խոստովանու
մըն ջանջենաւորի ձայնարկու՝ առաջի քո ամենակալ։
Ո՛ր գիրդ ընդ մարմնոյս՝ և բանդ ընդ հոգւոյս
զանսահմանելիդ միշտ թախանձեսցէ. իբր յանեղ
ծական մաղթողէ ընկալեալ աղերս ՚ի յիմոյս
ձայնէ։ Խարեզուք, մարդասէր,
օրհնեալ յաւիտեանս
Ա՛մէն։

Ա էրտին չաւելուծած լրկին հեծուելէ նորին հսկայի առ նոյն
աչերս մաշիանայ։ Եան՝ի խոյդ սրտ՛։ Ան

ԵՒ ՎԱՍՆ ՕՒ ՍԱՅԵԱՆ

ոդւոյս թէ՞ աք՝ի թիւս անբաւ՛ից ծննդոց
մարդկան՝ եղե՛ի հշիւ իմանալեցս մտաց,
և ո՛չ գտի ղրք համեմատ ինձ պարտաւորս։ Եւ պա-
այս զդաւթեան սաղմոսին զբան՝ի յերդ ինձ առից՝
դառն կշտամբեսցէ զաւազանաւոր գործավար, ոմն
յարիցէ ընդ՝ի չարիս հաւասարիլ յանօրէնութիս։
Եւ քանզի այս բան սմին մասին կնքեցաւ և ձգմար
տեցաւ առ այսս մահու, և ես վկայեմ կրկին հաս
տատեալ առ այսր իրաւունս։ Զրեմ ինձ միայնոյ
զեղծանիլ իսպառ, քան իմովս բանիւ բազմաց տա
րադրիլ։ Թերևս սովիմբ առ այսու՝ արդեօք և ինձ
ընորհեսցես ընորհողիս զպարտիս իմոյն։

Եւ արդ՝ զինչ՞ քեզ աղերս հաճոյական՝ ի յայսմ և
՛ի սոյն՝ և՛ի ծուխս անուշիդ ընդունելի իննկոց մա
տուցից դովեալ Թզը երկնաւոր քո։ Եթէ ոչ զառ՝ի
յինէն անիծեալսն՝ օրհնել մաղթեմ։ Օ՜ կապեալն՝
արձակել։ Ա՞զատել զդատապարտեալսն։ Առնել
գործել զնզովեալսն։ Պահել զթշնամանեալսն։
Փոփել զտրտմեցեալսն։ Դարմանել զխորտա
կեալսն։ Խնամել զարատուշլսն։ Պատպարել զնեն
գեալսն։ Օ՜ վերաւորելսն՝ ի մարմին և յոգի՝ բժշկել։
Եթէ օրհնեսե բանիւ առ ոք մատուցայ՝ լըռ՛ից եմ։
Իսկ եթէ անիծիւք՝ մի՛ հայեսցիս ընդուիլ գիտաճ։
Ես առաւպեալս ամենաթշնառ՝ ի վերջին սպասաւո
րութեան մաղթանաց այսր մատենի՝ ի բովանդակ
մտաց ընորհեցի խմոյն։ փակել առ՝ իքէն զանիծիցն

դժընդակ ըղձիցն ջարաշուք ձայն։ և դժնեխիչ նենգ
դողացն իմոյ՝ ընդ բարիսն ի բոլոր սրտե հաշտուե
արդահատեցի։ Ա՛յ և ծունր պաղատանաց կրկնեցի
որչափ դու ինձ ահա յայդ ելել առաքել ողորմածիս
ըստ քոյդ մեծուե՝ դժվեալ խնամակալ։ Ականջդ՝
մտհացո՛ իս։ Ձօրդ՝ ոկարիս։ Ա՛մենակարդ վարաչ
նելոյս։ Ի մատուռ թեդ աղբիւր՝ յիմարիս և թմրել
ցելոյս։ Ո՞րանզի յաւէտ սխալել անկայ իբրև զլողակ
մրթային ոչ ընդելական՝ ի յաղբս մահու անզգայա
պէս։ Ձիմացայ զկորուսան։ Ձգիտացի զորդոյթն
Ձտեսի զըմբռնող որսոյն ծածուկ մեքենայս։ Ձկար
ծեցի զեսաբուծն կերպարանաց կեղծաւոր վարմին։
Ընկատեցի զդայթակղուե՛ն շուրջանակի։ Ձշշա
փեցի զպատանդիչ ցանցարկ կարթին։ ‖ Ժամանե
ցին ինձ չարիք, և ես ոչ կարացի ձանաչել ըստ սաղ
մոսողին։ Ո՞րանզի և որպ ‖ իմաստակի ումեք ար
տաքնոյ՝ բարւոք թէեցաւ ‖ չար ասել զմա՛ս՝ առ չի
մանալոյն պատճառի, և ես վկայեմ իմովս բանիւ։
Ո՞րանզի իբրև զանզգայ պաճարս անասնոց մեռա
նիմք՝ և ոչ զարհուրիմք։ Կորնչիմք՝ և ոչ հիանամք։
Թաղեցեալ լինիմք՝ և ոչ խոնարհիմք։ Տարագրիմք՝
և ոչ տադնապիմք։ Ի ղծանիմք՝ և ոչ զըղջանամք։
Ա՛շխիմք՝ և ոչ մտառեմք։ Պակասիմք՝ և ոչ պատ
րաստիմք։ Վնասք՝ և ոչ զգուշանամք։ Վերիմք՝ և
ոչ և ս զդամք։ ‖ Ասկ՛ Հանդիսա ասել երջանկին յոբայ
զվախճան մարդոյ՝ և ես խոնավանիմ զսոյն ընդ սբյն
եթէ ոչ ունէի զբեռն աշխատուե մահացու գործոց
ըստանձնեալ։ Ա՛նաւանդ զի որոդայթն դաղտնի,
և հնարադիրն աներեւակի։ Տարը Ջհնակիս յանկից։

Ընդ ե՛ն անյայտ, և ապառնին կարծողական։ Լաս ան
Գ՚ա՚ Համբեր՝ և բնութի ։ Թերահաւատ։ Ոտք անհաս
14 • 34 տարք՝ և միտք ցնդելք։ Սիրք հարկաւորք՝ և բարք
անժուժկալք։ Ատրճին մեղսամակարդ՝ և յօժարուի
երկրասէր։ Ոխմամարտուն ունկակից՝ և խառնուի
ներհակին։ Ընակուի կաւեղէն՝ և անձրևք ուժ
գնակիք։ Արիք անթիւելիք՝ և պատահարք ամենա
Ծննդ գրաւք ։ Ո՛խտ չարախնամք՝ և տենչմունք բարեաց
8 • 21 տեացք։ Կեանք առօրեայք՝ և զմբաղք սակաւաւորք
Ի սբմունք յիմարութե՝ և խաղալիք տղայականք։
Ընչհատուիք ընտանեաք՝ և վայելմունք երազկնք։
Ձամբարք ոչնչից՝ և պահեստք հողմոց։ Նմանուիք
Ես՚ա՚ ըստ երաց՝ և կերպարանք ծիծաղելիք ։ Կանղն
7 • 9 իբրև եկն Էհաս պատ՚իրանն ընդ պօղոսեան բանին՝
անպատրաստ գտեալ զնս յինքեան, մեղքն կենդա
նացան յանդիմանելք յարդարուեցն. և ես մահա
Ցօբ ցայ կենացն և կենդանացայ կորստենն ։ Կողացան
17 • 2 օտարք՝ չարին գումարք՝ զատացուածս սրտիս իմոյ
Ընտ տից՝ ըստ գրոյն կանխաբանութե ։ Արուեկն Էհաս
30 • 1 իսկոյն աստանօր իմաստութե ինձ նշանակել ըստ
Ի՛մատ առակողին, և առաքելոյ ոչ բարւոյ ցանկութե ։
9 • 6 Ա՛յ յառեցի զակն ոգւոյս՝ ի գլուխն իմ կենացք,
Ժ՚աղմ որով ընդ ուղիղն հետևեցայց ։ Կանղն կամելով
2 • 14 ուժգինս ընթանալ՝ ընկալայ սաստկանս։ Ցանչափն
ձգտիլ՝ իմոյն ոչ հասի ։ Ամճաղոյնն ամբառնալ՝ աս
Ես՚այ տուստ գլորեցայ ։ Ցերկնային ուղոյն՝ անդնդոց
14 • 13 մատնեցայ ։ Ի զգուշանալն առաքել՝ յանէից վնաս
սեցայ։ Ցանարատն պահիլ՝ մանր խորտակեցայ։ Այս
ծելովք ահեկին մտիլ՝ յայնն զթեցի։ Ընդերկրորդն խու

խուզել զնախնին կորուսիւ: Ի խնդիր սակաւուն՝ ի
կարևորացն զրկեցայ: Ի յուխտին պահել՝ դաշինն
դժրեցի: Ընդ սովորութեն կարիլ՝ կորուսիչ գտի:
Ի փոքունցն փախուցեալ՝ մեծամեծացն մատնեցայ:
Օ՜ որ ես ինքն ինձէն ստեղծեալ՝ չարաչար դատա-
խազ անձին կարդեցի: Ցորոց փրկել զմանեալ
գերիս դու միայն զօրեսցես, կենաց մատուցեալ
զընծայեալս մահու՝ Տոքիս: Օ՜ ի դու որ յիս միայն
ճանչիս բարերր անսահման փառաք: Ընդ հօր և հո-
գւոյդ սքանչ օրհնեալ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Ա՜ էսպին յաւելուած ի՛ւին հեծուելէ ետին հսկոյ ատ ետն
աչեր խաչևանաց: ԵՒան ի՛ւրոյ պ՛՝: Ն՜Օ՜

ՍԿՕՂՈՒԹՍՆ ՄԱՀՈՒ-
դիպուածս՝ դժոխարմատ ծառոյս գտաք
նուիրեան պտուղք. ընտանիք թշնամիք,
հարազատք հակառակք, ॥ և որդիք դաւաճանօղք
ատորագրեցեալով մատամբդ նշանակեցից՝ գրեալ
յանուանէ՝ որք են այսոքիկ:

Ադամ 12 · 6
Սէթ 5 · 8
Ենոսէ 1 · 15
Կենան 26 · 24
Մաղաղիէլ 2 Օրէն 32 · 28
Յարէթ 22 · 29

Վասն ընձեռ տարագիր: Ընդ վաճառեալ
Զարս անիծումիս: Խարեմանուածի սասանեալ
Յորհուրդս ծորեալ: Կամաց անկայուն
Զեռս մահաձիգ: Երիկամունս անփորձ
Սրտիս մոլորաշարժիւղ: Ընթացքս անեղկիւղ
Ոտիս խոտորնակ: Ճանչս ծխախառն
Գնացքս խաչարարին: Գոյութիւն լերդիս վհմականս:
Հորհուրդս ծորեալ: Կամաց անկայուն
Զարս անիծումիս: Խարեմանուածի սասանեալ
Ընձեռ տարագիր: Ընդ վաճառեալ

Գեսու 10 · 11 — Գազան վիրաւոր։ Ծուլքն նեռատհար ։
Ա Թագ 1 · 9 — Փախստական քարավէժ։ Ընդունելի վնասապարտ ։
Բ Թագ 26 · 12 — Ընշազակ ծովակուռ։ Օ՛ինուոր նեռնգաւոր ։
Ա Թագ 23 · 4 — Անարդիկ անպատրաստ։ Պատաղէն անժուժկալ ։
Ա Թագ 23 · 16 — Անշակ հեղգացեալ։ Ընդհակառակ անխրախոյս ։
Բ Օրին 2 · 7 — Ռեմական սաղմնագործը։ Հահանայ անկնդրուկ ։
Տիտ 1 · 7 — Օրինական աննըշխէր։ Պոպիր կշտամբեալ ։
Բ Օրին 28 · 39 — Խմաստակ խելագար։ Ձ՛արտասան անճոռնի ։
Ա Թագ 5 · 4 — Կերպ անպատկառ։ Պոէմք անսանձ ։
Բ Քօհան 1 · 7 — Ներեալ լսելեալ։ Պոյն անհամբոյր ։
Բ Օրին 28 · 39 — Խորտիկ խանգարեալ։ Ձ՛աշակ գարշելեալ ։
Ա Թագ 5 · 4 — Ընդդէմ գաղձաւոր։ Որթ որդնահար ։
Ա Թագ 10 · 31 — Պարտէզ փշաբեր։ Հասակ ուռճահաս ։
Ա Թագ 25 · 10 — Ընհաշտին բաժանեալ։ Ընհայհոգեան շաղակրատ ։
Ա Թագ 25 · 10 — Պաճարամիտ դուռզ։ Ընհանուրէն ապիրատ ։
Ա Թագ 5 · 2 — Պժոխայինն ապահ։ Ընհերասան յանդուգն ։
Ա Թագ 5 · 2 — Պոլեզնուքի անաճ։ Ձերունագնուքի սպանող ։
Ա Թագ 11 · 25 — Տասասկացան երկրագործ։ Ասլանկուքի եղկելի ։
Ա Թագ 11 · 25 — Պեծուքի վատթարեալ։ Պայէզուքի անշքեալ ։
Բ Օրին 9 · 7 — Կարողուքի տկարացեալ։ Խարձրուքի խոնարհեալ ։
Բ Պետ 4 · 34 — Փեշուքի ընտանեալ։ Պատիւրնազնցուքի յարակայ ։
Բ Պետ 2 · 9 — Սխալանք ինքնակամ։ Պատակարար կամակոր ։
Բ Պետ 2 · 9 — Խորհրդակից նենգաւոր։ Խարեկամ հատուածել ։
Բ Պետ 2 · 9 — Հաղարապետ գողագիտ։ Պերգաւոր կծծի ։
Բ Պետ 2 · 9 — Խաշնոց ժլատ։ Պերասեսուչ կարկամ ։
Բ Պետ 2 · 9 — Ոգի ախտակիր։ Իղձ անսէր ։

տես։ Ո՛վ լսես այսքանեց պարտուց։ Ընչան ներեսցես։ Ո՛վ լսես եւ կամ ընչանեզք երկայնմտութեք համբերեսցես նաստրբդ քո մեծութեան հանդէպ կացուցից։ Ո՛ ընդիսիս ապականութեամբ պարադրեալ՝ ամէն եւիմ կորուսչաց՝ ի սպաս պաշտման քեզ ընծայեցից։ Ո՛րդ՝ զոր ի վերադրելոցդ մասանց՝ քեզ առելեց զակար։ կամաւ մատնեալ զնս ինքն մահու։

Եւ ամանց տիրեցայ իբրև խաբեցայ իբրև զմիտս , Ո՛րդ՝ այսք են ընտրակարու թիք խարդախուեց յաճախագունից։ յորոց յոմանց Բանադրի դարով։ Յանդիմանչի դատախազութիք։ Պանդխտի և՛ի վերադունից կոչմանց՝ էր ուրեք որ դեօք զի էի . իսկ՝ ի վաթարականաց մասանց՝ եկն երբեմն եհաս զի եղէ։ Ո՛րդ՝ այսք են ընտրակարու Թիք խարդախուեց յաճախագունից։ յորոց յոմանց Բանադրի դարով։ Յանդիմանչի դատախազութիք։ Պանդխտի և՛ի վերադունից կոչմանց՝ էր ուրեք որ դեօք զի էի . իսկ՝ ի վաթարականաց մասանց՝ եկն երբեմն եհաս զի եղէ։ Ո՛րդ՝ այսք են ընտրակարու

Ընտրք առեցօղք։ Ընդվզիք անդթականք
Պանագք անխոհեմք։ Ըներոյթք վնասեալք
Ոտածուիք անիծելք։ Խոշտածք թշնամանելք։
Ընտաճառական վտանիչ։ Տ ահարար շնչայտեալ։
Պաշտօնեայ արբեցօղ։ Պանձուց ոսոխիան երկվիտ։
Պատգամաւոր բանսարկու։ Պռնապան քնեաճ։
Ընդդատ հպարտ։ Ո՛ եծատուն ժխտօղ
Պինանապետ անօրէն։ Պահապան մատնիչ
Ընակակից չարախօս։ Սուրհանդակ անժամանակ
Թղթաբեր պարտաւոր։ Ընդաբեալ խռովարար
Ո՛ իջնորդ անիմաստ։ Ընդայ արտալաճ
Թագաւոր թարմատար։ Կայսր ոդեկործան
Ինշիան տիրադաւ։ Ո՛ օրավար զրկօղ
Պատասխանատու։ Ոտիկ ինքնագործ
Ընախատողն ծաղր։ Սիրելոյ աշխար

Ընտրք առեցօղք։ Ընդվզիք անդթականք
Պանագք անխոհեմք։ Ըներոյթք վնասեալք
Ոտածուիք անիծելք։ Խոշտածք թշնամանելք։
Ընտաճառական վտանիչ։ Տ ահարար շնչայտեալ։
Պաշտօնեայ արբեցօղ։ Պանձուց ոսոխիան երկվիտ։
Պատգամաւոր բանսարկու։ Պռնապան քնեաճ։
Ընդդատ հպարտ։ Ո՛ եծատուն ժխտօղ
Պինանապետ անօրէն։ Պահապան մատնիչ
Ընակակից չարախօս։ Սուրհանդակ անժամանակ
Թղթաբեր պարտաւոր։ Ընդաբեալ խռովարար
Ո՛ իջնորդ անիմաստ։ Ընդայ արտալաճ
Թագաւոր թարմատար։ Կայսր ոդեկործան
Ինշիան տիրադաւ։ Ո՛ օրավար զրկօղ
Պատասխանատու։ Ոտիկ ինքնագործ
Ընախատողն ծաղր։ Սիրելոյ աշխար

Ընտրք 1 · 10
Ոնդվզիք 12 · 10
Պանագք 49 · 7
Պինանապետ 19 · 1
Պահապան 2 Թագ 4 · 6
Պատասխանատու Պաշտ 49 · 20
Պատգամաւոր Պատ 15 · 24
Պռնապան Պռ 3 · 14
Պաշտօնեայ Պիւս 3 · 18

Յարուցածոց գանից՝ զարժանիս սատակման մահու։
Ա՛րդ՝ այսոցիկ աննշոյլ մըթնուեց հոգւոց խաւարի՝
ողորմութեամբ լուսոյ քոյ պատահեսցին՝ բժշկել
քաւել և կենագործել՝ զօրեղութի անվթարելի.
Ա՛ն քեզ փառք յաւիտենից. ամէն։

Ա՛ էրսոին յաւելուած իւիւն հնծուել նորին հակոչ աս նոյն աղէբս մալխանայ։ Խան՝ ի խորոյ սրտից խօսէ ընդ այ։ Ով

ՊՀԵ. ՈՆՈՒՆ ԱՀՈՒԱՐՈՐ.

մեծուեր տեսակ։ Ընդքննին բարձրուեր պատկեր։ Ընսահման զօրութի։ Կերպա
րան փրկութեր լուսոյ։ Պաշտպան կենաց։ ¶ Զօրուն
արքայուեր՝ վերնոյն հանգստեն։ ¶ Անապրհ հան
դարտութեր։ ¶ Ընպահնուեր նորոգ և անտխրական
երանուեր։ ¶ Ընմենակալ ինքնիշխանուեր բոլոր էակա
նուեր։ Օրհնուեր հնչումն։ Ընձեռեալ ձայն։ Ներկ
րութեր բարբառ։ Ընմահուեր դեղ։ Որդի անձառ
այ միոյ։ Որ ինձ անհնարին է՝ քեզ դիւրին է։ Որ ինձ
անհասն է՝ քեզ սահմանեալ է։ Որ ինձ անանցն է՝
քեզ հպատոր է։ Որ եղկելւոյս ինձ ծածկեցեալն է՝
քումդ երանուեր մերձաւոր է։ Որ ինձ անկարելին է՝
քեզ կատարեալ է։ ¶ Որ ինձ անկշռելին է՝ քումդ
անձառուեր չափեալ է։ Որ ինձ յոսսահատուեն է՝
քեզ սփոփանալ է։ Որ ինձ անբժշկականն է՝ քեզ
անվտանգելի է։ Որ ինձ հեծեծուեն է՝ քեզ խնդու
թեր է։ Որ ինձ ծանունք են՝ քեզ թեթևապոնք են
¶ Որ ինձ եղծեալն է՝ քումդ զօրեղութեան դրե
ցեալ է։ Որ ինձ կորուսեալն է՝ քեզ ըմբռնեալ է։

Յօհան 10 · 9
14 · 6
Տիտոս 2 · 13
Նբրայ 1 · 3
Յասայի 40 · 12
Նբրայ 17 · 1

պար
12 · 13
Հաւ-
26 · 79
Ա՛սպե-

ղջա՛ծին ։ Ը մեղայն սաե՛լ իսկոյն անցուցեր զայրուժ
հազոյս փոքու սասանիլ՝ մի՛ համարեսցես։ Այ՛ն երբ
տեսանես ։ Այ՛ն ոչ զվիմին գթել ո՛չ գրեցեր, և զա
տովանուհս անհամար մեղացս՝ որ զբնաւն համայն
նայեցեալ՝ի յիմն փոքրկուհ։ Ա՛նկալ զսակաւ խոս
տուքէդ։ Ա՛րդ՝ տես՝ի քոյդ մեծուհ բարձրեալ՝
զնարդ ոչ կրկին մատուսցես հզօր յաննման առա
ջել՝ի ծառայդ կենաց՝ ձկնակ անմահուհ։ Այ՛նէ ես
իմոյ ատելեաց ողորմութի՛ մաղթեցի, զու քոյոյս
փշոյ պտուղ ընծայեցար քաղցրուհ, որչափ և սասա
նիլ՝ի ծառայդ կենաց՝ ձկնակ անմահուհ։ Այ՛նէ ես
ուրականադ քո զընտանի բարերարութիդ։ Այ՛նի՛
նմանն ինձ կամ ցուցի, որչափ առաւել զու զբնա
մանդ՝ և մուտք յուսոյ ամբարշտելոյս։ Այ՛նէ ես զան
և շահիլ կենաց ապականելոյս՝ Ա՛տրոգութի եղջ
Հոր քոյ օրհնելոյ։ Ա՛ն կամաց գթուհ հոգւոյդ քոյ
սրբոյ։ Տես՝ի տաժանաւորս կրից յանդիմանական
յայտնուհ։ և՛ի խորոց սրտիս ինքնամատոյց դասա
խաղուհ։ Ա՛յեաց՝ի բնուհս ամենապատաղ խակուհ,
Այ՛ն պարդևեա բժշկուհ վերացս՝ և Հնարաւորուհ
կրասեանս։ Ո՛ երջանկ բազմամասնեալ մահուս,
Ա՛ր ինձ անձառն է՝ քեզ համարեալ է։ Ա՛ր ինձ մը
ռայլն է՝ քեզ ճառագայթ է։ Ա՛ր ինձ անթիւն է՝ օրհ
նեալդ քում ձեռին բովանդակելէ։ Ա՛ր ինձ սոսկա
լին է՝ քեզ հեշտալին է։ Ա՛ր ինձ փախչելի է՝ քեզ
վանելի է։ Ա՛ր ինձ անմատոյցն է՝ քեզ դիւրահեր
քելի է։ Ա՛ր ինձ մահաբերն է՝ քումդ էականութե
զօրուհ ընդ ոչդոյսն համարեալ է։ Ա՛յլ դու ողոր
մած՝ ած բոլորից՝ որ յիս քո, և այսմ զօրես առ ելիցն
Հնար եթէ գթասցիս։ Ա՛ն անհան փառաց մեծուհ
Հօր քոյ օրհնելոյ։ Ա՛ն կամաց գթուհ հոգւոյդ քոյ
սրբոյ։ Տես՝ի տաժանաւորս կրից յանդիմանական
յայտնուհ։ և՛ի խորոց սրտիս ինքնամատոյց դասա
խաղուհ։ Ա՛յեաց՝ի բնուհս ամենապատաղ խակուհ,
Այ՛ն պարդևեա բժշկուհ վերացս՝ և Հնարաւորուհ
կրասեանս։ Ո՛ երջանկ բազմամասնեալ մահուս,
և շահիլ կենաց ապականելոյս՝ Ա՛տրոգութի եղջ
մանն՝ և մուտք յուսոյ ամբարշտելոյս։ Այ՛նէ ես զան
նմանն ինձ կամ ցուցի, որչափ առաւել զու զբնա
ուրականադ քո զընտանի բարերարութիդ։ Այ՛նի՛
փշոյ պտուղ ընծայեցար քաղցրուհ, որչափ և սասա
նիլ՝ի ծառայդ կենաց՝ ձկնակ անմահուհ։ Այ՛նէ ես
իմոյ ատելեաց ողորմութի՛ մաղթեցի, զու քոյոյս
զնարդ ոչ կրկին մատուսցես հզօր յաննման առա
տուքէդ։ Ա՛րդ՝ տես՝ի քոյդ մեծուհ բարձրեալ՝
նայեցեալ՝ի յիմն փոքրկուհ։ Ա՛նկալ զսակաւ խոս
տովանուհս անհամար մեղացս՝ որ զբնաւն համայն
աեսանես ։ Ա՛ն ոչ զվիմին գթել ո՛չ գրեցեր, և զա
ղջա՛ծին ։ Ը մեղայն սաե՛լ իսկոյն անցուցեր զայրուժ

Ա՛ւետ
4 · 3

պարտուցն, և առ իմ ձայնիս հեծուի զնոյն դուռ
Յովհ. ժեսցես երկայնամտուի: ‖ Որ տաս ամենեցուն ա-
ռատապես անաչառուի՝ ոչ յաղթօղ բարի բազմի-
մատ. և ոչ նախատես զբեանել ատրուկս: Որ ողոր
մած և ամենատեղեկ՝ տուացիր վերստին և մի կորու
սաներ զբուժեալս արեամբ քով և զբուծեալս սեռիդ
քով զթած: Ո՛ի քոյ փրկուէ և՝ի քէն է քաւուի:
Եւ քեզ վայելէ փառք յաւժի յաւիտեանս. Ամէն:

Ա՛երսին յաւելուած ի ներքին հեծուելէ նորին հայոյ ատ նոյ-
աչէս մաշլեանաց: Եան՝ ի խորոյ սրտիկ քոյ այ: Ընդ

Ո՛ՐՆԵԱՒ ՅԻ ՅԻՍՈՒՍ ԸՆԴ-

հօր՝ ի կամս հաճուէ հոգւոյդ քո սրբոյ:
Եւ օրհնեալք ամ՝ առ ի յօրհնելոյդ օրհ
նեցան: Օրհնեալ միայն որդի օրհնելոյ: Ձէք իմ
թագաւոր իշխեցօղ ընչոյս՝ քաց ի՛քէն քո: ‖ Ա՛յսօր
օրհնուէքին յակոբայ ասէ եսայի՝ յորժամ բարձից
զմեզս նր: Ա՛րդ՝ ողորմեա ինձ որ բարեգուէ՝ ըստ
նախանիդ քո սուղորուէեան: ‖ Եւ օրհնեա զանօթս
քո բանական՝ ըստ ձայնին դաւթի և ըստ մովսէսի:
Ո՛ի բանիւդ քո՝ փրկուէ ժամանեալ՝ հասից քաւ
էուէ օրհնեալ առ ի՛քէն: Ի՛ն ապէս ինձ հրաշա-
գործեա ողորմած արքայ երկնաւոր, ‖ ոչ անկելոյն
ի բազմաժամանակեայ մահճացն խաշի. ‖ Ժողովելոյն
ի՛սրահին բեթհեզդայ: Որոց միեր և կրկին թե
րահաւատն, երից տասանց և ուէից միոյ ամօք ախ
տացեալն յօդիցն լուծմամբ, որում ո՛չ անխայեցեր
զբժշկուէեն ձեռնտրուէուի: Ուր գիտեալով զանբուժ

Յովհ. ե. 8
Յովհ. ե. 3
Յովհ. ե. 5

Եսայի
27 · 9
Մատթ.
6 · 24
Ովսան.
66 · 2

Յովհ.
1 · 5

հուԹիւն դժոխազնեայ կապանացս։ Եւ լոյծ ինձ
նիզ հրամանի զերիզանդել մահազեստ պարիսպ
կենացն։ ‖ Խզեսցես ամենակարօղ՝ սուսերաւ բա
զուշացուցեր՝ ‖ Թէ մի՛ մեղանչեր՝ զի մի՛ կրկնեսցին
կրկին քեզ չարիք, ոչ ինչ վերջացաւ լինիլ ձեռն
երից սկզբնաւորը անհամբուրելի դատողացն զքեզ
՝ի խաչին։ Եւ դու այնպիսւոյ անյարիր չատուկ մա
հու ծնդեցեր չարաշունչ առն ողորմեցար։ Ընձայ
բարուի։ Սիրալի՛ մարդասիրուի։ Արտափելի նե
րողուի։ Սոսկալի՛ երկայնմտուի։ Ընբաւելի քաղց
րուի։ Փառաւորելի՛ հեզուի։ Ո՛ր միշտ յաղթիս ՛ի
գԹուէ եւ ոչ Թշնամանիս։ Պարտիս յողորմուէ եւ ոչ
պարսաւիս։ Ռոնադասիս ՛ի մարդասիրուէ եւ ոչ
անդոանիս։ Չարկիս ՛ի բարուԹէ եւ ոչ հայհոյիս։
Ատիպիս ՛ի սիրոյ եւ ոչ բանբասիս։ ‖ Պաղատիս դար
ձին իմոյ առ քեզ եւ ոչ ձանձրանաս։ Ընդդէս զինի
ապերասանիս եւ ոչ լքանիս։ Զայնես չստոյս եւ ոչ
սրտմտիս։ ՓուԹաս մեղկելոյս եւ ոչ խափանիս։
Ընդ չարս՝ ես բարի։ Ընդ ամենապրատ՝ ես ներող։
Ընդ մեղաւորս՝ ես քաւիչ։ Ընդ խաւարեալ՝ ես լոյս։
Ընդ մահացեալ՝ ես կեանք։ ‖ Ո՞յս են գիրք ամ հո
գեշունչք օգուտակարուԹ, որ յաճախս ծնանին երկ
նաւոր պտուղս՝ անձուռ եւ զարմանալիս։ Այս եւ ինձ
Թշուառացելումս օրինեալ ամենապարգե՛ւ սրի՛ սո
զմահիճս խշտացդ մեղաց ՛ի վայր կործանմանդ, և
հեռւեալ ժամանեա յանդորր հանգիստ անաչառ
կենացն։ ‖ Խզեսցես ամենակարօղ՝ սուսերաւ բա

Յօհան 18 • 22
5 • 14

Ղուկ 3 • 6

2 Տիմ 3 • 16

Յօհան 5 • 8

Ղուկ 11 • 46,

քեան՝ և դառն դարմիջ և ծաղկատես դատախազ.
Ինկ
տէն Համբարձ՝ ինքնագոր մարտակից նմին իսկ ինչ
նուցեալ զքնութեանս ջափ, և մեծ կշտամբիչ ա-
նձինն յայտնել՝ ընորհիդ քոյ սպասէ։ Ա՛ր որ ծա-
զինդրուածս արդարոց։ ‖ Օ՛ի մինն զպարտութիւն
քեզ բարերար՝ պաշտանք մեղաւորաց, քան
մտացս գիտուք՝ ինքեն ազդեցեալ, ոգւոյս
խմաստիւ՝ ուշիմս տեսանի. զի ըղձալի՛ են
աչերս մաղկանաց։ Կան՝ ի խորոյ սրտից խօսք ընդ Աս։ Ո
Ա՛ խոսին յաւելուած ձկին հեծուելք նոքին հակոպ աս-նայն
****
նուքիւն յաւիտեանս. Ա՛մէն։
Նե՛ քեզ ընդ հօր հոգւովդ սրբով փառք և իշխա
նայ Թանակի արի զօրուքեն՝ պնդապէս հաւատով յու
սոյն կարծրուն՝ ընդ քեզ բևեռիլ անապաքելի։
պահակին։ Որով կառուցանես զվայելչականն յաղ
Ա՛մէն
27 · 12
յինէն զփայտ սատակման՝ ‖ որպէս երբեմն՝ Իսուայ
վեստակից հեծուէ կարեցս մահու երկանց. առեալ
նեալ զնս կորնչացես հայիլ՝ իդժոխս։ Նո՛ ուժգնակի
դառուղ բռնութի՛ պարապ հոգևորական զինուն արա
րել՝ մահու ծառայեցուցանէ։ Ա՛յլ օգնեա՛ ինձ քարի
Ղո՛ւկ
13 · 11
մեղաց՝ տիրեսցէ քրիստոնեից ազգերաց։ ‖ և կործա
կարաձգեսցես։ Օ՛ի մի՛ սո՛ւտ ծանրուի բեռանցս
ատ՝ տակա՛ տակա՛ ազդեսցես՝ և մի՛ օր՛ի յօր յեր
անանց բերկրութ, կենսաբեր և ածային քո բանիւդ։
ազատելով զարժնահարս մահու՝ յաղատուին վերին
վհանդոյցս խեղդողական ոգեպահինջ սատակուէս։

ասէի վիս բնակուրան ազդարան և ընտանուն այ բնին
թէ գնացի առջի քո արդիւնք։ Ա֊ն էի իբրև զպօղոս
իբրև զեզեկիա, պարծէի զբարբոքն և զերաւացին
բեմիա, զքոյդ ձշմարտուն յանձն օրինակէի։ Ա֊ն էի
զեղիա՝ ասէի զանձն իմ այր այ։ Ա֊ն էի իբրև զ
սրտի իմում՝ մի՛ թէ լըւեցիք ինձ այր։ Ա֊ն էի իբրև
զմեծն քան զբնուրի մարմնոյ՝ զմեղս թէ տեսանէի՛ ի
ասէի, արարի զերաւունս և զարդարուն։ Գտարձել
ասէի զանձն իմ իբր զնա արդար լանաիտա։ Ա֊ն էի
իբրև զմովսէս, ասէի վստահուք զնորայան, ծանիցէ
այր զայնոսիկ որ իւրքն են։ Ա֊ն էի իբրև զդաւիթ՝
ասէի զանձն իմ իբր զնա արդար լանաիտա։ Ա֊ն էի
սիոն վարունեցելոյս։ Գանգի թէ էի իբրև զյոբ՝
թասցես ողորմիլ բարձրել, երկնաւոր, հզօր, ամենա
րոք՝ ապէնիայ են ողորմութիք։ Ա֊ն այդ՝ ինձ զը
ոչ սպասեն փշրանաց սեղանոյ հացի։ Ա֊ն սբքն վա
ջունին պետս առաջնորդի։ Ա֊ն փարթամքն ընչիք՝
կարօտք են բժշկուե։ Ա֊ն տեսանողականքն աչօք՝
նից մարդկան։ Ա֊ն այդ՝ առողջքն անդամք՝ անչ
Յողեղինի։ Գի՛ կշռեացին ողորմութիք զո ընդ չա
ջեալ։ Գուդ՝ այլ՝ այր և մի՛ զօրասցի քան զքոյդ՝ աչ
ձեալ։ Գուդ՝ այլ՝ այր և մի՛ զօրասցի քան զքոյդ՝ աչ
անքննին ահաւոր և ամենախնամ։ Գմաչեմ ասել
թէ և երկրաւորիս գործոց պատմուի՝ զքոյդ յառա
բառոյ ազգեն։ Գսկ առ միւսն՝ լռեալ են քոյքդ՝
հանք ձառից։ որք զողորմութեդ քոց՝ փողով բար
ման բնուեն։ և պարզևաց՝ քան ողորմութե դիտեալ
ակն ունի։ Գո՞ որոյ առ միոն անթիւ են ստեղծ
սրտի իմում՝ մի՛ թէ լըւեցիք ինձ այր։ Ա֊ն էի իբրև
զմեծն քան զբնուրի մարմնոյ՝ զմեղս թէ տեսանէի՛ ի
ասէի, արարի զերաւունս և զարդարուն։ Գտարձել
զմովսէս, ասէի վստահուք զնորայան, ծանիցէ
այր զայնոսիկ որ իւրքն են։ Ա֊ն էի իբրև զդաւիթ՝
ասէի զանձն իմ իբր զնա արդար լանաիտա։ Ա֊ն էի
իբրև զմովսէս, ասէի վստահուք զնորայան, ծանիցէ
այր զայնոսիկ որ իւրքն են։ Ա֊ն էի իբրև զդաւիթ՝
ասէի զանձն իմ իբր զնա արդար լանաիտա։ Ա֊ն էի
սիոն վարունեցելոյս։ Գանգի թէ էի իբրև զյոբ՝
թասցես ողորմիլ բարձրել, երկնաւոր, հզօր, ամենա
րոք՝ ապէնիայ են ողորմութիք։ Ա֊ն այդ՝ ինձ զը
ոչ սպասեն փշրանաց սեղանոյ հացի։ Ա֊ն սբքն վա
ջունին պետս առաջնորդի։ Ա֊ն փարթամքն ընչիք՝
կարօտք են բժշկուե։ Ա֊ն տեսանողականքն աչօք՝
նից մարդկան։ Ա֊ն այդ՝ առողջքն անդամք՝ անչ
Յողեղինի։ Գի՛ կշռեացին ողորմութիք զո ընդ չա
ջեալ։ Գուդ՝ այլ՝ այր և մի՛ զօրասցի քան զքոյդ՝ աչ
անքննին ահաւոր և ամենախնամ։ Գմաչեմ ասել
թէ և երկրաւորիս գործոց պատմուի՝ զքոյդ յառա
բառոյ ազգեն։ Գսկ առ միւսն՝ լռեալ են քոյքդ՝
հանք ձառից։ որք զողորմութեդ քոց՝ փողով բար
ման բնուեն։ և պարզևաց՝ քան ողորմութե դիտեալ
ակն ունի։ Գո՞ որոյ առ միոն անթիւ են ստեղծ

Գո՞ Ղ֊ուկ 18 · 11
Գո՞ Յովհ 2 · 20
Գո՞ Գործ 38 · 3
Ա֊ն Ներսէս 29 · 3
Ա֊ն Ներսէս 1 · 10
Ա֊ն Ներսէս 4 թագ
Ա֊ն Ներսէս 65 · 17
Ա֊ն Ներսէս 118 · 121
Ա֊ն Ներսէս 16 · 15
Ա֊ն Ներսէս 12 · 4
Յոբ
Ա֊ն Ներսէս 2 · 17
Ա֊ն Ներսէս 9 · 19
Ա֊ն Ներսէս

կա
իմաստ։

49 · 16

Ա ՚էրսին յաւելուած իրին հեծուել նորին հայոյն առ նոյն
աչեր մաշկանաց։ Կան՝ ի խոտոյ սրտ՚՚։

Ի ՈՐԴՈՒՍ ՕՐՊԱՍ ՕՐԻ ՈՂՋ

վայելէ օրինաբանուն՝ ի բերան մեղաւորի՝
ի ձշմարիտն առակէ կանխաւ խակ ուսայ։
Օ՚ Տէր յաւելից կրկնել զնոյն դովուն՝ աղաչէ
հորս բազմապատկաւ։ Որ հանապազ ընդունիմ զ
նէջս՝ խաղմոսին բարեբաստուէ։ Օ՚ ի բեր երդե
ցից ինձ վառանդս, և արձանացուցից նախատինս. և
՚ի մերկուես գրկի՝ փուշս ըշ շուշանաց ժողովեցից։ Օ՚ Տէր ընդ դաւթի համարձակեցայց ասել Թէ՝
զատամունս մեղաւորաց փշրեսցես։ Օ՚ Տէր դար
ձեր Թէ՝ ՚՚ի՛ անօրինէք բնակեսցին առաջի աչաց քոց։
Օ՚ Տէր Թէ՝ դատ արա ինձ Տէր ըստ արդարութե
մեր, ըստ անբծութեն իմոյ որ յիս։ Օ՚ Տէր Թէ՝

դի իններորդի հատ՚ածի բանի յանդիմանողի՝ զիս
միշտ կշտամբէ· Ա՚ռաս՝ և ապառ՚ած քառասներորդ
մոսարանին ընտանի ձայնիւն ‖ որ զպարտաւորեալս 49 · 16
բա՚ւակնացայց հանապազորդեն յանդիմանութե՚ սաղ
Բայց ի՚շեղջեցելոցն արտասո՚ց՝ դոյզն մի չափեալ
ծանրանան ինձ ցա՚ք, և յաճախեացին դառնութի՚:
զբեռինս բանիցն ա՚ՀՆով՚ք աստանօր եղից, կրկին
նց. և՚ի կարդ բանիցն համարձակեցայց· Բանզի Թէ
լով՝ զայս անիծեցից Թէ՝ ‖ տո՚ւր նց՝ ու ըզ գործոց 27 · 5
ընդ ամբարիշտս զանձն իմ՝ ո՚՛ խնդ ես ինքն գո
գխտողին գաղտնեց արդահ՚տեցից Թէ՝ մի՚ համարիր 27 · 3
բծո՚ւե իմում դնացի՝ ո՚՛ խնդ օտարս ի՚ բարեաց՝
կերպա՚ւորեցից Թէ՝ ‖ դա՚տ արա ինձ ու՚՝ զի ես յան 25 · 2
Թշնա՚առացելումն պարծանա՝ Թշնա՚առացելումն
զատո՚Թիւն իմ ծանակեցից ասել ընդ սրբոյն Թէ՝ 25 · 4
Հատո՚ւսցե՛ ինձ ու՚ր ըստ արդարո՚ւե իմում և ըստ
սրբո՚ւԹե՚ ձեռաց իմոց՝ ո՚՛ խնդ անձամբ ինձէն 17 · 21
և՚ես եղէց անբիծ ընդ նմա՝ ո՚՛ խնդ զիւրան Թէ՝ 17 · 24
‖ և՚ես արդարո՚ւե երևեցայց երեսց քոց՝ ո՚՛ խնդ Թէ՝ 16 · 15
պահեցի զճանապարհս խիստս՝ ո՚՛ խնդ զևան Թէ՝ 16 · 4
անիրա՚ւութի՚՝ ո՚՛ խնդ զյաջորդն սմին Թէ՝ ‖ ես 16 · 3
որդացի՚ Հու՚ր և ծծումբ՝ ո՚՛ խնդ Թէ՝ ‖ սատակի՚ 11 · 3
որ զկնի՝ ո՚՛ խնդ Թէ՝ ‖ տեղասցի՚ ի՚վ՚ր մեղա՚որաց 10 · 7
խորտակեացին բազո՚ւկք մեղա՚որի և՚ չարի՝ և այլն ‖ 9 · 37
կատարեացին չարիք՝ ի՚վ՚ր մեղա՚որաց՝ ո՚՛ խնդ Թէ 7 · 10

ա սաղմ
ասց՝

Ա ՅՈՒՆ
14 • 15

Ո՛Չ ՆՐՇԱԳԵԼ ՀՈԳՈՎ ԸՍՏ ԹԵԼԱԴՐԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ.
Ո՛Չ։

ԵԿԵՑԷ՝ ՅՈՐՇՄ ԱՆՊՏՈՒՂ Ի ԲԱԺԱՄԵՐԴՈՒԷՆ ԼԻՆԻՑԻՄ,
ՎԱՆԴԷ՝ ԶԻՄԲԴ Ի ՅԱՐԴԻՒՆՆ ԻՆՁ ՕԴՈՒՑ ԱԱՂՄՈՆ

ԳԱԹԱՆԱՆ ԽՄԱՍՏԱՐԱՆԻ ԲԱԺՄԱԿԱՆ։

ՀՐՈՅ ՈՂՋՈՐՄԱՆ, ՀՈԱԵԱԼ Ի ՅԵՐԿՆՈՒՍՏ ԶԴՈՅԻՆ ԳԱ
ԱՆԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՐՈՅԻՑ Է ԱՆԱՍՈՒՆ ԿԵՆԴԱՆԵՑ՝ Ի ՄԷՋ
ՔԱՆԶԷ ԻՄԷ ԱՌԱԿՍ ՎԵՐՋԻՆ ԿՇԱՄԲՈՂԱՅԻՆ. ԵՒ ԱՒՏՍ
ԱՅՆԱՐԿԷ ԶԴԻՊՀԱԾՈՑՆ ՀԱՐ ՊԱՏԱՀՄՈՒՆԱ։ ԱՐ ԻՆՉ
ՁԷՆ ԱՆՁԻՆ ՆԻՒԹԵՑԻ ՄԻՇՏ ՁԵՂՄՈՒՆՍ ԿԻՉԱՆՈՂԱԿՒՆԱ
ԴԱԼԱՐՑ ԾԱՂԱԾԻՆ ՎԱՅՐԻՑ ԿԵՆԱՁԻՐ ԲԱՆԻՑ՝ ԹԱՄ
ՐՈՒԹՔ ՄՏԱՑ Ի ՅԱՐՕՏ ՄԱՀՈՒ ՁԱՐԱԿԵԼ։ ԱՀԱ ԱՐԴ՝
ՄԵՂՈՎ Ի ՅԱՅՆ ԲՈՒԺԻՉ ԱՂԵՑԱՆ ԱՐԿԱԾԻՑ։ ԱՅՑ ԱՒ
ՄԱՏԱ ԿՐՃԱՏԵԱՑ. ՈՉ ՏԻՐԵԱԼ Ի ԽԱՐԴԱՀԱՆԱՑ ՀԱՐԱ
ՄԼՈՒՂ Ի ՅԱՅՆ ԲՈՒԺԻՉ ԱՂԵՑԱՆ ԱՐԿԱԾԻՑ։ ԱՅՑ ԱՒ
ՄՏԱՑ Ի ՅԱՐՕՏ ՄԱՀՈՒ ՁԱՐԱԿԵԼ։ ԱՀԱ ԱՐԴ՝
ՔԱՆԶԷ ԻՄԷ ԱՌԱԿՍ ՎԵՐՋԻՆ ԿՇԱՄԲՈՂԱՅԻՆ. ԵՒ ԱՒՏՍ
ԱՅՆԱՐԿԷ ԶԴԻՊՀԱԾՈՑՆ ՀԱՐ ՊԱՏԱՀՄՈՒՆԱ։ ԱՐ ԻՆՉ
ՁԷՆ ԱՆՁԻՆ ՆԻՒԹԵՑԻ ՄԻՇՏ ՁԵՂՄՈՒՆՍ ԿԻՉԱՆՈՂԱԿՒՆԱ
ՀՐՈՅ ՈՂՋՈՐՄԱՆ, ՀՈԱԵԱԼ Ի ՅԵՐԿՆՈՒՍՏ ԶԴՈՅԻՆ ԳԱ

ԳԱԹԱՆԱՆ ԽՄԱՍՏԱՐԱՆԻ ԲԱԺՄԱԿԱՆ։

ՎԱՆԴԷ՝ ԶԻՄԲԴ Ի ՅԱՐԴԻՒՆՆ ԻՆՁ ՕԴՈՒՑ ԱԱՂՄՈՆ
ԵԿԵՑԷ՝ ՅՈՐՇՄ ԱՆՊՏՈՒՂ Ի ԲԱԺԱՄԵՐԴՈՒԷՆ ԼԻՆԻՑԻՄ,
Ո՛Չ ՆՐՇԱԳԵԼ ՀՈԳՈՎ ԸՍՏ ԹԵԼԱԴՐԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ.
Ո՛Չ։

Ա ՅՈՒՆ
14 • 15

Ա ՅՈՒՆ
ՅԵՒԼԷ

ՅՈՂՈՎ
7 • 22

Ա ՄՈՍ
14 • 3

ԳԱՐՇԵՑՈՒՑԵԼ ՀԱՆԱՊԱԶ ԽԱՅՏԱՌԱԿԷ։ ԱՅՑԵԱԼ ԶԲԵ
ԸՆԱՆ Ի ՓԱՌԱՔԱՆՈՒԷ՝ ԵՂԿԵԼԻ ՉԱՆԶՆ ԻՄ ՅՈՒՑԱՆԷ։
ՆՁ ՍԱՅԻՆ ՁԱՅՆԻՒՆ ԴԱՏԽԱԶԵԼ ՅԱՒՆԿԱԼՈՒԷ ԿԵՆԱՑ
ԼՔԱՆԷ. Ա՛ՀԱՆԴԱՄԱՅՆ ԵՒ ՎԻՐԴՍ ՄԱՀՈՒ՝ ԻՆՁ ԻԲՐ
Ի ՊԱՏՆԻԶԷ ԱՌԱՔԷ։ ՎԱՆԴԷ ԹԷ ‖ ՀԱՐ Է ԱՆԷԾՍ
ԱՌՆՈՒԼ ՅՕԹԱՐԷ, ԱՊԱ ԱՆՁԱՄԲ ՉԱՆՁՆ ԱՆԻԾԱՆԵԼ՝
ԿՐԿԻՆ ՀԱՐԱՀԱՐ։ ‖ ԱՅԿ ԵԹԷ ՀԱՌՆՈՒԼ ՆԱԽԱՏԻՆՆ Ի
ՄԵՐՁԱՒՈՐԱՑ՝ ՕՐԻՆՔ ԵՆ, ԱՊԱ Ի ԵՒՍՂԷՆ ՀԱՅՑԵԼ
ՁԱՅՍՈՍԻԿ՝ ԿՐԻՑ ԱՐԷՆ ՏԱԺԱՆՄՈՒՆՔ, ՎԻՇՏ ԱՂԵՏԻՑ
ԵՒ ԽԷԶՔ ՄՏԱՑ։ Ա՛ՅՑ ԹԷ ԱՌ ԽՈՒՆԱՐՀՈՒԵ ԱՆՁԻՆ
ԻՒՐՈՒՄ ՄԱՆՈՒԵՑԻ՝ ՋՆՆԵԱԼ ԵՒ ԿՇԱՄԲԵԼ ԱՆԻԾ-ԻՒՔ
Ի ԼԵԶՒԷ ԻՒՐՄ, Ի ԽՈՍՏՈՎԱՆԵԱԼ ԵՒ ՅԱՋՈՂԻՀԱՆ
ՀՂԹԱՆՑ ԲԵՐԱՆՈՑ ՎԵՐՆՈՅՆ ՕՐՆԵՑԻ։ Ո՛Չ Ի ՃՇՄՏԵԼ
ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ ԶԴԱՐՁՆ ԻՒՐ ԱՌՆԱ՝ ԶՀԵՏՍ ԿԵՆԱՑՆ
ՈՉ ԼՔԱՆԵԼՈՎ։ ԱՀՄԱՆԱՒՆ ՍԻՐՈՑ՝ ԶՊԱՐՏԵԱՑՆ ԱՐ
ՄԱՏ ԿՐՃԱՏԵԱՑ. ՈՉ ՏԻՐԵԱԼ Ի ԽԱՐԴԱՀԱՆԱՑ ՀԱՐԱ
ԲԱՆՈՂԱՑ։ Ո ՀԵՏԱՐ ՀՕՏԻՆ ՔԻ ԳՏԱՒ ԲԺՇԿԵԱԼ, ԴԻ
ՄԼՈՒՂ Ի ՅԱՅՆ ԲՈՒԺԻՉ ԱՂԵՑԱՆ ԱՐԿԱԾԻՑ։ ԱՅՑ ԱՒ
ԱՆԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՐՈՅԻՑ Է ԱՆԱՍՈՒՆ ԿԵՆԴԱՆԵՑ՝ Ի ՄԷՋ
ԴԱԼԱՐՑ ԾԱՂԱԾԻՆ ՎԱՅՐԻՑ ԿԵՆԱՁԻՐ ԲԱՆԻՑ՝ ԹԱՄ
ՐՈՒԹՔ ՄՏԱՑ Ի ՅԱՐՕՏ ՄԱՀՈՒ ՁԱՐԱԿԵԼ։ ԱՀԱ ԱՐԴ՝
ՔԱՆԶԷ ԻՄԷ ԱՌԱԿՍ ՎԵՐՋԻՆ ԿՇԱՄԲՈՂԱՅԻՆ. ԵՒ ԱՒՏՍ
ԱՅՆԱՐԿԷ ԶԴԻՊՀԱԾՈՑՆ ՀԱՐ ՊԱՏԱՀՄՈՒՆԱ։ ԱՐ ԻՆՉ
ՁԷՆ ԱՆՁԻՆ ՆԻՒԹԵՑԻ ՄԻՇՏ ՁԵՂՄՈՒՆՍ ԿԻՉԱՆՈՂԱԿՒՆԱ
ՀՐՈՅ ՈՂՋՈՐՄԱՆ, ՀՈԱԵԱԼ Ի ՅԵՐԿՆՈՒՍՏ ԶԴՈՅԻՆ ԳԱ

ԳԱԹԱՆԱՆ ԽՄԱՍՏԱՐԱՆԻ ԲԱԺՄԱԿԱՆ։

ՎԱՆԴԷ՝ ԶԻՄԲԴ Ի ՅԱՐԴԻՒՆՆ ԻՆՁ ՕԴՈՒՑ ԱԱՂՄՈՆ
ԵԿԵՑԷ՝ ՅՈՐՇՄ ԱՆՊՏՈՒՂ Ի ԲԱԺԱՄԵՐԴՈՒԷՆ ԼԻՆԻՑԻՄ,
Ո՛Չ ՆՐՇԱԳԵԼ ՀՈԳՈՎ ԸՍՏ ԹԵԼԱԴՐԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ.
Ո՛Չ։

Ա ՅՈՒՆ
14 • 15

6 · 9	բազմացն պատուիրանաց կատարել՝ ընդ հրկիզեալսն՝
18 · 12	մեզ կանոնեաց ‖ Թէ՝ քանզի ծո՛ւյլ քո պահեցի զայս՝
	բարբառեցայց վերջանկին՝ որ նախ ինքն արար զոր
21 · 23	փուրս՝ ի լուծէ իմմատից կենաց՝ ընդ երկիւղած
	ան օրհնեցից։ ❡ Իմրդ ընդ մեծին մաղթանաց զիմս
26 · 4	յօդեցից Թէ՝ զմին խնդրեցի ի տէ՛ զտեսիլ վայել
	էութե նը, և զհրամանատուրսն տաճարի նը։ ❡ Իմրդ
	ի հրաժարելին ինձ ձեռնամխեցից՝ յորժամ լսեմ Թէ՝
32 · 1	ուղղոց վայելէ օրհնու Թիւն։ ❡ Իմրդ շրթամբք
33 · 17	առեալն Թէ՝ երեսք ան ի վէր զարագործաց սատա
	կել զմիշատակս նոցն յերկրէ։ ❡ Իմրդ զմիւսն դար
36 · 6	ձեալ Թէ՝ ջուրք վաղվաղակի սահեսցին։ ❡ Իմրդ
36 · 17	զկերպարանակացն իմ նմանուի՛ Թէ ‖ բազուկք ան
	բարշտաց խորտակցին։ ❡ Իմրդ սատակման ինձ պա
36 · 20	ղատեցայց Թէ՝ ահա՛ մեղաւորք կորիցեն։ ❡ Իմրդ
38 · 2	զբազմայածեան լեզուս՝ ի յօրինեալն բան միսեցից
	Թէ՝ ասացի պահել զճանապարհս իմ զի մի՛ մեղայց
40 · 15	լեզո՛ւաւ իմով։ ❡ Իմրդ փշովք մեղաց հեղձեալս՝
	զանարատին պարծեցայց Թէ՝ ‖ այլ զիս յանբծո՛ւեք
	իմոմ ընկալար։ ❡ Իմրդ ես մեղաւորս և կրկին
42 · 8	փրկեա՛ զիս ա՛ծ։ ❡ Իմրդ լեր ոչ կատաշտեալ

անպատկառապէս պերճացայց ունայն պարծանօք ա-
սել ընդ դահճին, ‖ Մի թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն
այ մերոյ, կամ ձգեալ իցէ օտար ազգս։ Քանզի որ
ի մեզս գարշութիւն խոնարհեացի առաջի կայ նորին
կառուցեալ առել ի պաշտօն յուսականաց՝ ախտար
ծարծիցն պոռնկապատիր պատկերացն կերպարան՝
‖ աստարտայ և քամովսայ և մեղքոմայ արուարձանի,
և Թարահատայ Թարմատարի, ընդ զազրութեացն կա
նացեաց իշանդամիցն պատկառանք անվերարկու
ծանակութիւք։ Քբր ոչ պատկառեցից սովիմք ասել
ընդ նահատակին՝ որ զայս դիմագրաւութիւն առ բարին
ունէր միշտ՝ Թէ ‖ Վա՛յ քոյ մեռանիմք զօրհանապազ. և
որ՝ իկարդինէ սորին սաղմոս։ Քբր յիմարս յարս՝ և
վաթարս ասել ժպրհիցիմ Թէ՝ ‖ բերանս պատմես
ցե զիմաստուն և սիրտս զհանճար։ Քբր մարդելոյզս
կերպարանաւոր՝ ‖ զմարդահաճոյիցն ոսկերս ցրուել
մաղթեցից։ Քբր զևրկին երկրորդելոն մեծ անուն
բարուքիս, ‖ Թէ հաճոյ եղէց առաջի նո՛ն յերկրին
կենդանեաց։ Ո՛վ իմիրդ ունօղս անբաւից մեղաց՝
զարդարոյն առել կարդացից Թէ ‖ ո՛չ մեղք իմ և ո՛չ
յանցանք, առանց մեղաց ընթացայ և ուղիղ եղէ։
Ո՛վ իմիրդ զիս ինքն մատնեցից կորստեան՝ յասելն
զայս բան՝ Թէ ‖ Մի՛ողորմիր գործողացն զանօրէնութի,
Ո՛վ իմիրդ Թէ՝ ‖ ոչ մոմ հալի առաջի հրոյ, այնպէս
և մեղաւորք յերեսաց այ։ Ո՛վ իմիրդ դրդելս ապա
կանացու փափկութեամբ՝ սահմանեցից զանմանն
ինձ բան՝ Թէ ‖ խոնարհեցուցի՛ պահօք զանձն իմ,
Ո՛վ զազգակից նորին ընդ նոյն, ‖ Թէ ես՝ի՛ նեղել
նց զբուրգ զգենումի. և իբրև զգաւոր և զարտուա

խո

բողին Հոլմոց՝ խաչիւդ լուսոյ վեղ պաշտպանեալ։
երկնային զօրուդ շրջափակուբ յամ ընթացից խա
բարձրեալ մեծիդ այ՝ պահեսցես և ամրացուսցես
և ընդ նոսին նոցին միակաց։ Օրոց դու քո որդի
դիւաց միշտ ձակատելոց առ ներկայիս խռովուի.
Հաղիւն և առնուլ զայսոսիկ՝ իվը բռնուբ մոլեկան
կարգէ սաղմոսիս է աղօթել։ Կանգն յոյժ պատե
ունիմ աղերսել Թէ՝ ‖ մի՛ լռեր և մի՛ դադարիր աճ։
Ես՝ ‖ խորհեցան՝ ի վե սբց քոց և առացին, զոր՝ ի
դատաստանի դործակցել հնարից բանսարկուին։ Եւ ոչ
դուպար դաղանամարտ մոացս օգտելոց, զոր ես զօ
զնմանակից առ՝ ի նոյն շահիլ չարին պատերազմի՝
Տիւն։ և զկամ ընդ չարին՝ ձբ անսանեցից իբրև
օդայնոց։ ‖ ոչ զանկեալ զսերմն բանին՝ ի ճանապար
՝ի մեզ՝ կերակուր վնասակարացն Թուխնոց, այսե այսոցն
դացն ասելով, Թէ ‖ արկին զդիակունս բարեցն որ
ցուցից, իբր նոքա զօտարացեղից խուժադուժ ազ
նահն նկարագրեր սերունական անտեսու Թեանն։
ռավարուին մովսէսի ցպոյն սքանչելեօքն։ որ զօրի
նովքն արբեսաիւք խաչին փրկանօք՝ քան նոքա զզօ
ընդ նոսին՝ նոցին Թերութքն՝ զերախտիս քի ածայ
որ ընդ սուրերին զձմարտուին ընկալել մոռացայ։
զաւերախտուին յակոբայ՝ ի՞ճառ առել հենդնեցից՝
զամ եղջիւրս մեղաւորաց փշրեսցես։ ‖ զամ եղջիւրս մեղաւորաց փշրեսցես։ Օ՜ ի՞մ որդ
Եւ մեղաւորք երկրի։ Իբր և զևան առ սմին, Թէ
բարկութեն այ ոչ բսպառեսցի, և արբցեն՝ ինձանէ
իմ պատիժ միշտ յիշատակել՝ Թէ ‖ ոսկայն մըրուր
խոնարհ առնէին։ Ապրիլ հանդարտեցից զնմանեսացն

Որ վի թէ և գոցին յիս անօրէնութիք բազմօրի-
նակք, այլ ոչ հայհոյութիք։ Որ ոչ հանդեար ՚ի կո-
րուստ նմանեացն իմոց անբարշտելոց։ Ա՜յլ ամենա
դորով Թախանձմամբ ‖ ընդ եղջ ջրոյն զաղբադոր
ծաց՝ կրկին վշտացար։ տաղտկալի՝ զմահու նշ զգիպ
հաճն քեզ դրեցեր։ ասելով զգարմանալիսն լսողաց
բանն՝ աճել զմտաւ ‖ ոչ կա յաւելից անիծանել զեր
կիր վ՚ն դործոց մարդկան։ ‖ Ա՜ն միթարիս մեծ իմն
պարարեալ՝ ընդ կեանս անմաքրից և պարտաւորաց
սատակման։ ‖ Որ երբեմն առակաւ դիմեալոյն՝ զան
խայելն ՚ի կործանելիսն ցուցեր ծղրմած։ ‖ Ա՜ն առ
այլ ումեմն նեղեցար սաստիկ վտանգել ընդ յամրա
նալ անձրևին առ ուրացողացն դարման։ Ա՜նճառելիս
ցուցեր բարուք տեսակս յիշատակաց՝ ‖ ոսնելիս ՚ի վեր
ջին աւուրս։ ‖ Ո՜հ՚ի ձեռն առաքելոցն քոց՝ ողջոյնս
տ՚ր կայ անհամբուրիցն հեռաւորաց՝ քաղցրաձայնակս
հրամայեցեր։ Ա՜հա և յիս ցօղեա կենդանի զհայ
րենի գթութեդ զսէր։ Օ՚ի և ես փրկեցայց քաւել
ամենառատ քո այցելութիդ։ Ա՜ն քեզ ընդ հօր հղ
գեսոյդ սրբով փառք և իշխանութի յաւիտեանս ամէն։

Ա՜ւրարին յաւելուած ՚ի հին հիւծուկ նորին հայոյն աստ՚ն
աղերս մատեանայ։ Ո՜ան ՚ի խորոյ սրտի ձո՚՚։ ԿԱՆ-

Ո ԸՆԴԱՀԱՐԻ ԻՆՁ ՕՐԸ

Նաև՚ն որ ՚իսաղմոսին այնպիսեաց բանիցն
՚ի կիրարկանել, որ ՚ի նախատինս միանգա-
մայն և՚ ի նզովս ինձ յարակային՝ հանապազ երդել
իմովքս տաղուք։ Ո՜անզի զնաթդ արդեօք զշտաք եր

Ծննդ
7 • 21
8 • 21
Ա՜սպի
54 • 9
Յ՚ովան
4 • 10
Յ՚ովագ
18 • 1
Ա՜բդայ
1 • 2
Ո՜ապտ
10 • 12

ե՛ւ յաճախութենէ ճգանց՝ ի հոգւոց ընբաձեալ՝
զ՚ի գաղտնեաց կերակրոց՝ խոհ սովեցեալ՝
գոհ՝՝ ի գարշելութէ կերակրոց՝ խոհ սովեցեալ՝
մարդկային ինարից այս դեղ պատեցաւ որ ո՛չ չիս
ըմպէ զայգեցայց դասիլ ընդ բարիսն. յորժամ
յանդի սաղմոս, երաւմբք առիս զքո առ իսրայէլ՝
հարս մեր, անօրինեցաք և յանցեաք. ևոր՝ իվախճանն
նախնեացն՝ իւր վարիանիցի, Թէ ՚՚ մեղաք մեք ընդ
զեալս, յորմէ սիրոյն այ՝ իբոլոր սրտէ՝ զյանցմունս
կողնես իմ Թացիւ. ՚՚ ոչ ինձ գրեցից մեղաք մահա
իմ արտասւոք խառնեցի. ՚՚ և արտասւոք իմովք զան
աղբերց երդոլին՝ ասեմ ընդ նմին Թէ՝ ՚՚ զմպելեան
յիմոցս կրից կաթիլ մի պղտոր ընդ յատակ արտօսր
զմոխիր ոպ զՀաց կերի. ՚՚ իարդ որ ո՛չ միացուցի
սրտ՝ ՚՚ սատակեցից՝ ի քաղաքի ան զանօրի-
նեան. որ և՛չ տրտնել բիծ հոգւոյս իմոյ մեռուցի.
դանեալ խրատեցի. ՚՚ իարդ մանակցեալ մեծին
պատրաստական լինելոյ. որև ո՛չ զանդամս մարմնոյս
յամենասուտ բարեկարդուեցի. ՚՚ իարդ ըստ իրաց
գայց առակաւ առաւօտին՝ իսկիզբն արթնուեր միշտ
պատմող աւետեացս և նորոյս աշակերտ՝ անմահն
խոհ արդարոյն՝՚՚ ընդ դէմ մեղաւորացն՝ մահու զինե
կանոնաց օրինաւորին զինւորին և Թագաւորին և
մարմնական հրամանատարին՝ որք և երկինայնոցն են
համբուրելիք, ասելով ո՛չ յոսահատ եղէց՝ իկենաց.
զինի Թէլոցն զարհուրեցուցչաց՝ ընտանեկից կայից
սրտիւ. ՚՚ իարդ զկորդադրութիս տանցն յայսմանէ
սաղմոս ա

ըստ

ի Տ.
աչք իմ. և որ յետ սորին պատմին ասացեալք
130 · 1 թէ՝ ‖ տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ զբօսան
եղէ ամաչեցեալոյս ինձ պատճառաւեցից՝ ասել զնորայն
նօրէնութիւն։ ի Տ. զածազգեցին պարծանս՝
յափշտակուք՝ տանի ընդ այնոսիկ որք գործեն զա
վերիպեցելոյս ինձ սահմանեցից, թէ ‖ զիւրեալն
124 · 5 ի Տ. էմրդ զհամառօտն փոխատրուն անաչառութե
124 · 4 յեղեղել, թէ ‖ բարի առնէ տէր ուղղոց սրտից։
ողբ՝ ի տանէ առնուն զնոյն հատուցումն զայս տուն
կուի։ ի Տ. էարս խակասն զբարեացն դրեցից,
318 · 155 պատգամ կրկնեցից, թէ ‖ հեռի է՝ ի մեղաւորաց փրկ
Հրեշտակ մահագոյժ անհրաժեշտ վճռի զբանին
318 · 106 Տել զհատատանան արդարութե քոյ։ ի Տ. էմրդ ինձ
ընդ հաւատարմին, թէ ‖ երդեալ և հաստատեցի պա
մշանջենական երդմնահարուն կապեցից՝ ուխտել
318 · 104 քոց իմացել՝ ատեցի զամենայն ճանապարհս չարաց,
ճառեցից ընդ պարս մաքրոց, ‖ թէ՝ ի պատճրանաց
318 · 11 զկից, թէ ‖ ի սրտի իմում թաքուցի զբանս քո, որպ
զի ոչ մեղայց քեզ։ ‖ Ո՞ւր զուսնայնուեցա իբր զլրուեց
318 · 101 զմեծն քան զայս թէ՝ ‖ յամ ճանապարհաց չարաց ար
գելի զոտս իմ։ ‖ Իբր ընդ եղեալս և զայն մատու
118 · 10 սրտին իմով խնդրեցի զքեզ։ ի Տ. էմրդ ընդ սմին
118 · 8 ձայնն նէ ագեաց օրհներդոյն դաւթի թէ ‖ բոլորով
զիս ունիմ ասել՝ իտեղի բանիցն զոր ածաշունչ
111 · 6 զոր ոչ բնաւ իսկ կատարեցի։ ‖ Ըն զի մի՛ տապակա
ցայց յամենայն՝ ի բանիս։ և՝ի համառօտել փութացայց,
Պսաղմ 0 ասց։ ի Տ. ‖ արդարութի իմ ճնայ յաւիտեանս,
ըստ խորութե ինքնօրէնն կրօնից հրէից և հեթանո

թէ
և զուշական համարձակուի լեալ երանելոյն ,
որոյ որ աւծէ նոցա : Ասէ և այս բարձրեալն հնարելի ,
միայն ընտրելոց , ասելով թէ՝ || երանի՛ ժողովրդեան
ժամ ըստ ժամ արհամարհելոցն , և զակզբնապատճառն երեւելոց
գործոյն նմանին , որ զիւորիկեն պատկառելոցդ . յոր-
Արարեբանեալ է և այս իմաստ հոգևոր , || և արուն
ցեն արդարք զո մինչև հատուսցես ինձ :
քան զօրինակ աղերս՝ աղօթեցից թէ՝ || ինձ ըսպասես
Թանակի՛ Թագաւորին մատուցանելով զառաջելեցն
իբր հանդիսացեալ ընդ ձգնաւորին զմրցանակն յաղ
յոյս և բաժին իմ յերկիրին կենդանեաց : ՚ի՛մդ
բարձայց ընծ փառաւորեալն մաղթել՝ այ թէ՝ || դու ես
ռաց մեզաւորի և՚ի մարդոյ ջարէ : ՚ի՛մդ հաճ
ցելոց յաճ ձայնակցեալ , թէ || պահեա զիս տէր , ՚ի ձե
ւոյ ընծայել՝ մեծացուցանես ընդ պսակելոյն թէ՝
|| փարձեա զիս տէր և տես թէ իցեն անօրէնութիք
՚ի յընթացս իմ . և յաւելուածն որ զհետ սորին :
՚ի՛մդ մեծաւն վառահուք ածնել վերին՝ անձն
իմ և դու աշխատ աշխարհի՝ զանդատ զո հոգի յաղ
տակման՝ բարբառիմ զբարերնորհին , ոչ || ահա զա
տելիս զո տէր առեցի . և զծնացնածն սորին իարգել :
ժամ զամ արհամարհեցէք , և զակզբնապատճառն երեւելոց
միայն ընտրեցէք , ասելով թէ՝ || երանի՛ ժողովրդեան
որոյ տէր աւծէ նոցա : Ասէ և այս բարձրեալն հնարելի ,
և զուշական համարձակուի լեալ երանելոյն ,

143 · 16	որոյ տէր աւծէ նոցա : Ասէ և այս բարձրեալն հնարելի ,
Ասմ.	միայն ընտրելոց , ասելով թէ՝ || երանի՛ ժողովրդեան
91 · 4	դործոյն նմանին , որ զիւորիկեն պատկառելոցդ . յոր-
Ասմ.	Արարեբանեալ է և այս իմաստ հոգևոր , || և արուն
141 · 8	քան զօրինակ աղերս՝ աղօթեցից թէ՝ || ինձ ըսպասես
	Թանակի՛ Թագաւորին մատուցանելով զառաջելեցն
	իբր հանդիսացեալ ընդ ձգնաւորին զմրցանակն յաղ
141 · 5	բարձայց ընծ փառաւորեալն մաղթել՝ այ թէ՝ || դու ես
	յոյս և բաժին իմ յերկիրին կենդանեաց : ՚ի՛մդ
139 · 4	ռաց մեզաւորի և՚ի մարդոյ ջարէ : ՚ի՛մդ հաճ
	ցելոց յաճ ձայնակցեալ , թէ || պահեա զիս տէր , ՚ի ձե
	՚ի՛մդ ես գոլով՝ յայլոց աղօթեմ ապրիլ՝ յուսա
138 · 22	|| փարձեա զիս տէր և տես թէ իցեն անօրէնութիք
	՚ի յընթացս իմ . և յաւելուածն որ զհետ սորին :
	ռաչ ընծայել՝ մեծացուցանես ընդ պսակելոյն թէ՝
	իմ և դու աշխատ աշխարհի՝ զանդատ զո հոգի յաղ
138 · 20	տակման՝ բարբառիմ զբարերնորհին , ոչ || ահա զա
	տելիս զո տէր առեցի . և զծնացնածն սորին իարգել :
	՚ի՛մդ մեծաւն վառահուք ածնել վերին՝ անձն
	ժամ զամ արհամարհեցէք , և զակզբնապատճառն երեւելոց
	միայն ընտրեցէք , ասելով թէ՝ || երանի՛ ժողովրդեան
	որոյ տէր աւծէ նոցա : Ասէ և այս բարձրեալն հնարելի ,
	և զուշական համարձակուի լեալ երանելոյն ,
138 · 2	սկզբնաւորն նախաձայնեալ աղմկիս մինչև ՚ի լրումն
	ած արտման բանիս : ՚ի՛մդ դասակցուեց դըժ
	նէից մարդոց համաբան՝ այրս մահու և որդիս սա
	տելիս զո տէր առեցի . և զծնացնածն սորին իարգել :
	՚ի՛մդ մեծաւն վառահուք ածնել վերին՝ անձն
	իմ և դու աշխատ աշխարհի՝ զանդատ զո հոգի յաղ
	ռաչ ընծայել՝ մեծացուցանես ընդ պսակելոյն թէ՝
	|| փարձեա զիս տէր և տես թէ իցեն անօրէնութիք
	՚ի յընթացս իմ . և յաւելուածն որ զհետ սորին :
	՚ի՛մդ ես գոլով՝ յայլոց աղօթեմ ապրիլ՝ յուսա
	ցելոց յաճ ձայնակցեալ , թէ || պահեա զիս տէր , ՚ի ձե
	ռաց մեզաւորի և՚ի մարդոյ ջարէ : ՚ի՛մդ հաճ
	բարձայց ընծ փառաւորեալն մաղթել՝ այ թէ՝ || դու ես
	յոյս և բաժին իմ յերկիրին կենդանեաց : ՚ի՛մդ
	իբր հանդիսացեալ ընդ ձգնաւորին զմրցանակն յաղ
	Թանակի՛ Թագաւորին մատուցանելով զառաջելեցն
	քան զօրինակ աղերս՝ աղօթեցից թէ՝ || ինձ ըսպասես
	ցեն արդարք զո մինչև հատուսցես ինձ :
	Արարեբանեալ է և այս իմաստ հոգևոր , || և արուն
	դործոյն նմանին , որ զիւորիկեն պատկառելոցդ . յոր-
	ժամ զամ արհամարհեցէք , և զակզբնապատճառն երեւելոց
	միայն ընտրեցէք , ասելով թէ՝ || երանի՛ ժողովրդեան
	որոյ տէր աւծէ նոցա : Ասէ և այս բարձրեալն հնարելի ,
	և զուշական համարձակուի լեալ երանելոյն ,

մացդ՝ ամենապարգև Թագաւոր քո օրհնեալ յաւիտե-
րութիւն անպակասիլ յանդաստան կենաց խնամոց քոց կա-
տեսցես արմատացեալս վերստին դրձիլ՝ նոր պտղա-
զարմարելս ձեռամբ անեղ միակիդ։ Օ՜ որ հաստա
դել զընթացից իմոց վերարձուածս քաջաբեր ուղիղ
բախելոց հոսել՝ ի խոնարհ, այնպէս չանացաւ չար
անկոց եղևին ծառոց շարժեալք ի հողմոց ուժգին
տն։ Կանգնի զոր օրինակ տատանին տագնապաւ տերև-
ես գոյց՝ դերել ի դաղտնեաց գտողին չարեաց։
հատուցանէ ամբարտաւանից, ապա յորմէ դնդի
զոր սբք նը՝ զի ստուգութիւն խնդրէ որ. և կրկին
դից յիշատակարան ինձ կշտամբուն՝ թէ ։ սիրեցէք
դասեցայց։ Իսկ եթէ՝ ի կանխերդից մերձ այսր է
տիրապէս, ապա օտարս ես՝ ի մաքրութենէ՝ ընդորս
տատեցայց։ Իսկ եթէ՝ ։ օրհնելի՛ն ես՝ ի սբս նորա
կուս, ապա հերքել ես՝ ի բարեմասնութենէ՝ ուր հաս
ըն ժողովուրդ իւր սբ, և բարձր առնէ զհեզս՝ ի փրկու
րքան եղկուելք կան առաջի։ Իսկ եթէ ։ հաճի՛ որ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր, ապա ինձ դժնդակս
ի՞ ։ ընդունի զհեզս տէր՝ և խոնարհ առնէ
ուգակցորդք են միմեանց և զինի երդեցել։
եցոյց վերջին հատուցման արդարոց և մեղաւորաց։
նբ։ ադամանդ սաղմոսիս , իբր թէ զօրինակն իսկ
և զամ մեղաւորս սատակէ՛ որ ։ ։ գլուխս լսման
դեսցէ, թէ ։ պահէ՛ որ զամենեսեան որք սիրեն զնա,
դել զընթացից իմոց վերարձուածս քաջաբեր ուղիղ
բախելոց հոսել՝ ի խոնարհ, այնպէս չանացաւ չար
անկոց եղևին ծառոց շարժեալք ի հողմոց ուժգին
տն։ Կանգնի զոր օրինակ տատանին տագնապաւ տերև-
ես գոյց՝ դերել ի դաղտնեաց գտողին չարեաց։
հատուցանէ ամբարտաւանից, ապա յորմէ դնդի
զոր սբք նը՝ զի ստուգութիւն խնդրէ որ. և կրկին
դից յիշատակարան ինձ կշտամբուն՝ թէ ։ սիրեցէք
դասեցայց։ Իսկ եթէ ՝ի կանխերդից մերձ այսր է
տիրապէս, ապա օտարս ես ՝ի մաքրութենէ՝ ընդորս
տատեցայց։ Իսկ եթէ՝ ։ օրհնելի՛ն ես՝ ի սբս նորա
կուս, ապա հերքել ես՝ ի բարեմասնութենէ՝ ուր հաս
ըն ժողովուրդ իւր սբ, և բարձր առնէ զհեզս՝ ի փրկու
րքան եղկուելք կան առաջի։ Իսկ եթէ ։ հաճի՛ որ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր, ապա ինձ դժնդակս
ի՞ ։ ընդունի զհեզս տէր՝ և խոնարհ առնէ
ուգակցորդք են միմեանց և զինի երդեցել։
եցոյց վերջին հատուցման արդարոց և մեղաւորաց։
նբ։ ադամանդ սաղմոսիս , իբր թէ զօրինակն իսկ
և զամ մեղաւորս սատակէ՛ որ ։ ։ գլուխս լսման
դեսցէ, թէ ։ պահէ՛ որ զամենեսեան որք սիրեն զնա,
դել զընթացից իմոց վերարձուածս քաջաբեր ուղիղ
բախելոց հոսել՝ ի խոնարհ, այնպէս չանացաւ չար
անկոց եղևին ծառոց շարժեալք ի հողմոց ուժգին
տն։ Կանգնի զոր օրինակ տատանին տագնապաւ տերև-
ես գոյց՝ դերել ի դաղտնեաց գտողին չարեաց։
հատուցանէ ամբարտաւանից, ապա յորմէ դնդի
զոր սբք նը՝ զի ստուգութիւն խնդրէ որ. և կրկին
դից յիշատակարան ինձ կշտամբուն՝ թէ ։ սիրեցէք

ռեալն՝ ի դեսդին՝ ի գծագրութիւն անսահմանդ քո փայտիւ՝ ի քեզ յարմարել պիտանի՝ արարիչ։ ¶ Ո՛ր ա-
ռ՝ ի բարին փոխարկուիս քանանացւոյն փրկուիս՝ խոր
հրդական աղիւն համեմեալ անուշեցեր։ ¶ Ո՛ր ամ-
ուային դառնուի՝ իբր զմահ անհաւնուի՝ կենացն
փայտիւ՝ ի քեզ յարմարել պիտանի՝ արարիչ։ ¶ Ո՛ր ա-
ռաջ մաշեալ ի ծովն սահնաց՝ իբր զկարկառս քարանց կառուցիլ
յեղանակեցեր։ ¶ Ո՛ր զկարծրանիւթ վէմն անապա-
տին՝ ի վիժակս վտակաց հոսել բղխեցեր։ ¶ Ո՛ր զյոր
դանանու ջրոյն սրաշարժ վայրեկութիւնն՝ հրաշալիօր
անդրադարձուիս՝ ի յետնորդս հեթանոսաց՝ ի լըճա
ցումն յաւուրնին՝ ի թիւիկունս առաքեցեր։ ¶ Ո՛ր զպատ
ուաստեալ պարիսպն երիքովի՝ յօրինակ կործանման
բառնուեն ամպի՝ իբր զթեթևուսի յարդի ցնդեցեր։ ¶
Ո՛ր զինասակար ջուր նորին՝ յառակ պղպջուս առ
ուն՝ ի վիժակս վտակաց հոսել բղխեցեր։ ¶ Ո՛ր զյոր
դանանու ջրոյն սրաշարժ վայրեկութիւնն՝ հրաշալիօր
անդրադարձուիս՝ ի յետնորդս հեթանոսաց՝ ի լըճա
ցումն յաւուրնին՝ ի թիւիկունս առաքեցեր։ ¶ Ո՛ր զպատ
ուաստեալ պարիսպն երիքովի՝ յօրինակ կործանման
բառնուեն ամպի՝ իբր զթեթևուսի յարդի ցնդեցեր։ ¶
Ո՛ր զինասակար ջուր նորին՝ յառակ պղպջուս առ
ուային դառնուի՝ իբր զմահ անհաւնուի՝ կենացն
փայտիւ՝ ի քեզ յարմարել պիտանի՝ արարիչ։ ¶ Ո՛ր ա-
ռաջ մաշեալ ի ծովն սահնաց՝ իբր զկարկառս քարանց կառուցիլ
յեղանակեցեր։ ¶ Ո՛ր զկարծրանիւթ վէմն անապա-
տին՝ ի վիժակս վտակաց հոսել բղխեցեր։ ¶ Ո՛ր զյոր

ՆԱՐՆԱՐ և ԹԱՂՈ ՄԱՑԱՒՈՒԹԻՒ։

Մարդասէր և երկայնամիտ։ Ինչ թէ՛ ընդ
հօր քում պատճառել և օրհնաբանել։ Ջի ամի
որդի այ կենդանւոյ։ Ընդպատճառդ միշտ իմում
կորստեան։ ¶ Ո՛ր ամենևին անսիրձ ես ի չարեաց։
¶ Ո՛ր ոչ կամիս զմահ մեղաւորի։ Ո՛ր փրկութիւն են
ի քոց կամաց ընծայեցուցեալ։ ¶ Ո՛ր դարձուցանես
զմրրիկ մեղաց ի յօդ քաղութեւ։ ¶ Ո՛ր զհնուր բար-
կութիւն՝ յանձրև փոխարկես։ ¶ Ո՛ր զբեռնեալ կինն
ի բարեաց՝ կրկնակի գոյիւ նահանջեցեր երկեակ
բնութիւ՝ ինոյն արձանի. ոչ իակոյ ընդ անպարտան,
և ոչ համոյն ընդ պատժապարտան։ ¶ Ո՛ր զլծծուկի
ծովուն սահնաց՝ իբր զկարկառս քարանց կառուցիլ
յեղանակեցեր։ ¶ Ո՛ր զկարծրանիւթ վէմն անապա-
տին՝ ի վիժակս վտակաց հոսել բղխեցեր։ ¶ Ո՛ր զյոր
դանանու ջրոյն սրաշարժ վայրեկութիւնն՝ հրաշալիօր
անդրադարձուիս՝ ի յետնորդս հեթանոսաց՝ ի լըճա
ցումն յաւուրնին՝ ի թիւիկունս առաքեցեր։ ¶ Ո՛ր զպատ
ուաստեալ պարիսպն երիքովի՝ յօրինակ կործանման
բառնուեն ամպի՝ իբր զթեթևուսի յարդի ցնդեցեր։ ¶
Ո՛ր զինասակար ջուր նորին՝ յառակ պղպջուս առ

Յոբ 1 · 13
Ածէ 18 · 23
Յեսու 3 · 16
Յովան 3 · 50
Ծննդ 19 · 26
Ելից 14 · 22
Յոբոյ 20 · 11
Յեսու 3 · 16
6 · 20
4 Թագ 2 · 21
Ելից 15 · 23
6 · 9

Հրամանի՝ անորակիդ զանակութե՝ ի նոր երանդ
Ելից 4·3 բոսորային՝ մաճեր արիւն ի լցամաքի։ ‖ Որ զանկեն
դան ցուպ զաճառանին՝ ի հերպատուի առ ի ղբոյդ
մերով նկարագրիլ, այլև յօտարազնիցն ընտրուի՝ ի
4·6·7 ոիպն ապաթոյն կերպիւ վիշապի նմանեալ ցուցեր։
‖ Որ զերջանիկ ձեռն աջոյն մովսիսի՝ ի ցոյցս սե-
սուե ապագայիցս հրաշից մարդեղուեդ քոյ բարձ-
րեալ՝ և քեզ ախտաճար մարմնոյս մաքուր լինելոյ՝ ան
փոխոխ փոխառուիք կրկին գունակեցեր։ Որ յայլ
քանեւացս շրջադրուի բարեխնամապէս արձեստիւ
Ղեւի 5·32 սիրոյ՝ զանակնկալն ‖ դիւտ մեղաւորաց կորստական
Սաղմ. 103·14 նաց գուշակեցեր օրինեալ ամենագութ։ ‖ Որ քու
Ելից 17·6 սուցանես յերկրէ դալարիլ, զմեռելն յանշնչականէն։
‖ Որ զանշարժն՝ իբր զընթացող կառավարես։ Որ յա
նարդ արդանդէ՝ կոչես քեզ պտկերակից։ Որ տաս
պատանեկաց աղորիս ըմբռչնելիս։ Որ յայտս մա
քուր՝ հերս ընծայես։ Որ զաղաղթ սևռնե վար
սից՝ ի ձեռն կերպարան զարմանագործես։ ցուցել
թէ՝ առ ամ սահման հեռաւորային յաղթօղես հզոր։
Ելից 12·19 ‖ Որ փոփոխես զշրթունս բնաւորականս ընդ բանին
9·5 յոբայ՝ իկամս հաւատարիմս։ ‖ Որ տասնես զերկիր
Սաղմ. 101·26 և զսիւնս նորին՝ ի հիմանց, նշանակել հաստատին
դոյին թէ ‖ դու միայն մնաս անկորնչելի։ Որ հոլովես
զտարերս իբրև զանցաւորս՝ և դարձ՝ ինոյն կապես
իբր զյարակայս։ յայտ արարեալ թէ և առ մեղայ
բաղմաւք՝ դիւրապէս ունկն կամ թողուլ դոյնպէս
զջրեացես։ Որ զարուսեկին անդադար էութին՝ իբր
երասանաւ իմն դաստիարակես։ երևեցուցեալ այնը
իրի կերպիւ՝ թէ զբնութես չար դիմեցումն յորժամ

յայլ նմանութիւն բարեպատեհ տեսողութեան։
որ շրջանակես զժամանակս ամաց հոգւոյն աշխարհ
եղականաց։ Ոհո՜ զօրութիւնդ և կարողութիւնդ,
մեղեր պատրաստ կացուցեր զանզարդութիւն ամենից
Որ հրամանաւ ակնարկուն՝ ի խոնն վայրկենի կազ
Որ ընդ մահտուս նիւթոյս՝ զնշխարդ կենաց խառնեաս։
Որ ապականացուս ածանդել՝ անեղծս ըստանալոյ։
և զնոյն անկորուստ պահել՝ կրկին կենդանացնես։
Որ սերմանես զարտաշնչացեալ մարմինս յերկիր,
Որ ՚ի բան զօրեղ հիմնացեալ ունիս զամենայն։
անձուկ նաւի ՚ի վէր շարժութեդ ալեաց՝ զանբաւ
Թանձրութիւն գետնոյս դղրդես. որով ծանուցեալ
լինիս ամենից հաստատիչ թէ ինչես աներկբայելի։
զմահաբեր զգաստացուցանես։ Որ երբեմն զակատ մի
Որ հայիս յերկիր և տատանես զայն՝ զի անբանին
մրրիկ պղտորեալ՝ բանիւ կամաց քոց խաղաղանես։
Որ երբ զջուր կաթսայից ՚ի տրոց եռալոյ՝ ոչ զմեղաց
ծառոյն վայրի՝ քո պաշտպանեալք անդայթակղելի։
վու. վկայու՚ն եղեալ հաւատոյ՝ թէ և յանկասիկ
լեզուաց կարողապէս բաւես ողորմիլ։ Որ ՚ի մէջ
մահու և կենաց՝ շաւիղ վստահութեանդ ուղղես ՚ի ծո
բերեալ քաղցրահայեցդ տեսուի՝ թէ և անաղաչողաց
անհաս աստեղաց՝ իբր զդասակս դոյն հօտից՝ որք
Հես և ժողովես։ յոյս իմն կենաց առ այս խորհրդա
լ ՚ի լոյսն առաջնաստեղծ հարստուեն։ Որ զպակերս
նրբազոյնէ բարեց զպարտաւորս մարմնին՝ դու ածես
սաւորեալ զպատճառն առ աւետիս տեսողաց։ Թէ՚ի
լոյսն հանդարտ առնիցես։ Որ զանբարբառ քո
և կամիս հանդարտ առնիցես։ Որ զանբարբառ քո

Ա Մակ. 3 • 14

Ա Մակ. 3 • 103

Ա Կոր. 15 • 42
Յօհան. 6 • 50, 52
Ա Մակ. 2 • 148
Ա Թես. 5 • 30

Աշմունք 146.4
Ասացի 40.26
Ցօր 9.9
Ասացի 53.4
Ամօր 5.17
Ասէր 7.7

Ա ՀԱ

կիւս նոցա, յաւիտեանս յաւիտենից Ամէն։

բարձուն երկնի և՛ի ստորև երկրի՝ և՛ի քնա-
Ամէն։ Ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ՝ ի
յամենայնի։ Ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ՝ ի
փառաւորեացդ անուն քո յաւիտեանս յաւիտենից
դերձեալ՝ ի կեանս որ ընդ եղծմամբ ոչ անկանի։
Ամէն։ Մահու
րեալ՝ ի լոյս երանութեան անմեռնելի։ Ամէն։ Խաչ
հութիւն հաստատութեան անշարժելի։ Ամէն։ Խաչ
միաւորիչ անքակտելի։ Ամէն։ Ամաչեցեալ՝ ի վատա
թութեան անտխրելի։ Ամէն։ Յուսահատեալ՝ ի սէր
պատկերի։ Ամէն։ Բեկեալ՝ յողջութի, որ՝ ի դիպմանց
մաքիծ՝ յանբծութիւն հանդարտութեան սուրբ
բութիւն պայծառութեան կերպարանի։ Ամէն։ Բազ
պաշտօն բարի երկիւղի։ Ամէն։ Թմրեալ՝ ի զգաստու
թիւն արթնութեան սրտի։ Ամէն։ Անմաքուր՝ ի սուրբ

Նաղդ քո՝ որոց ոչ գոյ թիւ։

ման՝ այլ ինն գոյացութիւն ծանելի տեսակի անեղծ
ընութեան մեծամեծս հրաշակերտին Հանդիսից՝
Աստուածութեան՝ և զան զոյն՝ ի մարդա
առաջնաստեղծ լինելութեանն՝ արարեր զփառաւ
մեզ և առաւօտ։ Ար յետ նախակարդ յօրինուածոյն
Հենուս արկանես անձառ արուեստիւ հնարագիտուն՝
Ար ազդես միայն, և նոքա ընթանան։ Ար միայն
Ար կարդաս զանմրմռունչն ի բերան վիշապին։

Ա ԷՍԱՅԻ ՅԱՇԽՈՒԱԾ ՀՐԻՒՆ ՀՐՁՈՒԱԼԷ ՆՈՒՒՆ ՀԱՒՈՒՂ ԱՒԵՏՈՅՆ
ԱՂԷՔ ՄԱՂԼԱՆԱՅ։ ԲԱՆ Ի ԲԱՌՈՅ ԱՐԱՒՒՒ ԽՕԱՏ ՔՈՒ ՀՅ։ ԿԱ-

ՑԱՂՄՈՒՐԴ ԸՆԴԱՀՄՈՒՐ ՕԶԻ

վերադրեցեալն սաղմոս նախահաճառական՝
և յայլ մարգարէից մանն ինչ յօդեցեալ։
Ո՞վ անդր՝ զինչ վայելուչն էցէ ի կերակրոյն, եթէ
անզգայել ցաւոք ուտիցեմ։ Լաւ կամ զբո շահ սաղ
մոն ունիցի, եթէ ոչ ի միտ առնուցում։ Ո՞վ անդր
նզովեմ զիս ինքն ի ինոսին՝ և ոչ իմանամ։ Ի բնացել
լինիմ, և ոչ պայծառանամ։ Ընդուն ծագեալ՝ և ոչ
լուսաւորիմ։ Ա՞ղբ ձաշակեմ, և ոչ քաղցրանամ։
Ո՞ւտանիւ ընանիմ, և ոչ բժշկիմ։ Ա՞ինչ կանխեմ
ինոյն՝ և դատարկ երևիմ։ Չանապազ ձաղիմ և ոչ
երբեք խրատիմ։ Ողբիմ դարձիլ, և ոչ զգաստանամ։
Ա՞րդարև՝ ‖ մեղք և անօրէնութիւնք իմ յիս, և ես
մաշիմ ի ինոսին ըստ մարգարէին որ ի դիմաց պար
տաւորացն բանի ։ ‖ և տէրունական առակին չին
տլկոցն և նոր գինւոյն։ Ա՞սն զի թէ ‖ սատակին
անօրէնք և մեղաւորք յիմասին ըստ եսայեայ ձայ
նին, ապա և ինձ դժնէիս նոյն բաժին չհանդերձել
պահի։ Ո՞վ անդր ասեմ զսաղմոսն՝ թէ ‖ Հատու
ցանէ պնոցիկ որք առաւել առնեն զամբարտաւա
նութիւն։ Լաւ կցորդեմ սմին զընթերցեալսն՝ թէ
‖ օր տեառն ի վերայ հպարտից և ամբարտաւանից։
Ասեմ թէ՝ ‖ օտար եղեն մեղաւորք ի մօրէ։ և որ ինչ
կարդ սորին ցուցանէ։ Յարեմ առ սմին՝ թէ ‖ կոր
ծանեսցին անօրէնք երկրի, ‖ և անբարիշտն բարձցի
յերկրէ ։ ‖ և անիրաւք մերժեսցին ի նմանէ։

Ա ՍԱՂՄՈՍ ՃՕ։

Լուսաւ 33 · 10
Ա՞ստղ 9 · 17
Լաստ 1 · 31
Ա՞ղբոս 30 · 24
Լաստ 2 · 12
Ա՞ղբոս 57 · 4
Լաստ 26 · 18
26 · 10
Ընտ 2 · 22

Ղեսայի 5 · 24 Աղա՛ս ինձ կարդացէ՛ք առ ձայնն՝ թէ ‖ զո՞ր օրինակ
վառի եղէգն՝ ի կայծականց հրոյ, այնպէս այրեսցին մեղաւորք՝ ի բորբոքեալ բոցոյն։ Ասէ՛ք առ
Սաղմոս 139 · 11 սաղմոսն՝ թէ ‖ արկցես՝ ի վերայ նոցա կայծակունս
հրոյ։ Ընշանա պատմեցէ՛ք՝ ի քանս ամբեան վճռին
Ղեսայի 1 · 20 մարգարէին ազդեցեալ ‖ թէ ո՛չ կամիցիք լսել ինձ,
սուր կերիցէ զձեզ։ Ոմբեցարուք առ սաղմոսն՝ թէ
Սաղմոս 48 · 14 ‖ մահ հովիւեսցէ զնոսա։ Ընդ արտասուս՝ ողորմ
հառաչմամբ ընդ հեծութիւնս իմ յարմարեցէք.
80 · 11 յորժամ բարձրեալն ընդ իսրայէլ և ինձ ասասցէ
բանիւ սաղմոսին՝ թէ ‖ ժողովուրդ իմ ո՛չ լսեաւ
ձայնի իմում։ Ընդ հայր կարդացէք Քրիստոսասցելոյս.
Ելք 7 · 13 յորժամ այլ մարգարէ զնոյնս դիւրէ՝ ‖ վայ նոցա զի
վազեցին զինեւ։ Խարբառ փոխեցէք՝ ի սիրտ մըղձկեալ նոր աղաղակի, յորժամ տեսանօղն ամենայնիւ
Ընդէ՞ 3 · 5 ամաչեցուցեալ զիս կշտամբեսցէ ընդ ապարատանն
տանն յակոբայ, ‖ տեսէ՛ք արհամարհուք՝ զարմացարո՛ւք և եղծարո՛ւք։

Ընդ դարձուսցես և ամիռփեսցես զբարձրացեալ
Եսայի 2 · 20 ‖ սուր բարկութեան ահաւորիդ սպառնալեաց՝ ի
սարսուցելոյս յերեսաց մեծիդ։ Ընդ խնամով ա
ջոդ բարեբաշխութեան առիս ժամանեալ՝ օծումն
կենաց պարգեւատրեսցես քո աղաչողիս։ Ընդ քեզ
փա՛ռք յանմահից յերկինս՝ ի բարձունս, և՝ ի
մահացու՛ց յերկիր՝ ի խոնարհ։ ի սահմանս
բոլոր ազանց և յամենայն
յաւիտեան
Ամէն։

Ա՛խտին յաւելուած էրկին հրեշտակէ նոքին հսկողն առնոյն
աչերս մաշկանաց։ Եւ՝ ի խոտոյ պրա՛։ ԿԴ-

Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՈՒՆ ՍԱՐԵՆԱՑՆ

բան՝ յամի ուղիղս ած։ Իրաւամբք դա
տես։ Ընդարուբ կշռես։ Չ՛չմարտուբ
չափես։ Օրհնութիբ հետևիս։ Խարճոք ընթանաս։
Տուդտուի սիրես։ Ցտակուի կամիս։ Ուսաւո
րուի համբուրես։ Փորձիբ յանդիմանես։ Երկայն
մտուբ քննես։ Ո՛չ ունիս նենգուի, և՛չ գոռոզուի։
Ընտրեալ ամենևին հեզուի, հանդարտուի, և ողորմուի,
Ընդարացար վերին իմաստութիւն անայլայլական
Տոմար Յովհ. ա. 19
Հօրդ հանճարոյ, կրկին վկայել անվեղք գովեստիբ
Յովհ. ա. 17
յորդեպրեցելոցն շնորհօք, ըստ բանին սրբուբ որ
ա՛նեռատեսանն կենաց՝ իքեն ընկալաք։ որ ո՛չ՝ իկո
ծելն ողբայի և ո՛չ՝ ի փղձելն կաբա՛ելցի։ Ընտրեր
Ածոմ Ա. Պետ. դ. 5
անօրինիս ։ Թէ մի՛ անօրինիր։ և ես՝ ի նոյն չարիսն
Ա. Պետ. դ. 5
պնդեցայ։ Ողորմեա՛րիս՝ Թէ ։ մի՛ ամբառնար եղ
Ա՛մբակ. գ. 3
ջիւր՝ ի բարձունս։ և ես զընդդէմն քեզ գործեցի։
Ա՛ն ո՛չ զգացի երբէք զառածեալս՝ Թէ ։՝ի ձեռին քո
Ա. Կոր. ժ. 3
են եղջիւրք արբայուբ հպարտից ամբարձելոց՝ խո՛
Ա. Կոր. ժ. 5
նարհեցուցանել և բարձրացուցանել։ ըստ ամբա
Ա. Կոր. ժ. 1
կումայ, դա՛թի, և զաքարիայ։ Օրհնուի՛ ինձ կա
մեցար ո՛ղորմած։ և ես անիծեալ մեծ տարագրուբ՝
խոտորեցայ յարժանին ինձ մանն։ Սիրեցի զեար
կումբի, և ո՛չ զբարութիբ։ Ե՛ օշափեցի ըստ գրոյն
Յովհ. ժ. 12
զնաւար՝ և ո՛չ զոյս։ Աւենդանի ձայնիւդ քո գթած՝
Ա. Կոր. ժ. 24
ապաւա՛ւմն պատասխանեցին։ Օ՛ ոդին անմահ ասա
Ածոմ Ա. Պետ. դ. 66
ցեր բանիբ եսայեայ, և զհուրն անշէջ և զկիզամ

բացեալ մեղօք անքեր անդաստան երիկամանցս
ի կարճ՝ օրուն քեզ պանծալի խաչիդ խորհրդոյ ՚ի
Ես. 61. 1 Ղուկ. 4. 18 Յովհ. 10. 10 Ես. 49. 8 Ես. 58. 12 Ես. 44. 28 Ես. 49. 8 Ես. 61. 4 Ես. 58. 12 Ես. 49. 19 Ես. 54. 3 Ես. 49. 20 Ես. 54. 1 Ես. 49. 21 Ես. 54. 2 Ես. 49. 22 Ես. 54. 3 Ես. 49. 23 Ես. 54. 4 Ես. 49. 24 Ես. 54. 5 Ես. 49. 25 Ես. 54. 6 Ես. 49. 26 Ես. 54. 7 Ես. 49. 27 Ես. 54. 8 Ես. 49. 28 Ես. 54. 9 Ես. 49. 29 Ես. 54. 10 Ես. 49. 30 Ես. 54. 11 Ես. 49. 31 Ես. 54. 12 Ես. 49. 32 Ես. 54. 13 Ես. 49. 33 Ես. 54. 14 Ես. 49. 34 Ես. 54. 15 Ես. 49. 35 Ես. 54. 16 Ես. 49. 36 Ես. 54. 17 Ես. 49. 37 Ես. 55. 1 Ես. 49. 38 Ես. 55. 2 Ես. 49. 39 Ես. 55. 3 Ես. 49. 40 Ես. 55. 4 Ես. 49. 41 Ես. 55. 5 Ես. 49. 42 Ես. 55. 6 Ես. 49. 43 Ես. 55. 7 Ես. 49. 44 Ես. 55. 8 Ես. 49. 45 Ես. 55. 9 Ես. 49. 46 Ես. 55. 10 Ես. 49. 47 Ես. 55. 11 Ես. 49. 48 Ես. 55. 12 Ես. 49. 49 Ես. 55. 13 Ես. 49. 50 Ես. 56. 1 Ես. 49. 51 Ես. 56. 2 Ես. 49. 52 Ես. 56. 3 Ես. 49. 53 Ես. 56. 4 Ես. 49. 54 Ես. 56. 5 Ես. 49. 55 Ես. 56. 6 Ես. 49. 56 Ես. 56. 7 Ես. 49. 57 Ես. 56. 8 Ես. 49. 58 Ես. 56. 9 Ես. 49. 59 Ես. 56. 10 Ես. 49. 60 Ես. 56. 11 Ես. 49. 61 Ես. 56. 12 Ես. 49. 62 Ես. 57. 1 Ես. 49. 63 Ես. 57. 2 Ես. 49. 64 Ես. 57. 3 Ես. 49. 65 Ես. 57. 4 Ես. 49. 66 Ես. 57. 5 Ես. 49. 67 Ես. 57. 6 Ես. 49. 68 Ես. 57. 7 Ես. 49. 69 Ես. 57. 8 Ես. 49. 70 Ես. 57. 9 Ես. 49. 71 Ես. 57. 10 Ես. 49. 72 Ես. 57. 11 Ես. 49. 73 Ես. 57. 12 Ես. 49. 74 Ես. 58. 1 Ես. 49. 75 Ես. 58. 2 Ես. 49. 76 Ես. 58. 3 Ես. 49. 77 Ես. 58. 4 Ես. 49. 78 Ես. 58. 5 Ես. 49. 79 Ես. 58. 6 Ես. 49. 80 Ես. 58. 7 Ես. 49. 81 Ես. 58. 8 Ես. 49. 82 Ես. 58. 9 Ես. 49. 83 Ես. 58. 10 Ես. 49. 84 Ես. 58. 11 Ես. 49. 85 Ես. 58. 12 Ես. 49. 86 Ես. 59. 1 Ես. 49. 87 Ես. 59. 2 Ես. 49. 88 Ես. 59. 3 Ես. 49. 89 Ես. 59. 4 Ես. 49. 90 Ես. 59. 5 Ես. 49. 91 Ես. 59. 6 Ես. 49. 92 Ես. 59. 7 Ես. 49. 93 Ես. 59. 8 Ես. 49. 94 Ես. 59. 9 Ես. 49. 95 Ես. 59. 10 Ես. 49. 96 Ես. 59. 11 Ես. 49. 97 Ես. 59. 12 Ես. 49. 98 Ես. 60. 1 Ես. 49. 99 Ես. 60. 2 Ես. 49. 100 Ես. 60. 3 Ես. 49. 101 Ես. 60. 4 Ես. 49. 102 Ես. 60. 5 Ես. 49. 103 Ես. 60. 6 Ես. 49. 104 Ես. 60. 7 Ես. 49. 105 Ես. 60. 8 Ես. 49. 106 Ես. 60. 9 Ես. 49. 107 Ես. 60. 10 Ես. 49. 108 Ես. 60. 11 Ես. 49. 109 Ես. 60. 12 Ես. 49. 110 Ես. 61. 1 Ես. 49. 111 Ես. 61. 2 Ես. 49. 112 Ես. 61. 3 Ես. 49. 113 Ես. 61. 4 Ես. 49. 114 Ես. 61. 5 Ես. 49. 115 Ես. 61. 6 Ես. 49. 116 Ես. 61. 7 Ես. 49. 117 Ես. 61. 8 Ես. 49. 118 Ես. 61. 9 Ես. 49. 119 Ես. 61. 10 Ես. 49. 120 Ես. 61. 11 Ես. 49. 121 Ես. 61. 12 Ես. 49. 122 Ես. 62. 1 Ես. 49. 123 Ես. 62. 2 Ես. 49. 124 Ես. 62. 3 Ես. 49. 125 Ես. 62. 4 Ես. 49. 126 Ես. 62. 5 Ես. 49. 127 Ես. 62. 6 Ես. 49. 128 Ես. 62. 7 Ես. 49. 129 Ես. 62. 8 Ես. 49. 130 Ես. 62. 9 Ես. 49. 131 Ես. 62. 10 Ես. 49. 132 Ես. 62. 11 Ես. 49. 133 Ես. 62. 12 Ես. 49. 134 Ես. 63. 1 Ես. 49. 135 Ես. 63. 2 Ես. 49. 136 Ես. 63. 3 Ես. 49. 137 Ես. 63. 4 Ես. 49. 138 Ես. 63. 5 Ես. 49. 139 Ես. 63. 6 Ես. 49. 140 Ես. 63. 7 Ես. 49. 141 Ես. 63. 8 Ես. 49. 142 Ես. 63. 9 Ես. 49. 143 Ես. 63. 10 Ես. 49. 144 Ես. 63. 11 Ես. 49. 145 Ես. 63. 12 Ես. 49. 146 Ես. 64. 1 Ես. 49. 147 Ես. 64. 2 Ես. 49. 148 Ես. 64. 3 Ես. 49. 149 Ես. 64. 4 Ես. 49. 150 Ես. 64. 5 Ես. 49. 151 Ես. 64. 6 Ես. 49. 152 Ես. 64. 7 Ես. 49. 153 Ես. 64. 8 Ես. 49. 154 Ես. 64. 9 Ես. 49. 155 Ես. 64. 10 Ես. 49. 156 Ես. 64. 11 Ես. 49. 157 Ես. 64. 12 Ես. 49. 158 Ես. 65. 1 Ես. 49. 159 Ես. 65. 2 Ես. 49. 160 Ես. 65. 3 Ես. 49. 161 Ես. 65. 4 Ես. 49. 162 Ես. 65. 5 Ես. 49. 163 Ես. 65. 6 Ես. 49. 164 Ես. 65. 7 Ես. 49. 165 Ես. 65. 8 Ես. 49. 166 Ես. 65. 9 Ես. 49. 167 Ես. 65. 10 Ես. 49. 168 Ես. 65. 11 Ես. 49. 169 Ես. 65. 12 Ես. 49. 170 Ես. 66. 1 Ես. 49. 171 Ես. 66. 2 Ես. 49. 172 Ես. 66. 3 Ես. 49. 173 Ես. 66. 4 Ես. 49. 174 Ես. 66. 5 Ես. 49. 175 Ես. 66. 6 Ես. 49. 176 Ես. 66. 7 Ես. 49. 177 Ես. 66. 8 Ես. 49. 178 Ես. 66. 9 Ես. 49. 179 Ես. 66. 10 Ես. 49. 180 Ես. 66. 11 Ես. 49. 181 Ես. 66. 12 Ես. 49. 182 Ես. 67. 1 Ես. 49. 183 Ես. 67. 2 Ես. 49. 184 Ես. 67. 3 Ես. 49. 185 Ես. 67. 4 Ես. 49. 186 Ես. 67. 5 Ես. 49. 187 Ես. 67. 6 Ես. 49. 188 Ես. 67. 7 Ես. 49. 189 Ես. 67. 8 Ես. 49. 190 Ես. 67. 9 Ես. 49. 191 Ես. 67. 10 Ես. 49. 192 Ես. 67. 11 Ես. 49. 193 Ես. 67. 12 Ես. 49. 194 Ես. 68. 1 Ես. 49. 195 Ես. 68. 2 Ես. 49. 196 Ես. 68. 3 Ես. 49. 197 Ես. 68. 4 Ես. 49. 198 Ես. 68. 5 Ես. 49. 199 Ես. 68. 6 Ես. 49. 200 Ես. 68. 7 Ես. 49. 201 Ես. 68. 8 Ես. 49. 202 Ես. 68. 9 Ես. 49. 203 Ես. 68. 10 Ես. 49. 204 Ես. 68. 11 Ես. 49. 205 Ես. 68. 12 Ես. 49. 206 Ես. 69. 1 Ես. 49. 207 Ես. 69. 2 Ես. 49. 208 Ես. 69. 3 Ես. 49. 209 Ես. 69. 4 Ես. 49. 210 Ես. 69. 5 Ես. 49. 211 Ես. 69. 6 Ես. 49. 212 Ես. 69. 7 Ես. 49. 213 Ես. 69. 8 Ես. 49. 214 Ես. 69. 9 Ես. 49. 215 Ես. 69. 10 Ես. 49. 216 Ես. 69. 11 Ես. 49. 217 Ես. 69. 12 Ես. 49. 218 Ես. 70. 1 Ես. 49. 219 Ես. 70. 2 Ես. 49. 220 Ես. 70. 3 Ես. 49. 221 Ես. 70. 4 Ես. 49. 222 Ես. 70. 5 Ես. 49. 223 Ես. 70. 6 Ես. 49. 224 Ես. 70. 7 Ես. 49. 225 Ես. 70. 8 Ես. 49. 226 Ես. 70. 9 Ես. 49. 227 Ես. 70. 10 Ես. 49. 228 Ես. 70. 11 Ես. 49. 229 Ես. 70. 12 Ես. 49. 230 Ես. 71. 1 Ես. 49. 231 Ես. 71. 2 Ես. 49. 232 Ես. 71. 3 Ես. 49. 233 Ես. 71. 4 Ես. 49. 234 Ես. 71. 5 Ես. 49. 235 Ես. 71. 6 Ես. 49. 236 Ես. 71. 7 Ես. 49. 237 Ես. 71. 8 Ես. 49. 238 Ես. 71. 9 Ես. 49. 239 Ես. 71. 10 Ես. 49. 240 Ես. 71. 11 Ես. 49. 241 Ես. 71. 12 Ես. 49. 242 Ես. 72. 1 Ես. 49. 243 Ես. 72. 2 Ես. 49. 244 Ես. 72. 3 Ես. 49. 245 Ես. 72. 4 Ես. 49. 246 Ես. 72. 5 Ես. 49. 247 Ես. 72. 6 Ես. 49. 248 Ես. 72. 7 Ես. 49. 249 Ես. 72. 8 Ես. 49. 250 Ես. 72. 9 Ես. 49. 251 Ես. 72. 10 Ես. 49. 252 Ես. 72. 11 Ես. 49. 253 Ես. 72. 12 Ես. 49. 254 Ես. 73. 1 Ես. 49. 255 Ես. 73. 2 Ես. 49. 256 Ես. 73. 3 Ես. 49. 257 Ես. 73. 4 Ես. 49. 258 Ես. 73. 5 Ես. 49. 259 Ես. 73. 6 Ես. 49. 260 Ես. 73. 7 Ես. 49. 261 Ես. 73. 8 Ես. 49. 262 Ես. 73. 9 Ես. 49. 263 Ես. 73. 10 Ես. 49. 264 Ես. 73. 11 Ես. 49. 265 Ես. 73. 12 Ես. 49. 266 Ես. 74. 1 Ես. 49. 267 Ես. 74. 2 Ես. 49. 268 Ես. 74. 3 Ես. 49. 269 Ես. 74. 4 Ես. 49. 270 Ես. 74. 5 Ես. 49. 271 Ես. 74. 6 Ես. 49. 272 Ես. 74. 7 Ես. 49. 273 Ես. 74. 8 Ես. 49. 274 Ես. 74. 9 Ես. 49. 275 Ես. 74. 10 Ես. 49. 276 Ես. 74. 11 Ես. 49. 277 Ես. 74. 12 Ես. 49. 278 Ես. 75. 1 Ես. 49. 279 Ես. 75. 2 Ես. 49. 280 Ես. 75. 3 Ես. 49. 281 Ես. 75. 4 Ես. 49. 282 Ես. 75. 5 Ես. 49. 283 Ես. 75. 6 Ես. 49. 284 Ես. 75. 7 Ես. 49. 285 Ես. 75. 8 Ես. 49. 286 Ես. 75. 9 Ես. 49. 287 Ես. 75. 10 Ես. 49. 288 Ես. 75. 11 Ես. 49. 289 Ես. 75. 12 Ես. 49. 290 Ես. 76. 1 Ես. 49. 291 Ես. 76. 2 Ես. 49. 292 Ես. 76. 3 Ես. 49. 293 Ես. 76. 4 Ես. 49. 294 Ես. 76. 5 Ես. 49. 295 Ես. 76. 6 Ես. 49. 296 Ես. 76. 7 Ես. 49. 297 Ես. 76. 8 Ես. 49. 298 Ես. 76. 9 Ես. 49. 299 Ես. 76. 10 Ես. 49. 300 Ես. 76. 11 Ես. 49. 301 Ես. 76. 12 Ես. 49. 302 Ես. 77. 1 Ես. 49. 303 Ես. 77. 2 Ես. 49. 304 Ես. 77. 3 Ես. 49. 305 Ես. 77. 4 Ես. 49. 306 Ես. 77. 5 Ես. 49. 307 Ես. 77. 6 Ես. 49. 308 Ես. 77. 7 Ես. 49. 309 Ես. 77. 8 Ես. 49. 310 Ես. 77. 9 Ես. 49. 311 Ես. 77. 10 Ես. 49. 312 Ես. 77. 11 Ես. 49. 313 Ես. 77. 12 Ես. 49. 314 Ես. 78. 1 Ես. 49. 315 Ես. 78. 2 Ես. 49. 316 Ես. 78. 3 Ես. 49. 317 Ես. 78. 4 Ես. 49. 318 Ես. 78. 5 Ես. 49. 319 Ես. 78. 6 Ես. 49. 320 Ես. 78. 7 Ես. 49. 321 Ես. 78. 8 Ես. 49. 322 Ես. 78. 9 Ես. 49. 323 Ես. 78. 10 Ես. 49. 324 Ես. 78. 11 Ես. 49. 325 Ես. 78. 12 Ես. 49. 326 Ես. 79. 1 Ես. 49. 327 Ես. 79. 2 Ես. 49. 328 Ես. 79. 3 Ես. 49. 329 Ես. 79. 4 Ես. 49. 330 Ես. 79. 5 Ես. 49. 331 Ես. 79. 6 Ես. 49. 332 Ես. 79. 7 Ես. 49. 333 Ես. 79. 8 Ես. 49. 334 Ես. 79. 9 Ես. 49. 335 Ես. 79. 10 Ես. 49. 336 Ես. 79. 11 Ես. 49. 337 Ես. 79. 12 Ես. 49. 338 Ես. 80. 1 Ես. 49. 339 Ես. 80. 2 Ես. 49. 340 Ես. 80. 3 Ես. 49. 341 Ես. 80. 4 Ես. 49. 342 Ես. 80. 5 Ես. 49. 343 Ես. 80. 6 Ես. 49. 344 Ես. 80. 7 Ես. 49. 345 Ես. 80. 8 Ես. 49. 346 Ես. 80. 9 Ես. 49. 347 Ես. 80. 10 Ես. 49. 348 Ես. 80. 11 Ես. 49. 349 Ես. 80. 12 Ես. 49. 350 Ես. 81. 1 Ես. 49. 351 Ես. 81. 2 Ես. 49. 352 Ես. 81. 3 Ես. 49. 353 Ես. 81. 4 Ես. 49. 354 Ես. 81. 5 Ես. 49. 355 Ես. 81. 6 Ես. 49. 356 Ես. 81. 7 Ես. 49. 357 Ես. 81. 8 Ես. 49. 358 Ես. 81. 9 Ես. 49. 359 Ես. 81. 10 Ես. 49. 360 Ես. 81. 11 Ես. 49. 361 Ես. 81. 12 Ես. 49. 362 Ես. 82. 1 Ես. 49. 363 Ես. 82. 2 Ես. 49. 364 Ես. 82. 3 Ես. 49. 365 Ես. 82. 4 Ես. 49. 366 Ես. 82. 5 Ես. 49. 367 Ես. 82. 6 Ես. 49. 368 Ես. 82. 7 Ես. 49. 369 Ես. 82. 8 Ես. 49. 370 Ես. 82. 9 Ես. 49. 371 Ես. 82. 10 Ես. 49. 372 Ես. 82. 11 Ես. 49. 373 Ես. 82. 12 Ես. 49. 374 Ես. 83. 1 Ես. 49. 375 Ես. 83. 2 Ես. 49. 376 Ես. 83. 3 Ես. 49. 377 Ես. 83. 4 Ես. 49. 378 Ես. 83. 5 Ես. 49. 379 Ես. 83. 6 Ես. 49. 380 Ես. 83. 7 Ես. 49. 381 Ես. 83. 8 Ես. 49. 382 Ես. 83. 9 Ես. 49. 383 Ես. 83. 10 Ես. 49. 384 Ես. 83. 11 Ես. 49. 385 Ես. 83. 12 Ես. 49. 386 Ես. 84. 1 Ես. 49. 387 Ես. 84. 2 Ես. 49. 388 Ես. 84. 3 Ես. 49. 389 Ես. 84. 4 Ես. 49. 390 Ես. 84. 5 Ես. 49. 391 Ես. 84. 6 Ես. 49. 392 Ես. 84. 7 Ես. 49. 393 Ես. 84. 8 Ես. 49. 394 Ես. 84. 9 Ես. 49. 395 Ես. 84. 10 Ես. 49. 396 Ես. 84. 11 Ես. 49. 397 Ես. 84. 12 Ես. 49. 398 Ես. 85. 1 Ես. 49. 399 Ես. 85. 2 Ես. 49. 400 Ես. 85. 3 Ես. 49. 401 Ես. 85. 4 Ես. 49. 402 Ես. 85. 5 Ես. 49. 403 Ես. 85. 6 Ես. 49. 404 Ես. 85. 7 Ես. 49. 405 Ես. 85. 8 Ես. 49. 406 Ես. 85. 9 Ես. 49. 407 Ես. 85. 10 Ես. 49. 408 Ես. 85. 11 Ես. 49. 409 Ես. 85. 12 Ես. 49. 410 Ես. 86. 1 Ես. 49. 411 Ես. 86. 2 Ես. 49. 412 Ես. 86. 3 Ես. 49. 413 Ես. 86. 4 Ես. 49. 414 Ես. 86. 5 Ես. 49. 415 Ես. 86. 6 Ես. 49. 416 Ես. 86. 7 Ես. 49. 417 Ես. 86. 8 Ես. 49. 418 Ես. 86. 9 Ես. 49. 419 Ես. 86. 10 Ես. 49. 420 Ես. 86. 11 Ես. 49. 421 Ես. 86. 12 Ես. 49. 422 Ես. 87. 1 Ես. 49. 423 Ես. 87. 2 Ես. 49. 424 Ես. 87. 3 Ես. 49. 425 Ես. 87. 4 Ես. 49. 426 Ես. 87. 5 Ես. 49. 427 Ես. 87. 6 Ես. 49. 428 Ես. 87. 7 Ես. 49. 429 Ես. 87. 8 Ես. 49. 430 Ես. 87. 9 Ես. 49. 431 Ես. 87. 10 Ես. 49. 432 Ես. 87. 11 Ես. 49. 433 Ես. 87. 12 Ես. 49. 434 Ես. 88. 1 Ես. 49. 435 Ես. 88. 2 Ես. 49. 436 Ես. 88. 3 Ես. 49. 437 Ես. 88. 4 Ես. 49. 438 Ես. 88. 5 Ես. 49. 439 Ես. 88. 6 Ես. 49. 440 Ես. 88. 7 Ես. 49. 441 Ես. 88. 8 Ես. 49. 442 Ես. 88. 9 Ես. 49. 443 Ես. 88. 10 Ես. 49. 444 Ես. 88. 11 Ես. 49. 445 Ես. 88. 12 Ես. 49. 446 Ես. 89. 1 Ես. 49. 447 Ես. 89. 2 Ես. 49. 448 Ես. 89. 3 Ես. 49. 449 Ես. 89. 4 Ես. 49. 450 Ես. 89. 5 Ես. 49. 451 Ես. 89. 6 Ես. 49. 452 Ես. 89. 7 Ես. 49. 453 Ես. 89. 8 Ես. 49. 454 Ես. 89. 9 Ես. 49. 455 Ես. 89. 10 Ես. 49. 456 Ես. 89. 11 Ես. 49. 457 Ես. 89. 12 Ես. 49. 458 Ես. 90. 1 Ես. 49. 459 Ես. 90. 2 Ես. 49. 460 Ես. 90. 3 Ես. 49. 461 Ես. 90. 4 Ես. 49. 462 Ես. 90. 5 Ես. 49. 463 Ես. 90. 6 Ես. 49. 464 Ես. 90. 7 Ես. 49. 465 Ես. 90. 8 Ես. 49. 466 Ես. 90. 9 Ես. 49. 467 Ես. 90. 10 Ես. 49. 468 Ես. 90. 11 Ես. 49. 469 Ես. 90. 12 Ես. 49. 470 Ես. 91. 1 Ես. 49. 471 Ես. 91. 2 Ես. 49. 472 Ես. 91. 3 Ես. 49. 473 Ես. 91. 4 Ես. 49. 474 Ես. 91. 5 Ես. 49. 475 Ես. 91. 6 Ես. 49. 476 Ես. 91. 7 Ես. 49. 477 Ես. 91. 8 Ես. 49. 478 Ես. 91. 9 Ես. 49. 479 Ես. 91. 10 Ես. 49. 480 Ես. 91. 11 Ես. 49. 481 Ես. 91. 12 Ես. 49. 482 Ես. 92. 1 Ես. 49. 483 Ես. 92. 2 Ես. 49. 484 Ես. 92. 3 Ես. 49. 485 Ես. 92. 4 Ես. 49. 486 Ես. 92. 5 Ես. 49. 487 Ես. 92. 6 Ես. 49. 488 Ես. 92. 7 Ես. 49. 489 Ես. 92. 8 Ես. 49. 490 Ես. 92. 9 Ես. 49. 491 Ես. 92. 10 Ես. 49. 492 Ես. 92. 11 Ես. 49. 493 Ես. 92. 12 Ես. 49. 494 Ես. 93. 1 Ես. 49. 495 Ես. 93. 2 Ես. 49. 496 Ես. 93. 3 Ես. 49. 497 Ես. 93. 4 Ես. 49. 498 Ես. 93. 5 Ես. 49. 499 Ես. 93. 6 Ես. 49. 500 Ես. 93. 7 Ես. 49. 501 Ես. 93. 8 Ես. 49. 502 Ես. 93. 9 Ես. 49. 503 Ես. 93. 10 Ես. 49. 504 Ես. 93. 11 Ես. 49. 505 Ես. 93. 12 Ես. 49. 506 Ես. 94. 1 Ես. 49. 507 Ես. 94. 2 Ես. 49. 508 Ես. 94. 3 Ես. 49. 509 Ես. 94. 4 Ես. 49. 510 Ես. 94. 5 Ես. 49. 511 Ես. 94. 6 Ես. 49. 512 Ես. 94. 7 Ես. 49. 513 Ես. 94. 8 Ես. 49. 514 Ես. 94. 9 Ես. 49. 515 Ես. 94. 10 Ես. 49. 516 Ես. 94. 11 Ես. 49. 517 Ես. 94. 12 Ես. 49. 518 Ես. 95. 1 Ես. 49. 519 Ես. 95. 2 Ես. 49. 520 Ես. 95. 3 Ես. 49. 521 Ես. 95. 4 Ես. 49. 522 Ես. 95. 5 Ես. 49. 523 Ես. 95. 6 Ես. 49. 524 Ես. 95. 7 Ես. 49. 525 Ես. 95. 8 Ես. 49. 526 Ես. 95. 9 Ես. 49. 527 Ես. 95. 10 Ես. 49. 528 Ես. 95. 11 Ես. 49. 529 Ես. 95. 12 Ես. 49. 530 Ես. 96. 1 Ես. 49. 531 Ես. 96. 2 Ես. 49. 532 Ես. 96. 3 Ես. 49. 533 Ես. 96. 4 Ես. 49. 534 Ես. 96. 5 Ես. 49. 535 Ես. 96. 6 Ես. 49. 536 Ես. 96. 7 Ես. 49. 537 Ես. 96. 8 Ես. 49. 538 Ես. 96. 9 Ես. 49. 539 Ես. 96. 10 Ես. 49. 540 Ես. 96. 11 Ես. 49. 541 Ես. 96. 12 Ես. 49. 542 Ես. 97. 1 Ես. 49. 543 Ես. 97. 2 Ես. 49. 544 Ես. 97. 3 Ես. 49. 545 Ես. 97. 4 Ես. 49. 546 Ես. 97. 5 Ես. 49. 547 Ես. 97. 6 Ես. 49. 548 Ես. 97. 7 Ես. 49. 549 Ես. 97. 8 Ես. 49. 550 Ես. 97. 9 Ես. 49. 551 Ես. 97. 10 Ես. 49. 552 Ես. 97. 11 Ես. 49. 553 Ես. 97. 12 Ես. 49. 554 Ես. 98. 1 Ես. 49. 555 Ես. 98. 2 Ես. 49. 556 Ես. 98. 3 Ես. 49. 557 Ես. 98. 4 Ես. 49. 558 Ես. 98. 5 Ես. 49. 559 Ես. 98. 6 Ես. 49. 560 Ես. 98. 7 Ես. 49. 561 Ես. 98. 8 Ես. 49. 562 Ես. 98. 9 Ես. 49. 563 Ես. 98. 10 Ես. 49. 564 Ես. 98. 11 Ես. 49. 565 Ես. 98. 12 Ես. 49. 566 Ես. 99. 1 Ես. 49. 567 Ես. 99. 2 Ես. 49. 568 Ես. 99. 3 Ես. 49. 569 Ես. 99. 4 Ես. 49. 570 Ես. 99. 5 Ես. 49. 571 Ես. 99. 6 Ես. 49. 572 Ես. 99. 7 Ես. 49. 573 Ես. 99. 8 Ես. 49. 574 Ես. 99. 9 Ես. 49. 575 Ես. 99. 10 Ես. 49. 576 Ես. 99. 11 Ես. 49. 577 Ես. 99. 12 Ես. 49. 578 Ես. 100. 1 Ես. 49. 579 Ես. 100. 2 Ես. 49. 580 Ես. 100. 3 Ես. 49. 581 Ես. 100. 4 Ես. 49. 582 Ես. 100. 5 Ես. 49. 583 Ես. 100. 6 Ես. 49. 584 Ես. 100. 7 Ես. 49. 585 Ես. 100. 8 Ես. 49. 586 Ես. 100. 9 Ես. 49. 587 Ես. 100. 10 Ես. 49. 588 Ես. 100. 11 Ես. 49. 589 Ես. 100. 12 Ես. 49. 590 Ես. 101. 1 Ես. 49. 591 Ես. 101. 2 Ես. 49. 592 Ես. 101. 3 Ես. 49. 593 Ես. 101. 4 Ես. 49. 594 Ես. 101. 5 Ես. 49. 595 Ես. 101. 6 Ես. 49. 596 Ես. 101. 7 Ես. 49. 597 Ես. 101. 8 Ես. 49. 598 Ես. 101. 9 Ես. 49. 599 Ես. 101. 10 Ես. 49. 600 Ես. 101. 11 Ես. 49. 601 Ես. 101. 12 Ես. 49. 602 Ես. 102. 1 Ես. 49. 603 Ես. 102. 2 Ես. 49. 604 Ես. 102. 3 Ես. 49. 605 Ես. 102. 4 Ես. 49. 606 Ես. 102. 5 Ես. 49. 607 Ես. 102. 6 Ես. 49. 608 Ես. 102. 7 Ես. 49. 609 Ես. 102. 8 Ես. 49. 610 Ես. 102. 9 Ես. 49. 611 Ես. 102. 10 Ես. 49. 612 Ես. 102. 11 Ես. 49. 613 Ես. 102. 12 Ես. 49. 614 Ես. 103. 1 Ես. 49. 615 Ես. 103. 2 Ես. 49. 616 Ես. 103. 3 Ես. 49. 617 Ես. 103. 4 Ես. 49. 618 Ես. 103. 5 Ես. 49. 619 Ես. 103. 6 Ես. 49. 620 Ես. 103. 7 Ես. 49. 621 Ես. 103. 8 Ես. 49. 622 Ես. 103. 9 Ես. 49. 623 Ես. 103. 10 Ես. 49. 624 Ես. 103. 11 Ես. 49. 625 Ես. 103. 12 Ես. 49. 626 Ես. 104. 1 Ես. 49. 627 Ես. 104. 2 Ես. 49. 628 Ես. 104. 3 Ես. 49. 629 Ես. 104. 4 Ես. 49. 630 Ես. 104. 5 Ես. 49. 631 Ես. 104. 6 Ես. 49. 632 Ես. 104. 7 Ես. 49. 633 Ես. 104. 8 Ես. 49. 634 Ես. 104. 9 Ես. 49. 635 Ես. 104. 10 Ես. 49. 636 Ես. 104. 11 Ես. 49. 637 Ես. 104. 12 Ես. 49. 638 Ես. 105. 1 Ես. 49. 639 Ես. 105. 2 Ես. 49. 640 Ես. 105. 3 Ես. 49. 641 Ես. 105. 4 Ես. 49. 642 Ես. 105. 5 Ես. 49. 643 Ես. 105. 6 Ես. 49. 644 Ես. 105. 7 Ես. 49. 645 Ես. 105. 8 Ես. 49. 646 Ես. 105. 9 Ես. 49. 647 Ես. 105. 10 Ես. 49. 648 Ես. 105. 11 Ես. 49. 649 Ես. 105. 12 Ես. 49. 650 Ես. 106. 1 Ես. 49. 651 Ես. 106. 2 Ես. 49. 652 Ես. 106. 3 Ես. 49. 653 Ես. 106. 4 Ես. 49. 654 Ես. 106. 5 Ես. 49. 655 Ես. 106. 6 Ես. 49. 656 Ես. 106. 7 Ես. 49. 657 Ես. 106. 8 Ես. 49. 658 Ես. 106. 9 Ես. 49. 659 Ես. 106. 10 Ես. 49. 660 Ես. 106. 11 Ես. 49. 661 Ես. 106. 12 Ես. 49. 662 Ես. 107. 1 Ես. 49. 663 Ես. 107. 2 Ես. 49. 664 Ես. 107. 3 Ես. 49. 665 Ես. 107. 4 Ես. 49. 666 Ես. 107. 5 Ես. 49. 667 Ես. 107. 6 Ես. 49. 668 Ես. 107. 7 Ես. 49. 669 Ես. 107. 8 Ես. 49. 670 Ես. 107. 9 Ես. 49. 671 Ես. 107. 10 Ես. 49. 672 Ես. 107. 11 Ես. 49. 673 Ես. 107. 12 Ես. 49. 674 Ես. 108. 1 Ես. 49. 675 Ես. 108. 2 Ես. 49. 676 Ես. 108. 3 Ես. 49. 677 Ես. 108. 4 Ես. 49. 678 Ես. 108. 5 Ես. 49. 679 Ես. 108. 6 Ես. 49. 680 Ես. 108. 7 Ես. 49. 681 Ես. 108. 8 Ես. 49. 682 Ես. 108. 9 Ես. 49. 683 Ես. 108. 10 Ես. 49. 684 Ես. 108. 11 Ես. 49. 685 Ես. 108. 12 Ես. 49. 686 Ես. 109. 1 Ես. 49. 687 Ես. 109. 2 Ես. 49. 688 Ես. 109. 3 Ես. 49. 689 Ես. 109. 4 Ես. 49. 690 Ես. 109. 5 Ես. 49. 691 Ես. 109. 6 Ես. 49. 692 Ես. 109. 7 Ես. 49. 693 Ես. 109. 8 Ես. 49. 694 Ես. 109. 9 Ես. 49. 695 Ես. 109. 10 Ես. 49. 696 Ես. 109. 11 Ես. 49. 697 Ես. 109. 12 Ես. 49. 698 Ես. 110. 1 Ես. 49. 699 Ես. 110. 2 Ես. 49. 700 Ես. 110. 3 Ես. 49. 701 Ես. 110. 4 Ես. 49. 702 Ես. 110. 5 Ես. 49. 703 Ես. 110. 6 Ես. 49. 704 Ես. 110. 7 Ես. 49. 705 Ես. 110. 8 Ես. 49. 706 Ես. 110. 9 Ես. 49. 707 Ես. 110. 10 Ես. 49. 708 Ես. 110. 11 Ես. 49. 709 Ես. 110. 12 Ես. 49. 710 Ես. 111. 1 Ես. 49. 711 Ես. 111. 2 Ես. 49. 712 Ես. 111. 3 Ես. 49. 713 Ես. 111. 4 Ես. 49. 714 Ես. 111. 5 Ես. 49. 715 Ես. 111. 6 Ես. 49. 716 Ես. 111. 7 Ես. 49. 717 Ես. 111. 8 Ես. 49. 718 Ես. 111. 9 Ես. 49. 719 Ես. 111. 10 Ես. 49. 720 Ես. 111. 11 Ես. 49. 721 Ես. 111. 12 Ես. 49. 722 Ես. 112. 1 Ես. 49. 723 Ես. 112. 2 Ես. 49. 724 Ես. 112. 3 Ես. 49. 725 Ես. 112. 4 Ես. 49. 726 Ես. 112. 5 Ես. 49. 727 Ես. 112. 6 Ես. 49. 728 Ես. 112. 7 Ես. 49. 729 Ես. 112. 8 Ես. 49. 730 Ես. 112. 9 Ես. 49. 731 Ես. 112. 10 Ես. 49. 732 Ես. 112. 11 Ես. 49. 733 Ես. 112. 12 Ես. 49. 734 Ես. 113. 1 Ես. 49. 735 Ես. 113. 2 Ես. 49. 736 Ես. 113. 3 Ես. 49. 737 Ես. 113. 4 Ես. 49. 738 Ես. 113. 5 Ես. 49. 739 Ես. 113. 6 Ես. 49. 740 Ես. 113. 7 Ես. 49. 741 Ես. 113. 8 Ես. 49. 742 Ես. 113. 9 Ես. 49. 743 Ես. 113. 10 Ես. 49. 744 Ես. 113. 11 Ես. 49. 745 Ես. 113. 12 Ես. 49. 746 Ես. 114. 1 Ես. 49. 747 Ես. 114. 2 Ես. 49. 748 Ես. 114. 3 Ես. 49. 749 Ես. 114. 4 Ես. 49. 750 Ես. 114. 5 Ես. 49. 751 Ես. 114. 6 Ես. 49. 752 Ես. 114. 7 Ես. 49. 753 Ես. 114. 8 Ես. 49. 754 Ես. 114. 9 Ես. 49. 755 Ես. 114. 10 Ես. 49. 756 Ես. 114. 11 Ես. 49. 757 Ես. 114. 12 Ես. 49. 758 Ես. 115. 1 Ես. 49. 759 Ես. 115. 2 Ես. 49. 760 Ես. 115. 3 Ես. 49. 761 Ես. 115. 4 Ես. 49. 762 Ես. 115. 5 Ես. 49. 763 Ես. 115. 6 Ես. 49. 764 Ես. 115. 7 Ես. 49. 765 Ես. 115. 8 Ես. 49. 766 Ես. 115. 9 Ես. 49. 767 Ես. 115. 10 Ես. 49. 768 Ես. 115. 11 Ես. 49. 769 Ես. 115. 12 Ես. 49. 770 Ես. 116. 1 Ես. 49. 771 Ես. 116. 2 Ես. 49. 772 Ես. 116. 3 Ես. 49. 773 Ես. 116. 4 Ես. 49. 774 Ես. 116. 5 Ես. 49. 775 Ես. 116. 6 Ես. 49. 776 Ես. 116. 7 Ես. 49. 777 Ես. 116. 8 Ես. 49. 778 Ես. 116. 9 Ես. 49. 779 Ես. 116. 10 Ես. 49. 780 Ես. 116. 11 Ես. 49. 781 Ես. 116. 12 Ես. 49. 782 Ես. 117. 1 Ես. 49. 783 Ես. 117. 2 Ես. 49. 784 Ես. 117. 3 Ես. 49. 785 Ես. 117. 4 Ես. 49. 786 Ես. 117. 5 Ես. 49. 787 Ես. 117. 6 Ես. 49. 788 Ես. 117. 7 Ես. 49. 789 Ես. 117. 8 Ես. 49. 790 Ես. 117. 9 Ես. 49. 791 Ես. 117. 10 Ես. 49. 792 Ես. 117. 11 Ես. 49. 793 Ես. 117. 12 Ես. 49. 794 Ես. 118. 1 Ես. 49. 795 Ես. 118. 2 Ես. 49. 796 Ես. 118. 3 Ես. 49. 797 Ես. 118. 4 Ես. 49. 798 Ես. 118. 5 Ես. 49. 799 Ես. 118. 6 Ես. 49. 800 Ես. 118. 7 Ես. 49. 801 Ես. 118. 8 Ես. 49. 802 Ես. 118. 9 Ես. 49. 803 Ես. 118. 10 Ես. 49. 804 Ես. 118. 11 Ես. 49. 805 Ես. 118. 12 Ես. 49. 806 Ես. 119. 1 Ես. 49. 807 Ես. 119. 2 Ես. 49. 808 Ես. 119. 3 Ես. 49. 809

Ո՚Ր Ա՚Ն Ն Ա Հ Ն Ի Ա

անբարշտաց։ Գլուխս մեղաւորաց։
Պետս անիրաց։ Առաջինս պարտաւորաց։
Պատկերս յանցաւորաց։ Ատելիեցիս ըստ վատթա
րութեան, այլ ոչ ըստ բարեբաստութեան։ Ո՚հ զանձուխին
իմոյ ձառեցի։ Օ՚ պատկառելիսն խայտառակեցի։
Օ՚ գաղտնիսն հրապարակեցի։ Օ՚ ծածուկսն յայտ
նեցի։ Օ՚ թաքուցեալսն ցուցի։ Օ՚ ամբոխեալսն
տարածեցի։ Օ՚ դառնութեանս մաղձ ժայթքեցի։
Օ՚ գործակցութիւն չարին մատնեցի։ Օ՚ ամբարեալ
թարախ վերիս քամեցի։ Օ՚ խորս պարտեացս իմոյ
ծանուցի։ Օ՚ պատրիսն կեղծեաց առի։ Օ՚ քօղ
ոգեղուժ՝ վերացուցի։ Օ՚ ամօթալից գլեսան՝ մեր
կացուցի։ Օ՚ գարշելիսն յանդիմանեցի։ Օ՚ մրուրն
մահու փախեցի։ ‖ Օ՚ պալարս հոգւոյս խածճածոց՝
քահանայապետիդ քո բացի։ Յանձինս վտանգ՝ ոչ ան
խայեցի։ Ա՚արմատս սիրոյ ոչ աչառեցի։ Օ՚ արմատն
հնութ՚ տեսիլ ատրի։ Ինձ ես կարեց՝ ոչ ողորմեցայ։
Օ՚ ի

Ա՚ երամին յաճախուած էրկին հեծուելէ նորին հակոբ առ նոյ՝
աղբա մալիանաց։ Լան ի խորոց սրտ՚՚։ Կև

Ա՚ էրամին յաճախուած էրկին հեծուելէ նորին հակոբ առ նոյ՝
աղբա մալիանաց։ Լան ի խորոց սրտ՚՚։ Կև

բղուրից, փառաւորեալդ յաւիտեանից Ա՚մէն։

ձութիւն ընդունելութեան. ամենապարգև տուր
Ինձ ի փրկութիւն և ի մաքրութիւն, և քեզ ի հա
վշտանեցեալս վտակս արտասուաց արբուցանողացդ։
կալիդ՝ որոտացիկ բղխեցիկ հոգիս ընծայել աչաց
նպաստ օժանդակութեամբ ի գթութէդ կամաց ամենա
յիմարուն՝ և անպտուղ սրտիս լքութեան։ Օ՚ ի առել

Ա՛ի
ժեսցի՛ ի դէսոյս առհասարակեայդ վատահութեան,
Ա՛ի
նեղեցաս մտաց ձգձգանչդ օրհնութեան։ Ա՛ի՛ մեր-
ժեսցի՛ ի դէսոյս առհասարակեայդ վատահութեան,
Ա՛ի՛ բարձցի՛ ի տեսա
չինչն դրոշմդ լուսապաճոյճ, Ա՛ի՛ բարձցի՛ ի տեսա
նելեցաս մտաց ձգձգանչդ օրհնութեան։ Ա՛ի՛ մեր-
ժեսցի՛ ի դէսոյս առհասարակեայդ վատահութեան,
Ա՛ի

Հեռամբ քո պահեցայց՝ ի խշտին տարտամութիւն,
Յուսով քով չտեմարնեացէ զիս՝ յարկին այն անձկութիւն։
Անուանէ զիս առ աշուն՝ արդանդն մըթութիւն։
Ընդ որոյ եղեցի խնամով՝ ինձ բանան բարկութեան։
Ընդարձակեացի քև ինձ՝ տեղին թշուառութեան։
Ողորմութեամբ քո լցայի՝ դուքն իմ գերութեան։
Օրհնեցի՝ անճամբ քո գթած՝ վինն իմ հանդատեան։
Խաչաբաձնեացն պատիրք՝ ի ընթս վերերևեացին։
Բանսարկուն՝ Հնացուցիչն Հոգւոյս՝ վատնեացի՛։
Ի քոյոց պատ ծունուցայց։ Կոյովդ վաստակօք պըճ
նեցայց։ Նրախատեօք մեծիդ յարդեցայց։ Ընձայնին
զդեստիւ պերճացայց, քաւեալ ողորմութէ։ Ատո՛
բարեգութ ||վերարկուդ անապականութէ՝ տաժա
նեցեալս մեղօք մարմնոյս։ Ի յարիցէ ընդ քոյս՝
բանսարկուն։ Հնացուցիչն Հոգւոյս՝ վատնեացի՛։
Խաչաբաձնեացն պատիրք՝ ի ընթս վերերևեացին։
Օրհնեցի՝ անճամբ քո գթած՝ վինն իմ հանդատեան։
Ողորմութեամբ քո լցայի՝ դուքն իմ գերութեան։
Ընդարձակեացի քև ինձ՝ տեղին թշուառութեան։
Ընդդէր եղեցի խնամով՝ ինձ բանսն բարկութեան։
Անուանէ զիս առ աշուն՝ արդանդն մըթութէ։
Յուսով քով չտեմարնեացէ զիս՝ յարկին այն անձկութէ։
Զեռամբ քո պահեցայց՝ ի խշտին տարտամութէ,

Ա՛ի սասանեացի՝ ի բերանոյս ամրութէ սեմոյ՝ փառք
անագրութէդ։ Պահպանակդ երկրպագելի՝ իզդայա
ցան սրտիս միացի։ Ձորից նիւթոյ իմոյս գոյութէ՝
քառաթևիդ նշոյլ ազդեացի։ Ձեռինս կարկառման՝
փրկչիդ իշխանութէի օժանդակեացի։ Ա՛ատուցման
հատուածոյ մատինս՝ խորհրդարանդ համարձակութէ
բարեգործեացի՝։ Ի մեկնիկս իմում, մի՛ հեռասցի
սրբութէդ։ Ա՛ի լջոյն պատիւն՝ ի պատիւն պարտաչ
ւորիս։ Ա՛ի մերժեացի յոգւոյս՝ անդաւաճանելիդ
փրկութէ։ Ա՛ի ջընջեացին գիծք կենդանատուիդ՝
ի քո ||դրեցեալս ընչից։ Ա՛ի եղծցի նկարում ||արեան
զօրութէ՝ ի սիրատիպ խորանէս։ Ընդիս բնակեացի
յիմում գերեզմանիս։ Ի ծորիլ մարմնոյս թշուառի՝
օծութեան շնորհիդ առիս պահեցի։ Ի նորոգութէն
աւուր՝ սոված հանդիպեցայց փառաց փեսայիդ։

Ա՛ի սասանեացի՝ ի բերանոյս ամրութէ սեմոյ՝ փառք
անագրութէդ։ Պահպանակդ երկրպագելի՝ իզդայա
ցան սրտիս միացի։ Ձորից նիւթոյ իմոյս գոյութէ՝
քառաթևիդ նշոյլ ազդեացի։ Ձեռինս կարկառման՝
փրկչիդ իշխանութէի օժանդակեացի։ Ա՛ատուցման
հատուածոյ մատինս՝ խորհրդարանդ համարձակութէ
բարեգործեացի՝։ Ի մեկնիկս իմում, մի՛ հեռասցի
սրբութէդ։ Ա՛ի լջոյն պատիւն՝ ի պատիւն պարտաչ
ւորիս։ Ա՛ի մերժեացի յոգւոյս՝ անդաւաճանելիդ
փրկութէ։ Ա՛ի ջընջեացին գիծք կենդանատուիդ՝
ի քո ||դրեցեալս ընչից։ Ա՛ի եղծցի նկարում ||արեան
զօրութէ՝ ի սիրատիպ խորանէս։ Ընդիս բնակեացի
յիմում գերեզմանիս։ Ի ծորիլ մարմնոյս թշուառի՝
օծութեան շնորհիդ առիս պահեցի։ Ի նորոգութէն
աւուր՝ սոված հանդիպեցայց փառաց փեսայիդ։

Ա՛ի սասանեացի՝ ի բերանոյս ամրութէ սեմոյ՝ փառք
անագրութէդ։ Պահպանակդ երկրպագելի՝ իզդայա
ցան սրտիս միացի։ Ձորից նիւթոյ իմոյս գոյութէ՝
քառաթևիդ նշոյլ ազդեացի։ Ձեռինս կարկառման՝
փրկչիդ իշխանութէի օժանդակեացի։ Ա՛ատուցման
հատուածոյ մատինս՝ խորհրդարանդ համարձակութէ
բարեգործեացի՝։ Ի մեկնիկս իմում, մի՛ հեռասցի
սրբութէդ։ Ա՛ի լջոյն պատիւն՝ ի պատիւն պարտաչ
ւորիս։ Ա՛ի մերժեացի յոգւոյս՝ անդաւաճանելիդ
փրկութէ։ Ա՛ի ջընջեացին գիծք կենդանատուիդ՝
ի քո ||դրեցեալս ընչից։ Ա՛ի եղծցի նկարում ||արեան
զօրութէ՝ ի սիրատիպ խորանէս։ Ընդիս բնակեացի
յիմում գերեզմանիս։ Ի ծորիլ մարմնոյս թշուառի՝
օծութեան շնորհիդ առիս պահեցի։ Ի նորոգութէն
աւուր՝ սոված հանդիպեցայց փառաց փեսայիդ։

Ելից 33 · 21
Ելից 22 · 9
Յայտ 6 · 14

Թ՚ևաջ քո ընկալայց՝ ի խոսունն տագնապի։ Պահ զո
լով ընկ ի խեղճական վտանգի։ Ընձաղ ինձ աստուծոյ
ի թիւս հաղարաց, զի երբեմն էի վերնային, և այժմ
անդնդային։ Երբեմն տօնելի, և այժմ աշխարելի։
Ա. Յայ
46. 24 Ա՚յլ և՚ արդ՝ ‖ կրկին դու օրհնեալ՚ի բոլոր գոյից
յերկնայնոց և՚ի սուրբանոց և՚ի սանդարամետաղ
կանաց մեռելոց, անպարտականդ այսր տարագրու
թեան։ Աս վըխտեցայ։ Աս օտարացայ։ Աս յիմարե
ցայ՝ պարտեցայ և խոտան գտայ։ Աս լքայ՝ կամեցայ
և կործանեցայ։ Աս մոլորեցայ։ Աս մատնեցայ։
Աս մերժեցայ։ Աս խորթացայ, գերեցայ և գայ
թակղեցայ։ Աս նզովեցայ։ Աս թշնառացայ՝ արբե
ցայ և վատթարացայ։ Աս ընկղզայ։ Աս խաբեցայ։
Աս անօրինեցայ։ Աս ապականեցայ, մահացայ,
և խոպառ եղծայ։ Զի՛ք քո առ այս ինչ մասն ջարի
որ ես միայն անփոփոխ բարի։
Ա՚յրդ՝ կամք քո յիս. և խաչարն՝ ինձ ճառագայթ։
Ա՚րաղ յուսոյ քոյ՝ այգ, և գիշերն՝ վաղորդայն։
Մարմնոյ քո հաղորդեալ, և յամօթոյն կարծեաց ապ
րեալ։ Ի սակ ես ոչ գրեմ զանձն իմ կենդանի՝ վասն
անփախչելի վախճանին։ Պարձ զիս ոչ վարկանիմ
կորուսեալ՝ վասն աներկևան նորոգմանն։ Որև փա
կեալ համարիմ ինձ զեյս կենացդ՝ վասն անքաւե
լեացս պարտեաց։ Պրձի՝ բացեալ ինձ զդրախտն,
վասն փրկութեանն աւետեաց։ Պանզի ոչ այն
քան վհատութեանն գոյժ տագնապէ, որչափ փրկ
կութեանդ քաջալերեալ՝ ձեռն կարկառէ։
Ա՚յրդ՝ տուր տուր՝ տուր ողորմութիւն։ Ա՚ս ամենայն
ձայն գոհաբանեալ։ Օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։
Ա՚յրդ

Ա էջսին յաւելուած էլլին հետեւեալ նորին հակառակ սա նոյն
պէտս համառօտաբար։ Եան ի խորոյ պրկեալ իօսա ընդ այն։ Կ.Օ.

ՈՐ ՈՐ ԱՌՈՒՅՆ ՅԱՅՏ

դեղ մաղթանաց այսր մատենի պարկեշ տականի պաղատիլ սովաւ։ Եթէ ՚ի մէ՛ն ղաւորաց էին մատուցեն՝ եղեց և ես իմովս բանիւ կցորդեալ նմա։ Իսկ եթէ յարդարոց էին յառաջեան՝ գոայց և ես սովիմբ ընդ նմին ողորմեալ նովաւ։ Ապա թէ երկանկասցի այնպիսին ինքեմբ՝ ինձ միայ նոյ գրեալ զեղուն, և ես ինձէն վկայեմ այնմիկ։ Նայց յիշեսցէ նա զսողոմոն և զբանս նորին հոդէ շունչս։ Թէ ‖ ովոք վստահասցի սիրտ նը ունել։ և կամ ով պարծեսցի մաքուր լինել ՚ի մեղաց։ Նէ ոչ յարեաւ մարդ երկրածին՝ ազատեալ ՚ի պատասխանեաց։ և ոչ ընտիր ինքնարշաւ վազինն։ Նէ ոչ թէ և ՚ի թուիչս ամբարձման թևոց քերիցն։ Ապա որ զգոյշ լինիցի կրկին երկուցեալ ՚ի վնասն իսկ հասատուտէ, ուսեալ ՚ի պօղոսէ։ գուցէ անկեալ ՚ի յեր կիր՝ սահմանողն այսմ կանոնի իրաւադատի կշռեալ նմանեսցի։ Ա՞յլ առցէ զայս կշռամբուն մաքուրն՝ նիւթ պակաց, առ ՚ի չքնանել անընտրողաբար յան ձեռնհասն բարձրուէ։ Նէ պատժապարտն՝ առնիւթ ազատուէ։ որով ամբարձեալ ՚իկործանմանէ հոգևոր ական մահուն ապրեսցի յուսով։ Իսկ ինձ՝ եղիցի պատգամ այս բանի արձան փորագրեալ ամենևին անեղծանելի։ Որ փոխանակ իմոյ եղկելոյս անձին մահացուի՝ անդադար հնչմամբ հեծութեան լալոյ առանց լռելոյ միշտ աղաղակէ։ Լ ՚իցի՛ և ոսկերացս քակ

Ա՞ստ
20 • 9
Ցօբ
14 • 4
2 կոր
10 • 12

քահանայից՝ ի հողապատեն շերմի վերարկուին՝ ան-
մեղուն ձայնիւ զայս խոստովանիլ։ Դասգ և մար-
մնոյս՝ ի հող լուծելոյ՝ բարեբառով իմն անազդեցուհ
ծածկատեսիլ զոյն պաղատիլ։ Ի՛ դթութենէ։
Աղբիւր ողորմութենէ։ Պարգեւք բարուեաց։ Որդի
բարձրելոյ տէր յիս քո։ Ողորմեա՛ Խնայեա՛։ Ա՛րդա
սիրեա՛ կայեա՛ ի վտանգս։ Ա՛նարկեա՛ ի բեկումն։
Խոնարհեա՛ ի թշուառութիւն։ Տես զտարակոյս ան-
ձեռնհաս տագնապիս։ Դասիր հաղորդիլ կորուստ
կանս կարեաց։ Ո՛չ օշափեա՛ բժշկանաց զամենաթշուառ
ախտաւորութիւն։ Անկին մատուսցես քաղցրութիւ
ողորմածին հեծութեան։ Ո՛ւր՝ ի խորոցն անդընդ
դոց մահուան դերեզմանի՝ անմռնչելի հառաչմանս։
Ա՛ոցէ՛ յականջս ամենալուր լսելեացդ՝ ձայն պաղա
տանաց վատնել անդամոցս։ Ո՛չ վա՛ զի գրաւական
կենդանութես անապական է, անփոփոխ լիցի և սի-
րոյդ քո գթութի։ Ա՛յծրդ լեր հեզութեամբ տաժանութիւս
տկարութե։ Ա՛ռեալ պատկերիս մի՛ ոխս պահեսցես։
Ընդ անշունչ կերպարանիս՝ մի՛ ի դատ քննութեա
մտցես։ ‖ Ա՛ահու տանջելոյս՝ մի՛ հարւածս յաւելցես։ 1 Թագ
Ընդ բեկեալ խեցեղէնն անօթոյս՝ մի՛ ուժգնութեամբ 31. 8, 9
մարտիցես։ Ա՛ղեռաւ կոշկոճելոյս՝ մի՛ բարկութեամբ
կրկնեսցես։ Այրծանեալ չինւածոյս՝ մի՛ պատուհաս
մատուսցես։ ‖ Ո՛չ անս ըսպանելոյ՝ մի՛ քարինս արձա 24. 15
կեսցես։ Ո՛ւրոյս չախչախելոյ՝ մի՛ սաստիկս որոտաց
ցես։ Ո՛ղոյս անպատուելոյ՝ մի՛ իբր ամբարհաւաճ
ճի ուժգինս մռնչեսցես։ Ո՛ մոխիրս մերժելի՝ մի՛ ի
դատ ընտրութե կոչեսցես։ Ո՛ փոշիս ցնդելի՝ մի՛ իբր
զքո դիմամարտս գտցես։ Ո՛ տիզմս տաղտկալի՝ մի՛

իբր զոսխս վարկանիցիս։ Օ դարշուհիս անդոնելի՝
ով իբր զբռնամարտիկ վանեացես։ Օ խեթս ի բաց
ընկենուլ ով նիւթ գեհենին պահեացես։ Օ այսքա՛
նեաց բազմապատիկ բանից կշտամբեալս՝ ով վերըս
սին յանդիմանեացես։ Ա՛յս ամենաթշնառ և խա՛
ւարտեալ շիրմինեն աչա սրտբեկ և յոքնաթափիծ
արդասաւորիք։ Ո՛չ աստատեսցէ օրինեալդ քո բան
անփոփոխական լինիլ ըստ սրտի արդասաւորոյս։
Քանզի և այժմ մինչ կենդանեաք խօսիմ, մեռեալ
եմ անհասիդ։ Որպէս ի կորուստ մահուն սատակ.
ման՝ ամենազօրիդ հրամանի անեղծ եմ հաւատով։
Ա՛րդ՝ աղաչեմ զքեզ որ յո՛ք քո՝ հայեաց յիս ողոր
մութի՛ւն ով թողացուցես լինիլ տնակից ինձ բեղխոյ
նո՛ւ զմահաբեկոյդ տապանին ազդուցն անկենդա
նաւորն Քնդման՝ Թշնառն Թաղման՝ աղաւոյ ձայնի
հառաչման լսեաց քեզ հաշտեցուցչաց՝ յարդեացես
լսել միայն բարեգութ, հոգեսէր, հզօր, մարդասէր։
Ա՛ն հոգիդ քո բարի՝ բնակեացի ընդ իս, լոյս առնե
լով ինձ ի խաւարի։ Ա՛ընաւցեն ընդ իս կենարար քո
կրից պաշտեցեալ մասունք՝ զի իբր զանդ դանձու
զիս պահել ի քեզ կենաց նորոգման ընծայեացուցեն
Ճառք անվատնելի զինուց ինձ պատկանեացին։
ընդ իս յարակայել քարինք պարսից հոգևոր հնարից՝
զբարին հալածել զդուն։ Ա՛րան որ առիս՝ քե
ր վանեացի։ Օ՛ի թէ յարիցէ ի վերայ իմ պատե
րազմիլ՝ տեսեալ զքաղաքն ունայն ի զօրաց, և զազդո
զականացն դորձի ապաճայն, զքեզ որ ունիմ մխոյն
ջենաւոր և աննիւրհելի պահպան։ Օ՛ի եթէ այժմ
խակ կանխաւ արագել յառաջ քան զօրն կատարածի՝
և

Եթէ
կարծեցէք՝ ի զօրութէ նշանիդ լուսոյ խլեալ զօսասցի,
նակէզ վանիչ խորշակին՝ զնա՛ ի յարմատոյ խախտել
զնոսին ընդկարկեսցէ։ Եթէ հարուածս նեռից
զաղտնաձիգ զինուց ինձ արձակեսցէ, ‖ կարթն ինա
րից աղեղան փառաց Հօրն կապարձից՝ նմին պատա
հեսցէ։ Եթէ քօղով լուսոյ խաւարականի մոռանել
ընդ աչս անամօթեսցի, ‖ կուիւն դլխոյդ ձորձով
պատեցեալ լման ամենից՝ զնա տանջեսցէ։ Եթէ մը
լեսցի զվստահուն ձեռինս կապել, ‖ եղեգն մատուցել
՛ի յաջ գոյացուցչէդ՝ զնա չարչարել ըմբերանեսցէ։
Եթէ ձաղանաք այպանան զնս կատակեսցէ, ‖ տանիլն
ծաղու ամենազօրիդ այ՝ զնա հեգնեսցէ։ Եթէ բըժ
ժանաք ինչ յուսոյ կախարդել խորամանկեսցէ,
‖ ապտակն դիմաց Հզօրիդ այ՝ զնա սաստկացնս ամ
չեցուսցէ։ Եթէ ՛ի մուտս գիշերային մըթու թե՛
խաւարաւ խաբէութե լինելով մարտիցէ, ‖ ՛ի ձառա
գայթից լուսոյ երևման քո տէր խայտառակեսցի՛։
Եթէ ՛ի միջօրէական ‖ տապոյ փորձուեցին՝ արեգակ
նակէզ վանիչ խորշակին՝ զնա՛ ի յարմատոյ խախտել

Ա՛ստ 14 · 65

Ա՛ստ 26 · 63

Ա՛ստ 27 · 48

Յօհան 19 · 34
19 · 40

Ա՛ստ 15 · 46
Ա՛ստ 9 · 28
Յայտ 20 · 2

Ա՛ստ

Ա՛ստ

Ա՛ստ

Յայտ

ըմբռնման սաստկագունի յանվախճան տանջանաց
րանին։ Այն ընդ առաջին հարւածն դժբաղեսցի,
զոյժ կորստեան յետնում սատակմանն անշէջ գե-
հենին՝ ‖ որ պատրաստեցն ես նոր, և նորին հրեշտակաց
նմա պատմեցի. որ յաւուրն մեծի՝ մեծին աստենի,
Ասէ ինձ ապաւինելոյս՝ ի քեզ եր յիս միայն Թագա-
ւոր ինքնակալ՝ զօրեղ՝ արարիչ երկնի և երկրի
և ամենայն զարդուն որ ի նմա։ Որ գալստեանդ
քոյ ակնունիմ, և ողորմութեան փրկչիդ սպասեալ
յուսամ։ Ի յոտս քո անկանիմ, և զգաշշապարիդ
հետս համբուրեմ։ Ո՛ պարտութիւնս խոստո-
վանիմ, և զմեղանս հրապարակեմ։ Ակընատեանաց
քարամբք կոծիմ, և հառաչանօք սրտիս տապանամ։
Ի խեթ խղճիս խոցոտիմ, և բոցով շնջոյս ճենճերիմ։
Աղի ցօղով արտասուացս այրիմ, և երիկամանցս ազդ
մամբ կիղանիմ։ Ցուսակտուր օդով ցամաքիմ, և
դառնաշունչ հողմով շնջանիմ։ Ի խանձանաց բա
նիւս երերիմ, և կողկողագին հեծութիւք դողամ։
Տաժանելի կրկնք սրբ՚այտիմ, և տագնապաւ հո-
գւոյս տատանիմ։ Ի կոծ մրրկաց ծըծկիմ, և՚ի բախ
մանէ ալեաց սասանիմ։ Ի լուր համբաւոյն սար-
սիմ, և յիշատակաւ ահին կորնչիմ։ ‖ Ակերպարանօք
ատենին հալիմ, և սպառնալեօք մեծիդ մեռանիմ։
Ո՛ւր բազմագունք, քահիչք, մարդասէր, և երկայ
նամիտ։ Ո՛ւր աղօթիւն անձառ, օր բարի, և տիւ
տենչալի։ Ո՛վ ներողութիւն անսահման։ Ո՛վ անդի
կարօղ ես յամենայնի և առ ելս շնջոյս իմոյ փրկու
թեան մեծի։ Ա՛ն քեզ ընդ հօր հոգւովդ սրբով
փառք յաւիտեանս ամէն։

ՈՍՏ ԳՐԱՆՈՑ ՅՈՎՀՈՒ

Ա. Ի սրտին յաւելուած իւիւն հնծուելէ նորին հակառ առ նոյն աչերս հալեանաց։ Բան՝ ի խորոց սրտ՛՛։ Եվ

դարձ բան իրաւանցն քո այդ իմոյ առիս, քան առ սկզբնահայրն ստոյ։ ‖ Ո՛ի վասն նորա յայնժամ յայտնեցար՝ զի լուծցես զգործս նորին. և վասն իմ՝ զի վճռացեալ զպատկերս նորոգեսցես։ ‖ Ընդեալ զկերպարանիս բոլոր էութի՝ կերպիդ իսկութեանդ այ՝ միացուցեր ընդ քեզ անշուշտ խառնութեամբ։ Նորա ոչ են չնորհեալ՝ ի բազմացն, և ինձ զգովան դանն ‖ հեղեր առատութեամբ։ Այսուհետև նորա ոչ երբեք չարչարեալ, և վասն իմ հանապազ ‖ պատարագիս։ Նա անհաղորդ է կենացն, և ես միշտ վայելեմ՝ ի փրկութեն։ Նա վանեալ է խաչիւն, և ես զօրացեալ նշանաւն։ Նա հեղեալ՝ ի լուսոյն, ‖ և ես միացեալ ընդ փառացն։ Նորա ոչ խոստացար հանդիսատ յերկրի, ‖ և ինձ զերկինս սեպհականեցեր։ ‖ Ո՛չ նորայն կորեցեր զառհաւատչեայ, և ինձ՝ առանց խզելոյ յարկայեցեր։ ‖ Ո՛չ նա յերամակս խոզիցն արդելեր, և յիս դու ինքն զօրացար։ ‖ Ո՛չ նա կարճաց օրինաց կեցեր, ‖ և զիս ճառագայթ նշանակեցեր։ ‖ Ո՛չ նա սողնոց նմանեցուցեր, ‖ և զիս քոյովդ անճամբ կրն քեցեր։ Նոյնպէս և զերախտիսն այդ լաւ՝ զայսքանեաց բարեաց արարողի, և չարին զինի միտեցայ՝ հայիլ ընդ նմին յատակս դժոխոց։

Ո՛հ անարժանս բարեաց։ Ընձերս երախտեաց։ Ընդունդունակս սիրոյ։ Տոռամբ մեղայ ձգեալս։ Յերկիւմանէն խորոց խոցեալս։ Վանեցեալ ծառս

ար

Ա. Ի վան նորա յայնժամ յայտնեցար՝ զի լուծցես զգործս նորին. և վասն իմ՝ զի վճռացեալ զպատկերս նորոգեսցես։ ‖ Ընդեալ զկերպարանիս բոլոր էութի՝ կերպիդ իսկութեանդ այ՝ միացուցեր ընդ քեզ անշուշտ խառնութեամբ։ Նորա ոչ են չնորհեալ՝ ի բազմացն, և ինձ զգովան դանն ‖ հեղեր առատութեամբ։ Այսուհետև նորա ոչ երբեք չարչարեալ, և վասն իմ հանապազ ‖ պատարագիս։ Նա անհաղորդ է կենացն, և ես միշտ վայելեմ՝ ի փրկութեն։ Նա վանեալ է խաչիւն, և ես զօրացեալ նշանաւն։ Նա հեղեալ՝ ի լուսոյն, ‖ և ես միացեալ ընդ փառացն։ Նորա ոչ խոստացար հանդիսատ յերկրի, ‖ և ինձ զերկինս սեպհականեցեր։ ‖ Ո՛չ նորայն կորեցեր զառհաւատչեայ, և ինձ՝ առանց խզելոյ յարկայեցեր։ ‖ Ո՛չ նա յերամակս խոզիցն արդելեր, և յիս դու ինքն զօրացար։ ‖ Ո՛չ նա կարճաց օրինաց կեցեր, ‖ և զիս ճառագայթ նշանակեցեր։ ‖ Ո՛չ նա սողնոց նմանեցուցեր, ‖ և զիս քոյովդ անճամբ կրն քեցեր։ Նոյնպէս և զերախտիսն այդ լաւ՝ զայսքանեաց բարեաց արարողի, և չարին զինի միտեցայ՝ հայիլ ընդ նմին յատակս դժոխոց։

Ո՛հ անարժանս բարեաց։ Ընձերս երախտեաց։ Ընդունդունակս սիրոյ։ Տոռամբ մեղայ ձգեալս։ Յերկիւմանէն խորոց խոցեալս։ Վանեցեալ ծառս

ար

I Յովհան 3 · 9

Փիլիպ 2 · 7

Յովէլ 2 · 28

I Կորն 11 · 26

Լուսաւ 12 · 2

I Կորն 2 · 9

Յովհան 16 · 11

Մատթ 8 · 32

Գործ 10 · 19

Մատթ 5 · 14

Գործ 10 · 19

Մատթ 28 · 19

արմատեցնուց։ Վ.ինչս յեղաշրջեալ։ Յորեանս հե-
ղեղեալ։ Ա՛ուրհակս ջրեալ։ Ա՛ձիւս պատառեալ։
Անիքս այլակերպեալ։ Ա՛մանուիս փոխեալ։ Ա՛րկա
նելիքս կիզեալ։ Ա՛մպանակս կորուսեալ։ Ա՛ահս ընկղ
մեալ։ Ա՛արդարիս մանրեալ։ Ա՛կնս պատճառական՝
սուզեալ։ Տունկս դօսաձլ։ Ա՛եցուկս խորտակեալ։
փայտս ամենևին փտեալ։ Ա՛նրագորս աղաւաղել։
Յարկս տապալեալ։ Խորանս խարխալեալ։ Ա՛ոյսս
արմատից խլել։ Զկեթս հեղեալ՝ ի գուբեհս աղբևաց,
կաթնս հոսեալ՝ ի կոյտս մոխրոց։ Ա՛յրս մահու՝ ի
յարեաց դնդից։ Վ.անդի միշտ խրատել ընդ երու-
սաղէմ՝ ‖ առակաւ բաբիլոնի՝ ի մարդարէին ձայնիւ
անձն իմ ողբալի՝ և ոչ ինչ խրատեցեալ։

Ա՛ր աստէն անդրանեալ եմ, և անդէն խայտալեալ։
Ա՛ստ դարձեալ՝ և անդ կշտամբել։ Ա՛ստ ձաղեալ՝
և անդ նախատեալ։ Ա՛ստ թշնամանեալ՝ և անդ յան
դիմանեալ։ Ա՛ստուստ ապշեալ՝ և անդանօր լքեալ։
Ա՛ստ հեծումն՝ և անդ հառաչանք։ Ա՛ստ կարծիք՝
և անդ կատարած։ Ա՛ստ խելք՝ և անդ հատուցումն.
Ա՛ստ արկածք՝ և անդ հանդիսք դատաստի։ Ա՛ր ոչ հե
բան իրաւանց, և ոչ ձայն պէտանաց։ Ա՛ճիւնք ամուրց
և ոչ ելք ժամանակաց։ Ա՛ուղիք յուսոյ, և ոչ դրունք
ողորմութեց։ Ա՛չ աչք պաշտպանութեն, և ոչ ձեռն այցելութ։
Ա՛յլ դու ապաւինութիւն։ Դու ինքն փրկութ։
Դու այցելութ։ Դու ևքաւութ։ Դու երանութ։
Վ.ի՛ւ բժշկութիւն։ Վ.ո՛ ողորմութիւն։ Ա՛խայն հզօր,
կենդանի։ Ա՛ղհատ։ Տէր յիսուս քրիստոս աստ։
Օրինեալ, օրհնեալ, և գարձեալ օրհնեալ։ Ա՛նդ հո
գւոյդ քոյ սուրբ յաւէտ բարձրացեալ՝ ի փառս հայրենի
խակուտ մեծիդ՝ յաւիտեանս ամէն։

Ղասդ
13 · 19
Ղուկ
20 · 4

Ա էրսին յաւելուած իւիւն հեծուելէ նուիւն հսկողն աս նոյն
աշէրա մաշկանայ։ Բան ի խորոյ սրտ՝։

ԱՂ

Ւ ԱՐԴ ԻՑԻՀ ԱՏՄԱ

ահարկուհ վերագրեցելոցդ՝ որք յաստ՚ա
ծուստ են սպառնալիք ինձ ժամանելոյ,
զի արդ դադարեցայց ի նորոգ ողբերգուհէ, և կամ
ի բրպէս զցամաքումն առցեն հեղեղք արտասուացս։
Ո՞վ ի թէ էրեքվահական առաջք գետոցդ յորդա
հոսան ծա՚ալմանց՝ որք զեդեմ և զերիհր առհա
սարակ ոռոգանեն լիապէս բա՚ահանուհ բաշխեալ
ամի, զբղհսումն եղից իբրեանց առ աչս իմ եդեալ՝
զանձինս մեղաց զասստկուհ զբոց զամացուցանել
ոչ բա՚ահանասցին։ Ա՚ւ կամ մարգերին ա՚ոյ ըղձա
կանուհ՝ կրկին ինձ լացի գլուխս ջուրց բազմուհ,
և ձրադարան տեսուհեանց կերպիս աղբերց կայլա
կամք՝ զբեկման ոգւոցս չափել զվանդ ոչ ձեռ
նարկեացեն։ Ա՚ւ ոչ եղերականք ջայլից համօրէն բա
նահիւսից կանանց լալականաց՝ ի սիրտ և յոգի վերա
ւորելոց՝ զաղէտ վանդիս՝ ի յերդ արկանել և կամ
՝ինքնաբաս ձայնից բերել։ Ի՞մ օրն լինելուհ նդո
վեալ և ոչ յոբայ։ կամ երեմիայ՝ Ո՞անզի ծանեալ է
օրն նոցին, զորոց մի ՝ի նոցանէ ոչ արժէ աշխարհ
և ոչ տարագրելի։ Ա՚պա ուրեմն զիս նկատեալ եղել
զոչ արժանիս լուսոյ, և կամ միոյ մանաւանդ բարւոյ
զհանդիպումն աւուրն անիծին, յորում ես գտայ
կորստեն որդիս և մահու դրացիս։ Ա՚շակս մեղաց՝
և արբանեակս անօրէնութեց։ Ա՚ր ոչ կացի յուխ
տին կենաց զոր դու սահմանեցեր աճ բարերար։

Ա՚ՀՆՈՐ 2 · 10
ԱՐՈՒՄ 9 · 1
ՅՈՒ 3 · 3
ԱՐՈՒՄ 20 · 14

Եւ ասէ՝ զի՞նչ առիթ մխիթարութեան այսքանեաց
վշտաց։ Եւ կամ ընդ ո՞րքանեաց տարակուսանաց
խա

Եսայ 23 · 15
Ամովս 5 · 25
Յովել 3 · 5
Ամովս 5 · 7
Ամովս 6 · 6
Եսայ 25 · 8
25 · 5
25 · 6
25 · 10

լաբն։ ‖ Եւ դուռն մտին հարսանեաց աբեսիկ փակի՛։
սանեցն կրկին մերկացայ, և զձեռթ վարուցն վերատին
և տապնապ կոչեցին փողոց սակէ։ ‖ Զարդ հար
մեալ աննշոյլ։ ‖ Նիրհուածն մահու ննջեալ եմ։
ծաղիկ ո՛չ ունիմ։ ‖ և ո՛չ իշղ ողորմութե։ և գիշերոյն
և ահա տարակուսիմ ունայն՝ ի բարեաց։ Ընդրուե
նութե։ որով զձակատն յարդարեցից։ ‖ Կանուխն
ո՛չ կապեցի պտուղ, և անագանին ո՛չ ժամանեցի։
որով՝ ի պատերազմիս վտանգէ զերծայց։ ‖ Երիվարս
ո՛չ զգեցուցի զրահիւք։ և ո՛չ զմարտիկս սպառազէն
իմոյ զինեւորութե, և ո՛չ ահեկիս պարածածկութե։
զգուշութե, և ո՛չ թիկանց պատսպարութե։ ‖ Աչքս
դրին մանակից գտայց սրբեցեալ։ ‖ Զիմաց եւոս
ձեռին օրհնութե մատեայ յանդիման, որով օրենս
դաւորին ձեռանէ աստէն իսկ պրծայց։ ‖ Լսութե
շինն՝ ի կենցաղոյս ճանապարհ իմոյ մատնչին, զի՝ ի
զիւր ընտրութե եւոս զնորս։ Ասէ՝ զի՞նչ արդ՝ զնորս
մեծի թոշակ փրկութե վարուց մաքրութե, որ զնորս
թից, որով առաջի քո կալ համարձակեցայց։ ‖ Կազ
օդոյն պահեցայց։ ‖ Համբարեցի նշխարս պաշարաց
բժշկեցից։ ‖ Հանդերձաւորեցի քեզ աղերս աղո
յուղին անեզրական, որով զտապնապ սովոյն իմոյ
ձեղուն յարկաց ձգեցի, որով՝ ի ընչմանէ մրրկաց
պատրաստեցայց։ ‖ Կառուցի ամրութե որմոց՝ և ո՛չ
որով՝ ի մուտս ձեռանն աւուրցն խռովութե՝ կերակրել
հացութե։ ‖ Վաստակեցի՝ ի հունձս արմտեաց՝
Ընդ
6 · 6

Աթե՛ իվայրս ինչ անդաստանի կացել զեռեղեցայդ
զորսոցն՝ մեզաց օրինակքն զիս զազրացուսցեն ։ 9 · 8
զողեալ ամիսովիցիմ, տաղտկատեսակ գարշուԹիւն
քեսցեն ։ Աթե՛ ի սենեակս շուռմարանաց խորհից Աւն
Հոգս ուրեք նստիցիմ, մԺղուկք անորդոյնք իբր 17 · 8
ջերմ միեղբերսոյ փախուստիւմ զերԺեալ, նկուն
արեան Ծարաւիք՝ ինձ պատահեսցին։ Աթե՛ յան-
նեմ՛ ի պիծակացն։ Եւ զի՞պիտոյ են ինձ առիւծունք։
րայ դիականցն։ Աթե՛ ի տկարսն խիզախեցից, վատ 39 · 19
ձանց, նոքա են կոչեցեալք ի սպանդ զօհին բոսոր Աղէ
տացուցն խաՀար շջուփելն։ Աթե՛ ի Թռչունս բար 10 · 22
յամենատարած օդոյն պարզուԹի, այն եղև եգիպ Աւմ
առ մատաղ մանկունս բեԹԹելացիս քրմորդիս։ Աթե՛ 2 · 24
սացողին առաՀել առիս՝ ։ քան երբեմն զեղիսէին 4 Թագ
ինչ Թափառեցայդ, արագունք են խնդրել զվրէԺ 1՝ 3։ 2՝ 1
կալցի զիս վիշապն ահագին ։ Աթե՛ ընդ գազանս Ծնած
Յանդգնեցայդ ։ փախչիլ յօնողէդ, գուցէ՛ 16 · 32
նողական ։ և եկուլ զդաշտան բանակաւն աբիրօնի։ Ծնուց
յատակս խորուԹ երկրի, սա եբաց զկոկորդն ըմբռ- 19 · 24
բևեաց Տէրն սոդոմայ, ոչ ասացել է ։ Իսկ եԹէ՛ ի Ննդ
խաՀալի՛ լուսաՀորուԹի յօսոյ կենաց խաւնեցից։
Աե՛ համ ըր արդեզք զգարշապար ոտին կառուցից։
Աե՛ համ յոր վստահուԹիւն զաչս իմ յառեցից ։
Աե՛ զինչ անդորրուԹիւն ծփանաց նկատեցից ։
Աե՛ համ յոր ըղձական դիւրուԹէ ձեռն համբուրիցից։
Օ՛ ի ԹԷ՛ ի ձեղուն բարձրուԹ երկնի, ։ անա՛ անձ
բևեաց Տէրն սոդոմայ, ոչ ասացել է ։ Իսկ եԹէ՛ ի
յատակս խորուԹ երկրի, սա եբաց զկոկորդն ըմբռ-
նողական ։ և եկուլ զդաշտան բանակաւն աբիրօնի։
Աթե՛ յանդգնեցայդ ։ փախչիլ յօնողէդ, գուցէ՛
կալցի զիս վիշապն ահագին ։ Աթե՛ ընդ գազանս
ինչ Թափառեցայդ, արագունք են խնդրել զվրէԺ
առացողին առաՀել առիս՝ ։ քան երբեմն զեղիսէին
առ մատաղ մանկունս բեԹԹելացիս քրմորդիս։ Աթե՛
յամենատարած օդոյն պարզուԹի, ։ այն եղև եգիպ
տացուցն խաՀար շջուփելն։ Աթե՛ ի Թռչունս բար
ձանց, նոքա են կոչեցեալք ի սպանդ զօհին բոսոր
րայ դիականցն։ Աթե՛ ի տկարսն խիզախեցից, վատ
նեմ՛ ի պիծակացն։ Եւ զի՞պիտոյ են ինձ առիւծունք։
Աթե՛ յարջոյն պատառողաց ապրեցայդ, մրԺեխքն
արեան Ծարաւիք՝ ինձ պատահեսցին։ Աթե՛ յան-
Հոգս ուրեք նստիցիմ, մԺղուկք անորդոյնք իբր
ցնցուղս Տրոյ եռացման զինեւ մաղեսցին։ Աթե՛ յեղ
ջերմ միեղբերսոյ փախուստիւմ զերԺեալ, նկուն
Ճիրանք աղևաղևաց ։ Ծնօղն մորմոքողաց զիս կեղե-
քեսցեն։ Աթե՛ ի սենեակս շուռմարանաց խորհից
ղողեալ ամիսովիցիմ, տաղտկատեսակ գարշուԹիւն
գորսոցն՝ մեզաց օրինակքն զիս զազրացուսցեն ։
Աթե՛ իվայրս ինչ անդաստանի կացել զեռեղեցայդ

տարապետ՝ Եանուարիոս վաստակեալ առիս աշխատիս
ասացի։ Ահա զուր արծաթագործդ երկնաւոր՝ իմ ձառը
պարգեւիմ։ Ո՛իշտ խառնիմ զուգիլ և ոչ եւս միանամ։
եղանուքիե ունդ և այ՝ իբր՝ ի քրայս ընտ
մե ծիւղ և ամենայնիւ արբեստաւորիւդ իմո
ո՛ Տէր՝ ա՛յ ի զեւոն

Եսայի 8 · 21

Ա՛ղաղակեցին ի վերայ Աստուծոյ իւրոյ։ Եւ նայեցաւ
թագաւորն ի վեր։ Եւ անիծանէին զթագաւորն իւրեանց
և զԱստուած իւրեանց։ Եւ երեսաւ ի վեր։ Եւ ի վայր
նայեցան։ Եւ ի գետին նայեցան։ Եւ ամենայն նեղու-
թիւնք նոցա զնոսա նեղեցին։ Եւ հրեշտակ երեսից
նորա զնոսա կերակրեաց։ Ի սիրոյ իւրում և ի գթու-
թեան իւրում նա զնոսա ազատեաց։ Եւ զնոսա բարձ-
րացոյց և զնոսա ամենայն աւուրս յաւիտենից։

Սաղմոս 104՝ 34

Ասացին և եղեն մարախք։ Եւ ծիծեռնակք բազումք։
Որ կերան զամենայն խոտ յերկրին։ Եւ կերան զամե-
նայն պտուղ հողոյն։

Ելից 1 · 4

Եւ ետես Աստուած զլոյսն զի բարի է։ Եւ բաժանեաց
Աստուած զլոյսն ի մէջ խաւարին։

Ելից 9 · 24

Եւ արբեալ զգինւոյն՝ զարհուրեցաւ Նոյ ի քնոյ իւրմէ։
Եւ գիտաց զոր արար ընդ նա որդի իւր կրտսեր։

Սաղմոս 77 · 48

Եւ մատնեաց զանասունս նոցա ի կարկտի։ Եւ զհօտս
նոցա ի հուր։

Ելից 6 · 29

Եւ ասաց Տէր ցՆոյ։ Ելի՛ ի տապանէ դու և կինդ քո
և որդիք քո և կանայք որդւոց քոց ընդ քեզ։

ըստ մարգարէին յայտնի առակին, և ջարուեցիս իմ
ոչ հալեցաւ։ Օ՜ որ ինձէն մոլորեալ ջարաջար՝ իբր
զխեղճատար դիւաբախ իմն ողորմելի՝ յանդգնել ան
կարգս խօսիմ, զիմն պարտիս աճեցուցանել. քան
հաշտուէ ինարս այսու ինձ կազմել։ Այլ զի մի՛ անքն
տել դիպիցէ՝ և անկիրթ պատահումն՝ և անհաճա
սար հանդիպումն՝ պատրաստուիմք հանդերձելոց
տանջանարնացն ինձ երևեսցին, ամենևին անմոռաց
պահես աստսին ՚ի յիմոմ մարմնի զնշխար մեացեա
ծոց նախնուացն անիծից. զոր ՚ի փոքուէ տարրէ անար
գէ՝ զմեծն է ուսանիլ։ ՚Կանգի խաղալն ինքնա
բերական գիւտք յորովայնի՝ բոտոտք ճապուկք շար
ժողականք և ազդիազդիք։ Որդունք աղեց գաղտ
նակուրք։ Ու աղաւարտք հրակայծակք։ Այլ բիծք
բոցակիծք։ Այլ անիծք անկերպաւորք։ Այլ երա
մակք ոմանց քրտնածինք զազրաթորմիք կսկծեցու
ցիչք և մարմնողականք։ Այլ ասպատակք այլոց վայ
րենեաց. ըստ նմանուէ դիւաց գիշերամարտից՝ և
մեկնաղէն բարբարոս գնդից խաւարասիրաց. և գա
զանութք քանասար գայլոց արաբացւոց՝ կորակոր գը
նդիւքն արջմաթոյր գունովն կրկնապրոյր կռածատ
կըտցաւն, որ զօրէն ունի խայթոցաց կարճաց. իբր
դժնըկի փշովք խոցոտեալ՝ ծծեն ձգեն զարեանն
խոնաւութի. և յանկողինս մահճաց հանգստեանն՝
վաստակս կրից ցուցանեն։ Այլ կարկառել ուրուք
զձեռն հատուցանել զհատուցումն նց նոցին, վաղվա
ղակի զգան զվնաս վանդին զոր ազգեն մարմնոյն։
Այլ անդէն իսկոյն լերկամարմին փոքր հասակաւն
իբրև թևաւք իմն թռիչս արձակեն. և ըստ մարախի

ձևոյ

ձևոյ ոսոսանել այսր անդր տարաբերին։ Եւ ըստ
բազմապատիր ներգործեալ բարւոյ դաւօղ աղեաւոյ՝
խորամանկեալ խուսափեն՝ ի պատուճաճս բազմաց
եկեալ։ զի յերկիւղէ մահուն ապրեսցին։ Եւ այնքան
չքոտի և անքաւ անձամբքն՝ ոչ միայն զառաքիկս և
զհաւատնիձաղանձս, այլ և զԹագաւորս հզօրս և ահա
գինս՝ փախուցանեն հանեն տարագրեն՝ ի դատիկոն
յարկի ապարանից բարձրուե։ և կամ՝ ի բացեայ
բնակեցուցանեն։ Վասն արանց արեաց՝ որք իշխե
ցին ամիսոխից և տիրեցին ժողովրդոց և առին զքա
ղաքս ազգաց՝ զպարտուիծ իւրեանց զօրաւոր ձե
ռինն՝ ինքեանք վկայեն, թէ քանզի ոչ կարացաք՝ ի
դիմի հարկանել վէշիցն բռնութիե, վասն այնորիկ
խոյս տրւեալ հասաք յայս տեղիս։

Եւ զինչ է ինձ զփոքունցն և զանկածից ծաղրա
կանաց ոմանց գոյուեց՝ ի կիր արկանել՝ որք զօրեղ
և անհերքելի ջատագովք են ածուեալ, յիշատակել
ինձ զՀանդերձեալսն։ Որք մարմնոյս անօրինելոյ՝ ըն
ծային պտուղք դառնուեն։ Ընդորս և եկամուտ
սատակչականացն ախտից գիւտք։ և կերչացն կոյտք
անողոքելիք։ Որոց չէ զերծանիլ՝ քան թէ հարկա
ւոր մարմնոյն վտանգիւ՝ զապադային սոքոք իմաս
տասիրել։ Եւ ոչ տեղի է գտանել ապաստանի՝ փա
խստեամբ անկանիլ առ նոսա։ Ա՛յլ առանց կամաց
քումդ ակնարկութեան՝ մարդկային կարք և հնարք
վերպեցան։ Եւ ոչ դու բարերար՝ զամենայն ունիս
բաւականապէս զկենացն հնար եթէ կամեսցիս։
Վերկել, նորոգել, քաւել, բժշկել, և կենադործել։
Եւ քեզ փառք յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ա Էրսին յաՀելուած էրէն հեծուելէ նորին հակառ առնոյն
աղբա մաղխանայ։ Ասան ՚ի խորոց սրտ՚։ Ո

Ի ՎԱՆՆՕ Ի ՀԱՄԱՐԱՐՁԵԼ

զընթացս բանիս ՚ի փոքունց սահի երկ-
րայնոց ՀամարելոյՀ ընդ գոյս եղելոյ ՚ի
մեծադունին տեսակս, սասացից զսօնելն Հանդէս
իրաւանց ահաւորիդ անաչառուեաւ։ Որ ալ թէ մեր-
ձաւորագոյնք էին այդ՝ իբրև զնախածանօթ նահա
պետուքեան, և կամ մաքրագոյնք՝ ոչ զմարգարէքեան,
կամ անբծագոյնք՝ իբրև զառաքեալքն, կամ ընտրե
լագոյնք՝ ոչ զմարտիրոսան։ Այլ թէ զոս ոչ մարդասի
րեացես աննըւազ բարիդ և անփոխարէն խնամակալու
թիւնդ և անպակաս ողորմութիդ, ընդունայն է ինձ
փրկուիլն առ ՚ինոցանէ։ ‖ Օ՜ ի թէ առ նոյն ինքն
աբրահամ ձայն արձակիցեմ իբր ողորմագին, զառաք
ընչէղինն ինձ վարդապետէ՚, ի տապոյ անտի պապաշ
կեալ, կաթիլ մի ջրոյ ոչ բաւականանայ, քանզի և նա
փակեալ է ընդ կարեզք Հասարակաց անհնարութեաւ։
Իսկ եթէ առ մովսէս, և նա զգաճեալ է տկարութեաւ.
որ ոչ զօրեաց առնն փրկուել, ‖ ոք զՀայթայթանաց
կրկուան ՚իպահպանուեն աւուր ժողովէրս։ Իսկ եթէ
առ ահարօն, ‖ և նա ինքնին իսկ կարօտացաւ մաղթողի
Իսկ եթէ առ դաւիթ, ՚ի մէջ բարեացն առաւելուե
լուստեաւ է և նա։ Իսկ եթէ ‖ առ նոյ՝ և յոբ՝ և
դանիէլ, զայս եղէկիէլ մարգարէ մեկնեց՝ յանձանձ
իսկ յիշատակեալ զնոսա։ և զայն ընդ նոսին իբր ՚ի
դմաց այ ազդեալ։ ‖ կենդանի՚եմ ես ասէ տէր՝ եթէ
ոչ ապրեցուսցեն զուստերս և զդստերս իւրեանց

՚ի

225

Ա Էրսին 16 · 24
Թագաւ 15 · 32
Նեեմ 32 · 21
2Մակ 12 · 7
Նեեմ 14 · 14
14 · 20

'ի բարկութենէն որ հասանիցէ. բայց եթէ ինքեանք
միայն ապրեսցին։ Նակ եթէ առ պետրոս վէմն հաճ
Մատ. 14 · 7 ասաց, 'ի քումդ խնամոց խոսն մի խոխեացեալ՝ ‖ և նա
2 Կայ. 32 · 25 ընդ կրկնիլ իմն գրաւեցաւ։ Զողորմ ասել զբազ
մացն գոմարուքեն ‖ խոնարհեալ առ կարճս, եթէ և
յաւէտ երջանիկք իցեն։ ‖ Ընդորս և յովասու ումն
3Մն. 4 13 · 1 մարգարէի 'ի մէջ ածառաքն սպասաւորուե՝ մարդ
կօրէնն գայթակղութեի՝ ճայ յոլովից անթարգմա
նելի, եթէ և 'ի դէմս իմն մեհնութե ձևակերպեացի։
Ան քանզի չափեալ սահմանեցաւ զօրուն փրկուե
մարդկան. և ցուցան նոքա ողորմելոք բարերարիդ,
և զօրացեալք ամենակալիդ։ Աոչնեցեալք պաշտպանողիդ,
և քաւեցեալք Տնարաւորիդ։ Շ Նորհեալք ազատե
ցուցչիդ, և բժշկեալք անախտականիդ։ Կենագոր
ծեալք անապականիդ, և լուսաւորեալք նորոգողիդ։
Ա յսուհետև դիտացեալ զանկն որքանուէնց հողա
ծին բնուեաս. որք միխթարեն օրինակաւ նմանբար
հարազատապէս վստահուե յուսահատելոց, ահա առ
քեզ դիմեցից որդի այ կենդանւոյ քո օրհնեալ յամի։
Մանաւանդ՝ զի զառակն ազգակից այսմ մաղթնաց
աստանօր յիշեալ, զվերապրելոցդ բան վերատին ար
դարացուցանէ։ Նարի՛ ե ըստ խմաստնոյ ումեմն եր
Սիրաք 2 · 22 ջանկի՝ ‖ անկանիլ 'ի ձեռս նն, և մի՛ 'ի ձեռս մարդ
կան, զի ոչ մեծութե նորա, և ողորմութե նորին։
2Մն. 4 24 · 13 ‖ Ան այս բան՝ թէ և զդաւթին իմն գծապրեր, որ
զերեքմասեան հարուածն ածեան առաջի եղեալ՝
ընտրեաց ինքն կամաւորաբար զդատաւնիք մահուն
սատակման, իբր զկենդանի քի հաւատոցն յաշա
խութեամբ. քան զերկուսն ևս այլ փոքրկունս որք

տան

Ա էրոքին յաւելուածք էին հեծուելէ նորին հակողի առ նոյն
աղբիւր մաղկանաց։ Բան՝ ի խորոց սրտ՛՛։

Ի ՓԱՆՈ Ի ԱՐՑ ՊԱՆԻԿՆԻՆ

և փառաւորեալքն սրբոցն պարք, յորոց
ոմանք դժոխն ինչ գթեցին՝ և յաճախա-
դոյնս հաստատեցան։ Փոքունս սասանեցան՝ և մե-
ծագոյն վառմամբ նշուլից հոգւոյն մաքրուէք լուսա-
ւորեցան։ Որոց միոյն զյանգիճածոյն յայտնէ վկայ
սարակաստեղծն տկարուէ. խակ միւսն զդերապանցն
քան զբնութեան օրինաց վարս՝ և առաքինութիւս
հրեշտակականս։ Այլ արդ՝ նոքա որ օրհնեալք են
յամենիշխանն բերանոյ աճուրդեան հօրն քրիստոսի։

Պատ

Ընտրեալքն և ծննեալքն, իմկեալքն և բարեբաղ
նեալքն։ Իբրև զանդամս քո պաշտեցեալք. և իբրև
զօթևանս հոգւոյն սէր յարդարեալք։ Ցարս չիք ինչ
նշմարանք՝ և կամ գիւտք խաւարի. այլ ամենևին
անկեղծութի՛ն, և լուսաւոր արդարութի՛ն։ Նո՛ր որքան
մարթ է, զմարդն՝ այլ նմանեցուցանել։ Նորեաք պարգև
ևանպակասելիք։ Կրօնք բարձունք ևանխոնարհելիք
Կեանք զգաստք և անբասդատանելիք։ Պաշտօն առ
ած կարծր և անփոխարկելի։ Ընթացք արիականք
և անկասելիք։ Ձշմարտութի՛ն միտարր և անցնդելի։
Պահմադրութի՛ զօրեղ և անհերքելի։ Տեսաւորութի՛
պայծառ և անապշելի։ Համաստասխրութի՛ վերնական
և անկոխելի։ Պատկեր մաքուր և անաղարտելի.
Յոբ 20 · 7 ՚Ո՛րոց կերպարանս և զհիշատակս անհանգիստ աղա
Յոբ 42 · 8 չել՝ ա՛ծ իսկ վարդապետեաց։ Նո՛ր նորք հաշտութի՛
՚ի միջ խառնուրդեան՝ արարչին բան լուսաւորեաց։

Բանք պանծալի՛ հալածողացի՛ ձեր։

Ա՛ղ ես անպիտանս յայմ, և որք բան զօրէ՝ պարտա
հեալս։ Որ մինչդեռ արթունս եմ, նիրհեմ։
Ո՛մինչդեռ զգաստ երևիմ, թմրիմ։ ՚Ի բարեպաշտիս
խոտո՛ր, դայթակղիմ։ Ո՛մինչդեռ աղօթեմս, վխիմ։
Յընթանալս խոտո՛ր, կասիմ։ Յարդարանալս խո՛ր, մե
ղանչեմ։ ՚Ի խաղաղնալս խոտո՛ր, ամբոխիմ։ Ո՛մինչդեռ
արշաւեմս՝ առ ՚ի յետոյեան հակամիտեմ։ ՚Ի չքնելն
խոտո՛ր, ընդ կրունկն դառնամ։ Ընդ լուսոյն մասին՝
խաւար յարեմ։ Ընդ քաղցրութե՛ն ճաշակ՝ օշինդր
խառնեմ։ Ընդ կուշտ բարեացն՝ չարիս հիւսեմ։
Ընդ կանգնելն՝ կրկին գլորիմ։ Ո՛ւ աղեկո՛ւմ, և ո՛չ

պղպաբերիմ։ Ոչ եմ, և ոչ առնեմ։ Ի ոսոանամ,
և ոչ կատրեմ։ Վախեմ, և ոչ վճարեմ։ Պարկուեմ,
և անդրէն ամփոփեմ։ Ծուցանեմ, և ոչ ընծայեմ։
Ներձեղուցանեմ, և ոչ մատուցանեմ։ Ի Հաբակիւ 4 Թագ
խոցածոյս, անդրէն վերաւորիմ։ Ի Հաշտեցուցա- 8 · 15
նեմն, վերստին խռովիմ։ Օ ուր Հանդիսանամ, 3 Թագ
և իրաւմբք պատաւորիմ։ Ընդիմ, և խնդոյն եղ 21 · 25
ծանիմ։ Ասեմ, և՛ գիծն թուլանամ։ Սկսանիմ,
և՛ Հանգիստն ոչ ժամանեմ։ Պարգիմ, և դարձեալ
սասանիմ։ Նանիմ, և կրկին հեղանիմ։ Ձարու-
նակիմ ատ, և անդ՝ի ստորև Հոսիմ։ Նարդիմ, և Ղ ՚ա
անդէն տոչորիմ։ Հիմնարկեմ, և ոչ գլխաւորեմ։ 14 · 30
Սակաւ վաստակիմ, և բիւրս վաստեմ։ Ոտքն գան
ձեմ, և անթիւս ըսպառեմ։ Օ այս խրատեմ, և ես 2 Տիմ
ինքն անփորձեմ։ Ի՞նչ ուսանիմ, և երբեք՝ի գի- 3 · 7
տութիւն ճշմարտութեան ոչ Հասանեմ։ Օ չհիշել զարիան՝
նոյնչափ արծարծեմ։ Ոսկ ինչ քաղաքերիմ, և առա
ջեւ լափես լքանիմ։ Ի արիմ, և իսկ և իսկ առ նմին
մեղկիմ։ Օ այս կարկատեմ, և զայն պատառեմ։
Ի լեմ զեղչեն, և տատասկ տընկեմ։ Ընդ ամբառ
նալն, և այսրէն բերիմ։ Տանեմ՝ի բոյնն աղաւնի՝
և անտուստ ագռաւ եւանեմ։ Դամ սակաւ մի սպի
տակ, և սրանամ դառնամ բնաւին սևացել։ Ձեմ զիս
քեզ դաւանիլ, և սպանողին նըմանիմ։ Ընդ յանդի
մանս լինիլն։ և Թիկունս դարձուցանեմ։ Աչքիմ, Առակ
և այլ մրճոտիմ։ Ի ըմանիմ, և նուվին զաղջանամ։ 2 · 27
Կերպրնիմ զաճենին, և գործք զաւուղայն կատա
րեմ։ Ընդ լթամիքք ճշմարտեմ, և ստեմ երիկամիքք։ Ա՚սայ
Ընդմա մատկարարեմ, և ահեակ կողմանս աւերեմ։ 29 · 13

Ես եմ Տէր Աստուած քո, որ ուսուցանեմ քեզ զօգուտ, որ վարեցուցանեմ զքեզ ի ճանապարհի՝ յորում երթայիր. եւ եղիցի եթէ ուշադիր լինիս պատուիրանացս իմոց, եղիցի իբրեւ զգետ խաղաղութիւն քո, եւ արդարութիւն քո իբրեւ զալիս ծովու. եւ եղիցի իբրեւ զաւազ զաւակ քո, եւ որ ծնանին ի փորոյ քումմէ իբրեւ զհատս աւազոյ. մի՛ ջնջեսցի եւ մի՛ սատակեսցի անուն նոցա յերեսաց իմոց։ Ելէք ի միջոյ Բաբելացւոց, եւ փախարկուք ի Քաղդէացւոց. ձայնիւ ուրախութեան պատմեցէք, լուարուք զայս, հասուսցէ մինչեւ ի ծագս երկրի, ասասցէ՝ թէ ապրեցոյց Տէր զծառայ իւր զՅակոբ։ Եւ ոչ ծարաւեցան ի տեղեացն, յորս տարեալ էր զնոսա, ջուր ի վէմէ հոսեցոյց նոցա, պատառեաց զվէմն, եւ հոսեցան ջուրք։ Եւ ոչ է խաղաղութիւն ասէ Տէր ամենակալ առ անաստուածս։ Եւ դու Իսրայէլ ծառայ իմ, եւ Յակոբ զոր ընտրեցայ, զաւակ Աբրահամու սիրելւոյ իմոյ, զոր կալայ զծագաց երկրի, եւ ի մեծամեծաց նորա կոչեցի զքեզ, եւ ասացի ցքեզ՝ ծառայ իմ ես դու, ընտրեցայ զքեզ, եւ ոչ ապաստեցայ ի քէն։ Մի՛ երկնչիր, զի ընդ քեզ եմ ես, մի՛ նայեր զդէմս իմ, զի Աստուած քո եմ ես, զօրացուցի զքեզ, եւ օգնեցայ քեզ, եւ հաստատեցի զքեզ զարդարութեամբ աջոյ իմոյ։ Ահա ամաչեսցեն եւ խայտառակեսցին ամենայն որ բարկանան ընդ քեզ, եղիցին իբրեւ զոչինչ, եւ կորիցեն ամենայն որ հակառակին քեզ։ Եւ խնդրեսցես զնոսա, եւ ոչ գտցես զամենայն որ պատերազմին ընդ քեզ, եղիցին իբրեւ զոչինչ, եւ իբրեւ զանհետ եղիցին ամենայն որ հակառակին քեզ։ Զի ես Տէր Աստուած քո, որ զաջ քո բռնեցի, որ ասեմ ցքեզ՝ մի՛ երկնչիր, ես օգնեցի քեզ։ Մի՛ երկնչիր, որդեակ Յակոբ, եւ դուք Իսրայէլ, զի ես օգնեցի քեզ, ասէ Տէր, եւ փրկիչ քո սուրբ Իսրայէլի։ Ահա արարի զքեզ իբրեւ զսայր հարկանելով, եւ զսղոցս սրացուցանելով, եւ հարցես զլերինս եւ հատցես, եւ զբլուրս իբրեւ զհոտ դիցես։ Եւ հովեսցես զնոսա, եւ հողմ տարցէ զնոսա, եւ սրընթացք սփռեսցեն զնոսա, եւ դու ուրախ լինիս ի Տէր, եւ ի սուրբ Իսրայէլի փառաւորեսցիս։ Խնդրեցին աղքատք եւ տկարք ջուր, եւ ոչ էր, լեզու նոցա ի ծարաւոյ ցամաքեցաւ, եւ ես Տէր լուայ նոցա, եւ Աստուած Իսրայէլի ոչ թողի զնոսա։ Բացից ի բլուրս գետս, եւ ի մէջ դաշտաց աղբերս, դարձուցից զանապատ ի ջուրս, եւ զերկիր անջուր ի բղխմունս ջրոց։ Տացեմ ի անապատի մայրի, եւ սաղարթ, եւ ուռի, եւ կիպարիս միանգամ։ Զի տեսցեն եւ գիտասցեն, եւ խորհեսցին եւ հասուսցեն միանգամ, զի ձեռն Տեառն արար զայս, եւ սուրբ Իսրայէլի ստեղծ զայս։ Մատուցէք դատաստան ձեր, ասէ Տէր, եւ բերէք զդատաստանս ձեր, ասէ թագաւոր Յակոբայ։ Մատուցէք եւ յայտնեսցեն մեզ զոր ինչ եղիցի, եւ զառաջինսն զինչ են, յայտնեցէք, եւ դիտասցուք, եւ գիտասցուք զվախճանս նոցա, եւ զառաջինսն յայտնեցէք մեզ, եւ խորհես

Ընվիրելի մատնել։ Ընպատճաստելի հատուցեալ
Ընարծարծելի շիջուցեալս։ Ընկապուտելի խորհ-
տակեալս։ Ընհանդերձելի կործանեալս։ Եւ եթէ
պարտէ զաստիկն աստանօր ասել՝ անօրինեալս ան
ձին նախատինս՝ ահա գրեմ, գրեմ և ոչ անհայեմ
ի նիւթեալ խռիսս գեհենին։ ‖ Ստացաւծս նա-
խանձու՝ նորոյս ադամայ երինայնոյ, ոչ և կայենն
առաջին՝ հնոյն և հողեղինին։ Որ ունիմ զենաւն
աստուստ ի յանձին զնշանակ ամբաստանութես։
Ես զընչոյս տուրևառուի, այլ զանհիցս կշռամբուի։
Եւ արդ՝ որ իցեն փրկուիքն։ ‖ ուր սկզբնահայրն
հաւատոց՝ ի յուսահատուեն վայրի զանգիտուեն
իմ չարիս կրկնէ։ ‖ Ընեծն մարգարէից՝ քարամբք
քանից կոշտացէ։ ‖ Ընրին բարեփառ՝ աշակերին նիզա
կաւ՝ ի մահ սատակէ։ ‖ Պատկեր ճշմարտին՝ ընդ աքա
րու համայնիւ ջնջէ։ ‖ Ընճարեալն վեհից դահճի՝
յարագոզացն վրիժուց մատնէ։ ‖ Ընարդարեածին
տեսանողն՝ ընամաղեկացուցն առաջի ոտն սպնանէ։
‖ Նախանձաւորն այ՝ երկնատեղոյ բոցոյն վատնէ։
‖ Ստուերին լրումն և նորոյս սկիզբն՝ հեծանոցին
ընտրութեն հոսէ։ ‖ Պետն առաքելոց՝ ընդ սափիրայի
ի կենացն զրաւէ։ Ո՛ արմանալին քննութ հոգւոյն
‖ քուրսին մահու ինձ ընկենացն քարոզ խառնէ։
Ընդ՝ անսչափ ինձ և կաճառ երկանկացն։ և
ուժգնութե հրամանի վերնոյն արի սպառազինք։
Ընդ հրեշտակացն՝ և մարդիկ։ Ընդ տիեզերաց
երկրի՝ և տարերք։ Ընդ անզգայիցն՝ և շարժողաց
կանք։ Որովք դատեալ միշտ լինիմ տուժիւք լկա
նաց՝ յօրինակ և յիշատակ տասկաւեացն ապագայից։

Ի բ

Տոգուվդ սրբով փառք պատիւ և իշխանու-
թիւն յաւիտեանս ամէն։

Ա Կոր. 13 · 7 Ի բր Տողմով փոթորկի ալեաց յաւէտ մրրկեալ՝ կե-
նացս վտահութիւն մեզ անկայուն՝ ի հաստատուէ։
Ո՛չ որ եթէ ոք իմաստութիւն ինքնին առեալ խու-
զեցէ զլուղականացն բազմատեսիլ զանազանու-
զմանունս փոքունս ընդ մեծամեծացն դասեալ. որ
առանց թըւոյ և քանակութեան համարոյ թինդս
առեալ անբաւ երամոց՝ եռան զեռան սլանան՝ ի
մարմնիս ծովու, վկայեսցէ և հաստատեսցէ ճշմա-
րիտ լինիլ զասացեալսդ բանապրօնի։ Այլ դու ինքն
օրհնաբանեալ անմահ Թագաւոր։ Խարի։ Երկնաւոր։
Աարդասեր։ Ար։ Ամուծոյ կենդանւոյ միա-
ծին որդի։ Հզօր։ Խարձրեալ։ Ընկենին։ Ընճառ։
Ռահիչ։ Հաւոր։ Սատեա՛ ի ձմեռն ամբոխեալ
ալեաց հոգւոյս ծփանաց։ Ընթանացի զծաւալս
մրրկին շարժման սրտիս խռովութեան։ Ընդոստնեա՛
ի սանձս կապոյ երասանաց ըմբռնման՝ զգնդեալ
մտացս վայրագութիւն։ Եւ եղիցի՛ խաղաղութիւն
հրամանաւ մեծիդ՝ ամենավարան բքոյս սասանման։
Սատակեա՛ խափանեա զբազմագլխեն անդամն ու-
հականն՝ գաղանեց ամբոյս։ Երկրկենդանացո հինից։
Ղուկաս 7 · 23 Վրեսցես աղօթս մշտամատոյց՝ զայս նորընծայ տա-
ղօրմաղերս թախծագին ձայնի ողբերգակրութե-
այսր մատենի։ Հան՝ ի խորոց մահուս անդնդոց՝
Յովհան 2 · 11 էքնաղ ապրեցեալ ընդ մարդարէին փրկելոյ։ Ընկալ
զխոստովանութիւն անձնագատ բանիս՝ ի հոտ անուշից։
Ընդ նորհեա միխթար դառնութեան վշտաց ուժգին
հեծութեան յուսահատելոյս։ Եւ քեզ ընդ հօր

ա՛ երամն յաւելուած էրկին հիծուլէ նորին հակողի աս նոյն
աչէրս հազիանաց։ Քան՝ ի խորոց սրտից խօսք ընդ այ։ ՀՐ

ՅԱ՛ ՈՀՄ ԶԵՕ ՌԱՒԱՒ ՈՎ

եկեղեցիք միանձանց, և աշակերտուիք կրօնաստանաց։ Ողք մերկամարմին մա
տանցդ ձեռօք՝ առ ակնկալուի յուսոյն պարգևաց բարեացն անբաւից ընդ ղինուորելք։ Որոց ղայս սե
ղան հանդերձնաց խորհակաց բանից ընծայեցուցի։ Ընկալարուք զայս աւանդութիւն խոստովանութե՛ի
չինաած փրկութե՛ն հոգւոց, Ո՛ աներուք սովիմբ
զմարմնոյս պարտուե՛։ ՅԻշեցէ՛ք զմարգարէական
ընդ առաքելականին առել մեզ՝ ի խրատ՝ զի մի՛ պար
ծեսցի՝ ամ մարմին առաջի այ։ և՝ զոչ ոք արդարն
և ոչ մի։ ՅՈ՛ Երուսաղէմականաց մի՛ մոռանայք, ՚ի կատարած
իսկ պատերազմին՝ գոգվիք զձեզ ծիլս անպտղութեան։
Ա՛ի՛ եղիցի լինիլ ձեզ որպէս խաբողին։ ՅՈ՛ գուշա
ցարուք և զրոյն ՅԹէ կերակուրք նորա՝ ընտիրքն։
Վանզի և ես իսկ որ զայս նշաւոյ մանուածոր պըտ
ղոյ ձեզ ջամբեցի, վկայեալ զանձնէ կամաւորական
ըստ ոտանաւք բիւր բանբասանաց անբժշկական մեղա
նաց։ ՚ի սկզբնահայրն սկսեալ՝ մինչև ՚ի սպառումն
ծննդոց նր, կամայականն յանձնառութէ հաստա
տեցի՛ եդի՛ զիս յամի պարտական ջարեաց։ Ի՛ ըմայ
յուսեցեալ ոչ պարտաւորէ, և ոչ հաճեցայ յասելն
նորա անյարմարապէս առ այն՝ որոյ առաջի ոչ է ար
դարանալ մարմնոյ երկրածնի՛ թէ ոչ երբէք ընացայ,
ոչ պոռնկեցայ, և ոչ զաշխարհիս ինչ համբուրեցի
զձաշակս մահու։ Ա՛ւ ոչ ընդհատ ինչ յանօրէնութէ։

Լուկ 9 · 23
Կող 1 · 29
Հռոմ 3 · 10
Գ՛ոմ 17 · 10
Ա՛իմ 1 · 16

եղէց
անբժշկելի։ Չեշտացայ ՚ի գովեստ մերկին՝ զի ծածկ
Գործ 22 · 22 անէիցէ։ ‖ Չեշտացայ ՚ի գովեստ մերկին՝ զի ծածկ
16 · 15 անմաքուր առնիցի այ։ Ո՞րդւոյ դաւանեցայ՝ ամբիծ
Գործ 16 · 9 ոտանգուխ։ Ուրբ վկայեցայ ՚ի մարդկանէ, որ եմ
Ա՛ստր 23 · 9 որ առ ածծ՝ եղծի։ ‖ Խարի՛ ասացայ առ եղկունեն ժա
Ա՛ստր 5 · 28 ղիս նոքօք ամէնիւրաւ։ Հատուցմամբք։
Ա՛ստր 18 · 11 ըևուքիցն մոաց՝ ՚ի կշիռս եդեալ՝ համարի դատել
Ա՛ստր 11 · 5 ղէն այ մատնեալ եմ դատաստանի, ‖ որ զևիբս անէծ
Ա՛ստր 5 · 28 սեցոյն ձայնի կերպարան։ Ասացէ ես՝ քանզի դիտո
Ա՛ստր 23 · 9 նիւ զաքարիայ, ‖ օրհնել ետր և մեծացաք, որէ ‖ փարի
զանյարմարան ՚ի դիմաց ժողովրդենն իսրայէլի բա
Ա՛ստր 11 · 22 Ա՛էն ընթացաւ՝ քան թէ դթեց։ Ցասելն
Ա՛ստր 22 · 22 դրեցաւ։ Ա՛էն ընթացաւ՝ քան թէ դթեց։ Ցասելն
Ա՛ստր 2 Օրին թաղոցն նման տրաճծ զայսոսիկ։ Թէ և ճշմարտիւ իսկ

զան

Վո՛չ փոխարկել յանկնկալս կենաց յուսահատուե՛ք
հզօր, ահաւոր, օրհնեալդ միայն Տէր յիս քո՛ւ

ՊԱՏԱՒՈՐ ԹԱՐԳՄԱՆԻ

Ա՛Ր. «Ան՝ ի խորոց սրտի՛ աշերս մարդկան։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Աբրահամու հօրն հաւատոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Դաւթի երգողին։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Պօղոսի առաքելոյն Քրիստոսի։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Յովհաննու աւետարանչին։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Եղիայի մարգարէին։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Յովհաննու մկրտչին։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ստեփանոսի նախավկային։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Գրիգորի լուսաւորչին։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ներսէսի շնորհալւոյն։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Սահակայ եւ Մեսրոպայ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Եղիշէի պատմագրին։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Մովսէսի խորենացւոյն։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ղազարայ փարպեցւոյն։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ագաթանգեղոսի։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Փաւստոսի բիւզանդացւոյն։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Կորիւնի։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Եզնկայ կողբացւոյն։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ագաթոնի։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Անանիայ նարեկացւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Գրիգոր Տաթեւացւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Յովհաննու որոտնեցւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Գրիգոր Պահլաւունւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ներսէս Լամբրոնացւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ներսէս Կլայեցւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ներսէս Տարօնացւոյ։ Ան՝ ի խորոց սրտի՛ Ներսէս Շնորհալ

զատակիչ անէծս՝ ի կեցուցանող օրհնութիւն։ Ո՛ պար
սաւանս վհատուն՝ առ զբաղարթացուցիչ գովութիւն։
Ընդ ամբոյն՝ համարձակութիւն։ Ընդ պատկառա-
նացն՝ պատիւ։ Ընդ տարագրուեն՝ յոյս բարութեան։
Ընդ բաժանմանն՝ ակնկալութիւն միութեան։ Ընդ ոպատ
նականացն բանից՝ ողբական սփոփանս։ Ընդ մի ան
գամ դատապարտուեն՝ կրկին ազատութիւն։

Ողբեաւ որ մահու մեղապարտիս յաւուր արձակ
մանն ընչոյս կենդանութեան։ Ո՛րչ աչացս ողորմագին
հայեցուածք՝ ի բարձունս կողկողիցի՝ զբազմայածեն
ուղղոյն զանդերձ ընթացիցն զանփախչելին ձանա
պարհ յաչս բերելով՝ մտացս սեամամբ ամիւ վտան
գեալ։ Եւ՝ ի յերդ բնակութեան յարկիս նկատեալ
զելիցն շահիլ՝ թշնաւացեալ կիսամեռուք՝ դիմօք
այլայլուք՝ տատանման մտացս՝ կարիամ հառաչմամբ
նըշաղ հեծուք՝ նրբական ձայնիւ յոգի թախծուեր
յոքնամանեայ տարակուսանաց՝ ի խորոց աներև
ութից զգործեցելոցս ողբալով հառչեմ։ Արծոլես
բարեգութ և անդ հրաշագործել յանէից զոր
զութքն։ ասելով թէ, ո՛ղջ եղիջիր յոգւոյդ խորտակ
մանէ։ Եւ կամ, ո Թողեալ լեցին քեզ մեղանք քո ։
ամ թէ՝ ո երթ՝ ի խաղաղութիւն սրբեալ՝ ի մեղաց ։
Եւ զոր յայնմ ժամու ո՛չ ժամանեցից պղատել՝ այսօր
ընկալցիս մարդասիրապէս ո՛վ երկայնամիտ բազմա
շնորհ ամենակեցոյց։ Ո՛րժամ որ այժմ բանապա
ճոյճ խրոխտաձայն սիպացօղ բարձրապարանոց ան
կեալ դնիմ։ Ո՛ի անկենդան։ Արկեալ՝ ի խօսից։
Աշխանդեալ ձեռաք։ Ի՝ քեալ անդամոք։ Խփեալ
ջրթամբք։ Ափուցեալ աչօք։ Տախտակ անշարժուն։

Մատ. ե. 34
Մարկ. թ. 2
Ղուկ. է. 50

Ոտն կխապրեայ։ Ընդան անզգայ։ Պատկեր անբարբառ։ Պայուծիւն անշունչ։ Աղօրմելի տեսիլ։ Աշխարելի կերպարան։ Աղբալի օրինակ։ Ադիլել դէմ։ Ընտրելի նմանութիւ։ Ռեցեալ լեզու։ Ձամաքել խոտ։ Թօթափել ծաղիկ։ Ծորել գեղ։ Ել լքեալ զամպար։ Պատարկ կոկորդ։ Խոպանալ ցեալ սիրտ։ Ընկեալ աղդարան։ Սպառել աղբիւր։ Թօշնացել մարմին։ Ժողկեալ որովայն։ Ռակռեալ տաղտուկ։ Կոտորեալ ոստք։ Խաժանեալ յօդք։ Խատեալ ծառ։ Սղոցեալ արմատ։ Թողեալ տուն։ Հնձեալ արտ։ Ստորախուզեալ բոյս։ Օտարացեալ բարեկամ։ Պռատցել պահեստ։ Թաղեալ դարշուի։ Ներժեալ ատելի։ Խարձեալ խեթ։ Ընարդեալ կմախք։ Ընդ իբր զանպիտան առ ոտն կոխել։ կարօտեալ այլոց մաղթանաց։ Որք զհաճատոց Քրիստոսիս ձայնիւն նուագեալ՝ աղերս հառաչման ցօղով արտասուաց՝ բարեբերիդ գթութե՛ իբարձունս տարաժանեն։

Օ՝ առ քեզ դարձն եղանակեն արդահատելով զոր օրինեմ։ Օ՝ նշան խաչիդ փրկուե՛, զոր երկրպագեմ։

Օ՝ յարուցեն Քրիստոսութիւն՝ որում հաճատամ։ 1 Թես. 4 · 13
Օ՝ փառացդ քոց յայտնութիւն՝ զոր փառաւորեմ։ Տիտոս 2 · 13
Օ՝ դատաստանիդ ահաւորուն՝ զոր խոստովանիմ։ Ա՛ովր 23 · 26
Օ՝ բանիցդ յանդիմանութիւն՝ յորմէ զարհուրիմ։
Օ՝ հոգւոյդ սրբոյ ինձ ուղեկցուն՝ զոր պաշտեմ։
Օ՝ օծմանդ տեառնադրութի՝ զոր և համբուրեմ։
Օ՝ թիւնորելն ընդ քեզ սուր յիւրքո՝ որում պաղատիմ։ 2 Տիմ. 2 · 12
Ընդ լքեալ։ Ներժեցեալ։ Խարձեալ։ Տրտհեցեալ։
Փախեալ։ Սրացեալ։ Տեղի եւս կցորդուն զուգուե
կենցաղոյս կենդանուե։ Ընդ յոյսդ որ՝ իքէն պրգև՝

Ամատ 3 · 4
Յով 6 · 11

ՀՀնացական և անջնջակն յիշատակարան պահեցած։ Տես ողորմութ՝ ի տարակուսանս վտանգելոյս միայն բարեգութ՝ փրկօրեալ որդի այ։ Կառնել։ Ժշկել։ Կենադործել։ Պաշտպանել։ Տորդել։ Նկարել։ Կանդնել։ Հաստատել։ Ա երսին ստեղծագործ ել յերջանիկն անարատութե։ Կոչ է կարողութ։ Կոչ է փրկութ։ Կոչ ողորմութ։ Ձիք քո անկարօրէ։ Ամէն ամենևին զօրութ։ Խարձրութ։ Իշխանութ։ Ընվախճան թագաւորութ։ Իսկութե։ Ինքնութ։ Ամենատեղի բացարձակութիւն։ Խարերարութե։ Լուսաւորութ։ Փառաւորել տիրապէս՝ անպակաս և ան յաւելեալ։ Ննկեալ խորհրդով անթարգմանելեօ՝ յերրորդութեդ սրբութ գոհաբանել յաւէտ։ Ընդ առ սմին ի նոյն պաշտօն հաւասարութեան միապատիւ զուգականութեան՝ երէկ և այսօր, և յաւիտեանց յաւիտեանս Ամէն։

Ա էրսին յաւելուած էրէին հնձուելէ նորին հնոցի առնոյն աղբս մաղևանայ։ Եան ի խորոյ ապին խոսք ընդ ։

ՐՐԱՑ ԵՐԿՆԱՒՈՐ · ՃՒ

բոլորեցունց։ Ընդ ամ բան՝ յամի միշտ երկայնամիտ · այ կենդանւոյ անքննին որդի։ Ընդ ամ ողորմին իսկապէս, յորում հաստատ ակնկալէ վաստուին։ Ընդ է բարեգործելն, յորում տեսանի խմաստից խափանեցած։ Ցայնմ ժամու է մարդասիրելն՝ յորում տկարութեն վտանգ պաշարել տիրեաց ներքոյ և արտաքոյ։ Ընդ անօր է բժշկութ ածային քո ձեռինդ, յորժամ՝ ի բովանդակ ան

նա զնոյն պսակաւ պայծառացուսցէ։

Ա՛յ ընծայեցուսցէ։ Ա՛ինչ հատանն գլխոյն նայեսցի, սատակմանն մահու, նա ընդ կենացն և փառս տեսողաց բազմաց առնիցէ։ Ա՛ինչ պատրաստեալ յուսոյ կորստեան, նա երևելի հարուածոց գանից, «նա գթոց գիրկս արկանիցէ։ Ա՛ինչ ծայրատուհե մատանեցն սպասէ, նա մատանի համարձակուհե մատուցանիցէ։ Ա՛ինչ հայի դիտեսցէ, նա՛ի բարձրութի՛ բերկրուհե հայեցուածոյ գահոյից գրգեցուցանիցէ։ Ա՛ինչ բրելոյ զաչսն ապարանս զնա հանգուսցէ։ Ա՛ինչ հրաւիրեալ է՛ի գուբ տղմոյ, նա՛ի բազմականս ամենապատիւ ընդ երախտաւորացն խնամարկեսցեն։ Ա՛ոսկին ծանել դիտացից եթէ նայեցար՝ինչ՛ի՛ր բանիս նախնի գը թուքիդ, եթէ զսովորութի՛ չարեացս բարձցես։ Յաղագս այսորիկ հիւսին բանք, և եղանակին նը ՚ադերգուհիւնք. յորժամ ա՛ոն բարի՝ չարն ծա ռայի՝ զբարեգործացն պարգևեսցէ։

Ա՛ոտր
18 • 23
2Մնաց
19 • 24
Յոհան
10 • 13
1Մնաց
11 • 2
Ա՛ուս
15 • 22
15 • 20

Ա՛ր մինչ իրաւամբք ծնասցէ բանտի, նա յարքայէն ապարանս զնա հանգուսցէ։ Ա՛ինչ հրաւիրեալ է՛ի գուբ տղմոյ, նա՛ի բազմականս ամենապատիւ դահոյից գրգեցուցանիցէ։ Ա՛ինչ բրելոյ զաչսն դիտեսցէ, նա՛ի բարձրութի՛ բերկրուհե հայեցուածոյ գանիցէ։ Ա՛ինչ ծայրատուհե մատանեցն սպասէ, նա մատանի համարձակուհե մատուցանիցէ։ Ա՛ինչ հայի հարուածոց գանից, «նա գթոց գիրկս արկանիցէ։ Ա՛ինչ պատրաստեալ յուսոյ կորստեան, նա երևելի տեսողաց բազմաց առնիցէ։ Ա՛ինչ սատակման մահու, նա ընդ կենացն և փառս ընծայեցուսցէ։ Ա՛ինչ հատանն գլխոյն նայեսցի, նա զնոյն պսակաւ պայծառացուսցէ։

Ա՛յս պատուիրաքս օրինուածէ ձեզ՝ զի սիրէք զմիմեանս
Յովհ. ԺԵ. 12, 13 քո՛ւմ շառաւիղաց։ Ա՛յս արդասիք կենաց՝ ար-
դարա-
դատիանդ քո հրամանաց։ Ա՛յս խղճք խորհրդոց՝ խոս
տովանելդ քո տեղեանաց։ Ա՛յս նշոյլք լուսոյ՝ ամէն
նասփիւռդ ճառագայթից։ Ա՛յս ախորժուիլ ճաշա
կաց՝ բարեբանելդ քո քաղցրութեա։ Ո՛ւր միայնոյ են
այսոքիկ որ։ Ո՛ւքէն ազդեցաւ զրել ինձ զսոսին։
Ա՛հա զբոյսդ յատուկ աղերս աղաչեմ օրհնեալ։
Ես. ԽԱ. 8. 4 Ո՛ւ զբոյց այսի պարզևեալ շնորհեա։ ‖ Ա՛ւց տէր
զդանձս քո բարիս՝ ըստ աղերսանաց առակին։ Ա՛ւ
2 Օրին. 32. 34 խառնեացես ‖ ի համբարս բարեացդ քոց՝ ի շարէն
խմոց։ Ա՛ւ շահմարանեացես զառեւլիան քո՝ որ են
ոխուիք և ցասմունք, ընդ սիրելիսն քո՝ որ են զը
թուիք և ողորմութիք։ Ա՛ւ պահեացես ի սուտ
հաճս քո պաշտելիս զանախորժելիսն քո՝ որ են մը
թուիք և դաժանութիք. և զնմ ինաեելիսն՝ որ են
Յով. Գ. 3 մեղք և թշնաւութիք։ Ա՛ւ զրեացես զիմովդ օրհ
20. 12 նութե ի մատենիդ կենաց՝ զմուրհակ պարտուց
Ղուկ. ԺԸ. 38. 27 իմոց անիծից։ ‖ այլ զանձնարանս զրան ինձ համարեալ։
Ա՛ճապարեցես հրկիզն առաքել զանուն քո ի՛
նոսին, զուցանել զդէմն ինձ դիւրինս և հեշտականա
գոյնս։ Ո՛ւր են իմ պարտիքս և անդրդ քան զքիր.
այլ ո՛չ այնքան հրաշալիք իբրև զքո ողորմութիդ։
Հազուագիւտ են իմ մեղանքս. այլ յաճախ են նըշ-
առաքել քո ներողութեդ։ Յաճախ են չարութիքս. այլ
յաղթականն են համայնից՝ հզօր ամենակալ քոյդ մար
դասիրութի։ Ինձ են անհամար իմոց անձին բիծք.
այլ քեզ յոյժ գրաւել են ընդ սահմանաւ։ Ո՛չ են
այնքան զօրաւորք առ կենդանութի զնիք մեղանաց

պատ
յեալ։ Որոց մեծ հանդիսան առ ակնկալութիւն
բաւար։ Որոց մեծ հանդիսան առ ակնկալութիւն
սահմանեա իրաւամբք և վաստակս կրիցն Հա՛ստատ
ութիւն։ Կշռեալ երկաքանչիւրոցն անաչառապէս
անձրևեաս երկաքանչիւրոցն անաչառապէս։ Կշռեա
դևեաս արև քաղցրութեան՝ չարաց ընդ բարիս։ և
անձրևեաս երկաքանչիւրոցն անաչառապէս։ Կշռեա
Ա՛ոտ. ԽԵ. 5 որ ոտս պարտ
որդի անքննին կենդանադործ ։ Ա՛ր տաս պարտ
մանեց պահեստի՝ քումդ զօրութեամբ ։ Ա՛ր տաս պարտ
եղծմունք ցնդմունք և հալմունք մեղացս սառնա
կայիկ՝ այնքան առաջմայնք կամ հարևանցիք, որքան
ւորական նմանութեանն անձև օրինակաց յաւէտ ան
տուրևառութիւն։ Ա՛յ ինչ յայսմ անդոյ և յանտես
մտաց հեռևեցելոյ։ Ա՛յ նշուլից արագութիւն։ Ա՛յ ընդոյ
մով կանգնոյ կաթի անկանելոյ։ Ա՛յ գիծ մի չափոյ
թացելոց ոսից յեղյեղումն։ Ա՛յ յելից բարձրութիւն՝
փայլական։ Ա՛յ կիսամանեայ յամրութիւն։ Ա՛յ փու
տեսութիւն ածանցական։ Ա՛յ սակաւ մի նայեցուած
իմոց քաւութիւն։ Ա՛յ քթթել մի ական։ Ա՛յ խուն մի
վանեցեալ, իբր զպղպջակ անձրևոյ, բազմազեղ հոս
մամբ քո կամացդ, էքացեալ պայթեալ անդստին ։
պատ
Ա՛ոտ. ԽԶ. 26 · 27 մահու կենդանադոյդ՝ առ վանումն կործանողին բըռ
նութեանդ։ Ո՛վ ինչ ազդեսցէ փոքր խաւար աչուրդ այ։
Ո՛վ խարդ բանեսցէ դոյզն ինչ աղջամուղջ մեծիդ
ճառագայթից։ Ո՛վ խարդ համբարձի կշռեսցի ընդ
խաչիդ քոյ կրից՝ խակուբի հեշտութեանդ մարմնոյս սակ
րութեան։ Ո՛վ ինչ երևեսցի յաչս ամենակալիդ քոյ
առատութեանդ կոյտք մեղանաց ամ սիեղերաց։ Ա՛հա՛
կոշտ ի հողոյ դիւրափխրելի՝ ի կարծրութեան բանան
վանեցեալ, իբր զպղպջակ անձրևոյ, բազմազեղ հոս
մամբ քո կամացդ, էքացեալ պայթեալ անդստին ։
Ո՛վ ինչ պիտոյ են քումդ զօրութեանդ ամենաճնարն կա
րողութեանդ ժամանակաց առաւելութիւն առ յանցաճոյ
իմոց քաւութիւն։ Ա՛յ քթթել մի ական։ Ա՛յ խուն մի
տեսութիւն ածանցական։ Ա՛յ սակաւ մի նայեցուած
փայլական։ Ա՛յ կիսամանեայ յամրութիւն։ Ա՛յ փու
թացելոց ոսից յեղյեղումն։ Ա՛յ յելից բարձրութիւն՝
միոյ կանգնոյ կաթի անկանելոյ։ Ա՛յ գիծ մի չափոյ
մտաց հեռևեցելոյ։ Ա՛յ նշուլից արագութիւն։ Ա՛յ ընդոյ
տուրևառութիւն։ Ա՛յ ինչ յայսմ անդոյ և յանտես
ւորական նմանութեանն անձև օրինակաց յաւէտ ան
կայիկ՝ այնքան առաջմայնք կամ հարևանցիք, որքան
եղծմունք ցնդմունք և հալմունք մեղացս սառնա
մանեց պահեստի՝ քումդ զօրութեանդ ։ Ա՛ր տաս պարտ
որդի անքննին կենդանադոյդ ։ Ա՛ր տաս պարտ
Ա՛ոտ. ԽԵ. 5 · 45 դևեաս արև քաղցրութեան՝ չարաց ընդ բարիս։ և
անձրևեաս երկաքանչիւրոցն անաչառապէս։ Կշռեա
ութիւն։ Կշռեալ երկաքանչիւրոցն անաչառապէս։
սահմանեա իրաւամբք և վաստակս կրիցն Հա՛ստատ
բաւար։ Որոց մեծ հանդիսան առ ակնկալութիւն

Ա՛յլ քանզի յարգանդէն՝ յորում յղացայ Հոգւով եր-
ե՛ր, ահա յերկինս ժամանեցից հեռւեալ։
Ո՛ւր ընդ միաւորականաւն այսո-
ւղիղ անբծուքն՝ յաւանդ խակապս շնորհի՝ անդրէն
միաւանդամ համբարձեալ սուիմբ ի թըռիչս թևոց
ելեալ ի դրախտէն։ Ո՞ւր՝ միաւորականաւն այսո-
ծականին չարափառուքն՝ ամենապատիրն խաբէութ-
նենդողին կարթիւն հատաճել լեզաց հերքեցոյ
ւանման Աշմարտականի։ Ո՞ ի ոչ երբեմն ‖ հերձ-
3·4 ընծայեմ դարձեալ աստանօր աւանդ գովեստի դա
Ծանոթ
զմայլեալ և խոպառ ծածկեալ՝ի յանձա
ռուէ առաւելութե քազմամանեայ յաշա
խութե մեծիդ երախտեաց, որ ամենառատ լըմամբ
աննըւազելեաւ յաջմէ և յահեկէ՝ի դէմաց և՝ի թի
կանց համբարել կան անքաւութիք։ Ա՛ատուցանեմ

Ի ՈՐՊ՝ ԸՆԿՊՄԱՆԻ

էրանաւոր հերպագրութեան անճառելի։ Ան
եղէալ ապաքոյ։ Ա՛ր որ ա՛ն անընչական նիւթէն՝ յոյանի
ա՛մ լուսաւորութեան Աչխէհեայոյ գուշանութեան, զինապէս
պարտ առնին չինապարիկ երկրորդել Աչխային հոգւովն
պարգևին, փոքր խթանաւ փորձուն՝ զսակաւուն
պարտուցն աստէն վճարես։ Ասկ ողք զերկիր ընտ
րեցին՝ ներես ողորմութեամբ, տալով և նոցա դար
ման ընդ նոսա։ և միշտ առ քեզ դարձին սպասես։
Ա՛ն քեզ փառք ամենազօրիդ առ ամենայն հրաշա
գործութիւն բարեխնամող երկայնմտութեամբ։
Օրհնեալ յաւիտեանս Ա՛մէն։

Ծանեաք։ Կանգնի՛ ի քէն իսկ վարդապետեալ
զաչեմ զքեզ որ յիսուս միդ յերութենէդ՝ որով
զիտութիւն հօր քոյ և հոգւոյդ սրբոյ ճաշակեալ
ես։ Եւ զայլ ամենայն որ ինչ ունիս ի քէն
ի դատապարտութիւն եղիցի։
Եւ զի՛ զքեզ որ յիսուս միդ յերութենէդ՝ որով
զիտութիւն հօր քոյ և հոգւոյդ սրբոյ ճաշակեալ
ես։ Եւ զայլ ամենայն որ ինչ ունիս ի քէն
ի դատապարտութիւն եղիցի։ Եւ զի՛ ճաշակդ լուսոյ՝
ինձ մահու լիցի։ և մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան
այսր ճառի՝ արտաքոյ ցրուեսցի։ Ա՛ի՛ զի՛ զհաւատոյս ջերմուխ
ցուրտ համարեսցին։ և մի՛ զհամբոյր ողջունիս անկարդ ինչ վարկցին։ Ա՛ի՛ զպաշտօնն՝ ապաշնորհ զբ
րեսցես։ և մի՛ զերկրպագուին՝ անխորհուրդ լքեցես։
Ա՛ի՛ անպտուղ լեցի առասխանուի պատկերին։ և մի՛
աննշոյլ կերպարանին աքանչելութի։ Ա՛ի՛ անհուր
ողջակիզին սպանդ մեռցի։ և մի՛ պատարագ ուխտի
այսր ճառի՝ արտաքոյ ցրուեսցի։ Ա՛ի՛ ճաշակդ լուսոյ՝
ինձ մահու լիցի։ և մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան
այսր ճառի՝ արտաքոյ ցրուեսցի։ Ա՛ի՛ զհաւատոյս ջերմուխ
ցուրտ համարեսցին։ և մի՛ զհամբոյր ողջունիս անկարդ ինչ վարկցին։ Ա՛ի՛ զպաշտօնն՝ ապաշնորհ զբ
րեսցես։ և մի՛ զերկրպագուին՝ անխորհուրդ լքեցես։
Ա՛ի՛ անպտուղ լեցի առասխանուի պատկերին։ և մի՛
աննշոյլ կերպարանին աքանչելութի։ Ա՛ի՛ անհուր
ողջակիզին սպանդ մեռցի։ և մի՛ պատարագ ուխտի
այսր ճառի՝ արտաքոյ ցրուեսցի։ Ա՛ի՛ ճաշակդ լուսոյ՝
ինձ մահու լիցի։ և մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան
ծանեաք։ Կանգնի՛ ի քէն իսկ վարդապետեալ
զաչեմ զքեզ որ յիսուս միդ յերութենէդ՝ որով
զիտութիւն հօր քոյ և հոգւոյդ սրբոյ ճաշակեալ
ես։ Եւ զայլ ամենայն որ ինչ ունիս ի քէն
ի դատապարտութիւն եղիցի։ Եւ զի՛ զքեզ որ յիսուս միդ յերութենէդ՝ որով
զիտութիւն հօր քոյ և հոգւոյդ սրբոյ ճաշակեալ
ես։ Եւ զայլ ամենայն որ ինչ ունիս ի քէն
ի դատապարտութիւն եղիցի։ Ա՛ի՛ զի՛ զհաւատոյս ջերմուխ
ցուրտ համարեսցին։ և մի՛ զհամբոյր ողջունիս անկարդ ինչ վարկցին։ Ա՛ի՛ զպաշտօնն՝ ապաշնորհ զբ
րեսցես։ և մի՛ զերկրպագուին՝ անխորհուրդ լքեցես։
Ա՛ի՛ անպտուղ լեցի առասխանուի պատկերին։ և մի՛
աննշոյլ կերպարանին աքանչելութի։ Ա՛ի՛ անհուր
ողջակիզին սպանդ մեռցի։ և մի՛ պատարագ ուխտի
այսր ճառի՝ արտաքոյ ցրուեսցի։ Ա՛ի՛ ճաշակդ լուսոյ՝
ինձ մահու լիցի։ և մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան
երկամբք ծնեալ՝ զմեծ և զերջանիկ դշխոյ անա
բատ ամենից կուսից խոհուհի զպանծալի մայրն իմ
դովելի, պարտ է կանոնաւ սահմանի բանի արձանա
գրել յայսմ մատենի։ Ո՛ւ ծանիցի ցուցցի՝ և այլոց
ևս ապագայիցն աղագաց պատմեցի որքանուի փոյ
խանակելոյն. արժանաւորապէս պաշտամամբ պատուել՝ իբր
մաքուր մարմին ըստ գլխոյ մարդեղուե բանին այ, ի յի
շատակ ճառիս հաւատոյ երրորդուեն դաւանուե։
Ա՛ւարդ՝ ի յայս օրինակ հոգևնկար պատկերի բանի՝
որ զևտրանէս լուսոյ յարմարի, ընկալ զիս գթած
օրհնեալ. քաւեալ և սրբեալ՝ ի սմին։ Ձայն սուաւ
՝ի հոգւոյս զնախատինս մեղացս։ Ընդմեզս և անբիծս
ընդ հովանեաւ սորին բազմեցո՛։ Ցաւել զակարս
՝ի տունն դաւթի. և անտուստ փոխեսցես՝ ի տուն
նըդ այ. ըստ մարգարէին ձայնի, որ՝ ի քեզ յիսուս
ակնարկի։ Ա՛ի՛ սուկ զմուխն և մի՛ անօգուտ զելխն
հեռևուքի արասցես։ Ա՛ի՛ զհաւատոյս ջերմուխ
ցուրտ համարեսցին. և մի՛ զհամբոյր ողջունիս անկարդ ինչ վարկցին։ Ա՛ի՛ զպաշտօնն՝ ապաշնորհ զբ
րեսցես. և մի՛ զերկրպագուին՝ անխորհուրդ լքեցես։
Ա՛ի՛ անպտուղ լեցի առասխանուի պատկերին. և մի՛
աննշոյլ կերպարանին աքանչելութի։ Ա՛ի՛ անհուր
ողջակիզին սպանդ մեռցի. և մի՛ պատարագ ուխտի
այսր ճառի՝ արտաքոյ ցրուեսցի։ Ա՛ի՛ ճաշակդ լուսոյ՝
ինձ մահու լիցի. և մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան

Ո՛ւ ա՛ 8. 12.

ամենապարզև կարդ եկեղեցւոյ։ Նա՛ի սմին աղօթս
նըւէր լուսարան կենաց փրկութեան բարեաց՝ տա
բաժեալ զսիրտս՝ ձեռաց Համբարձմամբ՝ զայս կընդ
րուկ բանի բնակողիդ՝ Հաս՝ սիրողիդ բնաւ՛ից եւ
րեքսրբեննիդ մատուցեալ՝ յաւէժ ընծայեցուցա
նեմք այսու բարբառով բարեշնորհութեան։

Նա՝ որ՝ ի՝ Նիկիայն ահմանեցաւ Նան։

Փառաւորեմք վերացայնեալ նըւաքօղ, օրհնուք
երդոց, ի Հաւատս պաշտման բանի զբարեհրա
ման պատճառն եղելոց։ Զնորդուին անսկիզբն
անհամեմատ բարձրութիւն. անհասական խորհրդոց
և անըմբռնելի իմաստից. անզննելի զգայութեց և
անբերելի եղելոց։ Հանակուի վերնականն երկնի.
և անսահման ներքնայինն խորոց։ Լրութի սպառ
մանց. և նախադրուի սկզբանց։ Ի՝ երից անշփոթ
կերպից. և երիս միոյ անհատածելի իսկութեանց։
Ի՝ վեր քան զմտաց անարդելութի. յարաձգեալ ամ
ուրեք բովանդակ։ Անխոփոխ բարի։ Անսասանելի
ուղղութի։ Անխառն կերպարան սիրոյ։ Աճուն
անյաջորդ։ Հարձրուի անխոնարհելի։ Անվատնելի
տեսականութի։ Հարերարուի աննըւազելի։ Կամք
կայուն։ Հրաման կենդանի։ Անկարկուի փրկչական
Հրանութիւն ճշմարիտ։ Անկալութի հաւաստի։
Խոստումն անսրտելի։ Անդունդ արդասաւոր։ Աոյդ
աւետիս։ Ա՛երամբարձութիւն անձեռնարկելի։
Ա՛ի հայր՝ միայնոյ որդւոյ, միակն Հոգւովն պատուել։
Անմնահարուստ բարութ՝ ամենևին ունայն ի՝ ջարդ։
Օրհնաձայն գոհաբանութ՝ անքննին ներբողիւ գովել։

Ա՛րուն

Յայս
14. 3

նակն գահոյս նախնականին պարզուեբ արարչականն
բարձաւ բովանդակ։ Հազմեցաւ նստաւ ի գերու-
ամենևին աննըմ-ազելի։ Ա՝ի եկն համայն, և համ
թագեալ, յինքն նահանջեալ զդիմեցուսն մահու։
Կանգնեցաւ կենդանացաւ ածապես՝ ելել ի յերկ
րէ հացն կենաց և հովիւն հօտից բանաւորակնաց։
Ո՛ւռատարիմ եղև յաշխարհի, և երեւեցեալ նոյնուբ՝
պանաց օցտոլին։ Ա՛ն իբր ի ննիրհմանէ քնոյ զար-
րային դժոխոց, էհան զվապուտն իւրաստեղծ՝ ի կա
Թական մարմնոյն վշտացեալ։ Ի՛ջեալ ի վայրս խաւա
խտուբ՝ ի՛նմին յաւէտ անբաժանօրէն ընդ նմա
Ա՛րար կենացոյց զդործին պարտեաց։ Ա՛բարձեալն
ի ծայրս լրուբ անմահականն տնկոյ։ Ի՛ մահ վերա
ւորեցաւ ածուին՝ անընկիզելի՝ ի մերսեբն մարմնոյ։
ծայեալ խաչին՝ ամբարձաւ ծաղկին պտղոյն կենաց
զտտահակուիս իմ հանդարտեցոյց։ Ա՛ն կամաւ ըն
անաստուածակերպ երասանաւ սանձանցն կրթուբեբ՝
ոդի՝ բաղկացոյց զդոյսի ընչոյս հրաշապես։ Ա՛րով
միականուբեբ՝ Թափանցական խառնուբ յածուեն
ամենակատարն էուբ համասնել յանանջրպետ
օրհնուբ՝ իբրասատհման անդաստանին անարատուբ։
ածածին կուսին մաքրուբ. յորում աձեցոյց զբոյն
փառացն։ Ո՛ աձեցաւ մնանել յարդանդ մայրենի
խոնարհել ինքեան՝ ի յերկինից աննիւթ դողով ընտանի
հանգուցանուիս։ Վործակցուբ հոգւոյն սրբուբ՝
ինքնիշխան կամաւորուբ պատճառիբեալ առ հայրն
ութ ամենայն զուգակցուբ, անյաւելուածն լրականուբ,
սեռանն զուգակցուբ, անպատում ազգականուբ, եռալոյ
կցորդուբ, անպատում ազգականուբ, եռալոյ

փառաւորութիւն։ Օ՜ որ խոստովանիմք աճ բարերար
և ետր բոլորից։ որ զատէ զամ երկիր արդար ընտրու
Ա Պետ 16 · 27 թիւն յաւուրն մեծի։ Որ ինքն է սկիզբն և ինքն կա
Յայտ 22 · 13 տարած։ Նոյն առջին և նոյն առ յետոյ։ Նպաստ
բովանդակութիւն Թագաւորեալ ի լոյս անմատոյց։
Օրհնաբանեմք ընդ հօր և որդւոյ՝ և զանբաժա
նելի բղխումն՝ նոցին փառակից հոգւոյն արուեստ։
Որ ստեղծ զբնաւս և կենդանածնէ զամ։ Որ անդ
Ծննդ 1 · 2 դամին իսկ՝ ի բնէ համապատիկ մրթուեր աշխարհա
կալն միջի՝ ջրջէր նկարեր և կերպրաներ ամենու
նակ ջուրքն անբաւութիւն երկրատարածն ծովու
՝ի կատարումն արդեան խորհրդոյս զոր զաւազանն
լուսոյ։ Նախ արար, և այժմ գործէ։ Պ. այսոցոյ
Ա Պետ 1 · 11 և միշտ կատարէ։ Ընբեստս։ Աքանչելիս։ Նախա
Ա Կոր 4 · 11 տեսութիւնս սրբասնելոց։ Ընդմէնս ածօրինս։
Օ՜ օրհնիս զարմանալորս։ Ամրդարէս։ Ընտրեալս։
Ա՜ արդասեաս։ Ա՜ արժօղս կրթութիւն հանճարոյ։
Օ՜ սրբարանն մատուցման արեանն քո յարդարեց։
Ի՜ հաւուրս անձանց՝ առողջութիւս մարմնոյ՝ ըստ նմա
Պատմ 1 · 5 նութիւն քո ողորմութիւն հրամայեաց։ Ա՜ երկրեաց
Ա Կորն 2 և գեր քան զջուրն ինքեան միայն բաւականութիւն։
Ա՜ 3 · 18 Ա՜ երոզեաց լուսաւորեաց. և հանապազ նովին բա
Ա՜ 1 · 10 րեգործութիւն զօրանայ։ Ա՜ կայեց միածնին արուեն
Ա՜ 17 · 5 ի հոսանան յորդանանու։ Օրինակաւ տեսութիւն
Եսա 13 · 21 ամպոյ ցուցաւ ձայնիւ հօր ի լերինն թափօրական։
Ա՜ 14 · 28 Ա՜ նոյն տիպ նմանութիւն՝ հովանի եղև յակօբեան
տոհմին յերկն եդիպտոսի։ Ցուղեդնացուի զօրաց
վարութեն մովսիսի՝ հոդմով սատկութեան։ զփա
րաւոն ընկղմեաց։ Ի՜ հանդիսս կատարածոյ։

արե
ոչ է կար զօրուե ուրուք ընդ երկնաւ յանդիման
կենդանուե անմահուե՝ ի սա ապդելով։ Կանգի
գուժարկու մեծաւ բարբառով ձայնի բերկրուե՝
բաշխել մատուցանի՝ յաւէտ քան զհաբեղին մահու
նորոգ բարեփառութիւն։ Ասի արուն Հզօրին այ
յորմ ապա և՝ ինձին՝ բնակէացն երկնաւ լուսա-
ընդրկի այսր եկեղեցւոյ կանխամեծար առնելուե.
զաուն բարեաեսիլ՝ յօրինակ սրբուե կատարման
զօրութիւս յաւուրն մեծի պենտակոստէին։ Այն
վայրե։ Ո՛ր հոգին այ լցոյց՝ փայլեցուցել՝ ինձ
գանձու՝ ի վերնայարկին սրահե խորհրդակատարն
բանին պաշտեցաւ։ Ակիզբն առեալ կենացս այս
նոցին իսկ առաքելականացն դասուց հիմնեցաւ։
գտաւ և երկնի՝ ամենազարդ բարձրութիւն։ Որ՝ ի
զկատուցեալս խորան յանշնչական արձանաց՝ ամբայնի
անքակուելի համբուրիւ շրթանց ողջունեալ՝
Պատմիմք՝ ի Տաճատ ուղիղ և անխոտորնակ՝
պիշտ ազանգատորացն Լուսաւորչի։ Ընդ յայնմ նոյ
դատ՝ Արիոյ ասացեալ ի խորհուրդ Սրբոյ Հոգւոյ։ Ընդ դեմ
փառաւորութե օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։

Ա Տիմ 3 · 15

Ա Թես 2 · 2

Գործ 1 · 8

Ա Թես 4 · 16

երկրպագել՝ ի պատիւ մեծուե որդւոյ։ Ընդ նահանգն
դացելոյն այ։ Ո՞շանչենաւոր հաւատարուե ընդ հօր
ի նորոգութե յարուեն։ || Այսն ինքն է օծումն մար
հաւուքիս ընձեռէ։ Ակեանս շնորհէ մահացելոց
ի մատուռնս կազմէ։ Թագաւորս զօրացուցանէ։

պողոյն յարմարապէս ձաշակելի։ Վերազանց քան
զբա

Ա յս դշխոյ պաշտելի անշընչական եկեղեցի՝ տայ
Ծնէր 2.9 կեանս և մահու իշխէ ։ ‖ ըստ օրինակի ադամեան
կինդրացն ծանուցեալ Հաւատացի։

զի աներկևանութիւն խոստացելոցն՝ ի միտս ունիմ
Ա՛ի յոյս կենդանութե առ անեղծութին սրբոց.
նում Թագաւորութեն յայտնապէս ճշմարտեսցի։
Օ՛ի ընդելութէ երկրայնոյս՝ առաւելութի վեր
կարծիցի յանմահ զօրուի արքայական որդեգրութեն։
և առ արտաքին՝ չարի և կամ բարւոյ փոխատրութին
կշտամբուի. զի մի՛ կիսամանեայ առ մարդն ներքին
Ա՛ի երկաքանչիւրոց գոյութէից մերոց իրաւամբք
Հատուցմանն՝ զոյցս ինչ օտար համբաւոյ դրեսցի։
Ա՛ի յընտրութին ապառնի հաւատ. զի մի՛ սպառնալիք
զի մի՛ ճշմարտութին կերպարանօք խորամանկեսցի։
Ա՛ի և՝ինորհօք՝ քան թէ ապաշխարութէ քաւուի.
Ա՛ի ձեռնադրուի՝ի պատիւ օծութե լու
սոյն. զի մի՛ յանցաւորութին խաբեութի խառնեսցի։
անարգեալ՝ աճուրդին՝ի ծանուցելումն զնախնին
Լուկ 4.5 կրեսցէ. Ա՛ի ձեռնադրուի՝ի պատիւ օծութե լու
Ա՛ի՝ի սմա լըւացումն՝ի մանն քի. զի մի՛ յանդիմաս
պարտաւոր արեան կոչեսցի. որ ո՛չ զանձինն օրինակ
արիւն՝ յայս նըւիրան ընծայեցուսցէ։
Ա՛ն՝ան՝անդ զի
Ղևտ 4.14 զաճային պատարագն մատուցանէ։ Ա՛ն՝ան՝անդ զի
ըստ օրինին, որ արտաքոյ խորանի այսր վկայութե՝
կոյթ ունիցի։ ‖ Ա՛ր զի մա՛ր անիծիւք հերքի այր
րուն մարմնոյ. եթէ ոչ զայս ձեղուն օրինութե ծած
զի՝ ո՛չ երկնիւք բաւականանայ այս նըւէր տէ
Ա՛յ զի՝ ո՛չ երկնիւք բաւականանայ այս նըւէր տէ
րուե ձեռնարկել, եթէ ո՛չ ըստ թևոք սորին պահիցի։
արեգական՝ի սպասաւորուի խորհրդոյ այսր ահաւո

Ա Մնոյ 78 · 1
Ա Թագ 23 · 19
Ես 4 · 3
Մտթ 17 · 8
4 Թագ 2 · 8
Գաղ 28 · 16
Ա Թագ 25 · 34
Ա Պետ 124 · 1
Ա Թագ 13 · 47

ՀՈԳԵՒՈՐ՝ ԻԲՐ ԶՆԱՐԱԴՐՈՒԹԻՆ ՄԵԾԻՆ ԱՐՔԵՒԱՒՐ։ ՄԲՌԱՆՔ ՆԱԿԱՆ՝ ԱՆՀԱՐՑԱԾԵԼԻՆ Է ԻՐԴԻՄԱՄԱՐՏԻՑ։ Ա ԻԲՐ ՂԵՒԱՌՆ ՅԱՀԻՏԵ ԶԱՒՐՈՂ ՀՐԱՄԱՆԱՒՈՐ ԵՒՑԱ։ ԱՅԼ ԻԲՐ ՏԵՍՈՂ ԱՆԵՐԵՒՈՒԹԻՆ՝ ԶՈՄՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՑ՝ ԵՒ ԶՈՄՆ ՏԱԾԵ՛։ ՈՐ ԻՆՔՆ ԿՈՉԷ ԳՐԵԱԼ ՅԱՆԻԱՆԵՑ ԻԲՐ ԶԻՐԵՆ ՀՐԱՄԱՆԱՒՈՐ ԵՒՑԱ։ ԱՅԼ ԻԲՐ ՂԵՒԱՌՆ ՅԱՀԻՏԵ ՀՐԱՇԱՊՈՒ ԱՂՈՒՄԱՄԲ ՅԱՆԿԾԱ ԵՒ ՅՕՐԻՆՈՒՄԻ։ ՈՒՊ ՂԱՏԱՒՈՐՆ ԱՄԵՆԵՑԻ ՀՈԳԻՈՑ ՀԱՆ ԴԻՒԱՆԱՅ ՀՐԱՇԱՊՈՒ ԱՂՈՒՄԱՄԲ ՅԱՆԿԾԱ ԵՒ ՅՕՐԻՆՈՒՄԻ։ ՈՒՊ ՂԱՏԱՒՈՐՆ ԱՄԵՆԵՑԻ ՀՈԳԻՈՑ ՀԱՆ ԿԱՆԴՆՈՒՄԻ։ ԱՅԼ ԻԲՐ ՂԵՒԱՌՆ ՅԱՀԻՏԵ՝ Ի ԿՈՐԾԱՆՈՒՄԱՆԷ ԵՒ Ի՛ ՀՈԳԵՒՈՐ՝ ԻԲՐ ԶՆԱՐԱԴՐՈՒԹԻՆ ՄԵԾԻՆ ԱՐՔԵՒԱՒՐ։

ՀՅԿՑ. ՀԱՐԱՂԱՏ ԶԳԱՅԱԿԱՆԱՑ ԵՒ ՍՐԲՈՑ։

ԱՐՄԻՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆ՝ ՔԱՐԻ ԵՒ ՀՈՂՈՎ ԳՈՅԱ ՀԱՏԱՐՈՒԱԾ ԸՆՁԵՌԵԼ • ՆՈՐՈՂ ՀԱՍՏԱՏԵԼ՝ ՎԵՐԼՍԵԼԻՆ ՆԿԱՐԵԱԼ՝ Ի ՄԵՂ ՂԵՒԵՐՊԱՐԱՆԻՆ ՓԱՌՑ ԼՈՒՍՈՅ։ ԳՐԵԱԼ ԵԱԿ ՏԵՍԱԿ ՄԵԾՈՒԵ ՎԵՐՆՈՒՄ ԿԱՄԱՐԻՆ, ՍԿԶԲՆՄԱՆ ՅԱՌԱՋԱԿԱՌՈՒՅՑ ՔԱՆ ԶԲՆԱԿԻՉՍ ՀՈԳԵՂԻՆԱՑՆ՝ ԻՆՉՈՒ ՁՕՐՈՒԹԵՑ։ «ՆՈ՛Ր ԻՄՆ ԸՆԾԱՅԷ ԹՈՒԻՉՍ ՄԱՐՄՆՈՑ ԸՆԴ ԹԵԹԵՒՈՒԻՍ ՀՈԳՈՑ, ՊԱՏՇԱԿԱՆԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒՔ ՁԱ ՆԱՐԴՆ ՅԱՐՂԱՒՈՐԵԱԼ։ Ա՛ՀԻՆՔՆԱԿԻՐ ՄԵՂՔ ԶԱՂԱ ՆԱՅ, ԵԹԷ «ՈՉ՛Ի ՄԱՐԴՈՑ ԷՈՒՑ ԵԿԱՄ ՅԱՆԱՀԱՏԻՑ ԿՈԽԻՑԻ։ ՏԻՊ ԻՄՆ ԶԱՐՄԱՆՈՒՈՐ ՅԱՂԹՕՂ ԻՄԱՍՏԻՑ ՄԵՐՍ ՏԵՍՈՒԵՑ։ ՆՔԱՆՆ Ի ԲԱՆԱՒՈՐԷՆ ԿԱՌՈՒՑԱԼ, ՆՄԻՆ ՕԺԱՆԴԱԿԵԼ ԻՐՔ ՎԵՀԱԳՈՅՆՍ ՅԱՒԷՏ ՆՇԱՍՏԻ։ Ա՛ՀԾ Է ՔԱՆ ԶՄԱՐԴ, «ՈՐՔԱՆ ԸՆԱՐԻՑԵԼՈՅՆ ՄՈՎԱԻՍԻ ՅՈՒԱՆ ՅԱՂԹՈՂԱԿԱՆ։ ՆՂԱՒԵԼ ՔԱՆ ԶԲԱՆԱՒՈՐ, ՈՐՔ «ԱՀԱՐՕՆԻ ԳԱՒԱՌԱՆՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅԵՑԵԱԼ։ «ԳԵՐԱԶԱՆՑ ՔԱՆ ԶՄԱՒՈՐ, ՈՐՉԱՓ՝ ՔԱՆ ԶԵՂԻՍԱ ԵՒ ԶԵՂԻՍԷՈՍ ԳԵՍԱՀԵՐՁ ՄԱՇԻԵԱԿՆ՝ ԱՔԱՆՉԵԼԱՀՐԱՇ ՓԱՅԼԵԼ ԱՐՔԵՍՏԻՒ։ ԳՆՈՒՔ ՊԱՐԴԱՅ ԿՐԿԻՆ ԱՄԷՆ ՆԱԿԱՏԱՐ ՍՐԲԱՆԱԼ ՁԵՌԱՑ՝ ՄԱՔՐԱԲԱՐ ՔԱՆ ԹԷ ԶԻՆԱՑԱ։ Ա՛ՐՄԻՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆ՝ ՔԱՐԻ ԵՒ ՀՈՂՈՎ ԳՈՅԱ

Ա՚ամեղս և անվրիպութիս՝ ըստ քո հետոյն ընթանայ։
Բարձր ձեռուբ անպատկառաբար համարձակապես
Պսաւ. 22 ։12 զօրքին դովելոյ զլուխ ամբառնայ։ ¶ Ո՚չ ինքան մեծ
ունի սրբութի, մինչ զի զօրս ը՚ստակերի այ եղեն՝ կա
նոնաւ խարէ։ ¶ Հետ յոքունց ընտրուեց փորձից՝ թէ
հմրձակեսցի մարդ ոք սխալեալ՝ ի գահ՚ի Նորին
մտանել՚ո՚ց պղծի. այլ ը՚ն անպատրաստից թերուեց
դժուարին։ Ո՚չ նեղվի. այլ տեղի՛ տայ ո՚չ դիտողացն
զընորհին զբափ։ Ո՚չ լքանի ինքեամբ՝ պարտաւոր
իւրովն գտեալ. այլ՚ ի մերոց գործոց խրթնանայ։
Յովան. 20 ։17 ¶ Ո՚չ Թողացուցանէ երկիցս մատչիլ յըմբռնումն
ոտից կենդանատրո՚ւց՝ ըստ տիրական անճառ խոր
հրդոյն։ Ո՚չ կրկին յա՚ւուր զնոյն ցուցանէ. զի մի՛
անընտրաբար նըմ՚իրանն խայտառակեսցի։ Ո՚չ շտակիցք
կարեաց զօրապէս՝ իբր անախտակիր ապականու՚
թեանց որ՚ ի մեզ շարժմանց։ Ը՚ստանց բարբառոյ
տիրապէս հրամանաւ դատէ՚։
Ա՚ստ զի և տապան լինի մաքրական, կրկին երջանիկ
կական, ի՚ հեղձմանէ կենցաղոյս ալեաց պահապան։
Ծննդ. 6 ։14 Ո՚չ բազմօք անբանիւք գազանաց դաստուք և սակաւ
Ելից. 31 ։2 մարդկամբք, այլ ը՚ն երկրայնոցս և վերինն յինքն
Ա՚մոս 9 ։4 հանաքէ։ Ո՚չ յալիս խառնուածէ բերի. այլ՚ ի բարձ
րութիւն երկնի համբառնայ։ ¶ Իբր զաշակերտ հրահան
գեալ հոգւոյն այ՝ փախչի՛ ի՚ննենդութէ։ Ո՚չ ի՚ բողոք
Ա՚մոս 3 ։7 մահու մարմնոյ հարճածոց, ¶ այլ՚ ի կենացն աւետիս
Ելից. 4 ։9 ընդունել ածէ։ ¶ Ո՚չ նոյին ձեռնաբկեալ գործի.
Ելից. 33 ։7 այլ հաստատին հրամանաւ շինի։ ¶ Ո՚չ մովսէս ընդ
բեռնելիւն, ¶ այլ միածինն այ՝ հոգւովն սրբով զամ
հանդերձէ։ ¶ Ո՚չ յարաշարժ հանապազափոխ. այլ մշտա

Ա'Ե

կանուխ, այլ ամենից ունողին իմաստ զսա գծագրէ։
Ո՛վ սողոմո՛ն ‖ կամ զօրաբաբէել մահկինացո՛ւց ոստի
միւսք զնոյն կենդանացուցել նորոգ պաշտպանէ՛,
ընթացք, այլ լուսոյ վերնոյն չընդիղք, թափանցանց
մամբ կողին զբնաւն արբուցել։ Ա'Ե արեան երակաց
եղելոյ՝ անմամբ ‖ այսր վիմի նշանակեցաւ, պատառ
Ւոր աղեսարկուեցին։ Նոյն իսկ էութին այ մարմին
ինքեանէ՝ հեռի՛ ուղեկից ‖ յապրելոցն՝ իտաժանա
զոմանս ախտիւ մեղանաց ջեռեալս՝ հատուածեալ
զօրուն դամասրատակ հեբրայական վառել ամբոխին,
և այժմ ընդ նոսին իբր զանմաքուրս՝ ի սրբութէ
զօրուն դամասրատակ հեբրայական վառել ամբոխին,
ղաւնդն անհամար բարձրեալն այ՝ զկենդանական
ղեալեաց շարժականութ, և ածայնով իմն կենդանութ
հաղագաւ աղդի։ Ա'Ե ոսկերաց և ջլոց յօդուածք,
մարդոյ, այլ բանիւ հրեշտակաց խօսի։ Ա'Ե ունկան
դոյականութ, և արագանի մեռուելոյ լսէ։ Ա'Ե ձայն
կերպաւորակին բարբառոյ, և զպատգամն գործոցն
յոմ՝ համօրէն ազանց պատմեալ հոգւոյկ։ Ա'Ե խա

Ա'Ե
Յեսու
Ա Թագ
Ա Թագ
Ա Թագ

արգանդի՝ ոչ կատարեալ։ ¶ Ընտուն շրջի անբո-
Ընդդէմ ո. 4. 8 վան
Ելից ո. 4. 8 Արդ ես չէ առանց հօրն քո՝ եւ ոչ առանց այսր մեր
եղբարցն ոչ։ Ընդդէմ Ելից ո. 4. 8 Ընտուն շրջի անբո-
վան
Ընդդէմ ո. 4. 8 արգանդի՝ ոչ կատարեալ։ ¶ Ընտուն շրջի անբո-

ծագման արուսեակին՝ քեռան երևմանն՝ իվերջնում
մեզ վարդապետէ՝։ Ո՞ փրկութիւն՝ ի յելից անտի
փայլականն առակ տիրական՝ ի դէմս բերեալ
խոստման բնակութեն մերոյ առաջնոյ։ Զեռամբ
իմն ցուցանէ յայտնապէս զաշխատեանն այ շահիլ։
ոճածս ոմանս եղականս պատկերս մաքուրս միոյն
այ քէ։ Ասէ՝ և զերկրն իւր ընդ արևելս, ի տեղի
ցուսա՝ իբաց տրտհել տարագրէ։ Ոմանսի և աստ
նահապականս, որով զդաղանամիտս անմաքուրս՝ բաց
անէ տրականս, զի զաղանամիտս անմաքուրս՝ բաց
վանդակելին, եթէ ոչ՝ ի սմին տան տաղաւարեսցի։
Ոչ ունի տեղի դևսոյն հանդստեան՝ որն բոլորից՝
եթէ ոչ յայս կայարան կենաց մտեալ ապաւիցի։
Ոչ՝ ի կամար վերնայինն երկինք՝ յայս հիմնաւոր
բնակութեն առաւել պարծի։ Ընդաւութիք ածեան
լուսոյն ։ որ զդէմս մարգարէին ։ և զօրինակ սորին
ծածկեցին. ոչ փախեան՝ ի փառաց երեսաց նորին.
և նմանեաւ սորան որ՝ խոստարին՝ ոչ հանդարտեցին
՝ի տան հանդիսի մեծի գովեստի, և՝ ի բանականացս
դասուց խմբեալ ընծափ։ Ա՛ստօրինի կրկին բաղ
ձանօք, քան՝ ի դրախտն վայելչական։ Ա՛յս մայր հո
գևոր, երկնաւոր, լուսաւոր՝ քան թէ երկրաւոր,
ընչաւոր, մարմնաւոր, զիս գըդեհաց որդի։ Այնն
ստեանց սորա՝ արիւնն քո։ Ընթէ ածածնին իսկ
պատկեր զսոյն ոք գրեսցէ՝ ոչ անօրինի։ Ինքր զնշան
խաչին փրկուե՝ զօրութիս զարմանագանս և արբեստս
բազմօրինակս կատարել հրաշագործէ։ Ըեմ ահա
ւորին առենի՝ ի սմա հաստատել տեսանի։ Սովաւ
խորթաբարոյիցն հերձուածողաց՝ մոլեգնաձառ բե
րանք կարկին։ Ունի և քարինս իմն իմանալիս և բա
նաւորականս, որով զդաղանամիտս անմաքուրս՝ բաց

Ա՛ստ. 8 · 20

Ա՛ստ. 34 · 35
Յհ. 3
Ա՛ստ. 8 · 11

Ա՛ստ. 133 · 1

Ա՛ստ. 19 · 13
Հռոմ. 8 · 15
Ծննդ. 1 · 19

Ա՛ստ. 24 · 27

արարածոց յերկրի Թարգմանէ՛։ Յաւէս հալածէ՛։
Ի խոտաժէտս բժշկէ։ Ի ինձաց բառնութենէ զօրէ ։
Ի զրանդ որովայնի սորին՝ աճապանն կենդանարար։
Ի պար հարսանեաց սորա՝ դասք առաքելոցն ։
Ասացի 2 · 3 ‖ Ի՞նչքան ճոխացաւ բարդաճաճեալ երանութիւն,
մինչ զի նոյն ինքն փրկչին անճամբ վայելչապէս յոր
ջորւեցաւ։ Ցերամօրն լուսոյ կոչմամբ, ՚ի մերձաւո
րաց միածնին ձայնել կինքեցաւ։ Ի փեղոյ մեղաւո
րաց՝ նաճահանդիստ հանդարտուեւ։ Արթնանալոյն
վերնոցն դասուց։ Ի ժշկարան անխաչելի տարա
կուսեալ պարտաւորաց։ Ի որորդուին անպատում
՚ի մանչ փառաւորի օրհնեալ յամենայնի ։
Նոյ եթէ ոք զձեռն չարուն՝ ՚ի վերինն արքայու
յանդգնաբար համբառնայցէ. և զիւտ լինչ մարմնա
ւոր և կամ հնարք մարդկային և կամ արուեստ երկ
րակենցաղ՝ զսահմանել աւնդունիս առ ձեռնակերտս
եկեղեցի վարկանիցի. և ոչ պարզև առեալ կենաց,
Նէեմ 8 · 9 և ակնարկուն ածային, ‖ և հոգւոյն սբ յայտնեալ
լուսանորոգ նախադրուն, և երախտեց բարձրելոյն
ամենատուր լրականուն, և կամաց արարողին խնկա
հոտեալ խորհրդարան, և առաքելոց ձեռինն աջոյ
բարեհանձար հիմնարկուն։ Ի միանգամայն ասել.
Ծննդ 28 · 17 ‖ դուռն երկնից ‖ և քաղաք այ կենդանւոյ, ‖ և մայր
կենդանեաց ազատ ՚ի պարտեաց. և ճշդրիտ տեսակ
Նէեմ 12 · 22 կերպի երևակիս բանականի. իմանալին՝ խորհուրդ
Ղեւտ 4 · 26 հոգւոյս, և շշափելին՝ պատկեր մարմնոյս. և սրբու
թենէ անդ անձառից՝ դերազանցեալ նոր արքուն,
և քրիստոսեանն նշանաւ պայծառապարծ պսակեցեալ։
Այսպիսի ոչ իսաւանօղան մերժէ յերեսաց իւրոց
Այրն

Հայրն ամենակալ՝ ի ձեռն Բանին խրոյ էակցի, բարձեալ՝ ի նմանէ և զաճանդ շնորհի Հոգւոյն փա-
ռակցի։ Փակեսցէ զդուռն կենացս այս առաքաստի յանդիման նորին։ Իսկ մեք զոր գրեցաք՝ ամին և
վկայեմք։ Հաճատացեալ որում կարդեցաքս։ Յանուն և՝ի փառս ամենակալ երրորդութեանն և միում
աճմութեն յաւիտեանս յաւիտենից Ամէն։

Ա յս իմ հաճատ յերրորդութիւնն։ Եւ այս՝ ի Հայրն իմ լուսափառ խոստովանեալ դաւանութի։

Ա երսին յաւելուած ի հինն հեծութեէ նորին հակողն առնոյն աղերս մաղթանաց։ Բան՝ ի խորոյ սր՛։

ՈՂՈՐՏԱՆՔ · ԲԱՆՕՐԱՆ

գութ. հզօր. ահաւոր. մարդասէր. օրհնեալ. կենդանի. անճառ։ Որ ոչ ելանէ երբէք ըստ
բան քո իր անձեռնուիելիս, որ և մտանց է անհնարին։ Ո՛ր է հատուցանել ‖ պատուղ քաղցրութե ընդ փշոց
խոտուե, սկզբնահայրդ այսմ նորոգ և զարմանալոր
կանոնաց կենաց։ ‖ Ո՞րանզի բարի առնել ատելոյն,
և աղօթս՝ ի վերայ հալածչին, և փրկութի հայցել
խոցողին, ‖ և սպանողին ներումն խնդրել, ի քէն
ընծայեցաւ պատուղս այս հրաշից. որոյ քաղցրութիւն
անճառ է քան զօրինակ։ Եւ բարեբանեալ կամաց
քոց ախորժելիք։ Եւ գովել շնորհանց քոց ճաշակելիք
նեալ՝ ի բարձունս։ Ընդ մարդիք երկրածինք և ամե-
նավեհից, ‖ բարեմատոյց ձեռդ՝ չարիս դարձուցին։
Ունկ դու լոյս՝ և արձիչ լուսոյ։ Ա՛չ լսես անէծս։

Ա՛չ

Ա՛ոմ 2 · 4
Ա՛ոմ 5 · 44
Ղ՛ուկ 23 · 34
Ա՛ոմ 4 · 20
Ա՛ոմ 29 · 7
Ա՛չ 37 · 20

Ես ախորժես զար։ ‖ Ես կամիս կորուստ։ ‖ Ես ըղձա
Յոնաս 1 • 13 նաս մահ։ Ես յուզես ի խռովութենէ։ Ես սիրես
Ղեւտ. 18 • 32 ի գաստանէ։ Ես հարկիս ի բարկութէ։ ‖ Ես մըթանաս
Ա Յովհան 1 • 5 ի սիրոյ։ Ես պլպլիս ի գթութէ։ Ես փոփոխիս
ի բարութենէ։ Ես թիւանց չըլնաս՝ և ոչ երե-
սաց անդրադարձութիւն։ Ո՜վ ամենևին լուսա-
ւորութիւն և անկատումն փրկութեան։
Յոնաս 26 • 12 Ոթէ քաւեսցես՝ կարծ ես։ ‖ Ոթէ բժշկես՝ զօ-
րաւոր ես։ Ոթէ կենդանացուցանես՝ բաւական ես։
Ոթէ շնորհես՝ առատ ես։ Ոթէ ողջացուցանես՝
հնարաւոր ես։ Ոթէ պրգևես՝ ամենալի ես։ Ոթէ
արդարացուցանես՝ ամենարիւսա ես։ Ոթէ մխի-
թարես՝ ամենիշխան ես։ Ոթէ նորոգես՝ ամենակալ ես։
Ոթէ հրաշագործեսցես՝ ամենաթագաւոր ես ։
Ոթէ վերստին հաստատես՝ արարիչ ես։ Ոթէ կրկին
ծոյացուցանես՝ ճար ես։ Ոթէ հոգաս ընդ մեր՝ ամե-
նատէր ես ։ Ոթէ կորզես ի մեզաց՝ այցելու ես։
Ոթէ ջարժանեցս ընձեռես՝ օրհնեալ ես։ Ոթէ յոր
սուղն զերծուսցես՝ փրկիչ ես։ Ոթէ զեղցես ի
Ա՜ռաջ 6 • 8 քոյոդ ինձ՝ հարուստ ես։ ‖ Ոթէ նախ քան ի մէնջ
խնդրելն դու կարկառեսցես՝ անկարօտ ես։ Ոթէ
լայնես ներդուես՝ անդորրիչ ես։ Ոթէ զվերջացեալ
Յովհան 4՝13՝14 կոչես՝ խնամակալ ես։ Ոթէ զսասանելս հաստատես՝
վեմ ես։ Ոթէ ‖ պատգեղոյս արբուցանիցես՝ աղբիւր
ես։ Ոթէ զճաճկեալն երևեցուցանիցես՝ լոյս ես։
Ոթէ զօգտակարն իմ ճանուցանես՝ բարի ես ։
Ոթէ զբիծն անտես առնիցես՝ երկայնամիտ ես ։
Ոթէ ընդ փոքուս՝ ի դատ ոչ մտանիցես՝ բարձրել ես։
Ոթէ ճառագիս ձեռն մատուսցես՝ ստացող ես ։

Ա՛ն ասացեր յատենի քում ստեղծուածոյն՝ իմով կերպիւ
Ա՛յս ես ի քեզ ոչ հաւատացի, զի ես իմ կրեցեր աճ բոլորից
նօր ի քոյոց այսոր՝ զոր ընդ իմ կրեցեր աճ բոլորից
խաւն երկիւղիւ։ Ահա ըղձալի համրիւք ասել աստա
դրել ինձ զայս նըշաձ ձայնիւ հեծուածս զըմարձա
պատեքիս։ Զորում եկն հասս ժամ բարեպատեհ
նուէց յեղանակելոց յայլ ինչ էութիւն երկնակենցաղ
անփոխադրելի։ ամբարձելոցն խոնարհուածս, և կործա
նելոցս վերս բերուածս սարսափելի ուրբաթիս մեծի
երկուց ընտրութեց։ արարածոցս սասա
օրհնաբանեալ և լուսաւորոյ՝ հշտութեամբ
ՈՒ ՈՐՊ՝ ԿԱՆՈՉԻ ՕՐԻ

Ա՛ն

ալէքս մաղխանաց։ Ինան ի խորոյ սրտ՝։ Ա՛ն
Ա՛ էտսին յաւելուած երկին հիւծուելէ նորին հանդի սա նոյն

Ա՛ն

օրինակեալ։ Օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։

զի զգիտիդ որ առ մեզ՝ արդեամբք ցուցցես՝ ի քեզ
զնուէս մերում զտաժանականն տապնապ տուժի։
վանդի։ ՈՒ յանպարտակիրդ մարմին չափեալ
կատուն, զի կակղեսցես զկարծր բռնուի մարմնոյս
փրկուես հանդիսացար զօրապես՝ ի յատպարիզի ձա
Ա՛նանի նահատիդ համբերուես վկայից։ որ վս իմոյ
Ա՛ էմիայն գրեալ, այլ կատարեալ և գլխաւորել։
Ա՛ն արդ՝ զի են այսոքիկ տէր ողորմութեանց։
Ա՛թէ զիմեալս առ քեզ ընկալցիս՝ ապաւէն ես։
Ա՛թէ զանդեսս պարարեսցես՝ վարդապետ ես։
Ա՛թէ վհատելոյս դարմանս մատուսցես՝ կերսիչ ես։
Ա՛թէ աչուկդ քո պաշտպանեսցես՝ յանձանձիչ ես։

Ա՛ն
Ա՛ էքսոյ
Ա՛ն

Ղ ՚ուկ. 23 · 9 ||Ի՛Է խօսեցար տըւի՛էդ բանի։||Ի՛Է բարբառեցար հաս
ոի՛էդ լեզուի՛ն, Ի՛Է ձայն արձակեցեր ||սասնիէդ երկրի
Ես. 53 · 7 Ի՛Է մանչեցեր ամէնաղդեցիկ փողդ մեծութեան ։
Ա. օշ. 10 3 · 30 Ի՛Է երախտեօքն քո յանդիմանեցեր , և ո՛չ չարեօք
նոցին ըմբերանեցեր։ Ի՛Է մատնեցեր ամօթոյ՝ զմատ
Յօհան 18 ։ 12 նիչեան զքեզ տանջանաց մահու։ ||Ի՛Է՚ի կապելն զքեզ
դիմադարձեցեր , || և ո՛չ յապտակելն զժ՚արեցար։
Ես. 50 · 6 ||Ի՛Է՚ի թքնուլն թշնամանեցեր , || և ո՛չ ընդ կուփելն
երբեք խռովեցար։ ||Ի՛Է ընդ կատակելն սրամտե՚
Ա. ՚ուկ. 15 · 19 ցար , և ո՛չ ընդ խաղ արկանելն՝ երեսս փոխեցեր։
||Ա՚երկացուցին զզգեստ պատմուճանին իբրև՚իտ
Ա՚ասու. 26 · 67 կարէ՛ , և դարձեալ ագուցին իբր անփրկանաւո՚ր
ըմբռնեցեալոյ։||Ա՚թէ ո՛չեր արբել կրկնակի քացախ՝
27 · 29 զանգեալ ընդ լեզուդ , ո՛չեր հեղեալ մաղձն իմ մը
27 · 28 թերեալ նախնի դառնութեն։||Ա՛աշակեց վհատութ՚,
27 · 31 և արդել անդրէն տարակուսանաց։ Ա՚ռին մոլեգ՚
27 · 48 նաբար , և դարձեալ մատուցին անպատկառապէս։
27 · 34 ||Գ՚անիւ՚ հարո՚ւածոց յետին անարդութեան ,
Ղ՚ուկ. 22 · 63 ՚ի մէջ խառնի՚ճաղանճն ամբոխի դատապարտեցին։
||Ո՚ւնար կրկնեցին նախատանաց , || և պակ եդին
Ա՚ասու. 27 · 29 արհամարհութե՚։ Ի՛Է եռուն հանդիստ կենդանա՚
Յօհան 19 · 2 բարեդ · եթէ ո՛չ զգործի մահուն կրել քեզ պատ՚
բաստեցին։ Ը՚նկալար իբրև երկայնամիտ։ Ա՚ռեր
19 · 17 իբրև զՀեզ։ ||Հարձեր ոտ՚ Համբերօղ։ Ը՚ստանձնել
իբր զպարտական զփայտն վշտաց։ Որպէս զծաղիկ
շուշանաց Հովտաց՝ ուսով բերել զզէնն կենաց։
Ո՚՛ի յարհա՚երաց գԻշերայնոց՝ զիւրակերտս գահա
Հորակ մարմնեղէն գոյուէս՝ պահպանեսցէ՚ի դատա
պարտութեանն վայրի իբր ՚ի խրախճան խնճոյից։

յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Թեամբ։ Խաբեբանեալ միշտ ողորմութեամբ,
աճումբեամբ։ Օրհնեալ փառօք։ Պահեալ զլծու-
բարձրութիւնդ լուսոյ՝ աննըւազ մարմնով և անթերի
ձառ համբերութիւն, ։ յարեար կենդանի ինքնիշխան
նոյնութիւն՝ աճդ անքննին զնոյն կրել նախատինս ան
րան չերմին տապանի՝ անպակաս ի լրութիւն ամբողջ
մարմնոյդ միութիւն՝ իքեզ ընկալար։ Եւ մինչև ի քնա
մաքրապէս և հանդողական հաճութիւն տարեալ,
և անօրինեալ ծառայիս՝ սրդ բոլորից՝ զայս ամ կա
րոնիդ ողորմած իդ գթուեր։ Որ վս ապահատուր
բառնալ։ Ա՛վ քաղցրութիւդ և երկայնամիտ բարերա
ի լոյս անմատոյց ծածկեալդ՝ իբր զհողածին ըմ
երինի և երկրի՝ իբր զհաստատ պատճառդ։
ծախիչ իբր զերբեքի կալանաւորդ։ Ահաւորդ
նին լուծիչդ՝ իբր զայր ինդովս դրեալ։ Հուրդ
նեալդ խոկապես՝ իբր զտարագրեալ։ Կապոյ օրի
դոդդ հօր՝ իբր զներհակ ծնողիդ կամացդ։ Օրհ
զկատարումն մրրկից՝ իբր զհամեստ գրեցելոցն։
րանիս նկարիչ՝ իբր զհայհոյիչ օրինին։ Արդ և
նաց՝ իբր զարժանաւորդ առկման մահու։ Աւետա
պաշտեցեալդ՝ իբր զքամահեալ։ Ահմանդ կե
մեծութիւդ՝ իբր զառաւապեալ։ Առ ի քրօքէից
զաղվիդ երկնաւոր՝ իբր զահազակ։ Անկապուտ
ուղ չարագործ։ Պնդեցին իբրև զապստամբ։ Խա
մաւորապէս և հանդողական հաճութիւն տարեալ,
մարմնոյդ միութիւն՝ իքեզ ընկալար։ Եւ մինչև ի քնա
րան չերմին տապանի՝ անպակաս ի լրութիւն ամբողջ
նոյնութիւն՝ աճդ անքննին զնոյն կրել նախատինս ան
ձառ համբերութիւն, ։ յարեար կենդանի ինքնիշխան
բարձրութիւն լուսոյ՝ աննըւազ մարմնով և անթերի
աճումբեամբ։ Օրհնեալ փառօք։ Պահեալ զլծու-
թեամբ։ Խաբեբանեալ միշտ ողորմութեամբ,
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ա՛ռ ի 9 · 16
Ա՛ռ ի 33 · 8
Ա՛ռաջ 4 · 44
2 Օրին 4 · 3
Վաղա 3 · 13
Ա՛ռաջ 7 · 27
Եբրա 22 · 13
Ա՛ռաջ 15 · 20

Ա ՝ էրսաին յաձելուած իւիւն հեծուելէ նուին հակոչի առ նոյն
աչէրս Տաշխանաց։ Եւ ՝ի խորոյ սրտ՛՛։ ՆՐ

Ո ՝ ԵՐՊ՝ ԱՆԿԱՒԱ ՝ ՅԵՐԵՒՍ

Հոգանիւթ կերպիւն և՛իւայը խոնարհեալ
ծնրադրական երկրպագուբ՝ զբարեգոր
ծիւդ ողորմածուբ զկենդանարար ոտս Տամբուրեմ։
Օ ՝ այս օրինակ մաղթանաց մեծիւդ ընծայեցուցել։
Ա ՝ ղաչեմ զքեզ միայն խնամակալ։ Ա ՝ արդասեր ։
Գթած։ Կեցուցիչ։ Հզօր։ Ա ՝ յցելու։ Պաշտպան։
Ա ՝ ՛ ունայնասցի վաստակն աշխատուբ փրկականդ
կրկդ մարմնացելոյդ վասն իմ ՝ այ։ Ա ՝ ՛ ասկ եղիցի
Ղ ՝ ա՛ղ քրտանցդ կաթիճ խառնեցեալ արեամբ ՝ի մատ
22 ՝ 44 նուքեն աւուր գիշերին։ Ա ՝ ՛ լեցի սուերացեալ
լուսոյդ երախտիս , զոր ձրի և առանց փրկանաց
Յով թշուառացելումն ինձ պարգևեցեր։ Ա ՝ ՛ ընկերսցին
հ ՝ ՛ ընորհացդ աւետիս , զոր կողից քոց կայլակք նորո
39 ՝ 34 գեցին։ Ա ՝ ՛ անշահ եղիցին կրկդ պատուգք , զոր
կարօտութեն իմում մատուցեր ։ Ա ՝ ՛ պարծեսցի
բանսարկուն վանեալ՝ զքո սուացեալ իւրացուցանել։
Ա ՝ հա յաղթեսցես կամաք՝ ըղձից չարին։ Ա ՝ երսուին
ապշեսցի՝ միանդամ զարհուրեալն։ Արկին պար
Ղ ՝ ա՛ղ տեսցի՝ խոպատ դատեցեալն։ Ա ՝ ՛ անխայեր զաղա
7 ՝ 46 տարարդ քո բան, որ զստեղծեալս քո քեզ ընծայել՝
վերսուին առ քեզ դարձուցանէ։ Օ ՝ անձառն արա
րեր բարերարուբի յանակնկալ ժամուն յուսահա
տուբ. յորժամ բնաւ իսկ կըարեալ և օտարացեր
կենդանուբեն շարժողուբի , մեռար անմահդ՝ և զմա
հացեալս նորոգեցեր։ Ա ՝ թէ զկանոն Տամաձևուբ

զլուսոյդ մասունս բաշխել։ Ա՛ի դրեր ի դպրութ
ժեսցես զարբեսա զօրութիւն լեզուոյս յարմարութիւն։
ձիապ միութ՝ զընդ քեզ սիրոյն պնդութիւն։ Ա՛ի մերձ
փուշք մեղանացս ի սրբութիւն մոացս։ Ա՛ի խզեր
կնիք արքունական պատկերիդ։ Ա՛ի յայտնեացին
ամենօրհնեալդ Տիդւոյ։ Ա՛ի լուծաներ զնանկեալ
ի քէն պարգեւեալդ ընծայ։ Ա՛ի կապտեր զփչուած
բարիդ ամենևին։ Ա՛ի բառնար ի վտանգելոյս զաս
ա՛ի փոխարկեր երկունս ցաւոց ընդ ջարեցս խմոց՝
մեա ինձ հզօր, կրկին ողորմեա։

Ո՞հ ողորմեա ինձ գլխաճաղ աղաչեմ զքեզ, ողոր
նեցայց, պաշտպանեալ ի քէն անսահման բարի
նացականաց. որով պատճառ գտեալ՝ քո անճա
ձայնեա ինձ զընծայ ամենապայծառ գանձուդդ մը
տեղոյ։ Ո՞րդեւ կինքեա զընթացմունս ելից
միշտ զեղուն բարիքն հոսեալ յուշոյս իմ տեսուէ։
տէրոջ։ Ո՞րդեւ կինքեա զընթացմունս ելից
տէպելոյս զերեսս քո՝ լոյդ ի խաւարի սրտից վհա
աս ի զպարտան հատուցանել։ Ո՞հ ընորհեա ինձ
Եալ աս ի քէն։ Ա՛յէ ժամանակ յերկարաձգուեր
ինձ յայց՝ ճառադայթ ծագման հայրենի կերպիդ։
զի ես ո՛չ խնդրեցի հետևիլ լուսոյդ՝ դու ելցես
զակի փոփոխել գոայց ի լաւ անդր։ Ա՛ն փոխանակ
լուսոյն ստեղծեր ի նախնում աւուրն, և վաղվա
դաւոր։ Ո՞զդեա բանիւդ ամենազօրաւ, որ զգոյութ
մածուէ, բարեգութ, օրհնեալ, և երկայնամիտ թա
և վա՛ն հնարաւորն մի՝ արդելցես։ Ակզբնաձիր ողոր
օրինի փոխեցեր, արդ՝ զդխուրինն և զհեշտականն

կենաց մատենիդ՝ զմահուն պարտիս։ Ա՛ի պահեր։
Ա՛ի ինձ համարիր։ Ա՛ի յիշեցուցաներ։ Ա՛ի՛ամա
ջեցուցաներ։ Ա՛ի՛ նախատեր։ Ա՛ի՛ոան հարկներ։
Ա՛ի՛ արձանացուցներ զմեղուջեցն։ Ա՛ի՛ ամբարեր
զկորստենացն։ Ա՛ի՛ իբր ըստգտել ինձ ամբաստաններ։
Ա՛ի՛ յարուսցես ընկս զծառն անիծից։ Ա՛ի՛ արձակեր
յիս զսաղարթ փնասուցն։ Ա՛ի՛ ընձիւղեր զծաղիկ
մեղացս։ Ա՛ի՛ բերցես ընտաքզնամակ պարտուցս։
Ա՛ի՛ արտաբերեր զեռնի պտղոյն։ Ա՛ի՛ թըմբեսցես
՚ի ձիւղս երկրաստեղծ մատնդ զգիւտս գործոցս։
Ա՛ի՛ մատուսցես բան ընդդէմ ահել՝ զանօրէնու-
թիս իմ յիշատակել։ Ա՛ի՛ մատնեսցես իմոցս կամաց
զաճանդս հոգւոյս վարել ՚ի գերուն։ Ա՛ի՛ աստէն
զնս փառաւորեր՝ զնանդանօր դատապարտեսցես։
Ա՛ի՛ նըշաղուածք այսր անցաւորի՝ զյաւիտենական
բարիսն տուժեր։ Ա՛ի՛ ՚ի սակաւում այսմ ՚ժամակի՝
զանվախճանելի զփառսն չափեր։ Ա՛ի՛ ընդ հովտիս
վշտաց չեծուն՝ զանախտական զկեանսդ գրաւեր։
Ա՛ի՛ ընդ ըստերի այսր մըթուն՝ զանճառելիդ լոյս
փոխանակեր։ Ա՛ի՛ զերասանակ մոացս լքցես՝ ըստ
արտուղի հետս հետևիլ։ Ա՛ի՛ զկամուրճ կենցաղոյս՝
գրեսցես ինձ հանդստեն բաւականուն։ Ա՛ի՛ զհնչ
վիտ հանճարոյս ստուերական պահեր՝ ՚ի հանդերձեալն
ինձ հրապարակել։ Ա՛թէ ամբարես զառանց համարոյ
գործոցս իմ չարիս՝ մեռեալ կենդանւոյն։ Ա՛թէ շուտ
մարանես ՚ի սրտի՝ աստէն կիզել անբծոյ այրեցայդ։
Ա՛թէ քննես զանօրէնութիս՝ առանց յանդիման
լինելոյ քեզ՝ խոպառ հալեցայդ։ Ա՛թէ տընկակից
ինձ թողցես զմեղան՝ ՚ի նոսին վատնեալ մաշեցայդ։

Ընդ
3 • 11

Ա աշխ
129 • 3

Ա՛ինարկեա՛ միշտ զօրեղ ամենակարօղ՝ փախնուլ էա
րուեցս որ յիս· զի բարիդ քո եկիր փոխանորդեսցի՛ն
Դրամայեա գԹագ՝ խնամակալ՝ դովեալ լոյս անշիջա
նելի՝ զօրուբ անսահմանելեա՛ն, զի նոր Հաստատեսցի
գոյութի՛ բնութեա՛ս մարմնեղէնն յարկի անդամոցս։
Յորում Հանգուցիլ անլքանելի բնակեսցիս բազմեալ
ահարժ տեառնանօք՝ միութի՛ Հոգւոյս իմ ընդ քեզ։
Ո՛ ապականուն՛ մեղացս մերժեալ իսպառ՝ յանարա
տուն՛ զիս պատրաստեացես ամենակեցոյց Թագաւո՛ր
անմահ տէր յա՛ք։ Օրհնեալ յաւիտեանս ամէն ։

Ա՛ԷՏԻՆ յաւելուած էրկին հնձուելէ նորին հսկողի առ նոյն
աղբա մաղխանայ։ Լսան՝ ի խոյոյ սրտ՛՛։ ՀՈՎ

Յ՛ՈՐ ԱՆ՛ ՅԻ՛ՇՈՒԹԻՒՆՔ՝

սիրողք իրաւանց՝ ած՛ Ճշմարիտ։ Կայեա՛ վե
րըստին՝ ի բնութե՛ս կերպարան միշտ սխալա
կան։ Ո՛ նննեա՛ ինձ դարձեալ զամէնընթաց տարած՛
մունս եւից արեւս շարժողուե՛։ Ի՛ժշկայի՛ս մասիր
տեսանել։ Ո՛ ի մարդ եմ՝ հաստատեալ մտօք խա՛
կուե՛ թերի խորհրդոց։ Ա՛յն ինչ զոր դու վկայե
ցեր տեսօղդ ոչ էիր· միայն դու անմահն ստուգե՛
իսա՛ւարի։ Ա՛պա իրաւունս է դրել ինձ ընդ մեղս՛
ցեալսն մարդկօրէն վրիպանաց սխալմամբ, պարտե՛լ
կրկին երբ զերկրածին մահացու մարմին· քան զա
նիդ քում սուտ երեւիլ։ Ո՛րանզի արդարե՛ գիտակ
իսկ ես թէ ։ չար է արարն՝ եւ ընտեսցոյս չարուե՛ն մեր։
Ա՛յլ ոչ փոփոխին խորհուրդք մեր յա՛ւիտեան՝ ըստ
Հոգեհանճար խմաստնոյն կանխագէտ՝ առաքե՛լ ։

Թ. Թեթևացո՛ զասաակուբ տանջանացն՝ որ պատրաս-
տեալ ինձ արկանել զորդիս գեհենին զարդ-
մահուն յաւիտենականի։ Կարճ զամբիծոյն պարտիս,
որ պահել ես յայտնիլ Քրիստոսականիս յետին ատենի
յանդիմանուբեն։ Որպատ խաղաղուբե առաքապարգև
ողորմուբ քո ընծայեցո՛. զի մի՛ անտանելիքն ահաւո-
րուբե ի ցոյցս եկեալ ինձ կերպարանեսցին. անյոյս
ապշուի ընդ կենաց զրկման առաջի կարդել։

Պատասխանն ահաւոր։ Ընկաշառ և անխաբելի
դատաւորն։ Ամենին սոսկալի։ Աշտամբնքն սարսա-
փելի։ Յանդիմանուբին անփախչելի։ Տագնապն ան
ճողոպրելի։ Պակուցումն անխրախուսելի։ Ողումն
անվերջարելի։ ‖ Ալումն անսփոփելի։ Կրճումն ատա
մանցն անբժշկելի։ Պահանուբեին անողջանալի։
‖ Ընդէ՞ք սարսափելի ձային քո բանիդ։ Վակումն
դիմոյն, և արդեւնումն ողորմուբե։ Որ ընդ դալարիսն
երկնի՛ և ընդ երկրի դղրդիսն ընդ կարծրուբե յա-
տակիս, ըստ կուտակելոյ կոհակաց խառնուբե ծո-
վու, իբր փախստեան կերպ ցուցանելով մի զմիոյ
հետս խափանեն կասեալ յերկոցունց։ Ընդ տատա-
նեալ սասանեալ լայնատարած գետնոյս թանձրուբե
ի հիմանց անտի ընդ ուժգնակի բախման թնդելոյ
ներքնային խորոց, հարթէ՛ զլերինս։ ‖ Եւ հալեալ
հրդեհին բնուբիք վիմաց, և ամ տարերաց գոյից։
‖ Ընայլին երկինք յանեղծ փոփոխուբիւն. և
յեղանակին արարած ըստ տարերօք իւրեանց ի ինորոդ
նմանուբիւն։ Ոտածկուբիւնք գործոցս հրապա-
րակին և աներեւոյթք կրից մերոց յայտնին։ Ա՛րդ
կրօնից ներդործեցելոց՝ ի մարմինս մեր նկարին։

Մատ. 25 • 30
25 • 41
2 Պետ. 3 • 12
Եսայի. 65 • 17

ՄԺ

ազդիցէ • վճռեալ եղեալ դթութեանն որ առիս • Ցոր
Մատթ. 25 • 10 ծիս կրկին յարակայի։ Ապ դրանն բախել ո՛չ ինչ
Յով. 2 • 11 յաղթութիւն խոպան մեռանի, և ինձ չարագոր-
Յայտ. 25 • 41 անվախճան վշտաց։ Յորժամ առ բարիս՝ մահու
Մատթ. 25 • 34 բողոքեն։ Ընդարմացն ձայն ահեռից, և ինձ։ Գո՛յժ
սպաճոյճս մատուցանեն, և այլոց կորուստ մահու
և քաղցնելիս երևեցուցանեն։ Ամանց պահիս լուռ
դէմս լցեալս ծաղուս ցուցանեն, և ինձ՝ ահարկու
ւիրեն, և զամանս յամօթն դատապարտեն։ Ահաց
առանց խնայելոյ խուճապեն. զամանս ի կեանս հրա
դարուբ յանդիմանեսցէ։ Պատասխոյք թագուորին՝
ամբաստանեսցէ։ Ընդ հատուցանօղն ահաւոր՝ ար-
պահպանողական կենակից հզօր ոստիկան՝ իրաւմբք
մըթոյ. օր ամպոյ և մարախոյ։ Յորժամ հրեշտակն
և ես ապաքէն ասէ՝ խաւար է օր ես. օր խաւարոյ և
ցուցանէ առնոյն կերպարան իրն զտեսիլն քաղցնելի.
և խածանիցէ զնա օձ։ Ընդ դարձել կրկին սաստկա
և մտանիցէ ի տուն և յեցուսցէ զձեռն իւր ի յորմ,
հեսցի նմա արջ. և փախուցու յերեսաց արջոյն՝
եթէ փախուցու ոք ի ձեռաց առիւծու, և պատա
անզերծ փախաւենն նշանակէ ասելովն, զոր օրինակ՝
նակին նմանուի ի դէմս բերելով զձեզ տագնապի
վտանգի։ Բանզի սաստիկ է յիշատակն իսկ յառա
ջեալքան զհանդիպումն։ Օ որ ոմն մարդարէ զօրի
Ամովս. 5 • 19 տուցմանն ի ձեռին իսրամ։ Ընդ վայ ինձ եօթնից
Մատթ. 25 • 31 մամբ կրկին եղևուքէ ըստ չափոյ կշռուեն այսր
համարոյ, որ զանբաւութիւնս թըշոց պարագրէ։
Ամովս. 5 • 20 Օ ինչ գործեցից ողբալիս հոգի յայնմաւուր մեծի
Յով. 33 • 7 պահպանողական կենակից հզօր ոստիկան՝ իրաւմբք
մըթոյ. օր ամպոյ և մարախոյ։ Յորժամ հրեշտակն
և ես ապաքէն ասէ՝ խաւար է օր ես. օր խաւարոյ և
ցուցանէ առնոյն կերպարան իրն զտեսիլն քաղցնելի.
և խածանիցէ զնա օձ։ Ընդ դարձել կրկին սաստկա
և մտանիցէ ի տուն և յեցուսցէ զձեռն իւր ի յորմ,
հեսցի նմա արջ. և փախուցու յերեսաց արջոյն՝
եթէ փախուցու ոք ի ձեռաց առիւծու, և պատա
անզերծ փախաւենն նշանակէ ասելովն, զոր օրինակ՝
նակին նմանուի ի դէմս բերելով զձեզ տագնապի
վտանգի։ Բանզի սաստիկ է յիշատակն իսկ յառա
ջեալքան զհանդիպումն։ Օ որ ոմն մարդարէ զօրի
Մատթ. 25 • 10 տուցմանն ի ձեռին իսրամ։ Ընդ վայ ինձ եօթնից

Յորժամ դպրութիք հրաշէին զարմանալեաց՝ որ են
ծածկեալքն յայժմուցս հասարակաց վարուցն տե-
սակ՝ մարդկային բնութեանս գործոց՝ յաղագս որոյ
1 Կոր. 3 · 13 եղեն գոյութիք ամ էից, ||յիւրաքանչիւր մարմինա՝ ան-
Յով 20 · 12 պակաս գրուքն իսկոյն երևին: || Նոյն խորութիք ան
ճառիցն կնքեցելոց յիմաստից աստեղս՝ առաջի աչաց
մերոց կերպարանին: Ուր այժմ շահավաճառութիք
ողբոց և արտասուաց զերկինս դրաւեն, անդ իբր զա
պաժանան ընդնայնութիք արհամարհեալք լքանին:
Չառաչմունք հեծութե ոչ կանխաւ ասի առաքել՝
2 Կոր. 9 · 6 էք երբէք գտանել անդէն: || Ողորմութիք ճշդով
սերմանեալք՝ ոչ պայծառ վաստմամբ գնան առաջի:
Ուր տապանն նախայանցիցն, և կտակարանն սիրա-
նարդիցն, և նշանն ահաւոր այժմուցս յանդիման
եղեալ մեծաձայնս դատախազեն: Յորում առեալ
վայրի՝ ոմն զուխտն կցորդութե հայրենի, և ոմն զնո
րանն վկայութե անտեսից, և ոմն զարիւն մեծին այ,
ամբաստան իմն իրաւացի առաջի իմ առաքեանցն:
Յանկնարանն բազմապատիկս՝ զոր անձամբ ան
ձին ասէն իսկ պատրաստեցի: Ո՛վ երդ մխիթա
րեցայց համառօտել յուսոյ: Ո՛վ ի եթէ զօրքն լու
սոյ դասուք արդարոցն որ փառաւորել զնա եղեն երա
նութ՝ սարսին դողալով, և ոչ բաւեն բերել զահա
ւոր տեսիլ երեսաց մեծ դատաստանին, ես եղկելիս՝
աւանդակորոյս սատակմանն որդիս՝ ո՞ր երեսեցայց,
Ար ոչ միայն չեմ պակկիլոց, այլ և պատուհասն իմ
անտանելի, և կորուստն անապատելի:

Ո՛վ տրտմեա՛ ամենապարկեա զօրութիւն անճառ,
ձեռն փրկութե՛ ի կորուստ գրաւելոյս: Ո՛վ օգնել
ի՛ քէն

Ա. Էրոպին յաւելուած էդին հեծուելէ նորին հակառ առ նոյն աղբս մաղխանայս։ Լեան 'ի խորոյ սրտ՛։ 2

Ի ՍԿԶԲՈՒՆՔ ԸՆՅՍՐՍՆԱՆՔԱՅ

յուսահատութեց և ահարկու սրտաբեկութեց, պակուցանողական սաստկութեց ահային բարկութեց, տադնապել հոգւով Թախծութեան խոպառ՝ աղաչեմ զքեզ սուրբ ահածին, Տէրեշտակ 'ի մարդկանէ։ Ա՛սպնաւոխել քերօբէ։ Արկնաւոր ալքայուհի։ Ընխաւն իբր զոդ։ Ա՛պրոպ ոպ զլոյս։ Ընշաղախ ըստնմանուէ պատկերի արուսեակին բարձրուէ։ Վերապանց քան զբնակութի ան կոխելին սրբուէց։ Արանաւոր խոստմանն տէրի։ Ադեմ ընչական։ Ա՛ստւ կենացն անմահից, բոցեղէն

Ա՛ղոս 103։ 21

Ա՛ննք 3։ 24

սրովե

սրտին պարունակեալ ։ Եւ բարձրեալն հօրէ զօրացել
Ղկ. ա։ 35 և հովանացեալ ։ Նանգստեամբ հոգւոյն հանդերձել
և մաքրագործեալ ։ Ննակուբ որդւոյն յարդարեալ
և տաղաւարել ։ Ա՛իածինն հօր՝ և քեզ անդրանիկ։
Ուրդի քո ծննդեամբ՝ և ոտ արարչութիւբ ։ Ընդ ա՛
նախատ մաքրուեդ՝ և անբիծ բարի ։ Ընդ անարատ
սրբուեդ՝ և խնամակալ բարեխօս ։ Ընկալ զմաղթինս
այսր աղերսանաց քոմ դաւանողիս ։ Եւ մատո ընդ
ծայեա ընդ սմին խառնել զբանն իմ՝ նախնի մեծիդ
ներբողել ՚ի քոյդ պաղատանս ։ Չիւսեա միացո զմէ
ղուցելոյս դառն հեծուքի՝ ընդ քոմդ երջանիկ և
խնկաճոռեալ հայցուածոց՝ տնընկդ կենաց պտղոյն
օրհնուեբ ։ Ո՛ ի՛ քէն միշտ օգնեալ և բարեգործել
և՛ իմաքրական քո ծնողուեդ ապաւինեալ և լուսաց
հորեալ՝ կեցից քի որդւոյ քոյ և ես ։ Ո՛ժանդակեա
Ծննդ 3։20 թևոդ աղօթիւք՝ խոստովանել ։ մայրդ կենդանեց։
Եւ յելից իմ յերկրիս հովտի՝ առանց լսկանաց հե
տևիլ ՚ինկեանս օթևանացդ պատուեբ։ զի թեթև
ասցի կատարեն իմ ինձ ծանրացելոյս անօրինութեբ։
Ա՛րասցես տօն ինձ բերկրութեբ զօրն իմ տագնապի՝
ողջացուցիչ երկանցն Եւայի ։ Խարեխօսեա խնդրեա
աղաչեա ։ զի ըստ անճառելի մաքրուեդ՝ և աչի ըզ
բանիդ հաճատամ զընդունելութի ։ Ա՛րատս՚օք օգ
Ղկ. ա։ 42 նեա վտանդեցելոյս ։ գո՛վեալդ ՚ի կանայս ։ Ո՛ւնըր
խոնարհեցո առ իմ հաշտուի ծնօղդ այ։ Ընդ իմում
թշնաւիս հոգւոյ խորան բարձրելոյն ։ Ձ՚երն տուր
անկելոյս՝ տաճար երկնային ։ Փառաւորեա զորդիդ
Ղկ. ա։ 38՝43 քո ՚ի քեզ՝ աստուածածնէն ինձ հրաշագործել քա
հութիւն և ողորմութիւն՝ ։ աղախին այ և մայր ։
Ա՛ստ

դուէն։ Այս փառք յաւիտենից յաւիտեան ամէն։
բնութիւն միացեալ՝ ամէ և յամենայն։ Ո՛վ յերկրի
ընդ հօր և հոգւոյն սբ՝ էութիւն և անքննութիւն մերոյին
մարմնովն՝ և համայն աճումն։ Որ փառաւորեալ է
ինն երկրի։ Ո՛ր անճառապէս ծնար բովանդակ
Այրդ բարձրելոյ ան յին արարչին երկնի և քնա
թեան՝ յանձն իմ անձրևեալ՝ կենաց ինձ զօրէ։
Ջանկաց։ Ա՞հա կաթիլ մի կաթին քումդ կուսու
Օրհնեալդ միայն ի շրթունս անբիծս լեզուաց եր
ող օրմութիւն ինձ պատահեսցին՝ կատակ նմ իրեալ։
ի կործանեալս յիս ակնարկեսցես՝ հոգեվից։
զխորտակեալս կազդուրեցուսցես՝ դեղ կենաց։
զանմաքրութիւն իմ բարձցես՝ եղծման ընտանիչ։
զմտանեալս մահու փրկեսցես՝ կենդանի լոյս։
զլալեացս ձայն հատցես՝ բերկրութիւն։
զբաժնմանն իմ խորոց քակտեսցես՝ հաշտութ։
զառնութիւն իմ անուշեսցես՝ քաղցրութի։
վասն իմ մտցես ի հանդէս՝ մահու նահանջիչ։
վրիպելոյս ինձ հնարաւորեսցես՝ գովեալ։
խոովմանց յուզմանց փոխեսցես զիս՝ խաղաղարար։
զծփեալս հաստատեսցես՝ հանդիստ։ Ով ի
յուսահատելոյս ինձ միջնորդեսցես՝ միշտ սբ կոյս։
զմերժեալս ընտանեցուսցես՝ մեծարելոյ հայր։
յիս ցուցցես զքաճուճն՝ լուծիչդ անիծից։
զամաչեցեալս յառաջ մատուսցես՝ բարեյնորհ։
զարթուցեալս յանձնձեսցես երջանիկ։
անարատ։ Ով զխորհուրդս յանձնձեսցես՝ երջանիկ։
ողորմեսցիս՝ սրբուհի։ Ով զկորուսեալս շահեսցիս՝
պարձրացի՛ պատիւ քո ինձ, և ցուցցի փրկութին
իմ քեզ։ Այթէ զիս դացես՝ տիրամայր։ Ով ինձ

Ա. Էրսոքին յաւելուածք ՚ի վերայ հեծուելոյն հայոցի առ նոսա
պղերս մաշկեայս։ Բան ՚ի խորոց սրտի։ ՚՚ ՚՚ ՚՚

տա

դատաստանին հատուցման. Ճշմարտաբան դատա-
խազ յանցաւորութե երկրայնոց: Յահաւորն ատենի՝
յայտնիչք իրաւամբք զմատակարարութին որ առ մեզ:
Որ և անտանելոր կարեկցեն աղաչել հառաչմամբ զմըշ-
տանըչէրն ձեռադ ձայնի՝ ‖ ողորմեա դու ստեղծեր
մի՛ կորուսաներ: Արդ՝ ընդ գոհաբանութե ձայնից
խնդրուածոց անմահականացն վեհից՝ և՛ի մեր հե-
ծութիս հոտոտեսցիս բնաւից արարիչ: Որ յաղթեա
դթութիդ քո՝ վերնոյն և ստորնայնոց: Կանչ
քո ե բարերարելդ առ մեզ և առ նոսին:

Արդ՝ վա՛ բարեզարդութե անախտականացն՝ հրաշա
տեսիլ հրակերպիցն՝ անշաղախ մաքրոցն՝ անմեղիցն՝
բոցանմութիցն՝ հոգեղինացն և անվանելեցն: Որք և
ամենաձեացուն առաքելութե՝ ի բարձրն ընտրակա
նութե գերափայլ յաճախ գիտութեան՝ անցուրտ
ջերմութե ջեռուցանօղք ինքնաբուն տապոլն աճե-
սիրութե: Ա՛ստ ինքեանց՝ զմերս սառնասեր սրտից
անբորբոք շիջումն՝ այրիչք անաղօտ ի մեծախոր-
հուրդ սրբում սեղանիս որ ի խորանիս, առանց նիր
հելոյ և դանդաղանաց սպասել հրամանաց երանե-
կնաց կեցուցիչ կամաց ամենաստեղծիդ: Կրօքեօ
րէն առաքինութե յաճ միացեալք անբաժանելի:
Որք երկնաւոր պետութիք են մեծք և զինւորութիք
անթիւք ահաւորք՝ երկնաւորիդ այ աղաւաղնեայ
պաշտօնեայք: Ի յամպոյդ լուսոյ՝ ցօղք նշուլից:
Որովք և ինձ մեղաւորիս հոգեղինի՝ մարդասիրես
կես ողորմել յիս՝ ‖ աղաչանօք իմոյն հրեշտակի. դար

զ՝ ա՛ 13 · 8

ձուցանելով զիս՝ առ ի բարիդ քո հետս լուսոյ:
Ո՛ ի զաւանդ հոգւոյս իմ պաշտպանութե՝ զոր հաճ-

Ո՛ 1 · 12

Գ. Կոր. 24.50
Գործ 2.2

Ա էջոյին յաւելուած լրին հեծուել նորին հսկողի առ նոյն աղբս խաչեանց։ Նոյն ի խորոյ սրտ՝՝։ ՀՒ

ՅԻՆ ԹԱՂԹԱՐՔ ԹԱՂՄԱՆ

պարզև Թադաւորս կենաց պատուպարան։ Ուսոյ կերպարան։ Այնաւարր հանդս տարան։ Որ յաղագս մեղուցելոյս եկել մարմնացար։ Գործեցեր զանպատումն, և հանդերձեցեր զմեր բաշխիան։ Ա՛ինչև կատարեցեր զառեցեալն ընդ ամենայնիւր ածուեդ։ Ա՛յդ՝ վա՛ռ առաքելոցն սրբոց յերկինսատեղծ քո ձեռացդ ձեռնադրելոց՝։ և հղ գեովդ սրբով օծելոց, (զորոց զգովեսան արժանա հորութիւն ըստ իմում կարի առ ի փառս քո տէր ամի յայլում բանի պաշտեցի) և ինձ ողորմեացիս յիշատակ սիրոյ նոցին ընտրուեր։ Ա՛ւիդ ինձ եղեց նոքօք հորդեացես յերանուին փափաքելի։ Զայն բարի հովուուեր նոցին՝ յողջոյն ինձ կենաց քաղցր լըսիցի։ Ա՛ման կալայց յանեղծուած փրկուեր տօնեցիլ յաւտոյն։ Ա՛նդ առաքնորդացն կենաց։ Ակզբնաշը նոր

դիսիր յաստպարիսի կենցաղոյս առանց զըզջանաց
վանեցին զանմարմինն բէելիար։ Ի՛ն միտամարս Հան
մարմնոյս բառնուն արիապէս մարտուցեալ՝ սովիմբ
ամ նիւթից, պահեցան բարձրացան և կենդանա
ցան Հոգեպէս։ Ո՞րիւքար եւեալ ի յերկիրե ըստ
րեաց յուսով տեսելոց՝ աստէն նկատիչք։ Շակերտք
առաքելոցն և չարչարակից նոցին։ Ողբ հա՛ասա
կասելեւ՝ պարեն ի խրախճանս անկեան երանուե։
ընծայ վաստականըն՛եր քրտնակնդրուկ աղերսիցն
ժարգմամբ՝ ընկալ զիս նորոգ ըստ նոցին մասին ան
եղծ փրկութեամբ ի քեզ արձանացեալ։

Ընդ խաղացեալսն հուրբ և սուսերբ արեմբ ներ
կելոցն՝ և ձգնաւորացն սրբոց հարցն միանձանց և
քեզ հետևեցելոցն ուրդի այ։ Ողբ անպարտելի քա
ջութ և անպատիր զգաստութ ընդ դժնեայ գոռոզի
մարմնոյս բռնութ արիապէս մարտուցեալ՝ սովիմբ
վանեցին զանմարմինն բէելիար։ Ընդ միտամարս Հան
դիսիր յաստպարիսի կենցաղոյս առանց զըզջանաց

Ծան. 8·25

Ես դլուխ, այլ կանդնիչ։ Ես անիծիչ, այլ ապրեցուցիչ։ Ես ընկղմիչ, այլ վերածիչ։ Ես տարագրիչ, այլ ժողովիչ։ Ես մահացուցիչ, այլ կեցուցիչ։ Ես դատապարտիչ, այլ ազատիչ։ Ես կորուսիչ, այլ գտիչ։ Ես մահացուցիչ, այլ կեցուցիչ։

Պատ սկիզբն և պատճառ բարեաց ամի։

Որ են պրպտիք, քո են շնորհք։ անեղծ, աանստեղծ։ անեղծ, աանստեղծ։ օրհնեալ, երկայնամիտ, կարօղ, անքննին, անճառ, փրկուիլ իմ և՛ի փառս քո ամենազուարթ, բարերար, վասն իմ, և զնա ընդ նոսին՝ ի նոցին գովեաս։ ի՛րդ՝ լուր հզօր, հնարաւոր, գովեալ, զնոցայն ինչ ատամնառու՝ ըստ կակղուե զանգուածոյ հացի։ Ա՛րդ՝ լուր հզօր, հնարաւոր, գովեալ, զնոցայն ոսկւոյ, և քամ քարինս անարգս ընդ պայծառութե արծաթոյ, բացատուի ընդ ձգմարտութե, և կամ աւծ զեցկուե մարդարտի, կամ հող ընդ յաստակութի նե կուե, տգեղուի ընդ վայելչուե, և տիղմ ընդ գե նոլի եդեալ ընդ քաղցու, կամ տատասկ ընդ ողոր կոյ, զոր ես ի հաճուի, և ես ընդ նոսին իբր դառ կացն փառատրական աղերսարկութի՝ որ վասն իմ պաժականաց ընկալ ընդ նոսին։ Ա՛ն ահա խառ նեալ զանմաքուրս քան ընդ նախագրեցեալ երջան Թանաց և նւիրակին Հայոց՝ և զիս զմեղաւորս մարձակապէս պայծառ ճոխութի պճնեալ իսկապէս ի գլուխ կապեցին։ Ա՛ն նոցին արժանաւոր մաղ տարձակապէս պայծառ ճոխութի պճնեալ իսկապէս առանց յետնոցն մտածուե՝ զթագն յաղթուե հա թևուքի հոգւոցն թռուցեալ՝ ի նահանգիստան կենաց հասին։ Ա՛ն իբր սիրօղք վերնումն վիճակի ծանրաբեռնուե, ի լայնածաւալ ծփանաց աշխար հիս ծովու՝ տապանակաւ մարմնոյս թանձրուե՝ զթե

նութեան ի ժամ ծարաւու։ Մի՛ փակեր գթած՝ ողորմութեան քո ի ժամ ուղին հեւսիլ։ Մի՛ մատուցաներ բաժակ դառն ոսոխս երբի անթոշակ ապաձեռնուէ ընդ անկուտար։ Մի՛ ածեր ողորմած ինձ օր տարաժամ՝ ի հատ ողորմութիւն նամեղ ոգիս պաշտպանեալ։

Մի՛ ածեր ողորմած ինձ օր տարաժամ՝ ի հատ ողորմութիւն նամեղ ոգիս պաշտպանեալ։ Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քոյ։ Եւ ըստ բազմութեան գթից քոց ջնջեա զանօրէնութիւնս իմ։ Զի զանօրէնութիւնս իմ ես գիտեմ, եւ զմեղս իմ առաջի իմ է միշտ։ Քեզ միայնոյ մեղայ, եւ զչար առաջի քո արարի։ Զի արդարասցիս ի բանի քում, եւ յաղթեսցես յատենի քում։ Զի ահա յանօրէնութեանց ծնայ, եւ ի մեղս ետես զիս մայր իմ։ Զի ահա զճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտ եւ զանհրապոյր իմաստութեան քում յայտնեցեր ինձ։ Սրբեսցես զիս ի մեղաց իմոց, եւ սրբեցայց։ Լուասցես զիս, եւ ի ձեան սպիտակագոյն լինիցիմ։ Լուիցես ինձ ուրախութեան եւ ցնծութեան, եւ ցնծասցեն ոսկերք խոնարհեալք։ Դարձո զերեսս քո յանօրէնութեանց իմոց, եւ զամենայն մեղս իմ ջնջեա։ Սիրտ մաքուր արա յիս, Աստուած, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա յինէն։ Մի՛ զարկաներ զիս յերեսաց քոց, եւ զհոգի սրբութեան քո մի՛ խլեր յինէն։ Դարձո ինձ զուարճութիւն փրկութեան քո, եւ հոգւով գերագոյնով հաստատեա զիս։ Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, եւ ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։ Փրկեա զիս յարեանց արեանց, Աստուած, Աստուած փրկութեան իմոյ։ Ալեղաձայնեսցի լեզու իմ զարդարութիւն քո։ Տէր, զբերանս իմ բա՛ց, եւ բերան իմ պատմեսցէ զաւետիս քո։ Զի եթէ կամեցար զոհի, տայի եւ ողջակէզս ոչ հաճեսցիս։ Զոհ Աստուծոյ հոգի համակրեալ, սիրտ համակրեալ եւ խոնարհեալ Աստուած ոչ անարկանիցէ։ Բարեացո, Տէր, ի հաճութեան քում զՍիովն, եւ շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի։ Յայնժամ կամեսցիս զոհս արդարութեան, ընծայս եւ ողջակէզս։ Յայնժամ մատուսցեն ի սեղանի քում զհամակրեալսն։

սրբոյ փառք յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

նական բոլորեցունց։ Այո՛ քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ
և եթէ աղախին։ ‖ Այո՛ ի ձեռին քո է շունչ կենդա
Յոբ 12 · 9 ըուքն։ Այթէ տէր՝ և եթէ ծառայ։ Այթէ տիկին՝
Այթէ անկածն մեղօք՝ և եթէ ամբարձեալն արդա
Այթէ երկնայինք՝ և եթէ երկրաւորք
շնորհաց։ Այթէ երկնայինք՝ և եթէ երկրաւորք
քեզ ակնկալեալ յուսով ապասէ, կարօտեալ քոմդ
Մաղմ 8 · 19 երջանկաց փառաւք բազմեցուցանել։ Այմենայն ոդի
Այո՛ ի հեղձմանէ ծփանաց մեղաց՝ ընդ արդարոցն
Յովհ 2 · 11 Այո՛ ի խորոց անդնդոց ի լոյս բերկրութեան ածել։ ‖

և կամ յատամանց վիշապաց ի կեանս կորզել
տին հաստատել։ ‖ Ժանեաց կերչաց գազանաց,
Այո ամենայն բան անհասու թէ անճառ զօրաւոր։
Վհատել, փրկել, կենագործել, լուսաւորել, վերըս

Վաղ ես տր։ Վաղ գթած։ Վաղ բարերար։
Վաղ երկայնամիտ։ Վաղ ամենակարող։

վերարձակուի ըմբռնեալ ի խոնարհ լերդի։
անյարմար ի վերայ իմ արշաւեսցէ, և մի՛ շնչոյս
Վտոմ 25 · 5 հումն ապականութիւն գործեսցէ։ Այո՛ վահճանն
մահ բերիցէ, և մի՛ ննջումն ի սատակումն յառա
ջեսցէ։ ‖ Այո՛ զուսն ինձ կորուստ լիցի, և մի՛ նիր
Վտոմ 9 · 6 լսանային դիպուածք հասել գաղտնեօք վնասեցեն։
պահուն զարմատս հատեալ ցամաքեցուսցէ։ ‖ և մի՛
Վաղմս 120 · 6 Այո՛ պահեսցի ինձ սառն մեղացս, և մի՛ հոսանք
ուղխից կենցաղոյս զիս ողողեսցեն։ Այո՛ հանգիստն
Վտոմ 13 · 6 յանկարծադէպ հինից ասպատակ՝ գիշեր մահուն
ինձ պատահեսցէ։ ‖ Այո՛ տապ տօթոյն յանպտրաստ

իմ հանդէպ զյաջողեալ հոգևոր օգտից։ և մի՛ իբր

տակեսցես զիմն խաճանօղս, այլ փոփոխեսցես: Ո՛վ սա-
թեանդ անձառելիս հրաշագործեսցես: Ո՛վ սա-
խմոյն առելեաց, և դու առ քոյս ըստ քում մեծու-
անարգութեն: Եւ ընդ խնդրելս իմ՛ի քէն բարի
Այլդ՝ յիշեա զքո մեծութիդ տէր՝ նայեցեալ՛ի յիմ
անթիւս և անկշռելի բազմօրինակ ուխտազանցիս:
բանի՛ բանբասելոցս: Եւ ես առ քեզ ամենապրկե-
տուղայ՝ ներեա յանցանաց նոցա: Եւ արդ՝ մատու
ցեալ երկաքնէիւրոցս առջի քո արդարատատումանք
առ մեզ ինասակարագոյնք սահաւուք թերևս՝ և յի
Ո՛վ ոմն զբարս կշտամբողաց՝ և իրաւամբք նախա
մեր՝ի բարի: Եւ արա կատարեա ննջին քաւութի
և ողորմութ: Ո՛ի բարկացիս նոյ վասն իմ՝ տէր՝ իբրև
ձնեա բամբասողաց, առ յաշխա սիրոյդ քոյ որ յիս:
տանեալ զիս ի մարդկային ազնիւ թշնամիս
վանութե՝ և զոր՛ի մարդկային ազնիւ թշնամիս
Յանկ բոցոյ մեծի օրհնութե: Ահման անոխակալութե:
երանութե: Պատճառ կենդանութե: Ուրիշ բանա
ղաղութե: Պարիսպ ամրութե: Պատսար պահպանութե:
ընդոր՝ղրութի հանգստութեան: Տեսարան
պատնէնութե: Ընդ՝ղրութի հանգստութեան: Տեսարան

Ա. Պետ. ա. 5. Ա. Պետ. ա. 7. Ա. Պետ. ա. 11. Ա. Պետ. ա. 13. Ա. Պետ. ա. 23. Ա. Պետ. ա. 24. Ա. Պետ. ա. 28. Ա. Պետ. ա. 44. Ա. Պետ. ա. 72.

ՈՐԶՐԵՍՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍ ՕՈՎ

ՀԱՏ ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆ ԱՐԱՐՉԱՑ ԵՒ ՀԱՍՏԱՏՈՂԻ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ա. Էրոսին յաւելուած էրիին հիւծուելէ նորին հակոյն առնոյն
ազէրա յաղխանայ: Եան՝ի խորոյ սրտ՛՛: 29

Ալեալ վհատան բարս երկրաւորս՝ զբարիսն արմա
տացուցես և յիս և՛ ի նոսին։ Անաւանդ զի դու
լոյս ես և յոյս, և ես խաւար և յիմար։ Դու ինչ
կուբ բարի գովելի, և ես համայնին չար ապիկար։
Դու որ ստորինս և երկնից, և ես անիշխան շնչոյս
և ոգւոյս։ Դու բարձրեալ՛ի կարեաց զատեալ,
և ես տաժանաւոր և վտանգաւոր։ Դու՛ի վեր քան
զևիրս երկրիս, և ես կաւ անարգութեամբ դարշուելի։
Աշմո ‖ Դու ըստ մարգարէին ճնաս յաւիտեան յանբաւ
ղ.ա.27 բարձրութեանդ, և ես միշտ կորնչիմ ըստ նորին բանին,
՛ի քեզ ոչ է մրթուլի կամ նենգութի. և ես բովանդ
ակին իսկ եմ, որ զաւանդն իմ ոչ պահեցի։
ղ.ի.7 ‖ Ոչ ան զիս՛ի բանտէս։ Ազատեա՛ի կապանացս։
Ողորմեա՛ի շղթայիցս։ Փրկեա՛ի խեղդմանէս։
Ազատեա՛ի տագնապաց։ Հանեա՛ի յերկաթիցս։
Լուծ՛ի պաշարմանցս։ Ազատեա յերկմտութեանցս։
Ապփոխեա՛ի տխրութեանցս։ Հանդո՛ի ինեղութեանցս։
Փարատեա՛ի վշտացս։ Հանդարտեա՛ի խռովմանցս։
Ապաքինեա՛ի լալոյս։ Երժեա՛ի հեծութեանցս։ Ինչ
ոռացո՛ի յողբոցս։ Կազդուրեա՛ի կակնմանցս։ Ընդ
ողորմութեաց և պարգևատու քաղցրութե՛ ,
մի՛ զգրաւեալս ‖ արեամբ Հզօրիդ՝ անտես արարեալ
ժ.ա.9 ընդվայր կորուսանելոյ։ ‖ Կանգնեա զհասեալս յափն
ժ.ի.38 մահու՝ ի բազմավտանգ հիւանդութեան։ Հա բար
դեցան կուտեցան շրջանակք ամաց ընդունայնուե,
յորմէ հետէ յայտնեցեալ ցուցայ յոչ պէտս երևել։
Ցանդաստանէ մօրն իմոյ սենեկի՛ փուշս դժնկի
մեղաց շուրիցեցի։ Ա՛ի լինիր ինձ ‖ խայթող խոցոտիչ
ուվ.ե.12 ոչ անդ տոհմին յուդայի, և կամ զաւակին եփրեմի։

Յոբ 31 · 40

Ես քանզի բուսուցեալ անկեցի յոգիս՝ փոխանակ
ցորենոյն բարեսերմուե՝ խոտս խայթողականս ինքնա
թոյնս ընդարմացուցիչս ես գրոյն բանի՝ որ երիցն է
քան զաւետիսն, զիարդ ոչ կոչեցից զանձն իմ դար
շելի անդաստան անիծաբեր փշովք մեղաց հեղձել։
Ես սերմանեցի արդարութի ըստ բանին յովսեայ,
և զիարդ հնձեցից և ժողովեցից զկենաց պտուղն։
Ընկան ըստինք կուսուե անձինս մաքրութե ըստ
մարգարէին բանի որ առ իսրայէլ։ Արօղ ես ար
ինոյնն հաստատել։ Այնեցի ընդարձակեցի ըստ
մովսեան բարուցն յուդայի զանկողին կամաց՝ դի
հացն հոմանեաց։ Ձեռս քո՛ ես ամփոփել դարձել
ինոյն զգաստութի։ Թէ մարմնապէսն կցորդութի
ընդ սեանողին՝ անարատ դործեաց զպոռնիկին,
իսկ դու փրկութի հոգեպէս միացեալ ինչ՝ կրկին
մաքրեսցես։ Թէ արեգինս այս անկենդան սեղ
ծեալ առ ինքն երկրիս մատակարար, և զկարուճն
մօրից ցամաքէ, և զտհաս պտուղս հասուցանէ. իսկ
սուցօղդ ամենից հոգիդ այ՝ որքան զօրեսցես զսիրմ
էարեց աղտոյ՝ և զթարախ պղծուե մեղաց մրթերից
իսկոյն սպառել։ Ա՛ռ այսր կանխա՛ իսկ ժամանեցի
հայցել առ ինքն բարի՝ առնել իմոյ ինկարդ այսր
բանի, զի զհերքեալ ինասակարս պարտուց մահու,
յամենախնամ աչաց հոգւոյդ միմերժեսցես օրհնեալ
գթութիւն։ Ա՛րդ՝ կենագործեա զիս զամենամեղս
անդամոք մարմնոյս ընդ բնութե հոգւոյս՝ խորհիլ
միշտ զքոյդ։ Իսկ բարեգործացն խնդրել զաշ
խատս՝ բնութե են օրէնք, անքառնադատ կրիցն յարակ
ցանպս առ սոյնս բերումն։ Կանգի արդարն առ միդ

Մատթ 5 · 43

Ղեւ 19 · 18

Ես 58 · 7

Ղեւ 1·2·3·3

Ես 10 · 12

Ես 23·3՝21

այդ պատճէր՝ ամ հատակ զօրանայ։ ‖ Ասէ միւսոյդ երկրորդի՝ առաջնովդ խնամով հանդիպիլ՝ ածական նիդ է նմանութեն։ Զաղագս այսր իրի նախնիդ սեցի զԹշնամեացն իմոց աղերսանս քան զերախտա հօրացն բարիս։ Եւ արդ՝ յիշեա զնոսա կրկին ընդ միոյ. որք ի քո անուն բարձրացեալ՝ զանարժանս զիս ընկալան։ Եւ տուր նոցա ամենառատ բարերար և անոխակալ՝ ‖ վարձս արդարոյ ամբիծիս։ Ահ և ես յաճէտ թափուր իցեմ յարժանեացդ, ըստ հաճատոց նոցա և առ յոյս նոցին ակնկալութեն. որք առ պարտաշնոր գերիս՝ ողջամիտ կամօք ակնարկեն. որպէս թէ ի մասանցդ քոց կեցուցչացդ՝ ի պահպանարան հոգւոյս ծածկուիլ լիով ունիցիմ։ Եւ զպատժաւորս՝ անամօթ փոփելի ի քոց տեսութենէ՝ և անխաբելի ի յուղիղ կշռուածդ՝ քաղցր գթութիդ աննահմանելեաւ մերձեցեալ առիս մաքուր արասցես. անխայտառակելի պահելով ի սիեզերական յանդիմանութենէն։ Եւ որպէս շուք իմն վայելչական դնել ախորժեն ինձ անարժանիս սիրելիքն քո վ՚ ք. նայեցիլ ի կրօնս զգեստուս բարեկերպուն՝ ջգիտելով զբիծս գաղանեցն՝ երբեմն նիկ կարդան եղկելոյս։ Եւ դու հնարաւոր ամենապարգեւ օրհնել մարդասէր առ բնաւս ողորմած՝ վասն ամենաթշնառիս հեծութեն հաշտեաց ընդ նմ ըստ հաճատոց նոցա։ Ընծայեալ նոցին՝ մատո պարգեւեա զանեղծ մեծութիդ և զանթառամելի պսակդ յահաւոր աւուրն յետնում հատուցմանն ամենապփորձ ընտրութենէն։ Ո՛ի դու ես գրաւ փրկութեն մեծութեն անվանելի և անծախ գանձուցն սուրբիս և սովեցելոյս։ Վաճառ վերնային շահու օգտուե-

Յարգուն։ Ո՛ դայուհ տևողուն։ Յուիչ ցնորից։
Յարմարիչ քնոյ։ Պարգևիչ ննջման։ Շ՛ նչող յարա
Պահպանարան հանգստեն։ Ինար նիրհման։
նուեց։ Պահպանարան հանգստեն։ Ինար նիրհման։
Յալիչ մեղանաց։ Յալածիչ ցաւոց։ Բակտիչ դառ
Ի մահատուէ դորձունեայ։ ‖ Բառնարան օրհնեալ։
Պատրաստիչ վաղորդենւոյ։ Երևեցուցիչ երեկոյի։
Պաղատիչ խնամալեաց։ Պատճառ եղանուեաց։ Կաղմիչ
Հանդերձելոց։ Տըւիչ լուսոյ։ Ընդիմ առաւօտու։
Տարրիչ խաւարի։ ‖ Ընտեստաւոր բարեհնար։
Ա՛ երսին յառելուած իւիւն հեծուելէ նորին հակոպ առ նոյն
աղբս մաղկանաց։ Կան՝ ի խորոյ սրտիյ խօսք ընդ այս։ Զի

ՐՐԱՑ ԵՐԿՆԱՒՈՐ ԹՒՑԱՆ

Ընդ բարձրեալ։ Տէր բոլորից։ Ընծենից
աւինակալուն։ Սահեցօղ տեսականաց։
Հաստիչ խմանալեաց։ Պատճառ եղանուեաց։ Կաղմիչ
Հանդերձելոց։ Տըւիչ լուսոյ։ Ընդիմ առաւօտու։
Պատրաստիչ վաղորդենւոյ։ Երևեցուցիչ երեկոյի։
Տարրիչ խաւարի։ ‖ Ընտեստաւոր բարեհնար։
Իմաստուէ դորձունեայ։ ‖ Բառնարան օրհնեալ։
Յալիչ մեղանաց։ Յալածիչ ցաւոց։ Բակտիչ դառ
նուեց։ Պահպանարան հանգստեն։ Ինար նիրհման։
Յարմարիչ քնոյ։ Պարգևիչ ննջման։ Շ՛ նչող յարա
կարգուն։ Ո՛ դայուհ տևողուն։ Յուիչ ցնորից։

Ա՛ ղերսին յառելուած իւիւն հեծուելէ նորին հակոպ առ նոյն
աղբս մաղկանաց։ Կան՝ ի խորոյ սրտիյ խօսք ընդ այս։ Զի
բանիւդ որ՝ ի քէն յարդեալ ձոխանամք։ Կառո՛ ինձ
սահման ‖ Ջոյ հանդստեն։ Ընդանացո՛ անփոփոխ՝
պատրաստական վաստահուէ։ Կարգեա՛ օրինաբանել՝
անկեղծակարծ յուսոյ ամրուէ։ Տո՛ւր ամենախնամ
դու՝ անաչառ պաշտպանութիւն։ Սասանեցեալոյս՝
բարեաց անդորրութիւն։ Տարակուսելոյս՝ լուսոյ
ապահինութիւն։ Ընչհարելոյս՝ մեծ երջանկութիւն։
Ա՛ հատելոյս կենաց օգնուէ։ Ի քելոյս՝ անդայթակ
ղելի օժանդակութիւն։ Ցահանջելոյս՝ անսայթաք
վերընթացուէ։ Ո՛ վ քո՛ է բնա՛դ։ ե՛ւ քէն է ամէ
ե՛ւ ձեռն քո բաշխին հաստատութիւնք պիտա
նացեաց համայնից կենաց։ Ո՛ վ քեզ վայել փառք
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Յեղանակիչ անկջոց։ Փոխարկուիչ զարհուրմանց։
Ընկալութիւն տխրութեց։ Խափանիչ խիթմանց։
Ընդարձակիչ կարծեաց։ Համադրութիւն ծփմանց։
Հաղնութիւն խարդախմանց։ Արբածիչ դիւաց։
Փախուցիչ ախտից։ Ընկղմիչ դայթակղուեց։
Պաշտպանեա երկնասեղծ ձեռամբդ։ Ո՛ օրացո՛
բարձրացիլ քո աջովդ։ Ամփոփեա ամենակալդ թևօք։
Ծածկեա ածեան խնամօքդ։ Ամրացո՛ վերակացութ
վերնայնոցդ։ Շ՛ուրջանակի պատսպեա զուսմո՛
տակօքդ անմահից։ Ի յամենուստ պարսիկեա կողո
զուքդ հրեշտակացդ։ Ա՛ նեա զընդդիմամարտն իմ՝
զինուորուք զընարինոցդ։ Պատսպարեա զասանելո՛
ածածնիդ մաղթանօք։ Ո՛ բանակս անդրանիկացդ
բարեկարգեա ինձ պահապան։ Նայց ընդ աջոյս դի
մայ՝ և զմասոյս իմ տեսանելիս։ Ո՛ դաստ արա ընդ
հոգւոյս՝ և զծանրաբեռն կրից դանդաղութիւն։
Ա՛ երացո՛ ասր՝ ի զգայուեցս՝ զմածեալս յիմարուի։
Խարձ միայն բարեգործ՝ զպատրիկիս թանձրուի։
Ընդ ակզբանն բերմանս լուսոյ՝ զողորմութիւնս քո
ծագեա։ Ընդ ելից արեւուն՝ արդարութիւնդ արե՛
դակիդ՝ ի յանձկութիւն սրտիս մտցէ։ Ա՛ռաւգայթ
քո փառացդ՝ ի յիմաստից խորհրդանոց ջահեացի։
Ի աչիդ տեառնապրութիւն՝ ընդ շունչս և ընդ
մարմինս համասիրտս տարածեսցի։ Յանձն առնեմ
քեզ յաւուրս զքո յարմարեալ տաղանդս՝ պահպա
նաւ ոգւոյս որ՝ի սմին։ Ո՛ ի դուռ ես ած անքննին
առ ամենեսին բաւական, և յամուսն բովանդակ։

Ո՛ր ինձեալ յաւիտեանս ամէն։

Ա ՚երեսին յառեալ՝ ձիւնին հետ ուրուբէ նոյն հոգով առ նոյն
աչերս մաղթեաց։ Եւ ՚ի խորոց սրտ՚՚։ Զի

ԱԿ ԸՐԴՈՒ Ա՚Ր Օ՚Ի ԸՐԹՆԱՑ

կանն մեր զ՚արթուն՚ քեզ ննջումն ինն է
համարեալ։ Եւ ՚ի խոր թմրութի՚ լռեին
վա՚ ուղիղ հաճասոյն ՚ի քեզ՝ անթարթափ բացուի
աչաց։ Ուղղեա հոգւոյդ քո իմաստուք զյաջողեա՚ած
ձեռինս գործոյ ընդ հեծուե ձայնիս մաղթանաց։
Օ՚ օրացո՚ ՚ր՚ի հանդէս բարի ձգնաւորական արի
վաստակոց։ Ացո՚ղդ լեր կարեացս տկարութեան։
Թեթև՚ս կացո զաշխատութեանցս այս սկիզբն։
Ընթացեա միշտ կարօղ՝ զյառաջադրել ձեռնկերտս։
Դիւրաւո՚րս ընթացո ՚ի յաւուրս լոմանն։ ՚Ի վաղձան
իրին քերկրուք զիս հասո։ Ժամանն կացուցես ՚ի
հանդիպումն յուսոյն։ Ացո՚ղդ լեր ուղւոյն ձանձ
պարհիս ընթացիցս։ ՚Ի թռիչս ամբարձման՝ փութա
ցուցես յօգտակարն։ Ընդ՚ալմ իմ լիցին ՚ի վտանգի
ծանրուեն։ Օ՚ ձայն քո լսեցո՚ ՚ի յանձկուեն պահու։
Զեռամբ քո կեցո՚ ՚ի կորստեն ժամու։ Ա՚ատամբ
քո ազդեա՚ իսահմանին անձկուե։ Չարթեա զկատրոց
ամենաչար խափանմանն։ ‖ Հոգեղինին առաքմամբ
ըստ ամբակումայ ինձ հնարեա։ ‖ Ան ինձ շնորհեա
՚ի յաւեներ բազմուեն։ Իմաստուք ինձ անկեա՚ ՚ի
հանդիպման քննուե։ Ընդ՚ոգով կամաց քո հովանւո՚ր
հրաշապս։ Չանդարտեցո փայտիւդ կենաց զծովուս
մրրիկ։ Սանձեա զաստեց կենցաղոյս պտակեր՝ քոյին
հրամանաւ՚դ։ Վ՚անզի թէ աստ ողորմուի՚ քո ՚ր կա
մեցի՚՝ այս լուծուի կոհակաց կարծր է քան զվէմ։

Դան. 13 · 35
Ա՚մբ. 2 · 1
Ա՚ստ. 6 · 6
Ա՚ւետ. 1 · 9

Եւ թէ՝ ի ցամաքի անտես առնիցես՝ իբր զանկայուն պնդութիւն յատակին՝ ի ներքոյ ասի հոսեալ սասանի։ Արդ՝ ընկալ յս զպատասխանացս ձեռնարկութիւն քեզ՝ ի հաճութիւն. և արա ինձ զամենակարծն դայթակղութիւն մեծ վստահութիւն։ Ոչ՝ ի ջրահեղձոյց ամենակործանն դարու որք՝ ի հարթ տարածման դեռանի առանց երկիւղի յանհնգս կային՝ յողորմութիւնդ ամայի ճնացեալ կորուսան։ Իսկ ընդ հովանաւորս մածուածով լաստին՝ յոգնատասան հիմանն հայթայթանօք յանուն գթածիդ յեցեալք՝ պահեցան։ Ընդորս և զաղաչօղս միտատուան՝ ի նաւահանգիստն խաղաղութեան մարդասիրապէս պրծել ապրեցոյ։ Ա՛րձա՝ ի քոյոցդ ընդիս բերելով հոգևոր շահից, զտորաբերս այս ըստ արուեստ պարտուցս լքեալ։ Բանիդ առակաւ՝ ի քեզ ար անկայց միացեալ խոպատանքաժանելի՝ օրհնեալ յամի։ Ընդ կցորդեալ այսմ մաղթանաց հոգեղէնքն ամենամաքուրք՝ ընդ հողեղինացն մարտիրոսաց՝ որք ջրով և հրով փորձեցան՝ և յելից վերծմանն ընդ մեր խնդրեցին և մեզ յիշատակ թողին օգնութեան։ Ընծայեցն ընդ մեզ համբանաբար զուգամասնութեան։ Աղեցի՛։ Աղեցի՛։

Ա՛ջսին յաւելուածք չիշին հեծութիւն նուին հանոյ աստ նոյն աղբեր մաղթանաց։ Բան՝ ի խորոց սրտի՛։ 20

Յովհ 7·23

Յօհան 17·21

ՆՊԱՍՏ ՊԱՏՈՒԱՍԱՆԱՑ

Թախծութիւն ողբոց՝ ի բազմաց կերպից շարաչարութեանց, և ամենից հոգւոց ողորմութիւն, պատմեալ և երկայնամիտ Թադէոսի։ Նաև այնո

Ա. Ե
ինարգևականին զրկեցեր՝ յողորմութե կողմն նայիմ՝
Ա. Ե
ցայ. վասն ել՝ ի բազմաց՝ ի մահ գրաւեցայ։ Ա. Ե
իբր զապիկար հաշմեալ հերքեցայ կորեայ վանել
Ա. Ե
նիւթոյս այս Հողոյ՝ խաւարիւ քարշեալ խափանէ։
յաւիտիմբ՝ ի քեզ, ծանրութի թանձրութե անդրանիկ
ընդ մէջ։ Ա. Ե եթէ օդականաւն հրեշտակայնութիւն
թեր կենակից նմին՝ զնոյն կասեցուցեալ՝ ի բարւոյն
ամբարտաւանի։ Ա. Թէ ջեռնումբ տապով սիրոյն որ
անողոքելի սլացմամբ՝ ի բաց ոստոցեալ վայրենացեալ
ընդ բնութես։ Ա. ակ՝ ի քաւիցս՝ ոմն անըմբռնելի և
ակրոց՝ իբր գազան մշտաբոյծ յարակայ կապեալ
ոմն անգթութե. միւս մանն մոլութե ամենաբաղձ կե
ման ընդ երկիր մածաք։ Ա. ել ոմն ախտիւ՝ և այլ
պեցաք. և անաստնաբար սահեցմամբ ըստ Հողոյն զիջ
ւորական։ Ա. յլ քանզի յայտ կանոնէ ուխտի վրի
դիտամբ՝ անմոռաց պահել պատկ ընկալցուք ձգնա
բաբերեալ ի ամբարձելոյն զիտնարհումին առւիսն
ասաարութեն։ Ա. ի յայտ դատման առաքինութե վե
մեծիւդ՝ հակառակաբն հանդերձեցեր զկազմած մար
պարտ, զոմն ծանր և զոմն թեթև. զմինն զով և
զիւանն հրային. զի դիմադրութիւն՝ ի հակառակայն
Հարթ պահեցել՝ արդար կոչիցուք հաւատարիմ հա
դիտամբ՝ անմոռաց պահել պատկ ընկալցուք ձգնա
ւորական։ Ա. յլ քանզի յայտ կանոնէ ուխտի վրի
պեցաք. և անաստնաբար սահեցմամբ ըստ Հողոյն զիջ
ման ընդ երկիր մածաք։ Ա. ել ոմն ախտիւ՝ և այլ
ոմն անգթութե. միւս մանն մոլութե ամենաբաղձ կե
րակրոց՝ իբր գազան մշտաբոյծ յարակայ կապեալ
ընդ բնութես։ Ա. ակ՝ ի քաւիցս՝ ոմն անըմբռնելի և
անողոքելի սլացմամբ՝ ի բաց ոստոցեալ վայրենացեալ
ամբարտաւանի։ Ա. Թէ ջեռնումբ տապով սիրոյն որ
ի քեզ՝ նշխարաւ բոցոյն որ՝ ի մեզ, ցուրտն առ ըն
Թեր կենակից նմին՝ զնոյն կասեցուցեալ՝ ի բարւոյն
ընդ մէջ։ Ա. ե եթէ օդականաւն հրեշտակայնութիւն
յաւիտիմբ՝ ի քեզ, ծանրութե թանձրութե անդրանիկ
նիւթոյս այս Հողոյ՝ խաւարիւ քարշեալ խափանէ։
Ա. ե արդ՝ յամենատես պարտեալ և խոպատ լքեալ
իբր զապիկար հաշմեալ հերքեցայ կորեայ վանել
ցայ. վասն ել՝ ի բազմաց՝ ի մահ գրաւեցայ։ Ա. Տուրոյ
ինարգևականին զրկեցեր՝ յողորմութե կողմն նայիմ՝

Ա. Ե
25 · 5

Ես պահակատեալ դիմաք համայնից ունօղս՝ քնա-
ւիցս աղաերսաբանեմ զՔեզ կենդանեաց։
Քանզի կարօղ ես յաւէտ հնարիւք և կորստակա-
նացն ըստմեռելոցն։ Ամ ինչ քեզ զօրեւէ։ Այ զի
և ընդ անակար կարելոյդ՝ և կամիլդ ախորժելի։
Ընդ՝ այսց երկուց բարգաւաճ շնորհաց նորոգչաց
առ միմեանս եկեալ՝ կարեն ընդ կամիլն բարձեալ
հղեցի և յուսահատուեն վհատուի աղագս մեղաւորց։
Ես ժամանեալ հասցէ աւետեացդ լոյս հոգւոց
բժշկութեան քումդ հրամանի տէր ամենայնի։
Օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։

Ա՛երպին յաւելուած ՚ի հին հեծուել նորին հակառ առ նոյն աղբս մատեանս։ Կան ՚ի խորոց սրտ՚։ ՁԼ

ՈՒ ԱՐԴ՝ ՎԱՆՕՔ ՚Ի ՀԻՆԴԻ ՀՈՎ

կատարման հասեալ սակաւամանեայ կը տակի այսր ողբերգուեր, արա տէր վախճան դադարման առնուլ ընդ այսց բանից մաղթանաց՝ ինքնանախատս կշտամբութեր, և որ յիս կրկին չար սովորութիք։ Որ քեզէն կրգեցեր սահման աւետեց ակնկալուեր դատապարտելոյս ասելով՝ ‖ ՚ոչ են կամք առաջի Տր օր իմոյ եթէ կորնչիցի միոք ՚ի փոքրկանացս։ Ես դարձեալ՝ ‖ այս են կամք Տր օր իմոյ զի զամենեսին ինձ յանձն արարելոն ՚ոչ կորուսից։ Ընդ այսոքն եղ ՚ի գթութեր։ Ընարերեալ միշտ ՚ի քաղցրութեր։ Խոստո վանեալ յերկայնմտութեր։ Ողանուցեալ ՚ի յայտելութեր։ Ընարոզեալ տէր ՚ի փրկութեան։ Ներքոյրեալ դո յառաստութեան։ Պատճեցեալ ՚ի պաշտպանութեր։

Մատթ. 18. 14
Ծահան. 6. 39

Փա

Մի՛ անդարման լեցի տագնապեալն։ Մի՛ առանց
զդեղեալն։ Մ՛անվերջիւս առներ զառուցչին։
մոյ մատներ զառ կայծեալն։ Մի՛ ընդպահեսցես
Մի՛ վայրաբերեր զխոնարհեալն։ Մի՛ շնչման հող
ցուսցես զկործանեալն։ Մի՛ զկնուսցես զկրքեղն,
զակարութիւս։ Մի՛ անարգեր զալիսն։ Մի՛ կորաց
քև առաջնորդեալ՝ արժանիս մահու, Մի՛ թողցես
զեռւի բնութես։ ‖ Եւ եթէ հասից յամս ծերութե
ողք զդարշելիս ընդ ախորժելեացն՝ քեզ ցուցանեն
դեղովք ողորմեդ գնտել խաճուծս բազմադունիս.
Եւ զնարան հարճածոյն՝ բարձեալ և մաքրեալ
ներևոյթ զվերս՝ միջնովքն և վերջնովքն մահացու
ցանողքն զանձն և զմարմին՝ բժշկեա ամենակարող։
Ո ներքինս և զարտաքինս. զոխիքն և զգիծքն։
սական յարդեալ ընկալցիս մարտիրոսն պաղատանօք
՛ի հոտ հաճոյ բուրման անուշից։ Եւ այսու փերը
անզք հաշտարար բանի՝ զնախնեացն պարտս և զա
անել։ ‖ Որոյ երախտիս հզօրիդ ՛ի յիս, և
առաքինուի մեծիդ ՛ի բարձունս ոտնել անդադար
յանվախճան փառանողաց։ Որովք զայս ձայն աղերս

Ա աղոթ 70 · 18
Յ 5 · 12
Ց 6 · 3
Ի 22 · 4
Ո 2 Օրհն
Ղ 23 · 5
Ի 1 · 3
Ա 2 Աղն

թա
ղեալ առաջի՝ ։ զմարգարէին յիշեցուցանեմ զբեմա
ա ցաց լքմամբ՝ խորտակմամբ սրտիս հե
և կաթ արտասուաց՝ բեհուբք ոգւոյս՝ մը
ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԿԱՄԱՑԻ

ՀՐ
ապէրս Մաշկ անաց։ Եան ի խորոց սրտ"։
Ա էսոյն յաւելուած ի յիչն հեծումէ նորին հակողի աս նոյն

հանապազ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

կայնմատուքի։ Ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ օրհնեալ
ձառից բարեաց միայն հրաշագործ աս ամենայն եր
զլացօղս բարեգործել։ Որո են զարմանալիք ան
չեմ արժանի ի քէն և ոչ հասարակաց կերակրոյն
և ի կարծեցն կատակածնաց յորմէ երկնչիմ։ Ուստ ես
վարձու։ Ա՞յլդու կարծ ես սովորաբար և աս
մոտողին և ապրեցուցեր։ ‖ Ջան որ ընդ երգողին
մի՛ մոռասցիս։ ‖ Դու առաջնորդեցեր ինձ ըստ սա
ղատիմ։ Լ ուր սոցին ինձ կանխաւ. զի զանագանն
Ա հա աղաչեմ զքեզ բարեգութ, ամ սրբովք պա

Աղմս
60 · 3
70 · 9

ղեալ առաջի՝ ։ զմարգարէին յիշեցուցանեմ զբեմա
ա ցաց լքմամբ՝ խորտակմամբ սրտիս հե
և կաթ արտասուաց՝ բեհուբք ոգւոյս՝ մը

Ղ
7 · 6

Ա՜հ Ա՜նհնամեայն յայտնիչ։ Ա՜պառում հրապարակիչ։
Ա՜նխնամելի յայտնիչ։ Ա՜նկաշառ կառափիչ։
մահնիչ։ Ա՜նփրկելի տանջիչ։ Ա՜նհաշտ կառափիչ։
սաւիչ։ Ա՜նհամբոյր ծանակիչ։ Ա՜նմարդասիրելի
մանիչ։ Ա՜նանխայելի դատուիչ։ Ա՜նողջբելի պար-
դատիչ։ Ա՜նաչառ կշռամբիչ։ Ա՜նպատկառ յանդի-
ինձ պատժապարտիս համբարձեալ միշտ անդուլ
զիմս պատեսցէ խոստովանեալ զանօրէնութիւն։
Ո՜րեսցի՛ ի սեամս զգայութեց։ Եւ բո կենդանեօք՝
ժողովրդոց։ Նկարեսցի՛ ի դրունս իմաստից։ Եւ տպա
ձարանի քում. և համբարեսցի՛ ի ստացուածս քո։ 32 • 34
և բուրեսցի՛ ի սեղան փառց քոց։ Պահեսցի՛ ի գան 2 Օրին
ել լսելիք քո հնազանդ։ Խարբառեսցի՛ շրթամբք ընտ
Կացցէ առաջի քո մշտնջենաւոր։ և յիշատակեսցի՛ ի
ձան յաւիտեան ընդ հաճոյականացն սպասաւորութիւն։
ռենի այսր ողբերդութե։ և գրեալ դրոշմեսցես որ-
Թագաւոր երկնի։ Եւ օրհնեալ սրբեա զտառ մա-
Եւ Հոտոտեսցիս յայս նըւէր բանի անարիւն զոհի
ընկալ զայս հիւսնած բանի աղիողորմ հեծեծանաց։
զանդուբ կենդանարարդ գարշապուրաց։ Եւ արդ՝
օրինակուբ զանձն արկանելոյ՝ խոստովանուբ և ինա
ժողովրդենն զանձն արկանելոյ՝ խոստովանուբ և ինա
ռակի յանդիման քո ամենատես։ Ա՜ր ժողովրդենն
Թագաւոյն զսամուէլի, զոր առեալ էհեղ՝ ի սկաւա

Աշխարհալուր բողոքիչ։ Փողով մեծուճե ազդման՝
առանց լուսնթեան և կամ դադարման զիմոցս պար
սեաց խոստովանեսցի։ Այն գիր իմովս ձայնիւ,
իբր զիս ընդ իմ աղաղակեսցէ։ Տարածեսցէ զծած
կեալսն։ Չոչակեսցէ զդաղտնիսն։ Պահանեսցէ ըզ
կատարածն։ Չնչեսցէ՛ զմոռացելսն։ Յայտնեսցէ՛
զաներեւոյթսն։ Խարբառեսցէ զբարուրսն։ Կարո
զեսցէ՛ զնորոցն։ Պատմեսցէ՛ զմեղացն։ Ա՛երկա
ցուսցէ՛ զանտեսիցն։ Յուցցէ՛ զներպարանս թա
քուցելոցն։ Հ՛ոչափեսցին սուրբ որբքն։ Պատին
գայթակղութիւնքն։ Յանդիմանեսցին անճառք։
Կամեսցին չարեացն մնացուածք։ ||Նո՛ր թագաւո՛ր
ըեսցեն կեանքդ ընորհաց ողորմութեան քո քե՛ի
դանձս պահեստի ոսկերացս ցամաքելոց։ Որով՛հ
ժամանակս կենդանականս սկզբնաւո՛ր լուսոյ մտի
գարնայնոյ նորոգման աւուրն պայծառութեան,
քոյո՛վդ ցօղով յոդիւ աճեցեալ այսու փրկութեամբ
անմահականաւ՝ և անցամաքելի վերամբարձութ
շառաւիղս ձգեալ իմանալեացն բարեաց՝ գարձեալ
գալարացայց և կրկին ծաղկեցայց ||ըստ քոյինս
շունչ գրոյն յոսադրուե։ Նո՛ր քեզ միայնոյ
փրկողիդ՝ և Տո՛ւդ քում Տ՛ր իսկակի՛ն
միանական տէրութեանդ և անճառ
Երրորդութեանդ՝ խորհրդա
կան դովեսին փառք և
երկրպագուի յաւի
տեան ամէն։

Ես. 5 · 21

Ես. 26 · 19

Ա՛ԷՏԻՆ յաւէլուած հրէին հէծուելէ նորին հսկողի աս նոյն
աղէտս յաղէհասց։ Եան՛ ի խորոց սրտ՛՛։ 28

ԵՒ ՅԻ՛Ս ԿԱՆԶՆԻ ԱՒՐԱՐԻՉ։

Աղօրմած։ Գթած։ Լ՛այս։ Երկայնամիտ։
Շնորհակալ։ Ա՛արդասէր։ Ա՛մենագութ։ Պարգե-
ւատու։ Փրկիչ։ Օրհնեալ։ Գովեալ։ Բարեբանեալ։
Գ՛արան ամրութե։ Պատսպարան վստահութե։
Շահանց նենդուե բարի։ Շահանց խաբարի ձառա
գայթ։ Բանիչ մեղաց։ Աղջացուցիչ վերաց։ Ընդհա
նանելեաց հնարք։ Ընդմատչելեաց հպատո՛ր։ Ընդու-
սութե ելք։ Ընդուն քո խոստովանեալ։ Այ որդի։
Ե՛ն հօր քոյ ընդ քեզ հզօրի և ահաւո՛րի։ Ե՛ն հո-
գւոյդ ամենակալի և ընդ քեզ երկրպագելոյ՝ փառք
և պաշտօն գոհաբանութե յաւիտեանս ամէն։

Ա՛ԷՏԻՆ յաւէլուած հրէին հէծուելէ նորին հսկողի աս նոյն
աղէտս յաղէհասց։ Եան՛ ի խորոց սրտ՛՛։ 3

ՈՐԱՐԱՇԱՀԱՐԱՒՈՒՆՔ ԵՐԿՆԱՀԱՄՈՐ։

Ա՛ինպէս արդիւ ամենակալ։ Ա՛եծուի ահեղ։
Գթութի օրհնաբանելի։ Աղօրմութի խոստովանելի։
Բարեբարութի երկրպագելի։ Խնամակալութի պաշ
տելի։ Ա՛արդասիրութի ոճնելի։ Պահպանութի խըն
կելի։ Բարձրեալ անքննին։ Ա՛երձաւոր կամարար։
Ա՛պաւէնն անհասկածելի։ Ա՛խիթար սրտից։ Փարա
տիչ վշտաց։ Ապաքինիչ ցաւոց։ Սփոփումն վհատեաց
Բարձումն պարտեաց։ Փոխարկիչ կարեաց։ Արդա՛ւ
րիչ կրից։ Յարմարիչ բանից։ Անձարիս լեզւի։

Ա՛ղջա

Սաղմոս 124 · 1
Լբայ 1 · 3
Յօհան 14 · 6
Մատթ 16 · 16
Յ Մատթ 28 · 27
Սաղմոս 124 · 1
Կոր Բ 2 · 7
Սաղմոս 8 · 2

խադրելի՝ առ քաւուն գերոյս զօրացեալ ամենապօղելի։
ախորժելի՝ ղի զքեզ գոից կենդանին։ Ամէն անփո
նուն անձկալի. յոր զկենդանուն շնչոյս լքանել է
Յովհան 14 • 6 Ա՛նք վստահուք առ խոստացեալդն վայելս։ Երա
քեալս ՚ի փրկուէ՝ առաջնոյն պայծառուն նորոգել
վերստին վայելչացուցանես։ Ինարաւոր դիւրահաս,
առ ամ անբաւ գերամբարձուն յաւէտ յառաջեալ։
դաճաձ առնես։ Վհաւիջ մեղանաց բազմաց, որ զՀեր
բարձրուն պարածածկեալ՝ զիշառս կրկին բար
պայծառուն անստուեր, որ ճառագայթիւք ահեղ
փրկանաց։ Ընտուն աննախանձելի, որ քոյին փա
շնորհաձիր, որ տաս լիապէս առանց փոխատրութե
երբեք մասնես վտանգի դատապարտուն։ Ընդառուն
յայտնի երևեալ։ Ընպաճինուն հանդստեն, որ ոչ
դալթակղելոյս ՚ի վայր կործանիլ։ Յուսոյ կերպա
Ձեռնհասս մեծ վստահուն, որ ոչ թողացուցանես
նորդես քաղցրութեամբ՝ դիմելոյս ՚ի լոյդ վերին։
Յովհան 14 • 6 Ա՛նապարհ կենաց, որ առաջ
Յովհան 4 • 16 ՚իղ սիրոյն ընթացից։ Ա՛նապարհ կենաց, որ առաջ
3 յովհան 57 • 15 ամիւ ծանուցեալ դթած։ Ակզբնահայր և նախաշա
Նաում 21 • 1 հրաշիւք յանձինս սբց։ Ծադաւոր էից համայնից
Ա՛ստ 8 • 26 և համատուք ընկճեալ առ քեզ դարձուցանես։
Նէում 14 • 22 Ոհաբանեալ միշտ երախտաւոր հեզուք անհպար
Ընծայ 2 • 7 տուն՝ երկայնամտեալ։ Հանդէս տենչանօք անձառ

խորհրդոց։ Արթարան մատց։ Ընձնացուցիչ յուղ
մանց։ Հանդարտուն մրրկաց։ Խաղաղի ծփանաց։
Ա՛ր ունիս զթևոց ամենընթաց իշխանականիս ,

Ա՛նկ
բանասիրութիւնք։ Պակասեցին զէնք զրպարտողին։
բէութիւնէ ՚ի մահ որսողին։ Պարսեցին պատրողին
ցին բռնաւորին չարաբանութիւնք։ Կարեցի՛ լար խա
Մատթ. 13 • 25
վերարկուք։ Տէջրեսցին որոմանցն բոյսք։ Ղեվես
և արա՛ անդորր հանդստական դիւրաւո՛ր ՚ի քաղմա
զըճարթ քաղցրութիւք յամենակործն վտանգ նեղելոյս
Յոբ 10 • 19
ծանօք պարծիլնէ իրաւացի։ Այեաց ասր յերկինից
Ա՛նհաւասար համարձակութի։ յորում ածօրէն պան
և ժամանեօք գազանաց ծախեան ՚ի քթթել ական
նովին հիւթականութիք անպակաս յարուցանես։
Ա՛նխաղելի դեղ կենաց։ որ և մեռելոց բնաւին եղ
ծելոյ առնես զաքանչելիս։ Ա՛մենաստեղծ աներկ
բայելի։ որ զհուրբ կիզեալն, և զհողմով հոսեալն,
Ա՛ստուածածնական սնկիկնք։ Պապտեսցին մեքենայքն
գաղտնածածուկ սղոյկնք։ Ա՛տանեսցին գայթակղուիքն։ Ա՛ստուածակեսցին
հաղթին դրուիք։ Յայտնեսցին երևոյթք որսոյն։
Պատին նենդոգին ծուղակք։ Ա՛երասցին վարմին
ցին բռնաւորին չարաբանութիք։ Կարեցի՛ լար խա
բէութիք ՚ի մահ որսողին։ Պարսեցին պատրողին
բանասիրութիք։ Պակասեցին զէնք զրպարտողին։

Պատմաբանուքը ըղձակին ձառից՝ կրնցն սարսափելեց, որով
զգեղատեսլուքն կորուսչին արտաքս հեղեր
բեր, որով զգեղատեսլուքն կորուսչին արտաքս հեղեր
թիւ ածեալ որսացար։ Եղելոյն դառնուքը զոր ար
աղանդաւորին։ Աստուածատեսի՛ եղջիւր գոռողին։
Անդրեասին ամբառնալիք դրօշին կերպարանաց։
Փշրեասին ամբարհաւաճուքիք հպարտացելոցն։ Ա՛յ
հանջեասին դիմեցմունք ձակտելոցն։ Հակաեասին
միաբանուքիք զօրացն բելիարայ՝ թէ անմարմինք և թէ
մարմնաւորք։ Փախիցեն ընդ նոյն ձանապարհ՝ ի մի
շաբաթ հետոյ յեօթն տարակոյս։ Գուբն ինձ փո
րեալ՝ ինքեանք ընկճեասցին։ Յեղանակեասցին ձմերունք
ձանձրացուցչին։ Հատցի՛ կապն կցորդուեն միաձան
աւազակին։ Ողնասցի մտացս կայեց՝ համբոյր շղթ
քորթին։ Ընդմիջեալ մեկնեասցին նետաձգուքիք նեղ
չին։ Ացցէ՛ ի սասնման նաև խարթախողին։ Ալես
ցին յարմատոց անտի ատամունք խածանողին։
Ո՛ փայտիդ օրհնութեանդ կենաց, յորում պրկեցար
ձեռդ անըմբռնելի։ Յիշատակաւ բևեռացդ, որով
ի գործի մահուն մածուցար աւրհնեալ երկնի և երկրի
Ընթամբդ տրունականաւ, որով զվիշապն մեծ՝ կար
թիւ ածեալ որսացար։ Եղելոյն դառնուքը զոր ար
բեր, որով զգեղատեսլուքն կորուսչին արտաքս հեղեր

2 Օրն
28 • 7
Աշխ
7 • 15

փրկութեամբ յանքաւս և յաւիտենից յիւնամաքին.
միդ յիսկուէ անժամանակ երկրորդեդ. զոգակցեալ
և դու տիրես ամի։ Եւ քեզ փառք յաւիտեանց
ամէն։ Օ՛ի դու ստեղծեր զամենայն ի քէն եղեն ամենեքեան։
ընծայեալ բարեխօսութեամբ, և խնդրածովք ամ սբց։
րարի։ Եւ հոգւոյդ սբոյ փառակից և կենդանատիւ։
քեզ մատուցանի։ Ա՛ստ հօր քոյ երկնաւորի և բարե
նագ այսր հեծուես. որ ի բոլորից շրթանց ընծայել
անխմանալի՝ տեսցես աստանօր ի հնչեան կողկողա
Ա՛հա տիրապես Հնարաւոր՝ զօրեղ՝ անպատում, անհաս՝
նկարեալ դարձել զքոյդ կերպարան անփոփոխելի։
Հաստեալ վերատին յանարատութիւն նորոգ մարքրութեամբ.
ընկալցին՝ ի քէն մասն երանութեան. պարտուց ազատութեան.
պաղատեսցի ամենայնի արարածոց, Հաւատարիմ անաչառութեամբ
և երիտասարդի, և եթէ աղախնեց ոք
մաղթանաց դոչման՝ աղօթից Հայցման՝ ծերոյ և տը
մանելոյդ, յորմէ դողան և դատապարտին սոսկացել
սաստիկ սարսափմամբ բնութիւնք ամ երևութից և
աներևութից։ Աղեցին այս ամ պարդևք շնորհաց՝
խոստովանելոյս՝ ի պաշտպանութիւն՝ ի բժշկութիւն և՝ի քա
ւութիւն. Եւ մահաբեր դառնութեան օձին՝ և որ՝ ինմա
աղտեց սիեզերադաստ չարութեան՝ ի սատակումն եղի
ցի նորին։ Այն ինքն՝ ի կորուստ և յանբժշկական
Հարբած տանջանացն սուաճ մատնեսցի կապեսցի և
ըմբռնեսցի։ Աղեցի՛ ողորմութիւդ ստեղծողիդ ընդ ինս,
և շունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ՝ անբաժանօրէն կապակ
ցիսցի՛ ի միս։ Եւ որոք ընթերցցի զայս աղերս ձայնի՛
մաղթանաց դոչման՝ աղօթից Հայցման՝ ծերոյ և տը
ղայոյ՝ կուսի և երիտասարդի, և եթէ աղախնեց ոք

32 • 29

Ա էթափին յաւելուած էին հեծուելք նորին հսկայի ապ նոյն
աղբս մաշեսոց։ Եան ՚ի խորոց սր՚՚։ Գ.Ա.

ՅՐ Գ.ԹՈՒԼԹԱՆՑ Ա.Ի.ԺԴ

ողորմեաց։ ‖ Ընտն մեծաւք։ ‖ Զայն ահ
Հորաւք։ ‖ Կոչման սաստկաւք։ ‖ ուր ան
հասաւք։ Բարբառ դողաւք։ ‖ Ընդման հիացման։
Օրհասադրուն բարերարաւք, ամենողորմ քաղցրաւք։
Ծորմէ երկուցեալ ‖ սասանին ամ բնաւիք եղելոց։
Ի՚քո սպառնալեաց ահիդ պակուցման՝ Սաստառնին
սերօքիք։ Ընմիտին քերօքիք։ Պարսուրին պարք
լուսակերպիցն։ Երկնչին հիացմամբ՝ բոլոր պերուիք
վերնոցն։ Նոյնք ցնծան դողուք մեծաւ՚ի միասք
Հակասին բերկրուք։ Օ արհուրին գնաք։ Ընկերք
կին զարուեցան գոնդք։ Պակասին խաւարասիրցն
հոգիք։ Ընդընդոց մտանին հրեշտակք օտարին։
Կապին նշանաւ խաչին՝ յարձակմունք դիմամերսին։
Փակին ՚ի տարին բանտի՝ քինաւոր ամաղէկացիքն։
Ընկրկեալ հանդուցիւք պաշարին խռմբք հակառակ
կորդին։ Ընդեղին անդերծ զընտանաւոր մահագնաց
նացն կաճուք։ Պնդին ՚ի մեռաղս ահեղ հրամանիդ՝
այսականացն գումարք։ Պապանձին կարկեալ՝ ընդ
դիմաբանից դասակցուիք։ Պարսաւանդին հիւծ
մամբ կորսեան աներևութիցն ժողովք։ Ընկոյծ
շրթայիւք նեղին՝ առաքելուիք դերագրիստոսին,
Ես կարկառեմ մատամբք ձեռին ‖ զանապրուն
նշանիդ՚ի ժամ դիշերիս։ որ ոչ մրթանաս խաւարա
անդիսուք ամենևին տեսականուն։ քան թէ ՚ի լոյս

Ա.Թես. 4 · 9

Ես. 33 · 21
Ես. 3 · 8
Ծն. 3 · 9
Ելս. 6 · 9
Դան. 10 · 9
Ծայ. 6 · 14

Վասն

Ի ՀԱՐԵԴՈՐԾ ԱՇՈՎԻՒ ՀՆՈՐՀԻ ՏԱՐՈՒԹԵԱՆ։ Ա ՀԱՐԵԴՈՐԾ ԱՇՈՎԻՒ ՀՆՈՐՀԻ ՏԱՐՈՒԹԵԱՆ։

Ո Ժանդակ լեր տկարութիւնս բազմատխուր տարագրութեանս։ Ո սիրոյն և ողբալին ջերմութիւն աղէկան ախտին։ Ո տուիչն ընդ խելագարութեանցն։ Ո տառապեալ թերամբ։ Ո արբեցութիւն ընդ յիմարութեցն։ Ո թմրութիւն ընդ շտմանցն։ Ո ապշութեցն։ Ո քեկութիւնն ընդ խորտակմանցն։ Ո քեկութիւնն ընդ հաճմանցն։ Ո հեծութիւն ընդ կաթեացն։ Ո անձկութիւն ընդ թշնաւորեցն։ Ո հառաչմանն ընդ դառնութեան ըմ վշտացն։ Ո հեծութիւն ընդ կարծր զտագնապ տարակուսանաց ոգոյս կործնման։ Ո հանգոյ զվաստակելս ի բազմաճոխս աշխատութէ։ Ո դործոց չարաչար անօրէնութեանցս։

Խոստովանիմ ամենագիտիդ զանհամար մասունս ։ Ո ողորմեա կոչնի՝ ուշաբերել զյուսահատութէ դառն պատուհասիդ, որ ի լաստանի մոռացս ամիռփման մահճացս ան ։ Ո ծառայդ օրհնութէ՝ հաճատ յուսոյ իմոյ կախեացիր։ Ո ընդել սուր սուաք զատակիչն հոգւոց։ Ո տգէտ ան խափան պաշտպանն լուսոյ։ Ո՛ ընդ սաստիկ ծանրութէ ցաւոցս՝ և զբեռն պարտեացս թեթևացո՛ ։ Ո՛ որ ի լաստանի մոռացս ամիռփման մահճացս ան

մտրս շաւաւիղս՝ և վերնատուն մաճ-մանց՝ և քրէական
ի խորանանիւեց՝ և զբաղմանց՝ և քո առեղիմ
Բանին քո սրբեա զպատուպարանս բազմախանիս
եր յո քո լուսաւոր վառմամբ անշիջանելեաւ
թաղաց, պաշտօնէ, վայելչասց, ընդ քեզ փայլեսցի
աչացս՝ հայեցած սրտիս մի՛ սուրերասցին՝ այլ զըմա
մանէ քոնեալեց՝ և բախմանէ փոթորկից՝ և յոտ
մանէ մրրկից՝ և յարձակմանէ գազանաց՝ և կատիման
Ընդ ամենայն հոգւով և անշահախտ մարմնով զապրիլ
ի քեզ հանդերձեա՝ և ընդմանէ հոգւոց՝ և զարկ
դոնելիս՝ ո՛ յաւերժաբանութիս նշխարելիս
պելիս՝ ո՛ պատիս ձախելիս՝ ո՛ խորհուրդս անչ
նելիս՝ ո՛ դիպաճաս պատկառելիս՝ ո՛ հետս վըի
յանցաւորիս՝ ո՛ կիրս բասրելիս՝ ո՛ վարս թշնամա
եղացո՛ զանդէպ մտածուի՝ իզդայուեց ծառայիս
դոյն ոսնատուեց՝ և խաբեբայ չար ձանձրուեց՝
սեալուեց՝ և մեծագոյն գայթակղուեց՝ և փոքրա
դարման՝ ո՛ աներևոյթ մտածութեց՝ և մանաւանդ
պահեա՝ խաեղոջ հանգստեն մեռօրինակ այսր գա
բոցաշնչութիւն ձգօղ կախարդին՝
ո՛ ողբական
աչս ինարադրութի դժնդակ դիւին՝ ո՛ առ
երևոյթս հանպատրաստ եղեռնագործին՝ ո՛
դեցմունս՝ և մահ կարծողին՝ ո՛ անյարմարական
ո՛ հին խարդախուի բանսարկիչին՝ ո՛ օտարազ
ծուի կորնչական խեղդման՝ ո՛ նոր դիւաս չարին՝
Խարձրուեդ երկրպագելի՝ սուո զչարաչար հե
Ընտրեալդ զըմարթականի՝ հակուեր եիդ պաշտելի՝
փառաւդ մշտափայլի՝ ‖ Ցարակայութիդ անեղծի՝
Հեռամբդ նորոգողի՝ Գատամբդ կենսաբաշխի՝

Մաշտ. 118 · 73
Գանի 7 · 14
Իմաստ. 2 · 24
Մաշտ. 90 · 11

մորոսուեց։ Յոխորանենք անչնորհուեց։ Յաճ ընդ
դէմ հերձուածուեց։ Գնդիւք վերնայնոցդ վերա
կացու ինձ լեզիս։ Պեռուէք։ Իչեանուէք։ Օ՛ օրա
հորոքն անյաղթականաց, մաքուր մատակարարաց սը
ածուեդ։ Ընտաբեալքն աւետեաց աւետարնաւէն։
Մարգարէք կոտկրանօքն։ Մաղթանք երջանկաց
՛ի կատարած աւուրն ընծայել։ Որով նիրհեցից
երկիւղիւ ըստ քեզ տրտմութ, և զարթեայց շնորհօք
քո կրկին ուրախութ։ Արժէ վկայութ ննջեցից,
յարեայց դարձեալ հոգևորական բերկրութեամբ։
Արժէ ընկողմնեցայց մեղանօք, կանգնեցայց վերըս
տին զատե[illegible]խղճէ անապատ անբծութիւն։
Ա՛ւր խնդրեմ ամենահատաչ ձայնիս հեծութ
միայն բաղմագութ։ Խարեխօսութ սրբոյ հոգւոյ ածաղ
ծնիդ և ամ արդարոց ևնհատից ընտրելոց։ Նէ քեզ
փառք յամենեցունց՝ իմով գոչմամբ վերադարձցի
սրբովք զի՛ արթնոցն անմահականացն դասուց։
Տաստողի և յօրինողի։ Յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ա՛ երանի յաւէտ ածէ նոցին հեծութիւն հոգւոյ սա նոյն
աղէտս տալեանայց։ Եան ի՛ խորոյ սրտից խօսի քեզ այս։

ԲՆԳՍՅԱՆ ՈՐԳԱՐ. ՀՈՒՆ. Ո՛ՐԴ
6 · 12
Դայթ օրհնեալ։ Ի ուսոյ հերեալսան։
Փափագ անձկութեան։ Խարձրեալ
անբննին։ Օ՛ օրեզ անպատում։ Խարսոյ բերկրութ։
Յուսոյ տեսութ։ Գովեալ երկնաւորս։ ‖ Մաղաւորս
փառաց։ Ո՛ւր արարիչ։ Խոսոսվանեալ կեանք։ Աղմո
23 · 10 ·

Ա՛ն արդ՝ զթերուի վրիպանաց բազմախալ ձայնի
եղկելոյս՝ ամենազօրդ բանիւ լթել՝ մատուցեմ
Եբրայ 2 • 18 յաղերս հաճութեանդ հօր քոմ բարձրելոյ։ Ալ վա՛ իմ
՛ի փո՛րձ երկիր անիծից, կերպարանեալ զիմ նմա
նութեմ, ամենևին կենաց օրհնութեմ։ Ա՛ երնոց և
ներքնոց բարեխնամող տեառնէ համայնից։ Օ՛ թէ
յանձն առեր մեռանիլ վասն իմ ածդ և ար բոլո
րեցուն, որչափ հաճեացիս առաւել և այժմ վասն
գաւառս կրից կարեկցել։ ընդ իմ պարտաւորիս
միշտ աղօթելով ազգակցաւ մարմնոյդ առելոյ ՛ի
մէնջ՝ առ համապատիւդ քո հայր։
Ա՛ն վասն արեանդ պատւականութիշտ մատուցելոյ
՛ի հաճութեի կամաց առաքելոցդ վտանգք
մեղուցեալ դատապարտելոյս։ Օ՛ղին պարտիքն։
Ա՛պաքինեացի ամօթն։ Ա՛ռաջին պատկառանքն։
Բարեգործեացին դատակնիքն։ Ա՛ատակեացին որ
դունքն։ Ա՛ երացի՛ լալն։ Ա՛նդարտեացի կրճումն
ատամանցն։ Ա՛պառեացին ողբքն։ Ա՛ացին արտա
սուքն։ Ա՛երժեացի՛ սուգն։ Ա՛լածեացի՛ խաւարն։
Ա՛ անեացի՛ հուրն սատակութեան։ Ա՛ելքեացին
տանջանարանքն բաղմօրինակք։
Ա՛ կեացեն զթութիւնք կամողիդ և պարգեւողիդ
կենաց ամենից։ Ա՛ատեացի՛ լոյսդ։ Ա՛րագեացի՛
փրկուիդ։ Ա՛ացի՛ օգնուիդ։ Ա՛ամանեացի՛ այցե
լուիդ։ Կանխեացի՛ ցօղդ ողորմութե։ Ցառաջեացի՛
արբուսցի՛ զանդաստանս պաղքեալ անկեալ ոսկե
րացս՝ թշնառութեամբ ՛ի վիշն մահու։ Ա՛աղկես
ցի՛ պըտղաբերեացի՛ բաժակդ երկնաւոր արեան
կենարարիդ՝ զերկիրս խնամեալ յաւուրն լուսոյ։

Ո՛ր անձախանձս միշտ պատարագի յիշատակ կենաց
փրկուեր հոգւոց ննջեցելոց։ Օ՛ ի՛ ամէն մահացել
հոգիս մարմնով մեղաց՝ ընդհանք քո գթած՝ ի քեզ
զօրացեալ՝ քեւ նորոգեցայց զատել՝ ի մեղաց անմահ
կենդանուէ՝ ի յարուեն արդարոց հօր քում օրհնելոյ։
Ընդ որում քեզ փառք՝ և հոգւոյդ սրբոյ բարե-
բանութիւն վայելչական դոհութիւն՝ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ա՛ էրսին յաւելուած լիլին հնծուելէ նորին հակոզի առ նոյն
աղբս յաչխանաց։ Բան՝ ի էրոյ ար՛՛։ Գ՛Գ

ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ · ԲԱՐԻ

բար և ամենակալ։ Ստեղծիչ լուսոյ և
յօրինիչ գիշերոյ։ Ակամբ՝ ի մահու ։ և լոյս՝ ի խա
ւարի։ Ցոյս ակնունողաց ։ և երկայնմտութի տարա
կուսելոց։ Որ ամենարիւեաս խնամատարէ քո ։ դարձու
ցանես յայդ զստերս մահու։ Ընդրիւազ ծագումն
և անմուտ արեգակն։ Վհանգի ոչ զօրէ ծածկել
զիւառս տրուեր քոյ խաւար գիշերոյ։ Որում կրկնի
ծուանր երկրպագուեր ամ եղելոց. երինաւորաց և
երկրաւորաց և սանդարամետականաց ։ Որ լսես
զՀեծուելի կապելոց ։ և Հայիս յաղօթս խոնարհաց
և ընդունիս զխնդրուածս նոցա։ Ընդ իմ և թագա
ւոր իմ. կեանք իմ և ապաւէն իմ։ յոյս իմ և վստա
հուի իմ յո՛ քո՛ աղաղակ ամի։ Սուրբդ՝ հանդուցեալ
՝ի հոգիս սբց։ Ո՛ խիթարուի վշտաց ։ և քաւարան
մեղուցելոց։ Որ գիտես զամ յառաջ քան զլինիլ նոցա
առաքեա զպահպանողական զօրութիւն աջոյ քոյ
և

(ի · 2)

Ծննդ 1 · 3
Ելեւտ 11 · 19
Ա Թագ 7 · 8
Գ Թագ 57 · 15
Ա Մնաց 5 · 8
Գ Թագ 45 · 24
Ա Սամս 101 · 21
Յոբ 19 · 16
Ելեւտ 8 · 12
Ելեւտ 1 · 5

Ա՛մէն։ Ա՛ղեւտ։ Դուէթ Թագաւոր Հանուրց։

կանութեանէ անկերծ հանգուցիչ՝ ի ծառոյն պատճա-
ռա

Յովհան 3 · 19
Յովհան 6 · 6
Հռոմ 2 · 7
Յովհան 1 · 16
Յովհան 1 · 16

առ ի փրկութիւն։ Ի սկզբանէ անդ կապտեցեալ ոտքն մեղաց՝ ամենիմաստիդ՝ յիւղ զուարթ անբիծ դաւանման։ Պարտ ինդրկաւ խնկել զպտրգաբաշխն առաստատուն լոյս հնդրկաւ խնկել զպտրգաբաշխն առաստատուն պարերգուն հշտիօրէն յատակատոգաւ՝ փրկչավայել եկեալ տեսուք բանիս այսր յարմարուն, տօնեմք ոտից և լոյս հեռևմանց։ Որով ի ցոյցս խմաստից ասաղ սահմանիչ երկակշիռ տարրուեց։ Հրաշ ընտրեալ մեծախորհուրդ հրաշագործութեան։ Կիզնաձեր օծմանն քարեբարութեանէ։ Ահաւորիդ քարեբարութեանէ։ Ի փրկուն՝ ի փառս և ի զովեստ անճառ քարձրուն փրկուն՝ ի փառս և ի զովեստ անճառ քարձրուն նուագեալ յաւէտ միշտ անքննութ ողորմութ մեզ ի քումմէ լցուացես։ Որմնեալ և քարեբանեալ ծաղ կասելի։ Ազեր զմերս խակացս համայն, զի ի լրութ կաութիւն անպակ ամենևին անպակ Որ եղ և էիր միայն բովանդակ ամենևին անպակ Սուղծող էութեց, որ են ի թեսման և ի ծածկութ։ Ի հաճութէ անխտրոր մտաց ծունր զոհութեան։ Ի ղութ մեծաւ սպասեն անմահականացն աչերից լուսաբերն բացաչնչութիւք. կրկնեալ քեզ յօժարութ ի մեղ զայս գանձ անվաճառ՝ և հարստութէ անփոխադրելի՝ Ով Քո արքայ երկնաւոր։ Ի սուրբ դպ Ի մեղ զայս գանձ անվաճառ՝ և հարստութէ անփոխադրելի՝ Ով Քո արքայ երկնաւոր։ Ի սուրբ դպ Աստի մեկնապէս թարգմանեալ մշտապաշտելի։ Ի սուրբ դպ Ի սուրբ դպ Ի սուրբ դպ

ՀՈՎՀ
3·23
3·5

ռաւորեալ յանկուածն անյարիր ամենակործան գլոր
ման։ ‖ Տերքեալ՝ի լուսոյ՝ այսր խաւարին վայրի մատ
նեցաւ։ Ասէ դու զքաջ որ ողորմուն՝ քանզի յա
ւէտ քան զնոյն ծաներ զոր ստեղծեր։ ‖ Եւ զի էիցն
ակնկալուք՝ չեկաց յոր ինչ էրն. որով անկարողանայր
իսկապէս տեսանել՝ի լոյսն վերին անմատոյց զգերա
կայուքն անսահմանելոյդ։ ‖ Ի միտափայլ յարակայ
վառմամբ անաղօտելի տարածանեցեր, այլ գիշե
րայնոյն ոտնալպիրծ մըթին արհաւրոյ՝ ձեռնկալուն
ձիթոյ շարամանուբ նիւթոյ պատրուկի ընդ նոյն
զանգելոյ՝ յօրինակ քո անախտ միութ ընդ մեզ խառ
նելոյ՝ մարդասիրապէս հիւսել կազմեցեր։ ‖ Ո՛ի որք
՝ի սաւերս մահու տարադրել զտաք կանխակորուստ
տնկումն պարտեաց, ՝ի պատճառ իրին՝ ազդակցաբ
պողոյն ջահաւորեցեալ հաւատոյն վառմամբ՝ ՝ինոյն
դարձցուք լննկաւորուն։ ‖ Այլ և փայտիւն մահու՝
մածմամբ քո ՝ինա՝ ածել մածուցեր զմեզ առակաբ
մեծի խորհրդոյն՝ փաւորել՝ի փայտն կենաց։

Ա՛ն արդ՝ որպէս ոչ է օր լրմամբ առանց գիշերոյ,
և ոչ անօրինուն յարիւ առանց ձիթոյ պիտոյից
խնդրոյ։ Վանզի իբր օրինակն հասարակային ոչ
նըւիրաւոր՝ զմարմնաւոր աչաց տեսուն լուսաւոր
առնէ, նոյնպէս և մաքրեալն զոյինաշաւնչ ընտրեալն
ընտրուն անխմանալեաւ՝ զաներեւոյթ հոգիս միութ
՝ի մեզ անտեսիդ՝ հրաշափառութիւն պայծառացուցանէ։
՝ի ոպ յիջումն լուսարանի նոր աւազանին՝ լըւ
մամբ մարմնոյն՝ զանձինն հաւատոյ առնուլ զորը
բուն, այնպէս յօծումն իւղոյն պարարել յոտով՝
գհոգւոյն զօրաւթիւն սովիմբ և՝ի սոյն համարիմբ

յՍ

այս նիւթ ջահաւորական մշտաբորբոք անաղօտաելի։
վիճակի՝ տրունական բազմականին ձօնեցեալ ճաշակ՝
մաթիւս մեռոյ ծախի։ Ո՞յ արքայութեդ վերնում
հարթուե՝ յօրինակ հոգւոյս իմոյ և մարմնոյս ը անդա
տեալ։ Վանգի ոչ շունչ արեն և ոչ ձենձեր ինչ զը
հարազատ զուգաճանապարհ արդողիդ պահել և ուխ
ձուե էիդ ա վայելչապես տըմբել նըմիրի. հոգւոյս
տանօր իբր զգօրութ անմատչելի յայս աշանդ՝ հա
րով պատուղ որոշիւր՝ կոյն նմանուե ես և աս
հրամայիւր անդ ըստ օրինին։ այլ արարչութեդ բոլո
երկրի թանձրութե՝ հողանիւթ գոյականութեան։
որ առ մեզ։ Ա՞ եհադոյն մեծուե խորհրդոյ յարմա
բաւոր դիմակերպութե այս ձարպ պարարտութե՝
ի մանկ և այսու զիջեալ գծագրիս ը տնտեսութեն

Ա՞ատ. 9·2

Ա՞ատ. 25·7·8

Ա՞ր. 3·12

1 Յովհան 4·8

Ղ՞ա 7·23

Ա՞ր 29·18

պատկեր պանծալի այս զանգ՞ած նիւթոյ արդիդ
երկնի։ ‖ Վանգի որք զիւղոյն կրեցին զօգտութի՝
յողորմութէն շահ ընծայութե։ Ա՞ն դու ՝ի գովեստ
քեզ զայս բան սահմանել՝ թէ ‖ ողորմած եմ ես տր։
Վանգի ‖ ոչ սիրոյն անձան կցորդես ած, նոյնպա
ո՞ւնիլ ամենայնիւ աներկմտելի։ Ա՞ն ոչ հրամանդ
տրունական օրինաբանելի՝ ‖ զքաւութ մեղաց ախտա
ցելոյն նախավերձութիր • իսկ ո՞չ հաւատ ունողացն
առ այն բժշկութին հրաշալի՝ յանդիմանակաց անշ
տուստ առնին մարմնոյն տեսակի՝ հաւատարիմ վկայ
անդարձիցն հաստատելիր։ Այնպես իւղս այս փրը
կութե լուսով կատարեալ՝ հեղեալ ՝ի մեզ օծանե
զարտաքին խորանս։ իսկ զներքին մարդս աներևուկ՝
ծածկապես մտեալ նոր կենդանածնե։

Ա՛ն
մայն խակութի՛ ադամային կենադործութեանդ։
Նատաւ։ մինչ յայտնեցար երեւեալ լրմամբ հա-
արքայապատիւ Քոխութեամբ ի՛ քէն հանդերձեալ
շերմի ըսկըզբնահօրն պաշտպան՝ եպիսկոպոսական
Աստի հրեշտակաց ի պաղոց տեղւոյն իւղեցաւ։
մնացեալդ՝ այ զետեղեալ կացին, ի վերնոց անտի
մէլքիսեդեկ՝ յօրինակ Քհմարտիդ ահաւորութեան՝
մեծիդ և վիերպւրանն անպարապրելոյդ։ Ես ահա
Ա՛ն զի՛մդ զնախնին վերից մոռացայ, զծառայն
թագին՝ յանուն քո՛ քո՛ գլուխ ամբառնայր։
օրհնութեան ձեռնադրեալ՝ պսակաւ պերճութեան
կերա՛ն տեղծագործիդ, ։ եթէ ոչ եղջերք իւղոյն
ապա՛տրութի՛ն ոչ էր պանծալի անդանօր պատ-
ձոնի. և զենորհիդ կենաց սրբուե՛ն մեզ խառնուի։
մօղին՝ զփառաց նախնւոյն առակէր զանդրադար
փառ իւղոյն զարմանազան կենդանագրուի ըստ սաղ
պայծառուի՛ հրամանաւ մեծիդ այ օծմամբն ձոխա
զարձանն իւղեալ կառոյց նպատակ ի ցոյց ապառ-
մարուե և զնս՝ ի վեր տանելոյն անդ ուղեկցութե՛ն
զիջումն անձառ բարձրելոյդ տեսութե՛ն յար
րութե՛ն օծմամբն տպաւորեալ կերպացոյց։ Ա՛ր որ
պատկեր վիմին՝ ի խորհուրդ երկար խորին ընտ-
եթէ ոչ այսու կատարել լինէր ։ Յակոբ՝ զքարն
Ա՛ն զի՛մդ զնախնին վերից մոռացայ, զծառայն
դատիչ քննողաց, եթէ ոչ օծմամբ ինչ նշանակիր։
Ա՛ն զի՛մդ զնախնին վերից մոռացայ, զծառայն

Ա՛ւ

ղո՛ւ, զօճելուին՝ ի քորթէ ազգէդ յհօտէ՝ և ազատիլն։
Թէն, նշանակ իմն հանելոյ՝ ի պաշտամունէ անտի բահա
ո՛ւ հեղիաս առաքելուն՝ ած այնին հրամանատուու
պատՀէր աւանդել՝ մի՛ մերձենալ և մի՛ մեղանչել։
անուն նախայարմարեց. կանոնափակ ընդ միջարկու
Հայն սաղմոսողին՝ գերբան զմարգարէսն՝ զօճելն
Հասիրութեան՝ զօճեալն ձայն՝ նմին մեծ վարկա
մեծիդ այ։ Ասանն որ առ կիւրոս երկնաւորին պատ
իբր կարծիս օրացաւ յընտանութիւն Հպատակուե
ազգաց՝ իւղս այս կենսացնօղ ցօղով անձրևեալ՝
նաւորս վեՀս և երևելիս՝ ի խուժականաց բարբրոս
ի կցորդուն տանն իսրայէլի։ Այսերս ոմանս նշա
թին աստուածանեայց՝ օծմամբն գրաւել մատուցա
օծումն ժամանեցաւ գագաթան նորին։ Ընդքայու
գարէս ոմանս անտուստ իսկ գրեցաւ, յորժամ
օծուքեն նըւիրեցաւ։ Աւետաւ յայր այլ՝ և՛ի մար
դաւթի՝ Հոգի քո բարձրել՝ յայնմօրէ խաղաց, յորմէ
լոյթ՝ ի թիւս Հոգւոյդ զևարդ իւր դոցէ։ Վերայ
մանօրէն բանիս մաղթանաց՝ վայելչական իմն յարմա
պատանաք խնամոց։ Օ՛ ի յիշատակարանս թարգ
նեաւ սիրոյդ՝ միութ արարչականաւ պատապարեալ
զևաթնաճաճ օրհնութե իւղոյդ փրկութե անապակ գի
սանիւթ։ Ա՛ն արկ՝ ի սոյն խարանս խոցոյ մահացուի
Ա՛ատո՛ւ տո՛ր յա՛ վերացս աներևութից զայս ձեթ լու

ղ՝ ո՛ւ
10 • 34

Ա՛ղ
16 • 13

Ա՛ղ
10 • 6

Ա՛ղ
19 • 15

Ա՛ղ
1 • 45

Ա՛ղ
104 • 15

Ա՛ղ
9 • 15 • 16

ա՛ղ

Ղկ ՚ա
2 · 11 Թարգմանել։ ՚Ինախածանօթ մերակերպութեն՝ պան
Ղկ ՚ա ծալի լինն գովեստին՝ օծելն կոչմամբ ՚ի հրեշտակաց
Ղկ ՚ա 4 · 18 բանին թէ՝ ՚Հոգի Տեն ՚ի վերայ իմ, որով և եօծ իսկ զիս,
Ղկ ՚ա 1 · 19 նութեն երկաքանչիւրոցն յայտ արարեալ՝ խորոյտ
Ղկ ՚ա 1 · 2 սահմանի ընդձակ հեռաւորութէ մեծաւ ինքեցեր։
Ղկ ՚ա 4 · 8 երկնի և երկրի, յօժմանէ անտի սկսար քարոզել
Յովհան 1 · 19 զաւետարանն արքայութե։ ՚Ա կայեալ անտուստ ՚ի
Ղկ ՚ա 2 · 11 Յովհաննէ՝ օծել և դառն Տեր բարձող մեղաց աշխարհի։
Ղկ ՚ա ՚Ո՞ ՚ի թէպա ընդ օծմանն որինութե՝ հոգին էր ՚ի քեզ
իսկաբար լըմամբ, և աճուրեն խառնուի բովանդա
կապէս, այլ անունն պաշտի խորհրդեամբ շնորհին
հրաշափառապէս ազդելոյ ՚ի նմա։ զի զտարկութէ
ադամեան մարմնոյն՝ մեծանալ յաւէտ այսու յոր
ջորջմամբ պատրաստ արուցես։ Ասացեալ զառաջս մար
գարէութեն եսայեայ՝ դու ինքն աճուիդ մարդացեալ
ընթերցար Հաւատովիմ առնել զբան ծառայից քոց որ։
՚Ո՞ իբրև ծանուցեալ եղեր օծութէն ՚ի կարդ անդ
Ղկ ՚ա 4 · 18 ապա փակեցեր ՚ի հանդիսատեառն օծելուէ։ զորքա
Ղկ ՚ա 1 · 2 ՚Ուղ թափեալ անուն փեսայիդ ՚ի հոգելից բանից
իմաստնոյն վերամկայեալ կանխաւ իսկ գրեցաւ։
որով զի հոգի այ յաւէտ պատկեր և նշանակիչ։ զի
փոքուս զմեծդ կերպադրութէ քև նկարագրեալ
ընդ քեզ միասցուք առմամբ քո շնորհիդ։

թիւն և օծելութիւն դերբնապէս նախաղեկուցեալ։
վիճակաւորեալ, զ՚ի քոյդ լսութիւն՝ ի մեզ փրկու-
վառելոյ՝ ի ջահէ անտի զօրութիւնն անեկամտաբար
որդի բարեաբեայ՝ իւղովն բարեբաշխ բացատրութիւն
ի՛ մասունս եօթանց առաջադրութեանց գնդիցն
Ա Թագ. 12 · 3 — Արդոյն երդ՝ ի՛ւղեփիւ-
ցական գինի՝ զալ ծանուցել խորհուրդն՝ իգովեստ
Հարսին սբ եկեղեցւոյս՝ զըմուռս առաքինութե՛ հան
դերձ ամ առաջին իւղովն։ Այլ և զըմուռս և կնդ-
րուկ մաքրութե՛ վարուց ամ փուշեց անուշիկ՝ իւղովքն
զանդեալ անդստին և այսր յառաջաբերեաց։
Յովհ. 9 · 25 — Յանդիէ՝ զկենսատու մահու քո քն թագաւոր երկ
նի՛, ի՛ վեր քան զօրինակ կոչումն ձայնի՝ զայս անուա
նադրեալ վկայեաց յայտնի, թէ՝ զինի վաթսուն և
Ա Կոր. 2 · 4 — ինն եօթներորդացն՝ սպանցի՛ օծեալն։ և օծեալ ա՛
ռաջնորդ զքեզ յորջորջեաց։
Ա Կոր. 1 · 1 — Պ՚ռաքելիր աշտանակին զաքարիա՝ ադդովայ
Սաղմոս 44 · 8 — Ոչ՝ ի՛ մարդկան զօ-
Ա Կոր. 4 · 20 — ծեալ իւր։ Օ՜ որ սաղմոսին ձայն՝ կանխա՛ պատմէ
Սիրոտ 46 · 22 — հզօրիդ փառաց զայս պատի՛ն՝ առ՚ի զառեալդ ձեռ
Ա Յովհ. 4 · 13 — նադրելոյ, ։ Հօծ զքեզ աճ՝ աճ քո իւղով ուրախու-
Ա Յովհ. 1 — ։ Հոգի երեսաց մերոց աւր քո՛ որ ի օծեալ անուն-
Ա Թագ. 12 · 3 — իսկ՝ ի սոյն ։ որով զնչուա՛ն կենդանութե՛ ի դէմս
մեր լոյս՝ բարեբարուբէդ քո աղդեցեր։ Ամատուի
ումեմն երջանկի՝ մարդասիրութիւն խոստովանելի՛
առելով առ ։ ոմն, թէ եդ վկայու՛թ առաջի՝ ն օծե
լոյն՝ զնո՛ր աւետեցս վկայելով՝ թէ ։ կոշնիկս անդամ՝
ի՛ջ առի յամ մեղեցաց։ Արդոյն երդ՝ ։ իւղեփիւ-
ցական գինի՝ զալ ծանուցել խորհուրդն՝ իգովեստ
Հարսին սբ եկեղեցւոյս՝ զըմուռս առաքինութե՛ հան
դերձ ամ առաջին իւղովն։ Այլ և զըմուռս և կնդ-
րուկ մաքրութե՛ վարուց ամ փուշեց անուշիկ՝ իւղովքն
զանդեալ անդստին և այսր յառաջաբերեաց։
Յանդիէ՝ զկենսատու մահու քո քն թագաւոր երկ
նի՛, ի՛ վեր քան զօրինակ կոչումն ձայնի՝ զայս անուա
նադրեալ վկայեաց յայտնի, թէ ։ զինի վաթսուն և
ինն եօթներորդացն՝ սպանցի՛ օծեալն։ և օծեալ ա՛
ռաջնորդ զքեզ յորջորջեաց։
Պ՚ռաքելիր աշտանակին զաքարիա՝ ադդովայ
որդի բարեաբեայ՝ իւղովն բարեբաշխ բացատրութի՛
ի՛ մասունս եօթանց առաջադրութեանց գնդիցն
վառելոյ՝ ի՛ ջահէ անտի զօրութի՛ անեկամտաբար
վիճակաւորեալ, զ՚ի քոյդ լսութի՛ ի՛ մեզ փրկու-
թիւն և օծելութի՛ դերբնապէս նախաղեկուցեալ։

անու-
սաւորելոյ շնորհակալութիւն. եթէ ոչ ի մէջ իմն
տապարել օժանդակեցես։ Այլ զինչ ձրագին լու-
սաւորելոյ շնորհակալութիւն. եթէ ոչ ի մէջ իմն
կործանմանն՝ կենագործել դեղովս այս կենաց պա
հել զի ևս ի քէն բազմապատիկս նշանակել առ այս
մեծ խորհուրդ անհասանելի, և ոչ ձաշակել զքեզ
քաղցրութեան։ Ամանակ քեզ զայս թէ զինչ ի քէն ի-
եթէ ոչ զախորութիւնն ի փայտն պարտեաց սովիմբ
բժշկեալ՝ ըստ առաքեալին ‖ զբ՚արթ գործեացես։
Այլ զինչ պարարտութեան. եթէ ոչ զկերակուրն մա
հու՝ սովաւ մոռասցուք լցեալ ի սմանէ։ Այլ զինչ
օծութեան։ ‖ եթէ ոչ զմխրոյն թշնաւ տեսուի՝ ի
ձեռն սուրբն փոխարկեացուք ի պայծառութիւն յաւէժ
ուրախութ. անճամբ քո փրկեալ յոգի զօրութ՝ հօր
անճանիցուք։ Այլ զինչ արդեօք մարգարէին հղ
գեղոր ըղձականութիւն ամենատենչ բաղձանացն ի՞ն
իմանալ. որոյ ծերութիւն առակի՝ ‖ ի՞նչեթ պարտաւոր։
Այլ կամ օծանելն իւղով զգլխոյն վերամբարձութ.
եթէ ոչ զհին խարդախութ սգոյն սաստկութ ի՞մա
զարմանալի՝ ինքնութեամբ հանոյն՝ էութէ իսկա
պէս՝ լրմամբ ամենայնիւ անպակասելի։

Ա՚ւ ի՞նչ ձեթ ուրախութեան. զոր ի քեզ ի-
մանալ ի ծերութ՝ առակի՝ ‖ ի՞նչեթ պարտաւոր։

Թիւն քեզ ամենակալ առատաձեռն աննըւազելի։ Եւ արդ՝ մեծու-
իմաստութիւն քոյ յայտնի արարեր։ Եւ արդ՝ մեծու- Սաղմ. ԾԱ
թիւն քեզ ամենակալ առատաձեռն աննըւազելի։ 47 · 10
զօրութիւն քոյ։ ‖ և զծածուկ գաղտնեցդ անտեսից 8 · 50
բարի ընդ աղերս՝ ասել ընդ դա՞թիւ, ընկալաք աճ-
նեալ ընդ աղերս՝ ասել ընդ դա՞թիւ, ընկալաք աճ
բարի ընդբուխ ծածուկ խորհրդոյս՝ զրդուխ խառ-
լուսոյ արժանաւոր ինչ հանդիպելոյս։ Այսել քե-
Ցուր յոյս քաղցրութիւն՝ ոչ մասին միոյ մատուցման
Ընձեռեա առաւել բարերարուխ խոպան վրիպելոյս։
հանապազ յաւէժ՝ անդադար երգաձայնութեամբ։
Համբուրեցեալ. սբ սբ և միայն միշտ սբ։ Որ ինձեալ
ւոր, բարձրել, անքննին, անփակ փափագմամբ միշտ
գևաք՝ գոհաբանուխ քեզ վերընծայեմ, հզօր, աճա-
առ քեզ կարդալոյս։ Նորհաւորեալ այսու պար-
ւուր ողորմութիւք սոր պաղատանացս խնդրւածոց
ծութիւք՝ լեզուիս և շրթանցս ձայնարկութեամբ։
բազմացս՝ երկիամանցս գործակցութիւք՝ սրտիս հե
բնաւից եղելոց՝ ձեռն համբառնամ տարածմամբ
Ես արդ՝ քեզ միայն խնամակալ պատճառ բարի
ցուք զանխմանալիդ՝ ի մեզ բարձրութիւն գովել։
կան նիւթիւ՝ հոգւովդ քո լցեալ՝ ի սոյն լոյս՝ տես
նաց տածել գրդեցիք։ եթէ ոչ այսու ահա ընտրա
խնծորով յարկեալ ծածկեցիք, և՝ ի պարտեզ իւղե Ելից
դացն, ‖ Հաստատեցէք զիս իւղով. և գեղեցկալարդ 2 · 5
զինչ իմաստունն որ՝ ի դիմաց Հարսինն ասէ օրիոր
աւետէ, ‖ օծ զին իւղով՝ ի մերոյ պարզելոյ։ Եւ կամ Ելից
Թարաս օրհնութ նշանակ յայտնի վայելչացս ոմանց 25 · 6
զինչ մարգարէն աճապանեալ՝ ի ըսփոփանս զբաղ-
կերպակցապէս միութիւն՝ ի յիս եմմանուէլ։ Եւ կամ
անուստութ մեղացն միգի և կռապաշտութեան խաւարի՝

Ա՛մենափոյթ առ՛ի դէմս. մշտայօժար՝ իբրժշկուե։
Օ՛ի մածուցեր խառնեցեր ընդ մերձաւոր դիւ-
րադիւտ ընտանի նիւթոյս՝ զհրաշս անձառս քումդ
աքանչելեաց ահաւորուե։ Կանգնի զոր երկին ամ
բարձանց՝ երկրիս լայնութիւն՝ և անդնդոց ներքնոց
խորութիւն՝ ծովուց բազմութիւն՝ ոչ զօրէ տանիլ, այլ
իբր զդոյզն՝ի մեծ՝ բերի։ Ի փոքր գոյս տեսակս
նեցեր զօրութիւն տահմանեալ՝ ձշմարտապէս անհրա-
պուրելի։ Օ՛ի մի՛ նորոգ իմն երևելով յայլ էուե՝
առ աչս հարևանցի երկևանուե՝ ինչ վարկանիցի՝ վն
բաւորել քան թէ բժշկել անընտրաբար զկարծիս
մեզ։ Կանգնի որպէս մարմին՝ քեզ հաւատապէս
օրհնաբանեալ որդի այ՝ իսկուե և ոչ օրինակ։ ||Յայր
դեանցն ցորենոյ արարչապէս միշտ հանդերձեցեր, և
կայլակ կողիդ զարիւն խաղողոյ, և արդանդ կենաց
հոգևոր ծննդեանն՝ զառատուե ջուրց յորովուե,
||Նոյնպէս զհոգի անմահիդ փչման՝ տուաւ և՛ի սոյն
արդիւնատուեցեր։ Երկունք կենաց։ Որոյ կերպիւ
րան յառաջ եկելոյն՝ և ոչ հեթանոսուե ես փոխար
կուե։ Այլ ոչ տնադրուե խաչական փայտի ինչ երկ
րորդուե՝ նստելոցս յերկրին խաւարի՝ ըստ նմա
նուե քոյ տէր ծագեցեր։ Կանգնի յայս կերպարան
շնորհի՝ զանպակաս լրուե անհասիդ յայտնեալ աշ
խարհի լուսաւորեցեր։ Օ՛ի մի՛ նանկն կարօտասցի
և մի՛ ընչեղն բարձրամտեսցի։ ||Ըստ օդոյ հաւասար
բաշխման, և լուսոյ արեգական տարածման, և ջրա
կան վտակաց զեղման։ ||Օ՛ի հաւասարապէս բաշ
խիր երկրածընաց մանանային զուգամասնուե
փոքունցն առաւել քան մեծամեծացն։

Ա՛մէն

Մատթ 26 · 26

Յովհան 20 · 20

Մատթ 5 · 45

Ելից 16 · 18

2 Կորն 8 · 15

թէ իւղոյ միութեամբ պատշաճապէս օրինակեցեր։
փթթեալ ողկուզոյ և աղնիւ գինւոյ. ոչ սուկ՝ քան
խառնեալ Տալէնիւ յարմարութեամբ հոտոյ քղքմոյ՝
Հովտաց՝ և՛ի նարդոս ընտիր՝ և յեղեգնախունկ
համեմատին . այլ՝ ի ծաղիկ դաշտի , և՛ի շուշան
քումդ անուշութեան , և ընդ օրինակաց իրիք ոչ
նալջա ձիթոյ։ Որ թէպէտ անձառ են համեղութիւք
առ այս , դու ինքն խառնեցար՝ ի սոյն մաքրուկ վերը
ին բազմաբուրեան այլայլուե՝ զայս իւղ օծութեանդ
հրամանատրեցեր։ Ա՞յլ իբր զօրինակ փոխեալ զայն
Ա՝անահանդ՝ զի ոչ յոլովից խառնից՝ ի մի եկեալ Ա.Կոր.
համբակցուէ զանազան ծաղկանց ըստ Ճոյն և օտնե 30 • 23
մատակարարիլ մեզ պատրաստեցեր ։
ձընշեալ մղեղով զարմանալեօք հրաշագործութիւք
՝ի դէմս բերեալ կերպաւորեցեր ։ Ի պաղոյ երկրի

Մատթ. 8.27
Լուկ. 1.2
Յովհան. 6.69
Լուկ. 2.3

Յառաջորեակ անուանդ անքննին՝ որ զամ լընուս.
և իրի իմիք ամենևին ոչ կարօտանաս։ Ասաի ոչ չը
փոքելով՝ ի հակառակաց բառնադատեց բաժանել
կամաց մկկին առակիս, այլ՝ խիրոյ հաւանութէ ածա
պէս՝ ի մէնջ պարարիս. վասն մեր ըստ մեզ՝ առ ամ
վայելչական նմանութէ օրինակեցեալ։ Ա՛ր որս՝ լոյս
բարի և հուր ջեռուցիչ՝ տապ սիրոյ առանց մասին
ինչ չնչման անպիտական սառնացրուած՝ այս զանգ
ած նիւթոյ կաթնածոյ ձիթոյ՝ մաքրեր մտաց տե
սեալ իմանի. որով յիրաւի սոված յած է միանալի.
Ընդ սղոմանի օծելոյ։ և որդեդրեցելոյ այ՝ երգեմ
բերանով հարսինն երկնաւոր փեսայիդ բարեբան
գոհաբանութի. համբուրել յիղձս մտաց՝ ։ զհոտ իւ
ղոյ քոյ քան զամ խունկս։ Ա՛ն իբր զբանս կենաց
յաւիտենականաց ունողի՝ ըստ հոգելից բանի իմաստ
նոյն և ածաբան աւետարանչին՝ ։ զհետ քո՝ ի հոտ իւղոյ
քոյ ընթասցուք։ Ի ընտրել զերեսս ջուրեք կենաց՝ որ
՝ի վեր է քան զերկինն օդոյս այսորիկ՝ և օծեալ զդէ
լութս անախտական իւղովդ երկնայնով, յանդիման
եղեց քեզ ուրախութէ զբ՛արթանդ և ոչ տխրաբար։
Ա՛յս իւղ խնկալի՝ պաշտելի՝ և երանելի. ոչ սուկ
օծումն ուղղոյս սենեկի՝ և կամ հերաց վարսից գա
զանի՝ նպաստ ինչ մատուցանի, եթէ ոչ տերու
նական կենսատու խաչիդ տեառնապրեցոյ։
Այն իւղ զարմանահրաշ օրհնութէ լուսոյ՝ զերեսայն
և զհուժն՝ զինդիկն և զբարբարոսն՝ զսկիւթացին
և զհելլենացին՝ զդուժն դժնէաբար՝ և զզարհուրա
տեսակ շանապրուհան. սոսկալիսիթիար՝ զտէրն ազատ
և զաստուածն ծառայածին, զքրիստոսեան արարեալ

Վ. իւր ախտից հզօր աշարհս։ Քանզի յոքնա-
։ պահ անմբռնելի ձեռաց ներհակին օրինօք պահ-
պանելոյ զիւր զօրաւոր հնարիւ կերպարան ձգնա-
տրական, իբր զօրաւոր մերկամարտիկ ըմբիշ
տեսիլ, և առ բռնամարտիկ մերկամրցանակ ըմբիշ
ցեալ ընդ սոյն իսկ բնակիւ։ Ա՛յս օծումն բարե-
րուէ քո միշտ ահաւոր, որ յիւ քում ի սմին խառնե-
նոյ մահուն արկածից։ Քանզի կենդանական զո-
ծայրէն եզերաց, զբնաւն ընկղմէ զիշատակ մարմ
ի խորոց անտի շնչման հոգւոյն մինչև ի սպառած
սոյն ճարպով լուսոյ զաներևոյթ ներքնոյն տեսակս
կենագործեալ ողջացուցանէ։ Ա՞ղաւաղ տրէեալ
ոսկերս չարին համայնիւ բաշխէ. որչափ ևս հոգիդ
ընդ թանձրութիւն մերոյս գոյութեան մտեալ անցանէ։
Ա՛յ թէ անէծք սաղմոսողին, ձիթոյ առուիւ՝ ընդ
դրեա։ Քանզի իբր անգծելի կազմութիւնք կարծր
պահպանակաւ ամենատարրանն շրջարկութեամբ պաշտ
պանեալ, ծածկէ յայլագունակ իրինի եկամտից։ Ա՞ինչ զի այսու մաքրութիւնք թաթաւեալն ի սմա ոչ
ներկի արեամբ. և ոչ տխրատեսակ երփնիւք պղտոր։
Ա՛ւ զի և թափանցանց իմն խառնութիւնք հոգեպէս
անմբռնելի ձեռաց ներհակին օրինօք պահպանելոյ զիւր զօրաւոր հնարիւ կերպարան ձգնատրական, իբր զօրաւոր մերկամարտիկ ըմբիշ տեսիլ, և առ բռնամարտիկ մերկամրցանակ ըմբիշ ցեալ ընդ սոյն իսկ բնակիւ։ Ա՛յս օծումն բարերուէ քո միշտ ահաւոր, որ յիւ քում ի սմին խառնե

պահոյձ պձնութիւն բանին եղեկելի առ իմանալին փարաւօն՝ հենդնաւոր առակագրութեամբ ողբալ
Եղեկ 28 · 13 կանօք շարայարմարեալ։ յորժամ եղեր ասէ Կհան դերձեցեր ընդ օծելոյ քերօբէին, ուր արձանքն
հրեղինք հասատատեալ կառուցան։

Ցնաբանեալ ահաւորութիւն ամենավայրը ձեռնկալ լութիւն։ Որ միշտ անձաւս ես բանից՝ և գերազանցեալ քննութեամբ. որ աւետարանչն կենաց խնկիս յարակայ՝ իբր նորածին ‖ օծեալ՝ ի քաղաքի դաւթի։
Գործ 2 · 11 Ա՛ն՝ ի քահանայապետին հարցմանէ, ‖ դուն ես օծեալն
Մատ 14 · 61 որդի օրհնելոյն։ ‖ Ա՛ն յերանութիւնն դաւանութէ պետրոսի՝ օծեալ միայն որդի ես կենդանւոյ։ ‖ Ա՛ն յայ
Մատ 16 · 16 պահութաս քննողացն թէ դուն ես օծեալն աստն՝ ասմ
Յովան 10 · 20 մեզ հրաձակ։ Ա՛ն՝ ի կանոնակիւացն քոյ հաւատամք զօծեալդ ‖ ուսուցիչ և տէր ամի։ ‖ Ա՛ն հերովդէս յա
Մատ 23 · 10 ռաջքան զսոյն՝ զօծեալդ անուն յայտնապէս հարցել։
2 · 4 Ա՛ն զնարդ գրեն դու իսկ ասացեր՝ ‖ զօծեալն տէր
22 · 42 զերն դաւթի, զանակնկալն որդի ժամանակաւ որդի։ Գանգի այսպես ընկալաք վայելչաբեր զայս թարգմանեցեալ. որ՝ ի մեզ բերի ծայրն կատարման խորհրդակին
կոչմանն վերնակ քրիստոնէից նախապետութեան։

Ինքան ունի ահաւորութի միանգամայն և սրբութի իշխանական խնկահաւորութիւն սոսկալի անունս օծութե, մինչ զի ոչ ոք ոչէ համարձակիլ ուրուք յերկրայնոցս ած անուանիլ, այլ ածային, նոյնպես ոչ բերէ մարմին զքոյդ անուն առնձին համարել՝ այլ զքրիս
Յովան 3 · 28 տոսեայն։ ‖ Նախանձելի նախանձոյն մեծութեան մի կրօչին՝ ջուրբ զհոգին հրաւիրողին. քանզի չեմ ես ոչ օծեալն. այլ առաքեալ առաջի նորա։

տարեցեր առիս բժշկենամ. զթած և երկայնմտու-
մու երդեցեալ օրհնաբանուհս. զոր արարեր և կա-
փարդ քեզ միշտ և յաւէտ անմահ թագաւոր, ի յայժ-
ժամ հասել թէ յիսկութենէ
թողուս ասել թէ յիսկութենէ
հուրդ ի մանաւանդ, ինչ ձառելով նշանակել
րինքն զօրեն ձեռնարկութէ ինչ բանի, զոյն խոր
ռել, և համայնին կարծել հասանիլ. Արև ոչ վե-
թեռ ընդՀ գուշակէ. Այլ զի՞ն ինչ զայսմանէ ձա
յարակայի. լքեալ զվիսատուին անդստին, զմկրտու
ւութիւն։ իբր ձիմեռնի պտղալից ի տանն այ յուսով
կան յիշատակեցաւ։ Այ՛ս իշդոյ փափագեալ դա
րակ վիրացն յակոբայ և իսրայէլի, սոյն իր պատ-
այս դեղ փրկուէ մատուցեալ տրէտ։ Այթէ անձա
թէ յաւազակացն մահու խոցել մարդոյն առջին։
րեալ, առանց օժանդակութեան։
Այ՛ էջ աշազան կատա-
զվերհիս մահու պատուհ։ Այ
ցեալ, և զայս վանէ. և զմուրհակս չարեաց ջրէ և
լորութեամբ ընորհի օրհնութեան սոյն իշդ զօրա-
Յոյնպէս
հու, յայս նիւթոյ սպառեալ պակասին։
զեռունք սարդից և ունկնամտից, իբր ի դեղոց մա
ընծին ամիսոփին։ Վանզի ոչ ձանձք զազերք և փոքր
դեմ ամ չարին երևոյթիք մերժին խափանին և բնա
և մահ ի կենաց, այսպէս և՛ի սոյն իրէ տիրապալ
Յոսոյ, և ցաւ յառողջուէ, գիշեր ի տրտմենէն
նարից անուամբ քո բժշկիչին։ Այ՛ զի ոչ խաւար
Վանզի իշդով օծանէին, և առանց մարդկային ՀՀ
դահից Հարազատ ձեռինդ այ այսու վարեցեալք։
մարկոսի առաքելականացն լծակցութիք. իբր ա՛ղ
Այովաե ջրջէին, որպ բանն աղդէ աւետարանչին։

Ա՛ա՛ի
ԳՀ • 9
Ա՛ա՛ի
ԻԱ • 10
Ա՛ա՛ի
Ա՛ա՛ի
ՀՀ • 19
Ա՛ա՛ի
ՀՀ • 10
Ա՛ա՛ի
ՀՀ • 10

յօժարամտեալ բաղձայ բորբոքիլ։ Վասն և Յովսէ-
փայ ոչ ընդհարցի ի հակառակէն, ոչ յինքնասա-
նի եթէ ո՞ր ընդհարցի ի հակառակէն, ոչ յինքնասա-
բաշխեալ։ Ծածուկ և յայտնի, լուեալ և ծանուցեալ։
Ճատարապէս ունի զուգութիւն ընդ էականին կշիռ
հալածեաւ։ Ասէ Տէր, զի յայտ տարր արարածոց հա-
և արարչութեանդ պատկերակից, որով զհաւատար մնիցուք
զայթիւք երջանիկ շնորհի նոցին լցուցեր։ Ընկա
լար զիւղն անուշութեամբ յուժմունէ ի յոտս, յօրինակ
ընդունելութեամբ մաղթանաց առ քեզ։ Ընդ ի միւսմ
պատնիկ ի գլուխ, նշանակ սիրոյ գթութեանդ առ մեզ։
մշտափափագ բաղձանօք անսահմանելիդ ի սոյն հր
տոտեալ։ Ո՞րչէ զի ուխտիւ անփոխադրելիւ օրէնս
յարակայս օրինաբանելիս քոյինահրամանն պատուիրս
կենաց՝ ընդ համօրէն աշխարհ քարոզել զսակաւաց
ձեռն իւղոյն յարդաւորութիւն. զարմանս հրաշից
լսողացն առ ապառնեացն յուսադրութիւն։

Ա Յովք ԺԱ. 2 ¶ Ուք օծութիւն ունիք զսրբոյն՝ ասաց երջանիկն
Յովհ Ա. 2. 20 առաքելոց. մեկնեալ զնորհուրդն որ ի մեզ զեղեալ
Յովհ Ա. 1. 16 յառաւելութիւն կենդանարարիդ անպակաս բովան
դակութեան։ Ուստի յաւետ ինն յարմարաւոր և հան
գունաւոր առ ի մասնաւորն նմանուի լուսոյդ և
հոգւոյդ սրբոյ՝ այս կաթիճ օրհնութեամբ ի վերնոյդ
բարեբաստութեց անպատաւաբար սրսկեցեալ ի մեզ։
Ծննդ Ա. 3 ¶ Եւ ասի Լոյս, եղեւ նախաթիւն գոլ ստեղծուածոց՝
և արարչութեդ պատկերակից. որով զնաւար մնիցուք
հալածեաւ։ Ոսկ Տէր, զի յայտ տարր արարածոց հա
ճատարապէս ունի զուգութիւն ընդ էականին կշիռ
բաշխութեամբ. ծածուկ և յայտնի, լուեալ և ծանուցեալ։
Ա Թագ Ե. 5 Ա Թագ Ե. 14 Ա Թագ Ե. 1 Ա Թագ Ե. 5 Ա Թագ Ե. 1 Ա Թագ Ե. 1 Ա Թագ Ե. 1

գուբ՝ աղօթանիդր աղերսարկուի ասել սաղմոսիւն՝
Վրաւական մեծ յիշատակի ապագային ժառանգ
աղգաց օտարց. մինչև արեգակ այ հաղորդել գտան։
Ա՛ր ասէ Տէր Աստուած մերոյ եղեալ ընդ մեզ
Հուր՝ այլ՝ ոչ իսպառ մերժեցան յամօթ և՛ ինաիատինս
և քաւեսցի։ Կանգուն թէ և յաղագսն սպանած սա
դգնուի՝ ՚ասէ որ ձգիցէ զձեռն իւր յօծելն սա
պարտիս հրեսխումբ չար մոլեգնուեն որ՛ ի՛ արդ յան
Ա՛ր արդարեւս մեծ ապիրատեալ զանսրբելի արեգնդ
ժողովրդոց՝ վասն սա և վասն օծելոյ նորա։
վերատահմանէ ։ ‖ Ժողովեցան կուտեցան իշխանք
նագդ սկզբնաւոր կրիցդ խորհուրդ՝ աշմարտաբար
բանն դաւթեան սաղմոսին՝ զհրեական անօրինակա
փրկուէ։ Պատկառելի և անվանելի օծուեաս յորմոր
ջուի՝ իբր՝ ինորումս յաւէտ քան՝ ի հնումն։ Կանգի
գեղոյն՝ ի սիրտս մեր։ Նէ դարձեալ՝ ‖ մի՛ասէ տրտմե
ցուցանէք զհոգին սբ այ, որով կնքեցայք յաւուրն
Ա՛ր ասէ Տէր Աստուած մերոյ և պօղոս
իսկ պատշաճ վարիւք՝ ի ձառ դոհաբանութեն ասե
լով յայանի, ‖ որ էօծ զմեզ ձեռնք հանդերձ՝ ի քո յի
աճէ. որև կնքեց զմեզ և եառ զառհաւատչեայ հո
Ա՛ր արդարև յաւէտ իսկապէս իւղ այս լուսապատառ խնկալիր՝
վերնականիդ սիրոյ տեսութի։ Ա՛ որ և պօղոս
յաւետ ասացեալ ‖ Հայ արդարև
յօւսոյն հաւատովք ամենապրդև։ Ա՛հա արդարև՝
և քաւեսցի։ Կանգուն թէ և յաղագսն սպանած սա
Ա՛ր արդարեւս մեծ ապիրատեալ զանսրբելի արեգնդ
պարտիս հրեսխումբ չար մոլեգնուեն որ՛ ի՛ արդ յան
դգնուի՝ ‖ մի՛ասէ որ ձգիցէ զձեռն իւր յօծելն սա
ժողովրդոց՝ վասն սա և վասն օծելոյ նորա։
վերատահմանէ ։ ‖ Ժողովեցան կուտեցան իշխանք
նագդ սկզբնաւոր կրիցդ խորհուրդ՝ աշմարտաբար
բանն դաւթեան սաղմոսին՝ զհրեական անօրինակա
փրկուէ։ Պատկառելի և անվանելի օծուեաս յորմոր
ջուի՝ իբր՝ ինորումս յաւէտ քան՝ ի հնումն։ Կանգի
գեղոյն՝ ի սիրտս մեր։ Նէ դարձեալ՝ ‖ մի՛ասէ տրտմե
ցուցանէք զհոգին սբ այ, որով կնքեցայք յաւուրն
Ա՛ր ասէ Տէր Աստուած մերոյ և պօղոս
իսկ պատշաճ վարիւք՝ ի ձառ դոհաբանութեն ասե
լով յայանի, ‖ որ էօծ զմեզ ձեռնք հանդերձ՝ ի քո յի
աճէ. որև կնքեց զմեզ և եառ զառհաւատչեայ հո
Ա՛ր արդարև յաւէտ իսկապէս իւղ այս լուսապատառ խնկալիր՝
վերնականիդ սիրոյ տեսութի։ Ա՛ որ և պօղոս
յաւետ ասացեալ ‖ Հայ արդարև
յօւսոյն հաւատովք ամենապրդև։ Ա՛հա արդարև՝
և քաւեսցի։ Կանգուն թէ և յաղագսն սպանած սա

Յհ. 4 · 23

2 Կոր. 1 · 22

Եփես. 4 · 30

Գործ 2 · 2

Ա Թագ. 26 · 9

Պահ
պատ. Ա
Ա
Ա

Պահպանարան չքնաղից։ Հանդերձիչ կրօնից։ Յար
մարիչ վարուց։ Շ աղկապ հաւատոյ։ Օ ծրուի ան
ձանց։ Ուժդնուի դիմեցմանց։ Խափնիչ յուսոյ։
Վհատիչ հմայեկաց։ Ն ահանջիչ ձեռնածուաց։
Խայտառակիչ կախարդաց։ Դահիճ աղանդից։ Ռուռն
ախտեան՝ դիւաց։ Փարատիչ ցաւոց։ Կատարիչ կըն
քելոց։ Տենչանք երախայից։ Ընդունին արտաքնոց։
Հիացումն հեթանոսաց։ Նախանձարկու անհաւատից։
Ս երկացուցիչ գաղտնեաց։ Յարդանք յեռնոց։
Փառք սուրբց։ Պճնուճն կանանց։ Ընծեցումն սը
ղոց։ Հրճուանք ծերոց։ Զեռնադրիչ նիւթելոց։
Օ գուշուի մաքրոց։ Պահ թագաւորաց։ Ձ՝ոխու
թիւն աղքայից։ Յառաջադրուի կայսերաց։

Վանզի զոր օրինակ ամեն ինչ կնքեալ՝ նշանակիչ
իմն է ներքնայնոց մեծադունութե՛ն, նոյնպէս բարձ
րուի շնորհին՝ ի մեզ սովւոյ ծածկեցեալ յանուն քո
ւոյ ած ար յիս քո՝ վայելչական իմն տեսակաւ ծանուց
ցեալ նշանակի։ Իսկ անունն իսկոյն անդստին՝ ի
նոյն յորջորջել կոչմամբ ըստ հոգելից արանց իմաստ
նոց՝ որ յեգիպտացւոց անտի սկսեալ՝ ի դէմս ածե
լով զերին կերպարան ահաւոր խորհրդոյ զպատկերս։

Յաղագս Սբուցս Հոգւոյն Աստուծոյ։

Վ Ընդի մեռանիս այս օրհնաբանեալ. զոր մարգա
րէն կանխահաւ լուծս աչաց՝ դրեթէ զսոյն աղերսեալ
խնդրեր ըստ քերթուածեանն բառի։ Ո՛ր ըստ խըն
րուեն Հոմերոսի՝ Թարգմանեալ իմանի ինձ մայր։
Ա՛յսինքն է՝ առ ինքն ձգօղ զմեզս բնութի՛ զօրութիւն։
Ն՛ւ կայուն հաստատել էքնաղ փոփոխմամբ զքուրց

Դատ
եղիցի առ լոյս իսրայէլի ի Տէր։

Ասաք և եսայի աշմարտապէս զսոյն ակնարկէ. Ասաք ասէ. Ահա ես դարձեալ լոյս եմ ընտ յօհաննու մոլխախ։

Ո՛վ
բերել առնոյն նիւթս կենաց Տասուն ներգործէ։
արկածից և օտար կարծեաց՝ ի առեղծողդ վերա-
անտառաց զօրապէս ուղղեալ՝ ի խակութէ չարին
նախաձայնութ. զի՝ ի Տասարակաց կազմեցել քուստ
նոյն անվանելի փառաւք պահակեալ մեծացուցանէ։ ‖ Պ
ռեալ զուգափառ և նմանատիպ արեան կեցուցչիդ
նշանի բարձրելոյդ Տաճասար Տասուկ. չնորհ ընձե-
ալ զդրոշեալն քառակուսեն յանուն քո յի-
սեալ խոպառ ամենևին անՏասուածելիս։
Ա՛յս խնդ զդրոշեալն քառակուսեն յանուն քո յի-
նշանի բարձրելոյդ Տաճասար Տասուկ. չնորհ ընձե-
ռեալ զուգափառ և նմանատիպ արեան կեցուցչիդ
նոյն անվանելի փառաւք պահակեալ մեծացուցանէ։ ‖ Պ
ալ արձեալ՝ այլ իմն կերպացուցանելով զբանս առ-
ի նոյն պատկեր յայտնութ իրի. վասն զի ոչ մոռա-
նամ զիմն նողկութ որ՝ ի գիմէ քաղցրացայ՝
վերստին դովեստիւ օրհնել։ Բանզի ‖ մեռայ, որ ի
դառնութ. այսինքն նշանակ իմն յարմարական չար-
չարաւոր կրից տաժանանաց. որև միւռոն ստուգա-
բանել մեկնային՝ ըստ մեզ մեռելութ ազգականութ։
Բանզի այսու օծմամբ հոգևորականաւ՝ խղեալ
կամ Տատեալ՝ ի անոտիսաեր մահակերպարան տապա-
կազազրական հեշտութեց հակառակողին։ Ար օգա-
խոնաւ մեղկութէ զքնարս ձայնատրական՝ և կամ
զարկած վերածածկութ մշնարհեստ ուժգնա-
բարբառ խրոխտանչական կազմիւծոյ թմբկիս դո-
ծականութ. ջրացիր իմն գիջնութ անվայելուչ թուա
դաշն անկել՝ ի ստոյգ կորստեան քարշէ՝ զօրինակ
մերոյս գոյութ։ Ապիմք յուսով վերստին դարձել
ընդ անձառ խորհրդոյ խաչի քոյ քո։ Նո՛ մկրտել-
ի մահ կենդանոյդ՝ անվախճան կենացդ սովա-
Տաղորդիմք։ Ի քեզ իսկ աճ Տամայնիւ խրախու-

բանի կերպարան։ Ոսկ համայնից լուծականաց ,
Վայն իւղ հեզութիւն՝ միշտ համբարձման և խոնար
հութիւն օրինակ և նմանութիւն , առ ոմն կակուղ պատա
ռաւ մատուցել ջամբի · հարթակշիռ և բարեյարմար
կին՝ զամ առ ինքն վերաբերել ամենայուցանէ ։
ի նմին իրն դարձուցել ըստ աւետարանական առա
պէս , որ ոչ սակաւն ի յոլովէն պարագայի , քան թէ
դեան խմորոյ՝ մինչև բերուղ զանկուածն զօրեղա
անձան նիւթ ձմարտապրի ։ Որ կ կերպարան ‖ ար
խաբերեալ՝ ստուգաբանօրէն քննութիւն ընդ ձիթոյն
յութաներօրդէ անտի գրոյ ի ջրիւք հարիւրն փո
պատրաստիմք ամենակազմ յարմարութիւն ։ Կանգի
նեալ՝ ձաշակ հեշտալից որոց հաղորդին՝ ջամբել
րում զայս խորհուրդ խորուն անտուստ թարգմա
արձեալ՝ ըստ գծագրացն գումարուն , քան և
ջրիցն շարադրուն , որ յալքաբեւոյն անտի վերա
թրի մինչև ի քաներորդ երկրորդն կարգի · յղ
ահա զայս լոյս ձրագի համարել ի կիր արկանելիք ։
ասէ զայս ի մեզ մտիցն պատուհանաց միջատաբոյծ
թափանցանցուիք՝ յանուն մեծուն աղաւորիդ ղօ
րութիւն՝ ի խոհական իմն համեստուի քև տնապրե
ցեալ · առ ըղձակերտ օթևան հոգւոյդ՝ անազդելի
պատրանաց ջորին խաբարահոտ խարդախողին ,
այսու լուսով զսպել ամփոփիմք ի նըշաւ գոհուե
երեկորեն պաշտման ընդ երկնայնոցն զամպարատ ,
առ օրինակ վառման շնորհիդ որ ի մեզ , ի սոյն յի
շատակ փրկուե բարեաց սովաւ տնկեցեալ ծագի
կն ծաղկաճէտ եղել պաղածնի ի սպաս ընթրեցն
պատրաստուե յեսնում դիշերի մեծիդ գալստեն ։
Վարձեալ՝ ըստ գծագրացն գումարուե , քան և
ջրիցն շարադրուե , որ յալքաբեւոյն անտի վերա
Թրի մինչև ի քաներորդ երկրորդն կարգի · յղ
րում զայս խորհուրդ խորուե անտուստ թարգմա
նեալ՝ ձաշակ հեշտալից որոց հաղորդին՝ ջամբել
պատրաստիմք ամենակազմ յարմարութիւն ։ Կանգի
յութաներօրդէ անտի գրոյ ի ջրիւք հարիւրն փո
խաբերեալ՝ ստուգաբանօրէն քննութիւն ընդ ձիթոյն
անձան նիւթ ձմարտապրի ։ Որ կ կերպարան ‖ ար
դեան խմորոյ՝ մինչև բերուղ զանկուածն զօրեղա
պէս , որ ոչ սակաւն ի յոլովէն պարագայի , քան թէ
ի նմին իրն դարձուցել ըստ աւետարանական առա
կին՝ զամ առ ինքն վերաբերել ամենայուցանէ ։
Վոյն իւղ հեզութիւն՝ միշտ համբարձման և խոնար
հութիւն օրինակ և նմանութիւն , առ ոմն կակուղ պատա
ռաւ մատուցել ջամբի · հարթակշիռ և բարեյարմար

Ա՞ստ
13 · 33

անքննին, անպատում, բարձրացել, ողորմած, վերերդել,
ճառից մաքրակրօնից՝ բուրվառաւ խնկել։ Աբ, տէր,
երկնաւոր, և զարմանաւոր, ի գովեստ փառաց ան
ի սոյն։ Ա՛ն և՝ անունդ քո ահաւոր, լուսաւոր,
զանցեցաւ։ Ա՛ն արդ՝ օրհնեա զմեզ տէր սուրբ և
հանապարհաւք արեան կեցուցչիդ Յովհաննէս գերա
կերին ջափով։ Ա՛լ ահա ընդ ածեան խաչիդ նշանի՝
կեցաւ կցորդաւ։ Ա՛ն նմանեցաւ զուգամասնութեաբ։
Ա՛ն սահմանեցաւ ձևակերպութեաբ։ Ա՛ն կշռեցաւ ըն
ցաւ խոպան որոշեալ փակեցաւ յինէն։ Ա՛ն օրինաց
Տէրն հեռանման անհետ փախստեան՝ լայն ինն միջո
պայմանի՝ անդր քան զկարծիս ուշոյ խմաստից ան
զօրութիւն արագ սլացմամբ ի թևս թեթևս մտաց
Ա՛ն քանզի՝ իբր անհաս ոչ ըմբռնական այս մեծ
պատկերի՝ քոմդ նշանաւ ջահաւորեսցի։

գևոր երջանիկ և վերնանշոյլ՝ ի դէմս երեսաց իմոց
հրաշ ընդարձակութեաբ. պատուղ իւղոյ ընծայել զոյս՝
արձակութեաբ՝ ի տարածումն յոքնատեսիլ զարմանաց
յայանեսցի նորոգ փայլեցեալ բազմաճաճանչ ծայր
րեմբ։ Հանատացեալ խորհրդով մտացս թէ՝ յաւէտ
քո դրեմբ. և՝ ի բնութեի ընչոյս՝ հոգւով քո տպաւո
բանբեր այս օծելոյն՝ ի ձակատ դիմացս արեամբ
անհանասար առաքելոյն որդի այ կենդանւոյ՝ զորբ
ձին պահէ։ Ա՛յսպէս ընկալեալ զքոյոգդ բարեաց
և յաման ինչ մորթոյ արկեալ՝ ոչ ըստ դինւոյ ձևոյ
Տիրոջ թացուբ մեղկի՝ այլ ի սահման պատշաճ
Յօսանուտ և ստորածորելի նիւթից՝ դերափառ վե
շաշղթական հրաշափառ խորհրդոյ պատկեր։ Ռանգի
պատկերի՝ քոմդ նշանաբ ջահաւորեսցի։

Ճշմարիտ, բարեբար, և նոր, Աւրհնութիւն սուրբ փրկութեան: Տուր և քաւութիւն պարգեւեա բժշկութիւն: Հանդերձ ամենայն ընտրեալ քո: Աղաւաձեռնեա երանութիւն: Յօժարութիւն այս ձիթոյ երկնանձրեւ լուսոյ՝ անարատ գոյացեալ: Յիւղեալս այս թեզան բանաւորական՝ միմոգեալ և միգրաւեցեալ տիրականութեանդ աղտոց մեղաց նոց շաղախել երբեք զոգւոյս կերպարան: Այլեայլ սոյն ինքն որոց մատչին օծանիլ սուրբ՝ հարանապատ ճոխ պարծանօք պճնիլ դեղայօրէն նոր վայելչութեամբ երջանկապէս յոգի զարդարեալ: Այլեցի հուրս այս լուսափառ և ածաձիր մերձեցելոցն՝ ի սոյն ընտրութիւն՝ մուխ կրկնեռաց և բարեփափաղ ջերմութեամբ՝ այլ յօրինածոյ: Որով ամենայնիւ ամենապատրաստ պնդութեամբ՝ ի կարծրականութիւն անսասան վիմիդ յարակայ յեցեալ միշտ արձանացայց՝ ի քեզ հաստատեալ աներկմտելի: Լոյս նշանակ վերնամրցանակ այսր պարգեւի սուրբ վառելոցն: Ո՛չ ողողիլ ջուրբ: Ո՛չ այրիլ հուրբ: Ո՛չ ցրտանալ՝ ի սառնութենէ: Ո՛չ վնասակար հողմով շիջանիլ: Ո՛չ աղտեղիլ յուր ևական ինչ պղծուել: Ո՛չ զպահեալսն՝ զարին մատնել: Եւ ոչ՝ ի տորև ելիցն՝ զմթերսն դանձուն կենաց՝ յիմարաբար արտաքս հանել: Ո՛չ անպատասպար մնալ՝ ի թևոց քոց օգնականութէ: Եւ ոչ զեացեալսն՝ ի մեզ օծութիւնն՝ անմաքրապէս՝ ի բաց մերկանալ: Այլ եղիցուք քեւ՝ ի սոյն հրացեալ: Սովիմբ պատարեալ: Սովաւ լուսաւորեալ: Այսու արդարացեալ: Զատագեալ, պսակեցեալ, և թագաւորեալ: Ո՛ր քեզ միայնոյ միայն օծելոյ, յամենեցունց օրհնութիւնք երդոց: Ամէն լերուք լեզուաց: Ընդմանուկ

Ձայնիկ : Ճաղիական օրհնութիւնք գովեստիկ : Բարեբաստութիւնք շրթանց : Ընդբաժանութիւնք սաղմոսաց : Ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ յանի- տեառնայ յաւիտենից Ամէն :

Ընդ իմ ձեռնարկութիւնդ՝ ի սքանչելիսդ . և այս աշխատիցս ընդ սքանչելիսն սքանչելիանայն :

ՊԱՆ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՅ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՐԲԱԹ

Աշխանս եդեալ ընդ հերպատառս լուսաճառուդ՝ Ովիտչան երկնի իմ բարեբաստուած ժամհարին Խորհրդածուած :

դութ : Ո՛հայն մարդասէր : Արարիչ երկնի և երկրի : Ամէն այդ կենդանւոյ, Ո՞յն ինչ զարմանալի՝ անձկութիւն սիրոյ քոյ յիշատակի՝ ի լսելն ճչման փայտիդ Հրաբիրման : Ամուլ բախել զձայնարձակութեանն զաղտաղարն, սքաւիչեցաք, կանգնեցաք՝ ի վեր յարուցիչ՝ ի մեռուկինակս Թմրմանէ : Աստի իբր կոչմամբ սիրելիանաց բանի՝ երերել ձգեցաք՝ ի ժամ պաշտամանն օրհնաբանութեան, յանդիման լինիլ քեզ ուրախութիւն՝ Հանդէպ Հաստուցմանս բեմի : Ո՞հ փառք քեզ անսահման անուն՝ և անբովանդակ կելոյ զօրութիւն, որ այսքանեցք ճարտարութիւնք ընդ փրկութիւն իմում Հոգացար : Վոհաբանեալ անեղծ խնկութիւն, որ կերպարանեցեր Հրաշիւք աստուածն ընդերձեցելոցն նմանութիւն : Ջանդարտ գործեալ վայելչականաւ փայտի անօթիդ՝ առ քոնս անյարիր՝ սաստիկս որոտացեր : Ամպէս թէ ընդ ծովուս թեան դանդաղութիւն՝ զանդիմանութիւն խրատուդ խաչ- նեցեր : Ի հայրենի սիրոյդ Հեզութիւն զուժգնութիւն

քա

Ի՛ն

զանձն իմ պարտաւոր ի՛քո երկրպագուի։ Արդեօք
և ահարկա՛ն նըւիրեալ փայտի՛ս՝ զՀմարտութիւն
ռապեալ Հոգիս զարհուրեցուցեր։
Ո՛նրադրական երկրպագութի՛ս սեղծչիդ բոլո-
րից, որ այժմըն ցուցեր Համայն յայտնապես զօրինակ
ահեղ բարբառոյն մեծի աւուրն յարուցե։ Կենդա-
նացուցեր ՚ի դադարմանէ դժոխական անբանութե։
Ա՛նխնդիր եղեալ կոչեցեր զպակասամիտս ՚ի դինիդ
ուրախութեան։ Ա՛բարեր զոյն՝ լինիլ Հանդերձիչ
անարատ Հարսինն առ սէր փեսայիդ։ Աչիւցեր
փոքր այս խթանաւ զապարասանին զվերթարու-
թիւն։ Ո՛ւժ սո՛ւար կրթութեան ստամբակին
ուսոյ զայս իր դործեցեր։ Ա՛պրեան վանիչ չա-
րախօսին կզակաց եդեալ կազմեցեր։
Փառաւորել յա՛ւէտ անբաւ բարձրուի մեծիդ Այ.
որ փոխարկեցեր զվայրին պարտիս յաղաւոսի ընոր
հիդ կենաց։ Ամասնացուցեր վերստին դարձեալ
զսիմարս ցնդել՝ Հոդևորաին Հանճարովդ։ Ապրեա-
կոչմամբ զանբժշկութի՛ Հարւածոց օձին՝ առանց
մոռացման միշտ Թարդմանեցեր։ Ընդ երրորդու-
թեանդ գծադրութիւն զկապն երեքկին՝ իմ վնա
սակարին՝ ՚ի կատարածին սովիմբ կրկնեցեր։
Պաղեստ ներբողից բուրմամբ խընկոց վեր առալ
քեմ քեզ ամենանման։ զի ՚ի ստապատիր կռոցն բազ
մաստւածուէ՝ առաւել յաճախագունիւք որսացեր
Ա՛ստ
9 · 4

Յեսու 6. 3, 13 զբրտ

Գ երազոյն քան զերկաթվին փողովն եղբերաց ,

Դատ. 34 . 4 զախ որդւոց մայր անարատից՝ սուաւ փո՛զարդէր։

արտաքս առաքիւր։ Ա՛իշտ օրիորդ պանծալի անշա

մանուքն պատգամին սինայ , որ ՚ի տրուներացն

րիչ ծածուկ պճնուքն՝ որ ՚ի հոգին է վայելչու՛թ։ ՚Ն

քողընծայ՝ ամենածին կուսին Քաղուհւոյ։ Յարդա

մաքրապարիսն խրախճանուե։ Ընախատական սիրար

պահել՝ նբ Քաղաւորիդ։ Յորդորիչ քաջալերական՝

զեկոյց աւետմատոյց փառաց գալստեան ՚ի դշխոյն

բարւոյն և էարի։ Յիշատակ մեծ տնագրուե յէ

Ա՛ովել 24 . 30

ընտ կերպիս Հոգւովդ նբվ զնշան խաչիդ։ ՚Ա՛ախա

2 . 17

կեր տեսակի ՚ տնկոյն գիտուե՝ ՚ի կարդ ընտրուե

Ա՛ովել 3 . 24

Ե՛ասդ փոյթ ընթացիւք ՚ի յարկն օրհնուե։ Պատ

աշխարհակալին խաւարի։ Տօն իմն ա՛ծաւանդ կըր

Լուկ 6 . 12

թուե կարգեալ ՚ի հեռուստ այս դրօշ՛աճ իւղեալ՝

առանց հնանալոյ և կամ խափնման։ Նշանակիչ ժա

մանակի ապագայիցն Հատուցման ՚ի բացուստ անդր

ծանուցմանբն։ Ա՛զգակից Հանգո՛ւնանման ՚ կենդանի

Ա՛ննդ 3 . 24

փայտ որ է ՚ի դրախտիդ այ։ Աչքարան բարի՛ւք Հա

Ե՛ովսէ փոյթ ընթացիւք ՚ի յարկն օրհնուե։ Պատ

2 . 17

կեր տեսակի ՚ տնկոյն գիտուե՝ ՚ի կարդ ընտրուե

բարւոյն և էարի։ Յիշատակ մեծ տնագրուե յէ

Ա՛ովել 24 . 30

ընտ կերպիս Հոգւովդ նբվ զնշան խաչիդ։ ՚Ա՛ախա

զեկոյց աւետմատոյց փառաց գալստեան ՚ի դշխոյն

պահել՝ նբ Քաղաւորիդ։ Յորդորիչ քաջալերական՝

մաքրապարիսն խրախճանուե։ Ընախատական սիրար

հու անձնահամբոյրն կցորդուե։ Տ՛ քեզաշուք

քողընծայ՝ ամենածին կուսին Քաղուհւոյ։ Յարդա

րիչ ծածուկ պճնուքն՝ որ ՚ի հոգին է վայելչու՛թ։ ՚Ն

մանուքն պատգամին սինայ , որ ՚ի տրուներացն

Լուկ 34 . 4

արտաքս առաքիւր։ Ա՛իշտ օրիորդ պանծալի անշա

ղախ որդւոց մայր անարատից՝ սուաւ փո՛զարդէր։

Գ երազոյն քան զերկաթվին փողովն եղբերաց ,

Յեսու 6. 3, 13 զբրտ

զբռնուհին քելիարայ սուսե՛ հարթել տապալեցեր։
Ա Արիւնս արձակեցեր պարսի՛ս այսու փայտեայ
37 · 49 ընդ դէմ գողհադու։ Այսիսն նորոգ կառուցեր
վկայ ահարկու կործանմանն ստնկի։ Ո՛վ իմ սուր աճե
ցեալ արմատս մեղացն՝ մեքենայի՛ս այսու խզեցեր։
Ո՛վ մռռացեալ գործոցս իմ պարտիս՝ այսու երախ
տեաք ընդիս կապեցեր։ Ո՛վ եթէ այլ ինչ ձայն
բանիդ ա՛յ անի՛անեմ նախապատուա՛ եկա՛ծորուհին՝
ո՛չ սխալեմ, քան թէ ճշմարտեմ։ Այսուհետեւ ամենայն
այս նիւթոյ հոգեկրի՝ մեծուհի գործոցդ յիւ առաջ
ելեալս պատմեալ հռչակի։ Խիւրաքոր օգնականու
թիս վերնապարզեա՛ և քոյինատուրս՝ ի յայսմ անպա
տսպար ապաւինուհ երկրակունց զաբմանդրեցեր։
Յոստովանեալ անունդ անքննին մարդասիրիդ բա
րեխնամուհ՝ խնկեալ խորհրդով բարեմասնուհ՝ ան
գծագրելի կերպարան լուսոյ։ Ալ կրկնաձիր նշա
նա՛ս այսու՝ նետս արձակեցեր հեռաձիգս՝ ձայնա
տրակնա՛՝ օդաչուս՝ և յարմարաթռիչս՝ ունօղս յին
քեան ոգի կենդանի։ Որով անսխալ հանդիպմամբ
զնպատակն խաւարային աղեղնաւորին գաղտնուհ
յաւէտ կործանմամբ՝ ի չեռս ընկճեցեր։ Այր ըզ
պատնէշս ամրաբերձ բերդամարտուհի՝ կանգնա
ւորս անվայրագրկելիս՝ աստուածատեսիլ զկռեալ
դիպա՛ծս այս փայտի զարկման հրեշտակ կամարար՝
թշնամւոյն ներհակ վերս յուղարկեցեր։ Անհի՛ն հր
ամանի մեծիդ ակնարկուհ՝ օծուհ շնորհիդ ար
եամբ քո խառնեալ՝ զայս եղջիւր խեթիկիչ մուխ գո
ռոզին, իբր զնաչիդ փրկանակ եանեալ սրեցեր՝
Ա Ամեծ աղդմանէ այսր աղաղակի գերբ քան՝ իվերնոցն՝
6 · 4 քան

վա՛ւ աճ օրհնուբ՛։ Պատմեցա՛ սովիմբ ամ երկրի։ Ա՛ր
արա՛ւ ա՛յ ‖ փո՛ղ ա՛ւագափող։ Համբարձա՛ սո
յօրինա՛ւոր ասպարեզս երջանկաբար նահատակուբ՛։
մամբ անկերպագրելեա՛ համօրէն ազանց քարոզի՛
գո՛ւյն՝ ա՛ծարեալ մարտիկք ա՛մբ ի՛ձև կանանի այսր
ծանօթուբ՛ յայտնի՛ գիտացեալ թէ՝ ‖ յայս ազգ
փոքրո՛ւէ՝ տեղւ տո՛ւեալ մեծա՛ւ դողուբ՛։ Կիրթ իմն
խա՛ւար կեղծա՛ւորուբ՛ փչման բազմատանի վիշապին։
մունս կարկտաբերս։ ՚ծա՛ւագին ցոլմունս հրոյ
դակեալ թևօք նշանիդ՝ զամպս հրաժբնաս։ ՚որոց
Յրո՛ւեա վերատին քոյինապէն հեծանա՛ս՝ օժան
խորամանկուբ բանսարկի՛բին։ ՚տաժանական տադ
յօր՛աղաչեմ զքեզ կրկին ներդործեա՛։ Ընդու
մահ թո՛ղր։ ՚որ արարեր և հաստատեցեր աջովդ
կործանուբ՛։ Փառաբանուբ՛ քեզ վերընծայեմ ան
ընդ հրեական սրտին իմաստից և ստե՛ղիան տանն
վայելուչ և ամենևրիչոտ խեննեշուբ՛ կարճամտին ։
քանդեալ վերացա՛ դրանդն ամրութբ՛ կամաց ան

Եսայի 52 · 8

Ընդէ՞ր ի լսելիս բաժանման հեթանոսաց։ Զայն պահապանաց մեծին զօրացաւ ըստ բանին եսայեայ, և՛ինոյն բարբառ առհաւատակ ցնծասցուք։ Յնդէ ցան ջրոյն առւակաւ՝ ի ձեռն սորին թշնամիք խաչին։ Ընպատուհեցաւ։ Ձաշակին պտղոյ առաջին փայտին։

Յովնեցաւ նիւթս այս խորհրդակին՝ կենաց անուն ել։

Ընդրկեցաւ երկաթ առ՝ ի պետս պատերազմի։

Իբր զորբուհի ետն՝ ի սանձս երիվարի մեծին նշանի՝ այս փայտ կենաձայն յարմարադրեցաւ։ Ընմխիթեցաւ օծեալս ցպով հովիւին երկնայնոյ՝ սուր իշխանութեանն մարդկային ձեռինն։ Ի՛չ գծեաց՝ ի՛քար տապարին մուրճ ինչ գործողն, իսկ յածուկ երթոյս խորան՝ փայտս այս նմխրել ընդ խաչին թևոց սացել զօրի։ Ի՛չ՝ ի գլուխս ամացն՝ և կամ յերօթնից եօթնից տորդս յոբելինից՝ յանկեան ուրեք խափանմամբ փողոյ։ այլ ընդ ծագս տիեզերաց և ընդ ծիրս եզերաց՝ ի ծոցս ջուրց բազմութիւն ծովուց և կղզեաց նոցա՝ յաճախ սաստկութիւն անարգել ձայնմամբ ինն ածայնով ինչեցեալ աւետարանի։ Կատարեցան սուսերք սատակողին այս փայտի ցուցմամբ, յանօգուտս կարի՛ անտի մեզ փոխաձևել՝ ի խոտս և՛ի մանգաղս։ Ի՛չ արձագանք արձանաց՝ ի խորոց ինչ դանջութիւն խիստս առաքեցել, և ո՛չ դժնդակապէս ըստ իմաստակի ումեմն օտարի՝ զօդ վերաճորեալ։ Ի՛չ անաչ խորհուրդ սրտի՛ն ընդ ունկն մտեալ, և ո՛չ զաման ուղղոյն անկամակութիւն չար թնդեցուցիչ։ Ի՛չ ոսկերացն փուշ խրատուցման յանձն բուսուցեալ, և ո՛չ մտացն այլայլ ապշութիւն առաջի արկեալ։ Ի՛չ զանգակ նիւթոյ պղնձոյ դանդաչեցուցեալ, և ո՛չ քար ընդ

տէրունական տնօրինականացդ։

ըական՝ անջրելի՛ նամակ։ Ո՞ ատադով անխափան
Ա՞րատցես լինիլ զայս իր նշանակիչ Ջնար Ջահանճ
դիցս շաւիղապաշտեան։ Հանել՛ի յոգւոյս զպատիրս
Ա՞ծոցէ ձայնդ այդ ածարեալ ընդ պատճառս յօ
արբեսս բարձրութեանդ արարչական փառաւորութեդ։
փետրուն։ Վա՛ պաշտօն՝ և իմ գոհուն։ անաղանդ
տիւ զայս տուր արբուքեդ՝ ինձ պահպանուի և քո
Ա՛ն արդ՝ ընկալայ օրհնաբանութ յարդեալ գովես
ահարկու դիւաց և ամ չար պատահարաց։

սիրեաց և կրկին պատճառ մաքրական տածմամբ Ա՞յլ զա՛ Ա՛մո՛ս
տերամբ ազդեցոյց՝ ։ի՛ բաց արա յինէն։ Ա՞յլ զա՛ Ա՛մո՛ս
և կամ հրեական խակախորհուրդ. զոր մարդարէն 5 • 23
դութիւն։ Ա՛յ հեթանոսութիւն ուրացաւային հնչման,
այլ ինձ տեսակաւ առեալ մեզ՝ ընդ հնոյն փոխանորդ
Ակզբնապէր նախընթացաւ աղէ յարմար ջուրթակաց
նաբանութիւն սաղմոսարանին՝ ի վերայ եղևսէին։
բարետաւիղ ողբերգարկուածեանց բարացուցական
բամբռան բառացի բարառնութեց։ Արինկ նորոգ

Ո՞րինակ ձայնի հրեշտակին, ։ զոր առակողին բան՝ Յովհ
հաւատն կոչմամբ այսու տեսակաւ զայն տպաւորեց։ 12 • 4
Ա՛նր գործի շնորհի նրբատարանաց աւետարանին։
Ո՞ արթուցիչ հոգւոյն ով առ մեզ, քան առ օրհ՞ ։ 4 թագ
նաբանութիւն սաղմոսարանին՝ ի վերայ եղևսէին։ 3 • 15

Ո՞ւ

Ա՛հա պարդևեա՛ սովա՛ւ բարեդութ, աղաչեմ հզօր
կրկին մեզ չնորհեա՛ պահպանութի՛ւ ի դիմամարտից,
յաներևոյթ և յերևելի։ Ընձեռեա՛ մեզ ձեռն ամե
նակալն, որ բանաս և մատուցանես պատրաստա
բար բաշխմամբ ի մատունս բազմապիսիս, օդոց
քաղցրութիւն, անձրևաց շահեկանութիւն։
Պահապետին քոյով հրամանա՛ւ այսու բարբառով՝
հոգմունք տապալառն. ինչմունք ցա՛ւաբերք. յար
ձակմունք հինից չար խարդախութեանց։ Սովա՛ւ
խափանեսցին ամենայն դիմամարտուի՛ք վինո՛ւորս
թեանց դժնեայ մատնչին։ Խալեսցին հատցին և
մեռցին յերջանիկ ձայնէ օծեալս այս փայտ՝ որդն
և ուտիչ և ամենայն նմանք սոցին. որ ի մերոց մեղաց
զօրացեալ ընդ մեզ պատերազմին։
Ա՛, րմատացո՛ մեզ սովա՛ւ տունկ երանութեան զյու
սոյդ ի քեզ մեծ պաշտպանութիւն՝ ստեղծիչ բո
լորից տէր արարածոց՝ և զայս ծառ սաբեկայ. որ
ունի կախեալ ի դիտիակ ոստոցն զա՛նդ սուրբ նշ
ոդ այժմու փրկութեանն՝ ծաղկեալ քե քրիստոս
ի պտուղ կենաց անմահականաց։
Փախիցեն յանհուն հեռաստան խորին խա՛ւարի
այսր փայտի փառաւորելոյ բարեզեկոյց ձայնարձա
կութեամբ՝ նէսաղք ներհակք սըտապատիրն ստոր
նականաց բազմաձեռնեան խարդա՛նողաց։
Ա՛երժեսցին սովա՛ւ յանդուց պղտատոհմական արո
ղադրութե՛ւ մերոց սահմանաց՝ և ի քո՛ մշակել կենդա
նի երկրի՝ վերք վատնիչք, և հոյլք մորմոքեցուցիչք։

Ոնան։ 22 • 13

Ասկապես վանեսցին սովաւ, որք յերկաքանչիւրոց
բնութեանցս մերոց վերերևին ինքնաստեղծու-
թիւնք մերձաւոր դաւաճանողաց։ Զումեմն օտա-
րին վրիպակ մոռածմունք. և յայլ ոմն գարշ գոյու-
թիւնք անմաքուր զեռնոցն ապականողաց։
Երկեա՛ որ յո՛ աղաչեմ զքեզ փրկեա՛ բարերար։
Կարկառեա՛ առիս զաջդ ամենագով, և օգնեալ ինձ
սովաւ՝ զերծո՛ զիս յամենեցունց ընդդիմացողաց։
Կառնեսցի՛ միասցի՛ հրաման քո՛ ի սոյն՝ առ՛ի փո-
խարկել զանդամանդեայ սիրոս յիմարեալ՝ իքոյին
բանիդ արդիւնաւորութիւն։
Արդեօք մըխեսցես զայս նեցուկ հրաշից քումդ
աքանչելեաց՝ ի խիրոս ծորեալս՝ և յոգիս լքեալս. և
հաստատեսցես կազմեալ պնդապես ի կայուն ուղիղ
անսասանելի։ Ասկ զանընդոստան կակղացուսցես
զարթնուլ և զգաստ լինիլ յոգի հեզութեանդ ածա-
նդ քո պատրիարքիդ՝ ոգի զպօղոսն և զմատթէոսն։
Ի հնեցո՛ մարդասէր պատմեալս այս փայտիւ՝ զե-
րախտիս խաչիդ. որով զանձառան ներդործեցեր։
Նարձ յինէն կեցուցիչ զվտանգ պարտեացս՝ պան
ծալի լծակօք ամբառնալեաց նոր տապանակիդ։
Ացցին կամօք քո Տէր՝ յայս ձայն կենաց՝ լսելիք
սրտից յամառեցելոց։ Ընդ ելցեն յայս մեծի բա-
րուեք քումդ ակնարկուեք ականջք խլից։
Պարզեսցին ի ձեռն սորին լեզուք համրացելոց։
Ուսաւորեսցին ի սոյն՝ տեսարանք աչաց, հայիլ
մաքրապես ի քեզ պշուցեալ անայլայլաբար։
Ղջասցին դարձցին կազդուրեալ կամք յափ-
րացելոց։ Ընձեռեալ տացես տէր տապնապելոյս

Գործ 9.4
Առաք 9.9
Լուս 25.14
Հասկ 35.5
35.6

անձրև արտասուաց։ Աղեխի քո սա մեզ Տ՝ ուր ցըն
ծութեան։ Այն ուրախութեան։ Առաքա բերկ
րութե։ Աբ՛ած հանդստեան։ Անիթ երանութե։
Պատճառ փրկութեան։ Աղիթ քաւութեան։
Ատերժումն վշտաց։ Խզումն խեղդմանց։ Ընդար
ձակութիւն նեղութեց։ Հալածումն հեծութեց։
Թեթևութիւն հառաչմանց։ Դադարումն կսկծոց։
կարեաց։ Արդարութիւն կրից։ Փոփոխութիւն
վհատմանց։ Ախժկութիւն ցաւոց։ Տևականութե
հեղգութեանց։ Ուշադրութե անտեսից։
Ի յայս կամուրջ ցանկալի անխոտոր և անխոտորո-
նակ՝ և՝ իվերնաշաւիղ բարձրաբերձ սրբահետ սան
դուխ երկնաչուս առ հայր քո օրհնաբան ահաւոր
անուն՝ ձգել մատուցես բարերար հոգւոյդ առաջ
նորդութեամբ միանալ՝ իքեզ անընդմիջելի։ Որով
և սրբոյ միոյ, միայնոյ և միասնական Երրութեանդ
և անեղծ արարչութեանդ՝ ի կենդանեաց
և յանշնջական հաստելոյ՝ վայելեսցէ
կան դոհութիւն փառք և իշխա
նութի յաւիտեանս
յաւիտենից
Ամէն։

Տաղաչափական բան ըստ գրոց անուանն պատճառի
Սէր Պարսից պոէտական։

Ի լոյս ածել զհոգենորոգ քո զբան,
Մեծաւ ջանիւ արդեամբ իմով կամեցայ։
Ի պարտէզ քո երկնանման մտեալ իմ,
Բաղցրաճաշակ պտղոց նորին զմայլեցայ։
Այո՛ դրախտ ածատունկ ի յերկ րի,
Ծորում բղխի աղբիւրն կենդանութե՛ն.
Այ՛ անթառամ ծաղիկ նորին ամե նայն,
Ի՛նչին բուրմունք զհոտս անմահու թե՛ն։
Այ սա ճրագ անշէջ թէ ոք զոր ու նի,
Ընդահ լինի յերկիւղէ մութ դիշե րոյ.
Այ՛ն նոյեան տապան կազմեալ երկուքե՛ն,
Ազատ լինի որում մտեալն ի պատ ժոյ։
Ցնծա ուրեմն և ուրախ լեր հանա պազ,
Երանելի՛ ես Հայրդ Գրիգորի ոս.
Ահա զի կրկնալոյս ածի քոյդ զբան,
Լեր վասն իմ բարեխօս առ Քրի՛ստ։
Բարեխօսութե՛ն սրբուհի միշտ կու սին,
Ընդ ընկալ Ծը զայս յիշատակս հոգւոյ.
Եաև հայցմամբ սրբոյն Գրիկորայ սի,
Սրբեա՛ զհոգիս ի յանցանաց և կե ցո։

Ե՛ւ ես
Ա՛ն խաչէն օգ
նական հաւատա
ցեալոց կանգնե
ցաւ ի յերկրի
յաղթօղ թշնա
մոյն. Եկայք ժո
ղովուրդք երկր
պագեսցո՛ւք.
Ո՛րարիչն արդ
բարձրացաւ ի
խաչին և զմե
ռեալս մեղօք
փայտին ճաշակ
մամբ. Ի՞մանո
ղութե՛ւ կէ՞ նդա
նացոյց. Ո՛հ ա
նդա՛մ գալըս
տեղնա ծո՛ղոյն
աբե՛լ խաչէն երևի
ե՛լուսաւորի՛ն.
զի նո՛ւ է յոյս
հաւատացե
լոց.

Սբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի Ա՛ամաս։

Յիշատակարանք պատմաբանութեանք ամենազօր
նշանի Յիսուեան Խաչին, որ՝ի վերուստ ամենայն
հայոց նախատեսեան ակնարկուէն՝ իստորին կողմանց
կայից՝ ծի ազգացն յունաց՝ բերեալ Հանգուցաւ՝ի
սահմանս վայրիս գաւառին մոկաց՝ի շինուածս քնա
կութեան ուխտին սրբութեան՝

Ուխտ Այրարատ։ Գ.Օ.

ՆԴ ԱՒՕՒՐԱ

Ժամանակաց բազմավրդով սասանուց
թեանց, որ՝ի կայս և՝իկոյս կողմանցն
յունաց հարազատուբ արեան զարմին
եսահ՚ա, և որդւոցն մնիցն արբ
ուս, որ յաճարտուսն եվրոպէի՝
և՝ի ծագ զլխաւորուբ մասին ասիայ։ Յարեալ և
յար

յարմարել՝ ի հիւսիսոյ լերինս ախաւեան, և խիտ ընդ ծի
րանածաւալ ծովային ծոցոյն ասպարէզ։ Ունելով
զդարձ դիտելոյ դիմացն՝ ի թեման. որ ըստ ոմանց
լերինց՝ միջօրեայ կարդացեալ. որպէս ըստ եբրայա
կանին՝ հարաւ համբաւեալ. որ այժմ կոչի բուրհալ։
Իբր թէ հալ և մարդիչք ըստ մերս դիտանց՝ բա
զում գոյուեց պատճառանի նիւթոց։ Ոսոյն երկա
քանչիւր բաւականաբոյս բազմածին լերանց հզո
րաց և բարձրապունից, խիտ և հատու հակառա
կութեանց։ Որք կառուցան կաղմեցան կարգեցան
կանգնեցան կացին՝ ի կէտս կայից խարխասց բար
ձից տանողացն ոտից. իբր նախ քան զսոյն՝ սէրը և
հագար, ընդդիմահարք միմեանց և ներհակակիրք։
Որք կուռ և կարծրածածկոյթ վառեալ՝ կառոյց,
լեգէօնախումբ կաճառօք, ձարտարածիւղ ամրոստեն
մատանցն զինուք, ի ընդ միոյ մարտուցեալ՝ ի հա
րուստ աւուրս և յերկայն ամանակս։ Ո՞րչափ իս
կապէս սաստկութեբ հերքեց ըստ դանիէլի՝ նոխազն
ծովային զհոյն ցամաքային. զարևմտայինն զոյն՝ ար
ևելայինն։ Որ երբեմն կամբիւսեանն կիւրոս՝ զբա
բելացին։ Ո՛չ ամբարձան բարձրացան՝ ի պատիւ
փառաց Ճոխութեբ կայսերական ոսկեփայլ դահոյից
պճնութեբ. ևս վայելչաբար բազմեցան և հանդար
տութբ հանդուցեալ նստան։ Ո՛ առաւիղս ամենա
վսեմս՝ ի խոնարհ առաքեալ՝ ոտիցն աբանչելուղեղ
բարուն ակին բարձրուեբ. տիրական և արքայական
հաստատմամբ տնկոյն։ Ողբարքն երկոքին հարզատք
միաշաւիղք համակցորդք և զուգածիրանիք՝ վասիլ
և կոստանդին։ Ոանդի մարտուցեալքն ընդ ահաշէն

ամուրս

ամուրս նոցա՝ ընկլան կորացան և խափան սուզան
մերձ առ դարշապարս ընթացից ոտից Տէրոյդ. և՝ի
սպասաւորուն՝ Տպարտուիք նոյ պատրաստեալ գոան.
որք երբեմն անձանց նոյ յուսային տիրել։ Այն եղեն
վայրք բնակուե ատելեաց նոցին՝ անապատ յետին.
և կորացան շահիղք նոյ. իբրև ընդդիմողաց կամաց
դթուե խնամոց բարձրուե աջոյն ամ։ Այ զի և յի
շատակս քարոզելոյս՝ բազմադիմակս և յոքնապիսիս՝
անեղծականս և անստեերապիծս՝ ի դէմս երեսաց
պատկերց անդրայականաց վիմաց մատուցին։ Ո՞ ի
իբր՝ իբարբեռ բերանոյ բանից՝ անդանդաղ ձայնիւ
և անդուլ գոչմամբ՝ միտնջենաւորսն հնչեալ պատ
մեացն տիեզերասուր համբաւ՝ գովելի գործոցն նոյ։
Յորոց մեքենայից ածատուր հանճարոյ խորին խոր
հրդոյ իմաստիցն նոցա՝ բնական բարոյից ընտանի
սովորութիք՝ այլ ընդ այլս յեղանակեցան։ Քանզի
վտակք լայնակայլակք ջրականաց գետոց յորդա
բուղխ ուղխից՝ իբր երասանաւ փոխոյ նահանջեալ
ընչականաւն՝ ընկրկել յետին կացուցան։ Այ ոչ
զերիվարս վարժողական կրթականուե դաստիարա
կեալք՝ յոր ընթացս և միտք կառավարին կամիցին.
նմանաբար և նոքին՝ լերին զճանապարհս հետոց խա
զացման իւրեանց. և գնացին ‖ ըստ մարդարէուե 11 տող
երջանկին դաւթի գետք ընդ անկրդիս։ Այ կարծ 104, 41
րակերտ կարկառք պնդակցորդք քրատուտարք վի
մահղովք՝ մահարձանօք պարսպաց՝ ուժգին շար
ժուք խափան սասանել եղեն ի հարթ ճանապարհս։
Այ տիրեաց բազկի նոցա արիւթիւ՝ լայնուե տա
րածման մեծուե երկրի։ Որպ արարիչն աշխարհի՝

երկնի և երկրի։ Եւ ահա աշխարապա-
րունակ երկրապարփակ տիեզերապատ պտուտիացն
պիսիդոնի, ոյք սիդոնին սիօնի, ի խապաս երևելի քրօ
բէանկար և սրբագումար ամենայարմար նոճեայ ջ
ճառ, սքանչելի սխրալի և սօսասարան սրահի իմաս
տունն սաղովմոնի. իբրև զայդս ձիոց լծելոց հան
դարտական հպատակութ ղմիանունս մասանց մարմ
նոց անդամոց իւրեանց՝ մատուցին յընդունակու-
հնգատեն իրանաց նոցին։ Եւ հետս շաղաց երք
ևեկուքեց փայտակերտ լաստաց՝ անխարիսխ յար-
կաց և անշունչ կառաց՝ գերագոյն դիմաց՝ երկնա
գոյն դաշտաց՝ լուծական լերանց՝ անկայուն յատ
կաց՝ ի կոյտս կոհակաց՝ կապոյտ կուտակաց, իբր ի
թռիչս օդոյ՝ ի թիւս թեթիւս և յերագընթացս ամպա
ջուս թռչնոյ երկթևեան կենդանւոյ՝ զամենեքումբք
անցեալ սիրեցին։ Եւ ևս ի քիլս ձեռին և՝ ի քայլ
ոտին՝ թէպետ և ոչ զբնաւին տարեբս, այլ զբազում
տեղիս չափեցին։ Եւ ի կշիռս բանից իմաստից խոշ
սից՝ զյոդունս քանակեցին։ Եւ միանգամայն ասել
երկնօրէն լայնութիւ՝ ամենահաս թևոցն ձգմամբ
զմիջոց քացութիւ ընդարձակատարը յարկի բնաւին
աշխարհի բազմունակ ծոցոյ անթիւ ամբարոյ, իբր
զմի հօտ՝ ի միում խմբի, և զմի սիւնհոդոս՝ ի մի եկե
ղեցի, և զմի հարսն՝ ի միում առագաստի, և զմի սի
րելի՝ ի միում սենեկի, և զմի ամուսին՝ ի միում տա
ղաւարի, և զմի ընդակից՝ ի միում վերարկուի, և զմի
զուգակից՝ ի միում խորանի խորհրդարանի՝ ի սեր
փափագման տենչանաց աչաց, ի գաւթիթ կամաց անձ
կութիւ սրտի, կամ ի սահման միջոցի անդաստանի

դորվոյ գրկի, երկուց միջնորդաց՝ համալծակցաց
բարի գործակցաց՝ բերողաց բաղկաց՝ դիւրաբաւ
բարձին։ Ա՛րդ՝ այսքանեօք և այսպիսեօք բարեպա
տեհ պատահմամբք ածային համբաւ հզօրապես
արիութիւն հաւասարաբար՝ հարթեցին տապալեցին
ընկրկեցին ընդոստնեցին և՛ի կոր կործնեցին զնե
նակարկառ մոլութիւն հարաւային բռնաւէ որդւոյն
Հադարու։ Ա՛ն հաստատախարիսխ հիմամբ կառու
ցին պատրաստեցին յօրինեցին յարմարեցին յարդա
րեցին դեղադրեցին՝ ի զարդս պայծառս և երրեր
դելիս զբրիատոնէից եկեղեցի։ Ա՛ն ձգեցին ձըգ
տեցին զդաստուկս ձիոցն աշխարհակալաց ինքնիշխան
մատանեն՝ ի տիեղերս եղերաց երկրի և ծագաց նո՛ր։
Ա՛ն մանրախոյզ չօշափմամբ աչաց՝ զեղջիւրս արքայից
և կայսերաց մեծաց՝ ա՛ռաղակոյտ ազանց տոհմին վը
րաց և խմբից հաղրաց՝ քաջաց ճենաց և հայկակա
նաց՝ արիապէս և յաղթողաբար ըմբռնեալ կալան
ըստ ամբակումայ և զաքարիայ կանուխ պատգա
մադրաց։ Ա՛նա հիացուցանող համբաւ արուեստ
վերհին հարաւատաց երկոցունց՝ մարմնացեալ մա
տուցեալ՝ ի կերպ պատկերի դիմաց քարտենի սպի
տակերանգ ըղձալին դաշտի՝ հասին ։ ի խուժս և՛ի
սկիւթացիս։ Ա՛ն քառաբանակեան շրջանակութիւն
շուտաժիր շտապով յընթացս թևոց հողմավար ամպոց՝
երադեցին և յաւրջեցին։ մինչև դրաւեցին պատան
դեցին և ուռկանեցին՝ ի մի ծածկուն պաշարման
վարմի կայտուռնակ ցանցի՝ զթիրս ցնդման բաժան

Ա՛ղա 3 · 11
Ա՛մբա 6 · 7
ա՛ 1 · 6

անդրագիր արձան պատմաբանական և անչնջական
յիշատակարան՝ ի փոխուդացի քարանց այլայլակնաց
գեղազարդ և գեղեցկագիւտ գունոյ գոյութիւն։
Եւ միահաղոյն զոլորտս ամենից բոլորից լոութիւն՝
ի պատճառ ամուր և ի ցանգ հրեղէն և յաշտարակ
հզօր ապաստանեցին. և բարձրագոյն բերս բիւրուց
բարեաց հեռաւոր երկրիս պողպատեցին։ Եւ վնաս
չաղուէն հատատուն՝ յամենեսին աւետարանեցին։
Եւ ձիրս ընծայից պայծառ պարգեւաց ազգանաց
զեան զարմիս բաշխեցին։ Եւ զհրաշալնորհ զարմա
նազան զերջանկացն Հանդիսարան՝ զմեծանունն վը
կայարան սրբասանունդ և երանուհի տիկնոջն սոփէ,
եւս քան զևս գեղեցկապանծ նոր պայծառութիւնք և
ամրական դրութեամբ նորոգապէս վայելչացուցին։
Եւ զայնքաքեան՝ ի տատնմանէ դոլման շարժուե
վերին բարկութեն՝ պատկանապէս պատսպարեցին։
Եւ անստեր և անապական և անչաղթական զՀրշ
մարտուէն բան՝ ամ ազգաց ծանուցին։ Այլ քանզի
բանականապէս ողջոյ պատմութիւս զաւն՝ ի վատ
թար կրօնս կորստական կամայ մոլորութեն թէդ
դարի և դիտդրի յոյժ հակամիտեալ։ Համառօտե
ցից ասասանօր զբանս՝ իբր անվայելուչ՝ ի շահիլս
երկուց ընթացից՝ գովեստից և պարսաւանաց միա
տեսակ դիմօք հետևիլ։

Ի ժամանակս և՝ ի դարս աւուրց տիեզերակալուե
և արքայուե սց երկոցունց՝ վասլի և կոստանդեայ.
որք՝ ի մի նկատումն կամաց խորհրդոյ՝ երկեակ մարմ
նով և միով սրտիւ կենցաղավարեցան։ Եւ որպէս
զերութիւն երկուց տարազուց անձին և մարմնոյ՝

Ծննդ. 10. 3

զառաջինն կաճառից նահապետաց՝ զմարդապէսածին
Հզօր դիտապետն՝ զերկրորդ սկիզբն երկանկաց և
և ուղերձել. և իբր զէփրեմեան լերին՝ հոգիբնակալ
իւրոց խրատեալ և դաստիարակեալ. լցեալ լեցուցել
Ա՞ր՝ ի բարեպարիշտ և՝ ի պարկեշտակրօն ծնողացն
հոգւոյ՝ ընդ ամենայն ազգս մարդկան. ի ծագս
Հաւատոյ՝ ընդ ամենայն ազգս մարդկան. ի ծագս
ա՛ի ձեռն ձեռին մեծուէն ածուէն, նախանկար
դաւիթ. Հանդուսանակից առաջնոյն՝ անճամբ և իրօք։
կատար սրտի բարձրելոյն։ Որոյ անուանն Ճանաչիւր
ընտրեալ յայ և հաճատարիմ ծառայ մի՛, ։ և կամ
ընտրեալ յայ և հաճատարիմ ծառայ մի՛, ։ և կամ
դաւանութե՝ աննմանք և անհաւասարք։ Որոց միոյն
ըստ ամ մասանց պատուելիք։ Ի սկ ըստ քնաւանդն
յընտրեալն ։ ի՛քանանէ և՝ի սիդոնէ։ Ա՞յսպս սոքա
սեռեակի. որոյ նախանկարն խորհուրդ տպաւորեցեալ
քաջաց՝ ի շառաւիղէ հարազատութե արեանն մելքի
տանէ պետաց՝ ի գնդէ գումլեաց՝ ի դասակարգէ
տութեց՝ ի ցեղէ վեհից՝ ի զարմէ դիւցազանց՝ ի
Ա՞նգի արք ամանք երևելիք՝ ի տոհմային պայազա
կենաց անձրևաց՝ ի գթութեց իւրեանց ցօղեցին։
արևելականաց տանս Թորգոմայ աղբիւրս չնորհաց
հեռս հորդեցին։ Յաւէտ առաւել հիւսիսայնոցս
Հատուածել՝ արմատով իւրով խլեցիք։ Ա՞յլ Թագա
և բազում սրտից տարակուսելոց՝ երկայնմտութե
Ա՞ր՝ ի զարարչականն Թելադրութե երկիւ
զադին սրտիւ պահեցին, ։ ա՛մ Թագաւորութե յանձն
անբաժին։ Այ զարարչականն Թելադրութե երկիւ
Այ՛ զչմարտաբար միտք առանց պլպլման կացին
յեղբօրէ օգնել՝ իբրև զքաղաք ամուր անկործան։
կանն նախատց բան՝ յանձինս գծագրեցին, ։ եղբայր
յի՛ մի կերպարան շարունակեցան։ Այ զիմաստնա

տեսանող՝ հաճոյ գտեալ մարդկան և այլ՝ վարուք մաքրուեւ։ Ի՝ինչև ընծայեալ մատուցանէ առաքելական մասին կցորդուեւ. վիճակին այցելուեւ. աճապարանաւ անտեսուեն. երկնաձիր և աճատուր փառսն ժառանգուեւ. նոքա և երանելի ուխտին պայծառուեւ։ Ո՞ գեստաւորեալ վայելչուեք՝ ի պարկեշտ պատիւ եպիսկոպոսուեւ։ Ա՛ն յաւուրս ոչ սակաւս այսքան նեղք բիւրուք բարուեք բազմացեալ բերկրեալ և բարգեալ՝ ի ծագ աւարտմանն լրուեւ հասակի իւրոցն կենաց, իբրև զցորեան հասեալ՝ ի ժամանակս հնձոյ արմտեաց հաւաքման արդեանց համբարոց, հանգեաւ՝ ի քո։ Ո՞րոյ երջանկի և առաքինւոյ զմարքուր ոսկերսն, ըղձական և հրեշտակական բազմապատիկ նըշապերգուեք ամփոփեալ հաւաքեցին՝ ի քարապատսար շիրիմ անձկութեե յարկի, կարծրաձեղուն խորանի, նահատակեր մըթուեւ հողախշտի հանգստի։ Ի՝ ձեռն որոյ՝ երկրպատեան և գեհենա ծածկոյթ վերարկուի՝ շնորհս բժշկութեե հրաշակերտս և հոչակելիս ընդ բազում տեղիս պարգեւեալ տարածեցաւ։ Ո՝րդ՝ զինի տիրահրաւէր հանդատեան նր՝ սրբանեալ ոմն պատնի՝ որդի դստեր համաճին եղբօր նր, ըստ հաւատոյ աղգաբանուեւ՝ քաղցրածաղիկ ծառոյն բարեփոխ պտուղ. ՝ի նմին իսկ երանելոյ ուսել, և հրեշտակահանգետ կարգօք հրահանգեալ, և՝ի ձեռն ածամերձ ձեռինն նր ձեռնադրեալ՝ ի քահանայութիւն, և վանականաց՝ ի վերակացութիւն։ Ր՝ն նկարադրեաց իբր զտարացոյց դեղոյ պատկերի ձեռոյ տեսակի՝ զնմանուեւ նորին՝ ի յանձին՝ գեղեցկապէս հետևեալ նախնեացն։

Ասկ՝ ի դատումն ընտրութե վարժից՝ առաքելապետ
և մարգարէածանօթ և աւետարանաժառանգն դի
տութեց և այլոց բազմաց սուրբոց, վայելչապէս
համբուրիւ պահեալ։ Ստանօր՝ ի սոյն ամանակի՝
եղբայր մօր սորա երջանկի և բարեպաշտուհոյ,
ըստ պատահման իրիք հանդիպման՝ խոյս տըւեալ
և թիկունս փոխանակ դիմաց դարձուցեալ, թողել
լքեալ և արտակոչել՝ ի յարիկ բնակութե հայրենեացն
իւրոց։ Ի դաւառէն մոկաց, ի լեռնէն կորդուաց,
՝ի գնացս ընթացից բազմօրեայ հետոց սուրհանդա
կօրէն խաղացմամբ յառաջ երագել՝ ի յարեգ կուսէ
կողմանց հիւսիսոյ մինչև՝ ի սպառումն ծայրիցն
ասիոյ, և սկզբանն իտալիոյ, ՝ի կայանս նորոգն դաղ
մատիոյ, յարքայարանն յունաց ազգացն եդովմայ
դիմեալ հասանելոց։ Ի բուն բնակութե ծովածաւալ
ջրափակ անդնդափոս աղագնապրիսպ բազմաբնակ
քաղաքին և անմարտընչելի ամրոցին սքանչելոյն
կոստանդնու պօլսի։ Ի նմին այր երագամիտ, և ըստ կար
դաբանութե խօսից անթարթափ լեզուոյ՝ յոյժ պատ
կանաւոր։ Ասկ ըստ ասծային հոգեւից իմաստուեն՝
յաւէտ պարարեալ։ Ստուցեալ՝ ի յօգուտաբնակ
պայծառապսակ պատկառատեսիլ պալատ՝ զինւորեր։
Սա նախ յորժամ տարաբաժանիւր՝ ի հայրենեացն,
զտարաբնակութե ծառարուեն ։ յակօքու զմտաւ ածել.
որ՝ ինեցուկ ցպոյն միայն յեցեալ, ոչ ինչ բերելով
թոշակ մարդկային մարմնական կենաց՝ ի ծնողացն,
բայց միայն զօրհնութիւն երկնաշնորհ և տիրապրդե՝
անդրանկարարն ձեռնադրութե։ Որովք յաւէտ ա
ռաւելութե անըստուեր և անթարշամ փառաք կրկին

պատ

Ծննդ
32 • 10

պսակեցաւ մեծաւ միջոցաւ գերազանց գտեալ քան զհոմածինն։ Այնպէս և սորա անփոյթ արարեալ զբազմածախ և զարքնաշահ ինչս ստացուածոց գանձուց Հայրենեացն, միայն ի դրից դամբանէ շիրմի եղբօր հօրն իւրոյ դաւթի սրբազնաղարդ և քահանայարդ եպիսկոպոսի։ Որոյ զդովութիւն բաղձալի անճանն նախ նկարեցաք։ Նախ ողջունիւ բարձել ընդ ինքեան սուղ ինչ ջափ դուշնաքեայ հողոյ, և այնու շատացեալ անզուգական և անհամեմատ բերկրանօք բնակեր ի սէրբ։ Քանի՞ սերեցեալ սերմն սափատայ՝ մաքուր մաշկեկաւ մեծին հեղինու ի կատար ամբարձման գլխոյն կարմելայ։ Որով հանգուցանապէս և հաճատարաբար ըստ օրինի նմանութեան նորին՝ յայտանկատ աչաց տեսողաց պայծառ պանծանօք կարգաց յարդեցաւ։

Յիշ. 19. 19

Քանզի իբրև տեսին զընտրհ պարգևացն անզրկանաց հրաշակերտ նշանաց՝ ինքնակալքն յունաց, որ ի նշխարաց հոգոյ՝ քրիստոսապահեստն գանձանրանի ածարեալ եղբօր հօրն նորա, և, ոչ ժամային ըստ ընդաբոյս բնածին բարի բարուցն բուսոյ՝ սրբբասեր և երկիւղածամեծար սրտին իւրեանց ցանկուէ, և ընտանի սովորուէ որ առ սէս սպասահար կուէ կատարեալ կամացն յօժարութ։ Ընդէն վաղ վաղակի անդադաղ սրտից բաղձանօք՝ զանընտել օտարականն՝ զհեռաւոր աշխարհայինն՝ զանմերձալ հորն աչաց սիրելեաց՝ զանհպաճոյն հարազատաց, իակ և իակ ի նմին աշխարհախուզ երկրագումարք և բիւրաւորաճառն ատենի՝ ի փառս բարձրութեան պարգևընկալ պանծանաց պատուոյ կարգելին։

Ա. Յոհ. իբրև այս ըստ սմին տեսակի մասին յանդիմանեցաւ և յարմարեցաւ, և այլն տարաշխարհիկ՝ պատճառոր և սպասաւոր և ծանօթ ընտելական կայսերին երեսաց եղև, Տարցման բանից համարձակութիւն արժանի դառնալ, և զդարձեալն՝ անդէն ընդ նմին կարգի ի ձահ փոխադրեաց։ Ցիշատակեցաւ նորոգեցաւ և պատճառն առաջին յանակնկալն հանդիպմանէ։ Ա. Յով. աճանդն ոչ մաքուր ընծայիցն, զոր ի յերկրէն իւրմէ ընդ իւր կրել բերէր։ Իբրև երկրորդ սկիզբն եղև իրին յայտնուեաւ, և կրկին պատմեցաւ թէ՝ յորմէ այսքան աքանչելիք նշանաց հրաշից գործեցան։ Ա. Յով իբրև զբովանդակն քնարին լսութիւն իւրով իմացեալ ծանեան, և աշմարտել սուտ գեցին ոգւոյն սեռսն՝ եթէ եղբայր հօրն նոր է պատճառ այնր գովելոյ և պատճելոյ իրին, այնու ընդ նմա առաքել ի փափագ գթութեան սիրոյ յորդեցան։ Նա ընդ նմին և զայս ևս հոգացին և գիտել խնդրեցին, եթէ ոմն ոք յընտրելոց հովիւն զտեղի բնակութեան պաշտելի այնր հանդստի կենդանի մեռելոյ։ Իբրև ուսան յառնէն թէ՝ որդի քեռն իմոյ ընտրելոյ է ի սոյն գործ պաշտօն սպասու, ընծայս պարգեւաց պայծառականաց խոստացան շնորհել ի պատան պիտոյից նորոգման հանդերձանաց խնկեալ ոսկերացն։ Նոսկ իբրև զարդարն և զաներկիւանն ստուգապէս իսկութեամբ պատմեաց, թէ չունին կարիք պիտոյից երկրաւոր իրի, նախ հարազատն իմ քեռ որդի, և ապա հովուեալքն ի նմանէ։ Այլ թէ կամք վեհիցդ իցէ՝ քննեցից և ի խոր խուզեցից զինդիրս կարեաց նոցին տեղեկանալ։

Եւ երբ կարի հոգեպէ տարփնազք սրտի՝ զկամս կայսերացն առ իրին անձուկ յեղյեղեաց, ապա նամակս հրովարտակաց ինքնագիրս, այրն հանճարեղ և ճար տարաբան յերկոցունց կողմանց մեքենաւորեաց. և ինքն հրեշտակ զոմն նամակակիր՝ ի սեփհական իւր հայրենական գաւառն առաքեաց։ Եւ ըստ յաջողելոյ կամաց քաղցրուէ անեղին՝ մինչդեռ թագուորքն յունաց՝ ինոյն շաւիղ խորհրդոյ բարւոյ հանդիսացեալ մտաբերէին, դարձաւ անդրէն սուրհանդակն պատճենաբեր. ունելով գիր նկարել՝ ի դէմս երեսաց գոյուէ դիմաց քառատեսակ քարտենի, հաճա քեալ՝ ի ծոց իւր յիշատակարան բարեբուղխ բանից մեծի խորհրդոյ։ Երբև ծանեան զփափագ տարփանաց հոգևոր խնդրոյն, զի ո՛չ ըստ մարդկային բնաբարն բնութեանց բարուց բաղձանաց՝ երկրաւոր ինչ նիւթ սիրեցին. այլ մանն փրկուէ անանց մեծուէ՝ ի կենսակիրն կենդանագրուէ անվաճառ և անգին գանձուն երկնային պարգևին՝ անըստեղրափայլն լուսոյ անկապուտն կենաց՝ անստերիւր և սրբակերտ ցորդն ստացուածոց քրեան նշանին։ Գովեցին յար գեցին և գրաւատեցին զշաւիղ խորհրդոյ մտաց խնդրողին։ Եւ հաստատապէս սեռն ստուգութեամբ զածունակ կամս անխոտորնակս զհայցողին և սիրողի այնր բերկրութեանն։

Ապա փութաբար և վաղվաղակի կազմեցին և պատրաստեցին ոսկեկուռ ձուլածու քառատեսակ յօրինմամբ զձև տեսակի ածեանն խաչի։ Ընդմէն կառուցեալ մասն հատուածոյ՝ ի կենսակիրն փայտէ սրուշնեան փառացն բազմականի։ Եւ վասն առաւել փառս

ՀԻ
3·6

ընծայիւ՝ վերադոյն գոլով քան զՀօրն իւրոյ Տրազատ՝
Ա՝ եծաւ բարձրութիւ՝ վեհմակին գովուիւ՝ գերարփի
սրբամատոյցն աթոռոյ՝ զորդի քեռն իւրոյ ընտրելոյ։
կան ածառաւքն աստիճանի՝ հանդարտական հեզուե
գովեալն գանձու, Եդիտ բազմեալ՝ի գահոյս սիրա
գեաբեր խաչունակ և նշանաբարձ փրկութենակիր
պատճական վայրս հանդստրանի հօր եղբօրն իւրոյ
ագիչ էլադործ և կենդանակին ոսկերացն։ Որ և պատ
Ա՝րդ՝ իբրև եկն էհաս այրն ընտրհընկալ և պար
ման՝ պարգեւս բարւոյ աշխարհին հայոց կող
վերառաքեցին։ Որոյ իսկոյն իսկ բարձեալ մեծադին
և ոսկեթել վերարկուօք՝ պայծառ վարշամակօք և
անկշռելի բերկրանօք՝ բերել բնակեցոյց հուպ՝ի
ձեռն նորին իսկ յարդարողի այնր խորհրդոյ մեծին
Եւ որով՝ի ծննդեանն աւուր տնանկաբար վերապօ
ղեցաւ։ Ո՝ այս ամ մասունս ըղձական՝ ընդ խաչին
հիւսեալ միատարրեցին։ Եւ պատեհ պատրաստութ
ՈՒ՝ի ստեղն ծխոյ բացուստ՝ի բաց՝ի ծագս երե
րասն՝ի ներքոյ ընկալացն դրանց՝ երկբացիկ սեներ
կացն պարադրողաց՝ արձանացուցեալ՝ի հանդիստ
նշանին լուսոյ, առաւելապս բաղձանս յուսոյ ընդ
նոյն խառնեցին։ Եւ զբուրման կենացն բուրվառ՝
այսպիսի կայծակամբքս ընդ կնդրուկն լցեալ՝՝ի
մանդաստի, պարգեւս բարւոյ աշխարհին հայոց կող
մանցն արեւելից լերանցն կորդուաց գաւուին մոկաց
ցուցիչ մահու վշտացն յի՝ ընդ նմին պատկանութ
փառս ընծայելոյ նմին նշանի, զբնաւին վկայս կե

Համանման երկնաբերձ կայից կանգնել ամրոցին,
Հն սիոնի՝ սիրատեսչակ տեսիլ տիրագրեաց։ Ընդ
երկնի՝ ի յերկրի վայելչապէս գեղով յօրինեաց։
Ընդ զիպամած պատշաճողուբ հրաշակառոյց խորա
նացն՝ քրովբէաբնակն յարկաց՝ բարեհնչան կերպիւ
հիւսնադրեաց։ Ընդ նմանասեր սրօբէադաւիթ սրա
նաց՝ քրովբէաբնակն յարկաց՝ բարեհնչան կերպիւ
Ո՜վ այս՝ սա վերատին ստեղծմամբ ի զարդ պաճուճ
ձանաց զարմանադործեաց։ Ընդ գրեթէ՝ երկին
և զհօր եղբայր նորին։ Ընդէն ի նմին աղբայրն և
բնաբնակ լեռնահոլով և կարծրախարիսխ դաւուին
մոկաց մայեկաց մրգաց, ի տեղի հանդստանեն հոգե
նորոգ մարմնոյ հօր եղբօրն իւրոյ երանելին դաւթի
մեծի եպիսկոպոսի։ Որ նորոգեաց զնշխար համբա
ւեալ ազգին՝ երկանունն և բազմանշոյլն յաւուրանէ
և՝ի կոչմանէ։ Ասա տոհմին, և շառաւիղ զարմին։
Ընորեալն՝ իթիւ համարոյ հանդիսի դասու եպիս
կոպոսաց։ Որոյ անունն ըստ յորջորջանաց կոչման
վերատին ծննդեանն յաւուր փրկուե՝ Ստեփաննոս
կարդացեալ։ Որ ըստ ելադականին՝ Պսակ առձայնի։
Ո՞յն զի՝ հաւասարի ըստ կոչմանն իւրոյ եղև պսակ
պարծանաց՝ պանծալի ցնկալելի ըղձալի բաղձալի գո
վելի և երանելի վայրիցն այնոցիկ։ Որանզի ոչ թե
բացոյց, քան թէ լեացոյց։ Եւ ոչ պակասեցոյց, քան թէ
աճեցոյց զպատրաստուբիւն նորոգման վայելից այնր
բնակուբե։ Որ ի քնէ իսկզբանէ ի վաղուց հետէ
ի հին պատմութիւնէ և ի հարուստ զրուցաբանուբիւնէ
արանց ծերունեաց և երիցագունից, ժառանգուբի
կայից դոյն ապարանից դոյն ինչ շինուածոց՝ նախա
գրեցեալ էր իւրեանցն հաւուց հզօրացն հարց։

Ա Թագ. 12 • 54 ՝ի յականց վանեաց յերեւելոց՝ առ հայեաց ։ Եւ էր ՚ի ||
դրութիւն՝ վիմախարիսխ արձանակառոյց կերպիւ
բանօրէն արհեստիւ սադրեաց ։ Օ՛ ՚ի ոմանցն վերա
արարուածոյ յարկի դահլեան համպակին՝ ձեմա
սարդենասեր անպահ պահանդաց շընորհատատար
նագեղ անձուն խորհուրդ հնարահօգակեց։ Եւ էր
տակապուճաստ՝ կարմրայարմար շաղաշարման զարիւ
գալապանչ՝ բեհեզազանգուածա՝ մեռաքսահիւս՝ սպի
քան ||՝ զմովսիսեան շինուած վրանին վկայականի՝ զան Դ Ար. 40 • 32
քան զևս՝ անսուռներ փայլմամբ
գուրեաց։ Եւ ևս քան զևս՝ անսուռներ փայլմամբ
կի բիւրաւոր զօրաց հրեշտակականաց դեր վարա
Եւ լայնատարած դրամբ անանձուկ կայան բանա
սաց ընտրելականաց, անդրդնելի արհեստաւորեց։
դաց փեսային, երդօք պարտադաց առաքաստաբանա
մաքուր որդւոց՝ հանդէպ տեսակի դիմաց օրիոր
քաղաք կենդանեաց շինեալ ՚ի յոսեալ յիւ, մայր Գ Արդ. 11 • 16 ||
րանկացն բոյլ ՚ի միւսմ խմբի բոլորեաց։ Եւ իբր
յարդարեաց։ Եւ անդանօր համանգամայն զանդ
սրբասահման տեղեալն տձրին՝ ամենարհեստ հիմիւ
հաճաք խորին խնձոյից ոչ հարնարունին՝ զշծամօրն
րապետեաց ։ Եւ գոնակ խրախարար և բազմա
յարին գնահ ձգման կմպեթի՝ ձիդրտաբար ճարտա
պահեաց ։ Եւ ըստ ամբարձման կամարի վերնա
րանց քաջաց որ ՚ի թագաւորի, թագադիտակ փառօք
գնդաց գումարտակաց մարտկաց եբրայականաց ա Դ Ար. 4 • 4
հանաց՝ յապահինուէ պահեստի թիկանց, բազմա
սուր սլաքաց՝ ոսկեկուռ նիզակաց՝ ։ Հաղարաւոր վա Ա Ար.
որ ՚ի հանար համբարոյ զինուցն օճառաց՝ սպրա

Ճարտարապետ արուեստագործ բազմատեսակ երփ
Գործ նիւթ նորոգեաց։ ¶ Եւ զեզեկիէլեան տեսլեանն եւ
Գործ ի ՄԱՐԿՈՍ 4 · 4 րևոյթ անյօդն էութիւն՝ նոր նմանութիւն իբր զգայուն
իրի արձարձեաց։ Եւ իբր վիճաստանի վերարկու
դեղեցկատիպ յանդուգնաձոյզ զբովանդակն սկսեալ
յարմարեաց։ ¶ Նոյն և զանեւրևոյթ հանդերձեալ
բարեացն ծանօթութիւն փառացն ապառնեաց,
ի ներկայումն ասա՝ ակներև տպիւ գծագրեաց։
Եւ իբր զփայլուն լուսնագաղ բոցոյ բորբոքման զսբը
բամատոյց տիեզերալոյսն տեղւ ցանկել պարապեց։
Եւ զարտաքին որմոցն զարձնս մաքրապար տեղոյն
բերկրութիւն՝ ճառագայթիւ շոյլ բեհեզատիպ գեղս
տուքն պճնեց։ Իսկ զդիմաց դրանդեցն դիւրս՝ զքան
ԷԼի քանդակագործել քառաշրջութիւն զարմանազան՝
իբր զճաղկեղէնն զգեստուց հանդերձանս սրբաբեր
հեղն պատմուճանի առագաստանըլեր դեղապանծ
հարսինն՝ ի գլուխ ծայրից լրուռ թեղանեաց շրջա
պարուրեց։ Իսկ զդրանցն երեց տիպ՝ նկարակերտ
յանդուգնաձառաշէլ կարմրերիւեան փայտիւք՝ և փղոց
ոսկերջք՝ սեռակոտոր այլայլակ գունովք երանգոց՝
յարակից կայիւք՝ նպաստ մասանց արհեստիւ կապեց
Իսկ զմեջ գաւթի յատակացն իբր զկնքմի ապակե
ղէն՝ ամենահարթ գոյիւ անխորշ պնդութիւն պատշաճ
Բարոյ 3 · 24 պատրաստեաց։ ¶ Իսկ զբարձրավանդակ սրբարանն
դիտանոցի երկնատեսակ բարձրութիւն բեմբին՝ դա
բիրաօրէն յօրինմամբ ըստ սարսափ անհուպ և փայլել
վերին եթերին՝ ի ստորնայնոցս աստի մեկուսեաց։
Իսկ զվարագուրացն անջրպետուրան իբր զպատրուակ
անքոյթ տեսութեան՝ ի պատիւ պատրաստութեան՝

ընդդէմ և զգայուն արդասաւորեց։ Եւ ամէն զամն
կայից , իբր զերկնէն յայտնի տեսակի ուսնողաց
էերացել հին ամանակացն զաներեւոյթն աչաց ներ
պատկերացն կենդանագիր տեսակի գեղոյն՝ զոտ
քատակեաց։ Իսկ զդեղանկար ծաղկայօրինուածոյակ
քայուհոյ, ՚ի կարծրակուռ քարանց քերելոց քուա
ամբարձուն ոտ կառուցումն ափան անդամոց՝ ցան
կալի հասակի մարմնոյ գլխոյ գագաթան մեծ ար
պատկերի դրճատելն դիմաց՝ դիտակի սրբուն սե
ղանոյն՝ մածուցեալ կապեց։ Իսկ զդմբեթին վեր
Համատակաց կրկնելովք զուգայարեաց։ Եւ որպէս
կապուտակաց յերամբ առ իրեարս, ամենապատիկին
տաց, աստեղազարդ մարդարտաց, թխատիպ սաթոյն
ականց՝ բոցանշոյլ յակինթաց՝ գարնանագեղ զմրուխ
տեսացն, յեթովպացի և բաբելոնեացի բազմագանձ
տիպ յերկնից գումելոց երկնակերպ կապուտակաց
հերպասիւք պճնեաց։ Իսկ զկապ պատճաճոյ գո
ընդ նազան թեւոց գումելոց երկնակերպ կապուտակաց
նաւան թեւոց գումելոց երկնակերպ կապուտակաց
ստուեն, և զնոր լոյս նախանձն թեւոցն, զվերոյն
դունակն անբաւ բնութե արուեստի մարմնոյ, ՚ի զա
ամբարձուն ոտ կառուցումն ափան անդամոց՝ ցան
կալի հասակի մարմնոյ գլխոյ գագաթան մեծ ար
քայուհոյ, ՚ի կարծրակուռ քարանց քերելոց քուա
քատակեաց։ Իսկ զդեղանկար ծաղկայօրինուածոյակ
պատկերացն կենդանագիր տեսակի գեղոյն՝ զոտ
էերացել հին ամանակացն զաներեւոյթն աչաց ներ
կայից , իբր զերկնէն յայտնի տեսակի ուսնողաց
ընդդէմ և զգայուն արդասաւորեց։ Եւ ամէն զամն

յամենեցունց մասանց նիւթելոց, ՚ի մի կերպարան
տեսակի զօդեաց։ ‖ Եւ որպ զարձանն եօթնասես
Ա. Թագ. 3. 9 վիմին զօրաբաքելի՝ յանդիման աչացն յիւ ուղեաց։
Եւսէբ. 24. 10 ‖ Արդեօք զօտիցն այ տեղի՝ ՚ի վերայ հաճատոյ վիմին
հաստատեաց։ Եւ իբր զընդարձակ ծոց արարած
ծոց և երկրի արեգականն շրջադրութեամբ՝ կանթեղա
բորբոք ջահավառ զամբարանշոյլ լուսով փայլեցոյց։
Եւ դրեթէ՝ բոցեղէն յեղանակեաց ՚ի մարմնի հո
ղեղինի։ Ասկ զարտաքին գահ թացն յատակս և դա
րաստանացն խրախճանեաց, ըստ իւրաքանչիւր պատշաճ
խորհրդոյ պայծառ պատկանեց։ Եւ տնկեաց հաս
տատեց և միշտ ընթացս հիմնեցոյց խիտս բեղմնաւո
րաց բուսոց անուանց, ծառս զեղատաղարթս, ընդհա
շատախիտս, ամբարձուղէշս, հաստատատերունս, մար
դատարմանս, բազկատածուս, ածխնաճիւղս, վայել
չատերևս, բարեբողբոջ բոյսս վարսաւոր փայտից,
պլպլատեռ տարազոց մրգոց, համեղահամ դիւրա
մարելիս կրից կուտորեաց։ Եւ ևս քան զևս յաճա
խեաց ՚ի ցեղից ցեղից ցանկալեաց ցցեալ ՚ի գետինս
դիրապարարս՝ արդաւանդաւոր տեսչալի վայրից։
Ա. Մակ. 9. 12 ‖ Իբրև զծառան տն և զմայրան լերինն
ծառոյ՝ առատապէս պայծառազարդեաց։ Տունկս
բերրեաց բերրոզաց բարեց, ծաղկընծիւղս՝ պտղա
ծինս՝ արմատարիսխս՝ մրգամատոյցս պատուաստակերս՝
պըտղատարդիւս։ Ընդս ամենուն կայ՝ ջրատուս և
շուշանափայլս։ Ամենայն վտակարբուս՝ ուղեսպա
Ա. Կոր. 12. 11 տս՝ անձրևատունդս՝ ցօղամատոյցս։ Երկիր՝ զոր
ետ ած ըստ մեծին մովսէսի՝ դԹուէ խնամոց իւրոց
դարմանէ. հանապազ աչք տեսչութեամբ ողորմութեան այ

քան թէ երեսաց նորա՝ ի վեր նորին։ Ամէն ոք որ
վինչև ցեղս տասնից՝ իբրեւ տածել և յանձնձել։
Եւ զայս ամ զպատճառ նիւթոյ բանից պատմու-
թեանն՝ նախայիշատակեալ մեծ եպիսկոպոսն պսակ
սիօնի և ծառայն յի, երկակի յորջորջմամբ անճա-
նեալն ըստ բարբառոյ ձայնի ‖ եսայեայ և ‖ իմայելի՝ Ծննդ.
յանգեալ կատարեաց։ ‖ Հանգի որպ սաղմոսն զա- 25 • 25
նուն դաւթի զինի Հանգստեան Հօրն իւրոյ վերջ՝ 16 • 15
ջանիանակիրն շինեաց այ տաճար՝ սրահին փրկու- 3 Թագ.
թեան յուդայի և իսրայելի։ Զմանապէս և սա ընդ 5 • 5
նմա զինոյն՝ ի նմին արժարժեաց զնորն։

Եւ իբրև զամենայն զայս այսպէս կարգեաց, և Ղևտ.
եղեմ երկրորդ՝ փառօք առաջնոյն լուսանորոգեց։ 14 • 7
Ապա այնուհետև զննակալեն ի տէ շնորհ ‖ զնայեան
գործակից կենացն արդարոյն, զնշանակն համբե-
րութեան, կամաւոր մահուան յի, զպատկերն պարկեշ-
տութեան անձանց Հեղնութեան, զհաճութի կամաց աժ-
թեան Հօր, զգործի իրի բարձրութե փառացն էմմա-
նուէլի, զնշանն լուսոյ քրեան խաչին, մեծաւ ահիւ
և զգուշական երկիւղիւ բարձել Հանգուցին յորի
նեալ տեղի Հրաշակառոյց խորանի նազելի յարկ

Ա
աբեղնորայս ագամայ զվշտացն ծնունդ երանեալ՝
զոր ընդունելոյ զհոգւոյն սրբոյ զաւրութիւն՝ ի
լոյս ծնաւ զանմահ որդի՝ զՅիսուս Քրիստոս
տէր մեր։ Ո՛վ նախաւիկայն վերկրորդն
ծնունդ՝ ինչպէս հոգեւոյ։ Ո՛վ նախաստեղծ
մարդարէին յովհաննու։ Իսկ զածածնին չքնաղ
կազմըւածք սքանչելաշուք բնակուչն զուգամանն
կրօնից բարեզարդն եպիսկոպոսուե կառուցեալ։
Ակիզբն արարեալ՝ի սկզբան տրուն իւրում նախաշ
դահութեն։ Ասաւ և հանճարեղ խորհրդածուք
՝ինոյն տաճար վերապայիլ պատրաստեց նշանին սքի՝
՝ի յաւուր ուրբաթու մեծի պասեքին։ Ո՛վ ի յիշա
տակ գովուե պաշտելի անմանն երկրպագուն վեհից,
խաչին և ածածնին, իմիասին երկրպագեցի։ Համբա
ւնեալ զոմն ծնօղ զոմն ծանուցօղ մարդացելոյ միոյ
Աստ 27 · 16 այ մի քի՝ հօրն փառակցի։ ‖ Իսկ՝ի կողմանն աջոյ
կայից հիւսիսոյ, ըստ առաւօտուն ընթացից հետոյ
աջոյակ հողմոյն՝ ունի զառաքելոն տիրապատիւս,
և զուսաւորչին սուրբ դասանարանն։ Իսկ ըստ
հարաւոյ դիմաց դարուամայ՝ զեբրայեցի ընտրեալ
պատանին զմարտիրոսն ապստմբսեհ։
Ելն համբարձեալ վերադրեաց գերազոյն դրան
Յովհ 1 · 6 ‖ երջանիկին առաքելոյ՝ի սեան ունողն խորանի նը
Ծննդ 3 · 13 աճամօրն՝ի շինուած միջոյն որմոյն կառուցման,
զորոյն ոսկերս ‖ զմկրտչի արարչին Քրսի· և մաքրե
լոյն՝ինմանէ հոգեւով։ Ո՛վ նախաւկայն վերկրորդն

Ա

Ա

Ա

Ծննդ. 11 · 2
11 · 10
10 · 22

ի՛ չինել նախակործանն և վաղատատանականն բըր-
գան, պետ և դվնասէր հրամանատար նոցա յաղոր
դեալ, տիրեաց ‖ ի սենէքար և՛ ի քաղանէ, իսառն ընդ
բաբելոն։ Աստի և ‖ աստր՝ եղբայր մեր ներբողեմք
չինեաց հրամանաւ ներբողեցեալ զասուր , ‖ յորմէ
ասորիք մեծք և քաջադօսիք։ Ո՛րչափ եօթներորդն
ի՛ նմանէ նինուս՝ որ յիւր անուն փոխարկել՝ նինուէ
անուանեաց։ Ո՛րդի յայսքան հեռաւորութէ ամաց
և կանխուէ աւուրց դարուց վաղընջուց, ի՛ ծառայ
բակ գոռոզութէ դիւցապաշտ ինքնակալուէ, ընտ
րեալ շառաւիղք ածպաշտութեան սոքա երէքեան։
Ո՛նուն կրտսերոյն զՀաբոյն եդել՝ սենեքերիմ մա
կադրել։ իսկ միջնոյն՝ գորգէն, և նախնւոյն՝ աշտա
Բայց ի փրկագործն ծնընդեանն աւազանին նորոգ
գութեան՝ ածութէն որդեգրութէ, անդրանկին՝
Սահակ, երիտորդին՝ Իսայէկ, վերջնոյն՝ Յովհաննէս։
Ծառայութեալք և փառաւորեալք ի մի ամանակի
սրբք բարիք և ածասէրք։ Ոչ ևմութէ Հանճարոյ
առաքելեալք։ Այլ ըստ պատահման դիմաց պահակե
լի տեսման երեսի՝ յաչէս ցանկալիք։ Իսկ ի սէր
սրբոց, ի պատիւ ընտրելոց, ի յարդումն հեզոց, յըն
դունելութէ ուղղոց, ի զարդ եկեղեցեաց, ի պայծա
ռութէ սրբութէ տեղեաց և քրեան նշանաց, ի սպաս
մարտիրոսաց՝ անկշռիք և անղուդականք։

Սրբք իսկ մեծաւ Հաւատով առեալ ընդ իւրեանս
զգումարս և զկոյտս նախահարութէնն սեպուհն
աղտոտաց, ընդառաջ խաղացին ածեան խաչին՝ զորմէ
պատմութիւնս է։ Այլ վերբերեալ մեծաւ ընծայ
իւք՝ ի սահմանեալ և յուխտեալ տեղին ածէին
որ

խայտա

գնդովք, ըստ օրինի նորածին Համբակաց Հօտից,
պաշտօնէիւքն եկեղեցականովք, Հանդերձ ասպետաց
քնաճին աղգայնովքն սրբասիրովք, և բաղմաթիւ
ժողովրդովք Հաւատացելոց ի Քրիստոս Յիսուս
տուին ի նշանս և յաքանչելիս։ Ապ զի վեհմասէր
խնդութիւնք զեղեալ եպիսկոպոսան երջանկի՝ Ծնողացն
աճապարեցուցին և Հարազատ եղբարցն Համբակացն,
որ ի Ծործորս մինչոյ լերանցն կորդուաց վիճակին
մնացին, Այլ յանձնառեալ անչափ գրգռանաց
ի սէր ուխտին տաճար Հանդուցին։ Այ Թիւս չափոյ
քանակութեամբ Համարոյ եղանակական շրջանակի, Հոլով
մանն արուսեակի, որ ըստ ընթացման ամանակի այսմիկ
նկատի չորեքՏրիւրորդի, երեսներորդի երկրորդի,
յաբեթեական տոհմիս տումարին։ Այլ անդ գումարեցին
երիցին խառնեցին ժողովս բաղմութեամբ ծանողաց ազանց։
Ընդակացին և առանդեցին պաշտօն օրհնութեան կատա
րել աւուրց յաւուրս։ Այլ մատուցին ընծայեցին
շուրջ զնովաւն ակունքն զբուրումն խնկոց Հայելով
վառեալով՝ և ծխովք անուշիւք կնդրկի և կասիայի՝
խառն ընդ երկրպագութիւս Հոգւոյ նմին պատարագ։
Այլ աղաղակեցին բերկրալիր բերանով օրհնաբանք
բարբառով՝ ի շրթունս ընտիրս, ի լեզուս մաքուրս,
ի ձնչումն երգոց, ի տաւիղ օրհնութեանց, ի գոչումն
ազդման, ի ձայն ցնծութեան, ի քնար շնչաւոր, ի փող
անձնաւոր, ի խանձոյս Հոգևոր, ի ծնծղայս մարմ
նեղէնս, ի ծափս ձեռին, ի տրոփումն կայթելոյ կա
քսման ոտին, ասելով զՀոդեպարգևն և զնծայ
ղի ապրեացին յերեսաց աղեղան։

Այլ անդր քան զօրինակն գերազանցեաց Աչմար
տուին ի նշանս և յաքանչելիս։ Ապ զի վեհմասէր
խնդութիւնք զեղեալ եպիսկոպոսան երջանկի՝ Ծնողացն
աճապարեցուցին և Հարազատ եղբարցն Համբակացն,
բնաճին աղգայնովքն սրբասիրովք, և բաղմաթիւ
պաշտօնէիւքն եկեղեցականովք, Հանդերձ ասպետաց
գնդովք, ըստ օրինի նորածին Համբակաց Հօտից,

Աշխ. 59 · 6 2 Մատթ. 6 · 6

տակ կորուսեալ փնջն ադամայ։ Եւ զմաշկեղէնն
օրէն նշուլիւք աննուաղ փայլուն արձակէ։
Կանգի՝ զանձարուսան խրճնածածկոյթս՝ յիւր
ծա

խայտացեալ առաւելապէս՝ քան թէ մեծն դաւիթ
2 Կոր. 4 6 · 9 ի հանդիպել ստերաքիծն տապանակի։ ‖ Կանգի նա
ղաստա մահահրաբեր վերին բարկութեանն՝ կարկ
տաքեր ամպով որոտայր։ Եւ սակ նշանս այս ածընկալ՝
զողորմութիւն և զշնորհս և ըստուգութիւն յիւրում
բարձեալ քանակար տեսակի առաջի երեսացն այ բե
րեալ զընծայութիւն՝ բիւրուց ազանց բաշխեալ աւե
տարանէ։ Եւ զերաշխեպ վճռաց կեցուցիչն կրից՝
բոլորն իսկ խորհրդածութիւք հաւաքեալ յինքեան՝
իբրև զգլուխ մարմնոյ անդամոց զտեսուի ազդման
հինդ զգայուէ. առ՝ ի յայտ առնելոյ թէ ոչ վայրա
պար ինչ գործ՝ կամ խառնախորթ խորհրդածուի
ի վերայ խաչին կատարիւր։ Ա՜յլ տեսանողացն յա
ռաջատես և նախագուշակ երգաբանութիւք՝ որ զկեն
սատու չարչարանաց և զինքնաժառանգն փառաց
ամենակալն յի, պատմեալ վկայէին ‖ ըստ դաւշակելոյ 1 Պետ. 1 1 · 11
ի նոսա հոգւոյն քրի։ Ա՜յսպիսեաւ մեծ իմն հրաշ
շազարդութիւն նշանս այս առաւելաւ՝ ի խամբս և՝ ի
հոյլս հոմասեռիցն։ Կանգի որք՝ ի բազում տեղիս
բաշխեցան, և՝ ի քառակուսեան եղերս աշխարհի
սփռեալ տարածեցան, յատուկ միայնակ՝ ի յաշտարա
կէ կենսատու փայտին մասնաւորեցան։ Սակ ածա
ստեղծս այս բարերութիւն նորոգիչ և կենդանարար
նշան, ոչ թէ զնաչն իսկ խաչելութիւն երկրին փառաք
յինքեան ունելով, զամենեցունց մտաց տեսութի
ի սոյն յանկուցիչ միշտ պակուցանէ։ Եւ արեգակն

գրե
ղէշ
ընդ
ինչ
խառնել
պատմաբանութեանն՝
ընդ
դա
մա
Ա՛յ
ասէ՝
ահա՛
ակնարկ
զնոսա
ի
ծածկ
բոյս
Ա՛յ
ասէ՝
ահա՛
ակնարկ
զնոսա
ի
ծածկ
բոյս
դա
մա
ընդ
խառնել
պատմաբանութեանն՝
ինչ
ղէշ
գրե

Ծնունդ 3. 7

ծառայական սփածանելիս, փոխանակ տերևոյ տըն
ից թզենոյն , ‖ որով նախահայրն պատսպարեալ՝
պատակեր յօդուածոյ բարձիցն վեր բերելով՝ ի
օրինակ՝ զորդւոցն դարշապարս օժանդակեաց :
Ա՛յլ զնուշն դաժանաբոյս՝ ըստ ծաղկածինն վայ
րից դրախտին: Ա՛յլ զարիւներանգն կարմիր՝ ի տա
րացոյց խակութեանն մտաց յանցաւորին, և պատերազմա
կան փրկչին մարտի նշանակ: Ա՛յլ զդժնդակատեղն
սեւեռս, ի թեւադրութի նահանջման անարդելն ձե
ռաց, որ ներհակ հրամանի արարչին ձայնի՝ յանդըդ
նեալ ձգտեցաւ՝ ի փայտին պտուղ: Ա՛յլ զըսպունդն
դառնաթորմի, ընդ ախորժելի քաղցր ճաշակմանն:
Ա՛յլ զարիանելիս զդեստու արարչին ծնողի՝ իշուք
պատկանաց պարտաւորին մեղաք եալի: ՟Ո՟ այսոցիկ
զտսին՝ ի միտ տեսակի մասին, իբր զդանճարան
կենաց պարգեւաց փրկութե ձրից՝ յաճունակին իւր
քառադրութի ամբարձեալ բերի: ‖ Ել զի ըստ էական
ամենանկատ տեսութե աչացն՝ ի յեօթնամանեայ
շահիլ դիտութե՝ ի սեռս ստորիցս ստեղծականաց
անաղօտական ծագմամբ երդեսցի:

Ծագ. 5. 6

Ա՛յժ ասդ՝ զհիր ընթացից պատմութե բանիս ա
տուստ կինքեսցուք: Ա՛յլ փոխատրել այլաբանեսցուք
ի զանազան բարեբաստութիս ներբողական արհեստ
տսիճատակ առատացութե, պատեհ պատշաճողութե:
Ա կղբանաւորեալ՝ ի պրակապատճէնն պիտառութե՝
պարս կարդի բանիս հոլովմանց զի՝ ի հանասարութի
հարթութե միամանեայ նկատման խառնել միասցին:
Ա՛յժ ասդ՝ ահա՛ սկսցաւք զնոսի զծածկբոյսն դա
ռնալ ի ծառայական սփածանելիս, փոխանակ տերևոյ տըն
ից թզենոյն , ‖ որով նախահայրն պատսպարեալ՝
պատակեր յօդուածոյ բարձիցն վեր բերելով՝ ի
օրինակ՝ զորդւոցն դարշապարս օժանդակեաց :
Ա՛յլ զնուշն դաժանաբոյս՝ ըստ ծաղկածինն վայ
րից դրախտին: Ա՛յլ զարիւներանգն կարմիր՝ ի տա
րացոյց խակութեանն մտաց յանցաւորին, և պատերազմա
կան փրկչին մարտի նշանակ: Ա՛յլ զդժնդակատեղն
սեւեռս, ի թեւադրութի նահանջման անարդելն ձե
ռաց, որ ներհակ հրամանի արարչին ձայնի՝ յանդըդ
նեալ ձգտեցաւ՝ ի փայտին պտուղ: Ա՛յլ զըսպունդն
դառնաթորմի, ընդ ախորժելի քաղցր ճաշակմանն:
Ա՛յլ զարիանելիս զդեստու արարչին ծնողի՝ իշուք
պատկանաց պարտաւորին մեղաք եալի: ՟Ո՟ այսոցիկ
զտսին՝ ի միտ տեսակի մասին, իբր զդանճարան
կենաց պարգեւաց փրկութե ձրից՝ յաճունակին իւր
քառադրութի ամբարձեալ բերի: ‖ Ել զի ըստ էական
ամենանկատ տեսութե աչացն՝ ի յեօթնամանեայ
շահիլ դիտութե՝ ի սեռս ստորիցս ստեղծականաց
անաղօտական ծագմամբ երդեսցի:

Ա՛յժ ասդ՝ զհիր ընթացից պատմութե բանիս ա
տուստ կինքեսցուք: Ա՛յլ փոխատրել այլաբանեսցուք
ի զանազան բարեբաստութիս ներբողական արհեստ
տսիճատակ առատացութե, պատեհ պատշաճողութե:
Ա կղբանաւորեալ՝ ի պրակապատճէնն պիտառութե՝
պարս կարդի բանիս հոլովմանց զի՝ ի հանասարութի
հարթութե միամանեայ նկատման խառնել միասցին:

(Իդ · 2)

դրութիւն համառօտագիր դրէ առիթ, նախ նմին իսկ կենդանագրին տեառնագրութիւն ածեան խաչին։ Յետ վկնի սրբին՝ սրբոյ տիրուհւոյն և ածածնին, ընծայ մատուցել պատուղ հաձուէ կամացն էուէ ան ձառն իսկուէ, զշուխէ շնորհաց, բերկրալիր շրթանց, ի հոտ անուշից։ Այլ արդ՝ սկսանիմք ի մէջ առել զնացեալն մեզ խնամոտ բանի այժմ յայնցանէ, որք նախ քան զմեզ հոգւովն վարժեալ, և վերին իմաստութեն կարասիեռեալ, նախակարդ յառաջադրութիւն զոյն սքանչելի և խորին խորհուրդ՝ կանխահանդէս խմբիւր սքանչելի բանիւ ոսնեցին։ Ասաի և մեք ըստ ազդման շնորհի մերում իմաստից՝ ի վեր նատուղէն բանից զօրութեան, բացաձայնեացուք երգողաբարբառ բարեբանութիւնս, այս խաչանիշ նորոգ նշանի, նորոգանորոգ նկարս բանի, ի կարդ գովեստի նորոգ ներբողի։

Աստանօր սկզբնաւորեալ ասս պատմական բանս յարակայ՝ նպաստաւոր ձեռնտուս խորհրդոյս առեալ՝ զառաջս պատգամաց ամովականն եսայեայ համբուրիւ ողջունել։ ‖ Այսպէս ասէ տէր, երկին աթոռ իմ է, և երկիրս պատուանդան ոտից իմոց։ Ո՞ւր արդեօք շինիցէք ինձ տուն, և ո՞ր իցէ տեղի հանգստեան իմոյ։ ընդդէմ հրաշալեացն զօրութեան բանս ցուցանէ. ընդդիմել ի կայս կրաւորական՝ երկի կերպեան պատկերացեալ երկնի և երկրի էութեան։ Այլ զիարդ զան շար կերպացեալ երկնի և երկրի էութեան՝ ի կայս կրաւորական՝ երկի կերպեան պատկերացեալ երկնի և երկրի էութեան։ Այլ զիարդ զան շար

զօրութիւն։ Ո՛չ թէ՝ ի տօթ անուն և հարաբային
համ

2 Կաց
3 • ձ

Այսա՛ւ անյօդականն լուսանշոյլ պարզուի, մի՛ ի հեզս
և՛ ի խոնարհս ըստ անուան խոստման՝ բնակութիւն
տիրական ընկալցի։ Այսպէս յայտնապէս խոստովանեալ
հաւատոցի՝ թէ նախաձառս բանապրուի յապաւ-
նեացս վտրհուրդ հոգւոյ ակամբն նայի։ Զորում
աւարտումն՝ գերալրուի էութիւն այ՝ և՛ ի տարինս
կոյս ծանուցաւ՝ հանգուցեալ՝ ի յօդաստեակ մարմնոյ
խառնութեան։ Այն խոնարհ ինազանդութիւն բազմեալ
՚ի կառան խոնարհութիւն կենսակիր սուրբ խաչին։
Հանգի՛ն ոչքան էր զօրուի իշխանական անձնական
գաւթի մարմնեղէն հանճարոյ մտաց տեսութեան,
զանկիրն բարձրուե երկնի գադաթան, և զանընդու-
նայն լայնատարած դիմաց երկրիս հարթուե, քա-
վանդակապէս առ իւր պարփակել։ Ա՛նասնանդ՝
ղի փախուցեալ նա յընթացս թևոց թեթևաց հող
մոց անհաս երագմամբ՝ ի մէգ մրթուե իւրն ընտե
լութեան հայրենի անծանօթ ծոցոյն սրբութեան։
Ա՛պա ուրեմն՝ ի հոգեվիճն լերուն՝ բղխուն կայլա
կաց բանից վտակաց՝ բազմահոն էին դաւանեց զեր
կին, և հանդէարան ոսից պատանդան՝ զհրաշա
գան խաչս փրկական անմահն խկութե։ յօդաւոր
մարմնոյն խառնմամբ եղեալ օթարան։ Ա՛ն արդ՝
եթէ զուրս՚ականին տեսակ՝ իրօրէն ճշդրտաբանեց
առ ճշմարտուեն հաւաստուի։ և զունօղն էից պա
րունակեալ յեակաց՝ երդադրեաց բանիւ մեծն՝ ի
տեսանօղս երջանկազարմեանն ծաղիկ։ Ա՛ եք ոչքան
կարօտանամբ բացատական բանից զօրուե՝ համբա
ւել զճշմարտութես պայծառուի խորհրդոյ խաչիս

Համբաւեալ բլրոյն բարձրուե ամօրհացոցն ամրոցի
խորհրդականն սիօնի՝ գուշակողին միայն ղերեւոյթ
2 Կաց ապագային ըղձականուեցն, ‖ այնքան ամենապատկառ
5 · 13 պատճասիրութեամբ խրայել ոճներ, անղգայական
տաճարաց երդարանօքն հնչէր, և զգուշապէս սրտի
7 · 3 սարսափմամբ միշտ ‖ երկրպադէր, յարձակունակ
և յոսկեհակերն կորբան տապանակին ընդունարան
Ամբակ 7 · 19 ի սողոմոնեան կառուցեալ խորանն, ‖ անկատար քա
Հանայուե, ըստ պօղոսի բանին քննուե։ Եւ արդա
րութիւն թլփատուեն ուխտիւ ի քերմել քարողիւր
բնակիլ։ Եւ դարձեալ՝ ըստ այլ տեսութիւն մարգա
1 Պաշտ 5 · 12 րէտաձառ ակնարկուե, ‖ ծառք բուսոյ բնաւէին ան
տառաց Համայն հրճուանօք խրախուսեալ, ցնծան
Հոգեպէս, զյայտնուիլ երկնման Հաստչին ծանուցիլ։
Եւ արդ՝ եթէ այսոքիկ ստեղծուածքն փոքունք՝
մեծն արիշտուե, վայելչական և բերկրապատարն
խնդուիք, զանկողին և զհաստողին կենսաբեր գա
լուստն ի բարձուն ձայնի անբան բերանոյ, ի ձեռս
յանյայտս անտիպ տեսակի, և յոտս անքերծոյս բը
նութիւն բարձից, բազմադրիւտ ձայնիւն նրբադեն՝
ի ստեղերականն գրոյ հրման ընկալել։ Ապա որբան
ի հրատարակիչն յայտնուիք կենսատու ներքոյ ել
խաչիս մեծ նշան, անչնչական շնորհին գրաւական
և ծածկեցեալ փառացն յայտարան, ծնկովք կրկնե
լովք և պատկերովք պատկառեցելովք և զգայական
դիմօք սքողելովք և անապիր երեսաց մեր գեղովք,
ի խոնարհ մածուցմամբ ի հպումն հողոյ՝ արժա
նապէս խոստովանել երկրպագեսցի։ Վասնզի յայս
քան մեծամեծ շնորհս հաղորդեալ, և յերանուեն

գլուխ

Գ-ա
Ծնաց մըթնակերպ արիւնորակ ձորձովքս ծածկել։
տաղինն վայրի եղեմակոնս կայից, ի բնակուէ հոտս
ի, ի դիմումն երազման ընթացից նորին։ Ա
Ա ոտոյ ի դիմումն երազման ընթացից նորին ի, ի սրբութիւնն վերին սրբուեցան,
Ծոցոյ պետն մաքրուէ համայն էակաց յա։ որ եմուտ
խատրև վերինն վարագուրի նախադրոյ հայրակինն,
յաւէտ անտի ամբարձեալ գովեալ գերունակուէ
դիտանոց կառուցիլ ի մէջ ըստորինս վայրի։ Ա՛ն և
լայլակ նոյնութէ տէրն երինի և երկրի ի բարձին
մահու ի հացն կենաց։ Որում հեղուսեալ անայ
խոյս միմեանց ձայնելով։ Ա կայք արկցուք փայտ
փութային ի լուսին ձառի ձայնի պատմողին խրաչ
բանիւ կշտամբի։ Ա՞յնք որք յանդգնուէ երագել
կանն եղեռնութէ տօհմին յակոբայ, նախագուշակ
կանն մարմին թաքչելոյ։ Որոյ աղագաւ մոլեգնա
բանն վկայեաց յաղագս անհնութակիրն այ յեղա
ր։ որ կեանս ծածկել յօրինականացն խուզարկուէ
տեսութեցն դիտմանց նախահրաւէր հրճուանաց։
նպատակ։ Ա՞յլ զնա գերազանցն նախագիծ նորա
Հասակի պատանեկաց պիտոյից՝ ունի առաջի աչաց
կանուէ, կասկածարկ վարժողուէ, սկզբնաբոյս
ղբջանուէ ջափոյ սիղղոբայիցն նախադատան ընտրա
հադարու՝ սարկածինն սինայի արտադծել ի թիւս
նիւթ վիմաց կենդանասպառ օրինի աղախնանուն
զարձան մովսիսադիր քերեալ ի քարանց կարծրա
լովուն յօդւածոյ բղխման երգաբնուէս՝ ոչ եթէ
ոչ ընձեռեսցէ սոցին առթողն։ Անաւանդ զնա
մարդս բանական, զորպիսի ըղձական ներբերս ձայնի
զնա ժամանեալ, ունող զօրինակ էին պատկերի

ամբայօրէն Հոխութեամբ յինքեան ամբարձեալ՝
Յասայ 9 · 6 նակ ած-եղէնն ազդերն՝ պայծառապարծ պնծանօք
Յոհան 19 · 17 կիրն կարեաց վշտաց յանցանաց, ։ ի յուս կենաց
Յասայ 63 · 1 էակիցն Հօր՝ հանդերձ ինքնիշխան Հաճութէ ան
մուճանի բռնաւորականն որակի. որ դիմեալ անցանէ
ընդ այս վայր ահեղ պատերազմի՝ Յանդի տեսանէին
զի յիւրան էին զնաչէին պատկեր։ Որով՝ ինձանէ՝ ի
նոյն դիտանէ ցուցել ծանուցաւ՝ ի հրաշօրէն Հան
դիպէ մեծ պատերազմէ ապաքինիչն մահու՝ զմրցա
նակն յաղթութեան պսակ պարծնաց՝ ի գլուխ ընկալեալ։
Յաջորս և զպատասխանի խաչապաւոյն փրկչի՝ իշար
63 · 3 առաջնոյն յաւելեալ Հոգեկրին, ։ Ես եմ որ Հարի
զինձան մեղացն միայն. և Հարել կոխեցի զքշնամին
կենաց՝ գործեաւն մահու պաշտման։ Խոցեալ զնա
քառասայր սլաքաւ զօրեղ այս զինու՝ ի կորուստ զե
նեալ սատակման մահու՝ մահացուցչին զմոլար բըն
նութէն։ Յայսոսիկ սուրբ գրիքն և դրեալ անդ
գործ գովելի՝ ի բացուստ ի հեռուստ իբր ընդ
Հուպ նայեցեալ տեսանօղ՝ զՀայցուցանօղն խոր
Հուրդ բանակարդ բարեզարդուքն խաչիս քննութ,
ի զինի հեռաւօրս զՀոգեշունչն տառ կարկառեալ՝
անճառ գիտութ պարզել ընծայեց։ Յանգի ևնոյն
ինքն նորն իբրև զնիւթ կենաց նորոգութէն՝ անկա
պուտ իշխանութէն՝ առիթ հանգստեան՝ վերստին
յադին դրախտի դարաստան, Հաճանական կամաց
էակիցն Հօր՝ հանդերձ ինքնիշխան Հաճութէ ան
զի յիւրան էին զնաչէին պատկեր։ Որով՝ ինձանէ՝ ի
մուճանի բռնաւորականն որակի. որ դիմեալ անցանէ
ընդ այս վայր ահեղ պատերազմի՝ Յանդի տեսանէին
զի յիւրան էին զնաչէին պատկեր։ Որով՝ ինձանէ՝ ի
նոյն դիտանէ ցուցել ծանուցաւ՝ ի հրաշօրէն Հան
դիպէ մեծ պատերազմէ ապաքինիչն մահու՝ զմրցա
նակն յաղթութեան պսակ պարծնաց՝ ի գլուխ ընկալեալ։
Յաջորս և զպատասխանի խաչապաւոյն փրկչի՝ իշար
63 · 3 առաջնոյն յաւելեալ Հոգեկրին, ։ Ես եմ որ Հարի
զինձան մեղացն միայն. և Հարել կոխեցի զքշնամին
կենաց՝ գործեաւն մահու պաշտման։ Խոցեալ զնա
քառասայր սլաքաւ զօրեղ այս զինու՝ ի կորուստ զե
նեալ սատակման մահու՝ մահացուցչին զմոլար բըն
նութէն։ Յայսոսիկ սուրբ գրիքն և դրեալ անդ
գործ գովելի՝ ի բացուստ ի հեռուստ իբր ընդ
Հուպ նայեցեալ տեսանօղ՝ զՀայցուցանօղն խոր
Հուրդ բանակարդ բարեզարդուքն խաչիս քննութ,
ի զինի հեռաւօրս զՀոգեշունչն տառ կարկառեալ՝
անճառ գիտութ պարզել ընծայեց։ Յանգի ևնոյն
ինքն նորն իբրև զնիւթ կենաց նորոգութէն՝ անկա
պուտ իշխանութէն՝ առիթ հանգստեան՝ վերստին
յադին դրախտի դարաստան, Հաճանական կամաց
էակիցն Հօր՝ հանդերձ ինքնիշխան Հաճութէ ան
կիրն կարեաց վշտաց յանցանաց, ։ ի յուս կենաց
Յոհան 19 · 17 նակ ած-եղէնն ազդերն՝ պայծառապարծ պնծանօք
Յասայ 9 · 6 ամբայօրէն Հոխութեամբ յինքեան ամբարձեալ՝

ընդ
Ի՛վ
բախակ ուղերձեալ, դարձեալ զհրացանկն գաւթի
ռազ սևեռել՝ի տերևաստաղարթ անկոյն տեսակ ամ
մահացուի, կամակար մտաք զբաղումն անարատ բեռ
վայելչապէս փառազարդեալ՝ի նմանահիւթ անկոյն
ղեցկապէս արծարծել շրջեկին։ Ա՚ զի նորն ադամ
մարմնոյն սեռից, եթէ ոչ՝ի բանէ բանին ունողին
Ա՚ասէ 27 • 52 ղդա՛ աբանչելի փոփոխմամբ՝ի նորոգ գոյութ գե
Հատո՛ւածեին ‖ բոլոր կառուցման կարծրանիւթ
դունս և զանազանակս հատել համառօտել՝ի սպառ
քոյթն սո՛ւերի ստորին անդնդոց։ և՝ի մասունս յո
աչաց միայն թարթափման, թնդեալ շտեմարան ան
նորոգ յեղյեղման։ Ա՚ա՛ և հուպ առ հուպ՝ի քթիթ
սիւնք հաստատուե հիմանց աշխարհի՝ յայլայլութի
Ա՚ասէ 27 • 51 բնաւիցս բնուեե։ Ա՚ն սաստկապես ահիւ դղրդել
սակի, ‖ դողացան սաստիկ սարսափմամբ եղելուիք
տեալ զնոյն՝ի նկատեալ տեղին սեղան սպանդի ,
նըւիրեցաւ՝ի վե՛ր նորին գառն անարատ, ՚ի ծուխ
պաղատման հօրն և՛ այ գրա՛ հաշտուե։ Ա՚ նորոյ՝ի
հանդիսիլ այնմ սոսկալի անպարտական զենման տե
խաղացման, զկայ հանգստեն առնոյր խաչակիր հե
ասոյն՝ի կատարս ծայրից դողդոջայ։ Ա՚ն հաստա
փոփոխման՝ի հրաւիրեալն տեղիս Ա՚րով՝ի վեր ամ
Ա՚ասէ 22 • 20 բարձեալ՝ի քայլս հանդարտութե տիրական գնացից
ասից յեղյեղման, գերազանց գարշապարանն յառաջ
տոյն՝ի կատարս ծայրից գողդոջայ։ Ա՚ն հաստա
խաղացման, զկայ հանգստեն առնոյր խաչակիր հե
փոփոխման՝ի հրաւիրեալն տեղիս Ա՚րով՝ի վեր ամ
Ա՚ասէ 22 • 20 բարձեալ՝ի քայլս հանդարտութե տիրական գնացից
ասից յեղյեղման, գերազանց գարշապարանն յառաջ
խաղացման, զկայ հանգստեն առնոյր խաչակիր հե
տոյն՝ի կատարս ծայրից գողդոջայ։ Ա՚ն հաստա
տեալ զնոյն՝ի նկատեալ տեղին սեղան սպանդի ,
նըւիրեցաւ՝ի վե՛ր նորին գառն անարատ, ՚ի ծուխ
պաղատման հօրն և՛ այ գրա՛ հաշտուե։ Ա՚ նորոյ՝ի
Ա՚ասէ 27 • 51 հանդիսիլ այնմ սոսկալի անպարտական զենման տե
սակի, ‖ դողացան սաստիկ սարսափմամբ եղելուիք
բնաւիցս բնուեե։ Ա՚ն սաստկապես ահիւ դղրդել
սիւնք հաստատուե հիմանց աշխարհի՝ յայլայլութի
նորոգ յեղյեղման։ Ա՚ա՛ և հուպ առ հուպ՝ի քթիթ
Ա՚ասէ 27 • 52 աչաց միայն թարթափման, թնդեալ շտեմարան ան
քոյթն սո՛ւերի ստորին անդնդոց։ և՝ի մասունս յո
դունս և զանազանակս հատել համառօտել՝ի սպառ
Հատո՛ւածեին ‖ բոլոր կառուցման կարծրանիւթ
մարմնոյն սեռից, եթէ ոչ՝ի բանէ բանին ունողին
ղդա՛ աբանչելի փոփոխմամբ՝ի նորոգ գոյութ գե
ղեցկապէս արծարծել շրջեկին։ Ա՚ զի նորն ադամ
վայելչապէս փառազարդեալ՝ի նմանահիւթ անկոյն
մահացուի, կամակար մտաք զբաղումն անարատ բեռ
ռազ սևեռել՝ի տերևաստաղարթ անկոյն տեսակ ամ
բախակ ուղերձեալ, դարձեալ զհրացանկն գաւթի

ածէր
դին աՀարտել որ շարժել ի փրկունս Հօտին ցրուելոյ,
Վրանզի առ սովաւ Հրման սոսկալի կամցին Հօր յոր
ծառն օրհնութիւն առիթն խաչի կամաւ ընծայեաց,
ծակն օրհնութիւն առիթն խաչի կամաւ ընծայեաց,
զմիածինն ծընունդ ծածուկն ծոցոյ՝ ի պարտիս
պատժոց մեղուցելոց՝ ։ ի ծառն անիծից մահադր
զայ։ Օ՝ ի զանունական յանցման զանդրանկին որդի՝
մարմնին մեզսօրէն դատմամբ՝ ի Հայրենի պարգեւաց
աչաց զգալեաց, ունելով Թաքուցեալ առ իւր զար
ձառից՝ պատրգ մեզ փրկանաց և դրաւ Թողուե մե
սիրոյն երախտեց ։ լսա պօղոսեան խնաստապատում
7 · 27 Նէեմ։

21 · 23 2 Օրին

աճէը զսուրն ՚ի վէր Հովհ֊ին սերելոյ։ ՚Ո՚ ար֊ Ո՚ած
թիւր 13 · 7
ասէ սուր ՚ի վերայ Հովհ֊ին իմոյ ընտրելոյ · զի փշ֊
զնա Հարեալ սպանից, և զՀօտն ցրուեցից, և դարձ֊
նայ առիս իսկ պարսրեցից ։ Յաղագս որոյ և
զնոյն փրկող Հովհ֊ոյ անուն՝ նախաձայն յայտնու֊ԷՔ
սեսանողացն՝ միայնակ իշխան ինքնակալ՝ դոյից տէրող
որոհմամբ տիրապէս՝ խ֊րատեղծն Հօսից տածօղ՝
բազկաձիգ գառանցն Ժողովօղ՝ ՚ի հեռուստ նախա
պատմեցին ։ Տէր Հովհ֊եացէ ասէ զնէք ։ Նո՛ւ ո՞ւր Նաում
որ Հովհ֊եաղ յակոբայ ընդ տանն եփրեմի, Հայեաց 40 · 11
՚ի խաչինս քոյոյ կամացդ արօսի ։ Ո՚ն դարձեալ Ովսէ
յաճ֊ելու ՚ի ձառս ազգման այսմ Հովհ֊ի գուշկման։ 79 · 1
՚Ա՚ն ասէ ած ած մեր, և սա Հովհ֊եացէ զմեզ անփոյթ 47 · 13
փոխ և անսահման ՚ի յաճ֊խտեն֊էն մինչև յաճ֊խտեն։
Ընդ սոյն յարմարեա՛ և զերդ երդողին, որ յայտնէ
քեզ զնշձս բազմանաց Հարսինն ՚ի սէր փեսային։
Ա՚ր Հովհ֊ես քալ Հովհ֊ի ասելով, ո՞ր Հանդուր Նահ
ցանես զՀօտ քո ընտրեալ ՚ի մէջօրէի, Հովանիդ խր 1 · 6
նամոյ նոցին կառուցել ։ Ո՚ սա և եսայի առ ձայնէ Եսայի
յերկրէ յերկինս ամբարձեալ։ Նո՛ւ Հովհ֊ին Հօտին 63 · 11
կարապետ անտանօր ընթացեալ ։ Սա որ Հովհ֊ս Եբէյ
լինի ՚ի մեծէն յովհաննէ ։ և գառն դաւանեալ։ 13 · 20
քանզի իբրև ։ զգառն անմեղ ՚ի զենուճն ածաւ ։ Յովհան
։ և իբրև զոչխար անարատ ՚ի ըսպանդ մատուցաւ՝ 1 · 29
ըստ երեմիայի և եսայեայ։ Ա՚յս Հովհ֊ս՝ Հզօր ձրշ Երեմիա
մարիամ, ձգտուռաբանուէ միշտ նշանակել ։ Եդ զանձն 11 · 19
իւր վասն ոչխարացն։ իբրև զգառն անարատ ՚ի վէր Նահում
սպանդի կենատունակս խաչէն։ Նո՛ւ զնախատինս նա 35 · 7
խատաց Հօրն իւր քամահողաց՝ որդին Հարուստ Յովհան
11 · 10

Ա՛յ
խաչիս աշտարակ պարսաւորեալ առ հայր արձակեց,
հիւթ զանկուածոյ հողածինն մարդոյ, ի լուսանորոգ
դին՝ ներհակ շնչական կարեց անփորձ յանցնացս,
ռացն լքման, եղականաւք փոխառեալ։ Կանգի զմ
նուցաւ։ Ա՛յ ադամն վերին՝ ի լրումն ներքնոյս փա
նակի, ընդդիմակ միջոց միջնորդաց երկուց եղծման
քեալ զմոդի մարդկութեն՝ ի ձեռն նորին ընտրական
ի հաճութիւն հաշտութեանն մարդկան փրկութեան։
Ասաց զինչ էր արդեօք պատարագն կամ սեղան
ընծայարան, ուր մատուցանէ զբնարակս փրկանիք նո
րոգման։ Ա՛յ ի բլուր բադնեց բազմանիւթ բարձ
րաբերձ ձեռնաստեղծական սեղանոց կշռեալ քա
նակի անմահ զենուամն։ Ա՞յլ՝ ի փրկանիւթ քառա
դեմ էքնաղակերպ երկնահնդոյն սրօբէտիպ քառ
առաքեալ զորեքկերպեն անօթս խաչիս։ Ա՛յ՝ ի սողո
մնեան սրահ տաճարին՝ որ զանբանիցն ջուխ ամ
փոփեր։ Ա՞յլ՝ ի դերկ միջոյ բնաւ՛ին աշխարհի ,
հողածին զարմից ծնողէ , ընդ վերնայարկ անձէ
ուադորթ երկնից կամարաւ , հանդէպ զամբարաց
՝ի նմա կառուցեալ լուսածագողաց։ Ա՛ւ զի սրբուհի
յաւէտ առ լոյսն երկին և երկիր գանձեալ ստաց
էածովք։ Ուստի և զանազօտ ծագումն ընկալեալ ,
և լոյս ՝ի ամանէ էիցս զգեցեալ , ծխալից շարաւ վի
շապին շոգիամէտ մըթին ըստ երին մռայլ շամանդ
դաղ նեմ խաւարին , խոպոպ խակ ցնդմամբ ՝ի բաց
փարատեցաւ։ Ա՛յն սուսեր մահագէն մարտի յաղթա

ընդ շուքմարանս հասեալ զդիւութեան նոցա իմաստից՝ շաղկապեալ աւարտեցաւ ի մի բոլոր լուծիլ, սակս ի զանազան մասանց թեալ բանականիս էութիւն, որ ի զանազան մասանց նկատելոյ ոչ ի կամս ստեղծողին համաձայնեցաւ ստեղծել պատկերին կերպացանօղն՝ ի սահմանաւոր վերածեց։ Եւ իբր ոչ ի կամս ստեղծողին համաձայնեցաւ ստեղծել պատկերին կերպացանօղն՝ ի սահմանաւոր վերածեց։ Եւ իբր ոչ ի կամս ստեղծողին համաձայնեցաւ ստեղծել պատկերին կերպացանօղն՝ ի սահմանաւոր վերածեց։

Ա՛յր զապականագիր մուրհակին պարտեց նախ նոյն յանցանաց՝ աննորոգելի եղծմամբ պատառեց։ Եւ զփախուցեալն յընտրականութէ դատման օրինին նախատուր կացակին, աւրաւանդ արարչապարգեւ սահմանին, ձգմամբ ձեռաց ի խաչն պարտեաց, զնմանասեր զանկաճան ըմբռնեաց։ Ա՛յրոյ երեք սանանչն հանդուրժուն զանկիրթն վարժից՝ կալմամբ կապանաց հաւատոյն յաճ՝ որդեգրութէ կարգն վերածեց։ Եւ իբր ոչ ի կամս ստեղծողին համաձայնեցաւ ստեղծել պատկերին կերպացանօղն՝ ի սահմանադրեալ միջոց պայմանի վճռին վրիժուց կանուխ անիծից զինքն հեղուսեալ, վերացել բարձրացեալ և մերկ մարմնովն պնդել՝ ի խոշոր և՝ ի դժուարակիրն այն ապաշխարան, սեւեռակապ և խստապինդ բնութէ բեւեռեաց։ Ա՛յրոյ և զընդվզեալն ապստամբուն՝ ի համբերատարը հաւանութէ, հպատակութէ խաչիս խորհրդոյ մատոյց մաճուցել։ Ա՛ր որ և

հայի խոտորնակին ձևոյ յայտանկատ տեսարան։ Եւ արդ՝ զինչէ իմանալ իմաստիւք սրտի զհրշանդոգ և անճարակերտ խաչիս եղանակ։ Ա՛րդեօք տիրական ինչ դոյացութի, եթէ ստրկային սկզբնաւորութի։ Ա՛ծականին դիտման տեսութի, եթէ մարդկեղէն ինչ իմաստութի։ Ա՛րարչական գծագրութի, եթէ ստորնային սկզբնաւորութի։ Ա՛րդարև ոչ մարդկային յարմարութիւն ինչ իրի, քան թէ վերնային զսէրն ընդ ապեմք։ Ա՛նդի ի զանազան տարից զշարադրեալ բանականիս էութի, որ ի զանազան մասանց կազմեալ ամենայն հոգեւոր և մարմնաւոր արարածոց։

զբաղեցաբեբաս բանեց օրհնութեամբ։

Ընծային անբաւ հանճարոյն՝ ամենանկատ տե
սութեանց աշացն՝ յարմարական ձեւակերպութի
ւնեան Աշան։ Որ՛ ի սկիզբն գոյանալոյն յէն
հակացս՝ տարածումն յատակաց գետնոյն կատուց
մանց, ի գուշակութիւնս քումդ օրինակի, ի կայս
քառանկիւն կերպի հաստատեցաւ։

Յարերբանեալ ես կենդանակիր ածեան ընշան փայ
ոիդ փրկուեւ։ Որ՛ ի հազարաւորս բիւրուց բոցեղէն
զբաւորնոց՝ զզարմ զանակի մարդկասերմ բուսոյ

պատկանատեսակ պատկերի իւրոյ։

Ո՜չ ևս քան չափոյ ինչուան զօրութեան, յինքնանաքոյ ներշնի
ածեան Աստիճան՝ այսուհետեւս յօնեսցուս ջոյն մարդոյ ընծայիչ
ընդ ջուրս հիւթ խառնըլճածոյ թանձրութեամբ մարմնոյ՝
ի թեւս իւր կախեալ խաչակիրն ժուժկալութեան՝ ի
հոգի անօար զըսպեալ փոխադրէ։ Այն իբր քառաչ
կղեան ստուար առաստանաւ զխորհուրդն՝ ի մեզ սան
ձեալ յարձակումն։ Այն որպէ՛ ի վեհ ամբարձմամբ
հանեալ զծանրութեամբ մարդոյս խակութեան երագ սլաց
մամբ յիմանալիսն գերամբարձել՝ ածութեան ընծայե
ցուցանէ։ Ա՜յսոքիկ՝ ածագործ և անձառաշնորհ
խաչիս են զօրութիւք։ զորս ընդդէմ դուամարիչ։
Ա՜ինչ զի զմոլորեալն մտաց խակութեան զաստ յարմարիչ։
Օ՜ անբանական վընջողութեան ասուն կենդանեաց՝
ողջախոհաբար զգօնացուցանէ։ Օ՜ այլանդակականն
օտար տեսութեան՝ ընտանի զօրութեամբ աղէն համեմիչ։
Օ՜ անհարթութեան՝ ի պատշաճականն՝ ուղղակի միաչ
ընդ ջուրս հանդիպ հաւասարիչ ըստ քառադիրն ձեւոյ
պատկանատեսակ պատկերի իւրոյ։

Ո՜ր
Զրանեալ ես նշան զօրութեանդ երիվարական խաչիդ։
օրհնեալ փառք տո՛ւ ի տեղւոջ իւրում։
երդաբանութ՝ զանեղջն խկութ՝ ի քեզ պահեն,
սադդայի։ Ասաի և յայ ոտից տեղիդ, գեղեցիկ
տեաց։ քանզի ի վե՛ր քոյ ինչեաց բարբառ ձայնի այ
ՀՈՅն կազմած՝ զբո փոփոխութիդ ի բացուստ նկա՛
Ցանե այլասեռ նիւթոյն Հալած յէլէքտռիս ան
իբր զբո անդաստպատ գաղափար յինքեն ընկալել։
Հրդին՝ զդրու՛ խաչիդ անփոփոխադիր տեսակ ի
յինքեն նկարէր։ ‖ զոդի կենդանի էին ազդեցման,
Ո՛րանզի անի՛ ի յանի՛ խառնեալ խոր
նութե։ ‖ Ո՛րանզի անի՛ ի յանի՛ խառնեալ խոր
կառացն, սերարփին սիրասուր սլացմամբ սիրասա
րաս սա՛ռամամբ, անսայթաքելի գնացիւք, զքոյդ
բազմատեսող յոքնաչեայ քրօբէանիւթ ձևացեալ
զա՛կիդ. Հետևմամբ, անկարօտաձեմ ճախրանօք
Ո՛ր՝ ի դրու՛ դիմակացն քառակուսեան լծորդացն,
Ո՛րեաեալես նբ պանծալի նշան Հրաշալեան խաչիդ
օրհնեա՛լ է փայտն որով լինի արդարութի։
խորհուրդ՝ բացերևապես լինի գոհաբան ասելով,
սանգըն նախագիծ դիտամբ նկատել զՀրաշալի քո
զոր յերդագիր տառն իմաստունն Հոգիանիւթ Տը
Ո՛ր մահատիպ տեսակ՝ զկենացն ունիս զպարգև։
Ո՛ւեալես նշան փրկական փառացն յիսուս։
նես՝ ի քեզ բազմելոյդ մաքուր օրհնաբանս։
թեամբ՝ միապար երդակցութեամբ ընծայեցուցա
թեան, խրախոյս Հանդիսիւ՝ միախումբ դասակցու
բակեալ ի կիրթ կցորդութեան քում Հաղորդու
բանական բազմաթիւ բնութեանն՝ քեւ դասախո

3 • 12 Զրանեալ ես նշան զօրութեանդ երիվարական խաչիդ։
օրհնեալ փառք տո՛ւ ի տեղւոջ իւրում։
երդաբանութ՝ զանեղջն խկութ՝ ի քեզ պահեն,
սադդայի։ Ասաի և յայ ոտից տեղիդ, գեղեցիկ
3 • 12 տեաց։ քանզի ի վե՛ր քոյ ինչեաց բարբառ ձայնի այ
ՀՈՅն կազմած՝ զբո փոփոխութիդ ի բացուստ նկա՛
Ցանե այլասեռ նիւթոյն Հալած յէլէքտռիս ան
իբր զբո անդաստպատ գաղափար յինքեն ընկալել։
Հրդին՝ զդրու՛ խաչիդ անփոփոխադիր տեսակ ի
1 • 20 յինքեն նկարէր։ ‖ զոդի կենդանի էին ազդեցման,
Ո՛րանզի անի՛ ի յանի՛ խառնեալ խոր
1 • 15 նութե։ ‖ Ո՛րանզի անի՛ ի յանի՛ խառնեալ խոր
կառացն, սերարփին սիրասուր սլացմամբ սիրասա
րաս սա՛ռամամբ, անսայթաքելի գնացիւք, զքոյդ
բազմատեսող յոքնաչեայ քրօբէանիւթ ձևացեալ
զա՛կիդ. Հետևմամբ, անկարօտաձեմ ճախրանօք
5 • 1 Ո՛ր՝ ի դրու՛ դիմակացն քառակուսեան լծորդացն,
Ո՛րեաեալես նբ պանծալի նշան Հրաշալեան խաչիդ
14 • 7 խորհուրդ՝ բացերևապես լինի գոհաբան ասելով,
սանգըն նախագիծ դիտամբ նկատել զՀրաշալի քո
զոր յերդագիր տառն իմաստունն Հոգիանիւթ Տը
Ո՛ր մահատիպ տեսակ՝ զկենացն ունիս զպարգև։
Ո՛ւեալես նշան փրկական փառացն յիսուս։
նես՝ ի քեզ բազմելոյդ մաքուր օրհնաբանս։
թեամբ՝ միապար երդակցութեամբ ընծայեցուցա
թեան, խրախոյս Հանդիսիւ՝ միախումբ դասակցու
բակեալ ի կիրթ կցորդութեան քում Հաղորդու
բանական բազմաթիւ բնութեանն՝ քեւ դասախո

Ղեւտ. 10 · 28 որո՞ւ ապացոյց նախանշանակ մարդարէն ընտրել
Յորոյ ապացոյց նախանշանակ մարդարէն ընտրել
Ա՛ռաք անթափշամ զարդու սիօնի՝ նշան գովելի։
Ա՛ռաք անթափշամ զարդու սիօնի՝ նշան գովելի։
Ա՛նդ ածային անազօտ և անպարագիր մարմնոյն
Ա՛նդ ածային անազօտ և անպարագիր մարմնոյն
յիսուսի միացեալ խորհուրդ պատուելի խաչիդ։
յիսուսի միացեալ խորհուրդ պատուելի խաչիդ։
Ա՛ռանդի իբրև զերեսակ նմին և տեսակ կոչի զնոր
Ա՛ռանդի իբրև զերեսակ նմին և տեսակ կոչի զնոր
ծոցդ ինքեան նշանակ։ Ա՛յրոյ պաշտի և երկրպագի
ծոցդ ինքեան նշանակ։ Ա՛յրոյ պաշտի և երկրպագի
աճ չարչարեալ՝ ի քում պատկերի։
աճ չարչարեալ՝ ի քում պատկերի։

Ղեւտ. 2 · 1 Յորինակին առաւել հայեցեալ եզեկիէլի՝ և հրաշ
Յորինակին առաւել հայեցեալ եզեկիէլի՝ և հրաշ
շալի հեթանամբ տեղւոջ տբեալ աքանչելեացն՝ ի միա
շալի հեթանամբ տեղւոջ տբեալ աքանչելեացն՝ ի միա
խառատ պակել շրջեցաւ. և՝ ի քեզ անդրէն վերստին
խառատ պակել շրջեցաւ. և՝ ի քեզ անդրէն վերստին
՝ի ձեռաց անեղին զօրացեալ դարձաւ։
՝ի ձեռաց անեղին զօրացեալ դարձաւ։

Ել. 8 · 4 Ո՛ր ոտեանողին նախապիտուէ հոգեւոցն բանի՝
Ո՛ր ոտեանողին նախապիտուէ հոգեւոցն բանի՝
աթոռ բարձրացեալ և վերացեալ ամբարձաւիդ ձերդ
աթոռ բարձրացեալ և վերացեալ ամբարձաւիդ ձերդ
մամբ գուշակեաց այս։ Եւ պաշտպանեալ սրովբէա
մամբ գուշակեաց այս։ Եւ պաշտպանեալ սրովբէա
դումար շրջապարուբք սահառնացեալ թևոց սլաց
դումար շրջապարուբք սահառնացեալ թևոց սլաց
մամբ զբաղմեալն՝ ի քեզ՝ Երրորդական սրբերդե
մամբ զբաղմեալն՝ ի քեզ՝ Երրորդական սրբերդե
նութ, որ զօրութեց դասուց անմահից՝ աւարտեալ
նութ, որ զօրութեց դասուց անմահից՝ աւարտեալ
ձայնիւ զնոյն դաւանել։ Ո՛ որոյ խակուէ ծածուկ
ձայնիւ զնոյն դաւանել։ Ո՛ որոյ խակուէ ծածուկ
խորհրդոյ՝ պարզ և մեկին յայտնեալ յօհաննու՝
խորհրդոյ՝ պարզ և մեկին յայտնեալ յօհաննու՝
տեսիլ փառացն ասաց յիսուսի։
տեսիլ փառացն ասաց յիսուսի։

Ել. 4 · 8 Ո՛ օրացեալ ես և պաշտեցեալ անպատմելի պատմով
Ո՛ օրացեալ ես և պաշտեցեալ անպատմելի պատմով
նազելի նշան։ Ա՛ր՝ ի գուշակումն նշանակուէ քումդ
նազելի նշան։ Ա՛ր՝ ի գուշակումն նշանակուէ քումդ
խորհրդոյ, պատերազմական մրցման մարտին զան
խորհրդոյ, պատերազմական մրցման մարտին զան
սակ և զինդիր վրիժուց տանն իսկի գերեցելոցն՝ ի
սակ և զինդիր վրիժուց տանն իսկի գերեցելոցն՝ ի
քաբէոնի՝ յաւարտումն ամանակի դրձին յակօբայ,
քաբէոնի՝ յաւարտումն ամանակի դրձին յակօբայ,
երիվար աշխոյժ կարմրերանգ գունոյ, մարդարէին
երիվար աշխոյժ կարմրերանգ գունոյ, մարդարէին
ընտրելոյ՝ ի խորհուրդ ծածուկ նախածանուցար։
ընտրելոյ՝ ի խորհուրդ ծածուկ նախածանուցար։

Ել. 2 · 1 Ա՛կզին փառաց մեծութեն հօր նշան պաշտելի։
Ա՛կզին փառաց մեծութեն հօր նշան պաշտելի։
Ա՛ր նախ քան զձնմարիտ ընտրհացդ քոյ յայտնուիլ,
Ա՛ր նախ քան զձնմարիտ ընտրհացդ քոյ յայտնուիլ,

Խոստովանեալ ես խորհրդարան մեծութեանդ էին, և
զին աղեղան ներհակ դու վահան։

Ոչ փրկութեան, անմարտունչելի սլաքին հարման և քաջ
ընկալաք պահապան, ի մեզ ընկալաք նշան
Պաշտ 59 • 9 ուսաւորեա՛լ ես ամենազօր նշան խաչիդ փրկութ։ Ա
որպէս և դու ընդ նմա՛ ես միշտ միացեալ։

Որ երբեմն նոյնինքն ի քեզէ յայտնի հանդուցեալ.
եր քո՛ ի պատկեր տեսակի մերում քում նշանակի։
նկարագիրն կենդանաստեղծ երեսաց մերոց Ղեւտ
Յանմատոյց փառացն այ լուսաւորեցար։ Ո՞ինչ զի 4 • 20
Նկատեալ լուսով նորոգեալ քեզեան նշան։ Որ ի
մեալ՝ միում յի քան թէ իջեալ ընծայեցուցանես։
աւազան շնորհիւ մաքրութեանդ զամբչն տեսակ ընկերդ
ի հակակայս խայտաբղետութեանդ մեղացն գունով, իմի
շառաւիղն։ Որ ի գոյն արեն որակի ներկես զազգս
այլազեղուս բազմաթիւն զարմի։ Այն կամ զդարձեալ
երամոյ գառնածին հօտից տանն լաբանու։ Վանդիր
ի քոյդ նշան գեղերիմեալ զոչ-ղեշ սիգնօնի՝ քում Ծնունդ
արարչաստեղծ։ Որ ի վաղնջուցն կանխութ զքոյդ 30 • 36
տպաւորեալ զարմանագործութիւն ի գոմարտակ
Ոչ ողջեալ գոմարութեանդ բանական հօտից նշան
Հառ փառաց մեծին այ վերանրիւազեն։

Որ ի սաղմոսանրիւազ երգոյն յորդորման՝ զքեզ Պաշտ
ուսաւորեա՛լ ես ամենազօր նշան խաչիդ փրկութ։ 59 • 9
որպէս և դու ընդ նմա՛ ես միշտ միացեալ։

Որ երբեմն նոյնինքն ի քեզէ յայտնի հանդուցեալ.
եր քո՛ ի պատկեր տեսակի մերում քում նշանակի։
նկարագիրն կենդանաստեղծ երեսաց մերոց Ղեւտ
Յանմատոյց փառացն այ լուսաւորեցար։ Ո՞ինչ զի 4 • 20
Նկատեալ լուսով նորոգեալ քեզեան նշան։ Որ ի
մեալ՝ միում յի քան թէ իջեալ ընծայեցուցանես։
աւազան շնորհիւ մաքրութեանդ զամբչն տեսակ ընկերդ
ի հակակայս խայտաբղետութեանդ մեղացն գունով, իմի
շառաւիղն։ Որ ի գոյն արեն որակի ներկես զազգս
այլազեղուս բազմաթիւն զարմի։ Այն կամ զդարձեալ
երամոյ գառնածին հօտից տանն լաբանու։ Վանդիր
ի քոյդ նշան գեղերիմեալ զոչ-ղեշ սիգնօնի՝ քում Ծնունդ
արարչաստեղծ։ Որ ի վաղնջուցն կանխութ զքոյդ 30 • 36
տպաւորեալ զարմանագործութիւն ի գոմարտակ
Ոչ ողջեալ գոմարութեանդ բանական հօտից նշան
Հառ փառաց մեծին այ վերանրիւազեն։

Որ ի սաղմոսանրիւազ երգոյն յորդորման՝ զքեզ Պաշտ
ուսաւորեա՛լ ես ամենազօր նշան խաչիդ փրկութ։ 59 • 9
որպէս և դու ընդ նմա՛ ես միշտ միացեալ։

Որ երբեմն նոյնինքն ի քեզէ յայտնի հանդուցեալ.
եր քո՛ ի պատկեր տեսակի մերում քում նշանակի։
նկարագիրն կենդանաստեղծ երեսաց մերոց Ղեւտ
Յանմատոյց փառացն այ լուսաւորեցար։ Ո՞ինչ զի 4 • 20
Նկատեալ լուսով նորոգեալ քեզեան նշան։ Որ ի
մեալ՝ միում յի քան թէ իջեալ ընծայեցուցանես։
աւազան շնորհիւ մաքրութեանդ զամբչն տեսակ ընկերդ
ի հակակայս խայտաբղետութեանդ մեղացն գունով, իմի
շառաւիղն։ Որ ի գոյն արեն որակի ներկես զազգս
այլազեղուս բազմաթիւն զարմի։ Այն կամ զդարձեալ
երամոյ գառնածին հօտից տանն լաբանու։ Վանդիր
ի քոյդ նշան գեղերիմեալ զոչ-ղեշ սիգնօնի՝ քում Ծնունդ
արարչաստեղծ։ Որ ի վաղնջուցն կանխութ զքոյդ 30 • 36
տպաւորեալ զարմանագործութիւն ի գոմարտակ
Ոչ ողջեալ գոմարութեանդ բանական հօտից նշան
Հառ փառաց մեծին այ վերանրիւազեն։

և նշան պարծանակ մահու յաղթողին։ Կանգնի քո
Ովսէ. 9 · 11 ձիաւորեալ դուն եղեր ձորձով ‖ ընդ մեծին յակոբայ յա-
րիւն խաղողոյ, արագ ընթանայ ի դժնարուկոս մըթին
շառաւրան խորին դժոխոց՝ ածային հոգւովն լոյս ծա-
Դան. 2 · 22 գեալ։ Ո՛ր և դանիէլ ազդեց մեզ յստակ։ ‖ որ կայ
ի խաւարի և լոյս իւր ընդ նմա փայլէ համարձակ։
Ամոս 20 · 22 Ո՛նոյ զմեզ վերըստին ի մահն յիւ նշան արար
Ամոս 10 · 37 չակիր։ ‖ Ո՛ր սիրեցնարարն բարեաց յիւ՝ մկրտու-
և բաժակ լըւացման մեղաց և արբման կենաց զքեզ
դաւանեաց։ ‖ Նոյն զնոյնդուն փառաց խնդրողաց
որդոյն որոտման, զնենասունակ խորհուրդ քո ազդեց։
Լացարան անբաժանելի հրաշից անմահին յիւ նշան
անպարտելի։ Կանգնի քո գօտևորեալ միջապինդ
ամրութեամբ բանին մարմնացիլ՝ սիրեաց յոքնաթիւ
ազանց հեթանոսաց, ի շնորհ որդեգրուե ծնողին
իւրոյ զամենեսեան զմեզ հրաւիրեալ։

Յանդիսակիր նահատակուե նախկի վկայելոյն խաչ
անեղակերտ։ Կանգնի ի քեզ ծանուցաւ բևեռելն
աճ՝ մարդ երկրորդ՝ ստեղծիչ առաջնոյն։ Յոր նա որ
տարատրտհեաց ի կենաց դրախտէն զկողին պարտա
կից, նոյն դարձեալ ի քեզ զմահակիցն ինքեն՝ յայն
վայր ցանկալի եմոյծ հրամանաք իւրով վերստին։
Ծնար ընծայատուոյց գառինն անմահի խաչ
Ծն. 1 · 33՝ 36 ամենազօր։ ‖ Կանգնի լուսին և սկիզբն առաքելոց
և մարգարէից, մաքրութեամբ կարապետան և արարչին
նախընթաց, զբաժմեալդ ի քեզ՝ դառն անարատ այ
և հօր, ի մկրտուեն աւուր մատամբն յայտնեաց։
Ո՛ր ի բարձոյն մեղաց բնաւին աշխարհաց՝ զանձն
իւր ի վերայ քո պատարագ նըւիրեաց։

Զ ամբար անշէջ և անսուեր բոցով պայծառ փայ-
լատակեալ նշան ամենադով։ ‖ Կանգուն ի քեզ անդ
պարունակին աճ մարդացեալ՝ արտաքոյ բանակին 16 · 27
աճապարեալ՝ ամենածախ հրոյն ի չարչարին ողջամբ
կիզեալ՝ սրբութիւն մեզ ցուցանէ։ Որ և անմահն՝
անշնչութեամբ ըստ առակաւորի զոհիցն կիզման՝
զձարպ հնազանդութեան՝ հօր ձեռնձերեալ՝ զաճային 3 · 14
հոգին բուրումն անուշից կնդրուկ հաշտութեան
նմին ախորժակ յերկինս արձակեաց։

Ա եմարան և ընդունարան երկնից արքային նշան
աճ ընկալ։ Ա՜ճ են սքանչելիքն այ առ քեզ՝ քան թէ
ի վիրանն սողոմոնի։ Օ՜ ի՛ ինձ միայն աստեղք լու-
սատու շրջան առնուն ձեմելով։ ‖ Ա՜ն վարագոյր 2 Հայ
տարածեալ ի մէջ փառացն այ։ Ա՜յր դու զճաճ- 3 · 14
կեան՝ ինձանէ՝ յայտնի շշափել մեզ ընձեռեցեր։
և ի ձաշակումն հաղորդութեան կենացն հացի,
լուսաւորեալ զմարդիկ մատուցեր։

Ա՜ք րութիւն և բժշկութիւն ախտից մեղաց՝
քաձիր նշան կենստու խաչիդ։ Ա՜քեզ նորոգիչն
խնամով ի ստորինս երկրի հետևեալն աճ՝ զտիւմ
էարութեան ժահահոտ յանցուածոց՝ հրանշոյլ և
անշէջ բոցով ստոյրեաց։ Օ՜ որ հրեշտականուն
մաղաքիա աւետարանեալ կանուխ մեզ ապդեաց։
Ա՜ռաք եղեցիդ երկիւղածաց իմոց արդար արեգական 4 · 2
բժշկութեան թևովք սլացեալ։

Ա՜ստ-

թեան կոյս քոմդ Հանգստեան տեսաւորեցան։
6.5 տեսչութեամբ։ դէմք Հետոց կառացն ի բնակու-
մերոյ երասանի պնդութեբ։ Նաւզի և խորհրդական
զազանց զսիրտ նրբաձեռս ուղղութբ ի զաստուի
երադմամբ ի կոյս ջորս դիմեցմամբ՝ զազգաց և
8.6 ըստ զաքարիայ ի ջարին դումարս։ Ա՛ն ձեռնթաց
1.18 քառալծորդ զուգութբ՝ ։ յապեցուցներս զցասումն այ
պանական նշան ամենազօր։ ։ Ա՛ր խեթկիչ եղջերօք
Ո՛. 14 Ոչխարք ազեանս եղերաց տիեզերաց կնիք պահ-
լցան բարեաց լուսթբ ի փառս անեղին։
դէմս լուսանկար փրկուհքս այսոքիկ յանկեալ առ
պայսն յուսով յայտնեացի։ Քանզի արդարև ի-քո
17.11 բազմերջոյն, ։ որ ամենակալ, որ էն և որ էր, և որ յա
Ուստի և խոստովանեցաւ ի վերին աթոռոյն շրջան
զապառնիս նշանակեալ, գառն հեծեալ ի ձերմակ
29.12 երիվար. և զդիմեցուածն ժպրհուե վիշապին վանել։
Յայտ պատմաբանեցար ի տեսողէն։ Ո՛. անցեալն իբրև
եղև ամենազօր։ Ա՛ր ի յայտնուհն իբրև առակաւ
արիւնտից մարմնաւոր անտեսուե բնակողին ի քեզ
Ունօղ յաղթուհե զօրեղն ուժգնութբ տիրական
քան զուշ խորհրդոյ իմաստից դերալրանալ բազմեցար։
զայականնաց զեռեղել որշեցար, սակայն անդր
րաց զգայականաց զեռեղել որշեցար, սակայն անդր
ցուցիչ նշան։ Ա՛ր թագաւ ի սահմանելի քառից տարե
Նորհատուր աւանդ լուսոյ պարդևաց էին կէ
3.24 ընթացիւք՝ զցանկն անջրպետ սրոյ սրօբէին։
Ոնկր յերկիր կենդանեաց։ ։ խրամատեալ ինքնիշխան քո
Ա՛ն տիրապէս միշտ առաջնորդես զքեզ տիրոջաց
ամենանձուկ Հանապարհին փայտ նորոգութեան։
ա՛խահեռեօղ վերնական անծանօթ և անընտել

Պայծառանշոյլ Յահ վերին ծադման փրկչին մեր
նշան անպարտելի։ Որ վաղվեկոյց աղդմամբ դու
շահեցար ի գերոյն նկարել։ յորոյ օրինակ նահանգն
յեսու մանասեան յովսեփայ բողքոջն անդրանիկ,
իբր նախատիպ մերոյդ կոտակի, ||զքարինս ամփոփեց
ի յորդանանէ՝ հնոյն իսրայէլի նշանակ ուխտի։
Ա՜յլ զքեզ փրկութիւն յոյս երկնից փառաց՝ նո
րոգն յիս հեթանոսաց ետ եկեղեցեաց։

Զոյն կենդանւոյ նորագործն աճազանի մաք
րարանդ նիւթ նշանդ երկրպագեալ։ Որ իբր խմոր
անապական կենաց զանգճածոյ արկեալ յարդանդ
մօրն եկեղեցւոյ, զառ ընկղմեալն ի տգեղ գունոյն
յեղեալ փոփոխես։ և յընտանութիւն արեանն յի
ներկեալ զարդարես։ և նորոգ ծնեալոցն ծածկոյթ
լուսաւոր զքո զանձամբ արկանես։

Ա՜հ կենսաչուս Ճանապարհի արդարոցն՝ խաչ
փրկչին հետևակ։ Կանգուն ախորժողացն զերկնից
կայան՝ զքեզեդ առաջի բանալիք բացարան։ իբրև
զընդակից դաստիարակարան, տրճեալ մեզ զքեզ
տիրական, հետոցն ուղղութեան։

Ասուր ածամուխ բարձրացեալն այցելութե։ նշան
ագանչելարձեստ փայլակնաձև փայլմամբ յեսանել։
քառասայրեան գոլով բերանաւ, ի ձեռն աղոտակ
աջոյն յի յեղմամբ շողշողել։ Որ ի փրկուէ նորոգ
ման մարդոյն՝ զչիս ուժգնապիրկս չարին խստուէ՝
քև հատել նպաս պարտութեց։ զօրեղ երթմամբ ի խոր
խորոտեալ, անպատճառելի լուծեալ խորտակեաց։

Ա՜ւ մեր մարդացելոյ արարչին՝ աղդումն ածային
խաչ խորհրդական։ || Կանգուն դու դիւրակործան

Յես 4 • 20
ես 1 • 24
ես 1 • 4

և ընդարձակ մարդկան Տոմդեցւոյ։

Ա ԹԻՒ Ա

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ։

Ա ՅՈՒՆ Ա 1 Ի սկզբանէ էր Բանն, և Բանն էր առ Աստուած, և Աստուած էր Բանն։ 2 Նա էր սկզբանէ առ Աստուած։ 3 Ամենայն ինչ նովաւ եղեն, և առանց նորա ոչ եղև ոչ մի բան, որ եղեալ է։ 4 Նովաւ էր կեանք, և կեանքն էր լոյս մարդկան։ 5 Եւ լոյսն յխաւարի լուսաւորէ, և խաւարն զնա ոչ ըմբռնեաց։ 6 Եղև մարդ մի առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։ 7 Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ 8 Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ 9 Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ, որ գայ յաշխարհ։ 10 Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ճանաչեաց։ 11 Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան։ 12 Որ ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիք Աստուծոյ լինել, հաւատացելոցն յանուն նորա։ 13 Որ ոչ յարեանց, և ոչ յարենէ մարմնոյ, և ոչ յակամայութենէ այրոյ, այլ յԱստուծոյ ծնան։ 14 Եւ Բանն մարմին եղև, և բնակեցաւ ի մեզ, և տեսաք զփառս նորա, փառս իբրև միածնի յհարցէ Հաւր, լի շնորհաւք և ճշմարտութեամբ։ 15 Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, և աղաղակէ ասելով. Սա էր, զոր ասացի, թէ որ յետ իմոյ գալոցն է, առաջի իմոյ եղև, զի նա էր յառաջագոյն քան զիս։ 16 Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, և շնորհս ընդ շնորհս։ 17 Զի օրէնքն յՄովսիսէ տուաւ, շնորհն և ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղև։ 18 ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածինն Որդի, որ է յգիրս Հաւր, նա պատմեաց։

19 Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս և ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա, թէ դու ո՞վ ես։ 20 Եւ խոստովանեցաւ, և ոչ ուրացաւ, և խոստովանեցաւ, թէ ես ոչ եմ Քրիստոս։ 21 Եւ հարցին զնա, թէ ապա ի՞նչ, Եղիա՞ դու ես։ Եւ ասէ, թէ ոչ եմ։ Մարգարէ՞ դու ես։ Եւ պատասխանի ետ, ոչ։ 22 Ասացին ցնա, թէ ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն, որ առաքեցան առ մեզ։ Զի՞նչ ասես զանձին քո։ 23 Ասէ, թէ ես ձայն մի եմ աղաղակողի յանապատի, ուղղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ 24 Եւ առաքեալքն էին յփարիսեցւոց։ 25 Եւ հարցին զնա, և ասեն ցնա, թէ ապա ընդէ՞ր մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մարգարէ։ 26 Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս, և ասէ, թէ ես մկրտեմ զձեզ ջրով, բայց յձեզ կայ, որ զձեզ ոչ ճանաչէք։ 27 Նա է, որ յետ իմոյ գալոցն է առաջի իմոյ եղև, զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ կապուտից նորա։ 28 Զայս ամենայն յԲեթաբարա եղեն յայնկոյս Յորդանանայ, ուր Յովհաննէս մկրտէր։ 29 Յաւուրն միում տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալ առ ինքն, և ասէ, թէ ահա Գառն Աստուծոյ, որ առնու զմեղս աշխարհի։ 30 Սա է, վասն որոյ ասացի, թէ յետ իմոյ գալոցն է առաջի իմոյ եղև, զի նա էր յառաջագոյն քան զիս։ 31 Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի յԻսրայէլ, վասն այնորիկ եկի ես մկրտել ջրով։ 32 Եւ վկայեաց Յովհաննէս, և ասէ, թէ տեսի զՀոգին իջանելով իբրև զաղաւնի յերկնից, և հանգեաւ ի վերայ նորա։ 33 Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս, թէ յորում տեսանիցես զՀոգին իջանելով և հանգչելով ի վերայ նորա, նա է, որ մկրտէ Հոգւով սրբով։ 34 Եւ ես տեսի, և վկայեցի, թէ սա է Որդի Աստուծոյ։

35 Եւ յաւուրն միում կայր Յովհաննէս և երկու ի աշակերտաց իւրոց։ 36 Եւ հայեցեալ ի Յիսուս երթեւեկեալ, ասէ, թէ ահա Գառն Աստուծոյ։ 37 Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն, և գնացին զհետ Յիսուսի։ 38 Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ, և ետես զնոսա գալ զհետ իւր, ասէ ցնոսա, թէ զի՞նչ խնդրէք։ Եւ նոքա ասացին ցնա, Ռաբբի, որ թարգմանի Վարդապետ, ուր բնակեցար։ 39 Ասէ ցնոսա, թէ եկայք և տեսէք։ Եկին և տեսին զուր բնակեցաւ, և մնացին առ նմա յաւուրն յայնմիկ։ Եւ ժամ էր իբրև տասն։ 40 Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, մի ի երկուց աշակերտացն, որ լուան ի Յովհաննու, և գնացին զհետ նորա։ 41 Գտանէ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, և ասէ ցնա, թէ գտաք զՄեսիա, որ է թարգմանեալ Քրիստոս։ 42 Եւ տարեալ զնա առ Յիսուս։ Հայեցեալ Յիսուս ի նա, ասէ, թէ դու ես Սիմոն որդի Յովնանայ, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ է թարգմանեալ Պետրոս։

43 Յաւուրն միում կամեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա, և գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս, թէ հետեւեա ինձ։ 44 Էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի և Պետրոսի։ 45 Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա, թէ զոր գրեաց Մովսէս յօրինաց և մարգարէքն, գտաք զնա Յիսուս որդի Յովսեփայ, որ է յՆազարեթ։ 46 Եւ ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ ի Նազարեթէ կարէ՞ բան բարի լինել։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս, թէ եկ և տես։ 47 Ետես Յիսուս զՆաթանայէլ գալ առ ինքն, և ասէ ցնա, թէ ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է։ 48 Ասէ ցնա Նաթանայէլ, թէ ուստի զիս ճանաչես։ Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա, թէ յորժամ էիր դու ի ներքոյ թզենւոյն, ետես զքեզ։ 49 Պատասխանի ետ Նաթանայէլ, և ասէ ցնա, թէ Ռաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր իսրայէլի։ 50 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա, թէ զի ասացի ցքեզ, թէ ետես զքեզ ի ներքոյ թզենւոյն, հաւատայ, մեծագոյնս քան զայս տեսանիցես։ 51 Եւ ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, և զհրեշտակս Աստուծոյ ելանելով և իջանելով ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։

Ա ԳԼ Բ

1 Եւ երրորդ աւուր հարսնիք եղեն ի Կանա Գալիլեացւոց, և էր մայր Յիսուսի անդ։ 2 Եւ կոչեցաւ և Յիսուս հարսնեացն, և աշակերտքն նորա։ 3 Եւ պակասեցաւ գինի, և ասէ մայր Յիսուսի ցնա, թէ գինի չունին։ 4 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ զի՞նչ ինձ և քեզ, կին։ Դեռ չեկն ժամ իմ։ 5 Ասէ մայրն նորա ծառայիցն, թէ զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէք։ 6 Եւ էին անդ վեց ագամք քարեղէնք, դրեալք ըստ սահմանի մաքրութեան հրէիցն, առեալ ի նոցանէ երկուք և երիք չափս։ 7 Ասէ նոցա Յիսուս, թէ լցէք զագամսն ջրով։ Եւ լցին զնոսա մինչև ի բերան։ 8 Եւ ասէ նոցա, թէ մերկացարո՛ւք այժմ, և տարէք առ տնօրէնն։ Եւ տարին։ 9 Իսկ որպէս ճաշակեաց տնօրէնն զջուրն, որ եղեալ էր գինի, և ոչ գիտէր, ուստի է, բայց ծառայքն գիտէին, որ էին մերկացեալ զջուրն, կոչէ տնօրէնն զփեսայն, 10 և ասէ ցնա, թէ ամենայն մարդ զլաւն գինի նախ դնէ, և յորժամ արբեալ լինիցին, յայնժամ զվատթարն. դու մինչև ցայժմ պահեցեր զլաւ գինի։ 11 Զայս սկիզբն նշանաց արար Յիսուս ի Կանա Գալիլեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր, և հաւատացին նմա աշակերտքն նորա։ 12 Ապա իջին յԿափառնայում նա և մայր նորա և եղբարք նորա և աշակերտքն նորա, և անդ բնակեցան ոչ բազում աւուրս։

13 Եւ մերձեցաւ զատկն հրեից, և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ 14 Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառականս ոչխարաց և եզանց և աղաւնեաց, և զդրամակիրսն նստեալս։ 15 Եւ արարեալ մտրակ ի լարոյ, հալածեաց զամենեսեան ի տաճարէն, և զոչխարսն և զեզինսն, և զդրամս դրամակրացն սփռեաց, և սեղանս նոցա շրջեալ կործանեաց։ 16 Եւ ասէ ցվաճառականսն աղաւնեաց, թէ տարէք զայդոսիկ յայսմանէ, և մի արասջիք զտուն Հաւր իմոյ տուն վաճառի։ 17 Յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ գրեալ է, թէ նախանձ տանն քո կերիցէ զիս։ 18 Պատասխանի ետուն հրեայքն, և ասեն ցնա, թէ զի՞նչ նշան ցուցանես մեզ, զի այսպէս առնես։ 19 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա, թէ քակեցէք զտաճարս զայս, և երիս աւուրս յարուցից զնա։ 20 Ասեն հրեայքն, թէ քառասուն և վեց ամ շինեցաւ տաճարս զայս, և դու երիս աւուրս յարուցանես զնա։ 21 Նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ։ 22 Եւ յորժամ յարոյց զնա յերկելոց, յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ զայս ասէր, և հաւատացին գրոցն և բանին, զոր ասաց Յիսուս։

23 Եւ յորժամ էր յԵրուսաղէմ ի զատկին, ի տաւնի, բազումք հաւատացին յանուն նորա, տեսեալ զնշանս նորա, զորս առնէր։ 24 Իսկ Յիսուս ոչ ինքն հաւատայր զանձին նոցա, վասն զի զամենեսեան գիտէր, 25 և վասն զի ոչ պիտոյ էր նմա, զի վկայեսցէ ոք վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զինչ էր ի մարդոյ։

Ա ԳԼ Գ

1 Էր մարդ մի յփարիսեցւոց, Նիկոդէմոս անուն նորա, իշխան հրէից։ 2 Եկն սա առ Յիսուս գիշերի, և ասէ ցնա, թէ Ռաբբի, գիտեմք, թէ յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ, զի զայսոսիկ նշանս, զոր դու առնես, ոչ ոք կարէ առնել, եթէ ոչ եղիցի Աստուած ընդ նմա։ 3 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա, թէ ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի վերանորոգ, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։ 4 Ասէ ցնա Նիկոդէմոս, թէ զի՞նչ կարէ մարդ ծնանել, որ ծերացեալ է, եթէ կարէ երկրորդ անգամ մտանել ի արգանդ մաւր իւրոյ և ծնանել։ 5 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ, թէ ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ջրով և Հոգւով, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։ 6 Զի որ ծնանի ի մարմնոյ, մարմին է, և որ ծնանի ի Հոգւոյ, հոգի է։ 7 Մի զարմանար զի ասացի ցքեզ, թէ պարտ է ձեզ վերանորոգ ծնանել։ 8 Հովիտն ուր կամի փչէ, և զձայնն նորա լսես, այլ ոչ գիտես, ուստի գայ և կամ ուր երթայ։ Այսպէս է ամենայն որ ծնանի ի Հոգւոյ։ 9 Պատասխանի ետ Նիկոդէմոս, և ասէ ցնա, թէ զիա՞րդ կարեն այսոքիկ լինել։ 10 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա, թէ դու ես վարդապետ յԻսրայէլի, և զայսոսիկ ոչ գիտես։ 11 Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ զոր գիտեմք խոսիմք, և զոր տեսաք վկայեմք, և վկայութիւն մեր ոչ առնուք։ 12 Եթէ զերկրաւորսն ասացի ձեզ, և ոչ հաւատայք, զիա՞րդ եթէ ասիցեմ ձեզ զերկնաւորսն հաւատասջիք։ 13 Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, եթէ ոչ որ իջեալ է յերկնից, Որդի մարդոյ, որ է յերկինս։ 14 Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զպատկեր օձին յանապատի, նոյնպէս պարտ է բարձրանալ Որդւոյ մարդոյ, 15 զի ամենայն որ հաւատայ նմա, մի կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ 16 Զի այսպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչև զի զմիածին Որդի իւր ետ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա, մի կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ 17 Զի ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդի իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցցէ աշխարհ նովաւ։ 18 Որ հաւատայ նմա, ոչ դատի, և որ ոչ հաւատայ, արդէն դատեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյ Աստուծոյ։ 19 Եւ սա է դատաստան, զի լոյսն եկն յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զխաւարն քան զլոյսն, զի չար էին գործք նոցա։ 20 Զի ամենայն որ չարագործ է, ատէ զլոյսն, և ոչ գայ առ լոյսն, զի մի յանդիմանեսցին գործք նորա։ 21 Իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն, գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, զի յԱստուծոյ են գործեալ։

22 Ապա եկն Յիսուս և աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանի, և անդ բնակեցաւ ընդ նոսա, և մկրտէր։ 23 Էր և Յովհաննէս մկրտէր յԱինոն մերձ ի Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, և գային և մկրտէին։ 24 Զի ոչ էր դեռ արկեալ Յովհաննէս ի բանտ։ 25 Եղև ապա հարցումն աշակերտաց Յովհաննու ընդ հրէից վասն սրբութեան։ 26 Եկին առ Յովհաննէս, և ասեն ցնա, թէ Ռաբբի, որ էր ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանայ, զոր դու վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, և ամենեքեան գնան առ նա։ 27 Պատասխանի ետ Յովհաննէս, և ասէ, թէ ոչ կարէ մարդ ինչ առնուլ, եթէ ոչ եղիցի տուեալ ցնա յերկնից։ 28 Դուք ինքեանք վկայեցէք ինձ, թէ ասացի, թէ ես ոչ եմ Քրիստոս, այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա։ 29 Որ ունի զկին, փեսայ է, իսկ բարեկամ փեսային որ կայ և լսէ զնա, ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնէ փեսային։ Ուրախութիւն իմ այս ամենայն լցաւ։ 30 Նա պարտ է աճել, և ես պակասել։ 31 Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է, և որ յերկրէ է, յերկրէ է, և յերկրէ խոսի։ Որ յերկնից գայ, վերագոյն քան զամենեսեան է։ 32 Զոր ետես և լուաւ, զայն վկայէ, և զվկայութիւն նորա ոչ ոք առնու։ 33 Որ առնու զվկայութիւն նորա, կնքեաց, թէ ճշմարիտ է Աստուած։ 34 Զի որ առաքեցաւ յԱստուծոյ, զբանս Աստուծոյ խոսի, զի ոչ տայ Աստուած զՀոգին չափով։ 35 Հայր սիրէ զՈրդի, և ամենայն ինչ ետ ի ձեռս նորա։ 36 Որ հաւատայ Որդւոյ, ունի կեանս յաւիտենական, և որ ոչ հաւատայ Որդւոյ, ոչ տեսանէ զկեանս, այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։

Ա ԳԼ Դ

1 Եւ յորժամ գիտաց Տէր, զի լուան փարիսեցիքն, եթէ Յիսուս զաշակերտս առնու և մկրտէ զբազումս քան զՅովհաննէս, 2 թէպէտ և ոչ Յիսուս մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա, 3 թողեալ զՅուդէա, գնաց դարձեալ յԳալիլեա։ 4 Պարտ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա։ 5 Եկն ապա յքաղաք Սամարիայ, որ կոչի Սիւքար, մերձ ի դաշտն, զոր ետ Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում։ 6 Էր ապա անդ ջրհոր Յակոբայ։ Յիսուս ապա յոգնեալ ի ճանապարհորդութենէ նստէր ի վերայ ջրհորոյն։ Ժամ էր իբրև վեց։ 7 Եկն կին մի յՍամարիայ քաղել ջուր։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ տուր ինձ ջուր արբուցանել։ 8 Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին յքաղաքն, զի զկերակուր առցեն։ 9 Ասէ ցնա կինն Սամարացի, թէ զիա՞րդ դու Հրեայ իմոյ ես խնդրես ջուր արբուցանել, որ կին Սամարացի եմ։ Զի ոչ գործեն Հրեայք ընդ Սամարացիս։ 10 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա, թէ եթէ գիտիցես զպարգեւ Աստուծոյ, և զի՞նչ է որ ասէ ցքեզ, թէ տուր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, և ետ քեզ ջուր կենդանի։ 11 Ասէ ցնա կինն, թէ Տէր, ոչ ունիս զինչ քաղել, և ջրհորն խոր է, ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի։ 12 Զի՞ մեծ ես դու քան զՀայր մեր Յակոբ, որ ետ մեզ զջրհորդ զայդ, և ինքն արբոյ ի նմանէ, և որդիք նորա, և անասունք նորա։ 13 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա, թէ ամենայն որ արբուցանիցէ ի ջրոյդ զայդմանէ, ծարաւի լինիցի դարձեալ։ 14 Իսկ որ արբուցանիցէ ի ջրոյ ինձանէ, զոր ես տացեմ նմա, մի ծարաւի լինիցի յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես տացեմ նմա, աղբիւր ջրոյ լինիցի նմա, որ բղխիցէ յկեանս յաւիտենական։ 15 Ասէ ցնա կինն, թէ Տէր, տուր ինձ զայդ ջուր, զի մի ծարաւի լինիցիմ, և մի եկեսցեմ քաղել յայսմ ջրհորոյ։ 16 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ գնա կոչեա զայր քո, և եկ անդրէն յայսր տեղւոջ։ 17 Պատասխանի ետ կինն, և ասէ, թէ չունիմ ամուսին։ Ասէ ցնա Յիսուս, թէ լաւ ասացեր, թէ չունիմ ամուսին։ 18 Զի հինգ ամուսին ունէիր, և արդ զոր ունիս, ոչ է քո ամուսին, զայդ ճշմարիտ ասացեր։ 19 Ասէ ցնա կինն, թէ Տէր, տեսանեմ, զի մարգարէ ես դու։ 20 Հարքն մեր յայսմ լերինս երկիր պագանէին, և դուք ասէք, թէ Երուսաղէմ է տեղի, ուր երկիր պագանել է։ 21 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ կին, հաւատա ինձ, զի գայ ժամ, յորում ոչ յայսմ լերինս և ոչ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցէք Հաւր։ 22 Դուք երկիր պագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկիր պագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յՀրեից է։ 23 Եւ գայ ժամ, և արդ է, յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկիր պագանիցեն Հաւր ի հոգւով և ի ճշմարտութեան, զի և Հայր այնպիսիս խնդրէ, որ երկիր պագանիցեն նմա։ 24 Հոգի է Աստուած, և որ երկիր պագանեն նմա, ի հոգւով և ի ճշմարտութեան պարտ է երկիր պագանել։ 25 Ասէ ցնա կինն, թէ գիտեմ, զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս, երբ եկեսցէ նա, պատմեսցէ մեզ զամենայն։ 26 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ ես եմ, որ խոսիմ ընդ քեզ։

27 Եւ ի սմին եկին աշակերտքն նորա, և զարմացան, զի ընդ կնոջ խոսէր։ Բայց ոչ ոք ասաց, թէ զի՞ խոսիս ընդ նմա, կամ զի՞ խոսիս ընդ կնոջ։ 28 Եւ թողեալ կինն զջրհորդն իւր, գնաց յքաղաքն, և ասէ ցմարդիկն, 29 թէ եկայք և տեսէք մարդ մի, որ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի, մի՞թէ նա է Քրիստոս։ 30 Ելին յքաղաքէն, և գային առ նա։ 31 Ի միջոցի ասէին աշակերտքն նորա, թէ Ռաբբի, կեր։ 32 Նա ասէ ցնոսա, թէ ես կերակուր ունիմ կերակրել, զոր դուք ոչ գիտէք։ 33 Ասէին աշակերտքն ցմիմեանս, թէ մի՞թէ ոք բերեալ է նմա կերակուր։ 34 Ասէ ցնոսա Յիսուս, թէ կերակուր իմ է, զի առնում զկամս Հաւր իմոյ, որ առաքեաց զիս, և կատարեմ զգործ նորա։ 35 Ոչ ասէք դուք, թէ չորս ամիս են, և հունձն գայ։ Ահա ասեմ ձեզ, ամբարձէք զաչս ձեր, և տեսէք զանդս, զի սպիտակ են արդէն ի հունձ։ 36 Եւ որ հնձէ, վարձս առնու, և ժողովէ զպտուղ յկեանս յաւիտենական, զի և որ սերմանէ, միանգամ ուրախ լիցի ընդ հնձողին։ 37 Զի ի սմին է ճշմարիտ բանն, թէ այլ է որ սերմանէ, և այլ է որ հնձէ։ 38 Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք, այլ այլք վաստակեցին, և դուք ի վաստակս նոցա մտէք։ 39 Եւ բազումք յՍամարացւոցն յքաղաքէն յայնմանէ հաւատացին յնա, վասն բանի կնոջ վկայելոյ, թէ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի։ 40 Եւ յորժամ եկին առ նա Սամարացիքն, խնդրէին ընդ նմա մնալ, և մնաց անդ երկս աւուրս։ 41 Եւ բազումք ևս հաւատացին վասն բանի նորա։ 42 Եւ կնոջն ասէին, թէ ոչ վասն քո խոսիս մեզ, զի ինքեանք լուաք և գիտեմք, թէ սա է ճշմարիտ Փրկիչ աշխարհի Քրիստոս։

43 Եւ յետ երկուց աւուրցն ել անտի, և գնաց յԳալիլեա։ 44 Զի ինքն Յիսուս վկայեաց, թէ մարգարէ ընդ իւրում հայրենեաց պատիւ ոչ ունի։ 45 Եւ յորժամ եկն յԳալիլեա, ընկալան զնա Գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յԵրուսաղէմ յաւուրն տաւնի, զի և նոքա եկեալ էին յտաւնին։ 46 Եկն ապա Յիսուս դարձեալ յԿանա Գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի։ Եւ էր ոմն թագաւորական, որ որդի նորա հիւանդ էր յԿափառնայում։ 47 Որ լուեալ, թէ Յիսուս եկն յԳալիլեա յՅուդէայ, գնաց առ նա, և խնդրէր, զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մեռանել էր։ 48 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ եթէ նշանս և սքանչելիս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։ 49 Ասէ ցնա թագաւորականն, թէ Տէր, իջ մինչև ոչ մեռանիցի որդի իմ։ 50 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ գնա, որդի քո կենդանի է։ Հաւատաց մարդն բանին, զոր ասաց ցնա Յիսուս, և գնայր։ 51 Եւ ի միջոցի նորա իջանելոյ, ընդառաջեցին նմա ծառայքն նորա, և պատմեցին նմա, թէ որդի քո կենդանի է։ 52 Եւ հարցանէր ի նոցանէ զժամն, յորում լաւագոյն եղև նմա, և ասեն ցնա, թէ երէկ ժամ եօթն թողաւ զնա ջերմն։ 53 Գիտաց ապա հայրն, թէ յնմին ժամու էր, յորում ասաց ցնա Յիսուս, թէ որդի քո կենդանի է, և հաւատաց նա և ամենայն տունն նորա։ 54 Զայս երկրորդ նշան արար Յիսուս, յորժամ եկն յԳալիլեա յՅուդէայ։

Ա ԳԼ Ե

1 Ապա յետ այսորիկ էր տաւնի հրեից, և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ 2 Է ապա յԵրուսաղէմ ի Ոչխարանոցին աւազան մի, որ կոչի եբրայերէն Բեթեսդա, որ ունի հինգ սրահս։ 3 Ի սոսա պառկէին բազում հիւանդք, կուրք, կաղք, ցամաքեալք, սպասեալք զշարժումն ջրոյն։ 4 Զի հրեշտակ Տեառն ի ժամանակի ինչ իջանէր ի ջուրն, և խռովէր զջուրն, և որ առաջին մտանէր ի ջուրն յետ խռովելոյ ջրոյն, առողջանայր յամենայն ախտէ, որով ունէր։ 5 Էր ապա անդ մարդ մի, որ ունէր զհիւանդութիւն իւր ամս երեսուն և ութ։ 6 Զսա տեսեալ Յիսուս պառկեալ, և գիտացեալ, թէ բազում ժամանակս ունի, ասէ ցնա, թէ կամիցի՞ր առողջանալ։ 7 Պատասխանի ետ հիւանդն, թէ Տէր, մարդ չունիմ, որ զիս արկցէ յաւազանն, յորժամ խռովեսցի ջուրն, և մինչ գամ ես, ուրեք ուրեք ուրիշ մարդ իջանէ առաջի իմ։ 8 Ասէ ցնա Յիսուս, թէ արի, առ զմահիճ քո և գնա։ 9 Եւ իսկոյն առողջացաւ մարդն, և առ զմահիճ իւր, և գնայր։ Եւ էր աւուրն յայնմիկ շաբաթ։ 10 Ասէին ապա հրեայքն ցբժշկեալն, թէ շաբաթ է, և ոչ է քեզ օրէն առնուլ զմահիճ քո։ 11 Պատասխանի ետ նոցա, թէ որ զիս առողջացոյց, նա ասաց ցիս, թէ առ զմահիճ քո և գնա։ 12 Հարցին զնա, թէ ո՞վ է մարդն, որ ասաց ցքեզ, թէ առ զմահիճ քո և գնա։ 13 Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր, թէ ո՞վ է, զի Յիսուս խոնարհեցաւ, զբազմութենէ մարդկան որ էին ի տեղւոջն։ 14 Ետես զնա Յիսուս յետ այսորիկ յտաճարին, և ասէ ցնա, թէ ահա առողջացար, մի այլ մեղանչեր, զի մի ինչ չարագոյն քան զայս եղիցի քեզ։ 15 Գնաց մարդն, և պատմեաց հրեից, թէ Յիսուս է, որ զիս առողջացոյց։ 16 Վասն այսորիկ հալածէին հրեայքն զՅիսուս, զի զայսոսիկ առնէր յաւուրն շաբաթու։ 17 Եւ պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, թէ Հայր իմ մինչև ցայժմ գործէ, և ես գործեմ։ 18 Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն զշաբաթն լուծանէր, այլ և զՀայր իւր ասէր զԱստուած, զինքն հաւասարեցուցանելով Աստուծոյ։ 19 Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա, թէ ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կարէ Որդի ինչ առնել յանձնէ իւրմէ, եթէ ոչ զոր տեսանիցէ զՀայր առնել, զի զոր ինչ նա առնիցէ, զայն և Որդի նոյնպէս առնէ։ 20 Զի Հայր սիրէ զՈրդի, և ամենայն ինչ ցուցանէ նմա, զոր ինքն առնէ, և մեծագոյնս քան զայս ցուցանիցէ նմա գործս, զի դուք զարմասջիք։ 21 Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալսն և կենդանացուցանէ, նոյնպէս և Որդի զորս կամի կենդանացուցանէ։ 22 Զի ոչ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյ, 23 զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի, որպէս պատուեն զՀայր։ Որ ոչ պատուէ զՈրդի, ոչ պատուէ զՀայր, որ առաքեաց զնա։ 24 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանս իմ լուիցէ, և հաւատասցէ որ առաքեաց զիս, ունի կեանս յաւիտենական, և ի դատաստան ոչ գայ, այլ անցեալ է ի մահուանէ ի կեանս։ 25 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ գայ ժամ, և արդ է, յորում մեռեալքն լուիցեն ձայնի Որդւոյ Աստուծոյ, և որ լուիցեն կեցցեն։ 26 Զի որպէս Հայր ունի կեանս յինքեան, նոյնպէս և Որդւոյ ետ կեանս ունել յինքեան։ 27 Եւ իշխանութիւն ետ նմա և դատաստան առնել, զի Որդի մարդոյ է։ 28 Մի զարմանայք զայսմանէ, զի գայ ժամ, յորում ամենեքին որ ի գերեզմանս են լուիցեն ձայնի նորա, 29 և ելցեն որ զբարիսն արարին ի յարուցումն կենաց, և որ զչարսն արարին ի յարուցումն դատաստանի։ 30 Ոչ կարեմ ես ինձանէ ինչ առնել, որպէս լսեմ դատեմ, և դատաստան իմ արդար է, զի ոչ կամիմ զկամս իմ, այլ զկամս Հաւր իմոյ, որ առաքեաց զիս։

31 Եթէ ես վկայեմ վասն ինքեան, վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։ 32 Այլ է որ վկայէ վասն իմ, և գիտեմ, զի ճշմարիտ է վկայութիւն նորա, զոր վկայէ վասն իմ։ 33 Դուք առաքեցէք առ Յովհաննէս, և վկայեաց ճշմարտութեան։ 34 Ես ոչ ի մարդոյ վկայութիւն առնում, այլ զայս ասեմ, զի դուք կեցցէք։ 35 Նա էր ճրագ վառեալ և լուսաւորեալ, և դուք կամեցայք ժամանակ մի ցնծալ ի լուսոյ նորա։ 36 Ես ունիմ վկայութիւն մեծագոյն քան զՅովհաննու, զի զոր ինչ ետ ինձ Հայր, զի կատարեցից զնոսա, զգործսն զոր ես առնեմ, նոքա վկայեն վասն իմ, զի Հայր իմ առաքեաց զիս։ 37 Եւ Հայր որ առաքեաց զիս, նա վկայեաց վասն իմ։ Ոչ ձայն նորա երբէք լուարուք, ոչ տեսիլ նորա տեսէք, 38 և ոչ բան նորա ունիք բնակեալ յձեզ, զի զոր նա առաքեաց, դուք նմա ոչ հաւատայք։ 39 Քննէք զգրսն, զի դուք կարծէք յնոսա կեանս յաւիտենական ունել, և նոքա են որ վկայեն վասն իմ։ 40 Եւ ոչ կամիք գալ առ իս, զի կեցցէք։ 41 Զպատիւ յմարդկանէ ոչ առնում, 42 այլ գիտեմ զձեզ, զի ոչ ունիք զսէր Աստուծոյ ի ձեզ։ 43 Ես եկի յանուն Հաւր իմոյ, և ոչ ընկալայք զիս, եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն իւր, զնա ընկալջիք։ 44 Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ, որ զպատիւ միմեանց առնուք, և զպատիւ որ յԱստուծոյ միայնոյ է ոչ խնդրէք։ 45 Մի կարծէք, թէ ես մեղադրեցից զձեզ առ Հաւրն, կայ որ մեղադրէ զձեզ, Մովսէս, յոր դուք յուսացեալ էք։ 46 Զի եթէ հաւատայիք Մովսեսի, հաւատայիք և ինձ, զի նա վասն իմ գրեաց։ 47 Եթէ ոչ հաւատայք գրոցն նորա, զիա՞րդ հաւատասջիք բանիցս իմոց։

Ա ԳԼ Զ

1 Ապա յետ այսորիկ գնաց Յիսուս անդրէն յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց, որ է Տիբերիայ։ 2 Եւ հետևեցաւ նմա բազում ժողովուրդ, զի տեսանէին զնշանսն, զորս առնէր ի հիւանդսն։ 3 Ելանէ ապա Յիսուս ի լեառն, և անդ նստէր ընդ աշակերտսն իւր։ 4 Էր ապա մերձ զատիկն, տաւնի հրեից։ 5 Ամբարձեալ ապա Յիսուս զաչս, և տեսեալ զի բազում ժողովուրդ գայ առ նա, ասէ ցՓիլիպպոս, թէ ուստի գնեսցուք հաց, զի կերիցեն սոքա

Ա՛ր զծածադրծ պատճ՛առս պարծանաց պատ՛ոյ
բարեզարդ բառիւք միշտ բարեբանել քեզեան նշան.
Ո՛չ՝ հա՛ այսքանեաք և այսպիսեաք եւս ընարականաք
քո զինաւորութիւնն ա՛ւարտեալ։

Յերեսնամեայ՝ հօրն անեղի իսկակիցն որդի՛՝ ի՛ չափն
մեծութեան՝ հօրն անեղի իսկակիցն որդի՛՝ ի՛ չափն
հասեալ՝ հոգի՛ն անեղ՝ ի՛ ձեռն մկրտութեան՝ զանմահն մահացեալ. և
զանմարմինն բևեռեալ, զանմահն մահացեալ. և
պատկառելի քոյին սեռիւն զանչարան հեղուսեալ,
վան նը արձան։ Ո՛չ հաստատեա՛ի գիծ քառանման
մարդկութե՛ն համբա՛ւն շրթամբք նենդուե՛, դու
ցրես զնեռս չարութե՛ն՝ ընդդէմ կառուցեալ ան՛
մոութիւնն հին՝ ի՛ քեզ նահանջեաց։

Ա՛ռաքեա լուսոյ՝ նոր երուսաղէմի՝ մահարձան
անմահութե՛ւն։ Կ՛անգի զմոլար աղանդ ստայօղն թիւր
դա՛ւանման՝ որք առ աչս երևումն զմարմին բանին
մարդկութե՛ն համբա՛ւն շրթամբք նենդուե՛, դու
ցրես զնեռս չարութե՛ն՝ ընդդէմ կառուցեալ ան՛
վան նը արձան։ Ո՛չ հաստատեա՛ի գիծ քառանման
պատկառելի քոյին սեռիւն զանչարան հեղուսեալ,
զանմարմինն բևեռեալ, զանմահն մահացեալ. և
մերայնով՝ հօրն անեղի իսկակիցն որդի՛՝ ի՛ չափն
քո զինաւորութիւնն ա՛ւարտեալ։

Ո՛ր զծածադրծ պատ՛ուասա պարծանաց պատ՛ոյ
բարեզարդ բառիւք միշտ բարեբանել քեզեան նշան.
Ո՛չ՝ հա՛ այսքանեաք և այսպիսեաք եւս ընարականաք

Ա՛ռաքեա լուսոյ՝ նոր երուսաղէմի՝ մահարձան
անմահութե՛ւն։ Կ՛անգի զմոլար աղանդ ստայօղն թիւր
դա՛ւանման՝ որք առ աչս երևումն զմարմին բանին
մարդկութե՛ն համբա՛ւն շրթամբք նենդուե՛, դու
ցրես զնեռս չարութե՛ն՝ ընդդէմ կառուցեալ ան՛
վան նը արձան։ Ո՛չ հաստատեա՛ի գիծ քառանման
պատկառելի քոյին սեռիւն զանչարան հեղուսեալ,
զանմարմինն բևեռեալ, զանմահն մահացեալ. և
մերայնով՝ հօրն անեղի իսկակիցն որդի՛՝ ի՛ չափն
քո զինաւորութիւնն ա՛ւարտեալ։

Ա՛ր զծածադրծ պատ՛ուասա պարծանաց պատ՛ոյ
բարեզարդ բառիւք միշտ բարեբանել քեզեան նշան.
Ո՛չ՝ հա՛ այսքանեաք և այսպիսեաք եւս ընարականաք
քո զինաւորութիւնն ա՛ւարտեալ։

Յերեսնամեայ՝ հօրն անեղի իսկակիցն որդի՛՝ ի՛ չափն
մեծութեան՝ հօրն անեղի իսկակիցն որդի՛՝ ի՛ չափն
հասեալ՝ հոգի՛ն անեղ՝ ի՛ ձեռն մկրտութեան՝ զանմահն մահացեալ. և
զանմարմինն բևեռեալ, զանմահն մահացեալ. և
պատկառելի քոյին սեռիւն զանչարան հեղուսեալ,
զանմարմինն բևեռեալ, զանմահն մահացեալ. և
մարդարէից՝ ի՛քեզ հանդուցեալ նշան հրաշագործ։

Կ՛անգի զվաղաբարբառ երգոց նոցին ‖ կատա՛
րումն յ՛՝ հեծելուքն՝ ի՛քեզ կրեցեր։ ‖ Ո՛ր ձաշակ
մամբն լերկոյ ընդ զմռսեալ քացախին՝ զանենային
՝ի լրումն ածեալ ա՛ւարտեաց. և փառաւորեալ մար
դացեալ որդին այ, զերկրպագութիւն յիմանալեաց
և՛ի զգալեաց, ՝ի մի անուն քո կրկնեաց։

Փառք անխոհանոցելի երկնից արքայութեանն
ժառանգողի նշան լուսապաճոյճ։ Կ՛անգի զյաւա
ջադրութիւն խորհրդոց կամաւոր մահուն իւրոյ
յո՛ քարոզեալ, զայս քեզ անուն սեպհականել հաս
տատեաց։ Ո՛րով և ժառանգեաց զփառս սրբասա
ցութեան միշտ օրհներգութեան, որպէս ՝ի վերնոյ
և՛ ի ներքնոց, խաղաղարարն ոթեզերաց, որ զթշնա

ձգիս ի բարձունս երկնից փայլակնանման ի տես
Ատե 24 · 30 նոցանէ հիւթ աննիւթից վեհադոյն ։ ձկտեալ
ի նոցանէ հիւթ աննիւթից վեհադոյն ։ ձկտեալ
ճանի, յորժամ բնութի նիւթոց լուծանի, միայն դու
տումն լման շրջանակի , եօթնեակ դարուց վախ
համարձակ, ամուր աշտարակ։ Ա՛ ո՛րոյ ի յաւար
Տիտ 2 · 11 գոտակ, ծագմանն դիտակ, արբչին խօսնակ, միջնորդ
Ներ 14 · 7 լուսոյ ընդունակ , ի փառաց անքակ , շնորհացն
Ո՛րնեալ ես փայտ կենաց , որ դու միայնակ,
։ Պատապարտիչ նոցին յաւիտեան ։
պատուական։ Վարդիկ դիմաց դիմեցման։ Հարկու դիմաց դիմեցման։
տակաց և մարդկան։ Հարիւր դիմաց դիմեցման։ Պրաւականի միշտ խաղաղութեան։ Պաշտելի հրեշ
Յուպ բարի հովիւ։ Անիւք ամուր պահպանութ։
։ Եղուկ մեր հաստատութեան ։
յաղթութեան ։ Ո՛րծի փրկչին ։ Աչք տէրունական։ Ո՛րծի փրկչին
ծառափայլ։ Ա՛ղան պայ
ման անաւարտ և անատեր յիւնկին։ Ա՛ղան պայ
պատարագ, օրհնեալ խնկեալ և գովեալ ես ի սահ
Ծնունդ 3 · 24 ։ Ի՛ բոցեղէնն սրոյ պարփակել, քեւ մարդկան ազանց
Հորդեցաւ։ Ա՛ն սիւնհոդոս կաթողիկէ անսասանա
կան վերինն սիոնէ՝ սիւն և նեցուկ նորին ամրոցի՝
Հաստատ պնդութ դու խարսխեցար։ Ա՛ ո՛յսորիկ
խոստովանութի յօդակապ բարառնուե՝ փոքր և
նըւազ է քումդ հիացման։ որ դերազանգդ ես բա
նից գովուե։ Ո՛ ի թէ ստեղծիչն էութե՛ ի քեզ
ծանուցաւ, ապա զորպիսի շնորհս ընդունիլ խոս
տովանեսցի երկրածինս մարդ՝ ի քոյդ վաստահացեալ
անեղծ զօրութ։ Ա՛յսմ այսուհետև դերազանց սին
նըւազագ, իմացական մաքուր նըւիրօք, և մուաւորն
պատարագօք, օրհնեալ խնկեալ և գովեալ ես ի սահ
Ինտա 14 · 7 ։ Օրհնեալ ես փայտ կենաց , որ դու միայնակ,
լուսոյ ընդունակ , ի փառաց անքակ , շնորհացն
գոտակ, ծագմանն դիտակ, արբչին խօսնակ, միջնորդ
համարձակ, ամուր աշտարակ։ Ա՛ ո՛րոյ ի յաւար
տումն լման շրջանակի , եօթնեակ դարուց վախ
ճանի, յորժամ բնութի նիւթոց լուծանի, միայն դու
Պատ 24 · 30 ի նոցանէ հիւթ աննիւթից վեհադոյն ։ ձկտեալ
ձգիս ի բարձունս երկնից փայլակնանման ի տես

Հայեցման ամ էութե՛ յաւուր գալստեան անմահ
արքային։ Եւ զյաղթանակ փառացն յիւ յայնժամ
՚ի քեզ լսմանբ առ բերել, պարծեցուցանես ՚ի
պայծառուի քումդ տեսակի զքեւ պանծացեալն։
Եւ փայլուածն նշուլից անօրինակ քո գեղոյ յաշխարհ
տարածել, տեսակ լուսե մեծ լուսաւորացդ տարե
րականաց՝ ՚ի քոյդ ապաստանել տիրական ծագումն,
աղօտանըւազ և անծագելի տէրութիւն ։ Ծածկեալ
մրրկանաւ։ Եւ արդ՝ մաքուր ընտրութբ սբ պատմու
ձանին, անդատապարտ համարձակուբ, ՚ի դէմս անչ
պատկառ գեղոյ երեսաց, ՚ի հոգւի շնորհաց, ՚ի յոյսն
կենաց, անբերոյ պարտեց, էարին յանցանաց, ՚ի հան
դերձ փառաց, շնորհին հրեշտակաց, միշտ երդե
ցողաց, զգուշական և աննիւրհելի փառաբանողաց,
զերկրպագուս քումդ նշանի՝ զուգապարակեա ։
Ցերեւս՝ ոչ յերեկս աւարտման աւուր այսմ յա
իիտենի, արժանի լինցուք և՚ի սկիզբն վաղորդայնի
մշտատիւն ժամու՝ փառաւորել զքեզ կենատու
՚ի կանուխն ժամանուի և յանապատն յարաձգուի,
՚ի գիծն լայնական և՚ի մակերևուին հարստական։
Որ ես միշտ բարեպարական երգաբանուբ երկրպա
գեալ՝ յի արեամբն մխեալ՝ և զէն նորին զօրացեալ՝
որ ե՚ի քեզ ընդ քեզ և առ քեզ ՚ի միջոց տարած
ման երկնաթռիչ և փայլակնընթաց խաչիդ ձեւակի,
Որով վարժե՛ և յարմարե՛ զմեզ կրօն անանձրպետ
դաստիարակուբ ըստ քումդ խորհրդի՝ անանձրպետ
միականութեամբ բնակեալ բազմեալ միացեալ և
ոչ հեռացեալ։ Որով ըմբռնե՛ զարարուցեալքս ի՚
լուծդ ածել ըղձալի։ Եւ ինքն ըմբռնի բովանդա

կա

Առաջ 13 · 10
Յհէ 3 · 15
Առակ 24 · 29

հապես քե՛ ի միջ՝ աստ և՛ ի հանդերձեալն ապառնի։
Յաղագս որոյ՝ ի գովեստ ներբողական ձառիս վախ
ճանի՝ նմա փառք Յե՛ր ՚Ռի ընդ Հօրն՝ և ընդ Հո-
գւոյն աղաւկեցի, ՚ի խոստովանողացս զդաւանութե-
միոյ և միայնոյ պատուելի և պաշտելի երկրպագելի
սուրբ Երրորդութեան։ Որում ըստ անսահման գովու-
երգոց, ըստ անհիման իսկութե, և ըստ անհշման իշխա
նութե, ըստ էականն յարակայութե, և ըստ արարչականն
զօրութե. ոչ՝ ի ստեղծուածն առաջին, նայն և յերկիր
գոյացուցանելս նորոգմամբ, և և առաքել յան
փոփոխ և յանշրջական յաւիտեանս ամէն։

Ի սոյն ՟Ռգի դասեալ յԱրէ վիճակէ խորհրդոյ ոչաւակ ընդ Արէ
բոշինի Ի սուխ խորհրդոյ և չգովեսս երգաբա-
նութե Տէրոտոսի։

ումարք Ամբից Դասուց Երկնականացն
պատուասիրեն բիւրաբեղուն բանիւք
գովեսից՝ զսկզբնալոյսն կենաց գոյից՝ ի կից բա
նից ըղձաձայնութեց, Երբ ոչ փողոք տաւղաք և քնա
րիք զգայական սրտի շարժել զգործ՝ զգերազան
ցեալն ՚ի լոյս անմատոյց՝ ուրախութե վերադրուատեն։
Երբ զանձաւ արարչութե հրաշագործ ամենասաղծն
սրութի օրհնելոյ, պատճառ փառաբանութե խոկութե
հասուչին զհասուածոցս առնուն գոյութի։ Որպ և
Ճշմարիտն բան ցուցանէ, ՚ի ստեղծանելն ինձ զայս
ամ, բոլոր զօրաց դասուց երկնականացն օրհնեցին զնս
մեծաձայն և ամ հրեշտակք իմ գովեցին զնս։

Յոբ 38 · 6

մարդն ։ Կամ ։ 1 ։ 2 ։ 11

։ Վասն թէ ըստ առաքելական ձայնին պօղոսի՝ ։ Վասն թէ
նուէն զանգնին ծնօղ արժանապս վերաքարոզել։
Ո՛չ զօրեն երկնայինք՝ զարարչին անհաս տնօրէն
անքրնա նշուլիքն ծածկի՝ ինոցունց։ Ա՛պա զայն որ
զանհան հրեղինաց՝ ի հողեղէն յարկին պարունա-
կեաց. և զանճառն՝ ի սերօբէից՝ զգալի մարմնոյ յղ-
դիւն պատեաց. և զկերակրիչն դասուց հրեշտակաց՝
կաթնասուն ըստեամբքն դիեցոյց, որ երդ պատ-
կանագիր՝ ի ձահ գովեստից օրհնեալ պատմեսցէ։
Օ՝ մարմնարանն անտեսին, և զձեմարանն մեծին։
Օ՝ տաղաւարն տիրական և զխորանն ահաւոր։
Օ՝ խառնարանն ճաշակման, անոխակ խրախճանուե։
Օ՝ սրբարանն մաքրուե, և զընդունակն զգաստուե։
Օ՝ նպատակն կուսութե, և զօրինակն երանուե։
Օ՝ հարնարանն անլուծանելի՝ անժամանակականն
փեսային։ Օ՝ քնակարանն հաճուե, կամաց անեղն
ահուե։ Օ՝ այսքան փառազարդ շնորհաց ընդու-
նակն՝ և ոչ նոքին ահուեն օրհնառաք հրեշտակացն
պարք՝ որպ պարան է պատմել ժպրհին։ Վասն թէ
մարդ երկրային՝ ի կշիռս չափոյ բերունց հողաղանգ
հաճս հիւթոյ մեղիս մարմնոյ։ Վանզի անճառութե
անհասականաւ վեհապոյն ամպուն փակեալ գոնի.
և ոչ զօրեն երկնայինք՝ զարարչին անհաս տնօրէն
անքրնա նշուլիքն ծածկի՝ ինոցունց։ Ա՛պա զայն որ
զանհան հրեղինաց՝ ի հողեղէն յարկին պարունա-
կեաց. և զանճառն՝ ի սերօբէից՝ զգալի մարմնոյ յղ-
դիւն պատեաց. և զկերակրիչն դասուց հրեշտակաց՝
կաթնասուն ըստեամբքն դիեցոյց, որ երդ պատ-
կանագիր՝ ի ձահ գովեստից օրհնեալ պատմեսցէ։
Օ՝ մարմնարանն անտեսին, և զձեմարանն մեծին։
Օ՝ տաղաւարն տիրական և զխորանն ահաւոր։
Օ՝ խառնարանն ճաշակման, անոխակ խրախճանուե։
Օ՝ սրբարանն մաքրուե, և զընդունակն զգաստուե։
Օ՝ նպատակն կուսութե, և զօրինակն երանուե։
Օ՝ հարնարանն անլուծանելի՝ անժամանակականն
փեսային։ Օ՝ քնակարանն հաճուե, կամաց անեղն
ահուե։ Օ՝ այսքան փառազարդ շնորհաց ընդու-
նակն՝ և ոչ նոքին ահուեն օրհնառաք հրեշտակացն
պարք՝ որպ պարան է պատմել ժպրհին։ Վասն թէ
մարդ երկրային՝ ի կշիռս չափոյ բերունց հողաղանգ
հաճս հիւթոյ մեղիս մարմնոյ։ Վանզի անճառութե
անհասականաւ վեհապոյն ամպուն փակեալ գոնի.
և ոչ զօրեն երկնայինք՝ զարարչին անհաս տնօրէն

որ զանատնեցին երկնի բարձրութե և երկրի լայնութե, ծո-
Եւ գ. 7
վ ամենայնք արարչին ակալ տիրուհի և ածածին։ Ալ
երդեցուկ քեզ ընդ երկնայնոցդ ձայն սրբասաց։
երկնայինն առաքասի, պարեմբ հոգեպ տարփամբ,
Ա՛նդորա
ամեք կցորդք այսօր եկեղեցի դուստր վերինն յորիվ
տեսականաց։ և յիմանալիսն ծածկեցեալոց։ Ընդորա
հանաց, և անմարմին դասք հրեշտակաց։ յերևելիս
փրկչին փայլման կատարեն։ զգայական սեռս եղաք
հուցն դասուց ՚ի մի խումբ պարու՝ ոսկես տարեկնա
Ա՛յրոյ խրախուսեալ հոգևորական հրճուանօք եր
տիրակիր գառաւ՚լծակից ընծակիր երկինն վերին։
անեղին, ապա այժմ յերեւիլ բանին ՚ի մարմնի և լինել
մարմին ադամեան կերպիւ, հարկ է յոյժ ճահոլապա
ու՛ միայն անմարմնոցն՝ այլև զգայնոցս արժանաբար
ըղձականաւք հնչել զձայն բերկրանաց բարբառոյ
բանից օրհնուեցս։ Ի՛նդեղ խոնարհ այս երկիր՝ եղ՚ե
փառաց տեսչութե։ ՚Ի՛ւրզի թէ երկինք՝ փառացն այ
լենին պատմաբանք՝ և յանդրէն դարձ տարագրելոյ
տոհմին յուդայի՝ ժողովք ժողովրդոց տեսին զփառս
Ա՛ղմոս
ի՛ մարմնի՝ զիարդ զննեսցեն շարժութիք շրթանց լեզու
մարմնեղէնն զնա ձանչելը։ Ո՛վ թէ դասք պետութեց
անմահից վերնոյ բնակութեն՝ եկեղեցեաւս
յայս խորհուրդ խորին յառեցան, ապա յայտ է թէ
մեծ է առնն հիացումն սքանչելի գործոյս այսորիկ,
քան զհաստատն երկրաւորացս բանից պատմութե։
Ա՛այց սակայն երդեցցէ բանս ողբան զօրեսցէ ՚ի
բաղձանաց սրտի փափագման նմին ընծայ օրհնաւաք
փառաց տեսչութե։ ՚Ի՛ւրզի թէ երկինք՝ փառացն այ
լենին պատմաբանք՝ և յանդրէն դարձ տարագրելոյ
տոհմին յուդայի՝ ժողովք ժողովրդոց տեսին զփառս
անեղին, ապա այժմ յերեւիլ բանին ՚ի մարմնի և լինել
մարմին ադամեան կերպիւ, հարկ է յոյժ ճահոլապա
ու՛ միայն անմարմնոցն՝ այլև զգայնոցս արժանաբար
ըղձականաւք հնչել զձայն բերկրանաց բարբառոյ
բանից օրհնուեցս։ Ի՛նդեղ խոնարհ այս երկիր՝ եղ՚ե
տիրակիր գառաւ՚լծակից ընծակիր երկինն վերին։
Ա՛յրոյ խրախուսեալ հոգևորական հրճուանօք եր
կուցն դասուց ՚ի մի խումբ պարու՝ ոսկես տարեկնա
փրկչին փայլման կատարեն։ զգայական սեռս եղաք
հանաց, և անմարմին դասք հրեշտակաց։ յերևելիս
տեսականաց։ և յիմանալիսն ծածկեցեալոց։ Ընդորա
ամեք կցորդք այսօր եկեղեցի դուստր վերինն յորիվ
երկնայինն առաքասի, պարեմբ հոգեպ տարփամբ,
Ա՛ղմոս
ի՛ մարմնի՝ զիարդ զննեսցեն շարժութիք շրթանց լեզու
մարդն անձնացեալ ո՛չ յոմեքէ պատմի, ապա որ

կանայս։ Ընակարան արժնաւոր բանին խոնարհե-
նինք ողջունի գաբրիելեն աւետեցն՝ բերկրեալդ ի
քումդ երանուե բանադովուե։ Խրախացիր և ձայ
նիւ ողջունի գաբրիելեն աւետեցն՝ բերկրեալդ ի
կանայս։ Ընակարան արժնաւոր բանին խոնարհե-

Ղուկ 1 · 28

Խնդա և ուրախ լեր ձայնիւ երդոցս օրհնութե,
քումդ երանուե բանադովուե։ Խրախացիր և ձայ

Յոբ 28 · 14
Յայտ 20 · 11

Ողորմ երդակիցդ վեհին յովհաննու՝ ի բանն յայտ
նուե ասէ հիւացմամբ, ‖ փախեաւ երկին և երկիր
՝ի մի տասանուել՝ ի դիմաց էին, և տեղի ոչ գտաւ։
Զհանգիր արդարև յաւէտ անձկութե ամփոփին՝ ի քե
րուն քովանդակութե աշրշական բանին հանգստեն։
Իսկ դու ընտրել՝ ի զարմէ և՝ ի վանդ՚ածոյ մաքուր
զաւակի նբ աածածին։ Տարար զնա՝ ի քեզ ախորժ
հանգստեամբ կամացն հաճութե. եղեալ երկիր անձ
նական՝ բանական բուսոյն։ Նբ զգայական անդաս
տան՝ կենացն հացի։ Նբ վառարան բորբոքման,
անշէջ կայծական։ Նբ վայր դալարաբեր՝ հայրական
ծոցածին ծաղկին։ ‖ Նբ ծառ երկնաղէղ անթառ

Նաւգ 2 · 3

շամ խնծորին։ Նբ դորձարան գոյութեան՝ լուս
աւոտ մարգարտին։ ‖ Նբ լեառն արձանունակ՝ երկ

Դանիէլ 2 · 34

րալեր վիմին։ ‖ Նբ այգ արիմաթիացին՝ աստեղն ա

Յայտ 22 · 16

ռաւօտին։ Նբ յարկ դիտապետին՝ բանական հօտին։
Նբ արքայարան լուսակերտ՝ անմահ թագաւորին։
Նբ մայր կաթնամատոյց՝ բնաւիւց ըստեղծողին։
Նբ հարսն սրբուհի՝ հօրն քո։

Տնկասաղարթ մարմնոյ ածութեանն խառնարան։
Հեղաբան օծելութեան քահանայապետ։
Որ նախ քան զծնանիլ բանին առ Հիքէն՝ անթերի
լսականութիւք հրեշտակական թևոցն սքօղմամբ՝ ցանկ
արկել պահեիր անաղտ անբծութիւք։ Եւ որ հաճեալ
հանանութիւք Երրորդական փառք ածուէն՝ ճանա-
պարհ արար հանդստեան։ Կանգնի Հոգին սբ եկն
Հիքեզ յօրինօղն անախտ սրբութիւն. և բարձրելոյն
Հօրն զօրութիւ՝ մօրդ հովանացաւ. Որդւոյն պատրաս
տեալ զքեզ ընդունակ։ Եւ որ բնակեցաւն էակ
կից՝ Հօր բարձրելոյ՝ էր անժամանակ։ Եւ որ յօ
դաւոր մարմնով Հիքէն ծնաւ՝ սկիզբն ունի էութե
նախ քան զարուսեակ։ Աստի և զյօդաւոր մար-
մինն միակ, խառնեաց ընդ ածական բնութեանն
իւր անքակ։ Եւ սեպհականեց զաթոռն Հօր իւրոյ
դաւթի յաւիտեան. Թագաւորեալ տանս աշխարհի
և երկրիս քաղաքի։ Երկեալ սոցա ուղիս ճանա-
պարհի զփայտակերսն գործի, Հանել Հի կամարն
երկնից տաճարի։ Եւ կանգնեաց վիսրանն կործա
նեալ ադամեան մարմնոյն, Հի նորոգութիւն շինութե
քահանայապետին դաշնաւորութեան։
Ընդ այսպիսեաց բազմաթիւ և բարձրագոյն բա
րեաց ընդունակ և մատակարար՝ միայն դուն մա
քուր կուսութիւք էին իննկարան տիրուհի օրհնեալ սբ
ածածին։ Կանգնի իբրև զՀընչուսն խառնութե
խնկոց կնդրկի և զմռսի ընդ տաշխին և կասիայի՝
բուրեզեալ հրով մաքրութեան՝ բարեհեցեր զծուխ
բուրման անուշահոտ սրբութիւն Հի հոտոտելիս այ
և Հօր հաճութե։ Վարուք մաքրեալ, բարուք լցեալ,

Ա րանեալ ես դու ՚ի լեզուս անբիծս ընտրական
տարփման նը ած ած ին։
Ի գոհութեամբ ստացար քեզ օրհնաբանս անձկով
Ի մարմնի եւտուր նկատել։ Ո՞ան որոյ զամ բերան
կաթամբ լծուցեր. և աչաց մարդկութե՛ զանտեան՝
Ի մարմնի եւտուր նկատել։ Ո՞ան որոյ զամ բերան
Ա ռարեհամբաւեալ ես մաքրուե՛ շաւիղ նախընթաց
ձեռն քումդ միջնորդուե՛ նը ած ամայր։
ժառանգակիցք՝ աբբայ հայր զած առ ձայնել՚ի
ման շրթանցդ ողջագուրեցեր։ Ո րում գտաք մեք
դիրն էակ մարդացեալ՝ ՚ի համբոյր հպելոյ մատուց
և ըմբռնեալ բարձողաց ձեռացդ բաւիքք զանպարա
փառացն ընդ փոքուն յեղանակեցեր։ Կանգն զանձ
Հայրն մանուկ՝ մայրդ որդեպէս գերագըմբեցեր.
Ա երբողեալ ես մաքուրդ փայլումն, կրօղ արարչին
առաքինուե։ Ո ր սքանչելաբեաց հրաշիւք ներ՝
գործեալ քե՛ ՚ի մեզ զիսոխոսումն մեծ արդասեաց
քեզ սեպհականեցեր նը ած ած ին։

Ես. 11.1 շրթանց ‖ ծաղիկդ յերասեայ պտղոյն մեր կենաց ։
Ես ՚ի դրուէ խառնուե քառից յերանակեալ տա-
բերաց՝ անկցուդ ճեացեր ՚ի մանէ Յողածընելոցս
Հասարակաց։ Ես՚էբերօղ ծանրուե բնակակիր Հա-
մատեղծս կարեաց, այլ քրօբէօրէն Հրաբերան
բղխօղ նշուլեց ։ Ուսոյ երագ ընթացիւք Հետոց
Հեռացեալ՚ի վայրն անմատոյց, յարփին վերին ըն-
ծայեցար սբ աճամայր,
Ես րախացիր յաւէտ Հրճուինագ բերկրելդ՚իկանայս։
Ես դժուարընտել դաստիարակաւ խաչին վարժել
կրթեցար, որդւոյ քոյ կցորդակցուիր, միասևական
ժուժկալուիր՝ կրելով վերաշխէպ վշտաց ծնեցելոյդ
՚ի քէն ան, միտաջարչարն մեռելութիւր անձնատուչդ
տօթով խարուկեալ։ Ես բրև զորօղ անարատ քահա-
նայական նըւիրմամբ ՚ի վէր սիրոյ սեղանոյդ մատեր
ատրաբոյս և ստեւադիսակ գեղձաբարձ մաքուր պա-
տարագ ։ Ես ձգնաւորանն վարս ողջակիզել՝քան թէ
՚ի սրոյ Հանդէս խոզխոզել։ Ես ՚ի այսորիկ ՚ի նըւիրեր
քոյ զենման՝ Հրեշտակացն պարզ պաշտպնեալ, ընդ
առաքելոցն գումար դասակցել՝ զմիայն արժանիդ
պատեալ գովէին սբ աճամին։
Ես րախացիր Համայն տարփանագ բերկրելդ՚իկա-
նայս։ Ես ՚ի կոյս և յանարօր արդանդէ բան բեղ
ծնաւորեցեր ։ Յաւոյ անիծից՝ արմատ օրհնութե-
Հօրն ադամայ՝ որդւի բերկրուե։ Ես ՚ըոյ շնորհ ու-
նելով քեզ օրհնեալ՝ ի յորդւիդ քոյ փրկիչ Տի-
ետրանեմբ քեզ սբ աճամին։
Ես րախացիր անբաւ բերկրանագ Հարսն լուսոյ,
՚ոկեզարդ զգեաստւք պաճուճեալ։ Ես յօրէնս
երկ

Ա՛ր
կառք անձնո՛ր կայից՝ բազմելոյն յաթոռ քրովբէից։
6 · 7 Դան ի
զՔերն հին աւուրց դըշխանօք ընկալար ։ եղեալ
Ա՛ր
զամենայն ազգս ի ներքս ։ եւ ասացին ցնոսա ։ Ա՛ռ
զանձինս քո ։ եւ ել ի քաղաքէդ դու եւ որդիք քո ։
եւ կին քո ։ եւ կանայք որդւոց քոց ընդ քեզ ։ եւ
ել ի լերինս ։ եւ մի՛ մերձենար ամենեւին ։ այլ
զամենայն զոր ունիս ։ ի ներքս ածցես ։ զի ի
ժամանակի մի ։ ի ներքս մտին ։ եւ ի ժամանակի
մի ։ ելին ։ եւ ոչ ոք ի ներքս մտին ։ եւ ոչ ոք
ելին ։ զի ոչ ոք ի ներքս մտին ։ եւ ոչ ոք ելին ։
զի ոչ ոք ի ներքս մտին ։ եւ ոչ ոք ելին ։ զի ոչ
ոք ի ներքս մտին ։ եւ ոչ ոք ելին ։ զի ոչ ոք ի
ներքս մտին ։ եւ ոչ ոք ելին ։ զի ոչ ոք ի ներքս
մտին ։ եւ ոչ ոք ելին ։ զի ոչ ոք ի ներքս մտին ։
եւ ոչ ոք ելին ։ զի ոչ ոք ի ներքս մտին ։ եւ ոչ
ոք

Ա՛ն զի ոչ ընդ քեզ միայն, այլ և՛ ի քեզ։ Ա՛ն միայն
փարեցաւ բազմեալ, այլ և բնակեցաւ տաղաւարել։
Ա՛ն միայն միացաւ ի զանգուածս մարմնոյ, այլ և մար
դացաւ առեալ զկերպարան ի քէն սկսեալ։ Ա՛ն միայն
մի զոդեցաւ քո յերկուց գոյուեց, այլ և ընկղմեցաւ
յանապական անօսր էութիւն՝ մարմնոյն վերբերումն։
Ա՛ն միայն միջնորդաւ անձինն ընդ հողոյ միաւո
րեցաւ դիմակ տեսակօք, այլ եռամասն խառնեալ
էութեամբք միաւորեցաւ անշփոթելի։ Ա՛ի որդի
մերովս բնութեամբ՝ յաթոռս հօրն իւր աջոյ՝ յերկ
նաւորացն միշտ պաշտպանեցաւ։

Յաղագս որոյ և մեք երկրաւորքս՝ զմատակարարդ
և զսպասաւոր մեծս խորհրդոյ՝ երանեմք ըզձական
երգօք զանժամանակին էութեան երջանիկդ ծնօղ։
Ո՛ր զնովի և ամենեցունց պահապան հոգեշունչ
երգօք ի քեզ ընկալար։ Ա՛ն ի մանկ, այլ իլրուէ։
Ա՛ն հատմամբ, այլ հաստատուբք։ Ա՛ն բաժանաբար,
այլ ամբողջապս։ Ա՛ն փոփոխմամբ, այլ փոխատրուբք։
Ա՛ն ի ծիրս սահմանի տեղւոյ, այլ ի սեռեակ լայնա
տարր ոգւոյ։ Գ՛անզի ||զբերօղն ի կշիռ ձեռին զեր
կիր և զերկինն՝ տարաբ յարդանդի։ Գ՛ն ոչ միայն
ի տես նկատման աչաց նայեցար ի նա, այլ և շօշափ
մամբ ձեռացդ ծանեար։ Ա՛ն միայն ողջունել զանձ
հուսն շրթանց, այլև ըմբռնել։ Ա՛ն միայն զնեալ
զհատարակաչէն խորան մարդացեալ բանին, || այլև
անճանեալ կուսմամբ յա || զքէն այ։ Ա՛ն միայն ըս
տեսմբդ սնուցեր զանժամանակին ըստ աւուրց,
այլև աճման հասակի զնոյն ընծայեցեր։ Ո՛ր խոս
տովանի հանրական եկեղեցի զծնեալդ ի քէն,

Գաղատ. 4 • 12

Մատթ. 1 • 25
Ա Կորն. 1 • 24

րութ, ականակապ պսակ քեզ փառաց զբարձրելոյն
երկնայնովք ոսկեզօծ սրբուք, արծաթափայլ մաք
սիւք լուսոյ՝ իմոդուոյն պարապօղեցեալ։ Ո՛վ զարդուք
Յայտ 12 · 1 Հաճեսո հեզուք խոնարհ անբծուք կերպա
Ո՛վ հաւատ հեզուք խոնարհ անբծուք կերպա
Ո՛վ հոգեղէն պաճոյճ փողփողել։ Ո՛վ ընտրհաշուք գեղով արփաւոր ծաղ
կութիւն՝ յանմոռոյց գեղեցկութէն պաճոյճ փողփողել։
դունիցես։ Ո՛վ ընտրհաշուք գեղով արփաւոր ծաղ
նուցեր, զորպիսի արժանապատիւ գոլոյս ոչ ըն
դանն ած անձնաւոր՝ հայրենի քնուեն հպաւոր՝
ի սեռնէկի քոմ մաքրականի՝ մարմնապէս բացածա
յղացմամբ՝ իսրայէլի ծնօղք աստեան։ Պա դու որ
Ելից 32 · 7 յղացմամբ՝ իսրայէլի ծնօղք աստեան։ Պա դու որ
Ելից 2 Օրին սբ՛րբուհի։ ‖ Օ՛ի թէ առաջք մրճրեխին հոգեկիր
ընտրութիւն, որ զածային հրոյն տարար կերպարան։
պատճական հրաշեալ և սպիտակ մարգարտին մաք
քուր կերպարան գոյացեալ ջուցած։ Քանզի ար
Ո՛րոյ տեսչութիւն այ՝ նախագիծ՝ ի ծովէ քարն
հրդով երանեմք զսիրուհիդ սբ ածածին։
Ո՛րոյ ոչ տեսօղ այ, այլ՝ ճշմարիտ ած անճանել,
զամենեսեան յիել անուն փոխադրեաց։ Սակս որոյ
լի՛ բերանով զպաշտպանդ փրկուես այսմ մեծս խոր
Ո՛վ հոգեղէն պաճոյճ փողփողել։ Ո՛վ զարդուք
Յայտ 12 · 1 սիւք լուսոյ՝ իմոդուոյն պարապօղեցեալ։ Ո՛վ զարդուք
երկնայնովք ոսկեզօծ սրբուք, արծաթափայլ մաք

Եսայի 38 · 44 ծափման՝ ակն արփիափայլ։ Ա՛երկացելոյ այգւոյն՝
Սաղմոս 79 · 18 ամպ անձրեւաձիր։ Ա՛րեւուն եղեւնի՛ ի վե՛ր առն աջ քո, և աջ քո՛ ի վե՛ր որդւոյ՛ ի
Ա՛մոս 9 · 6 քեզ խրախուսելոյ։ Ա՛ղ և կարողուհին և բազուկն
Ա՛մոս 4 · 13 հօր միածինն՝ ի՛ քեզ հանդուցեալ, և զամ որդիս
մարդկան՝ վկայս և երկրպագուս իւր զօրացուցել։
Ա՛մոս 1 · 3 ոյն նկարագիր՝ և՛ երպրան հօր դոյուե՛ ի՛ քեզ
բնակելովն՝ սրբուի և արդարուի լման աշխարհի
ընձեռեաց։ Ա՛պա յիրաւի՛ եարժանապա հոգեշարժ
քնարիւք զքեզ բարեհամբաւեմք սե՛ ածածին։
Ա՛մոս 1 · 2 ի՛ մարդկային զարմէ՝ հրեշտակ երկնային։ Ճեղծա
կանաց սեռից՝ անմահ սերովբէ։ ի՛ հողային նիւթոյ՝
ոսկի սուրբ։ ի՛ ծովային բերմանց՝ շնորհալոյս
մարգարիտ։ ի՛ յեսսեանն բուսոյ՝ քաղցրապտուղ
Ա՛մոս 11 · 1 ծաղիկ։ ի՛ յաւուրց նախնեացն՝ Ճիւռ օրհնութե՛ն։
Ա՛մոս 65 · 8 Ցօղոյն հանդարտի՝ ամպ անձրեւաձիր։ Ա՛րեւուն
Ա՛մոս 1 · 42 Ո՛րհնեալդ միայն՝ ի կանայս շրթամբք քահանայու՝
հոգւոյ մարգարէին յովհաննու փառաւորս, և՛ի դաշ
Ա՛մոս 1 · 27 սուց համազարմ նմանութեղեցս ցանկալի երդոզ ներ
բողականս աւետզաբ։ Ո՛ի թէ բանականս մարդոյ
դոյուե՛ ի՛ պատկեր այ՝ իսկզբանն ստեղծաւ, և այսր
աղագաւ ըստեղծողին զնորհս կալաւ։ Ա՛պա և
առաւել քեզ պարտական եմք երկրպագուքիւ ու՛
նել շնորհ աբրահամայր, որ այ՝ ի ծառայի կերպարան
ստեղծման եղեր պատճառ։ Ա՛ղ որ՝ ի լրումն աւարտ
Ա՛մոս 18 · 4 ման մրգրէական կտակին հաստատուբ, այն զոր ասէ՝
Ա՛մոս 8 · 4 ի՛ քեզ խրախուսելոյ։ Ա՛ղ և կարողուհին և բազուկն
հօր միածինն՝ ի՛ քեզ հանդուցեալ, և զամ որդիս
մարդկան՝ վկայս և երկրպագուս իւր զօրացուցել։
Ա՛մոս 1 · 3 ոյն նկարագիր՝ և՛ երպրան հօր դոյուե՛ ի՛ քեզ
բնակելովն՝ սրբուի և արդարուի լման աշխարհի
ընձեռեաց։ Ա՛պա յիրաւի՛ եարժանապա հոգեշարժ
քնարիւք զքեզ բարեհամբաւեմք սե՛ ածածին։

Օրինակ ուղղութե՛ն, անայլայլակ վերիպութեան։
Ա՛ռ ձեռն ամենայն ուրեք, որ ոչ ինչ ունիս

պը

Եւ եղեւ իբր ի դառն արմատոց երկրի՝ քաղցրաճաշակ
փշոց խոտուեց՝ յաշխարհիս զբաղմանց ծաղկեցաւ։
Եւ եղեւ իբր ի դժնեայ շուշանական շահղաջ ամբարձաւ։ Եւ իբր ի դժնեայ
թեանն հեռեւեցաւ։ Եւ ի խորոց ծովի աշխարհի
տուցաւ։ Եւ իբր յանհնակ կամաց անբաւին՝ ածու
զկանդարտ երինջ անարատ՝ արբշաւանդ լծոյն մա
րդկան , երկնիւջ վերսահին։ Ընդ անդունդ ։

Ահա զհօրն լուսոյ զորդի հարազատ՝ ի սաւրինա
կոյս՝ ընծայ՝ մայրենի կաթամբ ջամբեալ դիեցուցեր։
Եւ ոչ թևովք խնայական պահպանութեք զպարու
նակօղն պարուհակեցեր։ Եւ զկենցաղոյս ընթացս՝
ընդ լուսաղարդ կենացն շահիլ ձգեցեր։ Եւ ըստ
նմանութեանն արարման օդային թռչնոյ՝ ի յանցուորաց
աստի փոխեցար։ Եւ ի մէջ դասուց հրեշտակաց՝
ունօղ այ յայտնել ծանուցար։ Եւ լուսարփի ամպով
առ ի նոցանէ պատուել համբարձար։ Եւ հողեղէն
հաստատ՝ ի քրովբէից աղի հանդուցար։ Եւ ի՛կա
նանց ազանցն կերպից՝ արուսեկին տեսիլ տեսար
Եւ զննելի բնութիւն մարդկայնոյ՝ յանճառաշնորհ
խորհուրդ ծածկեցար։ Եւ ի սահմանողէն քո և
Համայնից՝ հպատակօրէն ձեռով պաշտեցար։ Եւ հաս
տոցն ծագաց աշխարհի՝ մայրական անձամբ ձայ
նեցար։ Եւ մեղուցելոյ կնոջն առաջնոյ՝ առանց
յանցանաց զաւակ դովեցար։ Եւ ամ անբծաց ընտ
րութ՝ պսակ սրբութե դու դաստանեցար։ Եւ իբրև
զանդարտ երինջ անարատ՝ արբշաւանդ լծոյն մա
տուցար։ Եւ իբր յանհնակ կամաց անբաւին՝ ածու
թեանն հեռեւեցար։ Եւ ի խորոց ծովի աշխարհի
փշոց խոտուեց՝ յաշխարհիս զբաղմանց ծաղկեցար։
Եւ իբր ի դառն արմատոց երկրի՝ քաղցրաճաշակ

Յով. 12 · 1
Ղկ. 2 · 51
Եբր. 2 · 2
2 · 3

Ընդակաս աճեցուածի , լման թերութե։ Ախտից
երկնային , կենդանեաց գաւառին։ Ամենակից շր
նորհընկալ Հայրական գթութեն։ Ընդարտակիրն
ազգակցութեան , երկնիւջ վերսահին։ Ընդամենակին
արդանդի , ծանուցօղ ծննդեան ։

պտուղ յայտնեցար։ Եւ երրորդութեանն անտես
Թագնուես՝ խորհրդակից սիրոյ կոչեցար։ Եւ ծա-
ծուկ հաւաքման բանին՝ իբր լուսատու ձորձով
պատեցար։ Եւ անքակէին տրուես՝ սահման սիմման
վերակրկեցար։ ‖ Եւ ՚ի սրբասանել միջոց քո ստեղծ՝
զանկեան ՚ի տաշխին ծրար Թագուցեր։ ‖ Եւ ՚ի կու-
սական քումդ բարուն ակէ՝ զանմահարարն ողկոյզ
հասուցեր։ Եւ միջնորդ կենաց երկոցունց՝ սքան
չելապէս համարձակեցար։ Եւ համոզիչ ՚ի խա-
զաղութիւն, մերկածուփ շարժմանց կացուցար։
Եւ խրախակից վերնոյն բարձրութեան, անկաս-
տեղի ծնունդ՝ամբ պատուեցար։

Ա՛րդ՝ յայսքանս, և՚ի սոյնպիսիս, և ևս չընտրելա
կան երդս բանահիւսից դերահռչակեալ ես. վըսե
մական վարուց նախընթաց և յառաջաշաւիղ սուրբ
պածածին։ Ա՞ղ որպէս երևեալն ՚ի քէն միածին
անդրանիկ բնութեն հօր՝ սկիզբն ասի հետևման
խաչունակ մահակիր ձգանց։ Ա՛յսպէս երանելոյդ
և բարեբանեալդ, դերօրինակ ցուցման տեսակի
աճակրօն կարգաց ծագեցար։ ‖ Եւ զանմատոյց
հուրն կիզանօղ՝ անապական ծագմամբ ծախեցաք։
‖ Եւ զաթագեալն ՚ի թևս օդային՝ ‖ ՚ի քառընթաց
կենդանիս տեսաք։ ‖ Եւ զանկցորդն տեսակինաց,
՚ի մարդկային կերպ նկատեցաք։ ‖ Եւ զդովեալ
բարձոյն մեղաց, իբր զգառն ճաշակ ընկալաք։
‖ Եւ դատելոյն ՚ի չարագործաց, որպ՚ այ ճշմարտի
երկրպագեցաք։ ‖ Եւ զանճանօթն հօր էութիւն,
ազգակցապս օրինաբանեցաք։ ‖ Եւ զմուրհակ պար-
տուց անիծիցն, ՚ի յաշխարհին ջուր ընկղմեցաք։

‖ Եւ

Ղուկ. 1 · 12
Ծննդ. 40 · 9
Պտմ. 17 · 11
Ղևտ. 1 · 12
Առակ. 27 · 44

Ա՛ստ
1 · 1

Ա՛ստ
84 · 11

Գ՛ործ
2 · 28

Ա՛րդ
2 · 1

Ա՛ստ

Ա՛ստ

Ա՛ստ

ցոյ, ի քէն ծնիցելոյ կերպիս մերոյ և բարձրացելոյ
ման նոր արարածոց անձառ շինուածոյ աբ եկեղե-
ծածուկ խորհրդոց, բազմազուարճ պայծառ յօրին
փառս երանական լուսոյ նշուլից վերնոց և ներքնոց
յուսոյ հրճուանաց մեզ հանդերձեցաւ։ Եւ զայդ
ամ այս պատրաստուն բարեբաստուճ բազմերանգն
խանորդելն պարգևական ձիրս ընկալաք։ Եւ քեզ
Եւ յընտրեալ անպատում շնորհէ՝ զայս ամ անփո-
հիմնադրեաց զսկիզբն մարդեղուճ անեղն խոսուի։
շիւ յամ ազգաց վերապատմեցաւ։ Կանչէ ի քէն
և մարտի փառաւորեցաւ։ Պատառոր արդարակը
անմահ հրեշտակացն հաճատացաւ։ Ցաղթող մրցման
միածին։ Ի յամպս երկնից եղ զգնացս։ Պռվեցաւ որպէս
Ընտորաբուղխ կայլակօք ներկեաճ։ Ընկէց վերացն խոցով հարցաքննեցաւ։ Ի վէրէից
Ընկէց ոսկի եր-
Ընկէց ոսկի եր-
Ընկէց ոսկի եր-

անոնցմէ մին, ծնկովը կրկնելովը մատուցանելէ։
Ասոր և քեզ բերկրեցեալդ՝ զամէնքեան օրհ-
նաբանութիւն բանիս երկրորդելէ։

Օրհնեա՛լ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ
ծնանելոց քոյ սրբոյ Կուսին։ Զի Եւա անէծքն
Հարանեցաւ։ Զի ընտրեցաւ, անիծք դատապարտե-
ցան։ Զի անեղծացաւ, լուսոյ նմանեցաւ։ Զի ընդ-
հանրոյ, էին ծնեալքն։ Զի երանական, բանին
Հօր մայրացաւ։ Զի ոչ պարծանաց, կենացն բարձ
րութիւն։ Զի պայծառափայլ վարուց խնամտացաւ։
Զի տիրապատուաստ, երկնահանճարն զիւրացաւ։
Զի պիտանական, եկեղեցւոյ զեղեցկութեան։
Զի պաշտելութեան՝ սիոնի նորոյ զարդարման։
Զի յոքնանկար, յարփից ծագանց փայլատակման։
Զի առաջնորդական, վերնոցն ազգակցութեան։
Զի անբծութեան՝ շահեցան արդարոյն։

Ընդ ամենեցուն վերակոչելոց Քրիստոս այսոցիկ՝
բնակարան բաղձալի և երանելի և ընտրեալ ընտ
րական կամաց անբաւին, զքեզ խոստովանիմք երկ
րաւոր ծնունդքս սուրբ աստեղծականն աղամայ։
որոց անհամար և անթիւ ազանց ամրական և պահ
պանական պարիսպ հաստացար։ Կանգնի յարժա-
նահայց և յամենազօր քոյ բարեխօսութիւդ միշտ ապա
հինեալ, մնամք ՚ի հաստատութեան, խնամեալք և
հանդուցեալք ընդ հովանեաւ պաշտպանութեան
ամուր պատուարի նոր անծանիդ։

Ոսկի ամէն ինչէ աւելի կը փայլի, եւ հարստութիւնը շատերու համար կուռք կը դառնայ։ Ոսկի եւ քեզ բերկրեցնողը՝ ամէնքէն օրհնեալ կ՚ըլլայ։ Ոսկի ամէն ինչէ աւելի կը փայլի, եւ հարստութիւնը շատերու համար կուռք կը դառնայ։ Ոսկի եւ քեզ բերկրեցնողը՝ ամէնքէն օրհնեալ կ՚ըլլայ։

Օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ
ծնանելոց քոյ սրբոյ Կուսին։ Զի Եւա անէծքն
Հարանեցաւ։ Զի ընտրեցաւ, անիծք դատապարտե-
ցան։ Զի անեղծացաւ, լուսոյ նմանեցաւ։ Զի ընդ-
հանրոյ, էին ծնեալքն։ Զի երանական, բանին
Հօր մայրացաւ։ Զի ոչ պարծանաց, կենացն բարձ
րութիւն։ Զի պայծառափայլ վարուց խնամտացաւ։
Զի տիրապատուաստ, երկնահանճարն զիւրացաւ։
Զի պիտանական, եկեղեցւոյ զեղեցկութեան։
Զի պաշտելութեան՝ սիոնի նորոյ զարդարման։
Զի յոքնանկար, յարփից ծագանց փայլատակման։
Զի առաջնորդական, վերնոցն ազգակցութեան։
Զի անբծութեան՝ շահեցան արդարոյն։

Ընդ ամենեցուն վերակոչելոց Քրիստոս այսոցիկ՝
բնակարան բաղձալի և երանելի և ընտրեալ ընտ
րական կամաց անբաւին, զքեզ խոստովանիմք երկ
րաւոր ծնունդքս սուրբ աստեղծականն աղամայ։
որոց անհամար և անթիւ ազանց ամրական և պահ
պանական պարիսպ հաստացար։ Կանգնի յարժա-
նահայց և յամենազօր քոյ բարեխօսութիւդ միշտ ապա
հինեալ, մնամք ՚ի հաստատութեան, խնամեալք և
հանդուցեալք ընդ հովանեաւ պաշտպանութեան
ամուր պատուարի նոր անծանիդ։

Նակ էին բարձրացեալ ծնօղս։

մարի զեղապճնելոյ զքեզ պատճեսցուք՝ անժամ
ձառ սկզբնաշաւիղ այսքանեաց բարեաց, ի սոյն կա
քում միածնի, միոյն այ ան յիւ։ Նո՛ւ իբր զպատ
սիոնի և բեթլեհեմի։ Ասաի արժանասցուք ըն
յայտնութե, փառաց աներեջի, փրկչին անմահի,
դունիլ մանն փրկութե, յաւուր գալստեան մեծի
պատո՛ար ամենահրաշ ||ըստ եզեկիելի, որ աղեսալ
պարիսպ ||ըստ դաւթայ, որոյ հիմն անշարժութե՝ ի
զմուտ քո՝ ձկդրտապատում դրե։ Պատո՛ար շրջա
բարձրելոյն հաստատեցաւ։ Պատո՛ար ||ամրակա
ոյց քաղաքի վերնոյն ըն պօղոսի, որում զհանուրս
բնակիչս արարեր։ Վհանգի զաճ ծնար ի մարմնի,
և զծնունդս մարմնաւոր սիոնի՝ որդիս արարեր
վերնումն Երուսաղեմի։ Որոյ աղաղաւ օրհնեցաւ ար
դարդ քոյ կուսութե՝ ի շրթունս նոցին, և խոստո
վանեցար յամենեցունց մարմնաւորն և տաճար հօր
հռակացին։ Որով արդարապես՝ ի քեզ ընծայեալ
քան պատմողին, եղեր մեր օգնական և տուն ապա
ւինի յուղխից հեղեղաց յաւուր անձկութեան։
Ա՛աքրութիւն կուսից, և սկզբնաշաւիղ դասուց
երջանկաց։ Ա՛այր հիմնադրուե հաստատուե եկե
ղեցւոյ, ևծնօղ անարտ բանին այ։ Օ՛ քեզ յաւէտ
օրհնութ միշտ պսակեմք՝ ինքնիւրեալ տեղիս սրբուե
քում տաճարի։ և՝ի թևս պահպանուե լայնատարած
քումդ մաղթանաց ապաւինելով, զձեռս մեր՝ ի սա
տարածեմք։ և աներկիւղ յուսով հաւատոյ ապրիլ։
Ո՛րդ աղաչեմք ընկալ զերդաբան օրհնութ մերում
լեզուի, և՝ հաճեալ տացես սմա զձիրս շնորհաց
սիոնի և բեթլեհեմի։ Ասաի արժանասցուք ըն
դունիլ մանն փրկութե, յաւուր գալստեան մեծի
յայտնութե, փառաց աներեջի, փրկչին անմահի,
քումդ միածնի, միոյն այ ան յիւ։ Նո՛ւ իբր զպատ
ձառ սկզբնաշաւիղ այսքանեաց բարեաց, ի սոյն կա
մարի զեղապճնելոյ զքեզ պատճեսցուք՝ անժամ

անկեան խոստմանց՝ ի բուսաստանս անդաստանաց
Ունօղ հրճուանաց անթիւ խրախուեց՝ ածային
մուխ որոց պանդխտիմք՝ ի վիշս ներքին։

Աղօթս 26 · 13 Եզ · 6 Եր

երկրին։ Աչք տիրամայր՝ արդ ահատեա միշտ զողոր
Եւ ցուցար բնակիչ արժանապատիւ ։ կենդանեաց
խըթ անընդունակ ապականուեր և մահու լուծման։
մութիւն. որ ալեհեալ հասեր ի բարձունս երկնից.
Վերահաւորեալ այսօր՝ ի քեզ զիմանալեացն փարթա
ընորոգութիւն կենաց, և պաշտպան զոհ
բանօրդ ձեռնտուիւն։
զարմատ և զպատճառ։ Յորմէ և մեք հայցեմք
Ասաի տեսին զանկէտն ըսկսեալ, և երանեցին
տեսութիւն նոցին զանշնին որդւոյն կերպարան։
նայնոցն կրօնից եղեր հպատոր։ Պարիսմ առիթ
յերկրաւոր նիւթոյ մարմնաւոր վարուց՝ երկ
ապաստան ծառայից քումդ որդւոյ։
յոտից։ Ի մահու պարտեացն զերծ՝ զառ քեզ
անմատոյց լուսոյ՝ անճառ խոստմամբ ապառնեացն
ի բառորինս տեղւն։ Նորիշ հըպմամբ մերձաւոր
ռացն երկնայնոյ, անըսուտեր նշոյլ տարփալի շողեալ
և ազանց արմատ օրհնութեան։ Ծադմանէ փա
Յոպէից յոգնաթիւ մասանց բերկրութիւն, ազգաց
առ ծնեալդ՝ ի քէն ած՝ ի մարմին։
Այցեա՛ վասն մեր
ժանապատիւ քումդ պատկերի։ Այցեա վասն մեր
խակ տեսաւորիչ վասն մեր։ Զոներ կրկնեսցի ար
Սրբուհի պայծառ առաքաստ փրկչին քո. և նորուն
և քրովբէականն նախադաստեր եղեալ վերհասկան։
Վերացանց ջափոյ կշռման երկրային բնութե ,

տիրական անկոյն։ Որոյ ըստեղուանք շառաւիղացն՝ երկրային հնարից գերազանց։ Ընդր մուծցես զբո-
դանօղքս սուրբ տիրուհի մայրդ մեր։
Բոտեմք ի քէն աղերսիւ բանի, որ ես քաղցրալուր
գրաւ աշխարհի։ Ա՛հայն երանեալ և բարեբանել։
Հօրն հաճութիւք հովանաւորեալ։ Որդւոյն ծնօղ։
Հոգւոյն վերընդունօղ։ Երրորդութեանն փառացն
տարօղ։ Ա՛ երանելարեա զառ յաւազանէն անախտ
արգանդէ զկարդացեալս անուն՝ ի դիւր մատենի վեր
նում դպրոցիդ։ Եւ զերդաւորութիւն սակաւաց
մանեայ այսր գովեստի, արձան հաստատեա միշտ
անկործան սրբոյդ առաջի։ Ընծայեալ մարմնոյս՝
զմրաշարս գիծ, և զդայանն ընչոյս՝ զպակեր բանիս։
Օ՛ի իբր՝ ի դպրից երկուց զուգելոց՝ ի մի խառնու-
թիւն միոյ կենդանւոյ, միշտ փառատրեացիս դու
սովին օրհնութեամբ, որպէս անեղծ պաշտօնէիցդ
օրհնաբանութեամբ։ Ա՛երևս՝ ի ձեռն զօրեղ քոյին
Հայցածոց, լեցի մեզ անդատապարտ համարձակու-
թիւն յատենի մեծ և ահաւոր նը դատաւորին։
Եւ գոցուք արժանի անբիծ վարուք և ուղիղ
դաւանութեամբ հաւատոյն հաստատութեամբ,
հանդիպել և անդանօր լինցայի բանից քումդ երա
նութեան, փառաւորել ընդ քեզ և ընդ քոյն՝
յանդիման դիմաց պաշտելի և պատկելի քում ածա
փայլ և լուսանշոյլ մեծ պայծառութեանդ՝ զեռ-
թիւն անքակ և անքննելի նը երրորդութեանն,
՝ի միում աստուածութեան և արարչութեան։ Որում վայել
չական պատիւ և գովեստ անդադար երդոց, այժմ
և միշտ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Յիշատակագիր պատահանոյ սորին՝ ընծայական գրոյ երջան-
ին ս. ընդհանրական Տէառն Սահակայ։ Յերեսաց նորին
Գոգիաբուղի ս. արտոլեսի։

Նորհաձիր էին և հոգւոյ նորա ընդունակ, ընարեալք և ներանձնայեալք այցելու։ Ընդ հայցման հաճութիւն բարեսէր կամաց երջանկիդ, և գրութիւն նամակի ձերում պատճենի, յօրինեալ շարադրեցի զպատմութեանն գովեստ, և զճառս ներբողենի։ Եւ կարեալ հաստատեալ՝ի գեղ պատկերի դիմաց սուրբ սիսեստի՝ սպիտակափայլ լուսափառ դաշտի քարաեներիդ։ Ընդարձակել յընթացս սորա ասպարիսի զչրթունս գրչիս, անշունչ խօսողիս, անքայլ ընթացողիս, անձայն հնչողիս, անդուլ պատմողիս, և անսայթաքելի քարոզչիս։ Եւ արձանագրեցի սմին անչինչ յիշատակ զանուն տեառնչալի ձերում կոչման Տէր Սահակայ՝ լերինդ մահաց հզօր դիտապետ։ Որպէ զի ճնասցես յարակայ՝ի սոյն համառօտագիծ մատենի՝ յաւուրս անթիւս և յամս հազարաւորս՝ իմով սակաւամանեայ խնամոխիւ։ Այս գրիգոր, յետին վարժապետաց և կրօնաւորաց, որդի դստեր եղբօր հօր անանիայի հոգեզարդ և մանաւարժ փիլիսոփայի, և ըստ վարուց մաքրութեանց կրօնից գովելոյ և հռչակելոյ։ Եւ ընծայեցի քումդ եկեղեցւոյ զայս նըւէր բարեաց բանից ցանկալեաց։ Յորոյ պտուղ վայելեսցես ախորժ բերկրանաց ձայնակամբ՝ յամեալ և յարակայեալ՝ի հոգևոր հըրճուանս աղօթից։ Եւ ընկալեալ խառնեսցես՝ի յոքնահամբար զարդս ամենապեղս երկնային գանձուդ, զտաբաշ առասիկ տառիդ՝ նոյն և յիշատակեսցես զա-

զանուն իմ արուսպ՝ի դաւիթ սիրոյ անձկութիւնե սըր
ուիդ սենեկիւ, միշտ նորոգ մտածել զմեզ՝ի ձերումդ
ըբ խորանի ածաբնակիլ՝ հանդէպ սեղնոյդ արարչըն
կալիւ զիս և եղբայրն իմ զանդրանիկ զյովհաննէս
ցանկալի անուն՝ի միում կարգի, որ գիտական է և
հանճարեղ իմաստասէր քան զիս առաւել՝ի յաւմի,
և՛ յաւմի կեցցեն մեր անձինքս ընդ քեզ։ Որպ և
քոյդ ոգի միացեալ ընդ մեզ՝ միջնորդաւ էուե բանի,
՝ի մի քրայ ընտրուե հալոցի։ Ընբաժին տեսամբ՝
և անորիշ սրտիցս շնչով, և անայլայլակ խորհրդով
և անանջրպետ կամաք։ Ապրսխեալ հաստատեալ՝ և
հիմնաւորեալ խորհրդով՝ի Քրս Յս՝ի տր մեր։
Որում փառք յաւիտեանս ամէն։

Ընդ՝ քանզի անընտել դոլով տեսուիքե բաղձալի
վայրիցդ և՛ըց խորանացդ, զիերին լըուե և զպատան
աճելուե յարմարական դրուեդ աղերսեմ շնորհել։
Եւ ինձ տառապելոյս օգնեա աղօթիւք, որ յարաց
ժամ դեգերիմ յընթեռնուլն. իսկ գործոյ և ոչ
փոքր ինչ ժամանակ սահմանեալ որոշեմ։

Նորին Վարդան Աբեղայի Աստուածաբանի Պատմագրի Սրբոց Աստուածոյն Հայոցմ Պատմութիւն Վասն Վարուց Սրբոցն Հայոց։
Տպագրեցաւ։

ՏԻՆՈՎ ԱՐԱՐՁ ՈՒՆՑԻ ԻՒՐ ԵՒ

տունկ տենչալիք տանն եդեմայ։ Ընդամէն
նախաստեղծին ծնունդք՝ և զարմք սիոնի։
Ոտառք ամբարձուղեշք՝ բիւրոստեանք. ծիրանաց
ծայր ընծիւղք և երիվնագեղք. քաղցրապտուղք և

Եւգ 2.12

Եսայ 47.7

Եփես. 1 · 4 մանակաց սկսեալ ։ եւ ընտրեալք նախ քան զերանիլ
այլ եւս սկիզբն դոյից յաւիտենից. եւ եւս հին ժա-
էութ. թէպէտ եւ ոչ անժամանակ ըստ անսահմանին,
Ամբակ 1 · 12 եւ դեղաճիծաղ, դարնանածուշակ եւ արփիական
Սաղմ. 45 · 5 լուսոյն դիտակք. սառնական օդոյն սուզիչք, եւ դը
ժնդակ այսոցն ընչից նահանջիչք եւ ապականիչք։
Սուրբ եւ երջանիկ գումարք դասու առաքելոցն։
"Բանզի առ ձեզ եւ յաղագս ձեր ի դատարկանէ
լուծեր շարժեալ կարդ բանիս՝ ի գոլեստ փառաց
մեծութեր վերին հաճութեան, անասանելի դրու-
թեամբ հիմնացեալ միշտ կառուցանի։ Այսան զի
յաւէտ բնակող բարեշունչ բանից՝ քան թէ շինո-
ւածոց՝ էականն աճ դաւանի։

Այլ արդ՝ ձօնեսջիք երդոյս բանի զընորհս մաղթա
նաց ձերումդ հայցուածոց, զարժանապատիւ ձեր
տրամիդ դերահաչակել։ "Բանզի ի վեր քան զճառ
շրթանց եւ զիմաստ բանից զօրութեր, շուք եւ զարդ
դեղոյ ճախութեր ձերում բարձրութեդ էքնաղապէս
դերահաչիւի։ Այլ թէ ոչ հրաշալի դրեացի լսողաց,
մերկասցի բացցի բացերևեացի ծածկութեր ծոցոյ
բանիս, անեղծականս ճառել զսեղծականդ ժա-
մանակաւ։ Այլ զդէմս ձեր դրել ընորհօք որդիք
էութ. թէպէտ եւ ոչ անժամանակ ըստ անսահմանին,
այլ եւս սկիզբն դոյից յաւիտենից. եւ եւս հին ժա-
մանակաց սկսեալ ։ եւ ընտրեալք նախ քան զերանիլ

Փիլիպ. 3 · 20 եւ ակնարժելիք։ Այրինընթաց դիտակք ընտրութեր,
լուսատնունդք եւ տիրահաստատք. շահաչէտք եւ ար
դիւնականք, ոռոգեալք եւ արմատացեալք. պարա
րեալք եւ պանծացեալք։ Այցօղոյ պարգեւողին ըն
րական սերմանք աճման բարեբոյս անդաստանին։
Բղխմունք հանապազահոսք միտակայլակք եւ յար
ընթացք։ Ալեւոր հանդարտահեզք, դերածաւալք
եւ դեղաճիծաղք, դարնանածուշակք եւ արփիական
լուսոյն դիտակք. սառնական օդոյն սուզիչք, եւ դը
ժնդակ այսոցն ընչից նահանջիչք եւ ապականիչք։
Սուրբ եւ երջանիկ գումարք դասու առաքելոցն։
"Բանզի առ ձեզ եւ յաղագս ձեր ի դատարկանէ
լուծեր շարժեալ կարդ բանիս՝ ի գոլեստ փառաց
մեծութեր վերին հաճութեան, անասանելի դրու-
թեամբ հիմնացեալ միշտ կառուցանի։ Այսան զի
յաւէտ բնակող բարեշունչ բանից՝ քան թէ շինո-
ւածոց՝ էականն աճ դաւանի։

Այլ արդ՝ ձօնեսջիք երդոյս բանի զընորհս մաղթա
նաց ձերումդ հայցուածոց, զարժանապատիւ ձեր
տրամիդ դերահաչակել։ "Բանզի ի վեր քան զճառ
շրթանց եւ զիմաստ բանից զօրութեր, շուք եւ զարդ
դեղոյ ճախութեր ձերում բարձրութեդ էքնաղապէս
դերահաչիւի։ Այլ թէ ոչ հրաշալի դրեացի լսողաց,
մերկասցի բացցի բացերևեացի ծածկութեր ծոցոյ
բանիս, անեղծականս ճառել զսեղծականդ ժա-
մանակաւ։ Այլ զդէմս ձեր դրել ընորհօք որդիք

անտուէր լուսոյն վերակարդեցայք՝ անաղօտապէս
Մատթ. 5 · 14
ի քնոյէ ՚Ո՛ւ անդարձ լոյսք միտապայծառք ՚ի քնոյէ ||
Ղուկ. 24 · 50
ձակութեամբ՝ ՚ի լսատորէից սեղծագործեալք ։ Ա՛նանակից կրօնից օծուբք փրկչին ձեռնադրեալք ։ Ղուկ. 10 · 20
Ա՛նգ 5 · 14
բարին հօր կերպացեալք ։ Ա՛նհաւասար համար պատկերեալք ։ Ա՛նաւերակեան փայլմամբ բարե
Ա՛նկիզբն ծայրից անջպետեալք ։ Ա՛նդարձակ ամաց միջոցի աստուածս նկատեալք ։ ՚Ա՛գրութիւն մատենի
Ղուկ. 4 · 26
ծար և կանխակառոյց մայրն ազատ մաքրածին, նոյն պէս և որդիք նորին անդրնիկք և հոգեպայծառք ։
Մատթ. 3 · 6
և միացեալ ընդ կերպի մերոյ այ։ ՚Համապատկաբար ընտրուբք փորձեալք ոսկեհապէս ՚ի հողոյ նիւթոյ ։ Ա՛նընդունակք յանցման մեղաց չարութեբ ախտից մերոյս զանգ՚ածոյ ։ Պայծառազեստք և սպիտակափայլք ըստ պատահման արծաթոյ ։ Ա՛աքուլք վարուբք և բարիք բարուք, ըստ պարզուբ տարածման տեսուբ օդոյ ։ ՚Կաջապինդ ՚ի հաստատուբեան, ըստ կարծրուբեբ ձուլման արծաթոյ ։ Ա՛ղձականք և ախորժելիք գովնակուբեամբ տենչալի լուսոյ ։ ՚Կանգ արդարւ լոյսք միտապայծառք ՚ի քնոյէ ||

Պայ
ծփանաց Տէս՝ աստեղապս ուղղիչք և առ՚ջնորդիչք
ցուցիչք և բարեգործիչք։ Ո՚րիպելոց ի ծովային
թացելոց մոզք խաւարի՝ լուսապս խրախա
ռուք՝ ծակցուք ընկերին իւրոյ լուանոյ՝ անզգայա
կայքնթաց և վայելչադեղ լուսապատարն պայծա
ծադել՚ի ստորինս։ ‖ Ասա և նորոգ զոյութիւն
երկնի և երկրի ՚ի յիսուսէ ձեռք սահմանեցաւ ։
Ա՚յս ալ և ընդմիջեալն ՚ի յամաց՝ խորհուրդ քառա
թիւ աւուրն պահպանութեանն , յորում արուսեակն
ակայընթաց և վայելչադեղ լուսապատարն պայծա
ռուք՝ ծակցուք ընկերին իւրոյ լուանոյ՝ անզգայա
բար իբր ընչապէս՝ երասանակաւ կամաց անբաւին
անմոլար շաւղօք հետևմամբ աստեղացն պարագայ
ուք, յանվրիպական խորհուրդ ձերումդ դիտման՝
զարարածս բարեզարդեն։ Վանալ իրափիկք և ապահ
պանակք և կանունք ուղղութեանց երկրի , կրօնաղօր
մաքրականի դիտադրութեանց ձերումդ տեսութեան՝
կանխաւ դրոշմեցան։ Ա՚յլ ով պաճարք խոտաձա
րակք, և կամ լուղակք կերակրելիք, և կամ բոյսք սեր
մանամատոյցք, և կամ պաղածին ծառք վարսաւորք,
մարմնաճաշակ կերակրոցն խորտիկք, որ ՚ի յերկրէ
ցուցեալք՝ ՚ի սոյն կորնչէին։ Ա՚յլ երկնային զարդք
և վերնական կամարին կանթեղք. լուսաբորբոք և
անշէջ լապտերք , այսր աւուր բարեբարութեան
սարաչին ստեղծուածք և պարգևք ։

Ա՚րդ նմանաբար և աղաւակցանս՝ ՚ի ձեզ յարմարի
վայելչական երգոյս տեսուիլ։ Ա՚րեգակունք բազ
մահոլով՝ դիմութեան չարեաց ցամաքեցուցիչք։
Լանակաւ բուսոց դարմանիչք։ Ա՚նձնաւոր տնկոց
վերընձիւղիչք։ Ա առնացելոց մոզք՝ հրացուցիչք։
Թերի և խակ խորհրդոց՝ հասուցիչք և կմռացու
ցիչք։ Ա՚թացելոց մոզք խաւարի՝ լուսապս խրախա
ռուք՝ ծակցուք ընկերին իւրոյ լուանոյ՝ անզգայա
կայքնթաց և վայելչադեղ լուսապատարն պայծա
ծադել՚ի ստորինս։ ‖ Ասա և նորոգ զոյութիւն
երկնի և երկրի ՚ի յիսուսէ ձեռք սահմանեցաւ ։
Ա՚յս ալ և ընդմիջեալն ՚ի յամաց՝ խորհուրդ քառա
թիւ աւուրն պահպանութեանն , յորում արուսեակն

Պայծառափայլ լուսաւորութ։ Ա՛րագունք եօթնից
նշոյլք։ Տ՛անիք կիզանօղք։ Յումունք ահագինք։
Դօսանք հրեղինք։ Ա՛արկիչք մարդկան։ Խովք
ընտրութե։ Նալոցք հոգւոց։ Վ՛առնզի յայսոսիկ
կոչեցայք ի կամ կոչողին զօրացեալ։
Ա՛ն արդ՝ այսքանեօք համարձակութ բազմասա-
նեայ չնորհիւ ամբարեալք և յաւէտ լցեալք և բնա-
ւին մաքրեալք, զենակութե վերին բարձրութե։ զփա-
կանս վերընկալայք։ Փառօք տիրապէս ձոխացայք
և փարթամացայք։ Տ՛նորհօք բանին ածացեալք։
Օծութք հոգւոյն թագաւորեալք։ Ի չնանք պան
ծացեալք։ Պեզք և գլխաւորք։ Ա՛ահապետք վըսե
մականք։ Ա՛նախարարք նախահոդակք։ Ա՛ռաջնորդք
բարեշաւիղք։ Ա՛րտորդք հմտավարժք։ Խոհապետք
երկնաբնակք։ Ա՛երատեսուչք անմոլարք։ Ա՛յցե
լուք ուղղադատք։ Վ՛ահնայք քաւութե։ Արիացունք
երեւելիք։ Ա՛ն զի այսպիսիք և այսոքիկ աստիճանի
փառաց ձերում, տիրաձիր գլխաւորութիք։ Ա՛ն զի
Համասունք անդամոց ըստորև հաստատելք, մաքուր
սրբութք, մերձաւոր ընտանութք, յաին կառուցման
գլխոյ գովելոյն արժանապէս միաղարդելք։ Ա՛ստի
անխորոց և անանձնապատ միակենցաղ և զուգակցորդ
ընդ քէ դուք փառաւորելք։ Վ՛առնզի և զսոյն իսկ
հայցեաց միածինն առ պատճակիցն վերընծայեալ
զանիցն մաղթանս։ Համիմ և սոյ ընդիս պերճանալ
հայր ի քումմ պարգեւս։ Վ՛առակի երիւք գովութե
բարեաց բաղդատեալք։ Ձորեքծադեան մասանց
Հակաց անպատհաս խօսնակք։ Ա՛խաբուն բնու-
եզակնաց սիրոյ Քառդովք։ Տ՛նորհաշարդ բանին

Ա՛ստ. 16 · 19
2 Պետ. 1 · 3
Ա՛ստ. 19 · 28
Յայտ. 1 · 6
Ա՛ւետ. 16 · 16
Յօհան. 20 · 23
Յօհան. 17 · 24

տբ՛ողի՝ Հոգեշունչ աւետարանիչք։ Ա՛մէն ու՛ղ
ղաձիդք և Հանդարտաքայլք։ Օ՛ ընտարիք եղանց
բանականք և նըբ՛իրեւիք։ Ի՛ ծակից կրօնից Համալ
Հեռք և խոհեմընթացք։ Ի՛ գործի ձեւակի խաչին
խորհրդոյ՝ զմարդկային սրտից անդաստանս Հերիալ
գործօղք։ Ա՛ղաւանին փրկագործութե՛ ունօղք,
և՛ իպարանոց ազդերի ձերում ամբրձօղք։ Ռանգի
՛ի կոյտ ևառաջս քառից ստորագրել գունդս երիս՝
Թըճով երկոտասան ‖ ձուլեալ՝ ի ձև կերպագրեալ
պատկերաց ցլուց, անդրիպագործս և արհեստակիսք
ևածս, ՛իդիտումն կայից հիւսիսոյ և՛ իդիմաց ծովու
ընդ ելս և ընդ մուտս ծագման արեւու, կերպրանի
ձերում օրինակի։ ‖ Ձակ ջրակիր խաչանիշ և պընձա
նիւթ՝ յուսով Հաւատոյ ՛իգաւիթ ծոցոյ սաղմոնեն
խորանին յարկի, իբր եկեղեցական խորհրդածութ
վերադիտօղք տիեզերաց՝ ՛ի նպաստ պատճառի նոր
նորոգման՝ զմկրտուեն ջուր սրբելով։ Որով զանե
րևոյթ մտացն ծածուկ սրբագործեալ, իբր ըստ
րին առակաւ՝ ՛ի նորս տեսակ կարկառեալ զհինն
ապաւառ Թաղանդի աղեացն որովայնից, որ մերում
ոգւոյս ե ազգակցութի, իբր մատուցելոց պաճարե
ղինաց։ Ռանգի անվրէպ և անտարակոյս, նշանակ
դիմաց խորհրդոյս կերպի ՛իձեզ յարմարի ով ածա
րեալք։ Սրոխոք միանգամայն և Հանդարտք ըստ
օձակոխ զարմի որթուցն եղջերուաց։ Ի՛ ձեռն խնա
մոց և զօրուե մարդասէր և ամենատեղեակ Հոգւոյն՝
ժողովեալք և մասնաւորելք վիճակաւ բանին ընտ
րուե ‖ ըստ նախադուշակ ձայնին եսայեայ։ Ա՛ահացու
և սատակիչ թուխցն սրնայի՝ իսպառ սատակիչք՝
(ԻԵ՛ · 2) 412 Պ՛ժըն

3 Ծնոգ 7 · 25 2 Կաց 4 · 4

3 Ծնոգ 7 · 23 2 Կաց 4 · 2

Ա՛ռակ 34 · 16

Յայ
Յոբ 40 • 10 կերպ բանին յոբայ, յաւարտումն լուծ կատարման
կերպ բանին յոբայ, յաւարտումն լուծ կատարման
կեալն վարագուրան խորուն։ կերպաւորու՛ պատ
յաշակերտին համարձակութի՛ն։ Կանգն իբր ծած՞
Յոբ 28 • 2 պարգեւաձիր և շնորհաբաշխ աջոյն պօղոսի՝։ երեւ
Գործ 10 • 19 նողին խորտակեալ զգլուխ։ Որպ օրինակ նմանա՞
ձեռօք՝ քան թէ ադուցեալ ոտին։ կօշկօք՝ զկապ
Յոբ 40 • 13 փոքու դիւրըմբռնելոյ։ Ա՛երկամարմին մատանցն
Ա՛ստղ 9 • 11 դարտաձայն սաղմոսաց, ամենայնիւ դերազանցել։
Ա՛ստղ 9 • 11 պիծք և ածադրոշմք։ Տօնք նաւակատեաց հան՞
Յոբ 40 • 10 կեալն վարագուրան խորուն։ կերպաւորու՛ պատ
Յոբ 40 • 10 կերպ բանին յոբայ, յաւարտումն լուծ կատարման

լայնաձիգ և դժոխարմատ հին ասպարիսին հան-
դիպի՝ զմրցանակ յաղթութե զլխաւորել երջանկին.
ապա՛ ձառեցաւ անուսո սաստկութիւն՝ անդծելի
սխրալի և անբերելի կարծրութե չարին կակղացել։
Որ և յաւէտ վանեալ անդր քան զկայ կենաց կեն
ցաղոյս կարծեաց՝ պատժապարտանի ըմբերանեցաւ,
՚ն, ոյնպէս և սորին իւրով համակրօն դաւնահամ
բոյր գործակցօք՝ իբր ՚ի գաւթի գրկաց ի նաւի՝
զերկրածուփ ալիս կոխողի՝ սակաւաթիւ գնդաւ
երջանկաց հանդուներկել այնմ յաղթութե, զմրեզ
նաճառ բանսարկչին գլուխ՝ բոլորովին իւր զգայու
թեամբն և խորհրդակցաւ կոր կամացն մեքենայից՝
յարմատոյն յուսով հատեալ վերակտրեցին։

Գործ 22 · 3 Ա՛ զի ընտրեալն և զարմանալին ‖ կիւլիկեցի,
Գործ 1 · 17 ‖ որ՝ յարաբիայ հեթանոսաց կոչման առաքել. երբ
նեալն էս՝ և հրաշանուն ախոյեանն քաջամարտիկ,
մշտանըվեր հայցմամբ աղօթից՝ զդիւաբախ խորոցն
կոհակս կարկեալ նահանջեալ յինքեան խափանեց։
Գործ 27 · 27 ‖ Նա՛ ՚ի միանաց կայենն պատճառատալոտն փայտից,
սորին պատյտս խորոցն սասանեցաւ։ Նմանարմ
նաբար՝ քան թէ թանձրապէս յաղթեաց անդնդոց
և անդնդայնոց։ Նա՛ ծաղրականաւ այպանմամբ
Ազգս 26 · 14 հեգնեց ‖ ըստ մեծին դաւթի զմայրն ահագին զար
2 Կորն 11 · 25 մից լողակաց։ ‖ Նա՛ անապաթաքելի ոտիցն հետուվ՛
ընդ անկոխն ընթացաւ սահման յատակի, և անդնդոյն
Ծովուն միացեալ ծոցն բաժանեց ‖ ըստ մեծին մովսէսի։
Նաւ 21 · 12 ‖ Նա՛ ՚ի խորհուրդ հմուտ որսողաց առաքեալ նա
Ա՛տրպ 24 · 8 ւին՝ բազմահոլով հոգիս նաւողացն ՚ի հեղձմանէ
խորոցն փրկեաց։ Նա՛ շրթնաշղթայաշար կարծր

առաստանաւ՝ դանդանաւանդակապ պաշարմամբ ,
զկործանողին մատել զկզակս ‖ ըստ առակաւոր բանի
Նախնոյն եդեմայ , զկորուսիչ և զմահացու Թոյնս
իժին ժանեաց՝ զորոյ կեցուցիչ խաչին պակասեց
և ցամաքեցոյց։ Նո՛ւ այսու գուշակեալ զձիր ստե՛ղ
բականին Քրիստոսին արդիւնատրեցին։ ‖ Ոխերգին
մանրեցին զատամունս օձից խիստ հերձուածողաց
և Թունից կարճաց նոցին գործակցաց , ընդ զօրաց
ցեղոյն՝ ի չարին մահու և բեղխարայ։
Նակ լծակից և կցորդակից նորին առաքելն , սկզբն
նախիւն և նախամեծարն , ‖ վեմն հաստատեալ և ար
ձանն հիմնացեալ , քարն անմահ եօթնանթիւ դա՛ս
նուէ յարմարադրեալ , ըստ չափոյ խորհրդեան ժա
մանակի սկսման և լրման , ընտրեալն և փառազար
դեալն կենդ։ ‖ Կենարարին շրթամբք երանեալ ,
և բարեբարութիւք բարձրելոյն հօրն ուշադրեալ և
իմաստնացեալ։ Նմա՛ւ ուղղահամբոյր դա՛նանմամբ
հոգւոյն իմաստից՝ տեսեալ զանժամանակ պատճառ
անկննին ծննդեանն , արժանապէ բարեաւձեցաւ
բանիւ անեղին։ ‖ երանի՛ է քեզ սիմէոն ժառանգ յօ
նանու։ Ուստի և սուրբ ‖ ըստ սմին և՛ինոյն մար
տակցութիւն պաշտօնակցաց սորին՝ նոյն երանութիւն
անձառապարգև ձայնիւն արարչին աւետարերեցաւ ,
Ո՛վ թէ խոստովանութիւք նոցին համաձայնք՝ և փա
ռացն համապատիւք։ Նո՛ւ մաղթանօք մարդացեալ էին
ի զօրութիւն բանից սոցա մեք պատսպարեալք։ և յա
յելեմական յուսով պաշտպանեալք։ Յաղաչել փրկչին
մարմնովն առումայ զծննդոցս որդւոց փրկութիւն հայցեմ
ասելով՝ ‖ Ով վա՛ սոցա և յաղագս հաւատացելոց բա
նիւ սոցա յիս՝ իմ բարձրեալդ հայր։

Գործ
17 · 20

Աղօթ
57 · 7

Ա՛ռաք
16 · 18

16 · 17

16 · 17

13 · 16

Նշուկ
49 · 10

Նշուկ
25 · 14

Ո՛վ
կան խորին հանդիսիւ անտխուր հրճի՛ւնօք ասնելո՛վ
իւ՛ բիւրուց բերկրալից բանից հրաշանշան և հմայ
Ո՛ր այսու բարդաւաճական բարեբաստութի՛ւն
բարուն ակ։ Աշխինաձիւդ ուռք վարսաւորք։
պղաւէտք և հրաշանշանք։ Քաղցրաձաշակ որթոյն
փառաւորեալ։ ։ Ի՝ նոյնոյն կենաց ընծիւղեալք ,
անկշիռ և անհամեմատ գովեստիւք պատուեալք և
ուղերձել ի՛ նա։ Ո՛հ այսպիսեօք, և՛ս բազմօք
պատարագել ամոլք գառնոց։ ։ Ո՛ր ոչ ի՛ ձեզ՝ և դուք հոդեպես
մարդկապես տեր քո՛ ի՛ ձեզ՝ և դուք հոդեպես
։ Ո՛ր ոչ ի՛ ձեզ՝ ըստ վկայեալ նը մարդ երկին։
մարդ հօտից։ ։ Ա՛ղաւորդ ազինք գնդից։ ։ Ընդրան
կին հօր ժառանգակից։ ։ Աղբարք փո՛ք միածնին։
Ո՛ր ոչ ի՛ ձեզ՝ և դուք հոդեպես
։

մունք Հոտոց։ Զայնատուք վեհք ահեղ որոտման։
գութեան որպէս ‖ տաբիթային։ Ընդուշութե բուր
երկաքանչիւրոց։ Լոյծման ‖ ոչ սափրայն, և նորը
Լուիս ։ ի հանճար, ի պնդախանիս, ի համարձակուիս,
Ընդարձակեալք ի զօրուիս, և առատացեալք յայցե
յայտնութիւնք ։ Ընծերևութիցն բացերևմունք։
Ծածուկ բարբառոց լեզուք։ Օտարացեղ ձայնից
Հեօք և՝ի ձէնջ հովիւք և վարդապետք։ Խրթնա
բանին զուկաս, ‖ բժշկապետն անձնից, ք թէ մարմնոյ
արուեր։ Պատմողն համբարձման՝ անտիոքացի համ
սբրբասընունդ ‖ պատանին մարկոս անուանակիրն
անուանեալն պատուար՝ բարձու վիմին աշակերտ
առեալ՝ ոմանց իմաստասիրեաց ։ Ընժանապատիւ
փառօք առաքելք՝ ի ծածուկ ծոցոյ՝ հօտոր իջելոյն։
Նէ՝ ի ձեռն ձեռնադրութեան ձերոյ՝ մարգարէք
ապաքոս ‖ և ոիմօթէոս։ ի ձէնջ աւետարանիչք
անուանեալն պատուար՝ բարձու վիմին աշակերտ
սբրբասընունդ ‖ պատանին մարկոս անուանակիրն
արուեր։ Պատմողն համբարձման՝ անտիոքացի համ
բաին զուկաս, ‖ բժշկապետն անձնից, ք թէ մարմնոյ
Հեօք և՝ի ձէնջ հովիւք և վարդապետք։ Խրթնա
ծածուկ բարբառոց լեզուք։ Օտարացեղ ձայնից
Ընդարձակեալք ի զօրուիս, և առատացեալք յայցե
լուիս ։ ի հանճար, ի պնդախանիս, ի համարձակուիս,
իպատշաճաւոր ‖ դարձուածս բանից։ Յաղուածս
երկաքանչիւրոց։ Լոյծման ‖ ոչ սափրայն, և նորը
գութեան որպէս ‖ տաբիթային։ Ընդուշութե բուր
մունք Հոտոց։ Զայնատուք վեհք ահեղ որոտման։

Ղուկ 7 · 29

Յովհ 11 · 28
Տիտ 1 · 9
Գործ 4 · 14
Գործ 12 · 12
Կող 4 · 14

Աշակ 1 · 3
Կորնթ 2 · 15
Գործ 5 · 10
Գործ 9 · 40

Մատ. 3 · 17 ‖ Հաներեցէս ՚ի նէ անուն ձեր։ Ըստ այմ զօրա
ցեալք և քաջացեալք։ Ընվնաս ոտից գարշապարօք
խրախուսելք և անգայթակղելիք։ Նշուլիւ փայլման
Սաղմ. 118 · 105 լուսոյ առաջնորդեալք։ ‖ Ի ձրագէն կենաց՝ ընթա
ցից ձերոց գործարանք։ Շ նորհաշնորհք և լուսա
1 Կոր. 12 · 8 տեսիլք։ Երկրային տոհմէ անմահք։ ‖ Յաջողա
կան աշուի՝ նաւագրեալք։ Նորոգմամբ նշանականք։
Ի խաչ և մահու վշտաց տխրութենէ, ՚ի հրամանէ
էին յաղթականք։ Ընդարտեալք և զօրաւորագոյնք։
Ըստ երինային զօրուն զուգականք։ Ուստք հետոց
ձերոց ՚ի փառս, յերջանիկ վայրացն սահման։ Հարսն
նեաց պարտին կցորդք, ՚ի կենդանեաց կայիցն խորան
Ա Կոր. 5 · 1 ‖ Ամենակալ ձեռինն օրհնեցեալք ՚ի գովեցեալ աւուրն
Յհ. 24 · 51 համբարձման։ Ի ումեքէ համարոյ պատկանաւոր։
Ծննդ. 35 · 22 ‖ Հորհրդական թիւք երկոտասան։ ‖ Ընտենապետք
դատաստանի ՚ի սոսկալի աւուր նորոգման։
Մատթ. 29 · 28 Ընդ՝ այսքանեաւք խնկելի և նըշխրելի և այլ ևս
սիրալի և զարմանալի մասամբք երանելք և բարե
բանեալք։ Ի ուսանշոյլք և ոչ հողանիւթք։ Հոգի
դումարք և ոչ մարմնագունդք։ Յաղթականք և ոչ
պարտեալք։ Երինակենցաղք և ոչ երկրանունդք։
Ընդապականք և ոչ մահացուք։ Սրովբէամաքուրք
և ոչ երկրամեղք։ Ո՛ ի թեպետ ստուգապէ մարդք
՚ի ստորնայնոցս, այլ հրեշտակք հաւաստանօք՝ բացա
կայք յերկրային կրից։ Ա՛ խայնում գլխոյն յի՝ երկո
տասան յօդուածք անդամոց։ Կենդանարար կամաց
բարձրելոյն՝ հաճոյական յիշատակարանք։ ‖ Հանգի ոդք
Հոմ. 8 · 8 մարմնով են՝ լինիլ տեղի ՚ի ոչ կարեն։ Եթէ դուք
ոչեթ մարմնով, այլ հոգւով, եթէ իցէք ունօղք ՚ի

Լեւ 28 · 21
15 · 27
Յեսու 4 · 20
Յովել 3 · 18

դատակ , Տայր Աստուծոյ ի մի շար դասեալ , Թողուլ զայն ի միջի ճանապարհին միափառ և համապատիւ ըստ անպարագիր և անվայելուչ Աստուածութեան իւրոյ յորժամ կոչմամբ՝ ծանուցեալն մեզ Թիւն դուքեն : Կանչէ ի սողոմոնայ երից քառադրաց և զնորոգող անուան էուե ամենազօր ըստ Լերուսաղէմ զպատկող տաճարին Հիւղ երդոյ տաճիս՝ զպահող ժեշատակիրան՝ կոչմամբ վկայեալ վերակարգելոցդ : Լնա և՝ խոյն յարել համբարձից իմանալեցն անհատ ըստ զատուածին Հիւղ երդոյ տաճիս՝ զպահող ժեշատակիրան՝ կոչմամբ վկայեալ վերակարգելոցդ : Լնա և՝ խոյն յարել համբարձից իմանալեցն անհատ մարդն և անձնաւորն : Ապա Տոդեն քան Թէ մարմնաբար ընտրելոյն ձերոյ կենցաղ՝ Լշանագիրք կեր պատարագք այլազան զարմի միաթիւ շարի՝ երկակի հնդից և երկուց վարողացն և յարմարողաց երկնի և երկրի , Լամայ շարժուն և հաստատուն ըստ քեր Թողացն ճահագրուն : Կանչէ նիւրականէ ոմն՝ ի սոցունց , ոչ ոչնար կատարել արուս : Լն այլ գործական՝ իբրև զնշարակ լծաձիգ արքայական կասօղ ցորենոյ : Ցմբեշամարտս մարդատասիչ իբրև առիւծ Հզօր : Լն այսպիսեաւ Թըճով յարմարել , մինչև՝ ի կատարել Թիւն երկոտասան : Լն դրուԹի երկրի ձևականուն՝ երկոտասան : Լն տեսակ աւուրց տարի ընդ ջեան՝ երկոտասան : Լն գլխաւոր Թիւք անդամոց մարմնոյ՝ երկոտասան : Ասա այսմ վկասին նք քաղաքամանեկ՝ երկոտասան : Կայլակք աղբերաց և ոգք արքունն զայն զօրապետք՝ երկոտասան : Լն վկայական արձանք գետաճինք վերացեալ յորդանիսայ ծոցոյն՝ երկոտասան : Լն զօր Տեղիսա կառոյց նպատակ Հիմն սեղանոյն՝ երկոտասան : Ասյս եր կոտասան Թիւք խորհրդական սրբեզան անհան ձերոյ

զԹիւն պատուել և օրհնաբանել երից աղբսից՝
երկոտասան վերանկարէ։ Ա՛հա և յայսոսիկ ցանչ
կալիք, և վեհագունանայն վկայելիք, և անձառելեան
վերապրելիք։ Ընտանիք այ, և սրբոց քաղաքակից։
Շ՝ինեալք իմանալեաց՝ անքակ տաղաւարք։ Ա՛րար
ջուեն օԹեւանք և ախորժելի բնակարանք։
Ասկ յեօԹանասնիցն ձառ փոխարկել զդէմս բանիցս՝
յաւէտ ըղձական և ախորժելի խորհուրդ ցուցանի։
Պանդի զայսքանեաց բազմադումար դասուց ընտ
րելոց՝ որ բան զօրեացն Ի՛նիւԹ ներբողինի։ Ա՛յ զի
յամենանքն գրուԹե աւետարանական պատմաբա
նուԹեն՝ մինչ զնի մաքրակենցաղ և սիրաքարող
ՃանապարհորդուԹեն՝ առ առաքօն Ճեպել Հասին.
և յանդիման ան պատկերին զըՃարԹ բերկրանօք
Ղ՚ը՝ ‖ զզօրուի անՃան կոչողին ինքեան պատմէին, զմեր
ժ՚ը՝ ԺՇ՚ը ժուռն ախտին և զՀալածուռն այսոցն, Յայնժամ
աւետարանեաց նոցա մեծապոյն յուսոյ սեռուԹի։
Ի՚ը՝ ‖ Ընդացէք ասէ ընդ զրելոց անՃան ձերոյ երկինս։
Ա՚վ փափագելոյ մեծի և աներևման երանուԹեն.
քանզի որ զրեաց զնոսա ած, նոյն և վկայեաց։
Ա՚յսու պարգեւօք անուանակոչեալ՝ ժառանգք և
որդիք աբ արքայուԹեն ու՚վ ած ազգեաց։ Ա՚ՄենայնԺ
գոյիւ կատարեալք։ Ասկանս շնորհիւ պարգեալք։
Ա՚պէնիազ պարգեւօք լցեալք։ Ա՚օԹեանասնեկի
Ղ՚ը՝ երկակի լեզուաց ‖ այլասեռ ձայնից՝ ի մի սեռակ
Ա՚ը՝ ԺԴ՚ը զուգաշուրԹն խօսակցուԹեան համահաւաքիչք։
Ի ածանելոց յոքնակի ազգաց, անսասանելի շաւիղաւք
սիրոյ։ Պատք և դասապետք վայելչական պարուց։
Տ՚էրերաց երկրի դատաւորք։ Պումարք Թագա
ժա

Տ. երկեակ դոյուք երկնից։ Տ. տապա-
նակիր տախտակացն։ Տ. մարմնոյ և զհոգւոյ։ Տ. զտորնայնոյս։ Տ. երկնաւորացն և
նակ ապառնեցն և ներկայիս։ Տ. երկնաւորացն և
Իսկ զերկուսն՝ յեօթանասնիցն թիւ յարակցելն նա
ըստ ժամանակաց յեղյեղուն շարժութեանց դարուց.
կարդք և կնիք տասանց եօթանց խորհրդականաց,
ձականաւ թիւով պանծանաց պայծառացուցեալ։
Ա՛ընդհանուր ընծայիւ միայն վկայեալ, այլ և պատշա
Ա՛ն ընտրութեամբ

անդ
Ելից
2 · 2
ւանեմք։ ‖ Օ՛ Ի ԹԷ Ի՛ ստերագիր տառն մովսիսէն՝
Հաց հօրն բարձրեալոյ՝ զան ԹԷ երկրածինք զձեզ դա-
նայինք և հոգեճաշակք և արփիաբնակք՝ որդիք ընդ
վերին պարգևացն յերկրի յայտնեցաք։ Այս երկ
և ՚ի որդին ՚ի ձէնջ քարոզեցաք, և խոր՝ անքննին
ձերմէ ծանուցաք, և արարիչն ձեօք պատմեցաք,
Եւ արդ՝ եթէ Աբրոդուեն խակուէ ՚ի լեզուէ
նէ, ոչ Թափեցիք անկէտն ՚ի վերուստ յիւր դիտուէ։
բարձաք բարձրցիք էին փառօք յերկրի ՚ի ձերմէ բա
լինէր Հանդուանակից ստերկանն սիմնի։ Ա՛յլ համ
Թողեալ էր զձեզ զաւակ ընտրուեալ նորոյս սիրելի,
նախանձն աբրահամու։ ‖ Օ՛ Ի ԹԷ ո՛չ ամն զօրուեց
ղորդք չարեացն սօդոմայ։ ‖ Ա՛ռանդք հաւատոյ,
Գաղ
3 · 9
Ածք զարմի՝ տանն յակօբայ։ ‖ Օ՛ աւակք անհա-

ողորմեալ, զմոլեգնապատիր կուռսն մաքրեցին։ Եւ
զնաւսն զիւրսն պատմեցին։ Եւ հեթանոսաց ոմանց
զնաւսէն ած պատմեցին։ Եւ ի հալածչաց ի սոյն հրաւիրեալ՝
կանեցին։ Եւ ի տալածչաց ի սոյն հրաւիրեալ՝
նորաց դասուց կոչեցեալ՝ զբանական կոյտս ուս-
վարժիւք՝ զբսակ մտաց սրտի մաքսեցին։ Եւ ի ձգիկ
ամ ոտամբ չափեցին։ Եւ իբրև զհին արուեստի
սուրհանդակք՝ ընդ հեռաբնակ վայրս արշաւեցին։
Եւ իբրև զանձուկ գաւթի մի յարկի՝ զաշխարհս
Հանդիսի կուսուբ եռուն։ Եւ արարողին արագ
զանողջախոհ կենցաղ երկրածբնացս՝ մաքուր
ապստամբութի՝ կրօնից մահու ենազանդեցուցին։
դաստան՝ արօրադրեալ հերկեցին։ Եւ զմարդկան
ջուրն հեղձուցին։ Եւ զկարծրացեալ մտացս անշ
ծեցան։ Եւ ոչ զարարչական բանին երկվարս, զծո
վածուփ ալիս կոխեցին։ Եւ զվիշապն ապստամբ՝
Հզօր մեքենային բանին սանձեցին։ Եւ զբռնացե
լոյն գանձուց մրջերս՝ արիւբար գերել կապտեցին։
Եւ զփիւնիկեցի զօրուն գումարտակ՝ ի կենդանի
Եւ զկարմրաթաշեալ մտացս անշ
դաստան՝ արօրադրեալ հերկեցին։ Եւ զմարդկան
ապստամբութի՝ կրօնից մահու ենազանդեցուցին։
Եւ զանողջախոհ կենցաղ երկրածբնացս՝ մաքուր
հանդիսի կուսուբ եռուն։ Եւ արարողին արագ
սուրհանդակք՝ ընդ հեռաբնակ վայրս արշաւեցին։
Եւ իբրև զանձուկ գաւթի մի յարկի՝ զաշխարհս
ամ ոտամբ չափեցին։ Եւ իբրև զհին արուեստի
վարժիւք՝ զբսակ մտաց սրտի մաքսեցին։ Եւ ի ձգիկ
նորաց դասուց կոչեցեալ՝ զբանական կոյտս ուս-
կանեցին։ Եւ ի տալածչաց ի սոյն հրաւիրեալ՝
զնաւսէն ած պատմեցին։ Եւ հեթանոսաց ոմանց
ողորմեալ, զմոլեգնապատիր կուռսն մաքրեցին։

անդրանիկ որդի իսրայէլ։ Եւ ասէ ցնա՝ ||որդիք եւ
ես ձերոյ։ Եւ ես և յամբաստանական ձայնն նախա
գրեալ յայ անուանեալ որդիս, որք առ դուռն
մարդկան մերկ։ Եւ ասէ ցնա՝ || ես գրեցի թէ
ածք ելէք և որդիք բարձրելոյ։ Իսկ պաշտօնէիցս
նորոյ աւետեացս, և ձիմարտութէ տեսողաց, և քի
ժառանգակցաց, և անձառ մարմնոյն բաշխողաց, և
ածեղէն կերպին արենակցաց, առ որդեգրութէն
ոչ թերամտեսցէ և երկբայեսցի։ Այն զի որ ի
նոցանէ բան և քարոզութիւն, ելից զտիեզերս։
Եւ իբր զկամացն այ պատգամն ընդ արարածս տարա
ծեցան։ Եւ ոչ զարարչական բանին երկվարս, զծո
վածուփ ալիս կոխեցին։ Եւ զվիշապն ապստամբ՝
Հզօր մեքենային բանին սանձեցին։ Եւ զբռնացե
լոյն գանձուց մրջերս՝ արիւբար գերել կապտեցին։
Եւ զփիւնիկեցի զօրուն գումարտակ՝ ի կենդանի
ջուրն հեղձուցին։ Եւ զկարծրացեալ մտացս անշ
դաստան՝ արօրադրեալ հերկեցին։ Եւ զմարդկան
ապստամբութի՝ կրօնից մահու ենազանդեցուցին։
Եւ զանողջախոհ կենցաղ երկրածբնացս՝ մաքուր
հանդիսի կուսուբ եռուն։ Եւ արարողին արագ
սուրհանդակք՝ ընդ հեռաբնակ վայրս արշաւեցին։
Եւ իբրև զանձուկ գաւթի մի յարկի՝ զաշխարհս
ամ ոտամբ չափեցին։ Եւ իբրև զհին արուեստի
վարժիւք՝ զբսակ մտաց սրտի մաքսեցին։ Եւ ի ձգիկ
նորաց դասուց կոչեցեալ՝ զբանական կոյտս ուս-
կանեցին։ Եւ ի տալածչաց ի սոյն հրաւիրեալ՝
զնաւսէն ած պատմեցին։ Եւ հեթանոսաց ոմանց
ողորմեալ, զմոլեգնապատիր կուռսն մաքրեցին։

Ղուկ. Ա. 2 Օրին
14 · 1
Ծնեալ
9 · 2 · 4
Ա ապրս
8 · 6

Մ բաւ
3 · 15
Ծ օր
40 · 20
4 Թագ
5 · 1, 14

Ա թագ
8 · 4

սերեցեալն սեմայ։ Հովուեցին զնոսա յարիւ-
լական վիճակին բաժնի. որք ի հարազատու-
թենէ ձակեաց աճ յաբեթի, ըստ մարգարէութեան նոյի,
և բնակեցոյց ի տանն սեմայ։ Եւ յիմնէն յառաքէ
նակեաց բան նոյ և աւանդութիւն։ Եւ զի ընդար
ծննդ ՚Ա հզբնաւորեալ յիմէ, զնսեմ անուն վայրան կէ
25 • 13 դարու, զանուանակիր կոչմանն իսմայելի Թոռինն
20 • 25 Հագարու։ ՚Եւ զծովական կղզիս քեռացւոց զար
մին քանանու։ ՚Օ վիճակն բաժնի ժառանգութեան
սեմայ՝ բնաւին եզերօքն։ ՚Օ դադիրոնն բազմա-
հոլով, ընդ ասորեստանն մեծ և երկայնանիստ։
25 • 4 ՚Օ ռինկորն դրամբքն պարսից, տոհմին եմրանայ
25 • 6 որդւոյ քեռուրայ սերմանն աբրահամու։ ՚Օ վայրս
արևելային, մարաց արեաց և պարթևականաց, մա-
դանայ և մադիանայ։ ՚Օ պարսկականն խուժաց,
ղևբիա ընդ ծոց հարաւային ծովուն հզօրի, ըս-
պեին հանդերձ զկողմն ասիոյ։ ՚Օ երիան ՚ինդիկն
եթովպիայի։ ՚Ամն ՚ինոգանէ և զերկուան ընդ երիս։
Ա՞յլ ոմն ՚ինձնէ զաշխարհն փղշտացւոց և զծայդա
նու. հանդերձ հնդկայնօք, և զծուր փիւնիկեցով՛ք։
՚Օ սատաղացիս և զկիւբեացիս։ զլատինացիս՝ որս
հռովմայեցիս, ընդ դաղմատացիս և եղիմացիս։ խառն
ընդ հիւսիսի և ընդ արևելս։ յորում առաւելեալ
9 • 27 նակեաց բան նոյ և աւանդութիւն։ ՚Ա՛ զի ընդար
ձակեաց աճ յաբեթի, ըստ մարգարէութեան նոյի,
և բնակեցոյց ի տանն սեմայ։ Ա՞յսինքն յառաքէ
լական վիճակին բաժնի. որք ի հարազատութենէ
սերեցեալն սեմայ։ Հովուեցին զնոսա յարիւ-

վերարկու Թևոց պատուհրանին պահպանութեան։ Եւ այսպէս արագելով հետիոտս և տաժանաքայլ քրանաթոր և աշխատակիր վաստակօք, ընդ լայնատարը ընդարձակ տեսակ երեսաց գետնոյս տարածման։ Ընդ ցոյնս, ընդ բարբարոս, ընդ ոչ լսօղս զկենդա նարար անունն յի, ընդ անծանօթս մարգարէիցն Աննոյին պատգամացն։ Եւ իբր զմտաց անփակ սրու թիւն՝ զփայլ մաքուր փայլական՝ ընդ արարածս ամ հետևեալ լեին։ Եւ ՚ի խաւարային կռապաշտուէ վերածեալ ՚ի փառս զոհմ ազանց երկրի՝ փրկեալս և ազատեալս աւազանին անբիծ արգանդէ, անխար դախ ծնունդս և անեղծ ժառանգս՝ հասարակաց փրկողի ՚ն ընծայեցին։ Եւ իբրև որդիս քան թէ պաշտօնեայս ծնողին այ՝ մօրն քէ կենցաղակից գո լով մաքրաբար, արժանապէս լուսածին մարմնոյն դովեալ հանդստեան սպասաւորեցին։ Որոմ յան դիման աչաց նկատման, զ՚ինմանէ յայտնելն ած բո լորից վերապատմեցին։ Որ նովաւ եզկնի նորուն՝ անձառելի հրաշագործութիւք զախտս մահացուս ՚ի մարդկանէ հալածեցին։ Ո՛ տեսանելիս խաւարել աչաց կրկին յաւելմամբ լուսաւորեցին։ Ո՛ լուծել անդամս ախտացեալ մարմնոյ՝ յառողջութի կենաց կանգնեցին։ Ո՛ մեռեալս յարուցին ՚ի կեանս վե րըստին և յանտարակոյս փրկուե։ Ո՛ դևս անեբե ւոյթ ջարին զօրաց՝ հոգմով բարկութե կամացն այ իսպառ հալածեցին։ Ո՛ եւս ընթացից երկնային մտից բնակուե՝ հոգածնաց բացին։ Ո՛ աՀեակն հեթանոսաց, ալ ձեռնադրեցին։ Ո՛ Հրէական փեղոյ ձեռնարկութիւնն, իշխանական բանի՛ կապեցին։ Ո՛ վայ

Գործ 5 · 12
3 · 7
9 · 42
16 · 18
19 · 3
Փիլիպ 3 · 3

Ա՛նէն
34 · 30

Ո՛վ ‖ վայրումն երեսաց դեղազարդ մովսիսեան կերպին՝ սուրբերին տեսական ցուցին։ Ո՛վ սրտմտութիւն սոսկալի բարկութեանդ վերին սաստից յարբածս՝ յերկրէ սրսռեցին։ Եւ իբրև ամէն այսքանեօք լցան լիացան և երանեցան, ապա նըւիրեալ պատարագեցան ՚ի քսանդ վերնական՝ բարձրացեալ սեղանոյն ։ Եւ նկարագրել դրշմեցան ՚ի գիր մատենի վերին դպրութեան։ Եւ ոսկերօք ցամաքելովք՝ զօրեն կենդանեացս լինիլ փրկանաք ‖ Եւ զմրգանակ փրկչին
1 Կոր.
15 · 54 յաղթուն՝ քարոզեն յանդիման մահուն։ Եւ բարձրահռչակ աւետարանըն, զմկրտութիւն, զքաւութիւն, և զյարութիւն, գրեն կրկին նորոգման ։

Ողջ մեր նախնիք։ Ողջ մեր ծնօղք ըստ աւանդին։ Ողջ դաստիարակք մերս իմաստից։ Ողջ վարդապետք աշակերտելոցս ։ Ողջ դաւանութեանդ
3 · 10 բարեաց ուսուցիչք։ Ողջ եկեղեցւոյ սեպ ‖ հիմնադիրք։ Ողջ կցորդակից արդարութեանդ պաշտամանդ։
Գործ.
2 · 20 Ողջ խրախոյսք ընտրական կրօնից։ ‖ Ողջ ձեռնադրօղք քահանայութեանդ, ՚ի քէն ընկալեալք և մեզ մատնաւորեալք։ ‖ Հաւատարիմ ուխտի դաշնաւորք։
Ղկ.
22 · 29 Կայք վերհագոյնք ՚ի ձեռն սոցա ընդունակ երկնային
24 · 47 ‖ Ձեռն սոցա ընդունակ և հաճոյական մաղթանաց հայցման աղօթից, ընկալցուք և մեք մասն փրկութեանդ ՚ի բարերար գթութեդ խնամոյն ։ Ո՛վ օրհնալ ձեռնից մերոյ ՚ի ընծայս, ՚ի բժշկութիւն, ՚ի բաշխումն կենաց պարգեւաց։ Ո՛վ նոցին ընդ նոսին, իմովք հաւատոյ մասին՝ քաւելք՝ փրկեալք և արդարացեալք, ՚ի քէն յո՛ ՚ի տէր մեր։ Որում փառք յաւիտեանս և հանդերձեալ հոր գովեստ անդադար երգոց ։ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյն սրբոյ, յաւիտեանից յաւիտենից ամէն։

Ի ան ներքինի գովեստ Աւրիգորի Նազիանզոյ Աշն իմա
ոսեբէն։ Վկծ Հյերևանի Տպարան Ի ուքն Յակոբ Նազա
ս ա Էպիսկոպոս Սիւնեաց Աբրահամեան Ընտու
Մ ծ է ն Ո Բ ա շ տ ։ Պ Ա Թ ։

Ը Ր Զ Ր Ա Ն Ց Ի Ր Ս Ի Օ Ն Հ Ո Գ Ե Ո Ր

Դիմաւոր անձնաւոր, իմնական և խորհրդաւոր։ Արևնաւոր խորն լուսաւոր, դերափառ ‖ յաղթօղ սինայի. բերող սուրերին կտակի անկայի և լուծա կանի կապտողի և ազնողի։ Ընդ որ խորոց և կամ կէտ գծի ի միջոցի երկուց կառուցեալ՝ սահման ծանուցման վերին և փոքուն, մահաձրին և կենաց ընորհին, յարակային և օրաւորին, երկնայնոյն և անցաւորին։ ‖ Ընդ դիրն եղծական, և առ հոգին ճեացական։ Սակս ծառայական միջնորմ օրինին, և սիրական համակցորդ և սիրապատար աւետրանին։ ‖ Ի յաշխարհականն պայման ուխտի, և՝ իվերնայինն շաղկապ բանի։ Ուստի յանէտ խոկապէս պարեա՛, կարապետ գոլով նախընթաց սկզբնաշաւիղ անստե րական պաշտելի տօնել երջանկացն։ Ուր հարնա կանն միաբրութեի համակայուեն առ օրէնս երկրի անկցորդ, և առ հասարակաց՝ իր անհաւասար։ Ըստ մարմնաւոր հիւթային աչաց պրագրել, և ըստ իմաստից անարդել դիմանն՝ դուն ինչ նկատեալ։ Ան քննի անմերձեն բանիս ձգտումն առ անհատն ծածուկ խորհրդոյս, ոզքան քանակուն փոքուն առ սուրերին դիմակ։ Ան անձնականն գիծ, առ լայնա կանն ծիր։ Ան մարմնայինն յօդ, առ սիրականն գոյ։ Ան ձեռին հասուածն, առ մտացն երագուածն։

Պ-ողա
4 · 24
2 Կ-ր
3 · 6

Ա-բրայ
9 · 2

առա-
ջաս-
6.7

ՀԱՅՈՑ ԱՆԴԱՍՏԱՆ ԱՐՔԱՍԱՀՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԾԻՆ, ըստ
ոմանց՝ ի թագաւորութեան Տրդատայ, ի սկզբան
թագաւորութեան նորա, ի ԽԸ. ամի թագաւորու-
թեան նորա, ի ՅԺԸ. ամի Տրդատայ, ի ՅԺԸ. ամի
Տրդատայ

վեալ ՝ որուն է ։

Եւ հասարակացն էր՝ մինչև ՝ի շինուածն ՝ի յոդմունց մասանց միասցի յօդեալ մաքրապէս ՝ի գլուխն գոլ

դասարուէ անմահից փառաբանողաց լուսակերպից ։ ¶ Ցանկալի՝ անդ ելանէին ըստ դաւթեան ձայնին՝ ազգք ազգաց ։ Եւ զպաշտօնն յակոբայ վկայել պիտակ տիրապէս , այլ զաճն երկնի՝ ՝ի յերկրի հիւ- Թաւոր կերպին տեսանել ։ Եւ ոչ եթէ աթոռք արկեալ կան ձեռակերտական մարդկային բեմբի ՝ի յերկրի՝ կարծրադատ և կասկածափորձ և վրիպակ ընաիր մահացու դատել դատողացն ։ Այլ դատաւ ՝ուրն համագոյից՝ կշռօղն մտաց՝ և անգոյիցն նա- խագծօղ ։ ¶ Այս եղ զամանս առաքելս առ յինքեանէ ՝ումանս մրգրէս՝ գուշակս ապառնեցն ։ ՝ումանս աւետարանիչս՝ կենացն բանի ։ ՝ումանս հովիւս առ տածուածն խնամոց ։ ՝ումանս վարդապետս առ դասուածն վարժից, ՝ի հաստատել զնոսս ՝ի հոգմոց խա բէութէ, ՝ի վաստակս գործոց պաշտամանն առ տր։

Ա Պետ. Գ 12։ 4

Ա Կոր. Ժ 12։ 5

Ա Կոր. Ժ 12։ 28

Ա ստանօր առ սմին բանի ՚ի սոյն միւթի զուգա
փայլութեան ՚ի շառաւիղէ ելեալ ՚ի դեղեցկաբոյ
տեղն ոստոց ընձիւղեալ ՚ի նախնեացն բուսեալ
՚ի հարցն վերից երևեալ ՚ի տոհմէ հզօրէ յայտնել
՚ի պարագլխէն արդարոց ծագեալ Աբրահամեան
դոդոմէ գըգնեալ ՚ի վերուստ անտուստ վկայեալ
՚ի յամպոց մաքրոց անձրևեալ ՚ի նորոգ գոյութեց
ցօղեալ ՚ի յերկնից արևու փայլեալ Յեդեմեան
դիմացն ընտրեցեալ ՚ի գլխոյ տարածման երկրի
պարգևեալ ‖ Յաղողակն հողմոյ զօրացեալ Յակնար
կուէ բարձրելոյն բերել ՚ի հարուստ դարուց նկա
տեալ Հոգւոյն այ օծեալ ‖ ՚Ի կամաց երին կոչեցեալ
՚ի պատճառին բանէ հիմնացեալ ՚ի պարգևողէն վկայից
հաստատեալ ՚ի բարերարին բերանոյ օրհնեալ

Ա նուն խորհրդական ‖ Բոնքն վերնական
Ա րքն մաքրական Ընթացքն հրեշտակական
Կոչումն գովական ‖ Ընկատումն ուղիղ միական
Շաւիղն աստուածական Կիրքն անհասական
Ընդանդն անշարժական Սէրն անկեղծական
Ոյժն անչնջական Հաւատքն անապական

Ա յնին յաղթական խմբից հազարաց Բարեհամբ
բաւն ՚ի ժողովս ազանց Ընտանին ՚ի կոյս բազմաց
Ընթանադրեալն ՚ի մատեանս ազգաց Յրօշն անե
րևոյթ գազանաց Ընտրեցեալն դիմաբարիկ դիւաց
ներհակաց ‖ Քառամանեակն գեղեցկին լանջաց
Ներկեան արարողին կապարճաց Ընդեղն լարեալ յաղ
թողին գրկաց Քարն պարսից տրուընոյն ձեռաց
Գայխոնն ընտիր հզօրին կամաց Վերակայելն աշ
խարհիս մասանց Ընկղմողն պարտեաց մեղանաց
Ընդ

Ա կար 1 12 · 10
Ա բէլ 5 · 4
Յ ակոբ 1 · 28
Ա ւետ 4 · 25
2 Օրին 32 · 30
Ա ւդ 4 · 9

նշանագրուեն։ Պետ Տարց Հոգեւանունդ զաճակաց։
ընդ արծաթ՝ պատ՚ական քարամբք, ըստ պօղոսեան 3. 12
նմին պատկերի զվարս բարիս քննահաճոյս, ոսկի 1 Կոր.
Հասիցն և ծաղկելոցն. շինեալ՚ի հինն վստահուե
քարէն փրկուե զօրաբաբելի, ակն միաւեսող ան՚ 4. 7, 9
տեսանողին ջահացել։ ՚Ի վիմաբեր և արձանակատ
պատկեր և խորանարհուրդ աշտանակիւր ձրագացն 4. 2
ջեղ, տիրապօր ձարպաճորական իւղալիր անձառալ
արեան Տարազատ անբիծ՝ ՚ի վէմն կենաց կառուցել։ Ա. Օ.
Ա՚ինդ յեօթնեակ բերանոյ լուսապատրոյկ ձաձանչ։

Ա՚ընուանակն նիւթոյ յանցանաց։ Տարօրինակն մար
ձաճարաց։ Այսն ծագեալ՚ի ըստորին երկրի։
Ա՚կին արևու՚ի մէջ չի։ Ա՚ինձն համայն իսկապես
հողեղինի։ Ա՚իջնորդ կենդանի դատողին բանի։
Ծուիր նահնջման վշտաց տագնապի։ Ահման կենաց
յընթացս ախտի։ Ա՚հարօն երկրորդ, նորս իջելի։
Ա՚պաքինիչ մահու՚իխունկ բուրաստանի։ Նշանակ
կենաց՚ի մահու սաստի։ Ցանկ ընչական սատակ՚
ման վճռի։ Ա՚ժշկապետ մարմնոց յօդել ընդ հոգի։
Հրաշագեալ գեղով՚իդէմս կերպի։ Օ՚ օրուի ազդ
ման՚իտուր հապաղի։ Նշոյլ փրկուե շնորհացն յի։
Ա՚րդ այգաքանեօք նըւագօք՚ի զանազան մասունս
բանի յաւէտ պըսակեալ, երջանիկդ՚ի դուստրս
դնդի հայրապետական մեծարեալ դասուն, ընտ՚
րեալ և գովեալ՚ուր նը գոյակը։

Ի հեռաւորաց խուժային պարսկական աղգաց,
Ի դիւցազանց շառաւիղ լուսոյ ած պաշտօնեան։
Ի հովիւէ որդւոյն քեռուրայ որ յաբրահամայ,
Երկրորդ յակոբ նախնոյն գերազանց։ Փըրկողին
արեան Տարազատ անբիծ՝ ՚ի վէմն կենաց կառուցել։
Ա՚ինդ յեօթնեակ բերանոյ լուսապատրոյկ ձաձանչ։ Օ՚ ա՚

Ա երրորդական էին պաշտօնեայ։ Ի կանոնադրացն
Հաճատասահման դաշանաւորաց Հարցն Նիկիայ ։
Բակուիչ լուծանօղ անպատուաստ խզմամբ սուսե֊
րան բանի՝ արիւսեան բաժանմանն։ Տարացոյց
Հոգևոր ժողովրդոցս խրատու ։
Ա՛ն եղծեալ՝ այլ դրեալ։ Ա՛ն մեռեալ՝ այլ կացեալ։
Ա՛ն բարձեալ՝ այլ ծնացեալ։ Ա՛ն լռեալ՝ այլ ձայնեալ։
Ա՛ն ղօղեալ՝ այլ յայտնեալ։ Ա՛ն պատեալ՝ այլ պատմեալ։
Ա՛ն ամփոփեալ՝ այլ տարածեալ։ Ա՛ն կարիամեալ՝ այլ
կարկառեալ։ Ա՛ն քակտեալ՝ այլ տնկեալ։ Ա՛ն ուռնայն՝
այլ պատարուն։ Ա՛ն ցրեալ՝ այլ ամբարեալ։ Ա՛ն ստոր
նային՝ այլ վերնային։ Ի լայն ասպարիսի՝ երկրիս
կենցաղի, նահատակ յաղթող։ ‖ Ա՛ն սրով մահացու
զինու խողխողեալ, այլ բովանդակապէս աշխարհի
խաչեալ։ ‖ Ա՛ի փայտ դատապարտութեան սևե֊
ռեալ, այլ՝ի պատուիրան երկիւղին Յ այն պնդեալ ։
Ա՛ն բռնաձիգ դահճացն ձեռօք յակմայս պարտաւո֊
րեալ, այլ անձամբ զանձն կամաւ մատուցեալ։
Ի՛նչ իմաստասիրապէս յեղյեղել զկոչումն անհնդ՝
առ՝ի պատկանիցն կցորդուլ բանիս բարդուե ,
ոչէ տարադիր։ ‖ Բանդի յակօբ՝ այսինքն ի խաբօղ,
ուռնօղ զընթացիցն գործի եղօմայ , որ ի Հողեղէն
մարմնասէր անասնակենցաղ։ Ա՛յրոյ՝ի դէմս կեր
պաւորեալ մեկնապէս , որպ թե զխարիսխ ուռնողաց
մասանց մարմնոյն անդամոց, որովայնապարար բուռն
հեշտուե ախտից մոլուե , զնա և զնորին մասին աղ
դակից՝ ‘‘իձեռն ըմբռնման ձեռինն Ձդման՝’’ ոտինն
առաւել ընդ կրունկն բերմամբ , ‘‘ի գլուխ կա֊
ցուցեալ ըմբշամարտապէս արիւստիւ եկեղեցական

Գաղ 6 · 14
Սաղմ 118 · 120
Յովհ 27 · 36
Ես 32 · 23

ընտ անկեցի զձեզ և եդի կազմեցի ՚ի մի ՚ի նոյն Յհան 15 · 16
յասելն առ դոմել գուսդ աշակերտացն, ‖ ես ընտ
բարբառ նախաժամանել՝ Աշմարտապէտ գնահատութեան
և կենդանի հոգւով նորոգել։ Ա՛ր որ և բանին այ
բազմի բարձրելոյն, և՚ի ձեռն ձեռին էին մշակել,
վկայեմք ։ Ա՛ն արմատացել խարսխեալ պնդեալ զան
աներկեան մտայ տեսուքն զմիշատակեցեալ Հովնիս
Հզօրի սրբոյս յակօբայ զՀին սկսման՝ և զաճառատ
այս ձանապարհի՝ Համայն երանին։ Ա՛պա սեռն և
գնացք բարի մարդկան։ ‖ Ա՛ն անբիծք՝ յընթացս
խաստացուե՝ առաջի աչացն այ դոլ ձանապարհ առն։
յառուսն նպատակի ընտրուե ‖ ըստ ժողովողին նա
ըոգ ձահաւորակն մարդկային ընթացք՝ առ միայնակ
պես, իբր կենդանի անձնաւոր, զընչականն քառա
քայլ՝ պարտեաց ։ և գերազանց գրտաւ եդովմայ ,
որպես նախինին խաբօղ եդովմայ ։

Ա՛ն քանզի գեղեցկական և վայելչակերպ արբանո
տեղիս՝ զօրաւորաբար և արիապէս կամ թե հոգե
կից աճման Հատակին՝ ՚ի կրճարանի այսր յաւել
պակասիւթեան, թագաժառանգաց։ Ո՛ վկրս աննդա
մէց, բարձրնորաց, գահանշանաց, պատւապրդևից,
մեծս Հայրապետ, տոհմ արշակունեց անհանակեր
բօրն յաղթեաց։ Նակ երանեալս ՚ի հրաշս փառաց ‖ Ա՛նանդ
Ա՛նդր ՚ի նմանէ զանազանեալ եղ
յաղթեաց։ Ա՛րդ՝ պարզապէս տեսանօրեցաւ կցոյ
դեալ ընդ առաջնոյն կոչման՝ երկրորդիս անուն։
իւղեալ մկցողաց, պատկան սարսուռ խաբէից քանդիչ

Յհմ 25 · 24

Յհմ 25 · 30

Ա՛ստ 5 · 21

Ա՛ստ 36 · 21

Ա՛ստ 118 · 1

հինն գովելի, զի դուք յառաջեալ պողաբերեալքիք։
Յօհան 15 · 1 Եւ դարձեալ՝ ‖ Ես որթ արմատաւոր, և դուք ոտ
15 · 6 ատղերքն եք, և անպարապ երկրագործ։ Եւ դարձեալ՝ ‖ զանկցորդն
ինքեան միութեան առ պըտղոյն բերրութեան ամայի։
Եւ նա և առ հայրն իւր պատասխրեալ զբոլորիցս
Առակ 15 · 13 բարեսորութիւն, ‖ Եմ տունկ ոչ արմատացեալ ձեռամբ
Հօր իմոյ՝ քակտեսցի։ Եւ արդ՝ ստուգապէս խոստո
վանեցի սբս այս՝ միացեալ հաստատեալ՝ի տունկն
կենաց բարեացն բերրի։ Եւ ձգեալ ձգտեալ զել
շառաւիղն կենացն բանի Հոլոմական ձայնի՝ իլեր
քան զերկին և անդր քան զծով։ Եւ՝ի դամբանի
գոլով երկրաւոր, ընդ բարձրելոյն գտաւ միաւոր։
Եւ մինչ էրն յերկրիս կենդանիւոր անցաւոր, եղև
անձնաւոր մշանջենաւոր։ Եւ՝ի խիստ վարս կրօ
Ղեւս 6 · 14 նաւոր, վայելչապէս գոյր պսակաւոր։ ‖ Եւ անպատա
պար գաւազնաւոր, հոգեզրահ ընորհիւ զինաւոր։
Եւ հնրակաց գոյն նիւթաւոր, մարմնացելոյ բանին
կերպաւոր։ Եւ՝ի ստորինս աստեաց՝ անկարօտին
հանդուրժաւոր։ Եւ՝ի մանպատ գեղ պատկերուր,
Ղսայի 55 · 3 ըստ արիւնաբնակ խմբին լուսաւոր։ ‖ Եւ մաքրակեն
ցաղ վարուք ձգնաւոր, բազմաժառանգ որդւովք
Առակ 3 · 2 պտղաւոր։ Եւ ընդ երկնային ձրիցս պատմաւոր,
‖ արքայութիւն նոն աւետաւոր։ Եւ համօրէն սեռք
բանաւոր, նա կրկնակի ընծով հոգևոր։ Եւ այլք
կայսերաց հրովարտակաւոր, նա՝ի վերուստ մեզ
պատգամաւոր։ Եւ մարդաբնէիցն հետոց ուղևոր,
հզօրապես փառաք թագաւոր։ Եւ անանկօրէն կը
բիւք տիրաւոր, ընդ դէմ վշտաց մահու ահաւոր։
Եւ

Նե՛ ի դատաստան եղծման շնորհաւոր, արարչական
բանին սպասաւոր։ Նե՛ Քրիստոսապէս յերկրի աստ
վտանգաւոր, ընդ քեզ սիրով երկնաւոր։ Նե՛ միակի
Մերովս աղջաւոր, յոքնպտիկ պատուով բիւրաւոր։
Նե՛ արդ յերանի՛ զայսքանեաց դրժապաս բղխման
բանիս այսր դասեցի։ Վասնզի ամէն բարդաճաճե
ցան վերաձևելովքս՝ տիրապէտ քան Թէ մարդկաբար։
Յընթացս բանի, յաղագուստն ձայնի, ի հրաման սատ
տի, ինամբաւ բարի, յատենս հրապարակի։ Ոդիս
դարձոյց անդրէն ի մարմին։ ‖ Յաջողեաց արար զ որդ
ղորուբե։ Ա՛ռեալս կանդնեաց և կենդանացոյց։
Օ՛ն մահացոյց եդարձել կեցոյց։ Օ՛ վիմին մեծի
կատարեց զհրաշս։ Ա՛յց ընծայեց զվերստին լոյս։
Օ՛ աւուրս համառօտեալս յերկարաձգեց։ Օ՛ յաճա
խուճ ամաց՝ զգնացս փակեաց։ Նշանս գործեաց
մեծամեծս։ Օ՛ գոյնս հերաց նոր յեղանակեաց։
Ներուբէ ի տղայուբէ կանխեցոյց։ Տգեղացոյց զմ
լեալ պատկերս։ Մօթով ծածկեաց քան Թէ վեր
արկեաւ։ Օ՛ հասակ օրիորդաց՝ եցոյց պատաւունս։
Նթէ օրհնեաց՝ լցաւ։ Նթէ անէծ՝ արձանացաւ։
Նթէ գուշակեաց, կատարեցաւ։ Նթէ մաղ
թեաց, խնկեցաւ։ Նթէ նըզիրեց, ձենձերեցաւ։
Նթէ բանս եդ՝ կառուցաւ։ Ընդ երկնայնոցն կը
ցորդեցաւ ի կարգս բանից։ Օ՛ Թանձրուբէ դէ
մերի էհերձ։ Օ՛ երկիր բաժանեց նշանաւ խաչին
շեշտակի, քան Թէ ‖ մովսէս զծովն գաւազանաւն։
Ա՛ղբիւր՝ յանապատ բղխեցոյց։ Յանդնդոց երկրի՝
ջուրս խաղացոյց։ Ի ստորին ծոցոյ անբաւ խորու
Թեան՝ վտակս կոչեաց։ ՓրկուԹէ՛ ի Թշնաւուեց՝

Ա՛ն 1 • 10
Ա՛ն 12 • 16
Ա՛ն 14 • 16
Ա՛ն 77 • 15

օտարատեսակ այլազան զարմից։ Առանց զկուսորդն
ըմբռ-
նէ եւ մանուկք ընդ նմա՛ ոչարք, բազմացեալ
զվնաս-օրին սատակուք լեռնթանն անհնձել կիսին։
Յն 203 · 25 բարձուն գրեն։ ||Յն լուղակք՝ ի ծովու ահագինք
դէպ-էմն առել զնորհուրդն խնաստանձ տպէորեցոյց։
Յոբ 38 · 10 ՚ի բազմաց, ոչ լուծական աւազ կոծեցեալ, այլ ՚ի
զանազան պատահմանց շարժեալ։ Առիթ զայրա
ցեալ, մեղաք պղտորել, եղանակաք այլայլեալ, եւ ընդ
դիմական ներհակաք վերնատուն բանել։ Որ յալիք,
եւ ոմն պարտի փախուստ արշաւիլ յանապատն սահ
ման, եւանդէն նահանջի։ Յբր դուքմարք կենդանի
Ա ամս- զօրաց՝ միմեանց պատհին, եւ անդէն ցրուին, քակտին,
38 · 7 լուծանին։ Յբրեւ ազինք զանազան ազգաց ||ի զուր
խառնվելոց յերկրէ կորուսեալ։ Ընչնչապէս բարբա
րին, անձայն ազաղակեն, անխորհրդաբար խիզախեն։
Լեան, եւ ոչ երեին. գոն, եւ ոչ էանան. են, եւ ոչ ձա
նաչին. մնան, եւ ոչ տեսանին։ Ո՛ փոխոխումն էիցս
առակեն։ Ո՛ խաղացուածս ժամանակացս յայտնեն.
Ո՛ սատանուածս աւուրց նկարեն։ Ո՛ անցաւորացս
բարձուածս գրեն։ ||Ան լուղակք՝ ի ծովու ահագինք
դվնաս-օրին սատակուք լեռնթանն անհնձել կիսին։
Ան եւ մանուկք ընդ նմա՛ ոչարք, բազմացեալ
օտարատեսակ այլազան զարմից։ Առանց զկուսորդն

ընդհանուրական, և ձգէ զնոսա իբր ի վիհ մահու։
Եւ են ոմանք նիւթ պոռոտ պարարման։ Այն և յերկրի Յոբ
բուռունք բռնադատիչք փոքունց, որք զօրեն սոցին՝ 40 · 10
իբր նանոցին։ Ընդ են կերակուրք ժնեցն ծախման՝
ձկունք որսորդաց, իբր նոքին կամաց ըստ պարտէացն։
Ա՞յս ծով մեծ՝ լիաձիր և յոքնատարած, տիեզե- Սաղմ
րատե՛ր բոլոր էիր դու։ Ծնանելեց սեռից անքոյթ 102 · 25
ծոց։ Եբնակ բանւիլ՝ անդորր երևիր մարդկան ըստ
դա՛ղթի՝ յատակա՛ծր կարծր պնդութեն։ Ա՞ւրոյ
արեգակամբ պարարի · սակս որ երկնից բերմամբ
պարագրի, վա՞ պետպէս էքնաղ ինն իրաց։ Ո՞ր ի՞նա
կա՛ուն՝ զդգուանան աղդեն, և՛ի բազմին՝ զընչինան
նշանակեն։ Ա՞ճն ի՛փոքուն ձանաչի, և դոյզն զյա
ճէտն պարունակէ։ Հզօրն յանկածէն պատկառէ,
և վեհն ի՛ սկարէն ընդոստնի։ Տեղի յարդարէ ուժ
դինն քաղցուն։ և առունց մարտի, ի՛ բացուստ հերքին
Ընդ են միանդամայն յամենից ըղձից զատուցեալ,
սրտհեալ, հեռացեալ, ի հրաշից ծայրս։ Ո՞նոզ ան
ընչական՝ հոգւով տնօրինելոց։ Ա՞յր՝ զի կարուստ
դարուց ամբարեալն, ի՛ քթթթել ական արտադրէ։
և երկրայնոցս՝ յա՛իտեանի՛ս մանկավարժէ՛, և առ
ապագայն սառցողանա դաստիարակէ։ Ունի մշտա
ծին ինքնաո՛ր անարօդուդիր բոյս բիւրաստեղունս
և ծառս զանազանս։ Սերք սերմանց անձառից ընդ
դոգել՝ իմի բանականաց տոհմից ասպարէզ։ և ձառք
զանդ էին՝ աստուստ ընթեռնուն ածուեն ոտին
հետարան։ Այն և՛ի ծովու Ո՛րն ձանապարհք, և Սաղմ
շա՛իլք ներ՝ ի ջուրս։ որ զանհատուեն ձառ առակէ։ 76 · 20
Ա՞ւր յա՛ետ քառակ զնմանն ունի երկիր զծովու։
(ի՛թ · 2) 437 Եւ

Լե՛ն ընդ բնաւին հաղներդուԹեանն՝ հայիլ՝ի
ստորին խորանիս անցաւոր մարդկան։ Լե՛ խաղայ
անդնդապետականաւն ծովականաց ստնոյ ընդ մերաց
սեր ազգականուԹեա։ և նշանակեալ աղդէ յայտնապէս
զաղանդն ահարկու պատրանաց՝ երկրի։ ընչեղն ուժ
գին, փնչեղն աժխոյժ։ ‖ օրինական ցոլման աստեղ
Պաւլ
21։25 ղաց, ըստ արուեստի կանխասաց բանի։

Ընդ՝ ծանուցաւ իսկապէս համակերտուԹի երկա
քանչիւրոցն՝ առ մի կերպարան տեսակի զուգեալ։
Ծն ‖ Բայց և՝ իխաղս այսպանման ծաղուս՝ ըմպահկեն կա
40։13 ճառք կայից վերին հրեշտակացն զվիշապն յօդաւորը
ընդ պարզականին, և ըմբռնել շղթափեն զղօրան մա
հացու՝ հին ինարիցն խորագիտուԹե։ Ընդ վերնումն
դասուն, և մարմնաւորական մաքրոցն մարտիկք։
Լուկ ‖ և ածեն զսուրն մեծ և զսուրբ, զաստ հրամանի
27։1 բանին այ՝ի վերայ կամակոր օձին վիշապի։ և իբր
Ծն զնկուն մի ձագ՝ կապանօք անկասկած բերեն, ըստ
40։5 եսայեայ՝ յոբայ՝ և մեծին դաւԹի։
Սաղմ ‖ Ա՛յսպիսեաւ իմն պատրաստուԹիք անձին հանդեր
149։8 ձանաց՝ կուռ վառեալ, անկապուա պնդել՝ անվան
ամրացել՝ նախապատիւս այս սքեմս յակոբայ նշխար
յիշատակի մասին օրհնուԹե չափաբերականի, զապա
ւէնն քառոտանեաց մաքրոց և անմաքրից, զնախա
կերան փայտի տախտակ՝ իբրև զհին յիշատակարան
հաւուցն անցելոց։ Ա՛ր որ՝իժամանակին առաստպել
վարիան, և զհաւատոցն աչս փակեցին առ անցեալ
դարուցն յարմարավէպ և անվրէպ գործս։ Լե՛ իբր
թե չկայ եղեալ իրին էուԹի, անպիտան դրեցին
զդէմս բանին և պարսաւելի, իբրև երկին և ածնունդ

շաղակրատ մոաց ընդ վայրաճառից։ Քանզի և յայլ
ոմն անուն խուժական հերձանուսօրէն փոխաբերե
ցին ուրուսապէս՝ դևկաղնին ընդ նոյն ասել. որև զաս
պանին յարմարադրուի՝ սադրեցին սովիմբ եղանիլ։
Ընդ այսու պատճառաւ վրիպեցուցանողաւ՝ ի կշտամ
բանս յանդիմանուէ Թերահաւատին, կառուցանէր
զընորհեալ շերտին զգոյին հատուածս։ Եւ այս էր
կասկած վարկածից խորհրդոյն կարծեց։ Քանզի
ո՛չ իբրև զկեանս համայն խակաց, այլ իբր զկենդա
նեացն հաւաքարան զայս խնդիր դիտեաց։

Ա ՚ի զօրացելոյն ՚ի կենան բնաւից։ ՚ի փրկուին
ազնց։ ՚ի լոյսն ծագ։ ՚ի ննպատակն վարուցն անբծաց։
՚ի յապաստանն սիեզերաց։ ՚ի դանձն բարձանց։
՚ի լուծիչն մեղաց։ ՚ի զարդն ածադրոշմ երեսաց։
՚ի ձիրն արբեսից արարչին կամաց։ ՚ի խաչն հաս
տողին փառաց։ ՚ի վարժարանն կրից կուսանաց։
՚ի կայարանն հոգւոյն հոսանաց։ Ընծեղրդ ուրեմն
զմեծին նպաստ՝ զփոքուն խուզել զխորհրդարանն։
Ո՛ դազանային խմբին ջոկարան։ Ընդ տիրանին բանին
ուխտարան։ Եւ անպարտելի ձեռինն յաղթարան։
Ընդ յայտնապէս պատրոյկ քօղոյ բարեզարդուքե
ջահաւորական բանիս անջրպետեցեր։ Ընդ ծովն երկ
նալեր։ Ընդ տապանն ամենակեր։ Ընդ այրն ածընախր։
Ընդ կամանն անպտուղ։ Ընդ ուղիղ հատուցն խնդիր։
Ընդ խորհուրդն ճառագիր։ Ընդ դիմական ամենագիր։
Ընդ եղական պակերին իր։ Ո՛չ վայրապար ընթացք։
Ո՛չ անկայուն միտք։ Ո՛չ վրիպակ հետք։ Ո՛չ սասա
նել սիրտք։ Ո՛չ անխիտ երիկամնք։ Ո՛չ շիջել լուսք
Ընդ ամենագոյ արդասեօք լցեալ շահաբեղութեբ
ածականաւ՝ հովիւս այս բարի։

Ց-յոյ
14 • 3

Ա՛ետն առաջնորդաց, Պարծանքն լաւաց։ Յար-
դարիչն եկեղեցականաց։ Հանդիսարանն նահատակաց։
Ընտրեալն յաղթականաց։ Խրախոյան համբերողաց։
Ն՛ահատուհան մարտիրոսաց։ Ա՛պաքինիչն մահու
երկանց։ Սպեղանին խստութեան վերաց։ Ա՛յցե-
լուն ապաւինողաց։ Խնամարարն յուսոյ պահողաց։

Զ՛ուռն մոխիր վերնում պարգևաց։

Յ՛ամատեանն սոփերի անեղծական գրոյ։ Յ՛տանէ
խոհեմականի պետութեանէ բարւոյ։ Յ՛ծովէ մեծէ
ակն մարգարտոյ։ Յ՛դառնարմատ ծառոյ՝ ճաշակ
նոր պտղոյ։ Յ՛փշագեհին անդէնոց՝ սահման դալարոյ
Յ՛մրթուռեայ ստէրեղ, նշոյլ մեզ լուսոյ։ Յ՛ախրական
կայենից, շառաւիղ յուսոյ։ Յ՛անակնկալ գոյէ,
ստեղն խնկոյ։ Յ՛անուշակ արդենից, բուրումն ծխոյ։
Յ՛ման սիրոյ, պարգև զմռսոյ։ Ն՛բ՛իրակ մաքրուե
քաղցր աղբիւր ջրոյ։ Հանդարտ կերպարան, հեզուե
հոգւոյ։ Պրակարան կենդանի, արփիափայլ հրոյ։
Ա՛զգաթիւր բարբարոսական՝ ի զարմէ անմաքրի։

Եր4 Նո՛ւ մերձաւոր հպա՛տոր ընտանի, արեւն երջանկի։
3·2 Ոդի սեպհական՝ քեզ սահմանողն լուսաւորչին
Մերոյ սրբոյն Գրիգորի։

գ Թագ Ա՛մուք կենաց հաւատոյ։ Ա՛կօսատարք խոհեմք՝ ի
2·9 նահատնդիսան վերին։ Ա՛րիու լուսաւորք՝ երկակի
յ Յհ Ա4 18·1 երկնի։ ‖ Ա՛րիւնորիք ըստ առակողին, և ո՛չ անորդիք։
Ծն Ներ ‖ Ա՛րիւն բարեաց տուրք ըստ մարգարէին։ ‖ Ա՛րիու
25·23 ընդ միոյ բարձրելոյն քարոզք։ ‖ Ա՛րիու պետական
Նաայ 1·16 դէնաւորութիք վերնից։ Ո՛ն սկզբան, և ոմն լուսոյ
Մտթ 17·3 կենաց։ Ա՛կեղեցւոյ շինո՛ւածոյ՝ երիու տեսանելիք,
20·21 ‖ Ա՛րիակի ունկն լսողաց, երիու օրհնադիրք փառաց

Ա՚ղ 7 • 16 Ա՚ղ 27 • 3

Ա՚ղ 7 • 16 Ա՚ղ 27 • 3

թ՚ղ 7 • 16 թ՚ղ 27 • 3

թ՚ղ 7 • 16 թ՚ղ 27 • 3

թ՚ղ 7 • 16 թ

դուք քահանայութիւն։ Եւ պօղոս դարձեալ՝ ինոյն երկրորդէ, 2 • 5 Պետ
դուք իւիեան կենաց շինիք տաճար Տոգեւոր յանուն
դնդին առաքելականի օրհնելոյ պետրոս աւետէ՝, 15 • 9 Յհան
ասելով կացէք իսեր իմ։ Եւ դարձեալ պետն պարու-
դրեալ բանն ամենունակ հայրենիւ, ‖ Հաստատուն
զոյն առ սուիմբ, ինմին ազդեցմամբ այսու թեւա-
հոգեւով ի կամն նր յարակ։ Օ՛ որ ազգապէս սորին
բական, և երջանիկս այս պատկանեցաւ պնդապէս
նակք վիմադրական անդրդրդելի • զոր փրկչական
բանն գծագրեց յաւետարանին։ Որ յարկ սիրա
ման մրրիկին շնչոյ ընդոստման, ‖ տանն են նշա- 1 • 24 Մարկ
խարսխեալ անտապալելի, գերատրոհ ճեալով տատան 1 • 16 Սիրա
կատարելոյն, որև անուանն իսկ Թարգմանել մեկնա
մամբ՝ կոչեցաւ զօն, այսինքն է հանդարտ, իբրև 7 • 1 Ելսա
հեզ որ է հաստատուն։ այս է անփոփոխ, որ է լուսի
զերկիւղ տեառն սահմանեալ ճառեաց սաղմոսն։
Իսկ անսասանելապէս և անյեղաշարժ կարծրակառոյց
պես հիմն է հաճոյ։ ‖ Ռանդի սկիզբն զօնուն՝

ղեաց բնաւորականաց զհամացն անփոփոխութիւն։
Իսկ սոքա միաբանեալ ընդ միմեանս, ելին յերկրէ 60 • 8 Եսայի
ըստ տեսանողին, և՛չ սասանեցին կամ յեղանակեցան ‖ 124 • 1 Սաղմոս
ըստ դաւթեայ երգոցն։ ‖ Պ՛ երկիր ինորոդ կրօնս, 65 • 17 Եսայի
և սոքա իվերատին համբոյր երնտրական բարե-
“Այ զի և ահա երջանկաց սուրբ յակոբ։ ի յոմանց
ազգաց փանաքին մահոյզ իմաստակին ախտարտակայ
խարադիմայ հմայից, իբրև ստեղծին ասեմ ազդեց
մամբ՝ կոչեցաւ զօն, այսինքն է հանդարտ, իբրև
հեզ որ է հաստատուն։ այս է անփոփոխ, որ է լուսի
կատարելոյն, որև անուանն իսկ Թարգմանել մեկնա
պես հիմն է հաճոյ։ ‖ Ռանդի սկիզբն զօնուն՝
զերկիւղ տեառն սահմանեալ ճառեաց սաղմոսն։
Իսկ անսասանելապէս և անյեղաշարժ կարծրակառոյց
խարսխեալ անտապալելի, գերատրոհ ճեալով տատան
ման մրրիկին շնչոյ ընդոստման, ‖ տանն են նշա- 1 • 24 Մարկ
նակք վիմադրական անդրդրդելի • զոր փրկչական
բանն գծագրեց յաւետարանին։ Որ յարկ սիրա 1 • 16 Սիրա
բնակ և անձեռաւակերտ, շնչաւորակոյտ բանաւոր
րական, և երջանիկս այս պատկանեցաւ պնդապէս
հոգեւով՝ ի կամն նր յարակ։ Օ՛ որ ազգապէս սորին
զոյն առ սուիմբ, ինմին ազդեցմամբ այսու թեւա- 15 • 9 Յհան
դրեալ բանն ամենունակ հայրենիւ, ‖ Հաստատուն
ասելով կացէք իսեր իմ։ Եւ դարձեալ պետն պարու- 2 • 5 Պետ
դնդին առաքելականի օրհնելոյ պետրոս աւետէ՝,
դուք իւիեան կենաց շինիք տաճար Տոգեւոր յանուն

Լեւ. 2 · 22
Ա Կոր. 15 · 58
Բ Կոր. 1 · 22
Ա Պետ. 4 · 88

դուք ՚ի կենդանի արձանն շինիք ՚ի բնակութիւն Այ
Հոգւոյն։ Եւ դարձեալ, ‖ Հաստատուն եղերուք,
անշարժ կացէք, զտեղի կալջիք։ Եւ դարձեալ,
‖ որ հաստատեաց զձեզ ՚ի սոյն՝ ածէ։
Եւ արդ՝ ՚ի պատճառն յարեալ կենաց ՚ի սկզբնաց
հայրն քարեաց Ճն ‖ օրհնաբանեացուք զնա ՚ի սբս
նորա ըստ սաղմոսողին։ Եւ վասն նորին՝ զերկիւ
ղած անուանն փրկողին մերոյ Հոգւոյ բարձրելոյն
փառաւորեսցուք։ Եւ կնիք գլխաւորութեանս
աւարտման՝ զսուրբ եւ զպաշտելի անունն Այ՝ սահ
ման փրկութեան եւ կեաց կենդանութեանն նկարեալ
դնեցուք։ Ի բեր զգլուխ մարմնոյ զդասականի՝ առ
պայման կառուցման անդամոցն բերման։
Եւ քանզի յաղթէ սքեայ այս պատիւ սահաւամաս
նեայ մերս դովեստի, և դերազանց փառացն նշոյլ՝
առ դասս խմբի երջանկացն պարու։ Եւ քան զնը
մանիսն յաղթական և պայծառադոյն։ և հայաստա
նեայցս պահպանութ մերձաւորագոյն։ և առ դէմն
բանիս մերում տպաւորագոյն, և վիճակաւն գաւա
զանի ընտրուն՝ մեզ ընտանեգոյն։ Ասաի և մեք հե
տեւեցուցաք զսուրբ անդակ բանիս աւետապատճէն
նամակամատոյց առ մեծի հովիւս պատուատարուն։
Զորում ճառս յիշեակի հրաշապատում դրնականի,
և հրեշտակական լեզուին դիւրերագ և հրանիւթա
կան երգոցն գործի, բարեբան բանի յաղթական
ձայնի, կատեալ նահանջի։ Այսան զի եւ լուսակեր
պապէս ՚ի թեթեւ թեւս բարձրութեան՝ ՚ի հովտէս
մահացուաց երկրի՝ յանդրանկացն վերհից վիճակ,
՚ի նշան պարգեւացն ուխտի։ Եւ կենդանւոյն,

Ընկաշառ ոսոխիկան, ամ Հոգւոց խորհրդաբարեց։
Ո՛ արծաթ փրկնաց անցաւոր վարձու՝ ուչգրաւեց։
Ո՛ արհամարհեաց անդրանիկ ծնունդ՝ ուրացաւ զնա։
Ո՛ զանց արար զանձն իւր՝ զի ոչ կորիցէ

Ա ՅԵԼՅԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԻՆ ՓԱՌԱՑ, ՎԻՆՔԱՆ ԶԴԵՍՏԱ
ՀՈՐԵՑ։ ‖ Ա ՌԱՔԵԼՈՐԷՆ ՊԱՀԱՆՄԱՄԲ, ՎԱՅԹՈՑ ԶԱՆ
ՍԱՐԻՆԻՆ ԿՈՒՆԵՑ։ ԱՆ ԶԱՆԱՆ ԸՆԴ ՓԱՅՏ ԽԱՉԻՆ ՅԻՆ
ՏԵՆՉԱՆՈՔ ԿԱԽԵՑԱ։ ԱՆ ԱԾՈՐԴՈՑՆ ԿԵՆԴԱՆՈՒԱՐ
ԿՐԻՑՆ ՀԱՒԱՍԱՐԵՑԱ։ ԱՆ Ի ՀԱՄԲԵՐԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ
ՅԱՂԹՈՒԵՑՆ ՄԻԱԲԱՆԵՑ։ ԱՆ ԿԵՐՊԱՐԱՆԻՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ
ԿԱՄԱՑՆ ԻՒՐՈՑ ԿՑՈՐԴԵՑ։ ԱՆ ՆՈՐՈԳԱՊԷՍ ՅԱՐՈՒԻ
ԷԱԿԱՆ ԼՈՒՍՈՅՆ ՀԱՂՈՐԴԵՑ։ Օ՜ ՓԱԿՒՆՍ ԵՐԻՒՆԻՑ՝ ԽԱՂ
ՐՈՑԱՆՆ ՀԱՄԱՅՆ ՀԵՐՔԵԱՑ։ ‖ Օ՜ ՀԵԹԱՆՈՍԱՑ ՍԻՐԱՏ,
Ի ՔՆԱՍԱՆԴՈՒԻ ՆՈՆ ՆՇԱՀԵԱՑ։ ԱՆ Ի ՔՆԵՂՈՒԻ ՄԾԱ
ՆԴՈՐՈՒԻՆ ՄԵՋ ԸՆԴԱՐՁԱԿԵՑ։ ՊՆԱԿ ԲԱՐՁՐԵԼՈՅՆ
ՈՍԿԻՑ, Ի ՅԵՐԿԻՐ ԱՍԱՑ ՀԻՒՆԱՒՈՐԵԱՑ։ ՎՈՂՈՎԸՐԴՈՑ
ԲԱԶՄԱՑ ԱՆԲԱՒԻՑ ԴԱՍՍ ԴՈՒՄԱՐԵԱՑ։ ‖ ԱՆԴԱՆԱ
ԲԱՇՆ ԱՂ ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ, ԻՄԱՆԱԼԻԱՆ ՀԱՄԱՐՁԱԿԵԱՑ։
Օ՜ ՈՐԲՈՑ ԼԱ ՎԱՅՐԵՑ ՀՈՂՍ, ԻՆՔԵԱՆ ՁԵՌՈՔ ՊԱՇՏԵՑ։
ԸՆԴ ՄԱՐՄՆՈՑ ԿԱՐԵԱՑ, ԼԶՈՂՈՒՆՆ ՊԷՍ ԿԱՏԱՐԵՑ։
ԱՆ ՀԱԶԱՐԱՊԵՍ ԿԱՄԱԿԱՏԱՐ, ԻՄԱՍՏՈՒԹԵՔ ԲՆԱ
ՀԻՑ ԱՆՏԵՍԵՑ։ ԱՆ ԱՌԱՒԱՕՔԱՐ ԶՕՐՈՒՔ ՀՈՂՈՒՆՆ,
ԱՌ ՀԱՄՕՐԷՆՍ ՄԱՆԱՀՈՐԵԱՑ։ ՍՈՒՐԲ ՕԳՈՒՍԿԱՐՍ
ԼԱՇԽԱՐՀԱԿԵՑՈՅՑՍ ՄԱՏԵՆԱԳՐԵԱՑ։ ՊՐՈՎ ՍԱՀՄԱՆ
ՆԱՀ ԿՀՂՈՒԵ ԲԱՆԻ, ԶՔԱՐԱԽՕՍԱՑ ԲԵՐԱՆԱՆ ԿԱՐԻՒԵՑ։
ԱՆ ՀԻԵՐՁՈՒԱԾՈՂԱԿԱՆՆ ԽԻՍՏ ԴԱՀԱՆՈՒԻ, ԱՄԻՒ
ԻՍԿ ԸՄԲԵՐԱՆԵՑ։ ԸՆՁՆՋԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱ, ՅԱՒԻՏԵԱՆԱ
ՅԱՐԱԿԱՅԵԱՑ։ ԱՆ ԻԲՐԼ ԶԱՅՍ ՄԱՍՈՒՆՍ ՀԱՆԴԵՐՁԱ
ՆԱՑ ԲԱՐՁՐՈՒԵՑ ՆԻՒԹԵԱՑ, ԱՊԱ ՄԱՏՈՒՑԱՒ ԱՆԱՐԱ
ՏԱՊԷՍ ԿԱՄԱՑ ԲԱՐՁՐԵԼՈՅՆ, Ի ՀՈՏ ԱՆՈՒՇԻՑ, ՁԵՆՈՒՄՆ
ՀԱՃՈՑԱԿԱՆ ԼԶՈՅ ԲԱՆԱԿԱՆ։ ՊԱՏԱՐԱԳ ՄՈՒՔԲԱԿԱՆ
ԵՒ ՆՐՀԻՐՈՒՄՆ ԸՆԱՐԱԿԱՆ։ ՌՈՄԱՆԴԱԿԱՊԷՍ ՔԱՀԱ
ՆԱՅԱՊԵՏԻՆ ՄԵԾԻ, ՎԵՐՆԱՅԻՆՆ ԵՐԻՐԻ ԸՆԾԱՅԵԱԼ։
Օ՜ Ի

Գ. ԹԱԳ. 10 · 19

2 ԱՐՔ. 10 · 5

ԻՍԱՅԱ 1 · 7

Օ՛ ի իբրև զժնեայ գոռոզ մարտակից, զմարմնոյս
ջարուի վանեաց։ Նո՛ անուանն իւրոյ յիշատակ ,
զամենակալ զօրութիւն էին հրաւիրեաց։

Ան՛ ա՛րդ՝ արժանապէս և իրաւաբար համարձակուի
այսքանեաց փոյց սմին գանձեցաւ։ Հոգւով սլացաւ
՚ի վեր համբարձեալ յառհատաչեայ ակնկալուեն։
Նո՛ ՚ի մատունս ոսկերաց մարմնոյն, զանճախելի պար
գևան տնկեաց, որով յոսացոյց և եցոյց զյարուին
կենդանուե։ Խրամակարկատ գտաւ ցանկոյն հա
ճատոյ։ Ա՞շտարակ կանգնեց զբարեսիրտ դիտաւո
րուի շնորհին։ Ա՞րձան հիմնեցաւ գրով նկարեալ
քաջալերուե։ Ա՞ահարձան կենաց կառուցաւ հալա
ծելոյ ապաւինուե։ ՈՒրն երկաթի ձգեցաւ, եկե
ղեցականաց ամրուե։ ՚Նպատաւար պղնձի պարունա
կեցաւ, ըստ երեմիայի բանակարգուեն։ Ա՛ինչ զի
զմահառօսն գլխաւորելով աստանօր, աշխարհ միան
գամայն նուաճ ունի հանդերձել զապագային յոյսս
դրուե։ Նո՛ ՚ինոյնինքն յեղել կայ կանգուն, անդրը
դելի նորոգ անկործան՝ միջնորդել երկնի և երկրի։
Ա՛յս նահատակ յաղթօղ՝ այսր հանդիսի։ Ա՞յս ըս
պառազէն արի, այսմ ճակատու։ Ա՞յս մարտիկ քա
րեփառ, այսմ ասպրիսի։ Ա՞յս վկայ ճշմարիտ, այսմ
պարգևի։ Ա՞յս աթոռակալ ննկելի, այսմ վեհգունի
Ա՞յս պետ պանծալի, այսր աստիճանի։ Ա՞յս գա
տուոր դրօտել, այնմիկ առեն։ Ա՞յս պսակաւոր
պայծառ, այնր հրպարկի։ Ա՞յս որդի պերճալի, այնր
քաղաքի։ Ա՞յս ժառանգ պճնեցեալ, այնմ եղբօր։
Ա՞յս կամարար օրհնել՝ Տօրն քո։ Օ՛ սա յիշատակե
ցաք։ Օ՛ սոյն բարձրացուցաք։ Սովիմք աղօթեցաք։
Աչառ կացուցաք։ Պարս խնբեցաք։ Ապաեր

Ա՛րմ
ւ. 18

Ես Պետ.
9. 24

լուցաք։ Լուր անուշութ մատուցաք։ Կանթեղս աս
տեղօրինս վառեցաք։ Հուր խորհրդական ի խառնիկ
խառնեցաք։ Սուխմբ լուսաւորեցաք։ Սուրբ ժողով
կեցաք։ Սուխմբ ելք մահու ընկալաք։

Աստ և հայցեմք ի քէն բարերար տէր փառաց յիս.
հօրդ միայնոյ միածին որդի։ Խարեդթացիլ հաճես
ցիս հայիլ հոտոտել յայս զոհ պաշտման մաղթանաց
քանի։ Ոչ հիմնեցուացես զայս քար գովեստի ի
վինւաճ յարկի քումդ հանդստի դաւանարանի այսր
բարի հովիւ։ Ոչ փոխադրեացես մեզ տուն քնա
կութե, զլուսապաճոյճ գաւիթ տաճրիդ արքայականի։
Օ ի սուխմբ միշտ ի քեզ պատաստեցայց՝ բեւեռել
յուսով հաւատոյ պնդմամբ։ Ոչ գերակայ փորձու
թեց դուեալ, անսարակոյս ճանապարհորդութե անա
րատապես առ քեզ հետևիլ։ Ոչ հոդելի զօրութե
օրհնեալ՝ օժանդակեացես կատարելապես զայս պատ
ճէն տաւի, զի որ ընթերցցի եւ լերծանիցէ՝ հոգւով
քով լցցի։ և բժշկեացի ի պեսպես ախտից կորստակա
նաց անձին և մարմնոյ՝ բարեխօսութե Տայցման աղօ
թից սբ. դիդ յակոբայ։ Ողում կցորդեալ հաւատիցուք
մասամբք հետոյ։ Ոչ ի փետրի մեծիդ ժամանել՝
զհերորդական միութե էիդ փութացուք օրհնաւաք
ձայնիւ։ զՏայրդ երկնաւոր, զՈրդիդ միածին՝ և
զհոգոյ սբ Տոգիդ։ Ողում փառք պատիւ և զօրութ

* * * * * Աղօթ եւիղ եւյաւի" * * * * *

Բարեխօսութե ընտրելոյն քո՝ մեծի Տայրապետ սբ.
Յակոբայ յիշեա՛ ողորմութե քումէ Տ՛ն՝ զհոգի
անարժան ծառայի քո՝ կամրկապցի խարիպենց պա
րոն միքայելին։ և զծնողացն մահտես յօհաննէս և
մարթային։ և զեղբօրն պարոն գաբրիելին։ և արա՛
արժանի քաւութե մեղաց՝ ամէն։

գ֊ոյն՝ ՚Ա՚

ՍՆԶԼՈՍՈՅ, ՓԱՌԱՒԱԿԻՑ

որդւոյ։ Ընձառ զօրութիւն, ահեղ մեծութիւն, անբաւ բնութիւն։ Լոյս ի լուսոյ, ոգի բարձրելոյ։ Պատկեր անփոփոխ՝ պարզ անվնասելի։ Հաստիչ հոգւոց՝ հանդերձիչ մարմնոց։ Ընծայն պաշտելի, ճշմարիտ բարի, անեղծանելի։ Լուսոյ ընդ հօր, և ար բղխողից։ Ընդ ընկալեալս զերկրպագութիւն քոյմ դաւանողացս քեզ՝ ի հաճութիւն, ալաչեմք։ Բարեբան հանճարոյ, տեսութեամբ, անթարգմանելի խորհրդոյ այդ։ Որ դու միայն միտդ յիսկութենէ տեսակ առանձին։ Ոգի տիրական, ուրոյն կերպարան, կամ տարերութեան։ ‖ յորմէ գոյացան եղեալքս ամ։ ‖ Ասաի յօրինակ նորոյ փրկութեան՝ զնախնի խաւարն աշխարհատարած անզարդութեն հին նսեմութեն գեղա խոր անպատրաստութեն՝ վայելչական հրաշազարդութեամբ՝ ‖ շրջմամբ քո՝ ի լուսոյ բանիւ բղխողից՝ ի լոյս փոխեցեր։ Ընդ ընկալ՚։

Ծննդ. 1 · 2

Ելից 6 · 3

Գործ 1 · 11

Գործ 14 · 2

2 · 2

Ծննդ. 1 · 8

11 · 9

Ելից 13 · 21

14 · 24

զօրս վերինս փառաւորողացն ‖ սրբաբանել կազմիչ ամենից։ ‖ Ի կատակս օրինացն և մարգարէիցն՝ ազդումն և պատճառ։ ‖ Տառս իմաստնոցն և քարոզողացն՝ առաքիչ ևաթ։ ‖ Շնչումն ահաւոր և ձայն կենդանի։ ‖ Հանդերձիչ երկնի. և առ նոյինն՝ տիե զերահեղձոյց ծովուն ցամաքիչ։ ‖ Հաժանող շրթանց առաջին ձայնիցն՝ անոտիաժողով միաբանելոց՝ յայլ հրաւէր նորոգ պանծալի համաբարբառ տպաւորութեամբ։ ‖ Հողմ սաստիկ եղիսպտակործան, ‖ և ամպ վերարկու տոհ

Ո՛վ բարեգութ աստուած մեր, որ ամենայն ինչ ի քէն ունիս, եւ ամենայն ինչ ի քէն խնդրի, եւ ամենայն ինչ ի քէն ստանայ, ի քէն խնդրեմք եւ ի քէն ստանալ կամիմք զհանդարտութիւն կենաց մերոց, զի ի քեզ ապաստանեալ, ամենայն ինչ ի քէն ստանայ, եւ ամենայն ինչ ի քէն խնդրեսցէ, զի

արձանացուցեր։ Ո՛սպասողացն քումմ ծանուցար։
Ո՛մբարձելոց ձեռացն աղերսին արագ յայտնեցար։
Ղաղատանաց ձայնից հեծուես փոյթ ժամանեցեր։
Ղեղեսյան երկիւղին՝ խառնեալ խնդուքբ ընդ
արեզերս տարածեցեր։ Ո՛րկայ հաճատի լսմանն
ընդրկի՝ խոստմանն աւետեաց եկից միածնին՝ յաւե
զանին ջուր միացուցեր։ Ղնորհիդ քո լոյս եկել
յերկինից օդով քաղցրութեան՝ ժառանգ անմահից
կենաց յերկինս դրեցեր։ Ո՛հ ընկալ։

Պոպէից մաքրումն և աղատարար։ Խնամակալ զո
րեղ ‖ բարեխօս և մատակարր։ Ո՛ւ քեզ պաղատիմք
ած անսկիզբն, ստեղծիչ ընդոց։ Ղոգի կերպաւոր։
Ո՛նձն դիմաւոր՝ որդւոյ մերձաւոր, բնաւից թա
գաւոր, ընդ հօր միաւոր։ ‖ Որով ընուն ’ի տուր պար
գեւի անաչառ բաշխմամբ՝ բարձուն և ըստորինք։
Ո՛նկալեաք զքո ընտրեալն և զօրացուցես ’ի հան
դէս քումմ պատւիրանիդ։ Ղքահանայապետն մեր
դիտողութեան՝ քոյինակրօն պատւոյդ սրբութե։
Ղայցելուն դատման ընտրութի՝ որ ընդ քեզն է
կցորդութի։ Ղպետս վարժից կրթուես՝ որ ընդ
քեզն է դաւանուի։ Ղբազմամանեայ գումարս
դասուց յանուն քո ժողովելոցս։ Ղբարեպաշտ
թագաւորն մեր՝ իւրովք զաւակօք։ Ղինաւորօք
և զօրապետօք, աճուրդեանդ քոյ պաշտօնեիւք։
Զիականօք և հետևակօք։ Սուսիկանօք և քաղա
քայնօք։ Ո՛ւխտաւորօք և նրբիւրողօք։ Ո՛պաձեռնօք
և ամ մարդկան հասակօք։ Ո՛ր հովիւս և բարձրա
ցուցանես, ամենատես տէր լսապարգև ’ի պէտս
կարեաց փրկուես քումդ աղաչողաց։ Ո՛հ ընկալ։

Լեւի 24 · 15

Ղեւտ 8 · 26

Ղմասք 2 · 7

ցեալքս։ Եւ այժմ ողոր"։
Նախ նորոգել միայն ողորմած զ'ի քեզ գոյա-
Ա՛ստ ես ամենայնի տէր եւ ամենակալ։ Ա՛ստ ես
սրբոյն գրիգորի եւ ամենեցուն մեր լուսաւորչի։
Ա՛ծաւալատակ առաքինութիւնդ դաւանողին զքեզ
Ա՛ստ ես ամենայնի տէր եւ ամենակալ։ Ա՛ստ ես
ամենայնի տէր եւ ամենակալ։ Ա՛ստ ես
ամենայնի տէր եւ ամենակալ։ Ա՛ստ ես

անձ բաղձալի բարութիւն մեծին, զաեալ և
ծածկել։ Ի ըստ անթերի՝ բերօղ համայնից·
և դու ինքն՝ ի քնաւս։ ‖ Օ՜ որ ո՛չ իսկ տանէր երբ
կինն վերին՝ անվայր զո խորան՝ եթերն անմատոյց։
Ընդբոլետ ընդ քեզ զարմից հրեանիւթից ցուցար
սահմանել։ Ընդքանակ պատկեր գթութեց խնամոց·
՝ի յաթոռս փառաց, թագաւոր բարձանց, ՝իվեր քան
զբան։ Ընդ ընկալեալս զաղերս աղօթից՝ յարմարել
իւնկօք յայս յարկ ընդ՝իրել՝ սբ եկեղեցի, աղաչեմք։
Բախման պերճալի, կոչումն ընտրի, ձայն ախորժելի
անպարտադրելի։ Որ ՝ի թիւս թիւիս հաղմային օդով
ամենավատահ կառավարութ՝ իւղեալ սիրոյ, արկեր
քեզ զահոյս յինկս խորհրդոյ աւետեաց ելից լսման·
աճօղդ ՝ի յարմար զերին կատարումն։ Նկատել զվայր
քոյին բնակութեդ։ Ցաւէտ անձրպետ, և յոգիս
մեր միշտ։ ‖ Օ՜ ոմն աթոռս և զայլն պատուհանդան։
‖Տեղի լուսատարր աղանց բոլորից։ Ընդ ընկալ՝՝։
Համատագործ անսխալատեղծ պատշաճակերտ կազ
միչ համայնից։ Որ յսկզբնաձեռն յառաջակառոյց
զայս կերպարան հրաշազարդ երի հաճեցար լինիլ։
Նախ զբնաւին՝ ապա զբազմեան։ Զդեցեր զերկին
և անդ զերկնայինսն։ ‖ Ցաստատեցեր զաղին՝ և զկնի
զադամ։ ‖ Օ՜ յօդ՝ած տապնին՝ և՝ինձա զապրեցան։
‖ Տաղաւար նախնոյ հիւրընկալուն աբրահամու։
‖ Օծեալ արձան և տուն այ։ ‖ Անդուղք մեր
եղեց և հեռք իմման։ Ընդ հարօնեն վրան պաշտման։
Կտակ մատենի, դասիչ խօսողաց բարձր ‖ դարիվին
ընտրուե։ ‖ Որ եծին սաղոմոնի տաճար լուսակիր,

Ծննդ 2 · 8
Ելս 3 · 20
Ծննդ 28 · 2
28 · 18
28 · 12
Օրին 11 · 29
Ննդ 7 · 1

Ղեւտ 1 · 66
56 · 7
2 Պետ 3 · 20
Ելս 3 · 8 · 27

կալուն՝ զնաղաղուն դաճ իսկայն։ Ա՛հա ընկալ՝
ժառանգս այ։ Որ օրինակ առ ձեռն յօտով ակն
մաքուր և՛ի ծնունդս անախտ՝ ։ երկնել անդստին
րուբ՝ բոցաճաճանչ շքով պաճուճեալ։ Յարդանդ
զինն յակօբայ։ Ա՛րկեալ քեզ հիմնոյ պաշտելոյ՝
զառաքելոցն գումարուին։ Ա՛տեղանիշ լուսաճո
զիներ կոյր՝ զի ոչ տեսցէ։ Ա՛ռ զիս ի ձեռն
նոյն՝ ի սինայէ՝ ի սաղիմ։ Ա՛կեալ ինքնին անդրա
ծեալ սրբութեամբ։ Ա՛հա ընկալ՝։

Ա՛ռաքեալ նշան յաղթ
ազգեցմամբն խոսեալ յիւ։ Ե՛առն պարարտ մա
թեղինօք։ ։ Բաղաք կենդանի շինեալ այ։ Հոգւոյ
պաղպաջունք արփիանկարք։ Ա՛ահարձանօք արծա
տակօք։ ։ Բարինք բխեցեք ընդ կարիս հանաց։
ոգի սիրով փեսային։ ։ Ա՛ուտն հիւսել մայրատակ
քանանու։ Յօժարընթաց՝ ի բաբելոնէ։ Խոցեալ
իմաստից դիմել՝ խաբայ։ Յօտարատերմ ազանց
աչօք ամրոնէ ըստ երկրորդ տեսուեն եղեկիէլի։
Ա՛որ հրաւիրմամբ եկեալ՝ ի ծուրայ։ ։ Ի՛նդիր
ակնհաճոյ աշտանակ լուսոյ։ Կղզի պարփակեալ
սիրն անկործանելի և պատուար ամուր եղեալ պղն ի։
Ա՛եղապաճոյճ աշտարակ կանդնեալ երկաթեղէնն,
տեսանողացն զանձառ քոյ խորհուրդ։ Ա՛հա ընկ՝։
Տեառնայր, փողով ձայնիւրիւ կոչման աշխարհի, ըստ
Ա՛բթարձեալ նշան յաղթ
Ե՛առն ան և տուն այ։

Թաբուն լուսոյ հզօր թիշնոր փեսայն երկնաւոր։
Ընձառ խորհրդով ի հանդէս խընձոյից պարու-
կարգեց քեզ կանոն անփոխելիս։ Բազմամանեայ
օրինակ կերպից ինոյն տեսուի բոլոր էուն, ի կեր
պարանս բիւրատեսակս առ ի չինուած կաթողիկէի։
Հասակ տոհմից զանազանուն ի մի ժողովեալ հնա-
զանդութեն։ Տուն և տեղի և յարկ ծածկութի։
Ա՛րարակ տօթոյ ‖ վեմ օգնականի։ Պարսպադրից
Յոդիսաձիր։ Օ՛ աճ ընդ մարդկան ընտանեցուցիչ։
Համանուանակ ազանց կուտելոց։ Ցոյս քաւութե
պարտաւորելոց։ Նախացուցակ համարձակելոց։
Կատարելոց անձանց խմբարան։ Ո՛հա ընկալ՞։
‖ Համատուեն հօր բնակուի եօթնատեղեն սեամբ
կառուցեալ։ Ցորում օրհնեալն պարագի ի սպանդ
կամաց Հաշակման երկնաւոր հացին ի գահաւորակ
սրբոյ սեղանոյն։ Կենաց մանանայն և դառն երկ
նաւոր. որ բառնայ զմեղս կենդանեց և ննջեցելոց։
‖ Ոյն ինքն ամ և յամի՝ զենուամն մեծ քահանային։
Որ զգրնեան տնօրինէ յանբառնդատ եկաւորութին։
Ի դիրկս ըստեանց սիրով քաղցրութ կոչէ ձեռամբ
յամրոցն անմատոյց, փախուցելոցն պատըսպարան։
Ի վերնայարկ սրահն հոգեկիր՝ ուր զաշակերտան
զարմանադրեաց։ Ցորում եղիցին կարգեալք զո-
րութե դահերիցութիք վերադիտողաց. ի պատիւ
աւուրս քո ուրախացեալք՝ ունօղք անկեան անբը
ծացն պարու։ Օ՛ հայրապետն մեր՝ եպիսկոպոսաք
քահանայիւք և սարկաւագօք։ Օ՛ վարդապետս,
դպրօք և հոգիապայծառ վարժապետական շնարհիւ։
Օ՛ քաղաքն մեր իւրով զաւակօք։ Այն ողբ ընդ

Ծնունդ 7 • 12
Ընծայ 9 • 1
Աբելոյ 12 • 24

նովաւ են իշխանութիք պետութիք և զինուորութիք.
Հարազատ սիրով օրհնեալ յամենից։ Ա՛հա յիշեցեալ
և ողորմեցիս Տոգւոցն հանդուցելոց յուսով յա-
րութեան՝ խընդրեմք։ Այո և առաւել"։

Պատեալ վերըստին զմերժեալն առ՝ իքէն միջնոր-
դութեամբ բազմելոցն՝ իքեզ՝ ազաչեմք։
Պատեալ ահն պատճառական մարդարտի՝ անճառ ներ
գործութէ յաշխարհիս ծովու, մարիամ՝ նբ ածածին։
Պուստոր լուսոյ և մայր սիրոյն։ Ընձեռագործ
հիման հաստատ ճշմարիտ պատկեր։ Որոյ այսր օրի
նակի անճամբ օծեալ կնքեցար։ Ո՛ արսնարան միոյ
բանիդ մարմնացելոյդ՝ իքէն այ։ Պարեխօս ընդ քեզ
ընկալցիս առ՝ ի հաշտուն պարտաւորելոցս՝ զշառա
ւիղն անմահից կենաց զկարապետան կոչման սրբոց,
և զպատկն մարտիրոսաց, առաքելովք և մրգերկուք։
Այո որ մերն է լուսաւորիչ՝ հանդերձ միանձամբք
ճգնաւորօք. որք են ժառանգ այ՝ ծնեալք յորդե-
գրուն նբ աւազնանն անանձրպետ հոգեառմամբ։
Որոմ կրկին հայցեսցես նորոգել զիոգբրն՝ լամճ
լայնութի փառաց՝ անպարունակ բացարձակութէ
զմայրն մաքուր զաւակօք հանդերձ, ուխտիւք պատ
կելովք յայնմ առադաստի յաւուր ահաւոր երևման
մեծիդ այ։ Այո այժմ ողորմեաց մեզ"։

Նուէն Պետրոսի Կաթուղիկոսի՝ Ի սէր Աստուծոյ ընծայեալ։
անձ անքննին. ծածկեալ մեծութի. զորեղ
ահաւոր միշտ բարի՝ երեքսրբեան անսահմա-
նելի օրհնանուն կենդանի։ Ընձառ խոկութի՝
փակեալ՝ ի զգալեացս։ Ո՛ համագոյ անթարգմանելի։

Գործ 17·27

Ընհասանելի հեռաւոր, եւանընդմիջելի ՚ մերձաւոր անմահ թագաւոր։ Ո՞հա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի քո ամենակալ, աղաչեմք։

Յոպէից համայնից էից ՚ի կուսից քառից՝ ՚ի մի եղեր լուծիր զերկիր հաստատեցեր։ Ի որհուրդ կրկին ձեռնարկ վերըստին, ընդդիմակ միջոց միջնորդաց երկուց՝ եղծման և նորոգութեանն ակն

նացդ փայտի։ Ո՞հա խնկեա՞։

Յայտ 4·8

Ի բարձունս անբաւս՝ անհեռազօտելի գովեստիւ ոտնեալ ահեղ անմատոյց։ ՚Ի Յանհանդչելի նըշ՞ադ

Նեղբ 1·5

ներքոյից աղբաց հրանիւթից՝ պանծալի երգով պատակեալ ՚ի ծոց բոլորից։ ՚Ի սահմանս երկրաչրջու-

թեց երկնից՝ ՚ի թեւս ջրոյ արփիակերպից բազմօք կարդեցեր քեզ պատիւս անպատում։ ՚Ի դրախտն ադինայ ՚ի տունկոյն պարտեալ՝ աղեալ ձայնեցեր ՚ի ծառն օրհնութեան։ Ո՞հա խն՞։

Ղուշակ դարնայնոյ ՚ի թռչից ամբոխման՝ յօրինակ երկնի կամաց գիտաբիւր, ՚ի լատան ամրացն նոյեան տապանիդ։ Պատկեր փրկութե, կերպարան հրաշից, ապաստան յուսոյ, դեր ՚ի վերնայինն զնոր ժողովուրդս ուխտիւ միջնորդեալ ՚ի թեւս խաչիդ՝ առ քեզ մատուսցես։ Ո՞հա խըն՞։

Ո՛վ դիր մատենի մատինդ այ, կենաստնակ տախտակ անխորտակելի, և աւանդ նորոյ օրինի սրբազ մանուէից անեղծանելի։ Ի ծուծ ցուցմանց կանխատեսեալ աւետեաց ըզձից։ ՚Ի բիւրուց հիւթից մեզ ՚ի յօգնութի սոյն խակ ծանուցար։ Տիպ պաշտելի, դրաւ աշխարհի, շաւիղ անհետազօտելի, արեամբ արարչին նկարել ՚ի փառս լուսոյ։ Ո՞հա խըն կե

Պահաբանութի՛ խնամոց՝ խնդրողին զհատաղատութի՛
շահիլ ընտրե՛ հոգւոյ սիրոյն որ առ ա՛ր, խնդրեմք
զ՚ինէս առաւե՛լ զյո՛ր՚։ Պատե՛լ զմարմինս մեր՝ իմի
ննջեցելոցն յուսով յարութե՛ն հայցեմք։
Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս
օրհնեա՛լ յաւիտեան։ Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս
մօրէն ժողովրդեան քումմ սովիմբ ամրութի՛, պաշա-
պանութի՛, քաւութի՛, առողջութի՛ և ողորմութի՛
ընկեցելոցն հանգիստ։ Ո՛ր հա-
րացն սփոփանա։ Ընկերելոցն լրութի՛։ Ուխտա՛ւո-
րացն պատե՛ր։ Ընկիրոցացն լոյս։ Ուխտա՛ւո-
նացն անբծութի՛։ Չեռևակացն խրախոյս։ Պաղա-
քանոցն պատե՛ր։ Ընկիրոցացն լոյս։ Ուխտա՛ւո-
խրատեալս։ Զխավարժիցն տուր սանձս։ Սոսկակա-
ղաքայուին յաղթօղ։ Դատողուին անպտիժս։
Իշխանականան հանդարտս։ Զինւորութեան
պանդութեամբ ընդ հովանեաւ թևոց ա՛ր խաչիդ։
խաչիդ պարծանաց՝ ի՛քեզ զօրացեալ։ Ո՛հ ի՛ն՚։
Ի՛քեզ համբառնամբ զձեռս զմիտս և զղդայութիս
հոգւոց իմաստից։ Ո՞րձանացուսցես զմեզ անշարժ
պնդութեամբ ընդ հովանեաւ թևոց ա՛ր խաչիդ։
Ո՛ղբ յուսոյ հաստատեա՛ զհաւատս մեր՝ խրովք
ծննդոք։ Հանդերձ պետական նահանգօք հնազանդ
դեցելովք։ Ո՞րպես լինիլ երկիւղածութի՛ սրտի՝
Ո՛հ ի՛ն՚։ Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս
Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս
ընկերելոցն յուսով յարութե՛ն հայցեմք։
Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս
Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս
Ո՛հ այիշեցես և ողորմեացիս

միշտ երկրպագուածս։ Պաշտպանութիւն ծնողի փրկիչ
էին և մարմնատրանի անպարագրելի սէրն՝ մարիամու
ածածնի և միշտ կուսի։ Աղերսիւ և աղաչանօք
միրտէին ջուրքք՝ զհոգին հրաբիրողի կարապետին
մեծին յովհաննու։ Պաղատանօք թադաւորելոցն
Լսուկ. 45 · 1 ‖ օծութեամբ հոգւոյն առաքելոցն սրբազգեստից։
Պորձ 7 · 58 ‖ Ահատակութիւն նախկին վկային սէրն ստեփաննոսի,
որ է որդի անդրանիկ փրկագործ կրից երկրորդն
ադամայ։ Աղբահատութիւք և աղօթիւք արի երջանկաց
մարտիրոսացն կատարելոց։ Յոստովանողական դաւա
նութիւք սէրն գրիգորի հայաստանեայցս լուսաւորչի և
յանմերձենալեան նըշխարողի։ Շտապաշուոն բազմա
արծծութիւք մաքուր միանձնից։ Նոքա ամ ընտրելոց պսա
կելոցն ընդ քեզ խաչակիր վարուք յաւուրն մեծի,
Նա այժմ ողորմեաց մեզ որ ածս մեր ի մեծի ող՚։

Յիշատակարան Ադամեան Գրոցն։

սա հոլովման ընթացից ամանակաց յառաջ
շարժուեր, որ ըստ լրասպատարն նշուլադեղ,
արփիաճաճանչ, լուսակիր, օրակիրն մշտա
փարատ ակնատեսիլն ականն արևու, ստեղ
ծականն արուսեակի։ Որ համբարձ կուսէ զամաց
յոլովուէ ի ջահս դարուց ընչասպառ և կենդանա
նորոգ առ ուղեկան յաւիտեանս։ Ի յաւարտումն
կատարման իններեակ յոբելինին՝ իսկիզբն պսակելոյ
մըտի տասնեակին յաբեթական տոհմիս տումարի։
Յետ երից ամց անցելոց՝ որ զկնի գալստեն ի կայս
և ի կոյս կողմանց հիւսիսոյ դիմաց արևելից յաղթող
Լմեծ կայսերն Հռոմոց վասլի։ Յորժամ ընդարձակ և

և մակագանիթ կանոնաւ ըստիւռ տարածէր՝ լեա-
սահման և անխորոց ստուարկարկատ կոթոչս կարծր
արձանաց, ի ձգումն ձեռին և յանկզելի լարս պա-
րանաց երկարագունից։ Ընթարթատ ի ինոյն վերա
սլացեալ ի յաջ և յահեակ՝ սեպհականել յանելու
բաժինս մասանց վիճակաց խըմբից աշխար-
հաց ի ծոց իւր։

Ընդ՝ յայնմ անդորրութե միջոցի, յորում եղե-
ւեալ ընդոստնեցան թշնամիք եկեղեցւոյ։ Ստացել
հինեցի, կառուցի, կարգեցի, կուսեցի, արձանա-
ցուցի, դիզեցի, բարդեցի, կացուցի, ցուցի, հաս
տատելով ի հրաշակերտութիւն միագոյ իրի զբազ
մաստեղնեան դըրնատս դրութեան այսմ սոփերի
արդասաւորի։ Ես Գրիգոր կրօնաւոր քահանայ,
յետին բանահիւսաց, և կրտսեր վարժապետաց,
գործակցութե եղբօր իմոյ ընտրելոյ՝ Յովհաննէս
կոչեցելոյ։ Նարեկայ մեծափառ և բարձրապատիւ
ուխտի վանականի։ Ողբ իբրև զմի մարմին բանա-
կան՝ յերկուց առ մի կերպարան շինելոյ դիմաց կեն
ցաղակցելով։ Ա՛է միայն հաւզատք, այլև միաշունչք
միակրօնք, համապատիւք, զուգահաւանք։ Ի քառից
աչաց՝ առ մի ևնոյն շաւիղ խորհրդոյ սեսեալք։
Ընդ՝ հայցեմք ի Քրիստոսէ յայսմ Սեղանոյ
յոքնօրէն և ախորժահամ հանդերձելոյ յիշատակել
զմեզ ի մաղթանս ուղիղս և ի պատկանաւոր խընդ-
դրոյածս, սեռն սիրով ի միաս բարիս։

Որով և դուք եղիջէք գրեալ ի մատեանս կեն-
նաց գրին դպրութեանն։

Ա՛մէն։

Ա. ՅՈՎՀ. ԵՒ ԱՂՕՒԹ ՍՈՒՐԲ ՀՕՐՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՊԱՏԱՐԱԳԱՒՈՐԻ ՀԱՅՈՑ։

Սուրբ Հայրս մեր Ներսէս Պահլաւունի եւ կրօնաւորս Գրիգոր, էր՝ ինարեկայ վանից՝ ի Հայս, ի գահուն վաստրականի, ի ժամանակի թագաւորացն Հռոմոց Վասիլ եւ Կոստանդէ՝ որք տիրէին Հայոց աշխարհին։ Նոքա վաստրականի Թիւր՝ էր Աենեքերիմ բարեպաշտ յարձրունեց։ Ի Թըլականխ Հայոց՝ ձ՛ձլբ։ Ի Հայրապետութեան վահանայ կաթողիկոսի։ Ա՛ն էր սա որդի՝ դստեր եղբօր անանիայի ճգնաւորի վարժապետի, եւ նարեկայ վանից առաջնորդի։ Սա զերանելիս գրիգոր՝ անդրանիկ եղբարբ իւրով որոյ անուն յովհաննէս՝ անոյց եւ դաստիարակեաց՝ ի մանկութէ ընդ ածաղ շունչ գրոց կրթութիւնս։ Ա՛ն վախճանեալ եղ բօրն՝ մնաց գրիգոր միայնակ յերկիս առաքինութէ եւ յաշխատութիւն ընթերցման անյագ բաղձանօք։ Որ եւ եղեալ հոգւոյն սրբոյ ընդունարան, եւ զէ բաղանց շնորհօք գիտութէ։ Սկիզբն արար եւ խոշ սեցաւ զգիրս աղօթից ըստ հայցման խնդրոյ կրօ նաւոր եղբարց՝ բանս, ձէ։ Ա՛ն արտաքոյ սորին ունիմք խօսս երանելոյս՝ զայսոսիկ։ Պատմութիւն կենսատու Յաչին, որ բերաւ՝ ի կոստանդնուպօլսէ՝ ի հայս՝ ի վանքն ապարանք՝ ի թադաւորացն պարգեւ՝ ըստ յիշատակել խորհրդոյն։ Ա՛ն յարմարեալ ընդ նոյն ներբողեան սուրբ խաչին ըստ այբուբե նից՝ տաւից։ Օ՝ կնի որոյ՝ Գովեսս Ա՛ծածնին՝ զոր և յիշէ՝ ի սոյն գիրս։ Ա՛ն ներբողեան Ա՛ստ

քելոյն դասուց իմիասին։ Նէ բան գովեստի ՚ինքն Յակոբ եպիսկոպոսն մըծբնայ։ Ունիմք և խօսա սրա ՚ի վերայ երգոց երգոյն համառօտ։ Նէ քա րոզս ոսնից խորհըրդոյ՝ Ծոգւոյն սրբոյ, Իսաչի, և Եկեղեցւոյ։ Նէ ընդ թիւս աղօթից գրքոյս, զբանն որ վասն ժամահարին. և սրբարար սրբոյ մը ռանին։ Ո այսոսիկ Թողեալ Եկեղեցի քի՝ կեն դանի յետ իւր յիշատակ, ինքն գնաց ՚ի միշտ կեն դանեացն քաղաք։ Զև ևս հասարակեալ զընթացս կենաց։ Ն՚ւյլ յերիտասարդական տիս վախճանել։ Որոյ պատճական մարմինն եդեալ կայ ՚ի նոյն նա րեկայ վանս՝ հուպ եկեղեցւոյ Սրբոյ Հոյն Սանդխաոյ։

Ո մաղթանս սր արծարծեալ ՚ի հուր թախծուե սրտիս, խնդրեմ ՚ի քէն Ցն ՚Ռն, ընկալ ՚ի հիքոյս՝ բարեխօսութիք սրբոյ հօրս մերոյ Գրիգորի։ Նէ քեզ փառք յաւիտեանս ամէն։

Լուծմունք եւ բայայայտութիւն Հոգեւոյ բանիւ Լուսաւորչին Սուրբ Հայոց Տեառն Մեսրոպայ Մաշտոցի։

Բան։

ԼԱՑՆ ՀՆՈՒԱՅՆԱՑ։

Լուծուն, ոչ մովսէս յաւին ծովուն, եւ յովհան ի փոր ձկանն, նոյնպէս եբս գոչէ։ Ես ոչ անյօդ եւ աննշանական ձայն, այլ յօդեալ եւ նշանական աղօթից խօսելոյ ընդ այս։ բան՝ Հուր թախծուեալ եմ։ Օ յաժարուել կամացն ասէ յաղօթս, եւ վառումն սրտին։ Ոչ խունկն ի կրակին վհատն Հանէ, նոյնպէս եւ անձն զղջացեալ՝ զաղօթս ի բոլոր սրտէ, եւ ի բեր զպատուղ ի ծառէ զփափագ մտացն ընծայէ։ բան՝ Խոլորապտուղ եմ՝ ողջակէզն է ի բերից պատուական, որք են այսոքիկ։ Օ՝ որն փրկուեալ պարգեւս տուեալ ես մեզ ասէ, եւ ողջակէզն որ ընդ ինքեր այսինքն բաժին։ բան՝ Ոչխարն բարեմասնեալ եմ՝ որպէս ծովին բալ բալ ելանէ ի բուրվառէն, նոյնպէս եւ աղօթս ի մտացս։ բան՝ Ի խորոց սրտի զգայուեցայ եմ՝ զինչ զգայուի հոգւոյն ասէ, որ են այսոքիկ։

ա՝ Հասարակ զգայութիւն, որ է հաւնիր տեսութիւ. բայց անկատար է և կիսատ առանց քննութե. վայ հասիկ տեսութի ասի և ոչ բոլոր։ բ՝ Արևակայութիւնն։ գ՝ Կարծիքն։ դ՝ Տրամախոհութիւն։ ե՝ Միտքն. որ է խորհրդակիր սենեակ։ Նմ զի հոգւոյն՝ ը են զօրութիք. գիտնական և կենդանական։ Նմ գիտ նականին մասունք՝ այդ են զոր վերոյ գրեցաւ ։ Իսկ կենդանականին՝ կամք, ընտրողութի, յօժարութի, բարկութի, և ցանկութի։ Նմ ի՛ սոցանէ՛ են որ բա նականին են և են որ անբանին։ Բանականին են՝ Միտք, Կարծիք, Տրամախոհութի, Կամք, և Ընտ րողութի։ Իսկ անբանին որ է անասնային՝ երեւա կայութի, զգայութի, յօժարութի, բարկութի, ևցանկութի։ բան՝ Որ յիսն է պարարտութի։ ը՝ Ը զօրութի հոգւոյն ասէ իւրովքն մասամբք, որպէս վերագրեցաւ ըստ դաւթի փիլիսոփային։ Իսկ ըստ մաքսիմոսին այս է, զի և նա հոգւոյն՝ ը զօրութի ասէ՝ միտք և բան։ Նմ սոքա ևս՝ ե ե զօրութի ունին. զի մտացն է Իմաստութի, Տեսողութի, Լսողութի, Ընմռռացութի, և կատարելն զՆշմարտութի։ Իսկ բանին՝ խոհութիւն է և գործն. առաքինութի և հաւատք, և կատարելն զբարին։ Նմ սոքա այսպէս խառնին ընդ միմեանս։ Իմաստութին ընդ խոհութիւն։ Տեսողութին ը գործն։ Լսողութին ընդ առաքինութիւն։ Ընմռռացութին, ընդ հաւատն։ Նմ Ճշմարտութիւնն առ բարին ։ Բանզի միտքն շարժեալ լինի առ իմաստս, և դա դարձ՝ ի Ճշմարտութին։ Իսկ բանն սկիզբն առել՝ ի խոհմանէն, զաեղի առնու՝ ի բարին։ Նմ երկուքն և կատարումն՝ առ ած։ Բանզի նոքա Ճշմարտի, և

և նա է բարի. և է՝ ճշմարիտն բարի, և բարին ճշմա
րիտ որ է՝ ած. Եւ որ աղօթէ սբս յամ անձնէ և
յամ զօրուէ. որպէս ասէ. Որ յինն է պարարտութիւն
բան՝ Խորհրդակիր սենեկիս. ի՝ Օ սիրոն ասէ.
զի նա է խորհրդատու սենեկի. բան՝ Ի՝ սա բողոքելոյն
Նասայեայ. ի՝ Որ ասէ՝ գալ ձեզ բողոքել առիս,
և ինձ ոչ լսել. բան՝ Օ՝ անիրաւութիւնն բաբելոնի.
ի՝ Այն ասէ՝ որ ած-ապաշտքն տաղտկանային՝ ի
բաբելացւոցն ոպ և ասէին՝ ոչ գոյ մեզ տեղի պատա
րագ մատուցանելոյ առաջի այ. Եւ կամ զիւրեանց
իսկ զվատթարանալն՝ ի բաբելոն ասէ. Յորոյ գար
ձիր ած. Որպ և ասէին՝ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ
զբերանս մեր. բան՝ Օ՝ որ առակ ՀՃ սաղմոսին աղա՛ղ
ի՝ Ումն է որ ասէ, Լցեալ որպ՝ ի ճարպոյ անիրա
ւութիւն նոցա. բան՝ Ձոռն վրէժխնդրութեան. ի՝ Կոտո
րումն այլազգեացն ասէ յաւուրն յօսափաթու. որ
գրեալ է՝ ի ծագողդան. բան՝ Օ՝ էն առ սուսեր խոր
հրդոյն. ի՝ Պատերազմ բնութես ասէ, որ ցանկայ
մարմինս հակառակ հոգւոյս. որոյ օրինակ եր ժողո
վուրդն այլազգեացն՝ իւրեայ խորհելն. Ա՝ Որոյ ասէ
պօղոս, տեսանեմ զայլ օրէնս յանդամս իմ, զինեալ
հակառակ օրինացն քո, և գերեալ զիս՝ ի մահ
բան՝ Ի՝ սա հին դիպուածոյն. ի՝ Ի՝ սա հին օրինացն
որ ասէ՝ ակն ընդ ական. և թէ՝ անձն որ մեղուցէ,
նոյն և մեռցի. բան՝ Օրինակ առեալ զմովսէս, զբե
փրկուելն յաղթօղ ցուցանէ. ի՝ Ումն է որ ասէ,
մովսէս հաճատարիմ եր յամ տան նորա. իսկ յի՛
լբրև որդի. բան՝ Որպ դեր ասէ. ի՝ Ա՛արդարէն
յովսէէ. բան՝ Ոչովհան անձուկ. ի՝ Զորն կեդրոնի

ուր կատարեցան պատգիքն ընդ միմեանս հարեալ.
զոր ի վերոյ ասաց՝ զէն առ սուսեր։ բան՝ Ա՛ստարի
սին յովսափաթու։ ը՛ Ո՛ Հանդէսն ասէ և զատենն
որ հանդիպեցուն նմա և ապրեցաւ յովսափաթ արքայն
յուդայ։ բան՝ Փոքր հանդիսարանացն։ ը՛ Ա՛րձա
կիրս այնր կատարմանն՝ համեմատելով առ ահագին
ատեանն քո՝ փոքր գոլ ասէ։ բան՝ Արաբանցն ժա
մադրութեաց։ ը՛ Ո՛ չափ մեղացն ասէ, որ յորժամ
լցուի՝ զբարկութիւն այ ընդունի։ բան՝ Ի վերայ իմ
պղծայուն այ։ ը՛ Արկու զօրութիւ թագաւորու
թեն այ. բարերարելն և պատուհասելն. ոչ ցուցաւ
յարքայն յովսափաթ և յեղօմայեցիսն։ Ա՛ն կատա
րի ձշմարտապէս յահեղ դատաստանին քո՝ որ ասէ՝
եկայք, գնացէ՛ք։ բան՝ Ա՛ստի՛ն եղելոյ։ ը՛, Ա՛ն ի
որ ասէ, մի՛ մնացէ հոդի իմ՝ ի մարդիկդ՝ վասն
լինելոյ դոցա մարմին։ բան՝ Ա՛ղմաց տոկոսեաց։
ը՛, Ո՛ կրկնութիւն մեղացն ասէ. որպէս շահին շահն։
բան՝ Ձանդիմանողաց ձշմարտապատմից։ ը՛, Ա՛ղբ են
դըպրութիւնք հրաշից յաւուր դատաստանին։
բան՝ Ո՛ ձեռին նորին վերացումն։ ը՛, Ո՛ նմանէն
երուսաղէմի, և զհարճածանն պղծեացն ասէ։
բան՝ Ա՛յնք ընտրութիւնք ամօք չափեցան։ ը՛ Նոցա
հարճածն և խրախճութիւնն անցաւոր էր ասէ.
իսկ ապագային և հանդերձելոյն՝ մշտընջենաւոր։
բան՝ Ա՛՛ գոյ՛ և որդայթ։ ը՛ Ա՛սայի ասէ, որ
փախիցէ յահէն՝ անկցի ի գուբ. և ելեալ ի գբէն՝
անկցի յորդայթ։ Ա՛րդ և առաւել ամաչեալ ասէ,
եթէ փախուցու ոք յառիւծու՝ պատահեսցի ար
ջու. և անտի զերծեալ՝ հանդիպեսցի օձի։

պահապին Իսրայ ածպաշտութեն զկատարելութի-
ւն, որպէս զայսր մանուկ ի կռապաշտութինն, եւ ոչ զգա-
ւառնել զբաստանալ ի սէրն այ, նա ի մարթեցաւ
Ասկ յորժամ հնացաւ ժամանակն՝ որ պարտ էր նմա
զանդ արար նմա զհեթանոս վն ուղղութ Իսրայ:
անդրանիկ ես իմ իսրայէլ: Օ՛ որ մեծացոյց և հնա
և յեգիպտոսէ կոչեցի զորդի իմ: Ես այլ թէ՝ որդի
որդւոյ. ոչ ասէ ովսէէ, տղայ էր Իսրէլ և սիրեցի զնա,
զաղայ սիրեաց աճ զիսրայէլ և կոչեաց զնա յանուն
և՝ի մարգարէից նր: բան՝ Ես լինքս եմիրեմի. ես Ի՛բրև
քան զճուր: ես՝ Որ նախատեալ պարսաւեցան յայ
ուխտազանցութէն յուդայ: բան՝ Աշտամբեալ գեր
եղեմիա, արդարացաւ ապստամբութին իսրայէլի առ
դան և՛ի բաբելացոցն: Ա՛ ասն որոյ ասէ
ես՝ Որ յայ՝ և որ՛ի բաբելացոցն: Ա՛ ասն որոյ ասէ
զատակերս կուռցն՝ ի պարսիկն դրօշէին՝ ի պահպա
նութի քաղաքին: բան՝ Պատամբուեր հինն լինել
ես՝ Որ ապստամբեալ յայ՝ կանդնեաց զերինջան՝ ի
դան և՛ի բեթէլ: բան՝ Ուխտազանցութէն յուդայ:
ես՝ Որ յայ՝ և որ՛ի բաբելացոցն: Ա՛ ասն որոյ ասէ
եղեմիա, արդարացաւ ապստամբութին իսրայէլի առ
ուխտազանցութէն յուդայ: բան՝ Աշտամբեալ գեր
քան զճուր: ես՝ Որ նախատեալ պարսաւեցան յայ
և՛ի մարգարէից նր: բան՝ Ես լինքս եմիրեմի. ես Ի՛բրև
զաղայ սիրեաց աճ զիսրայէլ և կոչեաց զնա յանուն
որդւոյ. ոչ ասէ ովսէէ, տղայ էր Իսրէլ և սիրեցի զնա,
և յեգիպտոսէ կոչեցի զորդի իմ: Ես այլ թէ՝ որդի
անդրանիկ ես իմ իսրայէլ: Օ՛ որ մեծացոյց և հնա
զանդ արար նմա զհեթանոս վն ուղղութ Իսրայ:
Ասկ յորժամ հնացաւ ժամանակն՝ որ պարտ էր նմա
առաքել զբաստանալ ի սէրն այ, նա ի մարթեցաւ
որպէս զայսր մանուկ ի կռապաշտութինն, եւ ոչ զգա
պահապին Իսրայ ածպաշտութեն զկատարելութի-

ածմոնի Աբրահամ Ուլիա:

բան՝ Յամառեցեալս քան զամաղէկ: ես՝ Օ՛ էարուի
ամաղէկացւոցն ասէ՝ որք յամառել ընդդէմ կային
իսրայէլի յելան յեգիպտոսէ: բան՝ Ընբժշկական
քաղաքս դրօշելոց: ես՝ Օ՛ քաղաքն ասէ՝ յոր եղեն
նշանքն քի՝ ևս չհաւատացին: Ա՛ն կամ զայն ասէ՝
որ յաւուրսն իսկզի՝ պահապան ածէր նոցա, և նորա
զպատկերս կուռցն՝ ի պարսիկն դրօշէին՝ ի պահպա
նութի քաղաքին: բան՝ Պատամբուեր հինն լինել
ես՝ Որ ապստամբեալ յայ՝ կանդնեաց զերինջան՝ ի
դան և՛ի բեթէլ: բան՝ Ուխտազանցութէն յուդայ:
ես՝ Որ յայ՝ և որ՛ի բաբելացոցն: Ա՛ ասն որոյ ասէ
եղեմիա, արդարացաւ ապստամբութին իսրայէլի առ
ուխտազանցութէն յուդայ: բան՝ Աշտամբեալ գեր
քան զճուր: ես՝ Որ նախատեալ պարսաւեցան յայ
և՛ի մարգարէից նր: բան՝ Ես լինքս եմիրեմի. ես Ի՛բրև
զաղայ սիրեաց աճ զիսրայէլ և կոչեաց զնա յանուն
որդւոյ. ոչ ասէ ովսէէ, տղայ էր Իսրէլ և սիրեցի զնա,
և յեգիպտոսէ կոչեցի զորդի իմ: Ես այլ թէ՝ որդի
անդրանիկ ես իմ իսրայէլ: Օ՛ որ մեծացոյց և հնա
զանդ արար նմա զհեթանոս վն ուղղութ Իսրայ:
Ասկ յորժամ հնացաւ ժամանակն՝ որ պարտ էր նմա
առաքել զբաստանալ ի սէրն այ, նա ի մարթեցաւ
որպէս զայսր մանուկ ի կռապաշտութինն, եւ ոչ զգա
պահապին Իսրայ ածպաշտութեն զկատարելութի-

Ա՜յլ ծաղկեցին ՚ի վերայ նորա ալիք մեղացն, և նա
ո՛չ զբաց իմանալ և դառնալ ՚ի մեղաց։ բան՝ Աղաւնիս
միշտ յիմարութիւն է՝ Աղաւնի եմ ասէ յիմար, և ո՛չ
միամիտ. որ է հեզ։ Այս աղաւնին է քաղցրատես
և հանդարտ և ընտել մարդկան։ Իսկ տունն եփրե
մեան՝ զկերպն միայն ունէր աղաւնոյ։ Օ՜ ի՛ ան
ւամբն իսել էր, և գործովքն ո՛չ։ Օ՜ ի փոխանակ
հանդարտուե զոր ունի աղաւնին՝ նա յիմարել էր։
Օ՜ ի բազում անգամ տեսին զտունն իբրեւց աւե
րեալ յայլազգեց, և ո՛չ ըմբռնացան։ ոչ և է բանք
աղաւնոյ։ բան՝ Օձս եղեռնային։ է՝ Ի սրբոցն ես
օձ ընտրեցայ ասէ, և ի՛ժից նմանեցայ. որ ՚ի յղանալն
զմայրն, և ՚ի ծնանիլն զմայրն սպանանէ։ բան՝ Ա՜ր
ջին հարճածոցն եղէմի։ լ՚ծ՝ Օ՜ տիտոսին ասէ։
բան՝ Որանցս վտահարան։ լ՚ծ՝ Ո՛ր է՛ փականքն։
բան՝ Ընդեալ չինո՛ւածս խօսուն։ է՝ Ներկեալ
մարդս, որ խօսուն չինո՛ւածեմ՝ կրկին բորոտեալ
աղտեղացայ։ բան՝ Հերմանն օրինի։ է՝ Օ՜ բորո
տութ տանն իմն ասէ. զոր քերէին և ընկենո՛ւին
՚ի տեղի անմաք։ բան՝ Կաւոյն ողբական։ է՝ Որ քա
հանայն աղօթիւք լայր և արտասո՛ւքն կաթեն՝
և այնու ծեփէր զորմն։ բան՝ Ընձառակ գտեալ յերես
հնձելոյ։ է՝ Ծո՛ւխ դարձեալ կրկներ մեղքն, և կամ յա
մառեր ՚ի նոյն, բորոտեր որպէս բորոտ, որ անհնար էր
քերելովն ՚ի սրբութ կազդուրիլ։ բայց թէ ձեռամբ
չինողին քակտել զբարինան։ բն՝ Հրամանաւ Հզօրին։
է՝ Որ զօրէնսն Հրամայեաց։ բան՝ Աստ դա՛նիելոյ
ածաշնորհին։ է՝ Ածաշնորհէր մովսէս, որ ածո՛ւ ան
ւանեալ էր փարաւոնի. և ՚ի տեսանելն զաճ՝ ասաց,

Երկայնամիտ բազում ողորմ և ճշմարիտ։ Ո՛չ երբ արածին բորոտութե՛ ի զևտացւոցն գիտ ի ձև չորս համարն։ բան՝ Յովհաննու ձայնին։ ը, Ասեն թէ, աւետարանիչն յորժամ հանդերձել էր ասել զաւետարանին՝ նախ աղօթեց առ Աստ տալ նմա առաջնորդ զհոգին սբ, զի ըստ հաճոյից այ կիրեսցէ զդրածն։ Ո՛նոյն հոգի և սա հայցէ, զի կուրծն գրոցն ըս կամացն այ եղիցի։ բան՝ Ձուս աստիճանաց։ ը՝ Ո՛կարդ զևտոցս ասէ. և՝ զաստիճանաց սաղմոն որ ասէ, երթալով երթային և լային. որք բարձեալ տանէին զսերմանիսն։ Զմանաւք և զաւարտ աղօթիցս հանդերձ պտղով՝ հայցէ սբս յայ զննծուքի աստ և՛ի հանդերձեալն։ բան՝ Գոչման աստղին։ ը՝ Ա՛րդարէն եսայի գոչէ ասելով զոյժ թափկացելոյս և կեանք մաշելոյս։ բան՝ Ձրաշէկ լինանու։ ը՝ Ո՛ առաքի նուքիս իմ ճշմարտեա ասէ ըստ քոյին կամացդ. և զանուի հոգւոյ իմոյ հրաշիկացո՛ ոպ զպղինձն լինալ նանու որ պայծառ է քան զոսկի. և թէ կեղծաւո րութե պղինձ եմ, ճշմարտացո զիս ոսկեայց վարուքս։

Լուծմունք Արտաւ Գրոցն։

բան՝ Որ հանդերձելոցն ճառից լուսաբանեն ։ ը՝ Ո՛ առաջնակայ ճառան ասէ՝ զոր հանդերձեալ է ասել. որք յայտնեն զայ մարդասիրութին։ բան՝ Ո՛ամ նեցունց ունի զևրից պատահմանց։ ը՝ Գևրքս այս ասէ՝ զամ հասակի զևրս մեղաց՝ նշանակեալ ունի ի դէմս իւր։ բան՝ Ո՛ր նախնի ժամն։ ը՝ Տղայու թե հասակն է։ բան՝ Կոչեցեալ չափու արբունան։ ը՝ Երիտասարդական հասակն է։ բան՝ Վկատարած աւուրն։ ը՝ Ծերութին է. զոր առակ աւետրնին ասէ

ըստ

Ա՛ստուածն իր ցուցանէ աբս յՅեհ. եհ համեմատէ
սեռանել յորժամ որոմունք լինին եհայծակունք։
Ա՛ղաւոր եհ վերամանն անուն է. ոչ և յամպս է
ձ՛ Հառուեհ և վերամման անուն է. ոչ և յամպս է
խոնակ էած ՚իսձրին եհ որոտեցաւ. բան՝ Ընդդէմ
ձ՛ Ա՛ղբիւրն ամասեայ։ ձ՛ Որ է աղբեան ոգիս՝ որ
բան՝ Ա՛ղբիւրն ամասեայ։ ձ՛ Որ է աղբեան ոգիս՝ որ

Ա՛ռածմանս Ա՛էէրուդ Վալեսին։

և յաղեցաւ և անդուշեաց զսիրելին։
յանդիմանուեհ։ ձ՛ Ո՛ր է որ ասէ, եկեր յակոբ
բան՝ Ընդդիմանալն ձ՛ Ա՛ծամէն։ բան՝ Ա՛ովսիեն

Ա՛ռածմանս Հինգերորդ Վալեսին։

ծանեալն ասէ զօր ծննդեանն։
բան՝ Ա՛ղաւի էր ըստ գրոյն։ ևս՝ Ո՛յոբայ անէ՛

Ա՛ռածմանս Չորրորդ Վալեսին։

ձ՛ Հաւատան յուսով. կամ պահպանուին հրեշտակաց։
ևս՝ Ա՛ղօթքն ի պահպանէն վասահուեհ։
բան՝ Ընկերացեալ։ ձ՛ Ընկղմեալ էին՝ Հաղթից։
ևս՝ Ա՛ղաւթից։ բան՝ Պահպանէն վասահուեհ։
ձ՛ Հաւատան յուսով. կամ պահպանուին հրեշտակաց։
բան՝ Համբարտաւան վասահուեհ։ ձ՛ Շարաւան սըր
բան՝ Յուսոյն ձրգարան։ ձ՛ Ար յուսոյն՝
որ է հաւատն։ բան՝ Ընձեռական ցաւոց։ ձ՛ Ա՛ահ հո
գւոյն է։ բան՝ Ընկղմել։ ձ՛ Ընկղմեալ էին՝ Հաղթից։
ևս՝ Ա՛ղաւթից։ բան՝ Պահպանէն վասահուեհ։
ձ՛ Հաւատան յուսով. կամ պահպանուին հրեշտակաց։
բան՝ Համբարտաւան վասահուեհ։ ձ՛ Շարաւան սըր
թէ ոչ սիրով և յուսով զերկրաւս գրեսցէ և սուտացի։
ձ՛ Ա՛ռատաւթիւն է։ բան՝ Ծուխ գրեսցի ի՛խիկուեհի
գարգեսցի։ ձ՛ Ծուխ ումեք սուաւ փրկուեհ եղիցի. և
դարձ. որ է լալոյ արժանի։ բան՝ Ա՛խտ սրբանւեհր։
ձ՛ Ա՛ռատաւթիւն է։ բան՝ Ծուխ գրեսցի ի՛խիկուեհի
նուբեն բարձրամտել է. և կամ այն որ զհպարտուին
՚ի բնութեհ ունի։ բան՝ Ընդեռնադարձ։ ձ՛ Ձարա
բան՝ Ինքնադէպ բարձրայօնն։ ձ՛ Որ ՚իբենէ առաքի
ընդ առաւօտս վարձել զմշական, և որ ՚ի կարգին։

դունակ վառել՝ իսէրն այ՝ վայ զիս հաղար բերան։

Ա ՈՒԾՄՈՒՆՔ ԱՕԳՈՒՏՈՍԻ ՎԱՂՈՅՆ։

բան՝ Ա՛պազէն։ ք՝ Անզէն լինիմ յուսոյ և հաւատոյ. ոչք զէն են յաղթօղք ընդդէմ չարեաց. որոյ ինքնա ծինք են յանձնէ և՛ի բնութենէ, և որոց արտա՜ քուստ՝ ի սէնայէ. ոչք վերադրեցան՝ ի վեց ձառն։ բան՝ Ա՛ահռելուզեան։ ք՝ Ոչխարն քաղցր և բարի է՝ ի տես և՛ի համ։ և զուրախարերն բերէ գինի. այլ ես խաղող մահաբեր եմ ասէ։ Ասէ և ասեն թէ՝ յեկ՜ պատան՝ որ է ամէոի՝ այնպես խաղող կայ, որ թէ մարդ ուտէ, առժամայն մեռանի։ բան՝ Ա՛րանուեն ընտանութի։ ք՝ Ո՛չինն երանութին ասէ. որովք՝ ի բնութէս մերմէ ընտանեցանք այ։ բան՝ Ալկէցի։ ը՜ Արդէս ոստայնանկին զթելն կրկէ՛ և սեղմէ՛։

Ա ՈՒԾՄՈՒՆՔ Ա՛ՐԵՒՈՒԴ ՎԱՂՈՅՆ։

բան՝ Կատմնելն։ ը՜ Ոսղալն և սարսափելն։ բան՝ Ա՛նդրբերելեացդ։ ք՝ Անհամար և անտանելի։ բան՝ Ո՛ստառճեալդ։ ք՝ Խոտորեալդ։ բան՝ Ոսրդ վեալդ։ ը՜ Պարսաւեալդ։ բան՝ Ա՛ոհերականդ։ ք՝ Ա՛ըտո և ՃԵՆՃատ։ բան՝ Ա՛ըբշհուդ։ ք՝ Ալկո՜ րամոլդ. որ է կերօղ և արբեցօղ։

բան՝ Ակժար։ ած՝ Աշտորդ։ բն՝ Ոգորիմ։ ած՝ Ընդդէմ կամ Հակառակ։ բան՝ Յողք մտաց։ ած՝ Չարժուման խորհրդոյն ասէ։ բան՝ Ստգտանք։ ած՝ Եղադրանք։

բան՝ Ախտիկս մտանեն կորսուեան։ ած՝ Յուսա Հատուին ասէ՝ և զՀանապազորդ մեղանչելն անսա նաբար. քանզի թէ մարդ յուսահատի ազատիլ՝ի մեղաց, նմա վհատակի հայհոյուիլ հոգւոյն այ. որ ան կար համարի զածծ թողուլ զմեղս։ Թէպէտ և այլ ոչ առնէ զմեղս, բայց՝ զի ոչ հաւատայ փրկութե, ընդ միշտ մեղուցեալն կորսանեն մտանի։ բան՝ Ոյն վհատուեալ ծնունդս արտադրեն։ ած՝ Ոյ և զնոյն երկիւղ յառաջածեն. որ՝ի վեհ հաւատոյն և՝ի սիրոյն այ անկանիլ տան։ բան՝ Ապիկար, ած՝ Ընկար։ բան՝ Պաճարեղինաց։ ած՝ Ընտանոց։ բան՝ Ըռասան։ ած՝ Պարան։ բան՝ Ընդ առաջնուն միշտ փաղաքշել։ ած՝ Ընդ յուսահատուեն հանապազ փարի և շողոքորթէ ատոյ։ Իսկ երկրորդսն որ է մոլեգնաբար մեղանչելն. այս է խելաթափիլ՝ի մեղն։ Որպ ասէ սուրբն բարսեղ թէ՝ ըմբռնեալքն՝ի մեղ՝ ՚ի մը տաց և ս անկանին։ բան՝ Ապիկար դժոխորովայն։ ած՝ Ինձնէ, որ զսրինն անասնոցն ըմպէ և զաշն թողու. և լափելով զարինն՝ զդժոխ որովայնն իւր պարարէ։ Ոյ որպ դժոխք և կորուստ և ծով ոչ ասացին շատ, նմանապս և որովայն գազանին թշնա և պարարի արեմբ, բայց ոչ յագի։ Ոյպս և ստոյ հանպէ զմեղս առնել տայ մարդկան և ոչ շատանայ։

Որ է օրհնեալ յաւիտեանս յաւիտենից Ամէն։

Աստուածմուած Ձաեչուէ Վալէոյն։

բան՝ Ասկղբնաւորն իմ եղելութիւն։ ե՛ւ Յղանալն յարդանդի ասէ։ բան՝ Ինորոգս այս փոխադրուի։ ե՛ւ Ա՛յսպէս հաւատամ ասէ արդարանալ՝ իմ եղոյց. որպէս զնկարիչն յորովայնի։ բան՝ Ի ձեռն ձեռնին։ ե՛ւ Ի ձեռն յիւ որ է ձեռն այ հօր։ բան՝ Որ ընդ ծխ ծաղիկն՝ առ նմին հեծէ։ ե՛ւ Ո՛րինչ ուչէ մոռացել մեղաւորն զերկիւղն այ, յորժամ յորդոր ծիծաղի, յոդոց հանէ դարձեալ և հառաչէ։ բան՝ Ընշխար նշուլից։ ե՛ւ Ո՛ընացուած յուսոյն։ բան՝ Ուր նշան նաւոր։ ե՛ւ Ուժր տաճարին որ Հ ամ ինայ՝ ի տիղմն Ջրհորոյն իբր զքնել մարդ՝ որ ակն ունի զարթնուլ։ նոյնպէս և յոյսն՝ ի սիրտ մեղաւորին մնացել՝ զօրի՝ ի փրկութիւն դարձին։ բան՝ Ծախծելոյ։ ե՛ւ Խոր տրտմելոյ։ բան՝ Անդերձի։ ե՛ւ Պատառոտ։ բան՝ Ընր բեռն աղաչմամբ։ ե՛ւ Ձորս ազդ խուռնկ խառնեալ

աղային՝ Խոպաս խորանին։ ՚ի՝ Ինդրուկ, Վաղբան, Ծաիոսկին, Յեռաւորբ։ Նմանապէս և մարդս Հրիւք առաքինուքն՝ որ ի խոհեմել, արիւել, ողջախոհուել, և արդարուել, խառնի ընդ ՚ի առաքինուել ածային, որ ի հաւատոն, յոյսն, և սէրն։ Նէ յորժամ այսոքիւք մատչի ոք աղաչել զԱծ, քան զամանուշ շահոտ խունկս առաւել հաճոյ և պարարումն ի՝ բան՝ փոքրն եղիազար։ ւծ՝ Ուրեմն ահաւասիկ. որ ոչ մեռանի ընդ աւազդ եղբարցն։ Նէ կամ զայն եղիազարն ասէ՝ որ ՚ի յերրորդ դիրս մահաբաղեցւոցն առաքինացաւ հաւատով, և յամ ժողովրդեմբն ապրեցաւ ՚ի կոխելոյ փղացն։ բան՝ Օ՝ օրինակին սրբոյ էութի։ ւծ՝ Նոյնպէս որ առաջեաց զտուգանս նախայհօրն մերոյ՝ պահօքն խրովք, և յերկինս փոխեցաւ։ բան՝ Ի բուսոյ սրբոյ հասակին։ ւծ՝ Նոյն հարսունքն են որք էին ՚ի դատերացն կայենի. որք հաւատով ՚ինոյ և յորդիս նր յարեցան և ոչ կորեան։ կամ թամար և հռեքեբա որ ի ռախաբ՝ և հռութ, որք նախամայր լինելովքն, ՚ի կամարն երինից համբարձան։ բան՝ Օ՝ մերս ենթադրելով։ ւծ՝ Նախ քան զօրհնան՝ արիացել ոմանց յաղթեցին մեղաց և սատկել. և զբնութիս փոխադրեցին ՚ինմանութի սկզբնատպին։ Որչափ կա առաւել յաւուրս քն. որ ուխտ խաղաղութե և կենաց եդեալ ընդ մեզ։ բան՝ Յարդարացուցանեն զմեզ այ։ ւծ՝ Նորհացս քի ասէ, որ իւրով անմահ պատրգաւն զմեզ արդարացուցանէ։

---

1 ուրմանդ Հիերոմ Վալերիոն։

բան՝ Յառնութեան զղջման։ ւծ՝ Եղիզ Ճառի բանին ասէ՝ որ զտեսիլս մեղացն Թըն[illegible]եց։ բն՝ Նրա հատել։

լծ՝ Վ. Թող խնամել. ոչ մայր զաղային գործովքով իսը
բառէ, նոյնպէս և ես։ Լ. ղէ՝ ի յուսոյ մտաց իմոց,
և է՝ որ՝ ի խնամոցն այ վըստահացայ։ բան՝ Կոչումն
ընտանի։ լծ՝ Որ հայր կարդամ զայծ։ բան՝ Ահա
ցեղոյս է կենդանութիւն։ լծ՝ Ոչ թէ վե ապագային
պարգևացն ասէ աղաչեմ զայծ՝ որ զվարձկնականն
սէր ցուցանէ, և ոչ վասն զի ապրեցայց՝ ի մեղաց
և փրկեցայց՝ ի տանջանաց կարդամ առ նա, որ ծա
ռայականին է նշանակ։ Ա. յլ այնպես պաշտեմ զայծ՝
ոչ կենդանին զկենդանուն, և զդայականն զդայա
ուն, և շնչաւորն զշունչն։ Օ. ո՛րօրինակ կենդանին
առանց կենդանուե չի կենդանի, սոյնպես և ոչ ես
թարց այ։ Ա. յս է սէրն որդիական՝ որ ըստ էուե
իւրում պաշտեմ զայծ։ բան՝ Ցուսոյն հանդուցիւ։
լծ՝ Որպէս երկու քուղ հանդուցիւ միանան,
սոյնպէս ասէ նըա՝ ոչ թէ ես յուսով հանգեալ եմ
և կցեալ յայծ՝ թէ շնորհս ընկալայց, զի յոյսն պար
գևաց վե է, այլ սիրով կապել եմ՝ ինա։ բան՝ Ուղիղ
կանաց։ լծ՝ Ցիմարական շնորհից։ բան՝ Հաւրմամբ
հաւատոց. լծ՝ Կամքս որպէս բուրվառ, մաղթանքս
որպէս խունկ, հաւատս որպէս հուր. որ բուրէ՝
զանուշահոտութիւն՝ ի հաճոյս կամաց ընդունողիդ։

Ի ՍԿԶԲՆԱՒՈՐ ՀԱՏՈՐԴՈՒԹԵԱՆ։

բան՝ Որ մերն է ծանօթութիւն։ լծ՝ Ո՛ դաւանուի
նը Հրամանաւքն ասէ։ բան՝ Հարեհրաման քո ակն
արկուք։ լծ՝ Որ երանեաց զպետրոս. և ես զայն
ուսայ և հաւատով ոչ զնոյն և յիս ակնարկեա։
բան՝ Ընդ իսկ իցեն։ լծ՝ Թէ և՝ի վեր իցեն քա
րիքն իմ՝ քան զերկինս բնութիւն, բայց նըշաւ լինին
առ քոյդ երկայնմտութիւն։

բան՝ Ահաւասիկ պաշտօնեայ Օրենքն մովսիսի սպա
նանէր զմահու դատապարտելոցն եւ կեցուցանէր սահ
քահանայն որ եւս եւ զանց արար՝ ահարոն իւրայնոքն
Ասէ վեստացի՝ զոր կարապետն ասէ. զի սկսեալն ի
մովսիսէ՝ ի նմա կատարեցաւ։ բան՝ Սատակիչն օրի
նակութեան է Օրենքն եւ բանն յովհաննու դերքան
զօրինացն արձանագիր. այն որ ասէ, ահաւասիկ տապար
ի տակ ծառին դնի, հատանել զոչ բարի պտղաւորն։
բան՝ Յառաջ քան զփորձ առաքելոցին է Հիմն
վերադիր. այլ տապարաւ հատանէ. ուր ոք չի մի
երեւեցի այն ի քեզ։ բան՝ Պահպան անուն ասո
եստանելոյ է Ո՛չ սամարացիան ասէ, որք տեղապահ
անդաստանացն եկին. զի ձամաւ յառաջ քան զե
րուսաղէմ գերեցաւ ի Թագաւորացն ասորոց.
և ճաց պարարտ երկիրն իսրայէլի անմարդ. վնորոյ
ասորիք հրամանաւ Թագաւորացն եկին պահապան
տեղեցն։ Ո՛չ յարոյց ած ի վը նց զգաղանս վայրի
որք սպանանէին զնս։ Ո՛չ ճաց եալ յիէլ ծերք
և անպիտանք որք ոչ գերեցան՝ ասեն ցասորիան,
անձնարէ ձեզ կեալ ի տեղիս, եթէ ոչ պաշտէք զած
երկրիս։ Եւ նոքա Թլփատեցան և մտին ընդ հրէու
Այլ ոչ խառնեին հրէայքն ընդ սամարացիան. ոչ
ասաց կինն սամարցի։ Հրէայքն զքս ասէին և սա
մարացի կոչէին, զի ևէր իսկ ճշմարիտ պահպան իէլի։

բան՝ Գալոյ լերանդ վերադրէ։ է Ո՛չ այն ասէ՝
որ ձե կանգուն վերցաւ ջուր հեղեղին առ նոյին։

անդարձ լինիլ. որ ի վճիռս
ը՝ Ո՞վն է որ զդատն կտրեն և բանիւ կնքեն
նիլ յարդարացուցանելն զիս այ։ բան՝ Դատակնիք։
տին. և ես հաւատամ ասէ եւէչ տուղ ինչ միջոց լե
հեռի էր տունն ուր էր քո՞ի տանէ՝ հարիւրապե
բան՝ Ես միայն անձուկ միայն բացակայիւք։ ը՝ Ասաւ

Ա ՈՒՐՀՆԱՒՍ ՁԷ ԵՒՍԻՈՅ ԳԼԽՈՅՆ։

ցիկ ողբ ձգեն զմեզ իւրեանց իբրև երկայն պարանաւ
կարձիգս անօրէնեաւ։ ը՝ Ո՞ր եւսայի ասէ, վայ այնո
մեցից ինձէն զմեղս իմ, և դու թողեաս։ բան՝ Ես եր
բան՝ Ելս քաւեսջ ըստ մրջեկին։ ը՝ Ասացի թէ պատ
դամալուծին ասացեր թողեալ լինին քեզ մեղք քո։
բան՝ Ակիրճ հատուցմամբ։ ը՝ Ոչ պոռնկին և ան
ռակ քո համբարձեալոյն։ ը՝ Ո՞ւր մաղքոսի՝ ասէ։

Ա ՈՒՐՀՆԱՒՍ ՁԷ ԵՒՍԻՈՅ ԳԼԽՈՅՆ։

յարդարուսեն։ Ողորմութի և քաղցրութի՝ առաջինն է։
յողորմսեն քում և մի՛ յիրաւունս։ Թ՛քաղցրսեն և մի՛
բան՝ Ես սակս նախնուացն։ ը՝ Ասաց թէ՝ յիշեա զիս
բան՝ Ես սակս նախնուացն։ ը՝ Ասաց թէ՝ յիշեա զիս
ի վերայ ամի։ բան՝ Ծաւալանցուսեն։ ը՝ Որպ հուրն
տեղիք է հրեշտակաց և կայանք արբոցն. և ածէ՛
հաստատութեին. և վերինն արփին զջուրն. և այն՝
զհաստատութիւն՝ զհուրն. զրեղէնն կամարն՝
թերն որ է հաստատուի՝ զհուրն. զրեղէնն կամարն՝
զջուրն զհողն, և օդն զջուրն. և հուրն զօդն. և ե
բան՝ Նմատրպատիակ։ ը՝ Յարեղբդ մի զմի փակել են.

Ա ՈՒՐՀՆԱՒՍ ՁԷ ԵՒՍԻՈՅ ԳԼԽՈՅՆ։

անդարձ լինիլ. որ ի վճիռս
ը՝ Ո՞վն է որ զդատն կտրեն և բանիւ կնքեն
նիլ յարդարացուցանելն զիս այ։ բան՝ Դատակնիք։
տին. և ես հաւատամ ասէ եւէչ տուղ ինչ միջոց լե
հեռի էր տունն ուր էր քո՞ի տանէ՝ հարիւրապե
բան՝ Ես միայն անձուկ միայն բացակայիւք։ ը՝ Ասաւ
ցիկ ողբ ձգեն զմեզ իւրեանց իբրև երկայն պարանաւ
կարձիգս անօրէնեաւ։ ը՝ Ո՞ր եւսայի ասէ, վայ այնո
մեցից ինձէն զմեղս իմ, և դու թողեաս։ բան՝ Ես եր
բան՝ Ելս քաւեսջ ըստ մրջեկին։ ը՝ Ասացի թէ պատ
դամալուծին ասացեր թողեալ լինին քեզ մեղք քո։
բան՝ Ակիրճ հատուցմամբ։ ը՝ Ոչ պոռնկին և ան
ռակ քո համբարձեալոյն։ ը՝ Ո՞ւր մաղքոսի՝ ասէ։

բան՝ Վայաս խոնարհ բանիւոր։ ես՝ Ասայի՝ երեմիա՝ և եզեկիէլ՝ յօրինակ քի՝ անկել և բարձրացել սահեն զմայրան լիբանանու։ բան՝ Յանէից գոյանօրուհի։ ես՝ Օ՛ աչս կուրին ասէ, զոր նոր ստեղծ կաճումն՝ ի թգոյն։ և Է իր կազմեաց՝ ի բժշկուէ աչաց կուրին։ Օ՛ արտեւանունանն։ Օ՛ թարթափան։ Օ՛ կոպան։ Օ՛ սպիտակուցն։ Օ՛ սեւուցն։ Օ՛ պուպուկան։ Օ՛ բիբան, որ է լուսընկալն։ բան՝ Յերկուց կայից միայնակ։ ես՝ Աչիկս են ոսք յոր կայացել է անձն. և երկու կողմն մինչ՝ իպարնոցն։ Յորժամ մի կողմն ցնսի, միակողմանի ասի։ բան՝ Հեսևական բարձոզ։ ես՝ Ոտքն է։ բան՝ Ո՛ վհառաբանարան Հաստուածոյ։ ես՝ Յեանել դիւրին խօսեցչ համրն։ բան՝ Ըրբաց նայ։ ես՝ Ո՛ լալքըներցն զազարու ասէ։ բան՝ Անէ րեւուքերակ վրիպակ գարշուքէ։ ես՝ Ո՛ ջրդոզ ղեաչն ասէ, որ լինի՝ ի խանգարմանէ բշտին՝ և յոռոգմանէ մարմնոյն։ Ո՛ ի այն երակն որ զջուրն՝ ի բուշտն տանի՝ խափանի, յայնժամ ջուրն՝ ի բոլոր մարմինն կու ցրուի։ և սակաւ մի ուռոյց կու տայ՝ ի մարմինն։ և լինի մարդն գարշահոտ և միշտ ծարաւի։ և շատ խմելով ոչ լինայ։

բան՝ Մրուրս անօրէնուէ։ ես՝ Ասայի ասէ, վայ որ արբեալդ էք՝ և ոչ՝ ի գինւոյ։ Այն գաւիթ ասէ, բաժակ՝ ի ձեռին նոն՝ գինի լի՝ անապակ, որ է բարկուէ նշանակ։ Այլ ասայ վա՛ն նաբուգոդոնոսորայ, բաժակ բարկուէ է՝ ի ձեռին իմում, և ուս կամիմ

ար

արբուջանեմ զնա։ Ա՞յս է ասելն, խոնարհեցոյց յայսմանէ յայս, որ ցուցանէ զայժմու պատուհասս՝ որ գայ հրամանաւն այլ ի վեր ձիս։ Օ՛ երօրինակ զպարզ դինին խլմէն՝ և ապա ի մրուրն հասանեն. նմանապէս և այժմու պատուհասս պարզ դինի՛ առ յահ-խոեռնական տանջինան, և այն՝ մրուր որ է բոլոր։ Ա՞ր որոյ աղաչէ սբս՝ այսրէն թափել զայն, զի մի՛ անդէն արբուսցէ։ բան՝ Տ արտարոսն։ ը-ծ՝ Ջուր գեհենին է և սառնամանիքն. որ մին առ մի տա՞ րեալ են. և մի առ մի տան զմեղաւորն ի պատիժս։ Օրինակ նորին է շինել սանդաքիցայն ի քառանկ։ բան՝ Տպաւորագոյնք են։ ը՝ Պատիժքն զորս ածես ի վերայ՝ փոխանակ մեղացն, նմանք են ևազգ-ևիցք խմոցս գործոց։ բան՝ Ծողն զաեղն քո նը՛ ըստ գրոյն. ը՝ Որպ ասէ սողոմոն՝ եթէ ոգի իշխանին գայցէ ի վե՛ր քո՝ մի՛ թողուր զտեղի քո նը՛. այսինքն ստնկի։ բան՝ Ցեռուստ գաղտնեց առականաց։ ը՝ Օ՛ որ ե՞ սայն ասէ, բայց զսրտնս քո. և յայտնեսցին ամօթք քո բան՝ Օ՛ մեղաց փոշիս ըստ աւետեց։ ը՝ Ա՞յնչ զոր ասէ մրջէն՝ յոտն կաց և թօթափեա զփոշի քո եէմ։

---

1 ուշմուռ վրան երդ գլխոյն։

բան՝ Ա՛նգիտից չափոց։ ը՝ Գիտուչ ըստ անգիտից չափոց մեղաց։ բան՝ Օ՛ ակատեցայ։ ը՝ Ա՛ղօրեցայ, յիմարեցայ։ բան՝ Ա՛մբարհաւաճեցայ։ ը՝ Ա՛յ իբա րին հաճեցայ, և հպարտացայ։ բան՝ Օ՛ որ չէ աստ գրելի։ ը՝ Ա՞սեն թէ՝ սբս ետես զքո աչզք բացօք, Ամէն՝ զամ խորհուրդ փրկուե մերոյ յայ՛ իբր զտեսիլ համարեցաւ։ բան՝ Ա՞ռիգած անկարկատելի։ ը՝ Պաստառակն կաւի զոր թաղեաց մարգարէն երե

ՈՒՆԿՆԱԾՆ ՀԱՆԴԵՐՁ ԱՊԱՇԱ ԵՒ ԱՌԱՒՕՏԱԾՆ ԱՍԵ ՈՐ ՎԵՐԴԵՐԵՑԱՒ Ի ՔԱՆԱՆ ՃԱՌԻՆՆ

Օ՜ ԱՌԻՓԱԾՆ ասէ որ վերդերեցաւ ի քանան ճառին։ Ո՜ւնկնածն Հանդերձ ապաշա հարից։ լծ՝ Ոչ հալաւ դաշտանի՝ արենաթաթախ։ բան՝ Օ՜ ջորդ չափն անօրէնութե։ լծ՝ Աստ մուխս ի դիմաց այ, ի վերայ երից անօրէնութեցն և ի վերջոյ ոչ դարձայց ի բարկութէ։ բան, Ո՜ւեփանա բաբելականի։ լոծ՝ Բաբելացւոց չածն է. որպէս ասէ սուրբն սահեփաննոս, և աստղն այն հռեմիայ։ բան՝ Յուցաւ ի սինայ։ լոծ՝ Ա՜յս կուապաշտու թիւն նախ ի սինայ ցուցաւ. արարին որպէս ասէ՝ որթ ի քորեբ։ Օ՜ ի սին՝ գլուխ լերին է. և քո րեբն որ էջ՝ բառնորոտան. և միով անուամբ ասին։

ՈՒՆԿՆԱԾՆ ԻՆ ԷՈՒԴ ՊՈԼԻՈՅ։

բան՝ Ա՛ն կացի յոտս մարդոյ։ լծ՝ Որպէս գազանն դանիէլի տեսլեանն որ եկաց ի վերջ ոտից մարդոյ և սիրտ մարդոյ տուաւ նմա. և ես ոչ կացի։ բան՝ Նա խակարգելոցդ։ լոծ՝ Յառաջ կարգելոց մեղացն։ բան, Ո՜ւխիմանէս։ լծ՝ Յահէս որ կու վախեմ։

ՈՒՆԿՆԱԾՆ ԻԲ ԷՈՒԴ ՊՈԼԻՈՅ։

բան՝ Ա՛ՀուՀական։ լծ՝ Տրմեական։ բան՝ Ա՛մայական։ լծ՝ Պատարկ և ունայն։ բան, Կամակոր։ լծ՝ Որ կամաւ կորանայ ի մեղս։ բան, Ա՛նկցելն ձորձով։ լծ՝ Ա՜ռիւածն ասէ որ վերդերեցաւ ի քանան ճառին։

ՈՒՆԿՆԱԾՆ ԻՇ ԷՈՒԴ ՊՈԼԻՈՅ։

բան՝ Աւետիս խոցոտել։ լծ՝ Նեղի ի խղճէ մտաց, յետ հեշտուհե մեղացն։ բան՝ Օ՜ անկնածն Հանդերձ

Եւ թէ ուրեք կենդանւոյ երևի՝ պղծի դարձեալ.
մեռաւ մեղացն և ըսպան զանդամս զերկրաւորս.
թածի յամ մարմինն՝ ըբէ. ոչ թէ բովինդակ մարդն
ապաշխարէ կրկին ընդ մեղացն՝ այս է՝ թէ տարի մի
՝ի մեղս կացել երկու ամ ապշխարէ։ Իսկ թէ տա
պարտ համարեսցէ զնա քահանայն մինչև ողջասցի։
Աօթն օրն՝ այս կենցաղս է. որ այս կենաց մարդն
և թէ յետոյ կրկնի՝ բոր է։ Պղծեսցէ՝ զնա. այ՝
եօթն օր. թէ ոչ տրծի և տեղն ոչ խորանայ՝ նշան է։
Օ. ատուսցէ զնա քահանայն ասաց օրէնքն՝ երկիցս
պապղուն և կամ շուտ շուտ սպիտակ աստ և անդ։
առաջ լսանացեալ. ըսպիտակին՝ կամ պաղպաջ՝ որ է՝
ժամ նշան լինի ըսպոյ՝ չիտ և կամ պալար որ է միշ
բան՝ Պոյզն պալար փայլունակ։ լծ՝ Ի մարմինն յոր

Ի սկզբան բնդեղուց Պօլոյ։

ձանաց մահու։ լծ՝ Օ. սկզբնական մեղքն ասէ յոր
հեշտութեն շաղախի։ բան՝ Ամանալիքն վերաւորեալ։
լծ՝ Ոդին վշտանայ յետ մեղացն։ Օ. և նախ քան
զհեշտութիւնն՝ բանականութիւնն կորչի, և քան
զանասունն լինի. իսկ յետոյ՝ ի միտս գայ և հեծէ։
բան՝ Նշ՝ ի մտացն մարտ՝ ի փոքունցն յաղթահարել։
լծ՝ Յորժամ՝ իխղճէ մտացն յուսահատի՝ ի փոքունց
արկածից խաբողին յաղթահարի. այս է՝ փոքր մեղացն
ևս ընդդէմ չկարէ կալ։ բան՝ Նշ՝ ի թաւանէ սրտին
հազագին դուռն հրդեհեալ։ լծ՝ Ի հեծութենէ
մըտացն և հառաչմանէ սրտին, բերանն ցամաքի։
բան՝ Ընբերելեացն տոյժ։ լծ՝ Ընհամար տուգանքն
որ ի յանիսեներից տանջանքն, և այն երեմն յայս
կեանս մեղաւորին՝ խղճիւ մտացն տրտմութեամբ։

ոյ թէ մեղքն կենդանացաւ և ինքն մեռաւ մինչև
դարձեալ փոխի ինոյնն։ բռ՝ Պալար։ ե՝ Պինդ և
պիրկ. կամ լայնացել։ բռ՝ Ընացած լինձ պահել։
ե՝ Ի երբ մեղացն յետ խոստովանուե։ բռ՝ Նախու
նակ։ ե՝ Յայն մեղացն որ նախ կայր յիս։ բռ՝ Երկ
դիմի կերպին։ ե՝ Հոգւոյս և մարմնոյս։ բռ՝ Սպաս
նեաւն՝ կրկին լինձ կենդանացաւ։ ե՝ Եղբն՝ որ
քիչ ըսպանաւ։ բռ՝ Ունօղն յարկին կառուցման։
լոծ՝ Ընափայտն է. որպէս և հոդին զմարմինն։

Լոծմառ ի ԵԵԻԻ Ալիւն։

բռ՝ Ընդիւն՝ ի մանել։ լոծ՝ Նախաձառեալքն։
բռ՝ Երեքալեանն։ ե՝ Երեք դիմաց հողմոց. կամ
երեք կից ալիքն որ պատահին բարձրացեալ և ու
ռուցել մի զինի միոյն։ բռ՝ Այծն։ ե՝ Արինն է.
ոյ սիւնն. կամ որ ի ծայր սենեկ խոտորնակ ձողն,
որ պարզէ զկտուն։ բռ՝ Ծառայանն։ ե՝ Ըմիոնն է
բռ՝ Ազատանք ձգողականացն։ լոծ, Ըրնաններն։
բռ՝ Տեսարան։ ե՝ Ուր նաւապան նստի և դիտէ։
Նշ կամ նշանն է նաւին. ըստ այնմ որ ասէ, գը
տաք նաւ մի՝ որ ունէր զդէմսկուրացուց նշանն։
բռ՝ Պատանդակին։ ե՝ Հաստ ճոպանն է. զոր մա
լուխ ասեն։ բռ՝ Ուռք սուլաքը։ ե՝ Հաստ փայտն է
յորոյ վերայ նաւն է. և՝ի քիթն կից են՝ի միմեանս։
բռ՝ Ամիքն։ ե՝ Ծառ փայտն է ուր ղեկին ցրցել է
և կամ ղեկին ասէ։ բռ՝ Ստատ հիմանն։ ե՝ Ստատ
նաւին, ուր սիւնն հաստի։ բռ՝ Ծ սաին հաստաճաճ։
ե՝ Ստաճաճք ողնափայտին։ բռ՝ Ոտք ամիրսման։
ե՝ Ի ներքն նաւին։ բռ՝ Ասելք շղթանցն։ ե՝ Երանն

և շուրթն նաւին. ըստ այնմ թէ՝ յո՛ ննջէր ի խեալ
նաւին: բան՝ պաղպաջունք: ք՝ Դեղեցկութիւնք որ
ի նաւին լինին տախտակամածք՝ աթոռք և մահիճք:
բան՝ Ա՛նդակապատ: ք՝ Որ ի մէջ նաւին միջնակ
լինի ածած՝ և բաժանած տուն ի տանէ: բան՝ Ձա
տակեցաւ: ք՝ Ա՛յնպէս անկաւ, որ յատակն երե
ւեցաւ: բան՝ Դահաւորակ: ք՝ Ո՛ մահիճքն ասէ:
բան՝ Դեղերեալ: լու՝ Ժընկռեալ և չինարեալ.

Ա՛ ոտնմամբ իշէ՛ էդ Դլխոյն:

բան՝ Ա՛է բնաւին մեռեալ աշխարհի: ք՝ Ա՛ն կողմն
առաջ այրն որ մատեաւ առ կայսրն յուլիանոս և
հայցէր ողորմութի, և նա ասաց նմա թէ՝ զրկեալ ես
զարեգակն և զգերեզմանն. Ո՛ւ կիսոմն կենդա
նի էր և կիսոմն ի գերեզմանի: և ես նոյնպէս եմ
ասէ ընդ՝ աշխարհի և ապ: բան՝ Ա՛է ջերմ սոսկ և ոչ
ցուրտ: ք՝ Դաղջ ևաղտաղտին երկիր. ոչ ասէ տե
սիլն յովհաննու՝ 9: բան՝ Ա՛րիցս առելիս: ք՝ Ո՛դուովս
մտօքս, և մարմնովս: Ա՛ն դարձեալ՝ երեք զօրութ
Հոգւոյս, բանիւ, ցասմամբ, և ցանկութ: բան՝ Ա՛ն մի
գիծ աւարառեալ: լու՝ Ո՛ ամէն տան յեռք՝ ի մի
գիծ աւարառեալ՝ կրկին շուք տայ բանին կարգաց:
բան՝ Ա՛շխու մի ունկի: ք՝ Ա՛ունկ՝ յարդի մղեղն է. որ
մզղնաձև պատելէ զհատն: բան՝ Ա՛յլ եղանակ ինձ:
ք՝ Ա՛ յլկ զբանն. զի այս ի տունս որ վերդրեցաւ՝
յատակ քանզրիթաքուցին է: բան՝ Ի նոյն պայմանի:
ք՝ Ի նոյն սահմանի, որ յեռքն ամէն ի՛ լինի. և ոչ
թէ զրգռս փոխեցի, այլ ոգս՝ ի վե՛ր ոգւոյ կնքեցի:
բան՝ Ա՛ՆՀատական թիւ: ք՝ Ո՛ ի ոչ հատանի տուն

'Իտանէ 'ի չափն. այսինքն 'իվանկ և 'ի հեգ և 'ի փա
զառութի՝ միաչափ են: Նմ խորհրդական է թիւս
երկոտասան. 'ի պարտուցն ժխտեալ տանէն մինչև
ցայս՝ երկոտասան տուն է, ըստ կենդանատեսակացն
և այլոցն. թէ որոնես՝ շատ գտանես: բառ՝ Աստուն
ջ՝ Աստէն այրիմ 'ի խղճէ մտացս յիշատակաւ դա
տաստանին: բառ՝ Օրշին պարտութի անվթար:
ջ՝ Ուշիւ 'ի ձեռն առի զկորստական խորս չափել՝
և զորքանն գտանել և յերեւոյթ ածել, և պար
տեցայ. զի անվթարելի էր. այս է անպակասելի:
բառ՝ Պատկանեալ: լոծ՝ Ընկեալ և հաստատեալ.
բառ՝ Խիթք ցաւոց: ջ՝ Փոխանակ կենդանւոյ որ
'ի լերդէն ընդ երական բաշխի, խիթք ցաւոց բաշ
խին և գնան: բառ՝ Ազմահատուած էութիւն:
ջ՝ Օ՛ի 'ի չորս տարերս հատել է. որ թշնամիք ան
հաշտելիք են ընդ ծայրիւն, չորուքն և խոնաւուքն՝
ջերմուքն և ցրտուքն: Պարձեալ՝ են և սիրելիք
անբակտելիք. զի չորս ծայրիւն միաբանին. ջերմուի՝
հրոյն և օդոյն, ցրտուի՝ ջրոյն և հողոյն: Պարձել՝
չորուքի հրոյն և հողոյն. գիձուի օդոյն և ջրոյն:
Օ՛ի ի-րաքանչիւրոք երկու ծայր ունի. որպէս
թէ երկու ձեռն ունի հողն, և ձգեալ է զչորու
թիւն 'ի հուրն, և զցրտութիւնն 'ի ջուրն. 'Նմա
նապէս և ջուրն ունի զցրտութիւնն 'ի հողն. և զչ
գիձութիւնն 'ի յօդն: Այնպէս և օդն ունի զխո
նաւութիւնն 'ի ջուրն, և զջերմութիւնն 'ի հուրն:
'Նմանապէս և հուրն ունի զտաքութի ընդ օդոյն,
և զցամաքութիւն ընդ հողոյն:

բան՝ Յորհուրդ կնքել ընդդէմ էիք ուժիք անցանելոյ՝ Ա եղայն է. զորոյ վկայիքն ոչ ճաճ կոտորի, և ոչ այլոք։ բան՝ Ընդմբռնելի մտաց զսա ճանիցէ։ լծ՝ Ընկան խորին զօրութիւն ունի մեղայն, որ անհաս է մըտաց։ բան՝ Ի վերջին դատակնիք դատաւն Աբեղոյ։ լծ՝ Ունէքն վերջին դատակնիքն ընկալան. այս է՝ կնքեցաւ ի վերնոյ դատապարտութիւն. զի ոչ դատաւ ինձ մեղայն։ բան՝ Ուռնմին խնդել համառօտ։ լծ՝ Ո՞ի թէ ասացեալ էին յետոյ մեղայ՝ լինէր թէ հատել էր վրէժ մահուն հասեալոյ. յորմէ ի մեղայէն ընտրուի զոր ընտրեց առնել զանօրէնութիւն և զահ մանմարդեղութեն ոչ էր եղեալ. կամ զոր ընտրեաց և սահմանեաց յաւիտենական վրէժ մահու նոցա՝ թէ գտեալ էր ինձ մեղայս՝ անգործ էր եղեալ այս սահմանս։ բան՝ Պահեալ։ լծ՝ Խոլորեալ։ բան՝ Հար գաւաճի։ լծ՝ Վարթամանայ ի չնորհաբաշխութիւն ածութիւնն՝ յորժամ մարդս զղջայ և մեղայ ասէ. բան՝ Հանգիպ իմ ոք կալաւ զեղջերի։ լծ՝ Ընկնէքն հին՝ կազմեալ էր եղջիւր սեղանոյն ի տաճարն սրբոյ բուէ. զի յորժամ ումեք ակամայ սպանուի և կամ այլ չնաս հանդիպէր, ի տաճարն դիմէր և զեղջիւր սեղանոյն ըմբռնէր և ապրէր։ բան՝ Քար զարմեան լծ՝ Որ յերիքով զամղանն և զհուռց լեռնն գողացեր, ած քարկացաւ, և անկաւ մահ ի բանակն. և նա չհաստուանեցաւ՝ մինչ որ վիճակաւ յայտնեցաւ. և ապա ասց թէ մեղայ. վայ անընդունելի եղև և ոչ արդարացաւ. այլ մահաբինդ տամբն կործանեցաւ։ բան՝ Աւերուղ կիսեան։ լծ՝ Յորժամ առաքեցաւ

դարեալ երևի, և մինչև սինէ։ բա՝ Օ՜ր տեսի աչօք։
փուճ ընկուզն որ ճըճուվ և կեճեպով արտաքոյ զար
զարտաքին բաժակին։ բա՝ Ա՛ին պարծանօք։ լծ՝ Ա՛ին
զապատարագն. և սաճուպ չմնաց մրճրեին. և մարգա
րէն եկել բարկացաւ նմա՝ եթե մեղայ և ոչ արժի։
բան՝ Ց՜ուդա սիմոնեան։ լծ՝ Ո՛ր զարն մատնեաց,
երբ բանն արդիւնացաւ՝ ապա ասաց թէ՝ մեղայ։
և ջընդունեցաւ։ բա՝ Օ՜ մկրտութեա հարազատն,
լծ՝ Ո՞յնքան մաքրէ մեղայն զմարդն ի մեղաց՝ որպ
աճապանն. թէ և այն ձրի, և այս աշխատութեամբ։
բա՝ Զեռն յոդի հարեալ։ լ֊ծ՝ Զեռն՝ զմարմնոյ
կամն ասէ. որով հարկանի հոդին մեղօք։ և այլ՝ զի
բռամբ զիւրծս հարկանէ մարդ, որ նշանակէ զՀո
գին. զի ծեծելովն զսիրան՝ ցուցնէ զնա մայր եպատ
ճառ մեղացն, որ անկանի ընդ միտս և կրի ըզանձն։
Պ՜արձ՝ մարմնական հեշտալի գործովք, այսինքն
ձեռօք յոդի հարեալ՝ ի պատարագ մարմնոյն այ, և
կամ՝ ի մեռանն սբ, կամ յայլ խորհուրդ եկեղե֊
ցւոյ, ի խաչ և յարեւտարան։ բա՝ Արկին աշխար
լծ՝ Ա՛ւ ի՛վը վայ։ բա՝ Օ՜ խս ունին առ որ չեմն։
լծ՝ Ո՞ւր արդարս։ բա՝ Օ՜ արտքնայարդարս։ լծ՝ Որբե
զարտաքին բաժակին։ բա՝ Ա՛ին պարծանօք։ լծ՝ Ա՛ին
փուճ ընկուզն որ ճըճուվ և կեճեպով արտաքոյ զար

որ դեցեր զայս ծառման Թագուլ զմեզս, Թէ և մեղք ցեն միմեանց յաւուրն նոյն ջուր Թըճով. խակ դու յանդիման զքո տեսանել. և այսու առաւել վստա հուի եւ խօսակից լինիլ քեւ, քան զամ երախտեաքն, որ յաւետրանին: բան՝ Հոգւս Հալողականս: լծ՝ Ալ ասէ սոզոմին՝ սիրտ հոգւացօղ՝ ցեց ոսկերաց: բան՝ Անդ ամմունս: լծ՝ Անդէնք անհնարինք՝ որ ընդ միտս անցանեն: բան՝ Համունս անկատարս: լծ՝ Ո՛ անամ եւանել յառաքինութիւն, և անկատար ծամ. իմա նեմ խոնարհութեամբ, և ո՛չ կամ հաստատ:

Ի ոածմոանս իբր երեսդ Վալէոյն:

բան՝ Ո՛ անկերպագրելին էմիշատակելի: լծ՝ Ալ ո՛չ միտքն տնփորին տեսակք մեղաց, զոր չէ պարտ յիշել: բան՝ Ո՛ առ դրունս հեշտականաց: լ-ծ՝ Ալ մի՛ յիշելումն հեշտանայ: բան՝ Բանզի ոչ պիտակ ինչ ասակ: լծ՝ Ո՛ հօր և զորդւոյ և զհոգւոյն սրբոյ ասէ Թէ՝ ոչ ասակ և պիտակ. այսինքն՝ անուամբ միայն ասել ըստ սաբէլի. այլ յատուկ և որիշ դաւանիմ զամէն նասուրք Երրորդութիւնն և զմի աճութիւնն:

Ի ոածմոանս իթ երեսդ Վալէոյն:

բան՝ Ինուց յիսանից և ջորբեկ տասանց: լծ՝ Ինն յիսունդ՝ ձձ. և ջորբեկ տասնդ՝ ի: որոց բոլորն լինի՝ ձձլ: Ո՛ այն ասէ՝ Թէ մինչ մարդկան կար դեցեր զայս ծառման Թագուլ զմեզս, Թէ և մեղք

բան՝ Ի մտանակէ երկու։ ես՝ Կթխայ. զի ղէնացեալն
հինգ զդայութիս հարեալ ի հեշտու՝ աշխարհիս։
մարմնոյս, որ զմիտս և զհոգիս որսան ի կորուստ,
ուռեան ամենավարն, ես՝ Ի ամպամպածու են սխալանք
շուբ ի ճշմարիտ հատոյէն այս։ բան՝ Ոչնապատճա
և անձնիշխանականն ի մարդս փախչի վայրագար
ես՝ Հոգին դժուարունելի է, և փախչի ի հատոյէն.
հոգմոյ՝ չար ցանկութենն։ բան՝ Հատոյին փախչող
քարշէ զհոգին զհետ կամաց իւրոց և առնէ արիծող
մինն կցորդ են միմեանց և հակառակ. բայց մարմինն
բան՝ Ացորդս այս անձնիշխան։ ես՝ Հոգին և մարդ
փոխադրէ զըղձմամբ ի բարին՝ առաւել պատուի։
թողութիւն գըտանէ. և թէ ի միջ չարութեան
թողութեան՝ զի ես՝ Ի ամպամպածու են։ բան՝ Ի մտանակէ երկու։ ես՝ Կթխայ. զի ղէնացեալն
հինգ զդայութիս հարեալ ի հեշտու՝ աշխարհիս։
մարմնոյս, որ զմիտս և զհոգիս որսան ի կորուստ,
ուռեան ամենավարն, ես՝ Ի ամպամպածու են սխալանք
շուբ ի ճշմարիտ հատոյէն այս։ բան՝ Հոգնապատճա
և անձնիշխանականն ի մարդս փախչի վայրագար
ես՝ Հոգին դժուարունելի է, և փախչի ի հատոյէն.
հոգմոյ՝ չար ցանկութենն։ բան՝ Հատոյին փախչող
քարշէ զհոգին զհետ կամաց իւրոց և առնէ արիծող
մինն կցորդ են միմեանց և հակառակ. բայց մարմինն
բան՝ Ացորդս այս անձնիշխան։ ես՝ Հոգին և մարդ
փոխադրէ զըղձմամբ ի բարին՝ առաւել պատուի։
թողութիւն գըտանէ. և թէ ի միջ չարութեան

Ի սկզբան Թողութիւն էարար Աստուած։

առաւել գոհանին քո Թողութիւդ առ քոյդ գԹուխ։
ուսուցեր Թողուլ Հեկին է Հանճարիլ քեզ. այլ յոյժ
ես՝ Միայն քան զայս զոր ինձ նախագրել Համարդ։ ես՝ Ի էմ ինձ անչափ է. ոչ և դու անսահման ես։ բան՝ Ի ան
մարմնոյս, որ զմիտս և զհոգիս որսան ի կորուստ,
ուռեան ամենավարն, ես՝ Ի ամպամպածու են սխալանք
շուբ ի ճշմարիտ հատոյէն այս։ բան՝ Հոգնապատճա
և անձնիշխանականն ի մարդս փախչի վայրագար
ես՝ Հոգին դժուարունելի է, և փախչի ի հատոյէն.
հոգմոյ՝ չար ցանկութենն։ բան՝ Հատոյին փախչող
քարշէ զհոգին զհետ կամաց իւրոց և առնէ արիծող
մինն կցորդ են միմեանց և հակառակ. բայց մարմինն
բան՝ Ացորդս այս անձնիշխան։ ես՝ Հոգին և մարդ
փոխադրէ զըղձմամբ ի բարին՝ առաւել պատուի։
թողութիւն գըտանէ. և թէ ի միջ չարութեան

յերկու կարծիս լինի. ասայ պատուհասից վն մեղաց
ևթըճի ընդունիլ զթողուճի վն զղջմանն։ բան՝ Կըշ
տամբանք է։ ծ՝ Ա՝ ոչ միով մեղաց՝ է յանդիմանուճի,
ատա ե՛ինդերձեալն։ բան՝ Ա՝ըրեգակունք երկու։
ծ՝ Ա՝ատ յուսահատի ծանրութեամբ մեղացն և խա
ճարիկ, և անդ կիզանի յաւիտենական տանջանաքն։
բան՝ Կեղակարծ։ ծ՝ Ցանկարծ և յեղակարծ։
բան՝ Ա՝մպ լըթագոյն։ ծ՝ Ասեա և մըթագոյն։

Ա՝ոջմոնդ լաեըոյջ Վ՝լեոյն։

բան՝ Ա՝ն մի անբաւութեան։ ծ՝ Ասէն՝ անբաւ է
և անսահման թիւն. զի է գերն երկար է քան քերա
կանին, և զերծուին այ նշանակէ. որ է միշտ և անգ
տելի է սահման երին, և անհատ թիւն է ըստ աւազանի
որդւոց. և ոչ ունի կէտ սահմանի. այլ կոյս սուն է
՛ի ներքոյ տասինն. ոչ կու ծնանի յայլմէ՝ այլ երկու
՛ի միոյն՝ և՛ յերկուցն, և՛ ի յերից, և՛ ՛ի չորից
և՛ ՛ի հնգից. և առաւել զանձառն ունի վիճակ,
և դըժուարաթարգմանելի է էն։ Ո՛ւ այ նման է։
բան՝ Զխաւորեալքն։ ծ՝ Ասի ձիաւորն ՛ի վր տակա
կանացն, այսպէս և՝ սբքն սհարկու են ՛ի վր դիւաց։
բան՝ Հեռակ սպառազէնն արիւբ։ ծ՝ Ասի հեռ
ւակն յաջողակ է ՛ի գօտեմարան լինիլ, նոյնպէս և
հոյլք ճգնաւորացն։ բան՝ Ա՝ես մռաճել։ ծ՝ Ո՛նն
կամ ՛ի նիզե, մինչ ՛ի թաւերս խաղացողաց. և՛ի միտս
չարաց և խաւաց անկանիս։ Ա՝ դու զնա մռանաս
և ոչ նորա զքեզ։ բան՝ Ա՝օթամբք հոգ վարակեալ։
ծ՝ Ա՝ոչ սղոմոն՝ եթէ եօթն անգամ ապաչէ զքեզ
թշնամին քո՝ ՛ի հաւատար նմա։ Ա՝յս մարդկան է

սոսին։ ը՝ Ամարգարէին առակէն՝ առ մերս քնուի
էառ զպտուղիս մեր և սրբեաց։ բան՝ Ընդուստ առ
էառ զպտուղիկ հանայս և սրբեաց, նոյնպէ և Քրն մեր
բան՝ Հեղինէն։ ը՝ Ան ձողնէ որ առաջաստին գը
լոխան է. և կամ սիւներն նահին։ բան՝ Յետնեալ՝ ի
նախագրուեց։ ը՝ Յառաջին սբգն. այլ ը անհամար
ձևան և նկուն հայցեմ զողորմուի քս։ բան՝ Ո՞ի
մահ գլորման ցուցից կերպարան։ ը՝ Յուս՝ որ
յերկիր եդեալ եմ զերեսս՝ ի ծուռնը, ցուցանեմ
թէ՝ ի մահ գլորեցայ և ընդ անասունս համարեցայ։
բան՝ Ախտար։ ը՝ Ո՞ր կորանայ՝ ի վը գաւազանին։
բան՝ Ո՞ւ քեզ հայի ամ ակն տեսողի։ ը՝ Ոչ ասէ,
Ո՞ւ տէր համբարձի զաչս իմ։ բան՝ Պարսեցին։
ը՝ Որպէս պարան հեռացուցանէ զքարն։

բան՝ Հնարհալիր տանն տեսակաւ։ ը՝ Ո՞ի տունն
լի՛ եղև՝ ի հոտոյ խղոյն, որ էր ախտ և տեսակ լրուե
ամ աշխարհի. ոչ և ասց ար, թէ ուր և քարոզեսցի
աւետարանս, և այլն։ բան՝ Ընկշտամբելի՝ ի բանէ
բասանաց։ ը՝ Սաղմոն որ ասէ՝ իւղ մեղաւորի մի՛
օծցէ։ բան՝ Ո՞ մարգարէին կերպարան։ ը՝ Ոչ ովսէ
էառ զպտուղիկ հանայս և սրբեաց, նոյնպէ և Քրն մեր
էառ զբնուի մեր և սրբեաց։ բան՝ Ընդուստ առ
սոսին։ ը՝ Ամարգարէին առակէն՝ առ մերս քնուի

վերաբերել զընորհն: բան՝ Ընդ անասնական գործոյն
լծ՝ Օ՛ որ ասէ մարգարէն՝ Իդիմաց այ առ պռանիկել
ժողովուրդն, ես ետու քեզ գարի և արծաթ, դինի
և ձէթ և կտաւ: բան՝ Ընդ զերծման գլխաշուք կը
տաւոյն: լծ՝ Ա՞յս ըսպառնալիքն են, որ ասաց մար
գարէն առ ժողովուրդն, առից զկտաւդ՝ իգլխոյդ
քոյ, և զապարանջանս և զայլն: Վոխանակ այսոցիկ
մարմնականաց զոր ետուր նոցա, և առեր վասն
անարժանութեանն, մեզ զհոգեւորն շնորհեցեր:
բան՝ Ընդ քառապերճուհ լանջացն: լծ՝ Կառամա
նէին վազնոց է, յորեքկուսի աղխասանման՝ արծաթ
կամ ոսկի: բան՝ Ոսոյն յարկ մուծից: լծ՝ Այս
ձառս զողջս ածից դատախազ ինձ: բան՝ Օրինակէ
ժանեաց կորուսչին: լծ՝ Ոպ ասէ սաղմոսն, ած փըշ
րեսցէ զատամունս նոցա, և զժանիս առիւծուց խոր՝
նէ ամվս ասէ. որպէս Հովիւն մի որ Թափէ իբերանոյ
առիւծու աքեացս երկու, կամ բլթակ մի ունկան:
նէ երեմիա ասէ, զերծուցից զքեզ՝ ի ձեռաց չա
րաց, և՝ իժանդաց ապրեցուցից զքեզ: բան՝ Կարծոք
վարձ կամացս: լծ՝ Որպէս ասէ Տէրն իդնատիոս Թէ՝
զերծրինակ վարձն ըստ վաստակոց է, նմանապէս և
շնորհն ըստ յուսոյն կշռի: ըստ որում ասէ սաղմոսն:
Ղեցի ողորմի քո տէր՝ իվերս մեր ոպ յուսացաք՝ իքեզ:
նէ Տէրն ասէ, որում շատ Թողուցու՝ շատ սիրէ:
բան՝ Օ՛ լոյծ մածուճած վերջնոմ: լծ՝ Օ՛ մածուճած
վերջնոմդ՝ զաՀազնին խորհուրդն ասէ՝ նախ քան
զհաստատիլ Ջրեղէն կամարին. զոր լոյծ մածուճած
և վերջին վարագոյր ասեն: բան՝ Վարձ կրկնեացի:
լծ՝ Օ՛ ի մինչ յայս, որ մերօքս՝ ի վեր Հայեցայ

նոյն ասեն՝ որ ողորմած. զի մի՛ Թափուր կամ սակա-

բան՝ Օրինակ եղէմի։ է՛ն Ընդ այս եղէմիս և վեր-

թին այ ցուցանէր. և այլքն զմարդկան խստութիւն։

զմարդիկ. Հուր սաստիկ՝ և այրել զաշխարհս։ յորս

ոչ դոյր կարքն այ, այլ՝ ի քաղցր օդն, որ զհեզու-

սանել զմարդիկ. Հողմ ուժգին ելանել և ցրուել

ի մէջ երկուց հայցէր յայ շարժել երկրի և կորու-

բան՝ Օ՞ր եռեւս եղիա, շարժուաւն, հողմ, և հուր։

է՛ն Երիս օրինակս։ լոծ՝ Ցանդըդնի։ բան՝ Ցերիս օրինակս։

բան՝ Ընդանդականաց։ է՛ն Արդապետաց։ բան՝ Ցա-

կուսէն և ացի, և մեք մարդ միայն՝ և ոչ՝ ի կուսէն։

բան՝ Ուր և էքնաղ։ է՛ն Ի՛չ մեղնման. զի նա՝ ի

Հայր. բայց կուսածին մարմնոյն ասի. զի ացուԹիւն

Հաւասար ե երեք անձանցն. և անձն բանին միայն

էջ՝ ի յարդանդ կուսին, և ըստեղծ իւր մարմին։

բան՝ Օրինակ եղէմի։ է՛ն Ընդ այս եղէմիս և վեր-

թին այ ցուցանէր. և այլքն զմարդկան խստութիւն։

զմարդիկ. Հուր սաստիկ՝ և այրել զաշխարհս։ յորս

ոչ դոյր կարքն այ, այլ՝ ի քաղցր օդն, որ զհեզու-

սանել զմարդիկ. Հողմ ուժգին ելանել և ցրուել

ի մէջ երկուց հայցէր յայ շարժել երկրի և կորու-

բան՝ Օ՞ր եռեւս եղիա, շարժուաւն, հողմ, և հուր։

է՛ն Երիս օրինակս։ լոծ՝ Ցանդըդնի։ բան՝ Ցերիս օրինակս։

բան՝ Ընդանդականաց։ է՛ն Արդապետաց։ բան՝ Ցա-

կուսէն և ացի, և մեք մարդ միայն՝ և ոչ՝ ի կուսէն։

բան՝ Ուր և էքնաղ։ է՛ն Ի՛չ մեղնման. զի նա՝ ի

Հայր. բայց կուսածին մարմնոյն ասի. զի ացուԹիւն

Հաւասար ե երեք անձանցն. և անձն բանին միայն

էջ՝ ի յարդանդ կուսին, և ըստեղծ իւր մարմին։

բան՝ Օրինակ եղէմի։ է՛ն Ընդ այս եղէմիս և վեր-

նոյն ասեն՝ որ ողորմած. զի մի՛ Թափուր կամ սակա-

Ա՝ ածմունդ լեհերդ Գլխոյն։

բան՝ Օ՞ր՝ ի նախնումն ձառեալ։ է՛ն Օ՞ր վերոյ

ասացեալ եմ զամ դրական անձանան. Թող և գեր՛ի

վերոյ գտանիս. այլ ամն յարմարաւ՛որ ե քեզ. բարին

և բարերարն. լոյսն և նորոգօղն. և կամ զառաջիկայ

դաւանուԹիս ասէ։ բան՝ ՑանդիմանուԹիս դրաբանա

կանս։ է՛ն Օ՞ ատենաիսօս քարոզն ասէ՛ իլոսր ժողո

վրդոյն. Թէ պարտ ե աղօԹիւք և դաւանուԹ լինիլ։

բան՝ Ցիշխանական ազդման է՛ն Ի միտս և՛ի հոգիս։

բան՝ Ասաց՝ ի բանէն։ է՛ն Օ՞ ի բանին՝ ած ոչ ասի

Հայր. բայց կուսածին մարմնոյն ասի. զի ացուԹիւն

Հաւասար ե երեք անձանցն. և անձն բանին միայն

էջ՝ ի յարդանդ կուսին, և ըստեղծ իւր մարմին։

բան՝ Ուր և էքնաղ։ է՛ն Ի՛չ մեղնման. զի նա՝ ի

կուսէն և ացի, և մեք մարդ միայն՝ և ոչ՝ ի կուսէն։

բան՝ Ընդանդականաց։ է՛ն Արդապետաց։ բան՝ Ցա-

ւանիս. լոծ՝ Ցանդըդնի։ բան՝ Ցերիս օրինակս։

է՛ն Օ՞ր եռեւս եղիա, շարժուաւն, հողմ, և հուր։

է՛ն Օ՞ր՝ ի մէջ երկուց հայցէր յայ շարժել երկրի և կորու-

սանել զմարդիկ. Հողմ ուժգին ելանել և ցրուել

զմարդիկ. Հուր սաստիկ՝ և այրել զաշխարհս։ յորս

ոչ դոյր կարքն այ, այլ՝ ի քաղցր օդն, որ զհեզու-

Թիւն այ ցուցանէր. և այլքն զմարդկան խստութիւն։

բան՝ Օրինակ եղէմի։ է՛ն Ընդ այս եղէմիս և վեր-

նոյն ասեն՝ որ ողորմած. զի մի՛ Թափուր կամ սակա-

պէս ազդե՛ լիս, և յայտնի մատցս. և զայս այնու

ձանաչեմ, որ խոտովուԹիւն մըտացս խաղաղացի՛։

հումարդ լեցի՝ ի մարդկանէ։ Ա՞յս այն է զոր ետես ՚ի դարձի գերուեն. զի կայր միքայէլ հարմիր ձիով, և՝ ի վեր քան զնա այլ ոմն պետ աշխետ ձիով, որ ա սէր առ միքայէլ, մինչև յերբ ո՛չ ողորմիս եղէմի։ Ա՞յս գործ քահանայի է զոր ետ ած հրեշտակացն աղօթել վա՛ մարդկան, որ ե՛ն եղեմ խորհուրդ լուսա ւոր ըզ վերնոյն եղէմ. վա՛յ մաղթէին՝ ողորմեա՛ եղէմ։ և զայս միշտ ասեն, ողորմեա՛ դու ստեղծեր մի՛ կորու սաներ. և զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։

Ա՛ռաքեալ լերեսդ Գալէոյ։

բան՝ Պատակարարուեց։ յն՝ Խնամարկուեց երկրի՝ զերկնայինն կարգեաց. որպէս միքայէլ՝ խորհէլն, և դաբրիէլ՝ պարսից, և այլք այլոց. ըստ այնմ, կացոյց սահմանս հեթանոսաց ըստ թուոյ հրեշտակացն այ։ բան՝ Ըստ սահման կշռուեն չափոյ։ յն՝ Նո՛ր ոչ այնու շատացար կոչիլ մարդասէր, այլ մարդ եղեր և վե րսաին մեծարեցեր զբնութիս մեր, ՚ի վեր քան զչափ և զկշիռ մեր։ բան՝ Անտից անբաւից։ յն՝ Ո՛վ կարէ գրել և ճառել զեղմունս երախտեաց քոց ՚ի մեզ։ բան՝ Ո՛ անապակ ծորմանն։ յն՝ Ո՛ օրէնսն ասէ ողբ զծորանս հոգւոյն արբին. և կամ զայն ասէ՝ որ զօրուի բազում եղաներ ՚ինմանէ և բժշկեր զամենեսեան։ բան՝ Ամանց վա՛ ինքեանց։ յն՝ Այլ բորոտացն, և կու րացն, տեառատեսին, և պռոնկին։ Նո՛ր կիսոց վասն այլոց, այլ Հարիւրպետին, և Թէրաքենն, քանանուհոյն և անդամալուծին։ բան՝ Ընբեստս բազմօրինակս։ յն՝ Ո՛ր ձեռաքն առներ. որպէս զհաւն ՚ի վերայ աչաց կուրին, զերեզմանն ունել, և զմահն յականջն հա

որ
խակ ըղձասակար սխալանն բազում ցուցանել,
Ես յերիսոնեն զնՀաղն ի բազմացն ասէ. Եվայելչ
սակս մեղաց՝ Հէր գրեաց. և աստ զարդարուեն՝ լաւ։
ձառին անց, ոմն և ցնցուղաբ իւր Եայնն։ Այնդ զտե
բան՝ Վկայաբերութիւն։ ես՝ Օ՛ որ ի՛մեց

Լուծմունք լեհերէն Վկայից։

զինքն օտար և անարժան իմանալ այն շնորհին։
ոք՝ և զեւր նիւթն յիշել թէ՝ ի Հոգւոյ եմ. և ապա
զառաջին։ ես՝ Ո՞ւ այս անբաւ շնորհս յորժամ նայի
Համար օրհնութեց արժանաւորք։ բան՝ Ա՞ւ այսոսիկ
և այլն՝ անթիւ բարեց մեզ երախտաւորք են. և ան
բան՝ Ա՛րքայազունք են։ ես՝ Թուքն և ապտակն

Լուծմունք լեհերէն Վկայից։

սայ է, որ դարձաւ արձան աղի։
վար ձգել։ բան՝ Հանգոյն մովաբու։ ես՝ Կինն ղոտ
տուն. և պահպնացն։ բան՝ Յորսայսեաւք։ ես՝ Աբեսի

Լուծմունք լեհերէն Վկայից։

բան՝ Կրկնակապէն կաշառ։ ես՝ Օ՛ որ յոտդայի է

բան՝ Կաղկանձողական։ ես՝ Կծծնել և կծկինծելն է։
և այլն։ բան՝ Ասպականասպաս։ ես՝ Շ՛ան լսին է։
բան՝ Յանդգնաբար։ լուծ՝ Կինս զոր ետուր ինձ ,
ես՝ Սրբեցարուք և սրբեցիք զձեզ անց առ մովսէս։
զՀնոյն ա՛ազանին ունի։ բան՝ Նախատապատուեցեր։
բորգս առաքելուք։ ես՝ Օ՛ խոստովանութիւնն ասէ, որ
պահելն, քան՝ ի բնէ Հոգւի սբ ստեղծել։ բան՝ Նոյն
ես՝ Ա՛ծ է զլըճացեալն խոստովանութիւնք անախտ
սուցանել։ բան՝ Օ՛ անմաքուրս Հոգի՛ սբ Հատոյ։

ռողջացընելն, և ամենահնար և փորձ ամ կարեաց և
բան՝ Բժշկական կրթականութ. չ՝ Ակիրթ ես յաշ

Ա ոճմուն Խ երրորդ Գլխոյն։

ուին՝ լուծումն ոչ կայ յաղագս պարզ գոլոյն։
Խբ) Վ նդ նմին հետևեալ՝ ՅՀ ՝ՀՀ գրութեան ձա

պարզ է իմաստասիրողաց։

Խա) Արդ՝ ձառին՝ Ա ուծմունք ոչ գոյ։ Բանզի
բան՝ Յորինակս երիս։ չ՝ Ամարմին, իշունչ, և յոգի։
նմանապես։ ոմն ասեն թէ՝ կարիքն գործեն զչարիքն։
ռնկութին գործէ, և ագահութեն զգողութին, և այլք
գոյութե պատճառք, այլ հեշտասիրութե հարին զպո
և այլ այսպիսիքս, ոչ թէ բնաւորականք են՝ և կամ
բան՝ Բանիւղ։ չ՝ Ուխիւ տեղւոյ։ բ՝ Լամակ։ չ՝ Ոտից։
Ա ոճմուն Բ որս տասն երրորդ Գլխոյն։

յամր. զի ամ ոք որ տագնապի՝ ելս իրացն խնդրէ,
և իմն տարտամութիւն՝ լսառնէ ընդ տագնապիս։
նապն յշտապիլ նեղութեանն՝ ի բուռն ցաւոցն։
յայն ասէ աբս թէ՝ նեղութին տաչպէ, և փրկութին
Ա ոճմուն Ի նգերորդ Գլխոյն։

և էր գրեալ յերկու դիմացն վայ և ողբ։ բան՝ Տար
տամ տագնապի։ չ՝ Տարտամն յամր ասի, և տագ
բան՝ Ա՝ատեանս շնչական։ չ՝ Ա՝արդս է ըստ եզեկ
կիելն, որ ետուն՝ ի նա զմատեան թէ կեր և կու
Ա ոճմուն Լ ետասներորդ Գլխոյն։

ես՝ Ա՝նդէտ և տկար իմ կարողութեամբս։
մողութեանցն՝ շնորհաբն այս։ բան՝ Ա՝պիկար կարի
որ սակաւ զօրութի սրբութեն երևի վանօղ շատ

ունի ոչ կապ զԹոյնան, զի մի՛ երթե մինչև Հարցե-
կարձին ասէ, որ ծածկել է մաշկումն. որ շուրջ փակել
շնհալն ինորա: բան՝ Օ՛ելեցն շաւիղ: լծ՝ Օ՛Թոյնս
սերմնակաթն յօրէնսն պիղծ էր, նոյնպ վայրկեան և
րանն է, որ միշտ զանպատեհսն խօսի և ասէ. և ոչ
և ընթափ՝ այսու բարի յոյս անկեալ է՛ի սրտի քոյ
հետև ամենայնք երրորդութեին առ կեանս փոքր է
բան՝ Ա՛՛ն արդ՝ յոյս բարեաց անկեալ: ըստ՝ Որով

Ի ՈՒՐՈՒԱԿԱՆ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻՆ Վ.ԼԻՈՆ:

զի՛ի բակտիւ շընջոյն՝ խափանի բան բանականին:
մեզ՝ ի՛ բանէ՛ բանականին ոչէ օտար. և յայտ է,
և բանն բանականին: լծ՝ Օ՛ի հոգին շնչական՝ ի
դաւոյ և հոգւոյն սբ: բան՝ Ոչ հոգին կենդանւոյն՝
անգամ կրկնեմք՝ ի՛քննել՝ ոչ չափի: բան՝ Հոգի կեն
բեցից նմա: բան՝ Ի՛սրա կրկնեացի: լծ՝ Ոչ բիւր
ժին իմ է նա. վասն այնորիկ ակն կալայց և համբե
մամբ ձեռացն, զքնին նշանակեր զարշարանն:
բան՝ Աղեսախտախոյան բանիւ: լծ՝ Որ ասէ Թէ՝ բա
րինակն նուրբ: լծ՝ Ո՛ովհէս՝ որ տարաճ-
բան՝ Օ

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷ ՎԱՂԻՈՆ:

Ա՛՛ն Թէ՝ ես եմ՝ իմիջն ձերում, և բանն իմ, և հոգին:
ըստ՝ Ոչ գնացից՝ ի նոսա և բնակեցայց՝ ի նոսա:
և ցաւոց: բան՝ Ա՛՛հա դու՝ ի յիս ըստ մարգարէին:

դամբ. եօթն օր շաբաթուն, և եօթն զդայարանքս
ի չորս տարերացս. երկուասան ամիսք, և ժէ ան-
ւածք մարդոյն։ Ցարին չորս եղանակօք, և մարդս
մանեալ։ լծ. ՃՀԿ օր ի տարին, նմանապէս և յօդ
մանեալ։ լծ. ՃՀԿ օր ի տարին, նմանապէս և յօդ
կանս՝ վս մարմնոյն ասէ։ բան. Ա անունաւ իմիք սահ
անդատ ծնացեալ. այսինքն անքննելի։ կամ նիւթա-
զզգայուիդ, զի մի՛ ոք մտացդ տեսուէ նիւթականս
զի մի՛ ոք մտացդ տեսուէ նիւթականս
և կոչել աճ կցորդ այ. այսինքն արմիչ։ բան. Նիւ
և կոչել աճ կցորդ այ. այսինքն արմիչ։ բան. Նիւ
ղիրներ մատամբդ զարուեստ. և բազիօքդ զգործ.
ղիրներ մատամբդ զարուեստ. և բազիօքդ զգործ.
լսօղն։ բան. Ա պաբան։ լծ. Ա նբան։ բան. Յօդիցս։
լսօղն։ բան. Ա պաբան։ լծ. Ա նբան։ բան. Յօդիցս։
լծ. Ա ոխց ամանս։ բան. Ի ակզբնաւորս ապահինուէ։
լծ. Ա ոխց ամանս։ բան. Ի ակզբնաւորս ապահինուէ։
Ա որ զձգացաւ, ի սրտի և ասաց, երթայց առ հայրն
իմ ուսաի ելի։

Ի մեզս սաղմոն՝ յոհնայնոսե գերան ողորմելի ասէ.
բան՝ Ո՛վ փոքր իրում ընթացեցեր։ լծ՝ Իր փոքն
ալ և աքեա սիլոնացի ասէ վասն զղջման սաղմոնիս։
որ բազում ինչ պատմեցին վասն դարձին սաղմոնի.
սաղմոնի, և շատ վն այլ երի, և չէ այժմ ի միջի,
քահանայքն խոսեցան և գրեցին բազում բանս վն
բան՝ Ի մատեանս քահանայիցն։ լծ՝ Յետ դարձին,
ասացի՛, ոչ ինչ կրե՛ ի նորայնոցն չարաչար ախտից։
մնի, և ջուրնի զչափ իմաստուե նորա և չաճ յոլ
յիմար լիցէ առ սահման և ջափ իմաստուեն սաղո
պաշտեին։ բան՝ Ա՛ս այս պայման բանիւ։ լծ՝ Ի ծե ոք
ամենեն ասէ աստուածոյ՝ զոր բահաղուս մարգարէքն
ի բեղեզովը։ բան՝ Ո՛ աղիր սեսակ։ լծ՝ Ո՛ կանացի
ցան բազումք։ ըստ սաղմոսին թէ՝ պղծեցան նոքա
և զբել տեղւոյ։ ուր մատուցին զոհս որդիքն իսրէլի,
զվեզովը՝ տեղի։ Եայլ՝ զվեզովը ասեն պտիկեր,
զբել տեղի։ Մանք զբել՝ ասեն պատկեր,
դովը և երկիրպագին։ Ո՛վ փոքր իրում ընթացեցեր։
բան՝ Ո՛ ախատեցաւ։ լծ՝ Յիմարեցաւ։
բան՝ Ի ծերաբ։ լծ՝ Ի ծորձիք գիւթուքն էր կուռն
քահանայից։ բան՝ Ա՛ռնան փեղովրայ։ լծ՝ Ա՛ռ բա
զակաւ խաբեալ՝ կանգնեցին արձան բեղայ՝ կամ
և զբել տեղի։ Եայլ՝ զվեզովը ասեն պտիկեր,
զվեզովը՝ տեղի։ Մանք զբել՝ ասեն պատկեր,
դովը և երկիրպագին։ Ո՛վ փոքր իրում ընթացեցեր։
բան՝ Ո՛ ախատեցաւ։ լծ՝ Յիմարեցաւ։
բան՝ Ի ծերաբ։ լծ՝ Ի ծորձիք գիւթուքն էր կուռն
քահանայից։ բան՝ Ա՛ռնան փեղովրայ։ լծ՝ Ա՛ռ բա
զակաւ խաբեալ՝ կանգնեցին արձան բեղայ՝ կամ
և զբել տեղի։ Եայլ՝ զվեզովը ասեն պտիկեր,
զվեզովը՝ տեղի։ Մանք զբել՝ ասեն պատկեր,
դովը և երկիրպագին։ Ո՛վ փոքր իրում ընթացեցեր։

և զամենայն ինչ յաշխարհիս զնա՛ր և անշահ ասէ։
բան՝ Անհնարաւ պրկուիք։ լծ՝ Օ՛ որ բոզք՝ ծարու
բեն և հազմեն զդէմս իւրեանց։ բան՝ Մպահակնաց։
լծ՝ Երամարհանաց։ բան՝ Իբր զհին յուսադրուե։
լծ՝ Ընդ մենայն մեղաւորաց յուսադրուե հինն է սող
մոն՝ իւր մեղօք և իւր զղջմամբն։ մանաւանդ յոր
ժամ ասէն եղ՛ի դժոխս, նա՛ յառաջեաց քան զամ
հոգիս մարգարէիցն և խոստովնեցաւ զքս փրկիչ։
բան՝ Ցիշատակաւ խորհրդոյն։ լծ՝ Օ՛ սողոմոնի ա
ռաջին խորհուրդն յիշեա, և ողորմութե քում արժա
նացո զիս և զնա։ բան՝ Հօրն կրիցն զերազանցեաց։
լծ՝ Օ՛ ի դաւիթ արտասւօքն զմահիճան թանայր,
և սողոմոն զսենեկին ողողէր։ բան՝ Ցընտիկոս ոմն։
լծ՝ Սիւսացին արդ Հոգեր, այսինքն Հոգայր և ողոքէր
վս սողոմոնի։ և եպիփան՝ խմելնեն զաճ իրենանն՝
վարձուց արժանի համարի զսողոմոն վս զղջմանն։
բան՝ Ոստացոյն։ լոծ՝ Օ՛ յոբայ դիրոն սողոմոն
գրեց, և նա որ այնպիսի բանս ստեղծանէ՝ ոչ միայ
Թարց ողորմութե։ բան՝ Սախահրատան սաստկութե։
լծ՝ Սախ՝ զերաւամբք դատեն ասէ, իսկ երկրորդ՝
զողորմութին այ։ զի խառնէ ողորմութիւնն ընդ
ճշմարտութիւնն այ։ որպէս և սովոր է ած՝ միշտ
՛ի մէջ բարկութեանն զողորմութիւն յիշել։

Ա ոսկեղէն խնձորաձև Վալէոյն։

բան՝ Օ՛ կարիս մեզաց։ լծ՝ Օ՛ որս ՛ի բնութէս։ և ՛ի
հոգիս մեր եռամանեայ։ բան՝ ցասումն և ցանկութի։
Ո՛չ յայ այնպէս ըստեղծաւ թէ՝ զի բանն խոհեմ
լինեը։ և ցասումն՝ արի ընդդէմ չարին, և ցանկութին՝

ողջախոհ յայծ և՛ի ևաբս. և ո՛չ բղջախոհութ՛ի մեղս։
Եւ դարձեալ՝ զմասունս մարմնոյս ասացից, յորոց
բաղկացեալ է. և ունի ագահութի և ծուլութի՛ի հո
ղին, գիջութի և ցրտութի՝ ուստի և անդթութի՛ի
ջրոյն, ցոփութի և հպարտութի՛ի յօդոյն, ցասումն և
բարկութի՛ի հրոյն։ Օ՜ այսոսիկ ասէ կարիս մեղաց
որ՛ի պատրանաց չարին կարևորք եղեն՛ի բնական
մասունս։ բան՝ Ա՛ւխտ կենաց։ չ՝ Ա՛կրտութիւն է.
որ միանգամ է և անփոխադրելի։ բան՝ Օ՜ այս տուր
ընդհատ։ չ՝ Օ՜ թողութի՛ մեղացն ասէ, քան զեր
կինս երկնայնոյն և քան զերկիրս երկրայնոյս վայե
լուչ և պատշաճական։ բան՝ Ա՛ւերձեալ։ չ՝ Զգեալ՝
ուղղեալ՝ յանելեալ. զի՛ ինքանելոյն ճանաչիս, և յղ
ղումին առաքել երևիս քան՛ի սահմանել. զի՛ի
միոյն արարիչ միայն ճանաչիս, իսկ՛ի միւսոյն առա
ջնել կոչմամբն, այսինքն արարիչ և երախտաւոր։
բան՝ Փշոք մեղաց յոդի։ չ՝ Ի՛ թշնաւուի դառնամ
և ծանրանայ ձեռն քո յիս, այսինքն իրաւունք դա
տաստանին, զի Տարան յիս փուշք մեղաց։ Օ՜ ի՛ յոր
ժամ ոչ թողեիս զմեղս իմ, ի՛ թշնաւուի դառնամ
և ծանրանայ ձեռն քո յիս։ այլ զօրացո՛ զքաղցրուի
աջոյդ պարգևաց, որ է՛ ողորմուի։ Եւ դարձեալ
այսպէս իմացիս զմասունն ձեռաց ածային ողորմու
թեանն. թեթեւացընել զծանր բեռն պարտուցն
յանցանաց, որպէս և մարդիկք ձեռամբ ունին՛ի
վայր զբեռն։ Եւ դարձեալ ասէ՝ ձեռն քո բար
կուեցեր միսի յիս, վասն փշոց մեղացն՝ ծանր առնե
լով ինձ զմեղս իմ քան զքաղցրութեան
պարգևս։

բան՝ Ի՞նչ պարտաւոր պաշտի։ լծ՝ Ո՞նց վե՞ր մեղք և անէծք կոչեցաւ։ բան՝ Խրատն հին։ լծ՝ Ի՞ սուղ մնայ ասացեալ, թէ մի՛ նստիր յատ[ջ]ին բրձին. կամ զդա[ջ]ին որ ասէ, ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց։ բան՝ Ա՛րդ՝ թէ ես և թէ նա։ լծ՝ Ա՛ յայնկո՛ն՝ թէ ես և թէ այլ ոք ընկալեալ զհոդևոր խրատս հանձարեղացո՛ն՝ մեծարիմք՝ ի տունէ, որ ասաց՝ բարեկամ՝ ի վեր մատիր. և զերծանիմք՝ իբանբասնաց մրջրէին թէ՝ մի՛ յիս մերձենար զի սբ եմ։ բան՝ Յաստիւտանի։ լո՛ծ՝ Ո՞ դանիէլէ՛ և զերեք մանկանցն ասէ որ ա՛ սէին՝ մեղաք անօրինեցաք։ բան՝ Ո՞ հաստուածս։ լո՛ծ՝ Ո՞ բազումս և զմատուն։ բան՝ Ա՛ւ փշրամն։ լծ՝ Ո՞ր կորոյս ադամ՝ ի դրախտին՝ զնոյն ես ընկալ յայ յաւետարանէն։ բան՝ Ա՛ւ պարզևն։ լծ՝ Ո՞ հոգին սբ ասէ։ բան՝ Ա՛ւ սանդն։ լծ՝ Ո՞ կարգս քրիստոնէից նախանձս ասէ զոր առի՛ ի պահել յօր միրուձեն։ բան՝ Ա՛ւ անուանն։ լո՛ծ՝ Քրիստոնեայ։ բան՝ Ո՞ր դրելն խակ մեծ է։ լո՛ծ՝ Ո՞ր ինչ խօսեցար՝ կարծեմ թէ ոչ աշխարհս բաւական է ըստ յօհաննու։ Ա՛ն կամ զայն ասէ, թէ մեծ և սարսափելի է գործ թէ ոչ մարդ եղիւ։ Կամ զմեղացն ասէ, թէ այնքան զերծայ որ թիւր չկայ իմ չարեացն։

բան՝ Ո՞ քրիստոնէական վերնամարտուն։ լծ՝ Քրիստոն մեղք ասէ զայն՝ որ թիւրուրին զաստ առնեն. և այն պիսին մահապարտ է՝ անբարեխօս. ոչ և մանասէ՛ էր։ Ա՛ն կամ զայն ասէ, որ զպատկեր ջրհեղեղին

ձարուք առնու՝ եթե առ ձեզ։ Ո՛չ նորա օրինակելով
բհիցն ընդ Մէլխիա ածէին մանաւանդ առելով, զար
ի նորումն զձրից պարգևաց՝ ի մրընչեանալ մարգա
ն՝ Ո՛ այս աւետարար յիշատակս
լիմն մանանաւորաց։ եթ՝ Ո՛ որ ընդ մէջ
ղութիւն։ և ես այժմ ընդ նմին։ բան՝ Ո՛ զի ընդ
ընդարձակ ։ զոր եթե զայս սողոմոն և եհղաս թա
բացեր և արձակեցեր զնորհս լայնս և պայծառս ։
Հացն, ի նորումն իւր իսկ սողոմոնի և ինձ ընդ նմին՝
Ենեղ պատուհանիւ ընդ աղօտ ծագեր գնշոյլս շնոր
դուստ շնորհն որ ի հնումն իջուն ընդ լուսարանիւ
Ո՛ ի հնումն ընդ աղօտ էր թողուին, և ի նորումն՝
ղութիւն։ և ես այժմ ընդ նմին։ բան՝ Ո՛ որ ընդ մէջ
մանն՝ զամբիոյ պատկեր պղծոյն քանայ՝ ձուլեցաց
մանասէ և կանգնեաց ի ջորս դէմս նը տաճարին ։
Ո՛ ի յամէն դրանէ ընդ որ և մտանեն ի տաճարն՝
երկրպադութիւն առցէ ։ և այն էր պատկեր, այս
ինքն օրինակ աւերածոյն և պղծոյն անապատի, որ
յապայս լինելոց էր զոր եթե դանիէլ ։ զի անա
պատն՝ զաւերն ցուցանէ ։ որ եղև երուսաղէմի յա

Ընդ գերութեանն անտիոքայ և տիտոսի։

Լ՝ածոյն ծնեալ ի Լիբոյ։

բան՝ Կ րկին ընդ միոյ հաճեցար ։ զ՝ Ընդ միոյ իմոյ
ողորմութ՝ կրկին ընորհես ։ աստ զհարիւրապատիկն,
և անդ զկենան յաւիտենականս։ բան՝ Ո՛ անդուստ
զմուտս ։ զ՝ Ո՛ հինն ընդ նորս համեմատէ ։ զան
դուստ շնորհն որ ի հնումն իջուն ընդ լուսարանին
Ենեղ պատուհանին ընդ աղօտ ծագեր գնշոյլս շնոր
հացն, ի նորումն իւր իսկ սողոմոնի և ինձ ընդ նմին՝
բացեր և արձակեցեր զնորհս լայնս և պայծառս ։
Ո՛ ի հնումն ընդ աղօտ էր թողուին, և ի նորումն՝
ընդարձակ ։ զոր եթե զայս սողոմոն և եհղաս թո
ղութիւն։ և ես այժմ ընդ նմին։ բան՝ Ո՛ որ ընդ մէջ
մանն՝ զամբիոյ պատկեր պղծոյն քանայ՝ ձուլեցաց
մանասէ և կանգնեաց ի ջորս դէմս նը տաճարին ։
Ո՛ ի յամէն դրանէ ընդ որ և մտանեն ի տաճարն՝
երկրպադութիւն առցէ ։ և այն էր պատկեր, այս
ինքն օրինակ աւերածոյն և պղծոյն անապատի, որ
յապայս լինելոց էր զոր եթե դանիէլ ։ զի անա
պատն՝ զաւերն ցուցանէ ։ որ եղև երուսաղէմի յա

Ընդ գերութեանն անտիոքայ և տիտոսի։

ու՝ ինձ լինելոց էր դառնալ՝ ինա հաւատով, և նա՝ ինձ գթութիւն ասիրով։ բան՝ Ի շրթունս մեր ձայնիւ լե՛ր աստ՝ հայր մեր որ յերկինս։ Նո՛ւ կամ թէ՝ թողել լեցին քեզ մեղք քո։ Ո՛ նոյն և արդ ամ քա հանայ ասէ. և կամ զեռւի պատգին ասէ, այս է մար մին իմ։ բն՝ Ն՛ հաւորն է լե՛ Ն՛ ձ լինիմք՝ ի լոյսդ խառ նելով։ զայս կարեալ խոստումն օրէնքն ոչ ունէր։

Լ ուծմունք ծիւ երորդ Ի՛ լիոյն։

բան՝ Վարձրն՝ քեզ հոսանո՛ւտ է։ լե՛ Ա՛ պ պարիսպն երիքովն։ և լոյծն պինդ, որպ ծուին և յորդանան։ Ո՛ւրն՝ ցօղ, ոպ երեք մանկանցն. և անձրևն՝ բոց, ոպ սոդոմայն։ բան՝ Ո՛ քարն բաւեաս։ լե՛ Ա՛ րպ ասէ կարծ է ձ՛ ի քինոց յարուցանել որդիս աբրհմու։ բն՝ Ն՛ շունչ արձան։ լե՛ Ա՛ինն զովասյէ։ բան՝ Ո՛ մա տուցեն։ լե՛ Ո՛ ջուշան՝ ի ծերոցն։ բան՝ Ո՛ պարտա ւորն։ լե՛ Ո՛ մաքսաւորն՝ զաւազակն՝ և զպոռնիկն։ բան՝ Ո՛ կարծեցեալն մաքուր։ լո՛ Փարիսեցին։ բան՝ Ո՛ մատնեալն հաղթիչ։ լե՛ Ա՛ինն տեւաստես, և միւս կինն կարիամեալ ձ՛ ը ամե՛ ՝ի սատանայէ՛։ բան՝ Խորտակեալ զլուծն։ լե՛ Ո՛ օրինացն՝ աւետա րանաւն, և զզոհադործուին՝ քո կենդը պտղաւն։ բան՝ Ն՛ ո մեղս կենդանու՛։ լե՛ Ա՛ եղայց կենդանու թին յանդամն մարմնոյս, թէ և բիւր ամաց ունիցիմ, որքան կարէ զօրել՝ յորժամ դու վե՛ մեր զենանիս օրըստօրէ անպարտկանդ մահու։ բան՝ Ամով վե՛ իմ։ լո՛ Ի դէմն իմ մատուցանիս, և բբր ընդ քոյդ էութե՛ ես լցեմ կզօրդեալ մարմնով և միացեալ. և ես մատուցանիմ ընդ քեզ պարունակողիդ զիս։

զի ես՝ դու եմ. և դու՝ ես ես՝ միութեամբն։ և
վասն իմ դուն մատուցանիս, և քեզ՝ ես պատարագ։
բան՝ Նո՛ւ յիմ անուն յանցաւորապես։ և՝ Ոչ ու օր
զաւուր յիմ անուն մեռանիս յանցաւորաւն, ոչ թէ
կամաւ ընդ քեզ՝ ես մեռանիմ։ բան՝ Ամն ողբաւոր։
և՝ Ո՞ւր մի աղօթող այնպես ասէր, որ անհաւատալի
թըւէր, մեծ և անկշռելի առ սմին քննէր և ասէր՝
առ պատարագիս մատուցումն և անյարմար անձին։
Նա՛յս է մեղուցեալ անձին յոյս դնէր. և մեղուցելն
ոչ յարմարի քի մարմնոյն. կամ թէ անյարմար բանս
ասէր։ Նո՛ւ այն է զոր ասէր, հաւատ զիտաւս և զեր
ջանկուէ՛ի յիշատակէ մահուն քի, այսինքն՝ի պա
տարագին առնել ընդունիլ՝ քան թէ մարտիրոսու
թէ իսկ, և կամ այլ առաքինութէ. այս է ուղղութէն։
Իմ թշնառութէ մարմինս որ ուղղութէ վախճանելով
էջ հաւասար, այլ և ոչ մարտիրոսութէ կատարեալն՝
այն փառացն որ՝ի հաղորդութէն քի մարմնոյն լինին։
Ո՞ անձառութէ խորհրդոյս զոր նա ասէ այսու տե
սից՝ որ զինի ասէ։ Նո՛ւ թէ և մաքուր զէ անձամբ՝
առանց պատարագի էջ կատարեալ։ Նո՛ւ սոյնպէս
յուսայր աղաչողն թէ մեղաւորիս մասին կրկին մա
տուցար բաժին՝ քան մաքրոցն։ Իբրև այն թէ՝ ես
եղեր ձմարիտ։ Ո՞յսինքն մեղաւոր։ Նո՛ւ զիմս գա
ժանութ ընդ քումդ համեմատութէ խառնեալ՝ պատա
րագեալ՝ինչութ զանգուածոյ. այսինքն նիւթական
մարմնովդ։ բան՝ Անհնարաւոր ախտ։ և՝ Այս դեռ
ողբոյն ասէ՝ի՛նչեր ցուցնէ զհաղորդութէ քաւելոյն
քան զվկայական արեամբ կատարելոյն։ Զուսոյց օրի
նակ ասէր յարդաւորութէ գրել զնս՝ի փառս՝ այսմ

փրկանօք մարմնոյ և արեան նո. այսինքն թէ՝ այս ՚ի վեր է քան զքահանայ ընդունիլ և Թողուի և շնորհս ունի թէ զայս բանական համարէր և ասէր սոյնպես, քահանայի՝ քան զմարտիրոսուի և զառաքինութեի: բան՝ Տուր խոցելոյս: լծ՝ Օ սկիզբն ճառիս՝ աղերսականն բանիւ խօսէր. և ապա ՚ի միջէ ճառ զղջութիւն բանմինչև ցայժմ և արդ՝ սկսանի դարձեալ յաղաչականս: բան՝ Աշմարիտ և անխաբելի: լծ՝ Ա՛յ մեծ համբերը զմիշատակ մահուն քի քան զքահանայի և զողորմուի, իսկ ես ասեմ քահանայ բժշկեա նախ, զի ոչ թէ ՚ի միջ ղուցիլս բնակիս դու, այլ ՚ի նոսա: բան՝ Ա՛սա տարղուսերմանն: լծ՝ Ա՛սա ջափոյ սերմանն, ոչ ասէ պօղոս զնոյն սերմանէ ոք՝ զնոյն և հնձէ. և որ սերմանէ ՚ի մարմինն ՚ի մարմնոյ անտի հնձէ զօրութիւն լուցկի հրոյ: բան՝ Ա՛ջացուածոյն: լծ՝ Օ ՚ի ճառադայթ արդեան՝ է մարմին և արիւն ոն. և մեղուցելոյն՝ նախ քան զքահանայի ընդունիլն մերձենալ՝ ոչ ընդունի զօրութիւն, այլ հիւանդանայ. ըստ այնմ, վասն այսորիկ իսկ են ՚ի ձեզ բազում հիւանդք և ախտաժէտք:

Ա՛ռաքեալս ձգէ երդս Աւետեան:

բան՝ Ա՛սաեղբ ցնդելն և կամ դուամարին: լծ՝ Ա՛րէք դաւն և լուսին. որ ՚ի ժամանակի՝ հանդէպ միմեանց լինին, և երբեմն բաժանին. նմանապես և ամ մոլորականք: բան՝ Ոտքայ և ոտղիբայ: լծ՝ Ոտք կանայք էին յեգիպտոս՝ որով նախատէ զնէ մրդեն եզեկիէլ նախ թէ՝ աղիւ ոչ էին աղեալ իսակուէթ պօղոսի, այսինքն անժամ ծննդեամբն, որ է վիժածն. անհաս ՚ի ծնունդ անբիծ և անաղ. և այս կրկին նախատ

որ ողջայ և ողջակիզայ որդիս ասէ զնոսա։ բան՝ Ա՛ստուած
տուիչ ասելի է։ ես՝ Ոչ ինձ զօրինակիդ զոր ասացի՝
ես ձգմարտութիւն օրինակին՝ ասելի եմ առաքել։

Ի սկսման ճառին Գողիաթայ։

բան՝ Հաճախանաճոր գործաւար։ ես՝ Սաղմոսն ինձ
դաշնաճոր վերկացու լինի կռուիլ ընդ նմա։ բան՝ Որա
ճառնս դրեմ։ ես՝ Ոչ թէ ոչ դոյ ինձ հնար ի բարիս.
ես միայն երգ-անելի, քան այլոց վերն իմ. որ թէ նոքա
պատճառք երեն, և անիծեցի. կամ զայրացուցին,
և հարին։ բան՝ Ո՛ ըմբաղաք։ ես՝ Ի ըմճռանաք, ժղանք,
զոր ժղեցայ ի յերկրի. և զաչս ի գլուխն քո ոչ
եռաս ըստ իմաստնոյն բանի. վայ ընկալայ սատակաւոր։
Այն ասէ զբան սաղմոսին ի դիմաց այ, Որ յարիցէ
ընդիս ի վերս չարաց։ Ա՛յսինքն՝ Թէպէտ քաղաք և
ներօղ եմ, բայց յորժամ ըստ գործոց հատուցանեմ,
ո՛ յերկրաւոր տանջանացս հաճասարի այնմ զոր ես
ածեմ ի վերս, որպէս զԵրեհեղէն, և զԵրացան անձրևն
ստոմայ, և որպէս զԵրախառն քարեայ կարկուտն
երկթոմբ, և զայլն ամ, Թո՛ղ զմարն յաւիտենական։
Ա՛յսքան ի դիմաց իւր առել ասէ, ո՛ յարիցէ և հա
հասարեացի ինձ ի բարիս։ բան՝ Համատակի ոմեմն։
ես՝ Պղատոնն, որ անց զմարն չար՝ ոչ գիտողացն զնոա։
ոչ ասէ, մահ գիտելի կեանք է, և մահ անգիտելի
մահ է. և սաղմոսն ասէ՝ մահ մեղաւորին չար է։

Ի սկսման ճշդութեան Գողիաթայ։

բան՝ Պոյուն երդիս վիմակին։ ես՝ Արան և երդն
որ են պատճառք կենդանութեան մարդկան՝ կախուղ են
առ ի զգալ զցաւս հոգւոյն. իսկ քարացեալ սիրտն

Թիւնդ և վնեռոլու Թիւն քո քարոզեն։

Յբ Ո.

բան՝ Ենայն ած աշունչ դիրք ասեն, որ զողորմո-
ւն ած ոչ զոք ունիմ որ ած է զես յաւաղանն։ բան՝ Ասեն դիրք
անկեալ էր ի մահիճն լըտամ, աղաղակեր Թէ ոչ զոք
ի մինչ ըմ՝ Ասփողն և խարդախողն անուն է։ Ո ի
և ապա այլքն համարձակեցան։ բան՝ Ո ատուկ
և ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ։ բան՝ Զեռներէց սկզբ
նաւոր։ ի Ո ի զառաջին ապտակն յիր՝ նա էած ,
ոչ իմանայ։ Ո ի ի կաղմուԹի մարդոյն՝ կենդա-
նուԹին ի սիրան է, և առողջուԹին ի լերդն. արիուԹին
յերիկամունան, և իմաստուԹին յուղեղն։ ոչ բանն
ի միան. խօսքն ի լեզուն. Հաճն ի բերանն. տեսու-
Թին ի աչքն. լուրն ի ականջն. Հոտն ի քիթն. ար
ձեատն ի ձեռն. գնալն ի յոտն։ բան՝ Որինակն ան
նըմ էր։ ի Ասխատաւորքն, ոչ ի հինն մատչէին դա
տարկաձեռն առաջի խորանին։

Ի ՈՒՆՆԱՆ ՅՆԷՈՒԴ ՊՈԼԻՈՆ։

բան՝ Մենապատառ։ ի պրաքարշ և աստ և անդ
ցնդեալ և քարշել և ցրՀեալ։ բան՝ Ո անմանն ինձ
կամ։ ի Ար մեղուցելոյն իմոց և արտմեցուցչացն
աղօԹս արարի, և Թողուի Հայցեցի, և այն անման
էր ինձ. զի տկար եմ. իսկ քո ընտանի բարերարու-
Թեդ որքան առաՀել պարտ է Թողուլ։

Ի ՈՒՆՆԱՆ ՅՇԷՈՒԴ ՊՈԼԻՈՆ։

բան՝ Ա ստ ձայնին դաՀԹի և ըստ մովսէս։ ի Ար
և կարգեցին քահանայիցն օրհնել ժողովուրդն ա
սելով, ած ողորմեսցի ձեզ և օրհնեսցէ զձեզ. զայս
մովսէս կանոնեաց՝ և դաՀԹի շրջեաց ասելով, ած
ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ։ բան՝ Զեռներէց սկզբ
նաւոր։ ի Ո ի զառաջին ապտակն յիր՝ նա էած ,
և ապա այլքն համարձակեցան։ բան՝ Ո ատուկ
ըմ՝ Ասփողն և խարդախողն անուն է։ Ո ի մինչ
անկեալ էր ի մահիճն լըտամ, աղաղակեր Թէ ոչ զոք
ունիմ որ ած է զես յաւաղանն։ բան՝ Ասեն դիրք
ի Ենայն ած աշունչ դիրք ասեն, որ զողորմո-
Թիւնդ և վնեռոլու Թիւն քո քարոզեն։

Յբ Ո.

պա

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԾԹԵՑՈՒ ՎԱԼԵՍԻՈՅ։

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԾԹԵՑՈՒ ՎԱԼԵՍԻՈՅ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԼԱՏՈՆԻ ՎԱԼԵՍԻՈՅ։

զմիտս մարդկին զոր ի քեզ յանկեա՝ կենաց փայտին
քաղցրացուցել՝ կենաց եռուր պատճառս, ոյնպես և
ի ծառոյն կամ էարբ՝ աղաւնիեց թէ դառն է. և երկրդ
խմեց և ասաց՝ մեռայ։ և ոչ զջուրն զայն փայտիւն
առաջին որ էարբ՝ աղաւնիեց թէ դառն է. և երկրդ
դեամն՝ ծարաւել յանապատին և հանդիպել աղբերն,
և ոչ ընդ սոդոմայեցոցն պատժել։ բան՝ Օ մեռային
զոր եցոյց՝ և ընկենուլ ի ջուրն մեռային. և դառնու
ղուամայ աղ և արձան. ոչ ընդ դատերացն պահեալ,
ըրկեալ բնութի ի նոյն արձանի։ ջ Կինն
Ծնոող Կիր Երդ Վ Լեոյն։
բան՝ Ա

ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Ընդ Ա. Ղուկաս։

Ա. Ի սկզբանէ էր Բանն, և Բանն էր առ Աստուած, և Աստուած էր Բանն։ Ի սկզբանէ էր առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեն, և առանց նորա ոչ ինչ եղև, զոր եղեալ է։ Ի նմա կեանք էին, և կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յխաւարի լուսաւորէ, և խաւարն զնա ոչ ըմբռնեաց։ Եղև մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նորա Յովհաննէս։ Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, ոչ յակամայ կամաց, ոչ յարանց, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Եւ Բանն մարմին եղև, և բնակեաց ի մեզ, և տեսաք զփառս նորա, փառս իբրև միածնի յհաւր, լի շնորհաւք և ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, և աղաղակէ՝ ասելով. Սա էր, զոր ասացի, Որ յետ իմոյ գալոցն՝ առաջի իմ եղև, զի նա էր յառաջագոյն քան զիս։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, և շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն և ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղև։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածինն Որդի, որ է յգիրկս հաւր, նա պատմեաց։

Բ. Եւ սա է վկայութիւն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին հրեայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս և ղեւտացիս, զի հարցանիցեն զնա՝ թէ դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովանեցաւ, և ոչ ուրացաւ, և խոստովանեցաւ՝ թէ ես ոչ եմ Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա՝ թէ ապա ո՞վ ես դու, Եղիա՞ ես դու։ Եւ ասէ՝ ոչ եմ։ Մարգարէ՞ ես դու։ Եւ պատասխանի ետ՝ ոչ։ Ասեն ցնա՝ ապա ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք առաքելոցն։ Զի՞ ասես վասն քո անձին։ Ասէ՝ ես ձայն մի եմ, որ կարդայ յանապատի, ուղղեցէք զճանապարհ Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։ Եւ առաքեալքն էին յՓարիսեցւոց։ Եւ հարցին զնա՝ և ասեն ցնա՝ զի՞ մկրտես, եթէ դու ոչ ես Քրիստոս, ոչ Եղիա, ոչ մարգարէ։ Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս՝ ասելով. Ես ջրով մկրտեմ զձեզ, բայց յետ իմոյ գալոցն՝ որ յառաջ իմ եղև, զոր ես ոչ արժանի եմ լուծանել զկօշիկ ոտից նորա։ Զայս ամենայն յԲեթաբարա յայնկոյս Յորդանանայ ասացին, ուր Յովհաննէս մկրտէր։ Ընդ միւսում օրն տեսանէ Յովհաննէս զՅիսուս գալով առ ինքն, և ասէ՝ Ահա Գառն Աստուծոյ, որ վերանայ զմեղս աշխարհի։ Սա է, զոր ասացի, Որ յետ իմոյ գալոցն՝ առաջի իմ եղև, զի նա էր յառաջագոյն քան զիս։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ զի յայտնեսցի յԻսրայէլ, վասն այսորիկ եկի ես մկրտել ջրով։ Եւ վկայեաց Յովհաննէս՝ ասելով. Տեսի զՀոգին իջանելով իբրև զաղաւնի յերկնից, և հանգեաւ ի վերայ նորա։ Եւ ես ոչ ճանաչէի զնա, այլ որ առաքեաց զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս՝ Յորում տեսանիցես զՀոգին իջանելով և հանգչելով ի վերայ նորա, նա է որ մկրտէ Հոգւով Սրբով։ Եւ ես տեսի, և վկայեցի, թէ սա է Որդի Աստուծոյ։

Գ. Յաջորդ օրն կայր Յովհաննէս և երկու ի աշակերտաց նորա։ Եւ հայեցեալ ի Յիսուս որ գնայր, ասէ՝ Ահա Գառն Աստուծոյ։ Եւ լուան երկու աշակերտքն նորա զբանն, և գնացին զհետ Յիսուսի։ Դարձեալ Յիսուս հայեցեալ ետես զնոսա գնացեալս զհետ իւր, և ասէ ցնոսա՝ Զի՞ խնդրէք։ Եւ նոքա ասեն ցնա՝ Ռաբբի, որ թարգմանի Վարդապետ, ուր բնակեցար։ Ասէ ցնոսա՝ Եկայք և տեսէք։ Եկին և տեսին զուր բնակեցաւ, և մնացին առ նովաւ յաւուրն յայնմիկ։ Եւ էր ժամ մոտ տասներորդի։ Էր Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի, մի ի երկուց որ լուան ի Յովհաննու, և գնացին զհետ նորա։ Գտանէ նա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, և ասէ ցնա՝ Գտաք զՄեսիա, որ է թարգմանի Քրիստոս։ Եւ տարեալ զնա առ Յիսուս։ Եւ հայեցեալ Յիսուս ասէ՝ Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ է թարգմանի Պետրոս։ Յաջորդ օրն կամեցաւ Յիսուս երթալ յԳալիլեա, և գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա՝ Հետեաց ինձ։ Էր Փիլիպպոս յԲեթսայիդա, ի քաղաքէ Անդրէասի և Պետրոսի։ Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա՝ Զոր գրեաց Մովսէս յօրէնսն և մարգարէքն, գտաք զՅիսուս որդի Յովսեփայ յՆազարեթէ։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ՝ Ի Նազարեթէ կարող է ինչ բարի լինել։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս՝ Եկ և տես։ Տեսանէ Յիսուս զՆաթանայէլ գալով առ ինքն, և ասէ վասն նորա՝ Ահա իսրայէլացի ճշմարիտ, յորում նենգութիւն ոչ է։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ՝ Ուստի զիս ճանաչես։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա՝ Յորժամ էիր դու ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ։ Պատասխանի ետ Նաթանայէլ և ասէ ցնա՝ Ռաբբի, դու ես Որդի Աստուծոյ, դու ես Թագաւոր Իսրայէլի։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա՝ Զի հաւատացեր, զի ասացի ցքեզ, թէ տեսի զքեզ ներքոյ թզենւոյն, մեծագոյնս քան զայս տեսցես։ Եւ ասէ ցնա՝ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալս, և զհրեշտակս Աստուծոյ ելանելով և իջանելով ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։

Դ. Եւ երրորդ աւուր հարսնիք եղեն ի Կանա Գալիլեացւոց, և էր մայր Յիսուսի անդ։ Կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն նորա ի հարսնիսն։ Եւ պակասեաց գինի, և ասէ մայր Յիսուսի ցնա՝ Գինի չունին։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Զի՞ ինձ և քեզ, կին, դեռ չեկն ժամ իմ։ Ասէ մայրն ցսպասաւորսն՝ Զոր ինչ ասիցէ ձեզ, արարէք։ Էին անդ վեց ագամ քարէ, դրուեալ ըստ սահմանի սրբութեան հրէից, տարողութիւն իւրաքանչիւր երկուց կամ երից չափոց։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ Լցէք զագամսդ ջրով։ Եւ լցին զնոսա մինչև ի բերան։ Եւ ասէ ցնոսա՝ Մատուցէք այժմ և տարէք առ տեառն տնօրինի։ Եւ տարին։ Եւ որպէս ճաշակեաց տնօրինին զջուրն որ եղեալ էր գինի, և ոչ գիտէր զորմէ էր, այլ սպասաւորքն գիտէին որ էին առեալ զջուրն, կոչէ տնօրինին զփեսայն, և ասէ ցնա՝ Ամենայն մարդ զլաւն գինին նախ դնէ, և յորժամ արբեցեալ լինիցին, զվատթարն. դու զլաւ գինի մինչև ցայժմ պահեցեր։ Զայս սկիզբն նշանաց արար Յիսուս ի Կանա Գալիլեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր, և հաւատացին ի նա աշակերտքն նորա։ Յետ այսորիկ իջին նա և մայր նորա և եղբարք նորա և աշակերտքն նորա ի Կափառնայում, և ոչ բազում աւուրս մնացին անդ։

Ե. Եւ մերձեցաւ զատկն հրէից, և ելին Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ գտանէ ի տաճարին զվաճառականս ոչխարաց և եզանց և աղաւնեաց, և զդրամակերսն նստեալս։ Եւ արարեալ մտրակ ի պարսպէն՝ հանդերձ ոչխարաւքն և եզովքն հանեալ արտաքս յաւուրն յայնմիկ։ Եւ ասէ ցվաճառականսն՝ Զայս տարէք անտի, մի արասջիք զտուն հաւր իմոյ տուն վաճառի։ Յիշեցին աշակերտքն նորա զի գրեալ է՝ Նախանձ տանն քո կերեալ է զիս։ Ասեն հրեայքն ցնա՝ Զի՞ նշան ցուցանես մեզ, զի այսպէս առնես։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա՝ Քակեցէք զտաճարս զայս, և յերիս աւուրս կանգնեցից զնա։ Ասեն հրեայքն՝ Քառասուն և վեց ամ շինեցաւ տաճարս զայս, և դու յերիս աւուրս կանգնեցես զնա։ Նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ։ Եւ յորժամ յարոյց զնա յերկրորդելն, յիշեցին աշակերտքն նորա զի զայս ասաց, և հաւատացին գրոցն և բանին զոր ասաց Յիսուս։ Եւ յորժամ էր յԵրուսաղէմ ի տաճարին զատկին, բազումք հաւատացին յանուն նորա, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր։ Եւ Յիսուս ոչ ինքն հաւատայր զանձին ընդ նոսա, վասն զի ինքն գիտէր զամենեսեան, և ոչ պիտոյ էր նմա զի վկայեսցէ ոք վասն մարդոյ, զի ինքն գիտէր զոր ինչ էր ի մարդոյ։

Զ. Էր մարդ մի յազգէ փարիսեցւոց, անուն նորա Նիկոդեմոս, իշխան հրէից։ Սա եկն առ Յիսուս գիշերի, և ասէ ցնա՝ Ռաբբի, գիտեմք զի յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ, զի զայսոսիկ նշանս զոր դու առնես՝ ոչ ոք կարէ առնել, եթէ ոչ եթէ Աստուած իցէ ընդ նմա։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա՝ Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի վերստին, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ։ Ասէ ցնա Նիկոդեմոս՝ Զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանել, որ ծեր է, միթէ կարէ երկրորդ անգամ մտանել ի արգանդ մաւրն իւրոյ և ծնանել։ Պատասխանի ետ Յիսուս՝ Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնանիցի ջրով և Հոգւով, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։ Որ ծնեալ է ի մարմնոյ, մարմին է, և որ ծնեալ է ի Հոգւոյ, հոգի է։ Մի զարմանար զի ասացի ցքեզ, թէ պարտ է ձեզ վերստին ծնանել։ Հովն ուր կամի՝ փչէ, և զձայնն նորա լսես, այլ ոչ գիտես զորմէ գայ և ուր երթայ։ Այսպէս է ամենայն որ ծնեալ է ի Հոգւոյ։ Պատասխանի ետ Նիկոդեմոս և ասէ ցնա՝ Զիա՞րդ կարեն այսոքիկ լինել։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա՝ Դու ես վարդապետ Իսրայէլի, և զայսոսիկ ոչ գիտես։ Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զոր գիտեմք խոսիմք, և զոր տեսաք վկայեմք, և վկայութիւն մեր ոչ առնուք։ Եթէ զերկրաւորսդ ասացի ձեզ, և ոչ հաւատայք, զիա՞րդ եթէ ասիցեմ ձեզ զերկնաւորսն հաւատասջիք։ Եւ ոչ ոք համբարձաւ յերկինս, բայց որ իջեալ է յերկնից, Որդի մարդոյ որ է յերկինս։ Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զպատկեր օձին յանապատի, նոյնպէս պարտ է բարձրանալ Որդւոյ մարդոյ, զի ամենայն որ հաւատայ նովաւ՝ մի կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի այսպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչև զմիածին Որդին իւր ետ, զի ամենայն որ հաւատայ նմա՝ մի կորիցէ, այլ ունիցի կեանս յաւիտենական։ Զի ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր յաշխարհ, զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի կեցուսցէ զաշխարհ նովաւ։ Որ հաւատայ նմա՝ ոչ դատի, և որ ոչ հաւատայ՝ արդեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյ Աստուծոյ։ Եւ այս է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զխաւարն քան զլոյսն, զի չար էին գործք նոցա։ Զի ամենայն որ չարիս առնէ, ատէ զլոյսն, և ոչ գայ առ լոյսն, զի մի յանդիմանեսցին գործք նորա։ Եւ որ առնէ զճշմարտութիւն, գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, զի յԱստուծոյ են գործեալ։

Է. Յետ այսորիկ եկն Յիսուս և աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանի, և անդ հանգոյն ընդ նոսա և մկրտէր։ Էր և Յովհաննէս մկրտէր յԱինոն մերձ ի Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, և գային և մկրտէին։ Զի ոչ էր տակաւին արկեալ Յովհաննէս ի բանտ։ Եղև ուրեմն հարցումն աշակերտաց Յովհաննու ընդ հրեայսն վասն սրբութեան։ Եւ եկին առ Յովհաննէս և ասեն ցնա՝ Ռաբբի, որ էր ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանայ, զոր դու վկայեցեր, ահա նա մկրտէ, և ամենեքեան գնան առ նա։ Պատասխանի ետ Յովհաննէս և ասէ՝ Ոչ կարէ մարդ առնուլ զինչ ոչ տացի նմա յերկնից։ Դուք ինքեանք վկայեցէք ինձ, զի ասացի, թէ ես ոչ եմ Քրիստոս, այլ առաքեալ եմ առաջի նորա։ Որ ունի զկին՝ նա է փեսայ, իսկ բարեկամ փեսային որ կայ և լսէ զնա, ուրախութեամբ ուրախանայ ձայնէ փեսային։ Այսպիսի ուրախութիւն իմ լցեալ է։ Նա պարտ է աճել, և ես պակասել։ Որ յերկնից գայ՝ վերագոյն քան զամենեսեան է, և որ յերկրէ՝ յերկրէ է, և յերկրէ խօսի։ Որ յերկնից գայ՝ վերագոյն քան զամենեսեան է։ Եւ զոր ետես և լուաւ՝ զայն վկայէ, և վկայութիւն նորա ոչ առնուն։ Որ առնու զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց թէ ճշմարիտ է Աստուած։ Զի զոր առաքեաց Աստուած՝ զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ տայ Աստուած զՀոգին չափով։ Հայր սիրէ զՈրդին, և ամենայն ինչ ետ ի ձեռն նորա։ Որ հաւատայ Որդւոյ՝ ունի կեանս յաւիտենական, և որ ոչ հաւատայ Որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։

Ը. Եւ գիտաց Յիսուս զի լուան փարիսեցիքն եթէ Յիսուս զաշակերտս առնու և մկրտէ զբազումս քան զՅովհաննէս, թէպէտ և ինքն Յիսուս ոչ մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա։ Եւ թողեալ զՅուդէա գնաց կրկին յԳալիլեա։ Եւ պարտ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա։ Եւ գայ յաւան մի Սամարացւոց, որ կոչի Սիւքար, մերձ ի դաշտն զոր ետ Յակոբ Յովսեփայ որդւոյ իւրում։ Էր ուրեմն աղբերն Յակոբայ անդ։ Եւ Յիսուս յոգնեալ ի ճանապարհէն նստէր ի վերայ աղբերին։ Ժամ մոտ վեցերորդի։ Գայ կին մի Սամարացի քաղել ջուր։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Տուր ինձ ջուր արբուցանել։ Զի աշակերտքն նորա գնացեալ էին ի քաղաքն զկերակուր գնել։ Ասէ ցնա կինն Սամարացի՝ Զիա՞րդ դու հրեայ իմ ես, ուստի ինձ ջուր խնդրես, կնոջ Սամարացւոյ։ Զի ոչ գործակցին հրեայքն Սամարացւոց։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա՝ Եթէ գիտիցես զպարգեւն Աստուծոյ, և զորմէ ասէ ցքեզ՝ տուր ինձ ջուր արբուցանել, դու խնդրեցեր ի նմանէ, և ետ քեզ ջուր կենդանի։ Ասէ ցնա կինն՝ Տէր, ոչ ունիս զինչ քաշել, և ջրհորն խոր է, զիա՞րդ ունիցիս զջուրն կենդանի։ Զի՞ մեծ ես դու քան զհայր մեր Յակոբ, որ ետ մեզ զջրհորդ զայդ, և ինքն արբ ի նմանէ, և որդիք նորա, և անասունք նորա։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա՝ Ամենայն որ արբանիցէ ի ջրոյ զայդմանէ՝ ծարաւի լինիցի դարձեալ, իսկ որ արբանիցէ ի ջրոյ զոր ես տացեմ նմա՝ մի ծարաւի լինիցի յաւիտեան, այլ ջուրն զոր ես տացեմ նմա՝ աղբեր ջրոյ լինիցի նմա ի կեանս յաւիտենական։ Ասէ ցնա կինն՝ Տէր, տուր ինձ զայդ ջուր, զի մի ծարաւի լինիցիմ, և մի գայցեմ հանել ի սմանէ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Երթ կոչեա զայր քո, և եկ անդրէն հոս։ Պատասխանի ետ կինն և ասէ՝ Չունիմ ամուսին։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Լաւ ասացեր, թէ չունիմ ամուսին, զի հինգ ամուսին ունէիր, և որ այժմ ունիս՝ ոչ է քո ամուսին, զայդ ճշմարիտ ասացեր։ Ասէ ցնա կինն՝ Տէր, տեսանեմ զի մարգարէ ես դու։ Հարքն մեր զամենեսեան սեան այսր սիրեն զնա. և զամ մեղաւորս՝ սատակէ նոր։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Հաւատա ինձ, կին, զի գայ ժամ, յորում ոչ յայսմ սեան և ոչ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցէք Հաւր։ Դուք երկիր պագանէք զոր ոչ գիտէք, մեք երկիր պագանեմք զոր գիտեմք, զի փրկութիւն յհրեայսն է։ Եւ գայ ժամ, և այժմ է, յորում ճշմարիտ երկրպագուք երկիր պագանիցեն Հաւր ի հոգւով և ի ճշմարտութեան, զի և Հաւր այնպիսիս խնդրէ զերկրպագուս իւր։ Հոգի է Աստուած, և որ երկիր պագանեն նմա՝ հոգւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր պագանել։ Ասէ ցնա կինն՝ Գիտեմ զի Մեսիա գայ, որ կոչի Քրիստոս, յորժամ եկեսցէ նա, նա պատմեսցէ մեզ զամենայն ինչ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Ես եմ, որ խօսիմ ընդ քեզ։ Եւ ի սմին ժամու եկին աշակերտքն նորա, և զարմացան զի ընդ կնոջ խօսէր, բայց ոչ ոք ասաց՝ Զի՞ խնդրես կամ զի՞ խօսիս ընդ նմա։ Եւ թողեալ կինն զջրհորդն իւր գնաց ի քաղաքն, և ասէ ցմարդիկն՝ Եկայք և տեսէք զմարդ մի որ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի, միթէ նա է Քրիստոս։ Եւ ելին ի քաղաքէն, և գային առ նա։ Ի միջոցի նորա խնդրէին աշակերտքն նորա՝ ասելով. Ռաբբի, կեր։ Եւ նա ասէ ցնոսա՝ Ես կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուք ոչ գիտէք։ Ասեն աշակերտքն ցմիմեանս՝ Միթէ ոք բերեալ է նմա կերակուր։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ Կերակուր իմ է կամել զկամս Հաւր իմոյ, որ առաքեաց զիս, և կատարել զգործ նորա։ Ոչ ասէք դուք՝ եթէ ամիսք չորք են, և հունձք գան։ Ահա ասեմ ձեզ, ամբարձէք զաչս ձեր, և տեսէք զանդս, զի սպիտակ են արդէն ի հունձս։ Եւ որ հնձէ՝ վարձս առնու, և ժողովէ զպտուղ յկեանս յաւիտենական, զի և որ սերմանէ և որ հնձէ՝ միանգամ ուրախ լիցին։ Զի ի սմանէ է ճշմարիտ բանն՝ Ոմն է որ սերմանէ, և այլ ոմն է որ հնձէ։ Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստակեցէք, այլ դուք ի վաստակոց նոցա մտէք։ Եւ բազումք յսամարացւոցն հաւատացին ի նա վասն բանի կնոջ վկայելոյ, եթէ ասաց ինձ զամենայն զոր ինչ արարի։ Եւ յորժամ եկին առ նա սամարացիքն, խնդրէին զի անդ մնասցէ, և մնաց անդ երկու աւուրս։ Եւ բազումք աւելի հաւատացին վասն բանի նորա, և կնոջն ասէին՝ Ոչ վասն քո խօսիցդ հաւատամք, զի մեք ինքեանք լուաք և գիտեմք, եթէ սա է ճշմարիտ Փրկիչ աշխարհի Քրիստոս։

Թ. Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի և գնաց յԳալիլեա։ Զի ինքն Յիսուս վկայեաց, եթէ մարգարէ ի հայրենի իւրում ոչ պատուի։ Եւ յորժամ եկն յԳալիլեա, ընկալան զնա գալիլեացիքն, տեսեալ զամենայն զոր արար յԵրուսաղէմ յաւուրն տաւնի, զի և նոքա եկեալ էին յաւուրն տաւնի։ Եկն ուրեմն Յիսուս յԿանա Գալիլեացւոց, ուր արար զջուրն գինի։ Եւ էր ոմն թագաւորական, որ որդի հիւանդ էր յԿափառնայում։ Սա լուեալ զի Յիսուս եկն յԳալիլեա, գնաց առ նա, և խնդրէր զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա, զի մեռանէր։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Եթէ նշանս և սքանչելիս ոչ տեսանիցէք, ոչ հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորական՝ Տէր, իջ մինչև ոչ մեռանի որդի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Երթ, որդի քո կենդանի է։ Հաւատաց մարդն բանին զոր ասաց ցնա Յիսուս, և գնայր։ Եւ ընդ ճանապարհ նորա ծառայքն նորա ընդառաջ եկին նմա, և պատմէին՝ ասելով. Որդի քո կենդանի է։ Եւ հարցանէր զժամն յորում լաւացաւ։ Եւ ասեն ցնա՝ Երէկ ժամ եօթներորդի թողաւ զնա ախտ տենդոյ։ Գիտաց հայրն զի յայն ժամ էր յորում ասաց ցնա Յիսուս՝ Որդի քո կենդանի է, և հաւատաց ինքն և ամենայն տունն նորա։ Զայս երկրորդ նշան արար Յիսուս յորժամ եկն յԳալիլեա։

Ժ. Յետ այսորիկ էր տաւն հրէից, և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ է յԵրուսաղէմ ի դրան ոչխարաց աւազան մի, որ կոչի եբրայերէն Բեթեսդա, որ ունի հինգ սրահս։ Ի սոսա էր ամբոխ բազում հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, ցամաքելոց, որ սպասէին զշարժումն ջրոյն։ Զի հրեշտակ Տեառն ի ժամանակի իջանէր յաւազանն, և շարժէր զջուրն, և որ առաջին իջանէր յաւազանն յետ շարժմանն ջրոյ՝ առողջանայր յամենայն ախտէ զոր ունէր։ Էր ուրեմն անդ մարդ մի որ ունէր զհիւանդութիւն իւր երկոտասան ամ։ Տեսեալ Յիսուսի զայն պառկեալ, և գիտաց զի բազում ժամանակս ունի հիւանդութեան, ասէ ցնա՝ Կամիս առողջանալ։ Պատասխանի ետ հիւանդն և ասէ՝ Տէր, մարդ չունիմ, զի յորժամ շարժեսցի ջուրն՝ արկցէ զիս յաւազանն, զի մինչ գամ ես՝ ուրեք ուրեք ուրիշ իջանէ առաջի իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս՝ Յարիր, առ զմահիճ քո և երթ։ Եւ իսկոյն առողջացաւ մարդն, և առ զմահիճ իւր և գնայր։ Էր ուրեմն աւուրն յայնմիկ շաբաթ։ Ասէին հրեայքն ցբժշկեալն՝ Շաբաթ է, ոչ իրաւ է քեզ առնուլ զմահիճ քո։ Պատասխանի ետ նոցա՝ Որ զիս առողջացոյց՝ նա ասաց ցիս՝ Առ զմահիճ քո և երթ։ Հարցին զնա՝ Ո՞վ է մարդն որ ասաց ցքեզ՝ Առ զմահիճ քո և երթ։ Եւ ոչ գիտէր ոք զի Յիսուս էր, զի խոնարհեցաւ ամբոխ մի ի տեղւոջն։ Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս ի տաճարին, և ասէ ցնա՝ Ահա առողջացար, մի այլ մեղանչեր, զի մի չարագոյն քան զառաջինն եղիցի քեզ։ Գնաց մարդն և պատմեաց հրեայսն՝ եթէ Յիսուս է որ առողջացոյց զնա։ Եւ վասն այսորիկ հալածէին հրեայքն զՅիսուս, զի զայսոսիկ առնէր շաբաթուն։ Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ Հաւրն իմ մինչև ցայժմ գործէ, և ես գործեմ։ Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն զշաբաթն լուծանէր, այլ և զՀաւր իւր ասէր զԱստուած, զինքն հաւասարեցուցանելով Աստուծոյ։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա՝ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Որդին ոչ կարէ առնել ինքնին ոչ զինչ, եթէ ոչ զոր տեսանիցէ զՀաւր առնել, զի զոր ինչ նա առնիցէ՝ զայն և Որդին նոյնպէս առնէ։ Զի Հաւրն սիրէ զՈրդին, և ամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ, և մեծագոյնս քան զայս ցուցանիցէ նմա գործս, զի դուք զարմասջիք։ Զի որպէս Հաւրն յարուցանէ զմեռեալսն և կենդանացուցանէ, նոյնպէս և Որդին զորս կամի՝ կենդանացուցանէ։ Զի ոչ դատէ Հաւրն զոք, այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյն, զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդին որպէս պատուեն զՀաւրն։ Որ ոչ պատուէ զՈրդին՝ ոչ պատուէ զՀաւրն որ առաքեաց զնա։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանս իմ լսիցէ և հաւատասցէ Հաւրն որ առաքեաց զիս՝ ունի կեանս յաւիտենական, և ի դատաստան ոչ գայ, այլ անցեալ է ի մահուանէ ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ գայ ժամ, և այժմ է, յորում մեռեալքն լսիցեն ձայնի Որդւոյ Աստուծոյ, և որ լսիցեն՝ կեցցեն։ Զի որպէս Հաւրն ունի կեանս յինքեան, նոյնպէս ետ և Որդւոյն կեանս ունել յինքեան։ Եւ իշխանութիւն ետ նմա և դատաստան առնել, զի Որդի մարդոյ է։ Մի զարմանայք զայսմանէ, զի գայ ժամ, յորում ամենեքեան որ ի գերեզմանս են լսիցեն ձայնի նորա, և ելիցեն որ զբարիս արարին՝ ի յարուցումն կենաց, և որ զչարիս՝ ի յարուցումն դատաստանի։ Ոչ կարեմ ես ինքնին ոչ զինչ առնել, որպէս լսեմ՝ դատեմ, և դատաստան իմ արդար է, զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս Հաւր որ առաքեաց զիս։ Եթէ ես վկայեմ վասն ինքեան, վկայութիւն իմ ոչ է ճշմարիտ։ Այլ է որ վկայէ վասն իմ, և գիտեմ զի ճշմարիտ է վկայութիւն նորա զոր վկայէ վասն իմ։ Դուք առաքեցէք առ Յովհաննէս, և վկայեաց ճշմարտութեան։ Ոչ ես ի մարդոյ վկայութիւն առնում, այլ զայսոսիկ ասեմ զի կեցջիք։ Նա էր մոմ վառեալ և լուսաւորեալ, և դուք կամեցայք ակնկալել ի ժամ մի ի լուսոյ նորա։ Ես ունիմ զվկայութիւն մեծագոյն քան զՅովհաննու, զի զոր ետ ինձ Հաւրն կատարել զգործ, զայն գործս զոր ես առնեմ՝ վկայեն վասն իմ, զի Հաւրն առաքեաց զիս։ Եւ Հաւրն որ առաքեաց զիս՝ նա վկայեաց վասն իմ։ Ոչ ձայն նորա երբէք լուարուք, ոչ տեսիլ նորա տեսէք, և ոչ բան նորա ունիք բնակեալ ի ձեզ, զի զոր նա առաքեաց՝ դուք ոչ հաւատայք նմա։ Քննէք զգիրսն, զի դուք կարծէք ի նոսա կեանս յաւիտենական ունել, և նոքա են որ վկայեն վասն իմ։ Եւ ոչ կամիք գալ առ իս, զի կեանս ունիցիք։ Զփառս յմարդկանէ ոչ առնում, այլ գիտեմ զձեզ զի զսէր Աստուծոյ ոչ ունիք ի ձեզ։ Ես եկի յանուն Հաւր իմոյ, և ոչ ընկալայք զիս, եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն իւրում՝ զնա ընկալջիք։ Զիա՞րդ կարէք հաւատալ դուք, որ փառս յմիմեանց առնուք, և զփառս որ յԱստուծոյ միայնոյ է ոչ խնդրէք։ Մի կարծիցէք զի ես մեղադրեցից զձեզ առ Հաւրն, կայ որ մեղադրէ զձեզ, Մովսէս, յոր դուք յուսացեալ էք։ Զի եթէ հաւատայիք Մովսեսի՝ հաւատայիք և ինձ, զի նա վասն իմ գրեաց։ Եթէ ոչ հաւատայք գրոցն նորա, զիա՞րդ հաւատասջիք բանիցս իմոց։

ԺԱ. Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս անդրէն յայնկոյս ծովուն Գալիլեացւոց, որ է Տիբերիայ։ Եւ հետևեցաւ նմա ամբոխ բազում, տեսեալ զնշանսն զոր առնէր ի հիւանդսն։ Ել ուրեմն Յիսուս ի լեառն, և անդ նստէր ընդ աշակերտսն իւր։ Էր մերձ զատկն տաւն հրէից։ Համբարձեալ ուրեմն Յիսուս զաչս և տեսեալ զի բազում ամբոխ գայ առ նա, ասէ ցՓիլիպպոս՝ Ուստի գնեսցուք հաց, զի կերիցեն սոքա։ Եւ զայս ասէր փորձելով զնա, զի ինքն գիտէր զոր ինչ առնէր։ Պատասխանի ետ Փիլիպպոս՝ Երկոտասան դահեկանաց հաց ոչ բաւականանայ նոցա, զի իւրաքանչիւր մի ինչ առցէ։ Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդրէաս եղբայր Սիմոն Պետրոսի՝ Է մանկտի մի հոս, որ ունի հինգ հացս գարեղէնս և երկու ձուկնս, այլ զայդ զի՞նչ է ի մէջ այսքան հոգւոյ։ Ասէ Յիսուս՝ Արարէք զմարդիկն հանգուցանել։ Էր ուրեմն խոտ բազում ի տեղւոջն։ Հանգուցին ուրեմն արք, թուով հինգ հազարք։ Առ Յիսուս զհացսն, և գոհացեալ բաշխեաց աշակերտացն, և աշակերտքն նստելոցն, և նոյնպէս ի ձկանցն, որչափ կամեցան։ Եւ յորժամ յագեցան, ասէ ցաշակերտսն իւր՝ Ժողովեցէք զմնացեալ կտորսն, զի մի կորիցեն։ Ժողովեցին ուրեմն, և լցին տասն և երկու զամբիոնս կտորաց հնոցն հինգ գարեղէնից, որ մնացին յուտողացն։ Եւ տեսեալ մարդկանն զնշանն զոր արար Յիսուս՝ ասէին՝ Զի այս է ճշմարիտ մարգարէն որ գ

զոՂ

դէսն առաքինութեանդ, և ես խնդրեալ յանձն ոչ առի.
ի՛ Տէր, ի փողեցեր ինձ յորդորական բանիւն՝ ի հան
բան՝ Յորդորեալ վերին խնամատարէ անայլայլական

Ի ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԳԱՆՁԱԿԵՑՒՈՅ։

ու ասէ, Աւետարանդ ընդէր, և այլն. Ինչին լուծեալ է
վերոգրն ասէ բժշկեցաք։ ‖ Այս պատ. Կիրակոս գանձակեցի
փրկանակ։ ի՛ Տէր Յիսուս և ղազարոսն. զի նորա
ի՛ Տէր, որ արար զմեծամեծս և զփառս
էորս և զհրաշակերտս։ բան՝ Տէր Յիսուս մերում
և զդու զարիւ և զդիւրեր։ բան՝ Աստ գրոյն երջանկութե
ի՛ Որպ ասէ յոբ, որ արար զմեծամեծս և զփառս
ասեղան յանճանէ կոչես։ բան՝ Հենուս անկանես
ի՛ Որպ ոսոսյանանկքն զթեզս առ էջան անկեն, նոյնպ
և դու զարիւ և զդիւրեր։ բան՝ Աստ գրոյն երջանկութե
ի՛ Որպ ասէ յոբ, որ արար զմեծամեծս և զփառս
էորս և զհրաշակերտս։ բան՝ Տէր Յիսուս մերում
փրկանակ։ ի՛ Տէր Յիսուս և ղազարոսն. զի նորա
վերոգրն ասէ բժշկեցաք։ ‖ Այս պատ. Կիրակոս գանձակեցի
ու ասէ, Աւետարանդ ընդէր, և այլն. Ինչին լուծեալ է

զողբականն ասացեր զաստան և զապտնալիսն դեհե
նին, և ես ոչ կոծեցայ։ Եւ որդեգրելքն ընորհօք
ոչքան գովեստիւ օրհնեն զքեզ, կրկին վայելն քո
արդարութեդ՝ ի վե՛ր իմ այնու, զի ինքեանք անզեղ
ծացին՝ ի հրամանս քո։ զի ինձ Աննայ հաւատար փողե
ցեր և ես ոչ լըռ՛ացայ։ բան՝ Աղջիկք աղքատից։ ճ՛ Ա՛պ
զմակեդոնացւոցն, զբաբելացւոցն, և զպարսիցն, զորս
բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր։ բան՝ Օ՛ օրինակ
նմին։ ճ՛ Ա՛րդ ասէ եսայի, ոմն պատմեցէ ձեզ թէ
հնար բորբոքեալ կայ։ բան՝ Կրկին կաղացի։ ճ՛ Ա՛պ
ասաց եղիա ի՛ելոյ, ընդ՛ որ կաղայք յերկու կողմն, թէ
բահանդէ ած, գնացէ՛ք զհետ նր, և թէ ՝որ՝ գնացէք
զհետ նր։ բան՝ Ա՛նիմ զմոլեխս։ ճ՛ Ա՛ ես ծատան ա
ռակն է որ ա՛ն, առաքեա զղաղարոս, և այլն։ որ մա
նաւանդ յարմրի՛ ի՛վը է զգայուեց, որ յղփացել ակն
տեսանէ զաղքատն և՛չ ողորմի, և բերնովն ո՛չ խօսի
քաղցրութ։ ունկն ո՛չ լսէ ախորժելով զաղերսն, և այլն

Ա՛ռաջնոյն Հ՛ինգերորդ Վ՛ասին։

բան՝ Ա՛տիկեցիս։ ըս՛ծ Ա՛լաթա է, որ գաւ՛առ է
իմաստասիրաց և երկիր անապատ։ Ա՛ ո՛րոյ վատ
թար ասէ, և մարդկին իմաստունք, որ մեծ բարե
բախտութիւն է իմաստութիւնն, և ես ըստ ան
պտղութե եմ ատելիեցի և ո՛չ ըստ իմաստութե։

Ա՛ռաջնոյն Վ՛էցերորդ Վ՛ասին։

բան՝ Վ՛րաւ՛ական կենդանութես։ ճ՛ Ո՛ղին անա
պական է և գրա՛ական յարութե։ Կամ զգիրքս ասէ
որ թէ և ես մեռանիմ և ապականիմ, բան գրոյս որ
խոստովանութիւն է մեղաց և դա՛ւանութի յա՛ծ,

ցուցանէ առաւել զպարտիս իմ քան թէ հնարս հաշ
վայր խօսին. նմանապէս բանս իմ առ քեզ՝ որ աշխ
բան՝ Անկարգս խօսիմ: է՛ Ո՛ւ մոլեգնեալքն ընդ

Ի ՈՒՐՆԱԿԱՆ ԿԻՐԱԿՈՍԻ ԳԼԽԻՆ:

դիս մեր, բայց քո՛ չքանան:
էարիքն որ կրին՝ ի մեզ թաքնաբար և տանջեն զհո
կեցաւ զօրութիւն այ. և նոյն օրինակաւ անօրէնութե
զոր մրգէն զօր մեծ կոչէ այ: թէ և առնգէն և ուչինչ
երևին. ոչ ժանկն և թրթռուն: կամ զփրօն ասէ,
բան՝ Ո՛ւռն գաւազան: է՛ Ո՛ վերոդրեալդ ասէ՝
բան՝ Ա՛ղերսական ջալեց: է՛ Ի ալականացն ջոկք.

Ի ՈՒՐՆԱԿԱՆ ԿԸ ԷՒՐԴ ԳԼԽԻՆ:

բէն: բան՝ Ի՛ղձաղձել: է՛ Զորացել և՛ իվայր թափել:
դոր ասի, կարմիրէ և անուշահոտ. ուստի քաղեց ուս
կէ՛ դարձ՝ ազգ մի խնձոր կայ վաղհաս որ մանրա
ր զծաղկին՝ ի ծայրս ունի. ոչ մատուրն և սինճն:
բան՝ Ա՛նրագորս: է՛ Ի՛մնայն պտղի մանրագոր ասի

Ի ՈՒՐՆԱԿԱՆ ԿԷ ԷՒՐԴ ԳԼԽԻՆ:

բան՝ Ա՛ղերսական քաղցր ասի. և ախտից ցանկականին
խաժռումն քաղցր Թըւի. զի խախտ՝ զանդամն:
Ի՛ղձականն՝ քաղցր ասի. և ախտից ցանկականին
բան՝ Ո՛րտունքն յուռթի: է՛ Ցորդ և ոլոռն ոլոռն
խառնեալ արեմբ: բան՝ Ա՛ստծմունս աղ՛ականս: է՛
նամանդ և խաչէդ կիրք օժանդակել ինձ յարմրեցի
բան՝ Ո՛ճառք: է՛ Ի՛րճկրճռուկն այն որ պատեալ է
զնռչափողն. և որպ նռվաւ յարմարի բան և ձայն,
ձայ յերկրի անապական և միշտ աղաղակէ ընդ իմ:

ՀՈՒ

յ՛պատճառս հաշտութեանն սպանանել յորդւոցն սա
ղութիւն, ի մէջ նոցա և նորա խնդրեցին, ի դաշինս
նակս իւր հալածեց զնոս և զբազումս սպան, ինքնին
և այնու ճացին անվնաս մնալ. և սաւուղ, ի ժամ
նմա, ի ծառայութիւն և մտին ինքեան ջրկիր և փայտակիր,
գաբաւնացւոցն ոչ մեղանչել. վասն զի նորա եկին
սպանանել. և՛ այս էր պատճառն, զի յետոյ ոխատեաց
զօրդիան մեղքդալ ոգիս ի՛, ես ի գաբաւնացիսն
պաղատիլ. բան՝ Յարադողացն վրիժուց. և՛ Դաւիթ
զայս ամ ուսոյց զիւերպարանս նոյ աղաչել և առ նս
դապետեաց. ըստ՝ Ա՛ր աբրահամու սիրելոյ քոյ.
բան՝ Օ՛ որոց զանխանան աղաչէլ բան քո իակ վար

ՀՈՒԾՄՈՒՆՔ Ձաեւոյդ Վալիսոյն.

առ երոբոամ, և՛ իդաւնային պատեցաւ յառիւծու.
ւոյ կարացին օգնել յոմանս. սակ որ եկն ի բեթել
մացն դումարուն. և՛ Օ՛ պլոց սքց մրգրեցին. որք
ւանցն ամ ոչ աչառէ ի ինդինէ վն իմ. բան՝ Օ՛ բազ
ռուե. որ թնդա մերձնորք են ամ և՛ նբք, հանդէս իւրա
տացուցանեմ զբանս, և փոխեմ ի՛ թշնն տեսիկս. ինձ
հապետս, ի մրգրէս, և յառաքելս. զոր ասէ անաչա
բան՝ Վհանասար. և՛ Ո՞ յսինքն արաբացի.

ՀՈՒԾՄՈՒՆՔ Ձաեւոյդ Վալիսոյն.

բան՝ Վմեծապատնինն տեսակս. և՛ Վձրձնեցս բարձ
և՛ ընացուծած է առ մեզ լուն, անիծն, ոչինչ. զի
տուքե կազմէ առ քեզ. բան՝ Վախնուսն անիծիչ.
լոց տանջանացն. զի մի՛ անընտելք դիպեսցուք
անմուռաց պահեցի առ մեզ յիշատակ հանդերձել
բան՝ Վրանասար. և՛ Ո՞ յսինքն արաբացի.

շաւիղ։ բան՝ Ամախք, ւծ՝ Ասկերք,
ընդ այն հանեն զոգին . և միշտ նրկատե՛ զելոյն
մերձ՝ ի յաւանդուտն ոգւոյն , և զմաւր ածէ թէ
բերեմ զայն ձանապարհն և զգործս իմ. և յերդ
լածէր , զմեղքդ դուստր իւր ետ առն այրում և
անտի ծնաւ որդիս հինգ . զորս ետ դաւիթ՝ ի վրէ
ժախնդիրս ըսպանանել զնոսա։ Ամանապէս ամե՛
նայն սուրբք ինձ անաչառք են և քեզ կաճառք .
այսինքն խուսք՝ ի պաշտօն քեզ եամ արարած ական
բնութիս՝ ի լուիլ զիս և՝ ի դատել վասն մեղաց իմոց։

Ա՛ղ

Ա՛ղ ոճմուռ, Հիբէերէն Պալէոն։

բան՝ Ա՛երկամարմին։ ւծ՝ Ո՛վ ինձորին պարտ է զը
րահիւք ըսպառազինիլ. և աղօթաձօրք մերկամարմին
դոլով՝ զէն զհոգին ըբ ունին։ բան՝ Կերակուր նր
քնահիրքն։ ւծ՝ Ո՛ր յոր ասէ վա՛ւ լե խաթնայ յօրինակ
ստնյի։ բան՝ Ի՛ ընայ յումեմնէ ւծ՝ Ա՛յ թէ փարիսե՛
ցին է, այլ անփոյթ կրօնաւորէ մի։ Ա՛ղագէ նմա որ
Ա՛ղ և ՃՀմարիտ ասէր, ո՛չ յիշեաց ասելովն քան թէ
զԹեաց. վ՛ւ զան յարմարն ասաց. որպ՛ էար հովիւ՛ն
իսրայէլի որ յափշտակէին զսատցո՛ւածս ժողովրդ՛
դեանն և ասէին՝ օրհնեալ՝ ես և փարթամացաք ,
որ ունի զկերպարանս փարիսեցւոյն։

Ա՛ղ

Ա՛ղ ոճմուռ, Հիբէերէն Պալէոն։

բան՝ Ա՛ղատաց տեսամբ։ ւծ՝ Ի՛ տես մտացս աչաց
բերեմ զայն ճանապարհն և զգործս իմ. և յերդ
բընակութեն հայի հինանդն պրկեալ յանկողինն
մերձ՝ ի յաւանդուտն ոգւոյն , և զմաւր ածէ թէ
ընդ այն հանեն զոգին . և միշտ նրկատե՛ զելոյն
շաւիղ։ բան՝ Ամախք, ւծ՝ Ասկերք,

բան՝ Ա՛րդասիք։ ի՛ Օ՛ օրուն քո այս է զոր վերոյ ասացի՝ բարի առնել չար ակնկալուած։ բան՝ Ա՛ծանցական։ ի՛ Ո՛ր՝ հիմնական՝ ածի ևանցնի՛ ընդմարդոյ աչքն։ ոչ կայծակին՝ ի ամպոց։ թէ կամիս՝ այլ շուտով զնա արդարացնես։ ոչ միոյ կանգնոյ բարձրութեան կաթ՝ ի դուլէ անկել։ բան՝ Վտանգս կրից։ ի՛ Չհաւասար տաս զպարգեւս և զպատիժս արդարոց և մեղաւորաց։ նախ՝ զի ոչ ոք է արդար և ոչ մի։ ըստ զի թէ և արդար են՝ գոյ՝ ինչ մանաւանդ չարութիւն։ որ արժանի լիցին պատուհասից մեղաց և այնու ասէն վճռարեն զնա՝ զի մի անդէն դատապարտեսցին։ և մեղաւորք արժանի են այնմ՝ իսկ թէ կարի՛ անմեղք լիցեն և աստէն պատժին, զի անդէն պարգեւքն յաւելցին։ բան՝ Իսկ որք զերկիւղ ընտրեցին։ ի՛ Ա՛ եղաւորք որ հաւասար վայելեն ընդ արդարոցն՝ ի ծագումն արեգականն և անձրեւին վասն ներողութեանն այ՝ զի թերևս դարձցին։ այս է որ ասէ՝ կշռեաս հաւասար և սահմանեա։

բան՝ Ա՛ռ նմին կրկնապատիկ։ ի՛ Այլ թէ վերստին յաւելուած։ զի և այս առ ամենայնք երրորդութեան աղօթիք է և դատանուէ։ Օ՛ որ ինչ ածային հոգւովն առաքելքն սահմանեցին ևասեն մեզ՝ միէ ածէ հայր և միւր յիւքն, միւ և հոգին սբ, և սբ հարքն զնոյն հաստատեցին՝ ինչիկիա։ զոր երկրորդեմ և ես զնոյն դատանուի և դնեմ մեկնակ վ՛ եկեղեցւոյ որ յան շունչ քարանց կազմի։ որ և երկնաւոր կերպագրուի

ցոյց դու ուսուցեր։ Ո՛ հյորժամ առել զեսային ըն-
բան՝ Քէն իսկ վարդապետ։ Ո՛ կարգս եկեղե-
ցւոյ՝ դու ուսուցեր։ Ո՛ հյորժամ առել զեսային ըն-
սրան է անձառելի։ Ո՛ երանութին ասէ կամ կրկնա
պատիկ երկրորդութի. զի կրկին տեսակ է երկու
կերպարան այս ձառս , աղօթք և դաւանութիւն։
բան՝ Ընկալեալ զմայլէր ես Յանձառութի մեծի պար
գեացդ և առատ երախտեցդ միջի ընկղմեցայ ծած
կեցայ և զմայլեցայ. վայ մատուցանեմ աւանդեմ գո
վեստ դաւանման ձշմարիտ բարերրիդ։ բան՝ Հերձ
ուածականին չարափառութէ։ ես Յանսարկօնին՝ որ
ասաց և այլ թէ ոչ այնպէս զոր ասաց ած՝ և այլն ։
բան՝ Ըդ՝ միաձորականաձս այսու։ ցոյց՝ Ընդիծ
դաւանութէս զամենայնք երրորդութիդ՝ որ միաձորա
կան է, միասանդամ՝ ինոյն բարձրնամ յորմէ անկայ։
բան՝ Ոչ քանզի յարգանդէ յորում յղացայ։ ես Ոչ
քանզի եկեղեցին ծնաւ զիս աւազանաձն՝ պարտ է
ինձ սահման դնել և կանոն գովեստի մեծ և անա
ռատ դշխոյին մօրն իմոյ ։ բան՝ Ասուից իսկութի ։
ես Այս է՝ ստոյգ և ձշմարիտ կոյս. և ամ սիրուհի.
զի իսկապէ կոյս ամ կուսից՝ զեկեղեցի սբ ասէ . ոչ
պէտ սէջ բանիւ արձնագրել պարտիմ յայսմ մասենի
բան՝ Յայս օրինակ հոգեւնկար։ ես Քանիս օրինակս
որ հոգենկար է՝ զի ուղիղ դաւանութի է և գովասա
նութէ մօրս խորանի՝ ընկալ զիս գթած քաւեալ և
սրբեալ՝ ի սմին եկեղեցիս։ բան՝ Ո՛ր սուկ զմտիցն՝
և մի՛ անօգուտ ղեկիցն։ ես Ո՛ երմայեալ հաւատով
և համբուրիւ ողջունեմ զնեմն զդրունան և զոր
մունս ածրին. մի՛ ուրեմն ցուրտ հաւարիր զմուտն իմ
յեկեղեցին. և մի՛ անօգուտ ելցէ իմ՝ իմանէ եղիցի։

ընթերցար, զկարգ անագանոսացն աւանդեցեր։
Այն խարազանն՝ ի տաճարէն հանեալ զվաճառա
կանան, զկարգ կիսատրիաւոգացն տէր։ Այն յոյն
նալըն՝ զկարգ սարկաւագին ցուցեր։ Այն տալով
զհացն Աղբինին՝ զքահանայիցն։ Այն փչմամբ յառա
քեալն՝ զեպիսկոպոսացն։ Այն որ ձեռն դնելով օրհ
նեցեր զնա և համբարձաւ յերկինս՝ զկաթողիկոսացն։
բան՝ Նաղկին պտղոյն։ ը՝ Ո՞վ ի նախ ծաղկին է, և
ապա պտուղն. ծաղկին որ՝ ի կուսէն, և պտուղ մեր
փրկուին՝ ի խաչէն։ բան՝ Այնքա յերկրի հացն կենաց։
ը՝ Այո՛ յայնքան՝ քան ծննդեամբն՝ ի կուսէն, և յարու
թէն՝ ի գերեզմանէն։ որպ ասէ յոբ. Երկիր՝ և՝ ինմանէ
ելցէ հաց։ բն՝ Նախանականին պարզուեր։ ը՝ Որ նախ
ածուին պարզէր առանց մարմնոյ։ բան՝ Վասն քան
զջուր։ ը՝ Վերնատունն հոգին միայն, և՝ ի տունն
կուսանելիսն՝ ի հոգին միայն մկրտեցան։ բան՝ Ո՞ւմն
ձինն օրինակ։ ը՝ Այլ՝ ի հինն փոխանակ մեղուցելոյն
անասուն մատուցանէին, և մեղուցեալն դներ զձեռն
իւր՝ ի վէմ գլխոյն և սպանէին զանասունն, և զարիւնն
առեալ սրսկէին՝ ի սեղանն սրբութիւն՝ մեղուցելոյն
փոխանակ։ զի արիւնն՝ կենդանուն է անասնոյն. և
անձինն փոխանակ՝ զարիւնն մատուցանէին. ոյպ թէ
զիւր անձն մատուցէ ընդ այն։ Նմանապէս և քո
զիւր արիւնն մատուցանէ օր ըստ օրէ մեզ փոխա
նակ. որպ թէ զմեր անձինս ընդ իւր մատուցանէ։

Լուծմունք Հնգետասն Վարդապետին։

բան՝ Ասիեալ զբնութես մերում։ ը՝ Ո՞վ մեր բնութես
զմանգն և զտապանան՝ ի քեզ կրեցեր, և այնու զմեր

բան՝ Օ՝ բանն իմ նախանձ։ ից՝ Օ՝ դուամալք խմբիցն

Ա՝ ուծմոսն Ա-ԼՏոսն էրմէ Վալէոյն։

Ա՝ ուծմոսն ՅԷ էրմէ Վալէոյն։

ժողովրդեանն ինէլու։ Ա՝ն խաչն՝ ի՛քր Հաւատացելոցս։ տապանն լինի դախտաց։ Ա՝ն կտակարանն մովսէսի՝ ցիցն։ ից՝ Յադամայ մինչև՝ ինոյ մեղուցելոցն՝ նոյի եղկաւք։ ից՝ Արկին էր։ բան՝ Ա՛ր տապանն նախայան ժողովէ։ բան՝ Անխաղեկոյց առակին։ ից՝ Յաղմոսն ասէ Թէ՝ մարդ ոչ փոխի յաբխտեան։ բան՝ Արկին ժիշկն զերկան հիւանդին, և դու ար զՀոգւոյս շար բան՝ Օ՝ ննեա՛ ինձ դարձել ամենընթաց։ ից՝ Ա՝ պ բր

Ա՝ ուծմոսն ՅԹէրմէ Վալէոյն։

Ա՝ ուծմոսն ՅԸէրմէ Վալէոյն՝ յօրինեալն ոչ գոյէ։

զի արբեսո լեզուին՝ յառաջ բերէ զբանն՝ ի մտացն։ բանս և զաղօթս որ լեզուաւս արբեսոել խօսիմ։ Օ՝ քրանեցար՝ ոչ եղիցի։ բան՝ Օ՝ արբեսո զօրուե։ ից՝ արիւն քրանեցար՝ և այն մի՛ սոսկ եղիցի։ այս ի՛նէ վէր հարբ։ բան՝ Ա՝ ի՛ սոսկ եղիցի կայլակ։ ից՝ Օ՝ ի վե իմ ի բերանոյն և դարձեալ մատուցին։ և նա առեալ մատուցին։ ից՝ Ա՝ ի բերանէն և ոչ կարէր ըմպել։ յետ առին ցաւ՝ ի դառնութէն և ոչ կարէր ըմպել։ յետ առին մատուցին։ ից՝ Յորժամ՝ ի բերանն եդին՝ զայրացաւ՝ ի դառնութէն և ոչ կարէր ըմպել։ յետ առին աւուր ասացեալ է զայս Ձառս։ բան՝ Ա՝ն դարձեալ Հատից։ բան՝ Ա՝հա ժամ բարեպատեհ։ ից՝ Ա՝սին երկրի և՝ի կշիռ ընտրութ Հաւատացելոց և անհա մարդաբէին, օրն այն յայտնի ՚ն՝ ի սատանութիւն բան՝ Օ՝ր է օրհնաբանեալ և լուսանորոգ։ ից՝ Ա՝սա

Ա՝ ուծմոսն ՅԷ էրմէ Վալէոյն։

առել՝ կարօղ է և փորձանաւորացս օգնական լինիլ։ չափեցեր, և վշտացար ընդ մեզ։ Ը՝ այնմ Թէ որ փորձ

ի, ՚ձեռս զաշխատութիւն ՚ի գլուխս աղաչեմ ՚ի ՚ձեզ։

ՈՒՆԿԱՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆ ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ։

Ո՛վ ՚երկիր ՚ի մի խորհուրդ հաստատես՝ ամենայն ոք ՚ի քո վիճակ։ Ո՛վ ՚երկինք լուր ՚ի բերանոյ ՚իմմէ, եւ ականջ դիր ՚ի բանս ՚իմ։ Ո՛վ ՚երկրի եղանակիդ անկման։ Ո՛վ ՚երագն ՚ի բաց ՚ի ՚ձէնջ։ Ո՛վ ՚երկինք ՚ի ՚ձեզ։

ՈՒՆԿԱՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆ ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ։

Լուր՝ Ո՛վ զիշատութիւն եւ զազրութիւն տղմին ասէ։ Լուր՝ Ո՛վ զիշատութիւն եւ զազրութիւն ՚ի մարմնոյ զայլ զպտուղին սրբեաց։ բան՝ Ա արտաքս մօրից ։ Լուր՝ Ո՛վ եհաս զկինն պոռնիկ եւ ոչ պղծեցաւ՝ եւ Թուլանան։ բան՝ Ա արմնապէտն կցորդութիւն պինա, և՚ի Թաւիղ կուսութեն՝ անկանին ըստինքն տինք կուսութեն՝ ՚ի ցից կան եւ բան՝ Ա նքնաթոյնս։ լծ՝ Ա ղինձն է։ բան՝ Ա ՚Ինկան ըս

ՈՒՆԿԱՀԱՅՈՑ ՁԵՔ ԷՒՒԼ ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ։

՚ի տըճի քեզ մի մեղիցի, և մի՛ լուսինն ՚ի գիշերի՝ անացնի եւ ժանկահարառնէ։ Վերոյ ասէ՝ արեգակն սինն բազում անդամ վնասէ՝ բուսոց եւ տընկոց ծաղկին ասէ։ բան՝ Ա ուսնական դիպուածք։ լծ՝ Ա ու եայլում բանի պաշտեցին։ լծ՝ Ո՛ միեզերա բան՝

ՈՒՆԿԱՀԱՅՈՑ ՁԵՔ ԷՒՒԼ ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ։

տաց՝ խորանի մարմնոյս։

ցաներն բորբոքիլ և այրիլ անշիջանելի ՚ի սեղան մը նացեալ սէր սրտից շիշուման անվառելի, ջեռուն բան՝ Ա ՚ստ սառնասէր սրտից։ լծ՝ Ո՛ ՚ստ սառ

ՈՒՆԿԱՀԱՅՈՑ ՁԵՔ ԷՒՒԼ ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ։

Լուր՝ Ո՛ ՚Հոգեվարի օրն ասէ, և զօր պատաստանին։ ասէ, որ յառաջէր առաջի։ բան՝ Ո՛ օրն իմ տադնապի։

Ա. մեռ
թին՝ ի յօդոյն։ սրամտութիւն և բանիւտութիւն ի հրոյն
Ծուխն և գիշերուին՝ ի լուսոյն։ ցօփութիւն և հպարտու
թիւն ի ծուխն և ապահուին՝ ի հողոյն եղեն. անգր
կալցուք զմեզ խոհեմուիք արիուիք և ողջախոհուիք։ Ո՛
ծանրին ոչ՝ ի վայր քարշիմք, և ի թեթեւսն՝ ի չափ
սահուն տարեթացս զմեզ կշռեացուք, այնինքն զնդ
բան՝ Ա՛րդար կշռեացուք։ զ՝ Յարժամ ըստ հաճ
ի կատար ելանել՝ և կամ այլ ձեռագործ առնել՝
զի եմք ընդ նմին ողորմութիւք քոմ արժանացուք։

զերծանին։ զ՝ Յելանելն՝ ոչ՝ վն մեր խնդրեցին՝
եմք՝ ինձ, զի և նորա՝ իմեզ ելցին։ ա՝ Ո՛չ յելից
հայր՝ ոչ և նա՝ զի առաց՝ հայր դու յիս և ես՝ ի քեզ
իմ թողուլ։ և ըստ օրինակի բանիդ՝ ի քեզ միացայց
զ՝ Այլ ինչ այլ զսորաբերն և զսուտ պատմիս
ժամս այն ունին ընկղմիլ։ ա՝ Ո՛չ արձ՝ իբրայց ընդ
ծուխ այս կարծր լինիլ՝ քեզ՝ ի՛ զմեզ։ ա՝ Ո՛չ ամենակարծն
զ՝ Ո՛չ ի ծուխն ամի կարծիք՝ ա՛ և դողումն և յամ
ասացել. թէ ասա՝ ի ծուխս ողորմութ քո կամեցայ,
զ՝ Ո՛չ ի ծուխն պատկեր է Տեառն, և աշխարհս ծուխ է
խնամատուիք կամ այլ ինչ։ ա՝ առաջ կենցաղոյս։
ինձ շնորհեա յատեանն։ զ՝ Ո՛չ ի յատեանի խօսիլ կամիմ
կոմայ՝ խնամատուիք հոգւոյս իմ Տարեա։ ա՝ Ման
պարկն ասէ. և կամ հանդերձիլեր՝ ի ձայն գնալ և՝ ի
ծով մտանել նաւով. վայ ասէ՝ ի թեթեւս ամբարձման
փուքացուացեա։ ա՝ Տարեա զխաղոց։ զ՝ Ձարն
ընդ մէջ խաղոց է իմ և քոյ հայս զնա. և ըստ ամբա
կոմայ՝ խնամատուիք հոգւոյս իմ Տարեա։ ա՝ Ման
ինձ շնորհեա յատեանն։ զ՝ Ո՛չ ի յատեանի խօսիլ կամիմ
խնամատուիք կամ այլ ինչ։ ա՝ առաջ կենցաղոյս։
զ՝ Ո՛չ ի ծուխն պատկեր է Տեառն, և աշխարհս ծուխ է
ասացել. թէ ասա՝ ի ծուխս ողորմութ քո կամեցայ,
ծուխ այս կարծր լինիլ՝ քեզ՝ ի՛ զմեզ։ ա՝ Ո՛չ ամենակարծն
զ՝ Ո՛չ ի ծուխն ամի կարծիք՝ ա՛ և դողումն և յամ
ժամս այն ունին ընկղմիլ։ ա՝ Ո՛չ արձ՝ իբրայց ընդ
իմ թողուլ։ և ըստ օրինակի բանիդ՝ ի քեզ միացայց
զ՝ Այլ ինչ այլ զսորաբերն և զսուտ պատմիս
հայր՝ ոչ և նա՝ զի առաց՝ հայր դու յիս և ես՝ ի քեզ
եմք՝ ինձ, զի և նորա՝ իմեզ ելցին։ ա՝ Ո՛չ յելից
զերծանին։ զ՝ Յելանելն՝ ոչ՝ վն մեր խնդրեցին՝
զի եմք ընդ նմին ողորմութ քոմ արժանացուք։

(520 ի Հերմինին, որ զբարբարանաց կիրսն ասէ։
բան՝ Պատմութեամբ բժշկական ձառից։
շրջեալ։ բան՝ Ոչ ոք հնչեաւ յանշունչս
բան՝ Ո՛չ ոք հնչեաւ։ ի՛ Ո՛չ հնչեաւորն յանշունչս
առաքինութեց կարդաւորիչ, ոչ միայն անկարգ դարձեալ
բան՝ Պատուական վկայութեց։ ի՛ Տարակուսանաց կրից

Ի ոտն մոռ ձէ երդոյ Գալիոյն։

ո՛ ասէ, ամէն ուր կեանք և արարիչ, իւրով լուծեալ։
Ի՞նչ ճառս ի՛ Գալիոյ, յորմէնին ոչ գոյ։ Ո՞ ձի ճառս
իբրև զորս կան թաքուցեալ. կամ չարին որպէս։
Ի ոտն մոռ ձէ Գալիոյ՝ յորմէնին ոչ գոյ։ Ո՞ ձի ճառս
աչեղայք և վիակեցուն՝ բան՝ Որպէս։ ի՛ Ո՛ղջն որ
բառեացն շրջմամբ ընտրելոց քոց հրաշակոց որք են
չի երեսաց քոց։ նմանիլ և իմն կացցէ մնացէ և բար
սէց, որոց գրեանքն կան իբր արձան յաւետից առա
քեզ՝ի սպասաւորութ իւրեանց. և ընդ առաքելոցն
Հաճոյականացն։ ի՛ Ընդ մրգրէից որք Հաճոյացան
ես՝ Ամուել մրգրէն վն անօրինութեն սաւուղայ և
յանցանաց ժողովրդեանն՝ աղօթէր յոյժ արտասուօք.
և զայն առեալ՝ ի՛կ քաղ՝ երեղ առակի այ. ոչ վն փա
սախրութ, այլ յօրինակ ժողովրդեանն։ բան՝ Ընդ
Հաճոյականացն։ ի՛ Ընդ մրգրէից որք Հաճոյացան
քեզ՝ի սպասաւորութ իւրեանց. և ընդ առաքելոցն
սէց, որոց գրեանքն կան իբր արձան յաւետից առա
չի երեսաց քոց։ նմանիլ և իմն կացցէ մնացէ և բար
բառեացն շրջմամբ ընտրելոց քոց հրաշակոց որք են
աչեղայք և վիակեցուն՝ բան՝ Որպէս։ ի՛ Ո՛ղջն որ
իբրև զորս կան թաքուցեալ. կամ չարին որպէս։

Ի ոտն մոռ ձէ երդոյ Գալիոյն։

ո՛ ասէ, ամէն ուր կեանք և արարիչ, իւրով լուծեալ։
Ի՞նչ ճառս ի՛ Գալիոյ, յորմէնին ոչ գոյ։ Ո՞ ձի ճառս
Հոգն ծանր՝ իվայր կու հակէ։ և անդրանիկ կոչէ զզ
Հոգն, զի գիրք յաճախ զնա յիշեն։

Ի ոտն մոռ ձէ երդոյ Գալիոյն։

Հոգն ծանր՝ իվայր կու հակէ։ և անդրանիկ կոչէ զզ
թեթեւանալ և հշուկաց նմանուք յերկինս վերանալ
ընթերց և խափանէ։ Այլ թէ օդականաւն չանամբ
որ՝ իմեղէ՝ իքո սերն ջեռնումբ, ջուրն ցրտութեն առ
Ո՞ւր են հակառակ են սոքա։ զի թէ հրային մասամբն

եղեալ ըս։ Հոգւոյն Աբեյ որով զարդարեցուն
պատա։ Ա՛ր դէ՛ զ հայր է պատճ որդւոյ, որով եղեն
ընտատուղք արիւտոյ, բայց դու միայն ես ամբո
բան՝ Ա՛ր ծոյ զի Տէր ես ամենայնի։ Ա՛ր ծոյ զի
զոր ես ոչ կարացի ասել և սխալեցայ, դու որ յո՛ք ամենազօր
բանիւդ՝ ընկ լոյս և մաուր հօրդոյ աղերս համարձ
զի թէ վա՛ր իմ՝ իմոյն մահու եկիր, ոչ ըստ հատեսցիս
և այժմ առաքել վանդատորիս կրիցս կարեկցիլ և ընկ
իմ աղօթել միշտ ազդակցա՛ մարմնոյդ։ բա՛ն Ո՛ր ան
դատաստան պատքեալ։ զ Ո՛ երկիրս ասէ, որ ի գե
րեզմանին հողացեալ, ծարաւիմ աղօրմուե քս։

Ա՛ ղ ծատ որ ատէ Ա՛ յ յաւիտեանին, ինձնին լուծուել։

Ա՛ ուծմոան ղէ էուդ Վ՛ լիոյն։

բան՝ Ա՛ղօթք թարգմանօրէն։ զ Ո՛ աղօթս խառնել
մեկնուբքն վա՛ մեռանին՝ որք ինքն յո՛ւ բա՛ն Ա՛ յո՛, ամէն
ալէլուիայ։ զ Ա՛ շմարիտ, եղեցի։ Ա՛ն ալէլուիայն՝
ուրիսե երգէ։ որ օրհնեցէ՛ք զնո՛ր, և ևամ գովեցէ՛ք
զնա՛։ ոչ կարող տանել ուրիսեն՝ զայս իմ՛ն էած և ասց՝
ալէլուիայ։ բա՛ն Վ՛ ոս միայն առիթ պատճառ ընդ։ զ
Ա՛ յսինքն արդ։ որ թնա՛ զամ պատճառք են՝ ոն տա
րեալ ծիս, և լոյսն հշտակաց, և ծնողք ծննդոց, և ար
ընտատուղք արիւտոյ, բայց դու միայն ես ամբո
պատճառ։ Ա՛ն դէ՛ զի հայր է պատճ որդւոյ, որով եղեն

բան՝ Աստի մեկնած թարգմանել։ ւծ՝ Այնմանէ զի
դու օծեալ թարգմանեցար՝ ուստի թէ՝ այս գանձ
իւղս օծուն՝ անդին գանձէ և հարստւսի անփոխելի.
զի դու ես օծումն սուրբ։ բան՝ Աստղ երկակիւղս։ ւծ՝
Երկնէ որ զցուրտ և զտօթ կշռէ իւրն տարերացս
ըստ հարկին. այլև զտիւն և զգիշեր սահմանէ և կշռէ։
Անդրձ՝ զի միջէ մերկինացն. զերեքն իւերևն ունի
և զերեքն ինեըքևն։ բան՝ Յաւէտ ընդ ընդ։ ւծ՝ Ոչ
առաւել գիտացեր զնա՛ք ինքն զինքն իթշնառուե։
բան՝ Ընդ ակնակալեալ։ ւծ՝ Ունէն ցանկացաւ որ
էր նմա յարմար։ բան՝ Ազգակցաւ պաղտոն։ ւծ՝ զիւղս
ընդհեցեր իպաղտոյ երկրի որ ազգակից է այն պաղտոն
որով մահացաք. բան՝ Ընդ մաշէլի իննախագահի
ւծ՝ Անդրանիկ մանկունն յորժամ տանէին իտա
ճարն և զոյգս ձագուց տատրակացն զկնի՝ առնոյր քա
հանայն և զենոյր, և յարենէն օծանէր զմանուկն և
դասէր յանդրանիկան. և այնու ըբ ան կոչիւր։ բան՝
Ցանկոխելին տեղի։ ւծ՝ Ընդ ըբ ոչխարաներ քո նոյա
պետն՝ մինչ զիւղն օծուե հեղուին իգլուխն և ապա
մտանէր։ բան՝ Ձիթհատուանեայց լերինն։ ւծ՝ Ել իւր
սեղեկ իձիթենեաց լերինն էր, և էջ առնա հշակ ան
և էառ իպտղոյ ծառոց և էօծ զնա քսնոյ և թէր. ուս
ոմ զօրեղ սպասաւորել շնոմի նախահօրն։ բան՝ Այսերս
ոմանս վեհս, ւծ՝ Այսերս՝ զկիւրոս ասէ, որ բանիւ
ան օծել անէանեցաւ։ այլև զդարեհ ասէ և զարտա
շէս, որ իդարձ ժողովրդենն օգնական եղեն իշինե
տաճարին։ թպ և եղիա՝ զաղայել թէր ասորոց՝ էօծ բա
նիւն այ, որ կացուրդ և օգնական լինէր տանն իսէլ։
բան՝ Անտնափակ։ ւծ՝ Ասաց նախ թէ՝ մի մերձենայք
յօծեալս իմ։ և զայս իբր զտուն և զնանուն յիշէ փակեց
և միջոց արար։ և ապա ասաց թէ՝ և իմ երբէք մի մե
ղանչէք։ բան՝ Ի յօծմանէ անաի սկսեալ։ ւծ՝ Յորդա
նան իջմամբ Տիրոջն սբ։ և յովհաննէս վկայեաց և

ասէ, քո գառն ես. և ապա փակեցեր յատենն Հոգի սո-
իվը իմ, որ նախ ծանօթ եղև մեզ ծննդեամբն, և ապա
աւետեաց հրշակին ծնաւ մեզ օծեալ։ բան՝ Ասմին
երջանկի։ յ՝ Ամուել առաջին սաղմոսդաց ասաց թէ՝
ձգեցից զձեռն իմ յա՛ծ՝ զի ոչ առի կոչիկ ի՛ ի ժողովը
դենէ այսր։ բան՝ Նրագակիր աշտանակն։ յ՝ Ո՞ր
է Հրապն՝ իմի բուն էր Հաւատալ. որ՝ իբուն գունան
ածէին զիւղն, և ինքն երթայր յետոյն Հրապուհան։
բան՝ Ո՞ր ինչ օծուի։ յ՝ Ա՛յսէ՝ զի՞նչ խորհուրդ էր
օծանելն իւղով. եթէ ոչ զխրտուի մոխրոյն փրտել։
ոչ ասէ եսայի, փոխանակ մոխրոյն օծումն ուրախե։
բան՝ Այնել քո բարի։ յ՝ զիւղոյս ծածուկ զօրութիւն
բանալ և յայտնել։ բան՝ Օրութ սահմանեաւ։ յ՝
Փոքր գոյիւ՝ ի՛ձէթ տեսակացուցեր և իւղով սահ
մանեցեր՝ որ Հմրիսէ և ոչ խաբիմք. և ոչ յայլ էօձէ
և կամ անմարմին. զի առաջս Հարևանցի երևեր՝ որ
սուտ Համարեաք և երկուընայաք։ բան՝ Նո՞ ոչ Հեթա
նոսութ է փոխարկելի։ յ՝ Ո՛ Մրտեին թէ և պատ
ճառք ինչ ուրանայ զնորՀս Մրտուե՝ ոչ մերկանայ.
և թէ գառնայ, այլ Մրտուե ոչ կրօտանայ. ոչ խաչ
յոր նիւթոյ և իցէ՝ թէպտ յաղբ անկանի և՛ ի ձեռս ա
նօրինաց՝ զօրութիւն որ՝ ինմանէ՝ ոչ ջնջի. այլ միայն, և
ոչ օրինի կրկին ոչ զանազ։ բան՝ Աստեղոյս յերկրի։
յ՝ այս վ՛ն իւղոյս ասէ՝ որ ըստ նմանութե ան լոյս
ծագեցաւ մեզ։ բան՝ Ա՛ստիրին գոյն և զօրինակին։ յ՝
Ո՛ր՝ ած, և զօրինակին սահմանեցեր զձէթն։ բան՝ Փո
քունց առաւել։ յ՝ Ո՞ ի աղքատքն առաւել փափա
գին լուսաւորութե եղոյս. զոր ամ օճառք լնալեաց և
պղինձ կերտուհան՝ իբաց Հանել ոչ կարեն։ բան՝ Ո՞ւ
ինքն խառնեցար։ յ՝ Փոխանակ զանազան ծաղկունց՝
դու քո խառնեցար՝ իսա՛. որ կոչեցար ծաղիկ դաշտի
և շուշան Հովտաց նարդոս և քրքում։ բան՝ Ո՞ Հին
առակի։ յ՝ Ո՛ Հնոյ միանաս սիրով և ոչ բռնութ (523

քս յն և ոդի սբ· ըստ որում ասէ՝ մի տրտմեցուցանէք
բս՝ Ո՞ր էօծ վեզ՝ ած է· ըո՝ Ո՞ՀՏ ասէ վեռոնն՝
կշռուե· չ՝ Ո՞սի սա և հուր, վէ հուրն յամ դոյս է·
բո՝ Ո՞ր էօծ վեզ՝ ած է· ըո՝ Ո՞ՀՏ ասէ վեռոնն՝
Ո՞եհնեալ վհորհուրդն որ՝ իմեզ չ՝ Ո՞ն դուք
օծուի ունիք ասէ առ՝ ի սբյն· բո՝ Ո՞ստ էականին
անկար եր քս անճանիլ· բո՝ Ո՞նձարակ վիրայն յակո
բայ· ըծ՝ Ո՞նողջանալ վիրայն յակոբայ· զոր եասյի
ասէ, ոչ ձէթ և ոչ պատանս· չիք ապեղանի·
արտաքոյ կամայ· բո՝ Ո՞դեպէս· չ՝ Ո՞դին թափ
անցանց բնուի՝ վն անմարմին է· նոյնպէս և այս իւղ
ընդ թանձր գոյուին մեր թափանցէ· ոչ և մի՛ երկն
զանէծս՝ ձիթոյ նմանեցնէ թէ՝ մոցէ ոչ ձէթ ընդ
ոսկերս նը· բո՝ Ո՞զուսն տ՛եալ· չ՝ Ո՞ագապն որ
՛իմորոց անտի յաղեաց արտաքս գայ՝ ազդումն տայ
իւղս նմա զօրութ· մինչ՛ի սպառումն ծայրից· այսինքն
՛ի մորթն և՛ի մարմինն բոլոր· և ամի՛ զմիշատակ մա
հուն ընկղմէ· բո՝ Ո՞ործամ եղեր և հանդերձեցար·
չ՝ Ո՞այս եզեկիէլ թէպետ իւր իշխանին տիւրոսի
ասացեալ է, բայց առ սատնայ Հայի· հանդերձեցար՝
այսինքն՝ արարեր ընդ հրեղէն քերովբէիցն· ոչ և
ասէ՝ ընդ քերովբէական արար· բո՝ Ո՞ընտրնաւն իբն
կիս· չ՝ Ո՞ր յամ տեղիս յիշէ զքս· բո՝ Ո՞ կանոնա
կանացն· չ՝ Ո՞ր օրէնս եդեր թէ մի կոչիցէք ուսու
ցիչ· վն ուսուցիչն ձեր՝ օծեալն է· բո՝ Ո՞այս թարգ
մանեալ չ՝ Ո՞յսու ամի՛ զոր աւետրն զքեզ խնկէ,
այսինքն գովէ, զթարգմանուին սոյնպէս ընկալաք
թէ վս մեր օծաւ· բո՝ Ո՞նտանելի նախնոյն մեծի·
չ՝ Ո՞նախիկ յովհաննէս՝ որ վեց ամով յառաջ եր
քան զքս· և՛ի քսէ մեծ կոչեցաւ· և նր մեծութիւն
անկար եր քս անճանիլ· բո՝ Ո՞նձարակ վիրայն յակո
բայ· ըծ՝ Ո՞նողջանալ վիրայն յակոբայ· զոր եասյի
ասէ, ոչ ձէթ և ոչ պատանս· չիք ապեղանի·

զՀոգին սբ որով կնքեցայք: բան՝ Աարդարեւոյ մեծ
տըպաճորեալ: ի՝ Դաւիթ յորժամ եառես զսաւուղ
ի քուն և ոչ եսպան ասելով՝ ոչ է որ ձգէ զձեռն
իւր յօծեալ տն և քաւեացի. նշանակեաց մըղձեալ
բար զյանդգնութիւն հրեից ի սրդ: բան՝ Ա՝ի դար
ձուցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ: ի՝ Յապաղ
գայիցս օծելոցս՝ իքրիստոնէից: և՝ այլ թէ նայեա՛
յերեսս օծելոյ քո: բան՝ Ա՝ այսչ կերպարնին: ի՝ Ու
ղոյս մեկնուած կերպարանքն՝ այսչ զոր ասացաք: բան՝
Յուսթից: ի՝ Ոծրարից կախարդաց: Ասկ հմայեկին
այն է՝ որ ի տղայոց վիշն կապեն: բան՝ Ասկ անուն
անդստին: ի՝ Աեռուցիչ ախտից: բան՝ Օ ջուրց
լուծականութիւն: ի՝ Օ ջուրն որ յաճազանն՝ կամ
զմեր բնութիւն մեռանն խառնել՝ յիւր լուսաւորուին
դարձուցանէ: է՝ Ա՛ստ գծագրածայն գումարուած,
այսինքն ըստ յունացն և ըստ այլոց ազգացն. որոց
գիրն ինչ է. իսկ ինչ գիրն՝ որ է ի մերս նուն. և՛ի
յոյնն՝ ին. և զայն դնես ի տեղի ձայնին. որ ի մերս
ձ համարի և՛ի նոցայն է պին. և լինի ձիւթն ձիւթ՝
մեր գրովս ըստ մեր լեզուիս, և նոցա գրովն ըստ նոցայն:
Ասա՛ի մերս ի ե ու չորիցն ներքև են այս գրեթս.
և այս գրեթովս ասէ զայս խորհուրդ խորհին զատու
գաբանութ անձան ձիթոյս Թարգմանեմ և ջամբեմ
հեշտալի ձաշակ ուսումնասիրացն որք հաղորդին սմա
և յարմար կազմեմ զիւղոյս անունն ի՝ ըստուգաբա
նութէն. որ է կերպարան խնդրոյ նիւթոյն. զի և խն
դրոյն նիւթ ասի. և զմի կերպարան ունի՝ յինքեանս
բերել զնաւանելիսն: է՝ Ասյն իւղ հեղուեր: և՝ Ուղ
հեղուեր ասէ՝ որ Համբրձման և խոնարհութեն նշանակէ:

Ահ այս է խոնարհուհե հերպարանն զոր ասէ Թէ՝ առ ոմն պատառաժ ջամբի. կամ հոգևոր իմա զքամբեելն կամ մարմնաւոր։ կամ այս է պատառաժն, զի կաթ կաթ ի ջանէ՝ ի վերայ ուրուանի, և է մի կաթն՝ ի միոյն պատառեալ ի՛ Թանձրուեն։ Եւակ եթէ ոք այլ լաւ կարէ իմանալ՝ տեսցէ և ասծ յաջողէ։ Այլ այ բարձմանն այն է որ ասէ՝ Թէ՝ ի լուծականն նիւթից ջրոյ և գինւոյ՝ ի վեր շարժի և գերամբարձ կայ։ բան՝ Յեղեալ յայս Թէզան։ լծ՝ Ածէզանն Թել ասի. ի Թելս հոգւոյս օծեալս միմոցէ և այլն. ոչ այրիլ հուրբ ոչ ողողիլ ջուրբ։ Ահ յի՛ քի օծելոյն այ ճըշմարտի՝ փառք յաւիտեանս Ա՛մէն։

Այս իմ ձեռնարկուհի՝ ի սրբուհի. և այս արձանագրուհի՝ ի սրբուհեցն սրբուհի։

Ա՛ստծոյն՝ շնորհօք Վալէսոյն։

բան՝ Այորհրդածուհի։ լծ՝ Որ կոչէ զհաւատացեալս՝ ի խորհուրդ նը եկեղեցւոյ. այլ և ունի զնորհուրդ վերջին փողոյն։ բան՝ Ծարգմանուհի։ լծ՝ Ընդ աղօ Թիցս և մեկնուհի է ժամահարին. որ կոչմամբ Թակաղն՝ ի վր փայտին՝ զանբժշկելի վերս որ յիս՝ յիշեցուցանէ անմոռաց ունել՝ ի մտի, և առողջուհի խնդրել. զի եթէ մոռանամք՝ ոչ դիմեմք։ Կամ զվերան սանդի ասէ անողջանալի. զի միշտ վիրաւորի սուրբ։ բան՝ Արկնաձիր։ լծ՝ Արիւս նշանուս Թակաղին որ երդիչն՝ և փայտին զոր ընդհեցեր, նեաս արձակեցեր՝ զձայնն բախմամբ ընդ միմեանս։ Ահ ոդի կեն դանի ունի այս նեաս. և ոչ ոք զանշուանչ նեաս է։ բան՝ Սրբուհի տն՝ ի սանձս։ լծ՝ Որ ասէ զաքարիա. որ

Ամէն։

Յաւիտեանս

Եւ ընդ սէյ Հոգւոյն՝ փառք

Գործել վկայս։ Որում ընդ Հօր

Մարմնոյս կամաց , և Հոգւոյն խորհիլ և

Մեզ ուժգնութիւն շնորհին իւրով՝ միշտ իշխել

Իշխանին չհետ գնացէք. Օ՜ որ ասէն մեր Քո՛ տացէ

Չեցէք քան զկիրս Հոգւոյն՝ և զնոսի քարշեցէք. այլ

լուծ՝ Օ՜ ի մի՛ անկարգաբար մարմնոյն կիրք յառա-

եկեղեցւոյ լծակ է սա։ բան՝ Ապրգադրութիւն ։

բան՝ Ո՛ր տապանակիդ։ լուծ՝ Քո մարմնոյդ կամ

ընել սկզբնաբար և ուրախարար է քան զամ տաճիդ։

առատ է, և թէ այլ ինչ. սոյնպէս և փայտս այս առա-

զբարան իւր լսողին յայտնէ՝ թէ խրախամիտ է, թէ

կանն ի մէջ խրախութիւն, մինչ զի յարեան ի զինս։

աղէքսանդրու , շարժեաց օրինաց զպատերազմա-

դակցութեան։ և ողբերգակցութեան երաժշտականին է.

Ընդ որս ես երաժշտական՝ տաճիդ ողբեր-

Ջնար։ լուծ՝ Հարծիծ է երաժշտական՝ տաճիդ ողբեր-

առաքել զարթուցանել զՀոգին։ բան՝ Ո՛ ուրախաց

ժամ ոչ երգեր՝ ոչ գայր։ Նմանապես և սա՝ ի մեզ

մանն տաճղաք՝ գայր Հոգին՝ ի վեր եղիսէի։ Նո՛ յոր

գործել վկայս։ Որում ընդ Հօր

Մարմնոյս կամաց , և Հոգւոյն խորհիլ և

Մեզ ուժգնութիւն շնորհին իւրով՝ միշտ իշխել

Իշխանին չհետ գնացէք. Օ՜ որ ասէն մեր Քո՛ տացէ

Չեցէք քան զկիրս Հոգւոյն՝ և զնոսի քարշեցէք. այլ

լուծ՝ Օ՜ ի մի՛ անկարգաբար մարմնոյն կիրք յառա-

եկեղեցւոյ լծակ է սա։ բան՝ Ապրգադրութիւն ։

բան՝ Ո՛ր տապանակիդ։ լուծ՝ Քո մարմնոյդ կամ

ընել սկզբնաբար և ուրախարար է քան զամ տաճիդ։

առատ է, և թէ այլ ինչ. սոյնպէս և փայտս այս առա-

զբարան իւր լսողին յայտնէ՝ թէ խրախամիտ է, թէ

կանն ի մէջ խրախութիւն, մինչ զի յարեան ի զինս։

աղէքսանդրու , շարժեաց օրինաց զպատերազմա-

դակցութեան։ և ողբերգակցութեան երաժշտականին է.

Ընդ որս ես երաժշտական՝ տաճիդ ողբեր-

Ջնար։ լուծ՝ Հարծիծ է երաժշտական՝ տաճիդ ողբեր-

առաքել զարթուցանել զՀոգին։ բան՝ Ո՛ ուրախաց

ժամ ոչ երգեր՝ ոչ գայր։ Նմանապես և սա՝ ի մեզ

մանն տաճղաք՝ գայր Հոգին՝ ի վեր եղիսէի։ Նո՛ յոր

*Տէր Աստուած Հայրապետ եւ Տէր Ամենայնի, Աշխարհակալ Արքայ Արքայից Աստուած Պետիկոսի Տիեզերաց Տիեզերաց Ամէն։ Աստուած քանզ գովեն իւր Սրբոյն Պետ գոյն Առաքեալոյն։

Արիական լոյս երկնային, յաւ քո հօր միածին. լեցեր շնորհիւ քո անքննին. ընդ երիս դուր նարեկացին։ *Ընդլեալ աղբիւր անհիւթական. անճառ հոգւովդ ածականն. մեղուցելոց յոյս փրկուեր. յանցաւորաց ապրիմարդկան։ *Ոանձ անբռնաւոր անձական. աննիւթ նիւթով շարադրական. զի որք առնուն փարթամանան. շահով երկնից արքայուեր։ *Ոեղ խոցելոց Իբանասարկէն. և անչառուածն Իչար ախտէն. մեզ օգնական լինի և ղէն. ընդդէմ այսոց նետաձգողէն։ *Ընդանելի որ սէր գրիդոր. դուռըն բացեր մեզ հոգևոր. ահաբեր ցուցեր մըտաց մոլոր. բանիւ քոյին արդիւնաւոր։ *Ո՜ արքայն երկնից աչօք տեսեր. զհոգին ածեր սէր ընկալար. հօրըն լուսոյ ուռ կազմեցեր յորիքն քո պատճառեցար։ *Ի՜ին հրովքն մաք րեցար. անտես բոցովքն վառեցար. ընդ այ խօսակցեցեր մեղուցելոց ցուցեր դուռ ճար։ *Ինարեալ ծաղիկս Իւր սբ դրոց. հաճաբեցեր Իմի շարոց. դեղ կազմեցեր հիւանդ հոգւոց. պարգևեցեր ձիր մարդկայնոց։ *Ոախանձանաց բանս լալագին. բարբառեցար դուռ Իխորին. խորտակեցեր զժանիս չարին. զդիւացդ զըն դին լեգէօնին։ *Ոամենակալ յետին ցուցար. քան զառաջինըն պատճեցար. յերեկոյիս լոյս ծագեցար քան զիիջորեայ պայծառացր։ *Ոմատուցք քո անքննին Իանբիծ վարուքդ իսկ Իմարմին եղեր պարծանք

քնչ լինիլ որդոց մրդին. կոխելով զօձն անդնդին.
իշխաք լաքունական. առեր շընորհս և գաւազան.
*Ասա տանն արաւին՝ ասքանաղէն հայկ արմենին. *Ուստ
ւորչին համանըման. գրիգորիոս արքունն անհան.
զի որք նովաւ՝ իւրայս դարձան, ևսառաւել քան զըն
ծացան: *Խաչեալ մարմնով ընդ քեզ. զօրհանապատ
միշտ յաղօթի. գրիգորիոս լոյս գերարփի. լուսաւորիչ
մեզ՝ ինդգի: *Ոտղիկ յաշնան ժամ յայտնեցար. անդ
մահուամբ հոտ բուրեցար. գրիգորիոս ծառ ծաղկեցիր
պըտուղ կենաց պարգևեցար: *Վեանք մեղուցեալ
մարդկան ցուցեր. յուսահատից յոյս կանգնեցեր.
գրիգորիոս քանս երգեցեր. յանցաւորաց կանոնս
եդեր: *Հաղբըն չարին անխըզելի. որ ընդ մարդկան
պատուաստեցի. գրիգորիոս սուրբ երկայրի. նը ազգ
թիւրքըդ խորտակի: *Զայնիւ քոյին հրեշտակական
սանդարամետքն ահիւ դողան. գրիգորիոս դու ան
նըման. հողանիւթեայ բնութես մարդկան: *Ամբա
րատիպ ճաճանչ փրց՝ ի գաւառին ըռըշտունեաց.
քան զարեգն ընդ աստեղաց. նոյնպէս բան քո ընդ այլ
կտակաց: *Ընտրեալ եղեալ յաշտանակի. ըստ հրամ
մանի տն յի. գրիգորիոս մարմնով յերկրի. հոգւով
ի դասս հրեղէն գընդի: *Շտահոսան հոգւոյն
անձառ. յարմարեցեր բանիւ մեզ ձառ. գրիգորիոս
հրաշք պայծառ. փարատեցեր վշտաց մըռայլ:
*Ծանեղ լուսոյն լոյս կուսեցար. յաշտանակի մարմ
նոյդ եղար. եկեղեցւոյ Քհն վառեցար. խաւար հո
գւոց դու լուսաւորար: *Ալախանձաւոր հարանց վա
րուց. ձգնաւորեց նախնի դասուց. գրիգորիոս ցանկ
խըրատուց. բանս խօսեցար վն նոցունց: *Ստա
ւիղաք լաքունական. առեր շընորհս և գաւազան.
քնչ լինիլ որդոց մրդին. կոխելով զօձն անդնդին.

*Աւրախանան յաւէժին. ազգըս Հայոց Թորգոմային
յորժամ լսեն զքո խօսեալ բան. որ դեղ կենաց
է փրկուե։ *Զարին յաղթեմք քոյին երդով. և նա
ուժդին խոցոտելով. զըսպիս մեղաց մեր մաք րելով.
քաղցրանըւազ այսու դեղով։ *Պարուց վերնոցն
Հրակերպին՝ եղեր մարմնով Համանըման. դրիդորիոս
կանգնեալ արձան. լուսաւորեաց ծուխ յանդիման։
*Ո՞ւ ընչեալ՝ ի մէնջ զաղտըս մեղաց. սը աղօթիւք քո
յոտընկաց. դրիդորիոս տեղ պարծանաց. ակըն լու
սոյ Հայաստանեաց։ *Աւտին կենաց մեզ կաղմեցեր
առատապէս մեզ բաշխեցեր. դրիդորիոս կոչ արըեր
զքաղցեալս Հոգւով կերակրեցեր։ *Ոչ և մաքուր
բանից քոյին. այլասեռից ազգ ցանկային. եռափա
փագ սիրով եկին. և գըծադրեալ առեալ դնացին։
*Ո՞ւշացեալոց դու մըխիթար. և նեղելոց անդորը
արար. սը սէր դրիդոր Հայր բարերար. այսօ Հարեց
դեղ և Հընար։ *Տաղանդ շնորհաց զոր ընկալար.
բազմապատիկ զայն շահեցար. դրիդորիոս կատարել
այր. աճուեըն կամարար։ *Ամից ստեղծողին խո
սակից. Ճգնաւորաց աղօթակից. վարդապետ Հանուրց
վարժից. դրիդորիոս պետ բաղձալից։ *Ցնծան մանկունք սը Տ՛ուոյ. ընդ լուսակիր աղօթըս քո. գլիգո
րիոս դու սիւն լուսոյ. Հայաստանեայց եկեղեցւոյ։
*Ո՞րնանդ Հոգւոց ըս մարդկային. բարեխօսեա՛ սո
յին. սուրբ աղօթից քոց կըցորդին. բանք տիրամօր
աճաճանին։ *Փայտըն կենաց սբ խաչին. և ձայն
սբ կարապետին. սաեփաննոսին՝ սբ դրիդորին. յորդիս
լուսոյ վերջ ծընողին։ *Ո՞և ըզքո փառաբանեմք.
ընդ Հօր Հոգւով երկրպագեմք. երրդուեն փառս
վերերդեմք. աճուրդ մի դատանեմք։

Ա՛ստ ջրից Աբեսաղանչացն սքեմ՝ Յատկացուցին
նեղհանաքերձիլ վա՛ր բժշկուե՛ Փրկչին մերոյ Քրիս-
տիւ. Յիւրաքանչիւր տեղեաց գլխաւորեալք առ այսմ,
քան դիպման՝ ի բուժումն հոգւոց և մարմնոց։

*Սէյն Աբեսաղիա՝ Ու Ըստ Ասպէտի։

Տէ՛ր մեր Յի՛սուս

Ի ՇԱՐԱՒԱՆԻ ՅԱՐԸՆԳ-
ամ կողմն գալիլեացւոց. ուստեք
նէր՝ ի ժողովուրդս նոյ և քարոզէր զա-
բեսաղան արքայուե՛, և բժշկէր զամ
ախտս՝ ի ժողովրդենն։ Եւ ել լուր նո
ընդամ երկիրն ասորւոց. և մատուցին
առնս զամ հիւանդս. որք նեղեալք էին՝ ախտից
ցաւս և՝ տանջանս, և դիւահարս, և լուսնոտս, և
զանդամալոյծս, և բժշկեաց զնոս։ Եւ երթային ըզ
հետ նո ժողովուրդք բազումք, ի գալիլեէ և՝ ի դե
կապողեայ և յերեմ և՝ ի հրեաստանէ և յայնկայս յոր
դանանու, և բժշկեց զնոս։ Այլ իբրև էջ՝ ի լեռնէ
անտի, գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք։
Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի՝ երկիր պագանէր նմա
և ասէր. Տէր՝ եթէ կամիս, կարօղ ես զիս սրբել։
Զգեաց զձեռն իւր և հասոյց՝ ի նա՛ և ասէ՝ կամիմ
սրբեա՛ց. և վաղվաղակի սրբեցաւ՝ ի նմանէ բորոտու
թիւն։ Եւ ասէ ցնա յիս, զգո՛յշ լեր՝ մի՛ումեք ասիցես.
այլ երթ ցո՛յց զանձն քո քահանային, և մատո՛ զպատ-
ուր հրամայեաց Մովսէս՝ ի վկայութի՛ն նո։
Եւ մտեալ՝ ի կափառնայում, մատեաւ առնա հա-

րիւ

ըիւրապետութ. աղաչէր զնա և ասէր՝ Տէր՝ մանուկ իմ անկեալ կայ ի տան անդամալոյծ ցաւագար տանջել։ Ասէ ցնա յիս, ես եկից և բժշկեցից զնա։ Պատասխանի եւ հարիւրապետն և ասէ, տէր՝ չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտցես, այլ ասա բանիւ, և բժշկեսցի մանուկն իմ։ Վասնզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինձ զինուորս՝ ասեմ ասա երթ, և երթայ. և այլում թէ եկ՝ և գայ, և ծառայի իմում թէ արա զայս և առնէ։ Լուեալ լուաւ յնմանէ զարմացաւ և ասէ ցայնոսիկ որք զհետն երթային, ամէն ասեմ ձեզ և ոչ յիսրայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբեք։ Այլ ասեմ ձեզ՝ զի բազումք յարևելից և յարևմտից եկեսցեն և բազմեսցին ընդ աբրահամու և ընդ իսահակայ և ընդ յակոբու յարքայութեան երկնից։ ԵՒ որդիքն արքայութեանն ելցեն ի խաւարն արտաքին, անդ եղիցի լալ և կրճտել ատամանց։ ԵՒ ասէ յն ցհարիւրապետան՝ երթ և որպէս հաւատացերդ, եղիցի քեզ։ և ողջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ։ ԵՒ եկեալ յն ի տուն պետրոսի,ետես զի զրքանչն նր անկեալ դնիւր տապացել։ Կալաւ զձեռանէ նր և եթող զնա ջերմն. յոտն եկաց և պաշտեր զնա։

Լուրս երեկոյ եղև, մատուցին առ նա դիւահարս բազումս, և եհան զոգիսն բանիւ. և զամենայն հիւանդսն բժշկեաց։ Ո՞ի լցցի բանն որ ասացաւ ի ձեռն եսայեայ մարգարէի, նա զհիւանդութիւնս մեր վերացոյց և զցաւս մեր եբարձ։

ԵՒ իբրև էանց յայնկոյս յերկիրն դեղեսացւոց՝ պատահեցան նմա դիւահարք երկու ելեալ ի դերեզմանացն չարաչարք յոյժ, ոչ զի էր հնար անցանել ումք

'ի վե՛ր, և կեցցե՛ս։ Յարեա՛ Ց՛ և գնաց զկնի նը
մատուցել երկիրպագաներ նմա և ասէր, դուստր իմ
արդ ևս վախճանեցաւ, այլ եկեալ դիցես զձեռն քո
մեռանի՝ ելանէր յետ նորա։ Եւ ահա կին մի
արիւնահոսութեամբ տասն և երկու ամս, մերձեցաւ
յետոյ և մերձեցաւ ետուն քրիստոսի և մերձեցաւ
զեղերաց հանդերձից նորա։ Զի ասէր յանձն իւր,
եթէ միայն զեղերս նորա մերձեցայց, կեցից։ Եւ
դարձեալ Յիսուս ընդ նաւ անցեալ ի կողմանս
յայնկոյս, ժողովեցան առ նա բազումք, և նա
էր առ ծովեզերբ։ Եւ ահա եկն մի ի պետից
ժողովրդեանն, որում անուն էր Յայրոս, և տեսեալ
զնա անկաւ առ ոտս նորա։ Եւ աղաչէր զնա
բազում, ասելով, եթէ դուստր իմ մերձ ի մահ
է, եկ եդիր զձեռն քո ի վերա նորա, զի կեցցէ
և կեցցէ։ Եւ գնաց ընդ նա, և բազում
ժողովուրդք հետևեցան նմա և սեղմէին զնա։
Եւ կին մի որ էր արիւնահոս ամս երկոտասան,
և բազում ինչս ծախեալ առ բժիշկս, և ոչ
ոք կարացեալ զնա բժշկել, այլ եւս առաւել
վատթարացեալ, լուեալ զվասն Յիսուսի, եկն
ընդ ամբոխն ի թիկանց, և մերձեցաւ զեղերաց
հանդերձից նորա։ Զի ասէր, եթէ միայն զհանդերձս
նորա մերձեցայց, կեցից։ Եւ անդէն ցամաքեցաւ
աղբիւր արեան նորա, և ծանեաւ մարմնովն
եթէ բժշկեցաւ ի չարչարանաց։ Եւ Յիսուս անդէն
գիտացեալ ի նմանէ զզօրութիւն որ ելեալ էր
ի նմանէ, դարձեալ առ ամբոխն ասէր, ո՞վ
մերձեցաւ զիս։ Եւ ասէին աշակերտքն նորա,
տեսանես զբազում ամբոխս, և ասես զո՞վ
մերձեցաւ զիս։ Եւ նա նայէր շուրջանակի
տեսանել զայն որ արարեալ էր զայդ։ Եւ
կինն երկեալ և դողացեալ, գիտացեալ զոր
եղեալ էր ի նմա, եկեալ անկաւ առ ոտս նորա,
և ասէ ցնա զամենայն զճշմարտութիւն։ Եւ
նա ասէ ցնա, դուստր, հաւատք քո կեցուցին
զքեզ, գնա՛ ընդ խաղաղութեան, և լեր
առողջ ի չարչարանաց քոց։ Եւ դեռ նա
խօսէր ընդ նմա, ահա իշխան ի
մատուցեալ երկիրպագանէր նմա և ասէր, դուստր իմ
արդ ևս վախճանեցաւ, այլ եկեալ դիցես զձեռն քո
'ի վե՛ր նը, և կեցցէ։ Յարեա՛ Ց՛ և գնաց զկնի նը

քայութ, և բժշկեր զամ ախտս և զամ հիւանդութիւն
ցաներ ի ժողովուրդս նոց, և քարոզեր զաւետիսն սո
ւսու

աղա

Եւ տեսեալ ժողովուրդն զթացաւ ՚ի նա, զի էին աշխատեալք իբրև զչխարս, որոց ոչ էիցէ հովիւ։ Յայնժամ ասէ ցաշակերտան իւր. Հունձք բազումք են՝ և միակ սակաւք։ Աղաչեցէք զտէր հնձոյ՝ զի հանցէ միակս ՚ի հունձս իւր։ Եւ կոչել առ ինքն զերկոտասան աշակերտան իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց՝ հանել զնա և բժշկել զամենայն ախտս և զհիւանդութիւնս։ Եւ գնացեալ անտի յն՝ եկն ՚ի ժողովուրդն նոց։ Եւ անդ էր այր մի որոյ ձեռն գօսացեալ էր. Հարցին զնա ասեն, եթէ պարտ իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել՝ զի յամբասանացեն զնա։ Եւ նա ասէ ցնա, ովք ՚ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ ոչխար մի, և անկանիցի այն ՚ի խորխորատ ՚ի շաբաթու, մի թէ ոչ ունիցի և յարուցանիցէ զնա։ Ասէ արդ ևս առաւել է մարդ քան զոչխար։ ապա ուրեմն պարտ է ՚ի շաբաթու բարիս գործել։ Յայնժամ ասէ ցայրն, ձգեա զձեռն քո. Եւնա ձգեաց, և եղև ողջ իբրև զմիսն։ Ասէ փարիսեցիքն ելեալ արտաքս՝ խորհուրդ առին զնմանէ թէ ոգ կորուսցեն զնա։ Յայնժամ մատուցանէ առ նա դիւահար մի կոյր և համր՝ և բժշկեաց զնա. ոգ զի համրն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ։ Ո՞ արմատն ամ ժողովուրդքն ասեն մի թէ սա՞ իցէ քան որդի դաւթի։ Ասացէ փարիսեցիքն իբրև լուան՝ ասեն, ոչ ինչ հանէ դա զդևս՝ եթէ ոչ բեհելզեբուղայ իշխանաւն դիւաց։

Եւ ելեալ անտի յն՝ գնաց ՚ի կողմանս տիւրոսի և սիդովնի։ Եւ ահա կին մի քանանացի ՚ի սահմանաց անտի նոցա, ելեալ աղաղակէր և ասէր, ողորմեաց ինձ տէր՝ որդի դաւթի, զի դուստր իմ չարաչար այսահարի։ Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի. Եւ մատուցեալ աշակերտքն նո

աղաչէին և ասէին, արձակեա զդա ի աղաղակէ զհետ
մեր։ Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ, ոչ ուրեք առաքեցայ՝
եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի։ Նա ևս
մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ասէր, տէր օգնեա
ինձ։ Պատասխանի ետ նմա յն և ասէ, ոչ է բարւոք՝ առ
նուլ զհաց մանկանց և արկանել շանց։ Նա ևս նա ասէ
այո՛ տէր. քանզի և շունք կերակրին ի փշրանաց անկելոց
ի սեղանոյ տանն իւրեանց։ Յայնժամ պատասխանի ետ նմա
յն և ասէ, ով կին դու, մեծ են հաւատք քո՝ եղիցի քեզ
ոյն և կամիս։ Եւ բժշկեցաւ դուստր նր՝ ի նմին ժամու։
Նա գնացեալ անտի յլ՝ եկն ի ծովեզրն գալիլեա
ցւոց. և ելեալ ի լեառն նստեր անդ։ Ա՝ատեն առ նա
ժողովուրդք բազումք՝ որք ունէին ընդ իւրեանս
կաղս՝ կոյրս՝ համրս՝ մակաղմանիս, և այլս բազումս
և ընկեցին զնա առ ոտս նր, և բժշկեաց զնոսա։ Ա՝ինչև
զարմանալ ժողովրդոցն որք տեսանէին զի համրքն
խօսէին, կաղք գընային, մակաղմանիք բժշկեին,
կոյրք տեսանէին և փառաւորս առնէին զԱծն Իսրայէլի։
Նա իբրև եկն ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի. ի
ծունր իջանէր և ասէր, տէր ողորմեաց որդւոյ իմում.
զի լուսնոտի՝ և չարաչար հիւանդանայ. բազում ան
գամ անկանի ի հուր և երբեմն ի ջուր։ Նա ևս մատուցի
զնա աշակերտացն քոյ՝ և ոչ կարացին բժշկել։ Պա՛տ
խանի ետ յն և ասէ, ով ազգ անհաւատ և թիւր. մինչև
յերբ իցեմ ընդ ձեզ. մինչև յերբ անսայցեմ ձեզ. ածէ
զնա առ իս. և ածին զնա առ յն։ Նա տեսեալ ի նա յն
և ել՝ ի նմանէ դևն, և բժշկեցաւ մանուկն ի ժամէն
յայնմանէ։ Յայնժամ մատեան աշակերտքն առ նա ի ին
և ասեն ցյն, մեք ընդէր ոչ կարացաք հանել զնա։ Նա

Եւ նա ասէ ցնա՝ վո թերահաւատութեան ընդոյ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատն մա նանխոյ, և ասասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեցաց ասա անդր, և փոխեսցի. և ոչ ինչ անկարին լինիցի ձեզ։ Այլց այս ազգ ոչ ելանէ, եթէ ոչ աղօթիւք և պահօք։ Եւ յելանել նոցա յերիքովէ, գնացին զհետ նոր ժողո վուրդք բազումք։ Եւ ահա կոյրք ը նստեին առ ճանապարհանն. իբրև լսեան թէ յս անցանէ՝ աղա ղակեցին և ասեն, ողորմեաց մեզ յս որդի դաւթի։ Եւ ամբոխն սաստեց նոց՝ զի լռեսցեն. և նոքա և առաւել աղաղակէին և ասէին, տր՝ ողորմեաց մեզ որդի դաւթի։ Ո տեղի էառ յս. կոչեց զնս և ասէ՝ զինչ կամիք զի արարից ձեզ։ Ասեն ցնա՝ տր զի բացցին աչք մեր։ Եւ գթացեալ յս մերձեցաւ յաչս նոց, և վաղվաղակի տեսին և գնացին զհետ նր։

*Սբոյ Աւետարանն Ուղղա Մատթէոս։

Ձրմամբ մերով Ցիր Վրիբ.

Ի ՄՏՆԱՆԱՆ ԻՒԱՓԱՌՕ

Նայուա՛մ, և իսկ և իսկ ՚ի շաբաթուն մտել ՚ի ժողովուրդն ուսուցանէր զնս։ Եւ զար մանային ընդ վարդապետուն նր, զի ուսուցանէր զնս իբրև իշխանութե, և ոչ ոպ դպիրքն։ Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն նոց այր մի՝ յորում այս պիղծ գոյր ՚ի նմա. որ աղաղակեց և ասէ։ Ա՛յլ տուր, զի՞ կայ մեր և քո յս Նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմ զքեզ ո՛վ ես սբդ այ։ Սաստեց ՚ինա յս և ասէ, կար կեաց և ել ՚ի նմանէ։ Եւ զարկոյց զնա այն պիղծ և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ, և ել ՚ինմանէ։ Եւ զար

մացան ամենեքին, մինչև հծծել ընդ միմեանս և
ասել. զինչ է այս նոր վարդապետութիւն. զի իշխա
նութիւն այսոց պղծոց ասես և հնազանդին սմա։

Եւ եկաւ նոքա ընդ ամ կողմն գալիլեացւոց։
Եւ վաղվաղակի ելեալ իժողովրդենէն եկն իտուն
սիմոնի և անդրէ յակոբաւ և յովհաննու հանդերձ։
Եւ զքանէ սիմոնի դնիւր ջերմացել. և վաղվաղակի
ասեն ցնա վնր։ Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ
զձեռանէ. և եթող զնա տենդն՝ և պաշտեր զնոսա։
Եւ իբրև երեկոյ եղև իմտանել արեգականն, բե
րէին առ նա զամ հիւանդս և զդիւահարս։ Եւ էր ամ
քաղաքն ժողովեալ առ դրունսն։ Եւ բժշկեաց զբազում
հիւանդս իսպես պես ախտից. և դիւս բազումս եհան։
և ոչ տայր խօսիլ դիւոցն, զի գիտէին զնա թէ քանէ։
Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն յարուցեալ եւ գնաց
յանապատ տեղի, և անդ կայր յաղօթս։ Եւ գնաց
զհետ նր սիմոն՝ և որք ընդ նմայն էին։ Եւ իբրև
գտին զնա, ասեն ցնա՝ թէ ամենեքին խնդրեն զքեզ։
Եւ ասէ ցնոսա եկայք երթիցուք և յայլ մօտաւոր
գիւղաքաղաքսն՝ զի և անդ քարոզեցից. զի յայս իսկ
եկեալ եմ։ Եւ քարոզէր իժողովուրդս նց ընդ ամ
գալիլեացիս, և զդևս հանէր։ Գայ առ նա բորոտ մի՝
աղաչէր իծունր իվանէր և ասէր։ Տր՝ եթէ կամիս
կարօղ ես զիս սրբել։ Ոսկ ի գթացեալ ձգեաց զձեռն
մերձեցաւ՝ ինա և ասէ ցնա, կամիմ սրբեաց։ Եւ իբրև
ասաց ցնա, վաղվաղակի գնաց՝ ինմանէ բորոտութիւնն
և սրբեցաւ։ Եւ սաստեալ նմա էհան արտաքս վաղ
վաղակի՝ և ասէ։ Օ՜ գոյշ լեր մի ումեք ասիցես.
այլ երթ ցոյց զքեզ քահանային. և մատոյ վնր սրբուեաք

պատարագ՝ զոր հրամայեաց մովսէս՝ ի վկայուԹիւն նոցա։ Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ՝ և հռչակ հար կանել զբանն։ մինչ ոչ ևս կարօղ լինիլ նմա յայլ նապէս՝ ի քաղաք մըտանել։ այլ արտաքոյ յանապատ տեղիս էր, և գային առ նա յամ կողմանց։

Եւ մնեալ դարձեալ՝ ի կափառնայում յետ աւուրց։ լուր եղև եթէ՝ ի տան է. և ժողովեցան բազումք՝ մինչև տեղի ևս ոչ լինիլ՝ և ոչ առ դրանն։ և խօսէր նոցա զբանն։ Եւ գային առնա՝ բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ՝ ի չորից։ Եւ իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբոխն անտի, քակեցին զյարկն ուր էր յն. և բացեալ զառաստաղն իջուցին զմահիճն յորում կայր անդամալոյծն։ Եւ տեսեալ յի վհաւասս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյծն, որդեակ՝ Թողեալ լեցին քեզ մեղք քո։ Եւ էին ոմանք՝ ի դպրաց անտի, որք անդ նստէին՝ և խորհէին՝ իսիրտս իւրեանց և ասէին։ Ո՞ւ՞նչէ այս՝ որ խօսի սա զհայհոյուԹիս։ ո՞վ կարէ Թողուլ մեղս՝ եթէ ոչ՝ մի աՅծ։ Եւ գիտաց յն յոգի իւր՝ Թէ այնպէս խորհէին՝ ի սիրտս իւրեանց, և ասէ՝ զի՞ խորհիք զայդ՝ ի սիրտս ձեր։ Ո՞ւ՞նչ դիւրին է ասել ցանդամալոյծն՝ Թողեալ լեցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի՛ առ զմահիճս քո՝ և ե՛րԹ՝ ի տուն քո։ Եւ զի գիտասջիք եթէ իշխանուԹիւն ունի որդի մարդոյ՝ ի վերս երկրի Թողուլ մեղս՝ ասէ ցանդամալոյծն՝ քեզ ասեմ արի՛ առ զմահիճս քո՝ և ե՛րԹ՝ ի տուն քո։ Եւ յարեաւ վաղ վաղակի առեալ զմահիճն ել առաջի ամենեցուն։ մինչև զարմանալ ամենեցուն և փառաւորել զԱՅծ և ասել՝ Թէ այսպիսի ինչ երբեք ո՛չ տեսաք։ Եւ եմուտ միւսանգամ՝ ի ժողովուրդն՝ և էր անդ այր

այր մի՝ որոյ ձեռն գօսացեալ էր։ Եւ սպասէին նմա
եթէ բժշկիցէ զնա՝ ի շաբաթուն զի չարախօսեսցեն
զնմանէ։ Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռն գօսացեալ էր, արի՛
անց ՚ի մէջ։ Եւ ասէ ցնա, զինչ արժան է ՚ի շաբաթու՝
բարի ինչ գործել՝ եթէ չար առնել, ոդի՞ ապրեցու
ցանել՝ թէ կորուսանել։ Եւ նոքա լռեցին։ Եւ հայեցեալ
ի նոսա ընդ բոլոր՝ տրտմեալ ՚ի կուրութեց սրտից
նոցա, ասէ ցայրն՝ ձգեա զձեռն քո։ Եւ նա ձգեաց,
և ողջացաւ ձեռն նր։ Եւ ելեալ արտաքս վաղվա-
ղակի փարիսեցիքն հերովդիանոսեաքն հանդերձ խոր
հուրդ առնէին ՚ի նր, թէ զիա՞րդ կորուսցեն զնա։
Եւ նա յաշակերտաքն իւրովք գնաց ՚ի ծովեզրն. և
բազում ժողովուրդք ՚ի գալիլեացւոց երթային զհե տ
նր, և ՚ի հրէաստանէ, և յերէմէ, և յանկոյս յորդանա
նոյ. և որք ՚ի տիւրոսէ և ՚ի սիդոնէ, բազում ժողո
վուրդք իբրև լսէին որչափ ինչ առնէր՝ գային առ նա
Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր՝ զի նաւուկ մի պատրաստա
կան կացէ նմա վասն ամբոխին՝ զի՝ մի նեղեսցեն զնա։
Քանզի զբազումս բժշկեաց, մինչ գալ խռնիլ զնո
վաւ, զի մերձենացին առնա որք ունէին ախտս ինչ։
Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա՝ անկանէին
առաջի նր, աղաղակէին և ասէին թէ դու ես որդին Այ
և նա յոյժ սաստեր նոցա զի՝ մի յայտնի առնիցեն զնա։
Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յերն գերգեսացոց։ Եւ
ընդ ելանելն ՚ինուանէ անտի՝ պատհեցաւ նմա այր մի ՚ի
դերեզմանացն որ ունէր ոգի պիղծ։ Որոյ բնակութի-
իւն ՚ի դերեզմանս էր. և ոչ չղթայիւք ոք և կարէր
կապել զնա։ Վասն բազում անգամ ոտնակապօք և
չղթայիւք կապելոյ և խզելոյ ՚ի նմանէ զչղթայն, և

լին զոր ինչ պէր նմա էր, և ամենեքին զարմանային։
մեցաւ քեզ։ Եւ ջրաւ եւսկսաւ քարոզել իւրեկայծ
ապատմեա նոյ, զոր ինչ միանգամ պէր քեզ Աստուած
թողլ այլ ասէ ցնա՝ երթ իտուն քո առ ընտանիս քո,
ջէր պնա դիւահարն ի ընդմէջ։ և այ ոչ ետուն
ի սահմանս նոյ։ Եւ իբրև եմուտ նա ի նաւն՝ աղա
մեցին նմա որոց տեսանէր էր, թէ զինչ եղև դիւն հրին,
և զինչ վն խոզից։ Եւ սկսան աղաչել զնա գնալ
ուալ որ ունէր զէդեսիոն, և զահի հարան։ Եւ պատ
և տեսանեն զդիւահարն զի նստեր զգեցեալ և զգաց
սանել թէ զինչ էիցէ որ գործեցաւն։ Գան առ յի
և պատմեցին ի քաղաքին և յադարակս։ և ելին տե
և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզարածքն փախեան,
ի դարէ անտի ի ծովն։ Եւ ին իբրև երիս հազարք
այսքան պիղծք՝ մտին ի խոզան, և դիմեաց երամակն
զի մօտաւք ինն։ Եւ հրամայեց նոցա։ Եւ իբրև ելին
ի բերան երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
լեր ամբն երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
առաքեսցէ զնա արտաքս քան զնոսն։ Եւ անդ էր առ
քանզի բազումք եմք։ Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի
զինչ անուն է քո։ Եւ ասէ ցնա՝ լեգէօն անուն է իմ
այսր պիղծ իմարդոյ այսր։ Եւ հարցանէր ցնա թէ
մէջ պնա զիւն հրին։ Եւ ասէ ցնա՝ երթ իտուն քո առ
ջէր զնա դիւահարն զի ընդմէջ։ և այ ոչ ետուն
ի սահմանս նոյ։ Եւ իբրև եմուտ նա ի նաւն՝ աղա
մեցին նմա որոց տեսանէր էր, թէ զինչ եղև դիւն հրին,
և զինչ վն խոզից։ Եւ սկսան աղաչել զնա գնալ
ուալ որ ունէր զէդեսիոն, և զահի հարան։ Եւ պատ
և տեսանեն զդիւահարն զի նստեր զգեցեալ և զգաց
սանել թէ զինչ էիցէ որ գործեցաւն։ Գան առ յի
և պատմեցին ի քաղաքին և յադարակս։ և ելին տե
և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզարածքն փախեան,
ի դարէ անտի ի ծովն։ Եւ ին իբրև երիս հազարք
այսքան պիղծք՝ մտին ի խոզան, և դիմեաց երամակն
զի մօտաւք ինն։ Եւ հրամայեց նոցա։ Եւ իբրև ելին
ի բերան երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
լեր ամբն երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
առաքեսցէ զնա արտաքս քան զնոսն։ Եւ անդ էր առ
քանզի բազումք եմք։ Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի
զինչ անուն է քո։ Եւ ասէ ցնա՝ լեգէօն անուն է իմ
այսր պիղծ իմարդոյ այսր։ Եւ հարցանէր ցնա թէ
մէջ պնա զիւն հրին։ Եւ ասէ ցնա՝ երթ իտուն քո առ
ջէր զնա դիւահարն զի ընդմէջ։ և այ ոչ ետուն
ի սահմանս նոյ։ Եւ իբրև եմուտ նա ի նաւն՝ աղա
մեցին նմա որոց տեսանէր էր, թէ զինչ եղև դիւն հրին,
և զինչ վն խոզից։ Եւ սկսան աղաչել զնա գնալ
ուալ որ ունէր զէդեսիոն, և զահի հարան։ Եւ պատ
և տեսանեն զդիւահարն զի նստեր զգեցեալ և զգաց
սանել թէ զինչ էիցէ որ գործեցաւն։ Գան առ յի
և պատմեցին ի քաղաքին և յադարակս։ և ելին տե
և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզարածքն փախեան,
ի դարէ անտի ի ծովն։ Եւ ին իբրև երիս հազարք
այսքան պիղծք՝ մտին ի խոզան, և դիմեաց երամակն
զի մօտաւք ինն։ Եւ հրամայեց նոցա։ Եւ իբրև ելին
ի բերան երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
լեր ամբն երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
առաքեսցէ զնա արտաքս քան զնոսն։ Եւ անդ էր առ
քանզի բազումք եմք։ Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի
զինչ անուն է քո։ Եւ ասէ ցնա՝ լեգէօն անուն է իմ
այսր պիղծ իմարդոյ այսր։ Եւ հարցանէր ցնա թէ
մէջ պնա զիւն հրին։ Եւ ասէ ցնա՝ երթ իտուն քո առ
ջէր զնա դիւահարն զի ընդմէջ։ և այ ոչ ետուն
ի սահմանս նոյ։ Եւ իբրև եմուտ նա ի նաւն՝ աղա
մեցին նմա որոց տեսանէր էր, թէ զինչ եղև դիւն հրին,
և զինչ վն խոզից։ Եւ սկսան աղաչել զնա գնալ
ուալ որ ունէր զէդեսիոն, և զահի հարան։ Եւ պատ
և տեսանեն զդիւահարն զի նստեր զգեցեալ և զգաց
սանել թէ զինչ էիցէ որ գործեցաւն։ Գան առ յի
և պատմեցին ի քաղաքին և յադարակս։ և ելին տե
և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզարածքն փախեան,
ի դարէ անտի ի ծովն։ Եւ ին իբրև երիս հազարք
այսքան պիղծք՝ մտին ի խոզան, և դիմեաց երամակն
զի մօտաւք ինն։ Եւ հրամայեց նոցա։ Եւ իբրև ելին
ի բերան երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
լեր ամբն երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
առաքեսցէ զնա արտաքս քան զնոսն։ Եւ անդ էր առ
քանզի բազումք եմք։ Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի
զինչ անուն է քո։ Եւ ասէ ցնա՝ լեգէօն անուն է իմ
այսր պիղծ իմարդոյ այսր։ Եւ հարցանէր ցնա թէ
մէջ պնա զիւն հրին։ Եւ ասէ ցնա՝ երթ իտուն քո առ
ջէր զնա դիւահարն զի ընդմէջ։ և այ ոչ ետուն
ի սահմանս նոյ։ Եւ իբրև եմուտ նա ի նաւն՝ աղա
մեցին նմա որոց տեսանէր էր, թէ զինչ եղև դիւն հրին,
և զինչ վն խոզից։ Եւ սկսան աղաչել զնա գնալ
ուալ որ ունէր զէդեսիոն, և զահի հարան։ Եւ պատ
և տեսանեն զդիւահարն զի նստեր զգեցեալ և զգաց
սանել թէ զինչ էիցէ որ գործեցաւն։ Գան առ յի
և պատմեցին ի քաղաքին և յադարակս։ և ելին տե
և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզարածքն փախեան,
ի դարէ անտի ի ծովն։ Եւ ին իբրև երիս հազարք
այսքան պիղծք՝ մտին ի խոզան, և դիմեաց երամակն
զի մօտաւք ինն։ Եւ հրամայեց նոցա։ Եւ իբրև ելին
ի բերան երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
լեր ամբն երամակ մի խոզից արօտական մեծ։ Աղաչե
առաքեսցէ զնա արտաքս քան զնոսն։ Եւ անդ էր առ
քանզի բազումք եմք։ Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի
զինչ անուն է քո։ Եւ ասէ ցնա՝ լեգէօն անուն է իմ
այսր պիղծ իմարդոյ այսր։ Եւ հարցանէր ցնա թէ
մէջ պնա զիւն հրին։ Եւ ասէ ցնա՝ երթ իտուն քո առ

Եւ իբրև էանց յն միւսանգամ յայն կողմն, ժողովեցաւ առնա ժողովուրդ բազում, և էր առ ծովեզերբն Եւ ահա մի ի ժողովրդապետացն գայր, որում անունն էր յայրոս. և իբրև ետես զնա՝ անկաւ առ ոտս նր։ Աղաչէր զնա յոյժ և ասէր, Թէ դուստր նր մերձ ի մահ. զի եկիր դնիցէ նմա ձեռն. ոչ զի ապրեսցի, և կեցցէ։ Եւ գնաց ընդ նմա. երթայր և ժողովուրդ բազում զհետ նր, և նեղէին զնա։ Եւ կին մի էր ի տեառատեսուհե արեան զերկոտասան ամս։ Եւ յոյժ վշտացել ի բազում բժշկաց. և ծախեալ զինչս իւր զամ և չէր ինչ օգտեալ, այլ և առաւել զայրացել։ Իբրև լսեաւ զյն՝ եկն ի մէջ ամբոխին յետոյ և բռնեաց ի հար զհանդերձէ նր։ Քանզի ասէր ի մտի Թէ, միայն մերձեցայց ի հանդերձս նր փրկեցայց։ Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նր, և գիտաց ի մարմնի իւր Թէ բժշկեցաւ ի տանջանացն։ Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց յն յանձն իւր զզրուէին որ էլ ի նմանէ. դարձաւ յամբոխն և ասէ, Ո՞վ մերձեցաւ ի հանդերձս իմ։ Եւ ասեն ցնա աշակերտքն, տեսանես, զի ամբոխք նեղէ զքեզ, և ասես Թէ ո՞վ մերձեցաւ ի հանդերձս իմ։ Եւ շուրջ հայէր տեսանել Թէ ով զայն արար։ Եւ կինն զարհուրել և դողալ վասն գաղտն արար, քանզի գիտէր զինչ եղև նմա. եկն, անկաւ առաջի նր, և ասաց զամ իրան ստուգութէ։ Եւ յն ասէ ցնա՝ դուստր հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի խաղաղութի, և եղիջիր ողջ ի տանջանաց քոց։ Ա՛յնչափ նա զայն խօսէր՝ դան ոմանք ի ժողովրդապետէն և ասեն, Թէ դուստրն քո մեռաւ՝ զի՞ւս աշխատ առնես զվարդապետդ։

Ասկ յո՛ իբրև լըսաւ զբանն ասացեալ, ասէ ցժողովրդա
պետան, միերկնչէր՝ բայց միայն հաւատա։ Եւ ոչ զոք
եթող ընդ իւր երթալ, բայց միայն զպետրոս՝ և զյա
կոբոս՝ և զյովհաննէս զեղբայրն յակոբայ։ Գայ՛ ի
տունն ժողովրդապետին՝ և տեսանէ ամբոխ յոյժ և լալա
կան և աղաղակ յոյժ։ Եւ մտեալ՝ ինքեանս ասէ ցնո՛
ղի՛ խռովեալ էք և լայք. մանուկդ ոչէ մեռեալ՝ այլ ննջէ
Եւ ծաղր առնէին զնա։ Եւ նո՛ր հանեալ արտաքս
զամենան՝ և առնու ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայր,
և զնո՛ոքս որք ընդ նմա՛ն էին, և մտանէ ուր դնի՛ր մանուկն
Եւ կալեալ զձեռանէ մանկանն ասէ ցնա՝ տալիթա
կում. որ թարգմանի՝ աղջիկ դու՝ քեզ ասեմ արի։
Եւ վաղվաղակի յարեաւ աղջիկն և գնայր. քանզի
էր ամաց՝ իբրև երկոտասանից. և զարմացան մեծա՛
զարմանալեաւ։ Եւ պատո՛ւիրէր տալ նո՛ր յոյժ զի մի՛
ոք գիտասցէ զայն, և ասաց տալ նմա ուտել։
Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն գեննե
սարեթ։ Եւ իբրև ելին՝ ի նաւէ՛ անտի, իսկ և իսկ
ճանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ։ Եւ ընթացեալ
այսր անդր, ընդ ամ դաւուն, սկսան մահճօք բերել
զամ հիւանդս՝ ուր լսէին թէ անդ իցէ։ Եւ ուրև
մտանէր՝ ի գեօղս կամ՝ ի քաղաքս՝ կամ յադարակս՝
ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս և աղաչէին զի
գոնէ՝ ի քղանցս հանդերձի նո՛ր մերձենայցեն. և որք
միանդամ մերձեցան՝ փրկեցան։ Եւ անտի յարուցեալ
եկին՝ ի սահմանս տիւրոսի և սիդովնի. և մտեալ՝ ի տուն
ո՛չ կամէր յայտնել, և՛ոչ կրցաւ ծածկել։ Եւ լո՛ւեալ կին մի
զնմանէ՝ որոյ դուստրն նեղեալ էր յայսոյ պղծոյ, եկն
անկաւ առաջի նո՛ր։ Եւ կինն էր հեթանոս փիւնիկ

մարձակ զամ: Ընդակեց զնա ի տուն իւր և ասէ, ի
մարդկէ զամ: Ընդակեց զնա ի տուն իւր և ասէ,
տեսանէր. ողջացաւ և տեսանէր հա-
նէր, եբաց և տեսանէր. ողջացաւ և տեսանէր հա-
ղջին իբրև ծառս: Դարձ եդ զձեռն ի վէր աչաց
նիցկ՚ինչ: Ածաւ և ասէր, տեսանեմ զմարդիկ զի
ձեռն եդ ի վէր նէր, և հարցաներ ցնա թէ տեսա-
ռանէ կուրին եհան արտաքոյ շինին, եթուք յաչս նէր
և աղաչէին զնա զի մերձեսցի ինեա: Նէ առել զձե
ասորի յաղագ. և աղաչէր զնա՝ զի զդևն հանցէ ի
դասերկ նէր: Նէ յո ասէ ցնա՝ թոյլ տուր՝ զի նախ
յապեսցին մանկունք. զի ոչէ բարւոք առնուլ զհաց
մանկանց և արկանել շանց: Նա պատասխանի եւ ասէ
ւոր և շունք ի փշրանաց սեղանոյ մանկանց կերակրին:
Նէ ասէ ցնա՝ վո այդր բանի, երթ, ել դևն ի դս
տերկ քումմէ: Դնաց ի տուն իւր և եգիտ ելեալ
զդևն, և զդուստրն զի անկեալ դնիւր ի մահիճս:
Նէ ելել միւսանգամ ի սահմանացն տիւրոսի և սի
դոնի, և եկն ի ծովեզրն գալիլեացւոց ի միջ սահմա
նացն Դեկապօլիս: Նէ բերին առ նէր խուլ մի և
համր, և աղաչէին զի ձեռն դիցէ ի վէր նէր: Նէ առել
զնա ի ձեռանէ յամբոխէ անտի, և արկ զմատունս իւր
ի ականջս նէր և ե թուք անդր. և կալաւ զլեզուէ նէր:
Նայեցաւ յերկինս՝ յոգոց եհան՝ և ասէ ցնա, Եփփա
թա՝ որ է բացիր: Նէ նոյնժամայն բացան լսելիք նէր
և լուծան կապանք լեզուի նորա և խօսէր ուղիղ:
Նէ պատուիրեաց նոցա զի ումեք ասիցեն. և որչափ
նա պատուիրէր նոցա, նոքա աւաւելի քարոզէին:
Նէև քան զևս զարմանային ասէին, զամենքեան
ընք գործեաց սա. զի խլից լսել տայ և համրոց խօսել:
Դան ի բեթսայիդա, և ածեն առաջի նէր կոյր մի,
և աղաչէին զնա զի մերձեսցի ինեա: Նէ առել զձե
ռանէ կուրին եհան արտաքոյ շինին, եթուք յաչս նէր
և ձեռն եդ ի վէր նէր, և հարցաներ ցնա թէ տեսա
նիցկ՚ինչ: Նացաւ և ասէր, տեսանեմ զմարդիկ զի
շողին իբրև ծառս: Դարձ եդ զձեռն ի վէր աչաց
նէր, եբաց և տեսանէր. ողջացաւ և տեսանէր հա-

ի շինդ մի՛ մտանիցես. այլ երթ ի տուն քո. և յորժամ՝ ի շինն մտանիցես՝ մի՛ումեք ասիցես ի շինին։ Եւ եկեալ առ աշակերտսն, եռես ամբոխս շուրջ զնոքաք, և զգպիրսն ընդ վիճակին ընդ նմա։ Եւ վաղվաղակի ամ ժողովուրդն իբրև տեսին զնա՝ զարմացան. և ընդառաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա։ Եւ հարց զնոսա, թէ զինչ վիճակիք ընդ նմա։ Պատասխանի ետ մի ոմն ի ժողովեանէն և ասէ, վարդապետ՝ ածի՛ց զորդի իմ առ քեզ, որ ունի այս համր։ Եւ ուր հասանի զարկուցանէ զնա՝ և փրփրէ, և կրճտէ զատամունսն իւր և ցամաքի. և ասացի ցաշակերտսն քո զի հանցեն, և ոչ կարացին հանել զնա։ Պատասխանի ետ նոցա և ասէ՝ ով ազգ անհաւատ մինչև յե՞րբ լինիմ առ ձեզ. մինչև ցե՞րբ անասցեմ ձեզ. ածի՛ք զնա առ իս։ Եւ ած ին զնա առ նա. իբրև եռես զնա այն՝ վաղվաղակի շարժեաց զնա, և անկեալ յերկիր թաւալիւր և փրփրայր։ Եւ հարց ցհայր նր և ասէ. քանի՞ ժամանակաւ են յորմէ հետէ այդ եղև դմա. և նա ասէ՝ ի մանկուէ։ Եւ բազում անգամ՝ ի հուր արկանէ զդա և՝ ի ջուր, զի կորուսցէ. արդ թէ կարօղ ինչ ես՝ օգնեա մեզ ևր գթացեալ ի վր մեր։ Եւ ցնա ասէ ցնա՝ ասացեր թէ կարօղ ես. ամ ինչ հնարաւոր է այնմ, որ հաւատայն։ Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր մանկանն և ասէ, հաւատամ ևր, օգնեա անհաւատութեան իմում։ Իբրև եռես յս եթէ կուտակ ժողովուրդն ի վր, սաստեաց այսոյն պղծոյ և ասէ, համրդ և խուլ այս, ես տամ քեզ հրաման ել՝ ի մանկէ և այլ մի՛ևս մտանիցես ի դա։ Եւ աղաղակեաց և յոյժ լուկեաց զնա և ել։ և եղև պատանեին իբրև վճռեալ. մինչև բազմայ իսկ ասել թէ մեռաւ։ Եւ յս կալաւ

զՀեռանէ նը՝ յարոյց զնա ևկանգնեցաւ։ Եւ իբրև
եմուտ նա ՚ի տունն, աշակերտքն առանձինն հարցին
ցնա՝ մեք ընդ ո՛չ կարցաք հանել զնա։ Եւ ասէ ցնո
այդ ազգ ո՛չ լինի ելանէ, եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք։
Եւ գան յերիքով. և ընդ ելանել նը յերիքովէ՝
աշակերտացն և բազում ժողովրդով, որդի տիմէ
բարտիմեոս կոյր՝ նստեր մուրացիկ յանցս ճանապարհին։
Իբրև լսեաւ թէ յն նազովրեցի է՝ սկսաւ աղաղակել
և ասել, որդի դաւիթ ողորմեաց ինձ։ Եւ սաստէին
նմա բազումք զի լռեսցէ։ Եւ նա աւելի ևս աղա
ղակէր ո՛րդի դաւիթ ողորմեաց ինձ։ Ո՛վ տեղի եղա
յ և հրամայեաց կոչել զնա, կոչեն զկոյրն և ասեն
ցնա՝ քաջալերեաց արի կոչէ զքեզ։ Եւ նը ընկեցեալ
զհոլձս իւր՝ յարեաւ և եկն առ յն։ Պատասխան ետ նմա
յն և ասէ՝ զի՞նչ կամիս եթէ արարից քեզ։ ասէ ցնա
կոյրն՝ րաբունի զի բացցին զքեզ։ Եւ յն ասէ ցնա երթ՝
հաւատք քո կեցուցին զքեզ։ և վաղվաղակի բա
ցան, և երթայր զհետ նը ՚ի ճանապարհին։

* Սէյն Ընէտրենիս Ու Ի՞սա Ի՞ուխաննու։

ՅԻՆ ՄԵՐ ՕՐՎԱՆ։

ՅՈՎՀ ՒԿԱՓՄԱՌՆԱՅՈՒՄ

՚Ի քաղաքն գալիլեացւոց՝ և ուսուցանէր զնո
՚ի շաբաթան։ Եւ զարմանային ը վարդա
պետուն նը զի իշխանութ էր բան նը։ Եւ էր ՚ի ժո
ղովրեանն այր մի, ընդ ոգին այս դիւի պղծոյ. և
աղաղակէց ՚ի ձայն մեծ և ասէ՝ թողացո, զի՞ կայ մեր
և քո յն նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ գիտեմ
զքեզ ո՛վ ես սբդ այ։ Սաստեաց ՚ի նա յն և ասէ՝
պապան

պատանեաց և ել ի դիմանէ։ Ո դեռնեց զնա դևն
ի միջև անդ։ և ել ի նմանէ, և ինչ ոչ վնասեաց նմա։
Եւ եղեն զարմանալիք ի վեր ամենուն։ խօսէին ընդ
միմեանս ասելով, զինչ է բանս այս, զի իշխանութիւ և
զօրութիւ սաստէ այսոցպղծոց և ելանեն։ Եւ երթայր
հռչակ զնմանէ ընդ ամ տեղիս շուրջ զգաւառսն։
Եւ յարուցեալ ի ժողովրդենէ անտի՝ եմուտ ի տունն
սիմոնի։ ազգանէ սիմոնի տագնապիւր ջերմամբ մե
ծաւ, և աղաչեցին զնա վ ն ր։ Եկաց առ նմա։ անս
տեղ ջերմանն և եթող զնա։ Եւ վաղվաղակի յարեւ
և պաշտէր զնա։ Եւ ը արևուն մտանել՝ ամենայն
որոց էին հիւանդք ի նախս պէս ցաւս, բերէին զնա առ
նա։ Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք ի նոցանէ դնէր ձեռս
և բժշկէր զնա։ Ելանէին դևքն ի բազմաց՝ աղաղակե
ին և ասէին, եթէ դու ես որդի ա՛յ։ Եւ նա սաստէր
նոյն և ոչ տայր թոյլ խօսիլ զի գիտէին զնա թէ քրիստ է։
Եւ եղև ի հասանիլ նր ի մի քաղաքաց, և ահա այր մի
լի բորոտութե՝ իբրև եաես զյ՝ն, անկեալ ի վեր երեսաց՝
աղաչեց զնա և ասէ, ա՛ր եթէ կամիս, կարօղ ես զիս
սրբել։ Ձգեաց զձեռն իւր հասոյց ի նա և ասէ, կամիմ
սրբեաց։ Եւ վաղվաղակի գնաց ի նմանէ բորոտն
Եւ նա պատուիրեաց նմա մի ումեք ասել, այլ թէ երթ
ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո զպատարագ վե
սրբուեաց քոյ ոնգ և հրամայեաց մօսէս ի վկայուի նց։
Եւ յորդեր առաւել բանն զնմանէ և ժողովեին
ժողովուրդք բազումք լսել և բժշկիլ ի հիւանդեէ
իւրեանց։ Եւ նա խոյս տայր յանապատ տեղիս, և
կայր յաղօթս։ Եւ եղև ի միում աւուրց, և ինքն
ուսուցանէր, և փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետք

նատէին, որք ժողովեալ էին յամ քաղաքաց գալիլեա
ցւոց, և հրէաստանի և Երմ. և զօրուէն ան էր ի բժշ
կել զնա։ Եւ ահա արք բերէին մահճաւք զայր մի որ
էր անդամալոյծ, և խնդրէին զնա մուծանել ի ներքս
և դնել առաջի նր։ Եւ իբրև ոչ գտանէին, թէ ընդ
մուծանիցեն զնա ի ներքս վասն ամբոխին, ելին ի տա
նիս և ի ցրտոցն կախեցին զնա, և իջուցին մահճաւքն
հանդերձ ի մէջ առաջի յի։ Եւ տեսեալ զհաւատսն
նոցա ասէ ցնա, այր դու՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։
Սկսան խորհիլ դպիրքն և փարիսեցիքն և ասեն,
ո՞վ է սա որ խօսի զհայհոյութիս. ո՞վ կարէ թողուլ մեղս
բայց միայն Աստ։ Իբրև գիտաց յն զխորհուրդս նոց՝
պատասխանի ետ և ասէ ցնս, զի՞ խորհիք ի սիրտս ձեր։
Ո՞րն է դիւրագոյն ասել թողեալ լիցին քեզ մեղք
քո, եթէ ասել արի՛ և գնա։ Այլ գիտասջիք թէ իշ
խանութի ունի որդի մարդոյ երկրի թողուլ զմեղս։
Ասէ ցանդամալոյծն՝ քեզ ասեմ, արի՛, առ զմահիճս
քո և երթ ի տուն քո։ Եւ առժամայն յարուցեալ առջի
ամենեցուն՝ էառ զիւրև յորոյ վր անկեալ դնիւր.
գնաց ի տուն իւր, և փառաւորր առնէր զԱստ։ Ո՞ր
մանք կալան զամենեան, և փառաւորր առնէին զԱստ.
լի՛ եղեն ահիւ և ասեն, թէ տեսաք այսօր նոր նշան։
Եւ եղև ի միւսում շաբաթուն մրտանել ի ժողո
վուրդն և ուսուցանել. և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն
աջ գօսացեալ էր։ Եւ սպասէին նմա դպիրքն և փարի
սեցիքն թէ ի շաբաթուն բժշկիցէ զի գտանիցեն ա
րասիս զնմանէ։ Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոց,
ասէ ցայրն որոյ ձեռն գօսացեալ էր՝ արի՛ անց ի մէջ.
Եւ նա յարուցեալ եկաց։ Ասէ ցնս Հարցից ինչ ձեզ
զինչ

իշխանաւք. ունիմ ը ինձ զինւորս. և ասեմ ամա երթ, և
մանուկս իմ. Վճանգի և ես այր մի եմ կարգեալ ընդ
արժանի առ քեզ գալոյ, այլ ասա բանիւ, և բժշկեսցի
և ծառայեսցէ տիրոջ ասիդօնի։ Ոչ եկին լսել
ինամանէ և բժշկիլ ՚ի հինանդուէ իւրոց, և նեղէր քան
զառաջ պղծոց բժշկեին։ Եւ ժողովուրդն խնդրէր
մերձենալ ՚ինա, զի զօրուէ բազում ելանէր ՚ինամանէ
և բժշկէր զամենեսին։ Եւ եղև իբրև կատարեց զամ
բանս իւր ՚ի լսելիս ժողովրդեան, եմուտ ՚ի կափառ
նաում։ Հարիւրապետի ուրումն ծառայ էր՝ որ հին դա
ժել մերձ էր ՚ի վաղճանիլ՝ որ էր նմա պատուական։
Եւ իբրև լուաւ զյնէ, առաքեաց զծերս հրէից, աղա
չէր զնա զի եկեսցէ, և ապրեցուսցէ զծառայն նր։
Եւ նոքա եկեալ առ յն աղաչէին զնա ասէպ և ասէին,
թէ արժանի է՝ որում զշնորհս զայս առնես. զի սիրէ
զազգս մեր, և զժողովրդոցն նա շինեաց մեզ։ Եւ յն
գնաց ը նա։ Իբրև ոչինչ կարի հեռի էր ՚ի տանէն,
յղեաց առ նա Ճապետն բարեկամս, և ասէ ցնա, տ՛ը
մի՛ ինչ աշխատ լինիր. զի չեմ բաւական եթէ ը յար
կաւ իմով մտանիցես։ Ա՛ր և զանձն համարեցայ
արժանի առ քեզ գալոյ, այլ ասա բանիւ, և բժշկեսցի
մանուկս իմ։ Վճանգի և ես այր մի եմ կարգեալ ընդ

և երթայ. և այլևս թէ եկ, և գայ. և ծառայի իմում
թէ արա զայս, և առնէ: Եւ իբրև լսեաւ զայս Յի-
սուս, զարմացաւ. դարձաւ առ ժողովուրդսն որք երթային
ընդ նմա, և ասէ, ամէն ասեմ ձեզ թէ ևս չիւր այս-
չափ հաւատս գտի: Եւ դարձեալ անդրէն պատգա-
մաւորքն ի տուն, և գտին զծնեալն հիւանդ՝ բժշկեալ:
Եւ եղև ի վաղիւն, երթայր ի քաղաք մի որում
անուն էր Նային՝ և երթային ընդ նմա աշակերտքն նո-
և ժողովուրդք բազումք: Իբրև մերձ եղև ի դուռն
քաղաքին, և ահա ելանէր մեռեալ մի՝ որդի միամօր մոր
իւրոյ. և նա էր այրի, և ժողովուրդ բազում քաղաքին
էր ընդ նմա: Իբրև եհաս զնա տէր՝ գթացաւ ի նա
և ասէ՝ մի լար: Եւ մատուցաւ ի դագաղն. և որք
բարձէն տանէին՝ զտեղի առին. և ասէ՝ պատանի դո-
քեզ ասեմ արի: Կանգնեցաւ և նստաւ մեռեալն, և
սկսաւ խօսիլ, և ետ զնա ցմայր իւր: Եւ ահ կալաւ
զամենեսին և փառը առնէին զած և ասէին՝ մարգարէ
ոմն մեծ յարուցեալ է ի մէջ մերում. և թէ՝ այց արար ած
ժողովրդեան իւրում: ի բարւոյն: Եւ եղև զբոյց այս
ընդ ամ հրէաստան վերն՝ և ընդ ամ կողմանս շուրջ-
Եւ պատմեցին յովհաննու՝ աշակերտքն իւր վասն
այսորիկ: Եւ կոչեաց առինքն երկուս ոմանս յաշա
կերտացն իւրոց յովհաննէս, առաքեց առ տէր և ասէ,
դու ես որ գալոցն ես, եթէ այլում ակնկալեցուք:
Եւ եկեալ արքն առ նա ասեն՝ յովհաննէս մկրտիչ յա
ռաքեց զմեզ առ քեզ և ասէ՝ դու ես որ գալոցն ես,
եթէ այլում ակնկալեցուք: Եւ ի նմին ժամու բժշկեաց
բազումս ի հիւանդութեանց և ի հարուածոց և յայտոց չարաց,
և կուրաց բազմաց շնորհեաց տեսանել: Պատասխան եառնէ և

և ասէ՝ երթայք պատմեցէք յովհաննու զոր տեսիքդ
և լուայք, զի կոյրք տեսանեն, կաղք գնան, բորոտք
սրբին, խուլք լսեն, մեռեալք յառնեն, աղքատք
աւետարանին։ Եւ երանի որ ոչ գայթակղեսցի յիս։
Եւ նահեցին ինչուն սկսաւ Յիսուս ասել առ
կոյս հանդէպ գալիլեայ։ Եւ ընդ ելանելն նոր՝ ելա
մաք՝ պտհեցաւ այր մի՝ իքաղաքէն յորում էին դեւք.
և բազում ժամանակս չէր հանդերձ զգեցեալ՝ և ոչ
՝ի տան բնակէր, այլ՝ի գերեզմանս։ Եւ տեսեալ զյն
աղաղակեց և անկաւ առաջի նր՝ և ասէ մեծաձայն.
զի՞ կայ իմ և քո յն որդի այ բարձրելոյ՝ աղաչեմ զքեզ
մի՝ տանջեր զիս։ Վասնզի հրաման տայր այսոյն պղծ
ելանել՝ի մարդոյ անտի. քանզի բազում ժամանակս
յափշտակել էր զնա. և կապեր՝ի շղթայս և պահէր
յերկաթս. և խզէր զկապանսն՝ և վարէր՝ի դիւթէն
յանապատս։ Եհարց ցնա յն և ասէ, զինչ անուն է քո.
և նա ասէ՝ լեգէօն. զի դեւք բազումք մտեալ էին՝ի նա։
Եւ աղաչէին զնա՝ զի մի՝ հրաման տայցէ նց երթալ
յանդունդս։ Եւ էր անդ՝ երամակ մի խոզից բազմից
արօտական՝ի լերինն, և աղաչեցին զնա, զի հրաման
տացէ նց մտանել՝ի նս՝ և հրամայեց նց։ Եւ ելեալ
դեւքն յառնէին՝ մտին՝ի խոզսն. և դիմեաց երամկն
՝ի գահէ անտի՝ի ծովակն՝ և հեղձաւ։ Իբրև տեսին
խոզարածքն զերան որք եղեն՝ փախեն, և պատմեցին
՝ի քաղաքին և յագարակս։ Եւ իբրև ելին տեսանել
զգործեանն եղեալն առ յն, և գտին զայրն ուստի դևքն
ելեալ էին՝ զգեցեալ և զգաստացեալ նստեր առ ոտն յն
և երկեան։ Պատմեցին նց՝ որոց տեսեալն էր, թէ
զինքն փրկեցաւ դիւահարն։ Եւ աղաչէր զնա ամ

բազմութիւն շուրջ զկողմամբքն դերդեստացուց, դնալ
ի սահմանաց նոցա. քանզի ահիւն մեծաւ տագնապէին։
Եւնա մտել ինամ դարձաւ անդրէն։ Ղազէրը զնա
այրն ուստի գնացն էլել էին շրջիլ ընդ նմա։ Երբա
կեաց զնա և ասէ. դարձ ի տուն քո և պատմեա զոր
միանգամ այր քեզ ածն։ Գնաց ի քաղաքն Եքարոզէր
զոր ինչ արար նմա յն։ Եւ իբրև դարձաւ անդրէն
յն, ընկալաւ զնա ժողովուրդն, քանզի ամբեան ակն
ունէին նմա։ Եւ ահա եկն այր մի որոյ անունն էր
Յայրոս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն. անկեալ առ
ոտն յն աղաչէր զնա մտնել ի տունն իր։ Ո՛ի դուստր
միամօր էր նր, ամաց իբրև երկոտասան, և էր մերձ ի
մահ. և զնդ երթայն նր՝ ժողովուրդքն նեղէին զնա։
Եւ կին մի էր ի հեռատեսութենէ արեան յամաց երկո
տասանից, որ ի բժիշկս ծախեալ էր զամ ինչս իւր՝
որում ոչ էր լեալ հնար յումեքէ բժշկիլ։ Ա՛ատուցել
յետոյ մերձեցաւ ի դրօշկ հանդերձի նր, և անդնդա
յին եկաց զղխուսն արեան նր։ Եւ ասէ յն՝ ոմն է
որ մերձեցաւն յիս։ Իբրև ամբեան ուրանային, ասէ
պետրոս և ոմք ընդ նմա էին, վարդապետ՝ ժողովուրդք
պնդեն և նեղեն զքեզ։ Եւ ասէ յն՝ ոմն մերձեցաւ
յիս. քանզի գիտացի եթէ զօրն ել յինէն։ Իբրև
եռես կինն՝ եթէ ոչ ծածկեցաւ ինամանէ, եկն դո
ղալով և անկաւ առջի նր։ Եւթէ վասն որոյ իրաց մեր
ձեցաւ ինա, պատմեաց առջի ամ ժողովրդենն, և եթէ
ոպ բժշկեցաւ առաժամայն։ Եւ ասէ՝ քաջալերեաց դուստր
հաւատք քո կեցուցին զքեզ՝ երթ ի խաղաղութի։
Եւ մինչդեռ նա խօսէր, դայ ոմն ի տանէ ժողովր
դապետին՝ և ասէ ցնա, մեռաւ դուստրն քո, մի՛ ինչ
աշխատ առներ զդա։ Իսկ յն իբրև լուաւ, պատասխան
եառնա և ասէ, մի՛ երկնչիր, միայն հաւատա և կեցցէ
Եւ մտել ի տունն՝ ոչ զոք եթող մտանել. բայց միայն
զպետրոս և զյակոբոս և զյովհաննէս և զհայր մանկին

և զմայր նր, և այլին ամքեան և կոծէին զնա. ասէ՝ մի լայք, զի չէ մեռել՝ այլ ննջէ: Եւ նոքա ծաղր առ նէին զնա զի գիտէին թէ մեռաւ: Եւ նր հանել զա մենեսին արտաքս, կալաւ զձեռանէ նր՝ բարբառե ցաւ և ասէ, արի՛ կաց մանուկ դու: Եւ դարձաւ ոգի նր և կանգնեցաւ վաղվաղակի, և հրամայեաց տալ նմա ուտել: Եւ զարմացան ծնօղքն նր, և նա պատուիրեր մի՛ ումեք ասել որ ինչ եղեն:

Եւ եղև՝ իվաղիւն մինչ իջնէին նք՝ իլեռնէ անտի ընդառաջ եղև նմա ժողովուրդ բազում: Եւ ահա այր մի՝ իժողովրդենէ անտի աղաղակեց և ասէ, վար դատեա աղաչեմ զքեզ, հայեց յորդի իմ, զի միամօր է ինձ: Եւ ահա այս հարկինի՝ ինմա, և յանկարծ դողէ և զարկուցանէ և քաւալեցուցանէ զնա և փրփրեցուցանէ, և հազիւ մեկնի՝ ինմանէ խորտակեալ զնա: Եւ աղաչեցի զաշակերտանքս զի հանցեն զնա, և չէ կարացին: Պասխանի ետ նր և ասէ, ով ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև կրկի եղեց ընձեզ և անասցեմ ձեզ, մատո այսր զորդին քո: Եւ մինչդեռ մատչէր, զար կոյց զնա դևն և շարժէցոյց: Սաստեց յն այսոյն պղծոյ և բժշկեց զմանուկն, և ետ զնա ցհայր իւր: Եւ զար մանային ամքն՝ իվեր մեծամեծացն այ: Եւ՝ի զար մանալ ամենեցուն՝ իվեր ամի զոր առնէր, ասէ ցաշա կերտան իւր, դիք դուք՝ իսնելիս ձեր զբանս զայս սիկ, զի որդի մարդոյ մատնիլոցէ՝ ի ձեռս մարդկան: Եւ հաներ դև մի համր. և եղև յերանել դիմին՝ խո սեցաւ համրն և զարմացան ամ ժղվրդքն: Եւ ը մանք՝ ինքնէ ասեն՝ բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւոց հանէ դա զդևս: Եւ այլք փորձէին ևնշն յերկնից ինդրէին՝ ինմանէ: Իսկ նր գիտացեալ զխորհուրդս նց ասէ ցնս, ամ թագրուի բաժանել յանձն իւր աւերի. և տուն բաժանել յանձն իւր կործանի, և ապա եթէ և սատկ բաժանիցէ յանձնէ, զիարդ կայցէ թագրուի նր:

զև ասէք վինէն Թէ բէեղզեբուղաւ իշխանաւն հա
նէ դա զդևս։ Եթէ ես բէեղզեբուղաւ հանեմ
զդևս, որդիքն ձեր ըմ հանիցեն. վ՚այնորիկ նոքին
եղիցին ձեր դատաւորք։ Ապա եթէ մատամբն այ հա
նեմ զդևս, ապա հասեալ է ՚ի վր ձեր արքայութին այ։
Զորժամ հզօր վառեալ պահիցէ զտուն իւր, ՚ի խաղա
զաւճ են ինչք նր. բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա
՚ի վր եկեալ յաղթեսցէ նմա, զսպառազինուն ՚ի նր
հանէ յոր յուսացեալն էր, և զաւար նր բաշխեսցէ։
Որ ոչ ընդ իս՝ հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս
ցրուէ։ Զորժամ այսն ելանիցէ ՚ի մարդոյ՝ շրջի ընդ
անջրդին տեղիս, խնդրէ հանգիստ. և իբրև ոչ գը
տանէ՝ ասէ, դարձայց անդրէն ՚ի տուն իմ ուստի ելի
և գայ գտանէ մաքրեալ և յարդարեալ։ Զայնժամ
երթայ և առնու ՚ի յլ այս չար ևս քան զինքն՝ և
մտեալ բնակի անդ. և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ
չար քան զառաջինն։ Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս՝
ձայն եբարձ կին մի ՚ի ժողովրդենէ անտի և ասէ,
երանի է որովայնին որ կրեացն զքեզ՝ և ստինացն
որոց դիեցուցին զքեզ։ Եւ նա ասէ, մանաւանդ
երանի այնոցիկ, որք լսեն զբանն այ և առնեն զնա։
Եւ ուսուցանէր ՚ի միում ժողովրդանոցացն ՚ի շա
բաթին։ Եւ ահա կին մի զոր ունէր ոգի հիւանդու
ժեան ութտասան. և էր կարկամեալ և ոչ կարէր ամե
նևին ՚ի վեր հայել։ Եւ տեսեալ զնա յի՝ կոչեաց առ
ինքն, և ասէ ցնա, կին դու արձակեալ ես ՚ի հիւան
դութենէ քումմէ։ Եւ եդ ՚ի վր նր զձեռն, և առաժամայն
ուղղեցաւ և փառաւոր առնէր զաստ։ Պատասխան ետ ժողո
վրդապան ցասուցեալ Թէ ընդէր ՚ի շաբաթու բժշկեցյ։

Եւ ասէ ցԺողովուրդն՝ վեց օրէ յորս արձնէ գործել
յայնոսիկ եւայք բժշկեցարուք, եւ մի՛ յաւուր շաբաթու։
Պատասխանի եւ նմա տէր Եասէ, կեղծաւորք՝ իւրաքանչ
իւրք ՚ի ձէնջ ՚ի շաբաթու ոչ արձակէ զեզն իւր կամ
զէշ ՚ի մսուրէ եւ տայ ջուր։ Իսկ այս դուստր աբ
րհամու էր զոր կապեաց սատանայ ահա տասն
ամ, ոչ էր արժան արձակել ՚ի կապանաց անտի ՚ի շաբա
թու։ Եւ զայն ՚ի բրև ասէր, յամօթ լինէին ամբեան
րոք հակառակ կային նմա։ Եւ ամենայն ուրախ
լինէր ՚ի վերայ ամենայն փառաց որք գործեին ՚ի նմանէ։
Եւ եղեւ ՚ի մտանելն նորա ՚ի տուն ուրումն ի ղեկանաց
փարիսեցւոց ՚ի շաբաթու ուտել հաց՝ եւնէք սպասէին
նմա։ Եւ ահա այր ումն էր առաջի նորա
Պատասխանի եւ յիսուս եւասէ ցօրինաւորս եւ ցփարիսեցիս՝
ե՞թէ արժան իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել։ Եւնէք լուռ եղեն
Եւ բռնեաւ հարեալ զմարդն բժշկեաց զնա եւարձակեաց։
Եւ ասէ ցնոսա՝ որի որդւոյ ՚ի ձէնջ էշ կամ եզն անկա
նիցի ՚ի ջրհոր, եւ ոչ վաղվաղակի հանիցէ զնա յաւուր
շաբաթու։ Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն։
Եւ եղեւ մինչ երթայր նա յԵրմ, եւ ինքն անցանէր ընդ
մէջ սամարիայ եւգալիլեացւոց։ Եւ մինչդեռ մտանէր
ՙի գեօղ ուրումն, պատահեցան նմա ՚ի արք բորոտք,
որք կացին ՚ի հեռաստանէ։ Եւարձին զձայնս եւասեն
Ցն վարդապետ՝ ողորմեայ մեզ։ Եւ ի բրև տեսս զնոսա
ասէ ցնոսա, երթայք ցուցէք զանձինս ձեր քհնայիցն։
Եւեղեւ ի բրև գնացին՝ առժամայն սրբեցան։ Ա՛ ումն
՚ի նոցանէ ի բրև տեսս թէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդ
րէն, ՚ի ձայն մեծ փառաւորէր առնէր զԱստուած։ Եւնկաւ
առ ոտս նորա ՚ի վերեաց իւրոց՝ եւգոհանայր զնմանէ

լինեցուց ուր այր զքուրն գինի։ Եւանդ էր Թագաւո-
Նոքա եկել էին ի Յոանն։ Այն գարձել ի Հանապ գա-
Հաւ էր զամ նշանան զոր արար Յիմ ի տօնին, զանգ
ի գալիլեա, ընկալան զնա գալիլեացիքն, զի տեսեալ
գաւառի պատիւ ոչ ունի։ Ա՞յլ յորժամ եկեն նա
իսկ յա վկայեաց՝ եթէ մարգարէ չիւրում
եւ անտի և գնաց ի գալիլեա։ Ո՞ ի ինքն

ՅԱՐՏ ԵՐԿՈՒՑ ԱՂՈՒՐՑ

Ի՞ր ըն մեր Ցե Ի՞ա։

Սէյն Աբեսալիա՝ ու Ը՞ա Յհաննու։

դեանն տեսեալ՝ տայր զօրինուքի այ։
Եւ ինքն էր սամարացի։ Պատասխանի եւ յա Եսէ,
ի՛ տան սոքա սրբեցան, իսկ արդ ինուանքն ո՞ր են։
Ո՛ ի՛ ոչ գտան դառնալ եւտալ փառս այ, բայց միայն
այլազգիս այս։ Եւ ասէ ցնա՝ արի՛ գնա՛ զի հաւատք
քո կեցուցին զքեզ։ Եւ եղեւ՝ իմաթել նոր յերկամ
կոյր ոմն նստեր առ ճանապարհն մուրացիկ։ Եւ բրե
լեաւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցաներ թէ զինչ
իցէ այն։ Եւ պատմեցին նմա թէ յա Նազովրեցի անցնէ
Աղաղակեց եւասէ՝ յա որդի դաւիթ, ողորմեա՛ ինձ։
Եւ որք առջի երթային, սաստէին նմա զի լռեսցէ։
Նա եւս՛ւ աղաղակեր որդի դաւիթ՝ ողորմեա՛ ինձ։
Ո՛ տեղի եաւ յա Հրամայեաց ածել զնա առ ի՛ր։
Եւ երբեմն մերձ եղեւ առնա՝ եհարց զնա եւասէ, զինչ
կամիս դու զի արարից քեզ։ Նա ասէ՝ տէր զի բացցին
աչք իմ, եւտեսից։ Եւ յա ասէ ցնա՝ հայեաց, հաւատք
քո կեցուցին զքեզ։ Եւ առժամայն ետես, եւերթայր
զհետ նո՛ր և փառաւորէր առնէր զաստ։ Եւ ամ ժողովուր

որ ոչ զրաք ունիմ թէ յորժամ զուրքն յուզիցին, ետ ասեն ցնա՝ կամիս ողջ լինիլ։ պատասխանի ետ նմա հիւանդն թագաւորն, եթէ բազում ժամանակք են այնուհետեւ, եգիտաց եթէ բազում ժամանակք են այնուհետեւ, նա իբրեւ եռես յա զի անկեալ դնիւր, իւրում։ Ո՞ նա իբրեւ եռես յա զի անկեալ դնիւր, Եւ անդ էր այր մի, որ շնչատ էր՝ ի հիւանդութենէ զանն՝ բժշկիւր, ոչ ունելով զնշան հիւանդութեանն։ ան իւրեանց ըստ ժամանակի յաճախանն՝ և յուզէր զզուրն։ և որ նախ՝ իշարժուն զուրն իւրեանց յաճախ լոց՝ որք ակն ունէին զրոցն յուզել։ ան հրեշտակ լոց՝ որք ակն ունէին զրոցն յուզել։ ան հրեշտակ բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց՝ կաղաց՝ գօսացեր ցերկն բեթհեզդայ՝ ե սրահ։ Ոորս անկեալ դնիւր յեեմ՝ ի պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչիւր եբրայե արար յա եկեալ՝ ի հրեաստանէ՝ ի գալիլեա։

Եետ այսորիկ ասն էր հրէից, և եկն յեեմ։ ան էր եեմ՝ ի պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչիւր եբրայե ցերկն բեթհեզդայ՝ ե սրահ։ Ոորս անկեալ դնիւր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց՝ կաղաց՝ գօսացեր լոց՝ որք ակն ունէին զրոցն յուզել։ ան հրեշտակ ան իւրեանց ըստ ժամանակի յաճախանն՝ և յուզէր զզուրն։ և որ նախ՝ իշարժուն զուրն իւրեանց յաճախ զանն՝ բժշկիւր, ոչ ունելով զնշան հիւանդութեանն։ ան անդ էր այր մի, որ շնչատ էր՝ ի հիւանդութենէ իւրում։ Ո՞ նա իբրեւ եռես յա զի անկեալ դնիւր, եգիտաց եթէ բազում ժամանակք են այնուհետեւ, ասէ ցնա՝ կամիս ողջ լինիլ։ պատասխանի ետ նմա հիւանդն թագաւորն, եթէ ոչ ունիմ զրաք որ ոչ զրաք ունիմ թէ յորժամ զուրքն յուզիցին,

Ո՜վ այս իբրև ասաց, եթող՝ ի գետին, և արար կամ՝ ի
կարէ գործել։ Ա՝ ինչդեռ չէի եմ, լայս եմ ես։
Ան մինչդեռ անցանէր յո՝ եռես զայր մի կոյր՝ ի
ծնէ. և հարցին զնա աշակերտքն նր՝ և ասեն, ուսո՛ր վ
պր վնաս է. սորա՝ թէ հօր և մօր իւրոյ, զի կոյր ծնաւ։
Պատասխանի ետ յո՝ ոչ դորա վնաս է, և ոչ հօր և
մօր իւրոյ, այլ զի յայտնի լիցին գործքն այ՝ ի դմա։
Ան ինձ պարտ է գործել զգործս այնորիկ որ առա
քեացն զես՝ մինչ օր կայ. գայ գիշեր, յորժամ ոչ ոք
կարէ գործել։ Ա՝ ինչդեռ չէի եմ, լայս եմ ես։
արկէ զես յաւազանն. և մինչ ես դանդաղիմ, այլ ոք
քան զես յառաջագոյն իջանէ։ Ա՝ սէ ցնա յս, արի սո
զմահիճս քո և գնա։ Ան ողջացաւ այրն, և յարեաւ
եառ զմահիճս իւր և շրջէր. և էր շաբաթ յաւուրն
յայնմիկ։ Ա՝ սեն հրէայքն ցբժշկեալն՝ շաբաթ է և չէ
արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո։ Պ՝ ասխանի ետ նց
և ասէ, որ բժշկեացն զես, նա ասաց ցես, արի՛, առ
զմահիճս քո և գնա։ Հարցին ցնա ևասեն, ո՞վ է այրն
որ ասաց ցքեզ առ զմահիճս քո և շրջեաց։ Ան բժշկ
կեալն ոչ գիտէր թէ ո՞վ էյէ. քանզի յս խոյս ետ ա
մբոխին՝ ի տեղւոջէ անտի։ Յետ այսորիկ գտանէ
զնա յս՝ ի տաճարին և ասէ ցնա, ահաւադիկ ողջացեր, մի՛
և ս մեղանչեր, զի մի՛ չար և ինչ լինիցի քեզ։ Պ՝ նաց
այրն և պատմեաց հրէից եթէ յս է որ բժշկեաց զես։
Ան վն այնորիկ հալածէին զյս հրէայքն, զի զայն
առնէր՝ ի շաբաթու։ Ան յս պ՝ասխանի ետ նց՝ հայր
իմ մինչև ցայժմ գործէ՝ և ես գործեմ։ Ա՝ ն այնո
րիկ առաւել խնդրէին հրէայքն սպանանել զնա,
զի ոչ միայն լուծանէր զշաբաթս, այլև հայր իւր
կոչէր զաստ. և հաւասար առնէր զանձն՝ ա՝ստ։

Այս ինքնին՝ իբրեւ հասել է՝ ինքն իսկ խօսեցաւ վասն իւր,
ով եթէ զաչս դիրա՞մբ ոչ գիտեմք, ցդա՞ իսկ հարցէք
զի վասն ինքեան՝ իբրեւ ի վեր աչաց կուրին։
Նա՛ ասէ ցնա՝ երթ լուա՛ յաւազանին սելովմայ՝ որ
թարգմանի առաքեա՛լ։ Երթաւ՝ լուաց՝ եկն առեալ
Իսկ դրացիքն և որոց տեսեալ էր զնա յառաջագոյն
եթէ մուրացիկ էր, ասէին՝ ոչ սա էր որ նստէրն և
մուրանայր։ Կէսքն ասէին նմա՝ այլքն ասէին՝ ոչ այլ
նման նմա է։ Եւ ինքն ասէր թէ ես եմ։ Էին ցնա՝
Իսկ զիա՞րդ բացան աչքդ։ Նա՛ ետ պատասխանի՝ այր մի,
որում յիսուս ասեն, կաւ արար՝ և ծեփեաց զաչս իմ,
և ասէ ցիս երթ՝ իսելովամ և լուա՛ երթայ՝ լուացայ՝
և առեալ եմ։ Էին ցնա՝ ո՞ր է նա։ ասէ ցնա՝ ոչ գիտեմ
Էին առ փարիսեցիսն զնա՝ որ երբեմն կոյր էր։
Էր շաբաթ յորժամ զհաւն արար յիսուս, և եբաց
զաչս կուրին։ Դարձեալ հարցանէին զնա փարիսեցիքն
թէ զիա՞րդ տեսանես։ Եւ նա ասէ ցնա՝ կաւ եդ՝ ի վեր
աչաց իմոց, և լուացայ, և տեսանեմ։ Էին ոմանք ի
փարիսեցւոցն, ոչ է այրն այն յաստուծոյ՝ զի զշաբաթս ոչ պա
հէ։ Կէսքն ասէին՝ իսկ զիա՞րդ կարէ մարդ մեղաւոր
այսպիսի նշանս առնել։ Եւ էին հերձուածք ի մէջ նո՛ա։
Էին դարձեալ ցկոյրն՝ դու զի՞ասես վասն նո՛ր զի եբաց
զաչս քո։ Եւնա ասէ՝ թէ մարգա՛ է։ Էր ոչ հաւատային
հրեայքն զնմանէ՝ եթէ կոյր էր և եբացաւ, մինչև կո
չեցին զծնօղս բացելոյն։ Հարցին ցնա և ասեն՝ սո՞ն
որդին ձեր, զորմէ դուք ասէիք թէ կոյր ծնա՞ւ, արդ
զիա՞րդ տեսանէ։ Պատասխան ետուն նո՛ա ծնօղքն նո՛ր և
ասեն, գիտեմք՝ զի սո՛ն որդին մեր և զի կոյր ծնա՛։
Այլ զիա՞րդ այժմ տեսանէ ոչ գիտեմք. կամ թէ՝
ո՛վ եբաց զաչս դորա՝ մեք ոչ գիտեմք, ցդա՛ իսկ հարցէք
ինքնին՝ իբրեւ հասել է՝ ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր,

ասէ, Հաւատամ տէր, եւ երկիր եպագ նմա։ Եւ
եւ տեսեր զնա, ուր խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է։ Նա ես,
ասէ, տէր ոմն ի Հաւատացից ինձ։ Ասէ ցնա Յի-
սուս, եւ տեսեր զնա, եւ որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է։ Նա
ասէ, Հաւատամ տէր, եւ երկիր եպագ նմա։

Յովհ. Թ.

Ո՞յ այս ասացին ծնողքն նր զի երկնչէին ի հրէից.
քանզի ուխտ եդեալ էր հրէից, եթէ ոք խոստովանեսցի
զնա զքրիստոս հանցէ ի ժողովրդենէն։ Վասնորիկ
ասացին ծնողքն նր, թէ ինքնին ի չափ հասեալ է՝
ցնա իսկ հարցէք։ Կոչեցին զերկրորդ անգամ զմարդն
որ կոյրն էր եւ ասեն ցնա, տուր փառս այ.
մեք գիտեմք՝ զի այրն այն մեղաւոր է։ Նա ասէ,
թէ մեղաւոր իցէ՝ ես ոչ գիտեմ։ բայց զայս գիտեմ՝
զի կոյր էի՝ եւ արդ տեսանեմ։ Կոչեցին զնա,
զինչ արար քեզ՝ զիարդ եբաց զաչս քո։ Պատասխան
ետ նոցա, այժմ ասացի ձեզ՝ եւ ոչ լուայք՝ զի կամիք միւս
անգամ լսել, միթէ եւ դուք կամիք աշակերտիլ նմա։
Նդա հայհոյէին զնա եւ ասէին, դու լինիր նր աշա
կերտ. մեք մովսիսի աշակերտ եմք։ Մեք գիտեմք զի
ընդ մովսիսի խոսեցաւ ած, զսա ոչ գիտեմք ուստի իցէ։
Պատասխան ետ այրն եւ ասէ ցնա՝ այդ իսկ են սքանչելիք
զի դուք ոչ գիտէք ուստի իցէ՝ եւ զիմ զաչս եբաց։
Գիտեմք զի ած մեղաւորց ոչ լսէ, բայց եթէ ած-
պաշտ ոք իցէ՝ եւզկամն նր առնիցէ, նմա լսէ։ Ի յա
հիտենից ոք ոչ լուաւ՝ եթէ եբաց զաչս կուրի՝ ի ծնէ
կոյր ծնեցելոյ։ Եթէ ոչ յայնէր այրն այն, ոչ կարէր
առնել ինչ։ Պատասխանի ետուն եւ ասեն ցնա, ի
մեղս իսկ ծնեալ ես ամենեւին. եւ դու վարդապետ
լինիս մեր։ Եւ հանին զնա արտաքս։ Լուաւ յի եթէ
հանին զնա արտաքս. եւ իբրեւ եգիտ զնա, ասէ ցնա
դու հաւատաս յորդի այ։ Ա՛ն պատասխանի ետ եւ
ասէ, տէր ո՞վ է զի հաւատացից ի՛նա։ Ասէ ցնա յի,

(Ա) Ընդ պատասխանաց ետ զոհիցն Ի֊ն և ասէ նոցա դաւթի. և հատուցման դատաստանին.
և Ի֊ի փրկութեն։

(Բ) Բանք նշանակականք անձինն՝ օրինակեալ յիւր ի պաղեստին. և առ՝ ի փրկուն այ յոսադրութի։

(Գ) Ընդ՝ ի առաքապարգևուն այ. և օրհնուէք. և կցոր դութե ամենից կարեաց. և ընթերցողացն բուժ մունք և օգնութիւք ՝ի ամանէ։

(Դ) Բան ՝ի վատնուման բարեաց դործոց։

(Ե) Բան ՝ի յատեղծուման մարդոյս, և՝ի յոչ պատժիլն ՝ի կարդալն առնա. և՝ի յերախտամոռացութիս մերս։

(Զ) Բանք ՝ի բազմամանութիւնս մեղաց։

(Է) Բանք զղջականութեան և զօրութեն արտասուաց. և եղկութիւն անձին։

(Ը) Բանք ՝ի յաջողութիւնն դատաստանին և յարհաս մարհանս անձին։

(Թ) Բանք բամբասանաց անձին. և նմանեցուցիչս յոգունս ըստ բառեալ գերեզմանի։

(Ժ) Ընդ՝ ի յանասուն և՝ի գազան նմանութի անձին. և առ ենուիք և՝ի հաւատոյ մեծութիւնն։

(ԺԱ) Բանք առ՝ ի հաւատալ ՝ի քս, և ազատուէ նր, և՝ի զօրութին ամենայնիւ՝ ՝ի յենուիք և՝ի յայլն։ և յաչ ազակն և՝ի պօղոս։ և յուսալ քին ՝ի փրկութիւն, և յարդարացուցանելն այ հասանել շնորհիւ։

(ԺԲ) Ողջոյն յուսադրական բանիւք. և առ՝ ի գիշեր բային արհաւիրս։

(ԺԳ) Ընդ՝ ի յերրորդումն սբ՝ ՝ի յուդա և ուրոյնուէ բանք։
և մարդկային բարեգործութիւք ՝ի զօրանալ քան
զաճ այինն։

(ժդ) Աղ՝ի ձեռս աճապարաց անկելոյն յօրինակ՝ լու-
ծումնաբար։
(ժե) Բանք մոլորեալ ոչխարին տարացոյց։
(ժզ) Աղ՝ի կարողութենն այ. և ի[ջ]անելոյն քե՝ի դժոխս։
(ժէ) Պաղատանս ուշ տալ պատիժս. և՝ի լուսաւորութե-
կուրին, և՝ի սրբուե բորոտին, և՝ի Թողե պռունկին
(ժը) Աղ՝ի պէսպէս բժշկութիւնան ոն յի քե։
(ժթ) Աղ՝ի պէսպէս պատիժս մատնուծն. և յոչ սանձա
հարելն զմարմնոյ ցանկութիս, և՝ի կատարել զբա
րերարութիւն։
(ի) Աղ՝ի յերից մանկանց և դանիէլի՝ աղաչանս յա
րեալ. և՝ի բարձրամտելն մարմնոյ. և աղաչանս՝
հանդերձ արհամարհութե անձինն։
(իա) Աղ՝ի ցուցումն զանձին վաթսարութե յամ ինչ։
(իբ) Դարձեալ՝ի նոյն շար դարձուանս վաստութեան։
(իգ) Աղ՝ի վանդ պատահմանցն՝ի մեղանաց։
(իդ) Ա՛ն համարիլ արժանի խընդրել ինչ՝ի բարեգու-
նէն աճայնոց։
(իե) Բանք նմանեցուցանելոյ զկենցաղս ծովու, և զ
մարմինս նաւ։
(իզ) Աղ՝ի յողբերգութենս լալականաց կանանց նմա
նութե կսկծման՝ տաժանմանց կիրք։
(իէ) Բանք մեղայից և զօրութե նր. և յոչ օգտին աքա
րայ և սաւուղայ և յուդայի. և դարձեալ կըրկ
նութն՝ի նոյն։
(իը) Աղ՝ի կարողութենն ամ՝ և իջանելոյն քե՝ի դժոխս։
(իթ) Պաղատանս ուշ տալ պատիժս. և՝ի լուսաւորութե
կուրին, և՝ի սրբուե բորոտին, և՝ի Թողե պռունկին
(իը) Աղ՝ի պէսպէս բժշկութիւնան ոն յի քե։
(իթ) Աղ՝ի պէսպէս պատիժս մատնուծն. և յոչ սանձա
հարելն զմարմնոյ ցանկութիս, և՝ի կատարել զբա
րերարութիւն։
(ի) Աղ՝ի յերից մանկանց և դանիէլի՝ աղաչանս յա
րեալ. և՝ի բարձրամտելն մարմնոյ. և աղաչանս՝
հանդերձ արհամարհութե անձինն։
(իա) Աղ՝ի ցուցումն զանձին վաթսարութե յամ ինչ։
(իբ) Դարձեալ՝ի նոյն շար դարձուանս վաստութեան։
(իգ) Աղ՝ի վանդ պատահմանցն՝ի մեղանաց։
(իդ) Ա՛ն համարիլ արժանի խընդրել ինչ՝ի բարեգու-
նէն աճայնոց։
(իե) Բանք նմանեցուցանելոյ զկենցաղս ծովու, և զ
մարմինս նաւ։
(իզ) Աղ՝ի յողբերգութենս լալականաց կանանց նմա
նութե կսկծման՝ տաժանմանց կիրք։
(իէ) Բանք մեղայից և զօրութե նր. և յոչ օգտին աքա
րայ և սաւուղայ և յուդայի. և դարձեալ կըրկ
նութն՝ի նոյն։
(իը) Աղ՝ի կարողութենն ամ՝ և իջանելոյն քե՝ի դժոխս։
(իթ) Պաղատանս ուշ տալ պատիժս. և՝ի լուսաւորութե
կուրին, և՝ի սրբուե բորոտին, և՝ի Թողե պռունկին
(ի) Աղ՝ի յերից մանկանց և դանիէլի՝ աղաչանս յա
րեալ. և՝ի բարձրամտելն մարմնոյ. և աղաչանս՝
հանդերձ արհամարհութե անձինն։
(իա) Աղ՝ի ցուցումն զանձին վաթսարութե յամ ինչ։
(իբ) Դարձեալ՝ի նոյն շար դարձուանս վաստութեան։
(իգ) Աղ՝ի վանդ պատահմանցն՝ի մեղանաց։
(իդ) Ա՛ն համարիլ արժանի խընդրել ինչ՝ի բարեգու-
նէն աճայնոց։
(իե) Բանք նմանեցուցանելոյ զկենցաղս ծովու, և զ
մարմինս նաւ։
(իզ) Աղ՝ի յողբերգութենս լալականաց կանանց նմա
նութե կսկծման՝ տաժանմանց կիրք։
(իէ) Բանք մեղայից և զօրութե նր. և յոչ օգտին աքա
րայ և սաւուղայ և յուդայի. և դարձեալ կըրկ
նութն՝ի նոյն։
(իը) Աղ՝ի կարողութենն ամ՝ և իջանելոյն քե՝ի դժոխս։
(իթ) Պաղատանս ուշ տալ պատիժս. և՝ի լուսաւորութե
կուրին, և՝ի սրբուե բորոտին, և՝ի Թողե պռունկին

(թ) Ողջս բազմօրինակս ըստ ձայնին եզեկիէլի.

արար դատաստանն ՚ի, և բարւոքեաց։

(ը) Եւ ՚ի ազատարարութիւնն որ ՚ի նը յաջ քո, և ՚ի յայտ

նաւորս դրախտ. և առ առնջանան քո։

(ժ) Եւ ՚ի զօրագոյնութի վերապրելոցն. և առ ՚ի բա

(ի) Եւ ՚ի ածասպանիցն թէ զիարդ ոչ պատժեաց զնա։

պետրոսի. և ՚ի կինն քանանացի՝ օրինակ։

և առ ՚ի տուրան մարդանալոյն քո։ և յընկղմիլն

(լ) Եւ այ մարդասէր կոչելոյն և ոչ հրեշտակասէր.

՚ի հրեշտակս աղաչօղս վասն եղեմի։

(խ) Եւ այ մարդասէր կոչելոյն և ոչ հրեշտակասէր.

կեցոյց զաշխատութի. և ՚ի տախտակին մովսէսի. և

առ եղիա մարգարէն, և ՚ի խաւարութենն նորա։ և առ

(ծ) Եւ ՚ի որ հոգին, հասանել յօգնութ. և որ ՚ի նմ

և առ աճ հաղորդութեն։ և աղօթք պատգամատոյց։

նիկ զոր էառ ովսէ. և առ ՚ի յողբուսն մարգարէից.

(կ) Եւ ՚ի յիւզաբերան համեմատութ. և ՚ի կինն պոռ

պոռնկին. և ՚ի հերքուած դիւականաց։

(հ) Եւ ՚ի յաղաչանն՝ ընդ ոսկաս համեմատեալ զանձն.

և ըստ եղիի աշաղս յօրինեալ ինքեան. և նշանաց

կութիւք ՚ի մեծազօրութիւն այ։ և սրբութե հերացն

լինին և բարիք։

(ձ) Եւ ՚ի յաղաչանն՝ ընդ ոսկաս համեմատեալ զանձն.

ծանուցեալ է զնա և չիցէ նորա. որպ ՚ի մէջ էարաց

(ղ) Եւ ՚ի հաւատն աբրահամու՝ սառայի և աննայի. և

առ ՚ի բաւական գոլն ամի ամն այ. և թէ՝ էի ոք որ

կան։ և պատշաճ զպատժոցն վարկանելոյն։

(ճ) Եւ օգտութե զղջմանն թէ և ՚ի շունչն յետին.

կամ ՚ի մէջ մեծութէ մեղաց և դառնութե մարմնաց

նայ. և կամ զինչն ոչ պարտաւէ ըստ մարգաւորին։

(մ) Եւ ՚ի յայտ ածեալ թէ ոմն ոք մեղանչէ և ոչ զղջա

(խ) Աղ՝ ի յոչ ուրեք կարել թաքչիլ՝ ի դատաստանէն այ.
և պաղատանս առ՝ ի մարզուման մեղաց։
(խա) Գ՝ինչերային աղօթամատոյց առ որդին այ։
(խբ) Աղ՝ ի յաճախական աջակողմեան։
(խգ) Աղ՝ ի բժշկութենին ածային որ ոչ կարօտանայ դե
ղոյ և ժամանակի. և անպարագրելի գործոյն։
(խդ) Աղ՝ ի յառաջումն հօր և հոգւոյ զմիածինն՝ իջարձա
րանս վասն մարդկան. և յօրինակն առաջինն։
(խե) Նշանակութիւք սահմանաց խոստովանութեան և
ողբանութեան մեղանաց թեթևագունից։
(խզ) Յոյգք զնորՀ և զպատիւ մարդոյն, և յանդամանն.
և ըստգտանս անձին։
(խէ) Աղ՝ ի մանասէի մեղայն և անառակ որդւոյն։
(խը) Աղ՝ ի հայրն գթած. և աղաչանս նա. և՝ի յաղթայն
սաղմոն. ՝ի մեղանչումն և՝ի զղջումն նորա։
(խթ) Խանգ՝ ի բարեբարութիւնան այ։
(ծ) Աղ՝ ի յոչ օգնելն արդարութե որ առանց խոստո
վանութե, և յոչ ընտրելն մեղաց. և առ յոյժ և յե
ապն և յառակն. և՝ի բազմին յառաջին բարձին՝
մեհնօրէն։
(ծա) Յաղագս քննելին ոչ յոմեքէ լինելոյ օգնութի,
այլ միայն յայ. և՝ի սաղմոսն Ձ՛ք. և՝ի մանասէ
թագաւորն իսրայելի։
(ծբ) Աղ՝ ի մարգարէութենն որ դարձարուքն առիս. և
՝ի նորումս փրկութի. և ածանալոյն մարդկան։
(ծգ) Աղ՝ ի կարողութին այ. և՝ի զօրութի պատարագին։
(ծդ) Աղանց այ ոչ ոք կարել զօրել յիր. և ոչ մեծաց
մտել. և ոչ յամ իր կարել յամինչ դնալ անձամբ։
և՝ի խորթութիւն ժառանգին. և՝ի ողայն. և՝ի

Ծուփս Տեղեղաւ ոլորիկն մարդոյն։

(ծա) Ի խանդրուածս ղբարի՝ առելեացն՝ լսել այ, և աղա
(ծբ) էանք · և ի յանիծանելն ոչ լսել · և ըստ լուղակ
դազանին անդգայի՝ անկանիլն ի վարմ չարին ·
և զմահ՝ չար և բարի համարելոյն · և առ ի պատահ
մունս պատահարաց մարմնոյ · և առ ի զօրանալ կաշ
կին ի նըւաստանալոյն ։

(ծգ) Ըստ ի հակառակն անձին ողբ են ի մարմնի ։

(ծդ) Ըստ ի անկարուճ մարմնոյս և ի կարողութենն այ ·
և աղաչէ զենօրհատըճուկն այ · ընդորս յիշէ և զգ
դթելն պետրոսի · և զմեղայն դաւթի ։

(ծե) Ըստ ի յանդամալոյծն սեղոմայ ։

(ծզ) Ըստ ի աղաչանս արդարոց և մեղաւորաց · և առ ի ար
դարացուցանելն զանձինս մըչրէքն և առաքեալքն

(կ) ի սաղմոսն դաւթի առ ի բանս անիծաբանութե
մեղաւորաց, և ի անարատութիւն որ վասն անձինն
վկայեալ է · և ի բանսն անիծից որ ի սաղմոսն վե
րաբերի՝ նոյնպէս և արդարութիւն ։

(կա) Պարձեալ ի սաղմոսն՝ որ ի նախատինս և ի նզովս
վերապայի ոչ անարատից երդողաց · և ի թափեալ
սերևս եղևնից ։

(կբ) Ըստ կինն զովասյ · և ի նշանն կարմիր ծովուն · և
որ ի յերկրին քանանու և ի յեդիպատոս օրինակաց
բար · և ի տղայութենէն ի ծերութի · ի յերկիր և
յաստեղս · և ի մարդանալն միածնին ։

(կգ) Բան՝ թէ ընդհըր իվէ սաղմոսացն և յայլ մարդա
բերից բանից ոչ վերապրեցից · և լուծաւ · առ որս
և մարգարէիցն զբանս վերապրի ։

(կդ) Ըստ ի անկսելութիւն մեր այ · ի մովսէս, ի մար

և
փանաք. և՛ ի դիմել առ աջ ըստ դաւթի պատժոյն.
յոլով մարգարէն՝ ի ձանապարհէն դարձելոյն խա
և՛ ի բամանգակ հնոց և նորոց հայցեսցէ. և առ՛
(ին) Եթէ ոչ է հնար փրկուել յեղականաց սրբոց՝ թէ
ուոյց՝ յօրինակեալ վերջնումն կեղեքմանն։

(կե) Ոչ՝ ի յայտարարութիւն ամենից սխալանաց. և՛ ի
խումբս մարտի յառնել. և զգօրութիւն այ յօգնել
(կզ) լանդրել և ճալ միշտ ընդ նմա և առ՛ ի գերեզմանն
իւր. և՛ ի տարագրութիւն. և յոսկան փրկուելն այ։
(կէ) Քան՝ որ թէ որ ոք և առցէ զնա՛ ի պաղատանս,
ինքն և ևս կցորդ գըլցի ընդ նմա և ա՛ ի գերեզմա
նին. և մի՛ ընդ նըշաստութիւնս մերում դիմահարիլ
ան՝ աղաչանք. և՛ ի դիմակութիւն դիւին, դիմակայ
գործիք չարչարանացն. և՛ ի կսկծակոծիլն իւր։
զՃառս զայս միշտ կարդա՛։
(կը) Ոչ իրաւունան քեզ որ՛ ի մարդս և՛ ի սատանայ.
և՛ ի բազմերախտութ յայտնութենն. և անձին պար
սաւանա նմանութիւնք իրաց իրաց. և որ սասիս ան
գոնութիւն և անդ նախատինք։
(կթ) Ոչ՛ ի արտասուս յոլովադոյնս և՛ ի բազմութիւնս
լալականաց. և զննդեան օրն անիծելն. և ոչ՛ ի
պատրաստելն զինքն յիւրս յիւրս. և տարերքս և ա
մենայն սահմանաւ վատնիչք լինելոյն։
(կժ) Ի նմանութիւն՝ ի քրայսումն ոչ մարզելոյ և կամ
կակղանալոյ որով միաւորի. և Թէ այսու խօսիւք
առաւելու զպատիան. և առ՛ ի տարմն ճնոց և լը
ուոյց՝ յօրինակեալ վերջնումն կեղեքմանն։

(Զ) Բանք պաղատանաց առ սրբուհի կոյսն Աճաճին։

Բանք խրատու առ ի յայնմ՝որք յայսմ սեղանոյ Ձա
(Է) շակեն. և առումն որ ոչէ պարապուրեալ զանձն.
և դարձեալ՝ զինքն մատնեալ ասէ դատաստանի.
և ոչ ի բարւոյ կերպարանեալ. և ոչ ոք մեղապարտ
գոլ քան զինքն։

Բան ի յօրն մահու բանք։

(Ը) Թէ մեծութիւնն այ է այն, որ անդ ողորմի, մինչ
(Թ) ակնունի պատժոյ՝ և մեծարի. և աղաչանք ոչ պա
հել զմեղանս մեղաւորին. և մեղանաց ոչընչութե
առաջի մեծութեանն այ։

(Ժ) Բան որ ի նիկիայն սահմանեցաւ բան. և՝ի խորհուրդ
սրբոյ եկեղեցւոյ ընդդէմ մանիքեցւոց։

(ԺԱ) Բան ի ոչ փոփոխին այ. և՝ի կարողուն մեծութեն այ
(ԺԲ) Բան ի մեծի օրն ուրբաթի՝ չարչարանացն տեառն
և խոնարհութեանն։

(ԺԳ) Աղաչանք առ ի քո, զի մի ունայն լինի չարչարանքն
որ վասն մեր. և մի՛ յայտածել զմեր մեղանս։

(ԺԴ) Բան ի խնամս չարին գողոյն միոք մարդկան. և՝ի
դատաստանն այ։

(ԺԵ) Բանք պաղատանաց առ սրբուհի կոյսն Աճաճին։

(Ա) Ո՛վ արեւն ես վերատացին ամենայն հեծե-
նութիւն հասանելոյ ամենայն երջանկացն։
(Բ) Եւ առ՛ի քարձուն ամ իրաց դիպուածոց · եւ՛ի յօժ
եւ առ՛ի քարձուն ամ իրաց դիպուածոց · եւ՛ի յօժ
(Գ) Ո՛ր՝ի յերկինքին յայ անմարմնոցն վերին · եւ՛ի զար
հուրումն ամենայն դիւաց՝ նշանաւն արուեստակ
զայս աղերս՝ գոցեն զազատութիւն յայ։
(Դ) Բանք առ՛ի ապաքինութիւնան իրաց իրաց այ
· եւ առ՛ի նահանջումն հակառակաց դիւաց եւ մար
մնաւորաց · եւ որք ընթերցցին ամենայն հասակ
(Ե) Ո՛վ՝ի բարեխօսութիւն առաքելոց եւ ամենայն սրբոց
եւ դիմութեցին այ · եւ աղաչանս ոչ տարադրել։
(Զ) Ո՛ր՝ի խնդրել թշնամեացն՝ բարի · եւ այց առնելոյ
ամենայն վշտաց · եւ առ՛ի արեգակնա · եւ առ՛ի
բարերարն իւր։
(Է) Հրաշօտուն գալոյ եւ ծագմանն արեւու · եւ պահ
պանութեան մաղթանս։
(Ը) Ո՛վ՝ան հարեաց եւ գործոց, եւ ձանապարհի նաւե
լոյ, եւ առ՛ի ջրհեղեղն։
(Թ) Բանք առ՛ի ողորմին այ ամ հոգւոց անպատրաս
տից · եւ առ՛ի քառից հակառակաց ըստեղծանիլն
մարդոյս · եւ՛ի պահելն զնոսա հաճաւար՝ եւ ար
դարանալոյն։
(Ժ) Բանք առ՛ի ոչ կամիլն այ կորնչիլ ումեք՝ ի փոքր
կանց · եւ՛ի ծերութեանն օգնական լինիլ։
(ԺԱ) Ո՛վ՝ան ըստ արտասուացն սամուէլի ընդունիլ այ
ղբանս պաղատանացն պարսաւադէմ։
(ԺԲ) Գովաբանութիւն այ։
(ԺԳ) Բանք առ՛ի ապաքինութիւնան իրաց իրաց այ
· եւ առ՛ի նահանջումն հակառակաց դիւաց եւ մար
մնաւորաց · եւ որք ընթերցցին ամենայն հասակ
զայս աղերս՝ գոցեն զազատութիւն յայ։
(ԺԴ) Ո՛վ՝ան արեւն ես վերատացին ամենայն հեծե-
նութիւն հասանելոյ ամենայն երջանկացն։
(ԺԵ) Եւ առ՛ի քարձուն ամ իրաց դիպուածոց · եւ՛ի յօժ
(ԺԶ) Ո՛ր՝ի խնդրել թշնամեացն՝ բարի · եւ այց առնելոյ
ամենայն վշտաց · եւ առ՛ի արեգակնա · եւ առ՛ի
բարերարն իւր։
(ԺԷ) Հրաշօտուն գալոյ եւ ծագմանն արեւու · եւ պահ
պանութեան մաղթանս։
(ԺԸ) Ո՛վ՝ան հարեաց եւ գործոց, եւ ձանապարհի նաւե
լոյ, եւ առ՛ի ջրհեղեղն։
(ԺԹ) Բանք առ՛ի ողորմին այ ամ հոգւոց անպատրաս
տից · եւ առ՛ի քառից հակառակաց ըստեղծանիլն
մարդոյս · եւ՛ի պահելն զնոսա հաճաւար՝ եւ ար
դարանալոյն։
(Ի) Բանք առ՛ի ոչ կամիլն այ կորնչիլ ումեք՝ ի փոքր
կանց · եւ՛ի ծերութեանն օգնական լինիլ։
(ԻԱ) Ո՛վ՝ան ըստ արտասուացն սամուէլի ընդունիլ այ
ղբանս պաղատանացն պարսաւադէմ։
(ԻԲ) Գովաբանութիւն այ։
(ԻԳ) Բանք առ՛ի ապաքինութիւնան իրաց իրաց այ
· եւ առ՛ի նահանջումն հակառակաց դիւաց եւ մար
մնաւորաց · եւ որք ընթերցցին ամենայն հասակ
(ԻԴ) Ո՛վ՝ան արեւն ես վերատացին ամենայն հեծե-
նութիւն հասանելոյ ամենայն երջանկացն։
(ԻԵ) Եւ առ՛ի քարձուն ամ իրաց դիպուածոց · եւ՛ի յօժ
(ԻԶ) Ո՛ր՝ի խնդրել թշնամեացն՝ բարի · եւ այց առնելոյ
ամենայն վշտաց · եւ առ՛ի արեգակնա · եւ առ՛ի
բարերարն իւր։
(ԻԷ) Հրաշօտուն գալոյ եւ ծագմանն արեւու · եւ պահ
պանութեան մաղթանս։
(ԻԸ) Ո՛վ՝ան հարեաց եւ գործոց, եւ ձանապարհի նաւե
լոյ, եւ առ՛ի ջրհեղեղն։
(Ի

ծուխինք, և հայցեն ողորմութիւնքն։
Ա՛ւ ի պահպանութիւն ի դիւէ, և ի քակտումն (Ղ.պ)
զօրութեան նորա։
302: Բանք առ ի սրբալոյս խաչն միւռոնի։ (Ղ.դ)
327: Բանք առ ի յերկանիկ փայտն ժամահարին։ (Ղ.ե)
339: Ո՛ւան պատմութեան ապարանից սուրբ նշանին,
և ներբողեանք նորա։
386: Ներբողեան ի սրբոյն Հռիփսիմեայ ածածինն։
407: Ներբողեան ի յերկոտասան առաքեալս, և ի Տէր
աշակերտան Քրի։
427: Ներբողեան ի Տէր յակոբ եպիսկոպոսն մծբնայ։
448: Վարուք ի Տէր Հոգին ած, և ի սուրբ Խաչն,
և ի սուրբ Նահատակին։

ՐՆՆՈՒԹԻՒՆ, ԴՈՒՀՈՒԹԵ ԼԻՒ ՓԱՌՈՒՆ։

Հանդերձ շնորհակալու երկրպագութիւնք և զուարճախառն պաշտօնիւ՝ ամենաբեղ Երերո-
դութեանք և միում Լեզուութեանն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ։

Որ իւրով անհուն գթութեն և ամենաքաղցր կա-
մեցողութեն՝ առաջնորդեալ յաջողեաց մեզ՝ իսկըզ
բանէ մինչ ցվախճան՝ տալ վերատին և՝ լոյս ածել
զ...ուսաւորիչ Հոգւոյդ մատեանս զայս ցանկալիս։
Ի Տպարանի ...ծաւուրի։ Ի նորատես մուտն
Հայոց Թուականի, Հազար երկու Հարիւր և
Հոր եերորդի։

Ընդեամբք և ծախիւք՝ ակնցի Պարոն Ա...իքայելի
և Պարոն Յակոբու բարեպաշտից։

Ընդ՝ համայն հաւատացեալ Ազգանածին ան-
ձինքդ՝ Ի՞ՐՆ, թէ Լուսեղեցական և թէ աշխարհա-
կան, որք ստացեալ ջիք Դուրբս՝ ընկալնոյք սովա-
ւտպաշաւ ըղձից, մխիթարութիւն սրտից, բժշկու-
թիւն մարմնոց, և առ կեանս դարձուածն Հոգւոց,
Յիշեսջի՛ք առ նոյն տէրն մեր Յ՞Ս՞ի՝ սոյն բուր
վառ քաղցրաբոյր աղօթանուէրս Հայցուածոց՝ զվե
րադրեցեալ բարեպաշտոն խոճա Ա...իքայէլն Հա-
րիպենց։ Որ ե՛ի շրջակայ գաւառացն ակնայ, ի՛
գիւղէն կամըրկապու։ (Նա զիւր աւագ պերճա-
պատիւ պարոնն՝ զՄհտաբ խոճա Աիմաւոնն։ և զեղ
բարան՝ զմհտաբ խոճա Նիկողայոսն պատուելի, և

և զհօճա Սինան հեզահոգի։ և զորդին՝ զՅարու-
թին նորատունկ։ և զհաւատարմին իւր՝ զգործակիցն
Սարգիսն քէքէցոնց։) Եւ զծնօղսն նորին՝ ըզ-
մհտսի յօհաննէս և զմհտսի մարթայ։ Եւ զեղբայրն
իւր՝ զաբբրիէլն քաղցրաբարոյ ընդ որդւոյն նորա
բողբոջ զուարճասուն։ կոչեցեալ յանուն հանգուցելոյն
ի դիպուճածոյ՝ եղբօր հօրն իւրոյ զուարճակի փոքուն։
Եւ յիւր զհանգուցեալ պապն՝ զմհտսի գաբրիէլն, ընդ
կողակցի նորին մհտսի աննային։ և զորդիսն սոցին՝
զմհտսի մատթէոսն։ և զմարկոսն։ և զերիսու նահա-
պետսն։ Եւ զամ ազգայինսն նորին։ զկողակիցսն
և զդստերսն։ զկենդանիս և զննջեցեալսն նոցին։
Յիշեալ՛ք և զմիւս ըղձակից ընկերակիցսն նո-
րին՝ ի նոյնոյ գեղջէն կամրկապու՝ զբարեպաշտն
հօճա Յակոբն փաշայինց։ Եւ զհանգուցեալ ծնօղսն
նորին՝ զյարութին և զսուլթանն։ և զպապն զմհտսի
յաճատուրն։ և զհայր պապուն զմահտսի մարկոսն։
Եւ յիւրմէ զհանգուցեալ եղբայրն իւր զառաքելն, զոչ էհա
սարակեաղն զկեանս իւր ընդ պատահմամբ։ Եւ՝ զեր
կոսին որդիսն նորին՝ զյարութին և զկարապետն։ և զհա
մեռասուն դստերսն՝ զեճային, զմելիքն, և զմարիամն։
և զծնօղ մայրն սոցին՝ զօրիորսն։ Եւսկիւ զծաղկափթիթ
թիթեռնուկն՝ զյաճատուրն և զյովակիմն զկեն-
դանիս։ Եւ զաներն իւր՝ զտէր Պարսամ վահճա-
նեալ քահանայն։ և զնորին կայ եղեալ հոգևոր հայրն
իւրեանց՝ զտէր Գաբրիէլ ընտիր քահանայն։ Եւ
զայլ համօրէն կենդանիս և զննջեցեալսն նորին։
Յիշեալ՛ք և զմեռեալսն արդ Գէորգն՝ զորդի
մհտսի աբրհմու հանգուցելոյ ի ուր։ զՀրահան
գիչն մանկանց վերոգրելոց ամենից։

Ա րք եռուն տպել սիրով զգեղեցիկ մատենս վայս
ամենաբաղձ ցանկալի՝ առ ի յիշատակ յաւիտենական
հոգւոց իւրեանց և ծնողացն . ներկայ առնելով
խնդրողացն զայն : Յուսալով և՝ լինել արժանաւ
ուր այնմիկ զոր սբն ի 26 երդ Ճառին ասէ, Որ հնոտի
գովեալ ոչ լինիցի՝ ի գլուխ բալեխոզի այսր մտերնի:
Ա ստորոմ և զայլս նմանիս այսորիկ բանիւ՝ ի բա
զում տեղիս Ճառիցն՝ երանելիս այս Ա րդապետ
սակս ընթերցողացն մաղթէ:
Ա՛ն դողով Ո՛ստիարակ աննախանձ անձանձիր՝
զընդհանուր ամենեսին ի բարձրացելոց ի գահս
Թագաւորական մինչև ցհուսկ յեւթին ստրուկս
խոնարհեալ՝ ըստ իւրաքանչիւրոցն աստիճանի իւրա
տեսակ վարժէ . տալով շնորհս լսողաց: Ա՛ն որպէս
ներհուն բժիշկ խմաստուն՝ մնեալ և վարժեալ՝ ի
ճշդութեամբ համալսարանի Ա՛ճաչունչ գրոց՝ զազ
դու դեղս աներկբայս հոգւոց և մարմնոց՝ ըստ պի
տոյից նոցին ախտից յանցօճածոյ՝ պէս պէս զանդ
ուածովք կազմեալ յօրինէ: Ա՛յրդ ուրեմն որք
փափագիքդ առողջութեան՝ մատիք առ այս բժշկա
րան փարթամ լի՛ դեղորեիւք , յորում այնպիսի
դեղ ինչ գիք բնաւին որ ոչ ներկայ գտանիցի խընդ
րողացն , և ընկալարո՛ւք զբուժումն հոգեկան և
մարմնական հիւանդութեանց . նորոգ փոխեցեալ
սահանիւով մարդ:
Վ՛հանգի վարժեալն յաճախ սովոր . առավելեալն ըզյիւր ձեռն:
Ծըպտեալ փոխէ զինչն բընաւր . ըն ոչխոյ ա՛ր ըն խոտոր:
Ա՛ն արդ՝ մաղթել յիշել ընդ պատճառ Տըսել
առ՛ողաց գրքոյս՝ (որոց անուանց յիշատակարանն

զնչեալ մեր առ խնդիր նոյն՝ եդաւ ըստ կամաց նոցին)
և զհանգուցեալ հայրն իմ զնաճատուր՝ զյոգնաշխատ
ծառայն ձեր։ Որ՝ի կենդանութեն պատուէր տուեալ
իմում յեռանուէ՝ թէ չանասչիր միւսանգամ տպել
զնոր Աստուածն Նարեկ՝ զդուշանալով յամ պարագայս
նորին։ Այն մեք առ այն հրաման՝ չան եդեալ աշխատ
տեցաք. որքան տկարութեան էր կարելի։ ոչ և իսկ
տեսանի։ Բայց զայս ասելով՝ ոչ թէ ասեմ զպատ
նել երբեք թերութիւն, զի վասն յաճախութեան բա
նիցն և խորհրդոյ մտացն ընդելուզեալ մարդապատ
յեռ ասացուածոցն ոլորուն հիւսելոյ՝ բուն իսկ
ոճիւ ճարտասանութեան, տակաւին մնան ուղղելիք
ըստ կանոնի քերթուածի. կարօտեալ ինքեան իսկ
կան ստոյգ Ձեռագրի Տեղենակին։ Այսուամենայնիւ
խընդրեմ զայնպիսին անտեսել՝ ընդ գտեցեալ
գրասխալիցն։ զի նոմազութիւն փոքեր վնասու,
ոչ ապացուէ, զմեծութիւն բարեաց ոչ կարէ արգել
լու։ Ցիշեսջիք ընդ նմին և զիս՝ զանխմաստ որդի
նորին՝ լոկ անունամբ կոչեցեալ յօհաննէս դպիրս՝
զձերն պաշտօնեայ՝ ի մանկուէ՝ զտպագրօղ դրքոյս։
Որ ծառայեալ և ծառայելոց եմ՝ որքան և իցեմ։
Ցիշեսցի՛ ընդ մեզ և Թոռն նորին՝ համբակահաս
սակ որդի իմ կարապետն աւետարծու՝ ընդ եղբօր
իւրում յակոբայ դեռաբուսիկն։ Որ զաշխատանս
դժուարինս յանձն առեալ երկայն աւուրբք և բազ
մաւ զգուշութեամբ՝ առ՝ի սէր և՝ի պատիւ սրբոյ
Արդասխին՝ զպատկեր նորին որ յսկզբան փորա
գրեցաք. հանդերձ կանոնական և փառատրական
յօրինուածովք։ Օ՜ որ վաճառեալ մատուցաք՝ ի

ծառայութիւն ազգիդ՝ առանց գնոյ. (որպէս ասացեալ է
շնորհայն հեր. թէ և այս՝ անհաճոյ ոմանց թուի.)
յանձնելով ի ընտրս ետն։

(Եւ ծառայութիւնն՝ այնորիկ աղաւաճ ասացի, զի
որում ծառայն յանձնառեալ կատարէ ի հարկէ
զամ աշխատանս տանն, այսպէս և մատակարար տը
պաղրատանն՝ զամ կարևոր պիտոյս նորին ծանրա
գոյնս՝ ինքնին լրունակէ. սակս անընտելն գոլոյ գոր
ծեաց սորին ըստ քաղաքիս այլոց արհեստաւորաց։
Ո՞ի այլ արհեստք՝ մասամբ իւիք օժանդակին
յայլոց արհեստից. իսկ սա և ոչ քնաւ յուստեքէ.
ազօթից միայն սպասեալ օգնականութեան։
Եւ շատ լիցի մեզ ասել ասոնէն այսքան. թէև սը
րին վասն ունիցիմք զերկայնագոյնս ասել զբան։
Բանզի՝ անճանօթ ոք արհեստին տպագրութեան՝
իբր զնորադոյն ինչ լուրս լսոցի՝ կամ ոչ աւատայ
կամ ոչ հասկանայ։ Իսկ զիմանալիս զայս՝ առ այն
պատճառ ծանուցեալ դրեցաք սակաւուք, զի իւ
մասցի խուն ինչ խոհական մտաց, ի նէրկայիս ասեմ ա
յսպ-ասնոմ, և զարժելութիւն իրին ճանաչողաց։
Այ՞ զի յոյժ հեշտ թուի ոմանց՝ զկառան նաւին
կազդուրելն արտաքուստ և ասելն՝ թէ զինչէ այս,
կամ՝ զինչ իցէ այն։ ոչ և լսեմք այսօր։)
Յիշեալիք վերջապ և զաշխատաւորան տպարանիս՝
զվանեցի տէր Յովսէփ որդի զմհտսի սարուխանն
և սարկաւագ աղախանի որդի՝ զՄիկ մհտսի մեծ
բօյն. և զալեցի տէր խաչատուրի որդի՝ զպօղոս։
Եւ ինքն Տէրն մեր Յ՚Ս՚ ըստ յուսոյն և վար
ձուց իւրաքանչիւրոցն՝ հատուսցէ ի յայտնութեան
և յարքայութեան իւրում։ Ամէն։

Ա՛ն յաղագս վկայութեանցն եղելոց ՚ի լուսանցան՝ ծանի՛ր զինդեսին ասելոցս զայսոսիկ։ ՚Նախ՝ զի ոմանց ասացո՛ւածոց բանից՝ որք էին անչափապէս ՚ի նոյնոյ բնաբանէն՝ թարգ անկանելոյ ՚ի միջն այլ բնաբան, համարաթիւն միայն եղաւ. ո՛չ կրկնելով զնոյն։ ոյ՛ ի վաթսուն և՛ իվաթսունև միերորդ ճառան տեսանի։ Այլ ոմանց՝ ուր միջոցն հեռագոյն էր, կամ անդր անցեալ ՚ի միւս տուփին՝ եղաւ։ Ը, Ուր թիւն ՚ի միւսմ չարի՝ երեք բաժին դնի, նորին առաջինն՝ որ յայս է՝ զդլուխ բնաբանին, և հետևեալ երիւքն՝ զհամարս տանցն ցուցանեն։ Իբրու թէ՝ նոյն բանն՝ և անդ և անդ նշանակի։ Թ, Ոմանց տեղեաց վկայութիքն՝ երևին ո՛չ դոլ հակաձայն պատասխանւոյք նկարագրին. բայց ըստ մեկ նուագեն՝ կարի՛ յարմարագոյնք։ զի բազում վկայութիք եդան անտի։ Ժ, Օ ՚ի ուր միում բանի՝ երկու և երեք վկայութիք գոյին, մինն եղեալ ՚ի յերկուցն զանց արարաք. զի մինչ հարկաւորն նայիլ յաճախմանէ՝ անդ եղեալքեն։ և յոմանս տեղիս եդաւ. որպէս ՚ի յերեսն 116, միում բանի՝ եդան վեց վկայութիք։ և Ե, Օ բազմաց և ո՛չ արարաք փոյթ սակս չբաւելոյ տեղւոյն ՚ի լուսանցան. որպ ՚ի յերեսն 180, ՚ի չորից վկայութեց՝ մինն եդաւ. զի նոքին ամենեքեան՝ ունին զվկայուն ՚ի մեկնութե։ Ասասի ոյ՛ առ՚ի գնալ ոք զհանգամանս շքոյ իւրն

տեսակի դիմաց՝ կարօտի հայելոյ, սոյն գունակ
և իւրաքանչիւր ընթերցող՝ առ ի իմանալ զդեղ
վայելչութեան գրքոյս պատկերի մատց՝ կարծ է
մեկնութեան սորին։ Զորում ամենեքին՝ հատա
կրկին քննութեամբ, շրջահայեաց զգուշութիւ,
և համեմատ խորհրդական խորին մեկնութեամբ՝
իբր ի ջինջ հայելւոջ պարզաբանեալք տեսանին։
Եւ եթէ ոչ գտանիցի առ ձեռն պատրաստ, քահա
կանասցի՝ եդելովքն։ Կանղի՝ որ միտ սբյն եթէ
նկատիցի ուշադրութեամբ՝ ըստ մեծի մասին առ
բառս և առ բանս ածաշունչս հարեալ ոչ հայի.
գոլով շտեմարան և ընդունարան ընորհաց սրբոյ
Հոգւոյն այս։ Որոյ բարեխօսութեամբն՝ նոյն ինքն
Յիշ Հոգին գթած՝ գթասցի՝ ի սիրոյ և՝ի ընթեր
ցող աղօթիցս՝ (որ զծանօթացեալն ինքեան միանգ
ամ՝ի սէր իւր առ քարշեալ՝ խանդակաթ առնէ՝ի
կեանս) բժշկեալ զհոգի և զմարմին. տալով ի
մասս պայծառ և հասկացուածն անվթար։
Ամէն արդ՝ զայսոսիկ այսպէս ծանեալ քոյ՝ յիջեալ
ջեր զաշխատուքս՝ ի Քն. լինելով ողջ՝ ի շնորհս
նորին։ Որ է օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ
Հոգւոյն. Ամէն։

Վ. Ն Ր Ա.

Գիրքը ընդարձակ հաշ. ախտահանման
– 25/VII 1942 թ.

1806